JOHN CARTER BROWN
LIBRARY

Acquired with the Assistance of the
ST. MARIANA DE PAREDES
FUND

[illegible]
9 K 57
Kd.

DVCE NATVR
ARTIS OPE
QVI IVNGIT VTRVMQVE, TRIVMPHAT.
A IOVE PRINCIPIVM.
NOSTRA COMITANTE MINERVA
OVA
PASCHALIA
SACRO EMBLEMATE
inſcripta deſcriptaq́ꝫ,
à
GEORGIO STENGELIO
SOCIETATIS IESV
Theologo.
MONACHII
ANNO CHRISTI
M DC XXXIV.
HINC FORTES
NDE VIGILANTE
S.P.Q.R.
ATHEN.
Prima Latinis.
Prima Græcis.
FOVENDA
VIRTVS.

REGIS
FERDINANDI III.
Bohemica effigies
OVO incluſa.

Omnia dum noſtris concludere quærimus OVIS,
Hæc etiam nobis REGIS *imago venit.*
Quâ ſemel oblatâ, CONCLVSIMVS OMNIA, *dixi*:
Omnia ſi deſint, omnia VICTOR *erit.*

SERENISSIMO,
POTENTISSIMO,
HVNGARIÆ, BOHEMIÆ, DALMATIÆ,
CROATIAE, ET SCLAVONIAE &c.
REGI,
FERDINANDO III.
ARCHIDVCI AVSTRIÆ,
DVCI BVRGVNDIÆ, MARCHIONI
MORAVIÆ, DVCI LVCENBVRGÆ,
ET SILESIAE;
nec non
STYRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ,
ET WIRTENBERGÆ, MARCHIONI LVSATIAE, COMITI HABSPVRGI, TYROLIS,
ET GORITIAE &c.
GENERALISSIMO;
REGI, PRINCIPI, VICTORI,
DOMINO, D. clementiſſimo.

PLVTARCHVS auctor eſt, monitum aliquando eſſe à non nemine ſapientiſſimum illum Solonem, REGIBVS *aut minimùm, aut ſuauiſſimè loquendum*; cui Solon reſponderit:

derit: *Non, per Iouem, at minimè, aut optimè;*
Pari judicio cõplures cenſebunt, REGIBVS
aut *minimè, aut optimè* donandum. Eapropter ego quoque multis viliſſimum, & Maieſtate Tua, recentíq; victoria longè maximâ haud ſatis dignum munus videbor afferre, SERENISSIME REX, dum OVA affero, rem in villis natam, atque opes ruſticanas. Quorum cenſuram facilè correxero, ſi oſtẽdam, quæ ſit Tua virtus, quæ mea facultas, quod precium OVI.

Nam etſi, poſt graues, diuturnos periculoſóſque labores; & præter Ratisponam, Donavverdam, Nördlingam, aliáque loca recepta, nuperrimè 8. Idus Septemb. victoriam edidiſti, nullis vnquam aut calamis, aut linguis ſatis memorandã, ne dum remunerandam; attamen Virtus Tua Regia, hoc eſt, vel iſto quoque nomine magna eſt, quia parua non contemnit. Siniſtrè de magnis judicat, qui eos exiſtimat paria facere, & recipere velle, aut contentos eſſe non poſſe, niſi magnis. Ditari qui malunt, quàm ſalutari, inopiam profitentur. Aliud eſt Maie-

ſtas

ſtas, aliud cupiditas; hæc myrmecia, & Dathum, im̃o quoddam mare bonorum vbique ſpectat, & expectat; illa vult, meretúrque ab omnibus coli. Quo pacto autem ab omnibus coli poſſet, ſi ab omnibus grandia expectaret? Soluit ergo Maieſtatem, qui humanitatem ab eâ excludit. Neque enim Maieſtas ab omnibus coleretur, ſi humanitas, etiam exigua afferentibus, acceſſum non daret. Auctore Iuſtino *lib.* XI. *Tyriorum ciuitas coronam auream magni ponderis, per legatos, in titulum gratulationis, Alexandro miſit*, & minùs effecit, quàm qui canes donauit, apud Curtium *lib. 9.* Tibijs canunt, qui tubis non poſſunt. Sic & Ioui olim farre litabant, qui thure deſtituebantur: & quibus deerant hecatombæ, minoribus hoſtijs ſolebant immolare. Denique alij per portas, alij per januas in templa Deorum intrauerunt. Atque vt à profanis ad ſacra veniam, in D. Marci hiſtoriâ, *cap. 12. 41.* iſta lego: *Et ſedens Ieſus contra gazophylacium aſpiciebat, quo modo turba iactaret æs in gazophylacium, & multi diuites iactabant multa. Cum veniſſet autem vidua vna pauper, miſit*

duo minuta, quod eſt quadrans, & conuocans diſcipulos ſuos, ait illis: Amen dico vobis, quoniam vidua hæc pauper plus omnibus miſit, qui miſerunt in gazophylacium. Omnes enim ex eo, quod abundabat illis, miſerunt: hæc verò de penuria ſua omnia, quæ habuit, miſit, totum victum ſuum. Nimirum & Deus non quantum, ſed ex quanto quid veniat, perpendit, affectum potiùs, quàm donum gnarus arbitrari. Quod ſcitè aduertit S. Hieronymus, *in cap. 25. Matthæi* ſcribens: *Illum qui de quinque talentis decem fecerat, & qui de duobus quatuor, Dominus ſimili recipit gaudio: neque conſiderat lucri magnitudinem, ſed ſtudij voluntatem.* Itaque qui non tam æs, quàm ſeipſos volebant iactare (ære iactato, vt clangeret, ſonúmque excitaret profuſæ liberalitatis præconem) diuino calculo poſtpoſiti ſunt viduæ minutis. Nam, vt veriſſimè, ac breuiſſimè *lib. 1. ad Eccleſ. Cathol.* dixit Saluianus, *Oblata* DEO, *non precio, ſed affectu placent.* Adeò etiam parua poſſunt optima eſſe, ſi offerantur affectu non paruo: ſiue Alexander is ſit, ſiue Deus, cui ea offeruntur. Tametſi, itaque *in* Pſalmo *81*, nomine *Deorum* ter po-

ſito

ſito, Reges, & Principes, & Iudices populi, qui vices Dei agunt, intelliguntur, vel ipſo Chriſto interprete, *Ioan. 10. 35.* dicente: *Nonne ſcriptum eſt in lege veſtra: quia Ego dixi, dij eſtis?* haud tamen verendum eſt, ne Dij iſti honoris paruitate offendantur. Quemadmodum enim Deus non de iuſtitiâ tantùm, & de potentiâ, ac maieſtate; ſed de clementiâ quoq; & benevolentiâ, & benignitate laudatur; ita tum demum Regibus plenum nominis decus accedit, ſi comitas accedit ad maieſtatem; qua virtute temperatur fulgor ille coronarum, & æquè ſuſcipiuntur dona paruorum, ac lautia ſenatusconſulto decreta. Hanc mixturam, FERDINANDE REX, in virtutibus Tuis, quia ſæpius audiui prædicari; & non rarò etiam ipſe expertus ſum, quàm ſis placidè potens, quàm ſuauiter gravis, quàm non faſtidiosè excelſus, & planè factus ad ingenium illius, quem apibus præfecit natura manſuetum, aculeo, non dominio, aut poteſtate carentem; idcirco arbitratus ſum, non peccaturum me, ſi vel minutum munuſculum ad Regiæ Maieſtatis Tuæ

victrices manus afferrem, eóque ipſo humanitatis Tuæ laudibus ſubſcriberem. Neque enim parui facit, qui Magno parua conſecrat, præſertim ipſe paruus; ſed eam in Magno eſſe virtutem declarat, quæ parua non deſpiciat, conſecutáque ſit difficilem illam ſocietaté grauitatis cũ humanitate. Quàm malo aſtro nos inopes animæ natæ eſſemus, ſi nobis fas non eſſet Reges venerari? quorum tamen præſidijs atque auctoritate quotidie indigemus; quorúmque armis defendimur, & periculis in tuto ſumus. Qua re autem eos venerabimur, niſi paruâ parui? Igitur, ne tot debitis obſtrictiſſimus, inter tot lætiſſimè gratulantium voces acclamationéſque officio meo deſim, munere, quẽ debeo, colam, quantumvis non preciosè concinno. Hoſtiam mactat, cui cædere victimam negatur. Liber ſi eſt exiguus, ſi *oua* ſunt vilia, auctori ſuo conueniunt; mittuntur, vt meam teſtentur obligationem, non vt Maieſtatis Tuæ exæquent dignitatem. Etiam exigua ſæpe res grandis fuit indicium opinionis. Clarè, & in compendio dicam,

ſupra

ſupra humanam ſententiam, magnitudine animi præditum, imò Superis parem. Te exiſtimat, FERDINANDE REX, quicunque etiam paruo munere adire audet.

Quanquam non immeritò dubitari poteſt, an aliquid contra decus regium, hoc eſt, an paruas res donet, qui *Oua* donat? Ælianus *lib. 14. de animal. c. 13.* vbi de ſecundis menſis & delicijs Indorum Regis agit, *eidem*, inquit, *tragematum loco ſunt, Olorum, Struthiocamelorum, & Anſerum oua.* Eadem *oua* memorat Lampridius, in Alexandri Seueri conuiuijs, loco ſuo non caruiſſe. *Oua*, apud Græcos pariter & Latinos, in precio fuerunt; ſed apud Græcos itidem, vt apud Indos, inter bellaria, & pocœnia, apud Romanos primâ menſâ, & in promulſidem apponebantur. *Ab ouo*, ait politiſſimus Erycius Puteanus *orat. 20. cœnam ordiri ſolebant veteres Romani, vt honorem haberent cibo, qui ante reliquos aliquando extitiſſet. Sed Græci, vt oſtenderent, opinor, præ reliquis delicijs oua eſſe, inter bellaria habuerunt.* Et meritò; eſt enim *ouum*, vt idem ait, *promptiſſimum ruris donum, vrbis patrimonium, omniúmque*

menſarum delicium; in quo eſt, *quidquid natura habet.* Vt proinde non minùs verè, quàm fidenter exclamet: *Ite, ite mortales, & paratiſſimo compendio ingentia explete vota. Ouum tollite, vt omnia habeatis. Si auari eſtis, hîc theſaurus eſt; ſi famelici, cibus; ſi ægri, pharmacum; ſi curioſi, prodigium*; penè etiam dixerim, miraculum. Quid aio, miraculum? Voluenti librũ hunc meum perſpicuum fiet, omnia in *Ouo* reperiri, tanquam in quodam Vniuerſo; enimverò ipſum etiam vniuerſum, quod hiſtoriæ Scholaſticæ Magiſter Petrus Comeſtor *cap. 4. in Geneſ.* non dubitauit Ovo comparare, dum dixit: *Fecit Deus firmamentum in medio aquarum, id eſt, quandam exteriorem Mundi ſuperficiem, ex aquis congelatis, adinſtar cryſtalli, conſolidatam, & pellũcidam, intra ſe cetera ſenſibilia continentem, ad imaginem teſtæ, quæ in Ovo eſt; & in eo fixa ſunt ſidera.*

Quapropter licet parua eſſe res *ouum* videatur, parua tamen non eſt; ſed rebus maximis comparata, atque omni æuo digna habita, quæ in oculos, imõ & in menſas Regum veniret. Neque in menſas Regum duntaxat,

taxat, ſed etiam in aras Diuorum. Et vel hodie paſſim cernimus, *Oua* veri quoque Numinis altaribus, inter donaria ſacra, imponi. Cur igitur Ariſtarchus aliquis nimis parum eſſe cenſeat Regi, quod ſufficit Numini? Tantum abeſt, vt timeam *onorum* meorum vilitati; etiam precium in illis invenio ipſis Superis dignum. Sed nihil tam poteſt eſſe precioſum, quo Tua Maieſtas non mereatur honorari: addo, & honoratè oblectari. Notum eſt orbi ingenium illud ſublimium diſciplinarum capaciſſimum; genius ſcientijs, ac ſcientibus affectiſſimus; ſapientia altiſſimarum rerum indagatrix ſolertiſſima; labor & induſtria nullis fatigationibus obnoxia; æquitas iniuſtè preſſis ſummè ſperanda, prementibus maximopere formidanda; conſtantia & fortitudo ſumma, ſum̃is rebus & temporibus, ab ipſo Numine reſervata; pietas etiam inter arma, atq; in ipſis caſtris non minùs, quàm in templis conſpicienda; dextera bellatrix; pectus Martium; denique caput illud virtute & arte pleniſſimum, ac verè dignum, vt plurium regno-

regnorum ſit CAPVT. Nota, inquam, ſunt hæc omnia, & Orbi nota; quare meritò ab omnibus honoranda. Quòd ſi verò non tantùm honoranda eſt virtus Tua, ſed etiam oblectandus caſtrenſis labor, nihil tam idoneum poteſt eſſe, quàm *ouum*, quod tot habet oblectationes, quot artes; vt proinde vel hac de cauſſa dignum ſit, non tantùm venire in menſas atque cœnas, ſed etiam in cognitionem Regum, Principúmque.

Fas mihi ſit *oua* alio quoque ex capite commendare, & Regiâ Tuâ manu digna eſſe oſtendere. Nam etſi, inter ceteros plurimos Gentilium errores, ominum quoque obſervationes rectiſſimè emendauit Chriſtianitas, olim tamen *oua* vel hinc etiam maximè fuerunt nobilitata. Nihil enim priſcis illis ſæculis tam fuit ominoſum, quàm ſi aut ſomniantibus per imaginem *oua*, aut vigilantibus per munus obvenirent. Neque omina illa fuerunt malè ominata. Siue enim natiuum in illis colorem, ſiue tincturam arte inductam intueamur, ſemper *ouo* ineſt felicitas. Natura *ouis* dat candorem. At

fau-

fauſtum eſt, quidquid candidum eſt. Quocirca hoc ipſo colore proſperi olim dies diſtinguebantur, & albis calculis bona ſuffragia ferebantur. Quod ſi *oua Paſchalia* (etiam extra Paſchale tempus dici, ſcribi, donariq; digniſſima) *rubra* & eſſe, & appellari plerumque ſolent, aut *rubris alba* permixta; ecce in hac ipſâ tibi mixturâ Auſtriacos fero colores, qui clypei purpureum campum, velut zonâ, aut faſciâ candidâ diſtinguunt. Ita aiũt quondam fortiſſimè pugnantis Herois candidam veſtem, ſanguine hoſtili totam fuiſſe purpuratam, niſi quà faſcia militaris pectus præcingebat, veſtémque niueam aſpergi non ſinebat. Hic ergo baltheus, & iſte gentilitius decor, qui Auſtriacæ domûs æternũ pariter candorem, & conſtantis, ſanguinémque, pro religione, pro æquitate, pro patriâ fundere parati animi non fictum colorem repræſentat, his ipſis quoque *ouis* meis repræſentatur; vt vel hinc ad Auguſtam illam domum ſpectent. Ad Tuam autem Regiam Maieſtatem in campis, atque inter infeſtiſſimas acies verſantem, eo quoque nomine,

quòd

quòd, inter militares *aciei ordinandæ figuras*, ab Ilione Theſſalo vtiliſſimè inventas, ac ab Iaſone non ſine magnis laudibus uſurpatas, ab Æliano, *in tractatu, de inſtruendis aciebus, ad D. Hadrianum ſcripto*, memoretur *oui* etiam fuiſſe ſimilitudo. Quam figuram in proximâ luculẽtiſſimâ Nördlingenſi pugnâ, quia non ambigo, ſæpius expreſſam, cum hoſtis in gyrum rotaretur, ſurſum atque deorſum actus, haud immeritò arbitror etiam rubricâ ſuâ non caruiſſe, inter tot riuos cruoris. Siquidem non meminit Germania ullius prælij, in quo plus ſanguinis factum. Et quidem nec procul iſta contigerunt: ad latus Tuæ Maieſtatis cecidêre, qui Ovvm rubefacere, & purpuræ purpuram addere, teſtaríque poſſent, Regiam generoſitatem diſcrimini ſe non ſubduxiſſe.

Enimuerò quia Paſchalia *oua*, vulgò plerumque *rubra oua* vocari conſueuerũt, quòd eo maximè colore, in honorem ac memoriã ſanguinis Chriſti Redemptoris, tum ab alijs nationibus, tum verò maximè à Germanis, pro feſtiuiore Paſchatis ſollennitate, ſoleant

im-

imbui, erunt illa fortaſſe & hoc nomine inter omina felicioris notæ reponenda. Certè Ælius Lampridius, inter omina Imperij, quæ Alexander Severus habuit, ait, etiam iſtud extitiſſe, *quòd ouum purpurei coloris eâdem die natum, quâ ille natus eſt.* Hoc cum matri eius oblatum eſſet, aruſpices dixerunt, Imperatorem illum futurum. Quod & poſtea fuit, non ob omen quidem, ſed ob virtutem, cui debitos honores *ouum* ominabatur. Nã, eodem Lampridio teſte, *dignum ſe exhibuit, quem ſenatus ſeruaret, quem ſaluum milites cuperent, quem omnium bonorum ſententia Principem diceret. Erat cunctis hominibus amabilis, & ab alijs pius appellabatur, ab omnibus certè ſanctus, & utilis Reipublicæ. Huic ſors in templo Præneſtinæ Veſtæ talis extitit, cum illi Heliogabalus inſidiaretur:*

Si quà fata aſpera rumpas,
Tu Marcellus eris.

Notum eſt, cur Alexandri nomen acceperit. Vnde ergo huic nomen & omen, inde mihi; imò & Tibi, REX FERDINANDE, de quo utique licebit repetere, quod de altero illo Alexandro vetus ſeculum dixit: *Cum nullo*

ho-

hoſtium unquam congreſſus eſt, quem non vicerit: nullam urbem obſedit, quam non expugnauerit, aut adegerit ad deditionem. Quas tam feliciter à Te inchoatas laudes, virtutum tuarum prę-ſagia mihi promittunt, nunquam interſcindendas. Ceterùm Alexandro Imperatori, etiam *ob ingentem vigorem animi, & mirandam ſingularémque conſtantiam*, ut ait Lampridius, *contra militum inſolentiam Severi nomen à militibus inditum eſt; quod illi ingentem in præſentiâ reverentiam, magnam, apud poſteros, gloriam peperit: cum eò acceſſiſſet, ut de animi virtute nomen acceperit; ſiquidem ſolus inventus ſit, qui tumultuantes legiones exauctorauerit.* Nihil hîc explicatiùs dicam. Suauitatem morum nunquam ſe ſatiś admirari poſſe arbitrantur, qui experiri meruerunt: hoſtes tui & Imperij, Te, FERDINANDE, pro Severo habent, quos nominis terrore, ita (niſi vanus ſim augur) poſthac, uti patratâ hac capitali prorſus victoriâ cœpiſti, porrò es exauctoraturus, ut non victoriam, ſed fugam ſint cogitaturi; & magis receptui, quàm bellicum canere parati ſpem in pedibus poſituri, quam Te experti ſenſe-

runt

ſerunt in lacertis. Neque enim unquam ex eorum memoria eradetur, & Te, & ſe OVVM rubrum in Nördlingenſi prælio extitiſſe. Nam Te quidem ſanguine hoſtili, ſe autem ſuo & ſanguine, & pudore erubuiſſe. Qui utriuſque partis diuerſus rubor, quid portendat, Lampridio permitto dicere, ex quo mihi ſufficit indicaſſe, quid portẽdere poſſit.

Quòd ſi cui hæc fortè videbuntur, tanquam ab Alexandri *ouo*, remotiùs petita, aliud aptiſſimum magnitudinis Tuæ prodigium, & prorſus Auſtriacum *ouum* invenio, *in Hercule Prodicio*, Stephani Vinandi Pighij. Deſcribit is *Pannonicæ coronationis agones apparatiſſimè triduo factos, anno Chriſtiano ſalutis* ∞ DLXXII. *cum Rudolphus maior natu Maximiliani Imper. ac Regis Hungariæ filius, Poſſonij, ab ordinibus eius regni, magno conſenſu & gaudio, in locum Patris inauguraretur,* VII. *Kal. Octobris.* Ibi, inter cetera primi diei denarrata ſpectacula, ſcribit: *Splendidus ille dies fuit pompis, magnificentia, ſumtibúſque immenſis Principum, & Illuſtrium hominum, ad agona deſcendentium apparatu*

** *ratu*

ratu perſonarum,& equorum ornamentis,fictorũmque argumentorum varijs inventionibus ſpectabilis, & iucundus : quarum elegantiſſimæ præmium etiam erat propoſitum. Longum eſſet enarrare ſingula, ridiculos perſonarum mimos, peregrinos veſtitus, militares apparatus ſumtuoſos, & phaſmata perſonarum portentoſa: AQVILAM *ingentem* OVO *maximo incubantem, & equitem cataphractum in Circo excludentem, qui mox ad annulum decurſurus eſſet.* Quid huic tempori accommodatius? Tertius iam annus eſt, cum vel vi, vel fraude inſolentiſſimi hoſtis, omnia ſúſque déque vertuntur in Imperio. Vidit hæc pijſſimus Imperator Ferdinandus II. regiæ Tuæ Maieſtatis Auguſtiſſimus Parens. Vidit, inquam, & dum humana remedia defecerunt, more ſuo, ad Superos ingemuit, auxiliúmq; cæleſte flagitauit. Itaq; poſſet quis ſuſpicari, de illo locutum S. Ioannem, quando *Apoc. 8. 13.* ſcripſit: *Et vidi, & audiui vocem unius* AQVILÆ *volantis per medium cæli, dicentis voce magna: Væ, væ, væ.* Nam & per tria *væ*, trium triſtium annorum noſtrorum tempora poſſunt ſcitè intelligi, quibus ſcilicet armatæ cohortes,

tan-

tanquam loricatæ putei *locuſtæ*, Germaniam miſerrimè depopulandi vaſtandíque poteſtatem acceperunt. Nunc ergo, vbi tria illa *væ* abire cœperunt, & Deus quaſi mappam miſit denuò, & ſeriò, pro Eccleſiâ, & æquitate certandi: illico apparuit, quàm magno OVO AQVILA illa ingens & ſublimis incubârit; quantáque conſilia excluſerit. Ex quibus non iam, ut ex equo Troiano, ſed tanquam ex ovo maximo, Tua Maieſtas, verè EQVES CATAPHRACTVS, prodijt; non ut iam ad aunulum decurreret; ſed ut Germaniâ, Bohemiâ, Sileſiâ, aliarúmque ditionum terrâ maximis concuſsâ motibus, hoſtem domaret; ut decumanos Reipublicæ fluctus frangeret, ſedaret, cōponeret; ut armorum inſanientes procellas trans mare Balticum, eò, unde malum pedem attulerunt, ablegaret; denique ut cœlum terramque ſerenaret & tempeſtates, in tot provincijs ac regnis, excitatas. Ad quod negotium, magnæ AQVILÆ magno OVO, & magni OVI magno EQVITE opus fuit; ut tantarum rerum moli ac diſcriminini reſponderet opitulator.

Et reſpondit profectò. Idcirco enim immenſas immortali Deo gratias commemorant, quotquot agnoſcunt Maieſtatem Tuam, eo temporum tractu, veniſſe ſuppetias, quo res Imperij in extremâ lineâ ſtarēt; itáque ferre ſuppetias cœpiſſe, ut poſt alia egregia facinora, nunc etiam exercitum hoſtilem, & viribus, & victorijs ſuis, & fortaſſe fulcro occultiore confidentem, ad internecionem, & cum equitatu æquè, ac peditatu funditus deleuerit; ſumma capita, ac Duces vel ferro ſtrauerit in acie; vel captiuitate ſtrinxerit in cuſtodiâ; vel fugâ diſſipauerit in campo. Quanquam nec fuga Tibi multos eripuit: ut, ad tot milliaria, paſſim omnia, longè latéque, fugientiū cadaueribus ſtrata non ſinunt dubitare. Itaque alios in acie ſtantes, & dimicantes viciſti, ne hoſtiū ignauiâ viciſſe videreris: alios tutiora quærentes, & trepidatione ſuâ virtutem Tuam teſtantes ſuperauiſti; ut oſtenderes, tam tibi expeditos pedes eſſe ad hoſtem perſequendum, quàm hoſti fuerant ad fugiendum. Nempe, ut virtutis eſt atque felicitatis, vin-

cere

cere, ita non inter minimas cenſetur eſſe artes militares, *victoria uti poſſe.* Qua Maieſtatẽ Tuam belliſſimè uſam eſſe, docebunt poſteros noſtros tot tormenta curulia, tantus numerus ſignorum, támque ingens prædæ copia, quibus omnibus prædatores Catholicorum, partim in pugnâ, partim in fugâ exuiſti, Tuæq́; æternæ gloriæ trophæum erexiſti.

Ita Superis placuit, contra ferociſſimũ hoſtem, fortiſſimũ nobis ſuppeditare Achillem, immo Gedeonem; ut ſumma pericula, & ſumma auxilia coniungerent, atq; ex ipſa rerum neceſſitate inclareſceret magnitudo auxiliatoris, regij generis, regiæ poteſtatis, regiæ virtutis: nempe totas noctes in equo excubantis, atque inter ipſa diſcrimina, intrepido, im̃o ſitientiſſimo pectore prælium anhelantis; neque contenti pugnantes ſtrauiſſe, ſed etiam ſuo equo, ſuáque dexterâ & ferro, per longiſſima itinera fugitantibus reliquijs acerrimè inſtantis, & cum Ieſſæo Rege *Pſal. 17. 38.* dicentis: *Perſequar inimicos meos, & comprehendam illos: & non conuertar, donec deficiant:* ita me Deus, & Dei Filius, &, quæ mihi

in

in teſſeram eſt pugnę, SANCTA MARIA, Dei Mater adiuuet. Defecerunt ſanè, & quidem claro certamine, tantáque cum clade, quantam Germania noſtra, inter tam prolixum tot annorum bellum, & tot atroces pugnas. hac ætate non vidit: ut dici poſſit prælium *ſine exemplo maximum*, & opus Regis, ſupra ingentia multorum excelſiſſimè florentium virorum opera ſe ſe extendentis.

Hunc ergo talem opitulatorē, quia vel ex ovi omine dudum coniecimus, duris quidem ac difficilibus principijs, feliciſſimi tamen ſpe exitus (qui ſemper poſt aſpera initia ſolet eſſe lætior) ſum̄am belli adminiſtrationem ſuſcepiſſe, haud abſq; re & cauſsâ acclamauimus, acclamamus, acclamaturi ſumus, quod Alexandro Seuero, ſupra laudatus Lampridius teſtatur fuiſſe acclamatum: *Auguſte innocens, dÿ te ſeruent. Dÿ te nobis dederunt. Dÿ conſeruent. Dÿ te ex manibus impuri eripuerunt. Dÿ te perpetuent. Dÿ illum eradicauerunt. Dÿ te ſeruent. Contaminator honorum iure punitus eſt. Dÿ immortales* (FERDINANDO) *vitam. Iudicia Deorum hinc apparent. Iniuriam Marci tu vin-*

vindica. Iniuriam Veri tu vindica. Iniuriam Baſſiani tu vindica. In te ſalus, in te vita, vt viuere delectet. Antoninorum (AVSTRICORVM) *nomen Dij conſeruent.*

Quod vt verus Deus porrò ſemper faciat, non ceſſabo dicere, cum Dauide, *Pſal.* 71. 1. *Deus iudicium tuum REGI da: & iuſtitiam tuam FILIO REGIS* FERDINANDI etiam hoc titulo SECVNDI, ut in FERDINANDO III. REGE, & in FERDINANDO quarto REGIO INFANTE, ceteríſq; amicis PRINCIPIBVS ac viris, de hoſte, pergat triũphare.

Quos triumphos, ut & ipſe, pro modulo meo, adiuuarem, ecce REX FERDINANDE, in hoc libro Maieſtati Tuæ inſcripto, inſtitui, ut ita dicam, in ipſis OVIS, OVATIONEM. Vale, & PLVS VLTRA vince. Monachij Año Chriſti M. DC. XXXIV. 4. Idus Septemb. quo die hîc præpotenti DEO, bene re per Maieſtatem Tuam geſtâ, ſecundò gratulati ſumus.

Regiæ Maieſtatis Tuæ

infimus ſeruus

GEORGIVS STENGELIVS
Societatis IESV.

AD LECTOREM.

MIraberis fortaſſe, Lector, cur ad hæc EMBLEMATA potiſſimè animum applicuerim; aut unde mihi excitatus ſit iſte ad OVA appetitus? Ingenuè tibi dicam. Chalcographus, cum non haberet, quod ederet, ad aliquot OVA Emblemate ornanda me exorauit, eo tempore, quo in vicinia, & circa hoc ipſum Monachium noſtrum, hoſtis miſerabiliter agros depopulabatur, pagos incendebat, homines & pecora abducebat, vexabat, iugulabat; verbo dicam, hoſtem agebat. Ego, ut opem meã imploranti, morem gererem, & ſimul antiquiſſimum Catholicorum, in OVIS Paſchalibus benedicendis, pingendis, varióque Emblemate ſeu radendis, ſeu inſcribendis, illuſtrarem; quæ de OVIS me legiſſe memineram, obiter cœpi annotare. Ibi mihi contigit, quod ignotum flumen ingredienti, & in profundum incidenti, ubi vadum eſſe exiſtimârat. Nam & in OVORVM hiſtoriis, fabulis, experientiis, & ſcientiis, pro riuo fluuiũ, pro fluuio Oceanum inueni. Itaq; è charta ambulatoria, liber; è tabula, factum eſt volumen. Nec piguit operæ. Primò ſic temporum triſtitiam mitigaui. Iniurias, rapinas, cædes, mortes, & ſæpe, uno die, ſex ſeptemq; pagorum incendia ſpectaui; enimuerò, inter ſaucios, & ſauciantes verſatus calidum à multorum vulnere ſanguinem manantem crebrò vidi; gemitus atq; eiulatus aſſiduos audiui; & incolumis ipſe, dolore aliorum identidem dolui: à quibus rebus utiq; animus erat refrigerandus. Refrigeraui OVIS, quæ contra flammas, & ardorem eſſe remedia, in Emblematis, doce-

bo.

bo. Vt enim ſuccus eorum inunctus, corporis; ita hiſtoria perquàm curioſa, animi æſtum reſtinguit, & mentem auocat mœſtis agitatam. Iſaac Geneſ. 24. 63. *maternæ mortis dolorem vt temperaret*, egreſſus fuerat ad meditandum in agro: *& Aſſuerus* rex iratus ſurrexit, & de loco convivij, intrauit in hortum arboribus conſitum. Eſther. 7. 7. *In tanta funeſtiſſimorum caſuum acerbitate, libuit & mihi, per amœniora, excurrere. Amœniora autem, dum quæro, non iam* ouum *in horto, ſed hortum in* ovo *inuenio. Quod ne quis à me fingi exiſtimet, teſtē adduco ſcitiſſimum, atq; elegantiſſimum ſcriptorem Io. Baptiſtam Ferrarium, qui* lib. 1. de Florum cultura ca. 3. *inter eximias hortorū imagines, etiam oualem depingit, aitq;*: Si Circenſe ſpectaculū, non olim procurrentiū equorum fugitiua, ſed aſſiduè vernantium florum ſtataria voluptate exhibere mauis: en tibi OVATI circuitus cōmodum circum, honeſtiſſimæ Floræ nouus Ædilis aperio, ijſdémq; cellis extruendis opportunos ſimilimos angulos propono. *Licet ergo in ouis, tanquam in hortis ſpaciari.*

Secundò, ita iudico, ut ſperem, hunc eundem de OVIS *Librum non minùs legenti voluptatis allaturū, quàm pepererit ſcribenti. Aut ſanè, nonnullos fore, cōfido, belli iſtius procellis percuſſos atq; afflictos, qui dum lectione, aut inſpectione iſtorum Emblematum detinentur, aliquam ſibi horam faciant à triſtitia, & memoria calamitatis ſuæ vacuam, & quietam.*

Et fortaſſe tertiò, ſi rebus, quas admiſcui, volent im-

penſius animum aduertere, vel neſcientes penitus ſanabuntur tacitâ medicinâ. Ita enim myſteria ſacra, & diuinarum rerum ſcientia meditatióq; ſunt conſtituta, ut non ſolùm magnam gignant conſolationem; ſed etiam ut animum roborent in aduerſis, & inducant incredibilem fluxorum bonorum contemptum, dum meliora bona oſtendunt, promittúntq;. Hæc autem myſteria ſacra, iſtámque rerum diuinarum ſcientiam præcipuam his OVIS *incluſi; ab ipſis Mundi primordijs, à creatione, & Creatoris potentia, prouidentia, ſapientia, bonitate, æquitate, miſericordia exorſus; atq; inde per ipſa Redemtionis beneficia, per virtutes Theologicas & Morales, perq́; diuina Sacramenta; indéque per oppoſita vitia, vſq; ad hominis Nouiſſima (quanquam ſtrictim, &, ut in emblematis ſolet, ex occaſione duntaxat) progreſſus. Vt proinde quaſi quoddã compendiũ hîc ſis reperturus totius doctrinæ Chriſtianæ; ſi, iuxta vetus dictum, ruminata volueris remandere.* Ova, *quæ virtutem, ac res diuinas habent inſculptas, pro cibo erunt, & pro pharmaco; cetera vitijs, aut vitioſis deformata, pro reiectaneis, aut rebus reijculis. Quas res ipſas, ſi didiceris à te abarcere, ſanaberis, & cum ſancto illo Tobia, ad lumen venies. Ait enim diuina pagina.* Tob. 11. 13. Tunc ſumens Tobias de felle piſcis, liniuit oculos patris ſui. Et ſuſtinuit quaſi dimidiam ferè horã: & cœpit albugo ex oculis eius, quaſi membrana OVI egredi. Quam apprehendens, Tobias traxit ab oculis eius, ſtatímq; viſum recepit. Et glorificabant Deum, ipſe videlicet, & vxor eius, & omnes qui ſciebãt eum.

Hoc

Hoc vtinam & mihi, & tibi contingat, Lector, ut ex ocu-lis tuis, OVIS *meis*, *cæcantem albuginem omnem*, quaſi *membranam* OVI, *extraham.*

Quanquam, ut vulgo hæc ſcripta non ſunt, ita quæ-dam admiſcui paulo ex altis illis arcanis ſelectiora; quæ profectò Principes Catholicos ignorare non decet; cum vi-deam Principes Acatholicos tam erroris ſui peritos, ut et-iam non rarò audeant cum ipſis Catholicis ſacerdotibus acerrimè diſputare. Nempe filij huius ſeculi prudentio-res filijs lucis in generatione ſua ſunt. Luc. 16. 8. *Vt ergo filij lucis lucem acciperent, & res diuinas, tantò liben-tiùs, quantò ſuauiùs imbiberent, Emblemate eas, quaſi ſacc haro, temperaui, uti pharmaca ſua ſolent medici. At-que hæc quarta eſt cauſſa, cur huius me non pœniteat la-boris. Vt* OVA *ipſa alijs eſca, alijs ſunt medicina, ita erit Liber de* OVIS. *Qui vtique, tam multiplici imaginum argumentorũmq; varietate, & docebit nonnullos, quid in* ova Paſchalia *piè, iucunde vtiliterq́; incîdi poſſit; & do-cebit pariter, ne, cum offenſione Numinis, & oculorum Chriſtianorũ, impio abuſu profani Cupidines, in res Deo conſecratas incîdantur. Multum boni facit, qui alium, ne malum faciat, impedit.*

Quintò deniq; ut mihi Emblemata iſta, dum fierent, inter quotidianos belli tumultus & clamitates, iucundam dederunt occupationem, ita alijs ſpero iam abſoluta non modò futura pro oblectante ſolatio, ſed ipſis quoq; diuinis honoribus pro incremento. Apparebit enim profectò, vel obiter inſpicienti librum hunc, quanta diuinæ ſapientiæ

artis-

artiſque multitudo atque infinitas inſit in toto hoc Mundo, cum tam incredibilis, naturæ, virium, ſcientiæ, & pulcherrimæ utiliſſimæq́ curioſitatis theſaurus in uno OVO *contineatur. Ex cuius conſideratione manifeſtum etiam fiet, veriſſimum eſſe illud, quod inter Theologos fertur, minimi alicuius vermiculi naturam ingeniúmque, ſi quis intimè, ſecundùm omnes facultates ac poteſtates, ſollertias & aſtutias, ſympathias & antipathias, utilitates, qualitatéſque perſpiceret, mirificam capturum voluptatem; cum tam iucundum ſit, vel unam unius* OVI *experientiam diſcere. Atque hinc ulteriùs, ut ab* OVO *ad animal, ita ab unius cognitione animalis, ad totius licebit progredi ſcientiàm Vniuerſi omniúmque creaturarum; à creaturis denique ad ipſum fas erit aſcendere Creatorem. Vale, Lector, & integram ad* OVA *famem affer; prodigio non carentia, ut quæ prælo ſubiecta preſſa fuerunt, & tamen non compreſſa. Quædam mulieres, Sericarum veſtium ſpe, bombycum* OVA *geſtant & excludunt in ſinu, tu utiliorum rerum deſiderio, hæc* OVA *geſta in manu, eáque oculis exclude, non ab oculis.*

INDEX

INDEX CAPITVM,
ſiue
EMBLEMATVM.

Emblem. I. Oui, Mundi, Dei cognitio. Pag. 1
I I. Ab Ouo, uſque ad primam cauſſam nos duci. 7
III. Diuina, in Ouo ſapientia indagata. 13
I V. Dei Mundũ gubernantis prouidẽtia, in ouo deprehẽſa. 19
V. Summæ prouidentiæ ſcopus, in ouo, notatus. 25
V I. Malorum permiſſio, in ouis, conſiderata. 31
V I I. Ouum diuinæ iuſtitiæ ſpeculum eſſe. 37
I I X. Parui, & quodammodo magni mundi corrupti figura oualis. 43
I X. Mundus in captendulæ ouum, peccato, factus. 49
X. Hominis, ad peccandum, ex ſe pronitas, in oui iactu declarata. 54
X I. Oui humanâ; hominis, diuinâ arte, erectio. 59
X I I. Chriſtus ouum, & auis ex ouo. 64
X I I I. Incarnati Verbi immutabilis æternitas ouo ſubindicata. 70
X I V. Duæ in Chriſto naturæ duobus ouis portentoſis repræſentatæ. 75
X V. Chriſti, tãquã gallinæ oua fouẽtis, labor & ſollicitudo. 82
X V I. Oua & vulnera Pelicani, charitas patientis Chriſti. 88
X V I I. Obedientiæ Chriſti in ouo expreſſæ meritum. 94
X I I X Morte Chriſti nos in vita ſeruatos, quod in gemino ouo editis effigiatur. 99
X I X. Oua Oceano, Chriſtus mundo pacem inducit. 106
X X. Ouum à ſole eleuatum, Fidei diuinæ imago. 117
X X I. Ouum pro ſcorpione datum ſpei ſymbolum. 123
X X I I. Adoptio diuina quomodo per charitatem facta, quomodo per ouum & pullum indagata? 128
X X I I I. Ouorum defenſio, ſui proximiq; dilectio. 133
X X I V. Oua calore, opera charitate promota. 138

XXV.

XXV. Oua plumis ſota, miſericordiæ ſymbola. 143
XXVI. Ouorum coctio, & diuini Amoris acquiſitio inter ſeſe patiantur. 149
XXVII. Ouum inſulſum, inſulſus & imprudens homo. 154
XXIIX Ouorum cuſtodia, iuſtitiæ doctrina. 159
XXIX Oua non è quouis cibo prouenientia, & Americis vetita Abſtinentiæ Temperantiæq; præconia. 164
XXX. Oua ſine cõiugio nata, Tēperantiæ fructũ denotãt. 170
XXXI. Fortitudo in fragili ouo contenta. 175
XXXII. Fornax pullorum mater, in ouis maturandis, patientiæ eſt magiſtra. 181
XXXIII Gallinæ partum, feſtuca, animæ, crux adiuuat. 186
XXXIV. Ouorum translatio periculi fugam docet. 192
XXXV. Humilitas inſtruitur à ſtruthione oua ſepeliente. 199
XXXVI. Humilis aui ſimilis, oua ſua & diſtribuenti & abſcondenti. 205
XXXVII. Hirundinum oua, linguæ vitia ſignificant; quæ qui moderatur, dignus eſt moderari mundum. 210
XXXIIX Oua miraculo ſeruata liberalitatẽ cõmendãt. 216
XXXIX. Ouorum cura, diſciplinæ magiſtra. 221
XL. Oua variè aperta, variè tractanda hominum ingenia, ſed piè, & à pijs, monent. 226
XLI. Ab omni creaturâ nos doceri, ouum docet. 232
XLII. Ouorum excluſio, filiorum educatio. 239
XLIII. Oua in fimo, homo in peccato; vnde eum Baptiſmus liberat. 244
XLIV. Pullus ex utero, & ouo, hominis nati & baptizati imago. 248
XLV. In ouis neceſſitas, & fruct⁹ Cõfirmationis declaratur. 255
XLVI. Ouum in nido, nidus in frumento, Chriſtianus in ferculo Euchariſtico tutiſſimus. 261
XLVII Ouorum nidamentum, & Euchariſtiæ Sacramentũ in quâ ſe poſſint comparari? 270
XLIIX. In ouo vnius ſpeciei Euchariſticę ſufficientia demonſtratur.

ſtratur, 276
XLIX. Oui glutine, amicitiæ diuinæ, per pœnitentiam re ſtauratio indicata. 282
L. Oua conſeruandi ars, Contritionis & ſatisfactionis ſtudiũ non negligendum admonet. 288
LI. In oui unguine, Vnctionis extremæ munimentum. 294
LII. Ouorum, & aliarum rerum benedictio. 300
LIII. Sacrorum ordinum poteſtas, per oua in manibus ex- cluſa, declaratur. 305
LIV. Alterna ouorum cura, doctrina eſt Matrimonij. 310
LV. Ouum ſtellatum, B Virginis ſymbolum. 314
LVI. Aliqua, ex ouis nõ nata, volantia, dæmonis ſymbola. 321
LVII. Ouum anguinum, magiæ inſtrumentum, & ſuperbiæ vituperium. 327
LIIX. Ouorum partus magicus, iuſtitiam dormientem ex- citat. 333
LIX. Oua à laruatis ſparſa, latenti ſuperſtitionum peſti ſi- milia. 339
LX. Ouo deluſis ſimiles, qui diabolo credunt, vel de aſtris, vel aliunde magna pollicenti. 345
LXI. Peccati grauis odor, in odore oui, perceptus. 351
LXII. Superſtitionum vanitas, in ſuperſtitioſo Iuliæ Augu- ſtæ ouo reprehenſa. 357
LXIII. Agyrtæ oua attollẽti, & reuocanti ſimilis dibolus. 362
LXIV. Oua aſpidum, ſunt dogmata hæreticorum. 368
LXV. Oua à ſuis feliciùs fota, parentum ſunt documenta. 375
LXVI. Ouorum varietas & augmentum, ſpeculum dogma- tum variorum è ſuperbia natorum. 380
LXVII. Spei vanæ, in ouo delineatum emolumentum. 385
LXIIX. Oua ſerpentũ fota, ſunt beneficia ingratis & impijs collata, & charitas maleficijs compenſata. 390
LXIX. Odium charitati aduerſum, in fractis aquilæ ouis ſca- rabæus repræſentat. 395
LXX. Imprudentia, per anſeres ouis pariendis ſe rumpentes, adumbrata. 401

LXXI. Stulta ſæculi, ſeipſum decipientis aſtutia, imò ignorantia in ouo pulliſero reprehenſa. 407
LXXII. Ouum aui, diſcipulum præceptori parem eſſe, & ab eo callidam iniquitatem trahere. 413
LXXIII. Iniuſta exigentium, aut iuſta non reddentium ingrata auarities, in oui vitello poſtulato, & negato, apparens. 419
LXXIV. Oui in vitrum conuerſio, humanæ fragilitatis imago eſt. 424
LXXV. Ouum, pro pila, jactatum, temerariorum audaciam accuſat. 433
LXXVI. Oua ſua frangens pauo, intemperantis animi exemplum. 439
LXXVII. Modus implendi oua, ſymbolum ſuperbiæ. 445
LXXIIX Oua irrita, inanis gloriæ operibus ſimillima. 451
LXXIX. Oua natantia, ſeſe extollentium inanitas. 457
LXXX. Oua clandeſtinè cocta, hypocritarum ſimulationem prodentia. 464
LXXXI. Ouorum uſus, ſimulatorum dolus. 470
LXXXII. Ouum aureum auaritiæ nutrimentum. 476
LXXXIII. Oua miraculo mutata impiorum auaritiam caſtigant. 482
LXXXIV. Oua cuculi flagitia deſignant impuri. 489
LXXXV. In ouo baſiliſcum dante, inuidia perſtricta. 495
LXXXVI. Oui noctuini ars docet, mala media, etiam ad bonum finem, non adhibenda. 502
LXXXVII. Oui excluſio, potandi continuatio. 508
LXXXIIX. Oua tonitru deſtructa, iræ damna expingunt. 515
LXXXIX. Oua portentoſè grandia, ſignificant iratos omnia in maius augentes. 522
XC. Ob ouum concitata uxor, iræ typus. 592
XCI. Ouum in lampadem factum, acediæ fugam ſuadet. 536

XCII. Ouum occîdens inexpectatæ mortis admonitio. 542
XCIII. Ouorum collectio vindemiæ mortis admonet. 548
XCIV. Ouorum diſcretio diuini judicij examen metuendũ docet. 554
XCV. Oua indicio, homines judicio diſcriminantur. 560
XCVI. Oua variè cocta, ſymbola ſunt variorum in Inferno, vel Mundo tormentorum. 566
XCVII. Oua ſalamandras dantia docent damnatorum corpora in igne duratura. 574
XCIIX. Ouum cæli, & hominis in cælum ſubuehendi ſymbolum. 580
XCIX. Oua paradiſiacæ auis Beatos ſignificantia, & parturientia. 587
C. Oua metæ, meta cæleſtis gloriæ, monimentum. 597

APPROBATIO
R. P.
PROVINCIALIS.

EMBLEMATA ex OVORVM natura, arte, hiſtorijs, fabulíſque, per P. Georgium Stengelium Societatis noſtræ Theologum, ad mores ducta, atque à quatuor eiuſdem Societatis Theologis cenſa approbatáque; Ego GVALTERVS MVNDBROT, Societatis IESV, per Superiorem Germaniam Præpoſitus Provincialis, conceſsâ mihi poteſtate, ab admodum R. P. N. Generali, MVTIO VITELLESCO, permitto typis imprimi, ac in lucem ad publicam utilitatem emitti. In cuius rei teſtimonium, manu mea ſubſcribo, & conſuetum Officij ſigillum appono.

Gualterus Mundbrot.

LECTORI.

VT ſubſiſteres paullisper, & reſpirares, Emblemata *hîc diuiſi, alioquin nimis prolixè excurrentia. Etiam properans viator ſubinde in herbam ſe abijcit, aut ad fontem è ſaxo ſcaturientem. Ipſis tabellarijs prandij quietem concedimus:*

& hora laſſos
Interjungit equos meridiana.

Cur igitur non etiam Lectori *noſtro ſuccurramus pauſæ interiectu? cum & Muſicos id facere videamus; & quemadmodum itinera, ita libri quoque ac volumina longè appareant breuiora, ſi diſtribuantur. Denique à Philoſophis inſtruimur, omne quod mouetur, ipſo Naturæ magiſterio, quieſcere in puncto reflexionis. Quia ergo & nos, à bonis* OVIS, *hîc calamum deflectimus, ad mala* OVA *deteſtanda, penicillus ducendus fuit, ut velut à lineâ rurſus inciperemus.*

Illud aduertas velim; non omnia à nobis OVA *accuſari, ſed vel eorum abuſum, vel id, quod in ijs, velut in ſymbolo, vitioſum relucet. Scribit Albertus, grandem Aquilam eſſe in Septemtrione, quæ duo* OVA *ſemper pariat. Bona ſanè* OVA, *quia aquilæ* OVA. *Sed quæ nobilitat partus, nidus dehoneſtat. Nam aquila, affectum parentis oblita, & laborem pertæſa,* OVA *illa vulpis pelle involuta, in cacuminibus arborum, ſuſpendit, ut ſpurio calore foveantur. Sicut ergo Lyſander leoninam cum vulpinâ ſe conjungere dictitans, generoſitatis laudem profeſſio-*

feſſione aſtutiæ contaminabat; ita aquila, non ſine vitu- perio, coniungit bonum partum & malũ nidum. Eiuſce- modi aquilam ſi memineris, aut vulturem eſſe, malum humani generis hoſtem, facilè credes, eius ingenio & machinatione, etiam bona OVA *malè poſſe collocari. Sed tu, Lector, ſi fueris bonus, ipſis quoque malis* OVIS *bene ùti noſces.*

OVORVM
PASCHALIVM
SACRO EMBLEMATE
INSCRIPTORVM
deſcriptorúmque;

à

GEORGIO STENGELIO

SOCIETATIS IESV

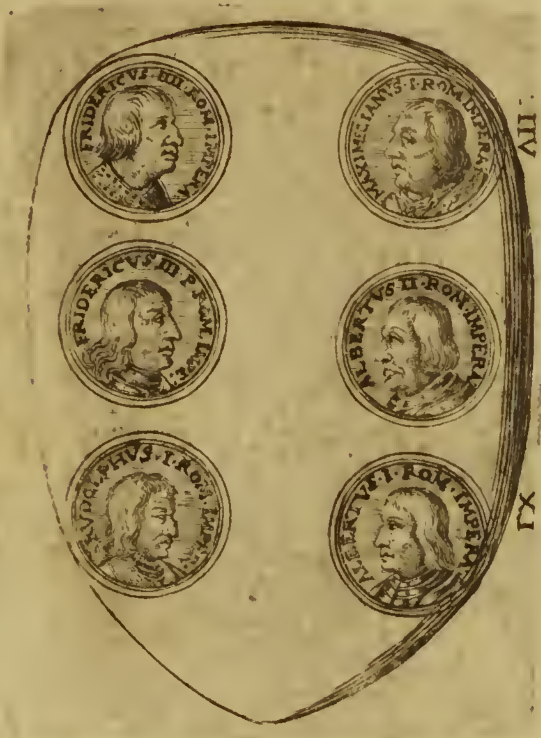
Theologo.

PARS ALTERA.

Si conſurrexiſtis cum Chriſto, quæ ſurſum ſunt, quærite, ubi Chriſtus eſt. *Col. 3. 1.*

In primam O VI partem ſex Cæſarum Auſtriacorum vultibus inſcriptam.

Ecce tibi, LECTOR, *quid non ſperemus ab* OVO?
Induperatores hîc reperire licet.
Quale ſit hoc OVUM, *rogitas? Iouis alite natum;*
Aut ſi quid Iouis eſt alite nobilius.

In alteram Ovi partem, ſex alios REGIS FERDINANDI III. progenitores Cæſares continentem.

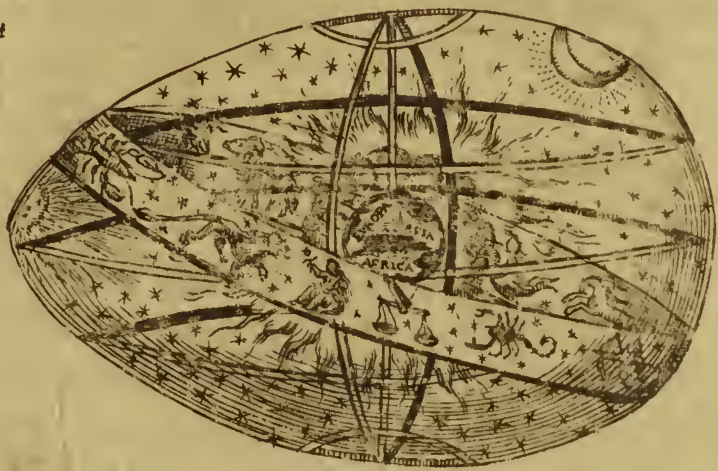

Ovum diſſecuit ſculptor : ſex altera vultus,
Altera pars totidem nomina ſacra refert.
Quorſum, ais, hoc? REGIS FERNANDI *eſt gloria; tantos,*
Et tot auos qualem gignere, credis, auem?

Oui, Mundi, Dei cognitio.

EMBLEMA I.

COMPENDIVM SCIENTIÆ EST, IN OVO MVNDVS, IN MVNDO DEVS.

EX *ouo* alij vitellum, pullum alij quæ-runt; ego in eo totum Mundum reperio. Neque ego tantùm. Nam & Euſebius *lib. 3. de præparat. Euang. c. 3.* è Pythagora docet, oui *teſtam* omnia claudenti cælo; *vitellum* igni; ſpiritus, qui ſunt in *ouo*, aëri; *albumen* aquæ; *partes magis concretas*, terræ in hieroglyphicum eſſe. Hieronym. Cardanus *lib. 7. de rer. variet. cap. 39.* de ouis loquens, *Quandam*, inquit, *elementorum & Vniuerſi ſpeciem, ſed conuerſam præbere videntur. Nam quod*

in medio eſt, cæleſtem calorem æmulatur : quod circumdat, aquæ; cortex eſt, qui continet; ſpiritus fertur intus.

II. Fuſiùs, expreſſiúſque Alex. Aphrodiſæus *lib. 2. probl. 8 9. Ouum,* ait, *qualitates elementorum omnes complectitur, & quatuor illa rerum primordia planè in ſe ſita oſtendit. Tegumentum enim teſtaceum, terræ proximum eſt, ſiccum namque eſt & frigidum: albumen, aquæ cognationem gerit, humidum enim & frigidum: ſpiritus albumine contentus, pro aëre eſt, calidus enim & humidus: vitellus ignem repræſentat, plus enim calidus, minùs ſiccus, neq; colore igneo vacat. Deniq; Orbis vniuerſi, quẽ Mundũ vocamus, ſpeciẽ in ouo dixeris demonſtrari: nã & ex quatuor conſtat elementis, & in ſphæræ faciem globatur, & vitalem potentiam obtinet.*

III. Similia habet Cæl. Rhodig. *lib. 14. antiquar. lect. c. 50.* & Barthol. Caſſan. *part. 12. Catalogi gloriæ Mundi, conſider. 82.* Varronis, apud Probum Gramaticum, verba ſunt: *Cælum eſt teſta: item vitellum, vt terra: inter illa duo, humor quaſi in ſinum cluſus, aër, in quo calor. Contra tamen medici veteres,* ait Puteanus *or. 20. ſola elementa complexi tradidêre, cruſtam, ſiue corticem velut terram eſſe, & areſcentis naturæ vim in frigore præferre. Liquorem deinde frigidum humidumque aquæ ſimilem eſſe, & aëri quod ineſt ſpiritoſum, calore & humore mixtum. Denique luteum quia*

calidioris aridiorisque naturæ eſt, cum igne comparari & conſtitui, tanquam puriſſimum ſit, & flammam ipſe color loquatur.

IV. Apud Plutarchum *l. 2. q. q. conuiu. q.* 3. intelligentibus Orphicam & ſacram doctrinam cantaturus Firmus, ad ouum *vniuerſam vniuerſorum vetuſtiorem genituram delegat. Enimuerò,* ait, *cum includat in ſe animantium complures naturas Orbis, nullum prope dixerim eſt, quin ex ouo ortum ſuum repetat: verùm & volantia producit, & natantia innumera, & terrena, lacertas, & generis ancipitis crocodilos, bipedem volucrem, pedum exortem ſerpentẽ, multis pedibus nixum attelabũ. Hinc non ab re Liberi Patris ſacris, velut omnia gignentis, & in ſe complectentis ſimulacrum eſt conſecratũ.*

V. Bellè huc quadrat quod Chriſtoph. Borrus in Relatione de novo Cocincinę regno *c. 8 part. 2.* memorat de Philoſopho, cui Xaca nomen, à quo ſectæ ferè omnes Orientis ſunt proſeminatæ. Is, in regno Siam, totũ ſe tradiderat rimandis Naturę arcanis, ac præſertim Mundi Hominíſq; naturæ indagandæ. Quam ob rem etiam in præruptum montem ſeceſſit. Inde velut entheatus, oracula tulit de Mundi creatione duo. Primum erat, Mundum ex ouo natũ, quod ſanè in immenſum intumeſcens vbi ſe ſe extenderit, corticem eius in cęli materiem tranſijſſe; albumen verò mutatum eſſe in aërem, aquam,

& ignem; vitellum autem in terram atque illa quæ in terra continentur. Alterum erat; extitiſſe aliquando hominem vaſtæ molis, quaſi gigantem, cui ea lingua nomen dedit, vt Baneo vocaretur, hoc eſt, paruus Mundus. Hunc gigantem affirmauit cõuerſum eſſe in Mundi iſtius magni globum: & caluariam quidem eius ſe ſe in cæli teſtam explicaſſe; oculos autem in Solem & Lunam exſplenduiſſe, carnem in terram coagulatam eſſe; oſſa in montes induruiſſe, capillos in gramina, herbas arboréſque diffuſos, denique ventrẽ dixit, in ſpacioſum iſtud mare diffluxiſſe. Atq; vt dignã fabulæ ſuę coronidẽ adijceret, nõ erubuit aſſeuerare: ex iſtius Gigantis pediculis homines eos enatos eſſe, qui nunc per vniuerſum vbiq; hunc orbẽ diſperſi Mundum incolunt. Ipſo Gigante maior eſt hæc fabula, valde tamen alludit ad eos, qui Mundum ovo, hominem Mundo comparauerunt.

VI. Et fortè originem habet, *è primis Sapientiæ riuulis, quos admirabili myſterio ad poſteros Orpheus deriuauit, & excepit Athenagoras Philoſophus Chriſtianus, vt reijceret. Rerum omnium principiũ extitiſſe Aquam: & ex ea ſubſidente fuiſſe Ityn. His parentibus Draconem natum eſſe, qui capite Leonẽ, medio corpore faciem ſiue Herculis, ſiue Chroni repræſentabat. Ab Hercule deinde immenſæ magnitudinis ouum prodijſſe: id à parente, dum fouetur,*

attri-

attritum, duas in partes diſſiliiſſe, & ſuperiorem quidem cæli, inferiorem, quæ delapſa erat, terræ forma donatam & perfectã. Eryc. Putean. orat. 20. Monſtra hæc ſunt fabularum, ſed quæ monſtrant, magnam variámque iam olim *ouo* infuiſſe conſiderationem, cum tot Philoſophi, & rerum arcanarum curioſi ipſum in *ouo* conſiderârint Vniuerſum.

Ægyptij autem, *teſte Porphyrio*, apud *Euſebium loc. cit.* etiam ipſum in *ouo* conſiderabant *Vniuerſi Conditorem*. Illi enim, in arcanis myſterijs, Deum *Cneph* dictum pinxêre *humana forma, colore cæruleo, qui Zonam teneret, ac ſceptrum, pennámque in capite geſtaret. Ouum ab ore producebat. Ab ouo rurſum Deus enaſcebatur.* Cetera *in Labyrinthi laudibus cap. 2. à num. 2.* explicaui. Hîc ſuffecerit indicaſſe, *ouum ab ore productum* eſſe *Mundum*, tunc creatum, cum Deus dixit, *Gen. 1. 6. Fiat firmamentum, vocauitq́ firmamentum cælum* &c. *fiat lux* &c. Quia enim, vt eſt in *Pſal. 32. 6. verbo Domini cæli firmati ſunt, & ſpiritu oris eius omnis virtus eorum*; & *quoniam ipſe dixit, & facta ſunt: ipſe mandauit, & creata ſunt*; *Mundus* perinde (quanquam non ab æterno, ſed in tempore) vt *Sapientia, Eccli. 24. 5. ex ore Altiſſimi prodiuit.* Sed & rurſum ex *Mundo Deus*, cum ex *Maria Chriſtus*. VII.

IIX. Quando igitur, teſte S. Paulo, *Rom. 1.20. Inuiſibilia ipſius à creatura mundi, per ea, quæ facta ſunt, intellecta conſpiciuntur*, omniáque clamant: *Ipſe fecit nos. Pſal. 99.3.* & vel hinc Anaxagoras, *teſte Laërtio l. 2. rogatus, cuius rei cauſſa natus eſſet? inſpiciendi cæli, & ſolis, & lunæ*, reſpondit:

Vt potuit paruo cognoſci MVNDVS IN OVO,
Sic poterit magno maior in Orbe DEVS.

IX. Certè verò in ipſo quoque *ouo*. Quod tribus rebus conſtat, teſta, albo, flauo; ſicut Deus tribus perſonis. quarum tertia à duabus, ſecunda ab vnica, prima à nulla procedit; quemadmodum flauum ab albo & teſtâ; album à ſola teſtâ, teſta nec ab albo, nec à flauo continetur. Ita fas eſt, & Deum Patrem ingenitum, & Filium vnigenitum, & Spiritum, tanquam mutuum Patris ac Filij amorem, *oui* ſymbolo in memoriam reducere. Quid ſi etiam *oui* figura principio & fine carens Dei ſignificat *infinitatem*, & *æternitatem*? quin & *immenſitatem*? quà enim figura illa circularis eſt, cum quadratura hucuſque non potuit commenſurari: ſicut & Dionyſius de diu. nom. c. 9. ſcribit, Deum *ſuper omnem magnitudinem ſe diffundere.*

Ab

Ab ouo vſque ad primam cauſſam nos duci.

EMBLEMA II.

ECCE PRIORE PRIVS.

NOn nemo, *apud Plutarch. lib. 2. q. 9. Conu.* 1.
perplexam illam, quæ indagantes multùm fatigauit, in medium protraxit, de ouo & aue quæſtionem (quæ etiam *apud Macrobium 7. Saturnal.* tractatur) *vtrum eorum priùs extiterit?* Eam quæſtionem Alexander deriſit, quaſi ab Aboriginum ſeculo petitam; Firmus, arrepta opinione, quæ ex atomis omnia fieri docet; *ſi parua*, inquit, *elementa ſunt magnarum rerum ponenda principia, propius vero eſt, ouum, quàm auem, extitiſſe priùs. Eſt enim ſimplex quantum ad ſenſum; varium magis, & mixtum auis. In vni-*

uerſum, principium eſt primum, ſemen autem principium: Ouum verò ſemine plus eſt, animante eſt minus.

II. Hæc, & plura Firmus, non admodum firmè. Sic enim & ipſo ouo ſemen debuiſſet priùs extitiſſe. at cuius ſemen? nonne animalis? Quamobrem grauibus momentis tractus Senecio, *par eſt*, ait Firmum impugnans, *vt imperfecto natura, ſuperius perfectum ſit; claudicante integrum, parte totum. Abſurdum eſt enim, partem conſiſtere, eo, cuius pars ſit, non extante. Quare nemo eſt, qui dicat, ſeminis eſſe hominem, neq; oui gallinam: ſed gallinæ ouum &c.* Deinde cum oſtendiſſet, *multas animantes à tellure editas, abſq; ouo, nunquam autem relatum eſſe terrigenum ouum, ſed omne ouū eſſe ex animante*, concludit, auem ouo fuiſſe priorem. Sed fidei lumine deſtitutus, cum fateri coactus eſſet, *ſine principio extitiſſe animantem non dicimus*, quale illud principium fuerit, non dixit, quia neſciuit.

III. At *Sylla, cum dixiſſet, tenui quæſtione eum, ſicut organo, magnam illam, de Mundi ortu, & ſpinoſam quatere, denunciauit illi, vt ea abſtineret:* arbitratus forſitan, idem eſſe τὸ Πλάτωνος ὄν, καὶ τὸ ὀρφικὸν ὠόν, *Platonis ens, & Orphicum ouum*, vt *Proclus in Timæum* explicat. Tantum enim Orphici ouo tribuerunt, vt Mundum ipſum ouū, & ex ouo prodijſſe affirmarent. Quæ fabula,

ne

ne diſputando obſcurior fieret, juſſit Sylla, ea quæſtione, tanquam intempeſtiua, abſtineri.

Quantò rectiùs, vt ſapienti res omnes documento ad virtutem ſunt, ita cum alijs Philoſophantibus, & potiſſimè cum S. Scriptura, quæſtionem hanc ad Creatorem reduxiſſet, qui verbo omnia produxit? ſine mora, in ictu condendi? *Alioquin*, ait, S. Auguſtin. *l. 4. de Geneſ. ad lit. c. 33. ſi rerum naturales motiones, dierúmq; iſtorum, quos nouimus, vſitata ſpacia, cum hæc primitus Verbo Dei facta ſunt, cogitemus &c. quot diebus opus erat, vt aues volarent, ſi à ſuis primordijs exiſtentes, ad plumas, & pennas, per naturæ ſuæ numeros peruenerunt? An forte oua tantùm creata erant, cum quinto die dictum eſt, quòd eiecerint aquæ omne volatile pennatum ſecundùm ſuum genus? Aut ſi propterea rectè hoc dici potuit, quia in illo humore ouorum iam erant omnia, quæ per numeros certos dierum coaleſcunt, & explicantur quodammodo, quia inerant iam ipſæ numeroſæ rationes incorporaliter corporeis rebus intextæ; cur non & ante oua idipſum rectè dici poterit, cum iam eædem rationes in elemento humido fierent, quibus aliter per temporales ſui cuiuſq; generis moras oriri, & perfici poſſent?* Vnde concludit, à Deo creata eſſe *omnia ſimul Eccli. 8. 1.* Alij *(ſimul)* accipiunt pro *(pariter)* vt certi rerum creata- IV.

rum dies diſtinguantur. Meliùs ergo Sylla huic rei dicere potuiſſet:

Firme, oui ac Mundi, pariterq; Seneccio, primum
Si vis principium quærere, quære Deum.

V. Nam etſi hunc *Eſſe*, non ſit abs ſe notum, ex ipſa vi verborum, ſicut, cognitis vocibus, abs ſe notum eſt, vnum & duo, facere tria; teſte S. Thoma *1. p. q. 2. a. 1.* quærendo tamen, hoc eſt, ratiocinatione etiam naturali, ac mentis diſcurſu inveniri atque cognoſci poteſt, & *Eſſe Deum*, & *Eſſe Vnum*, & *Eſſe Liberum*, & *Habere prouidentiam*: vt etiam tradit *S. Dionyſ. c. 7. de diu. nom.* & *S. Auguſt. de ſpirit. & lit. c. 12.* Hinc *Sap. 13. 5.* legimus: *A magnitudine ſpeciei & creaturæ cognoſcibiliter* (ἀναλόγως, ſeu per analogiam) *poterit creator horum videri.* Et ſupra laudato loco, *Rom. 1. 2. Inuiſibilia ipſius* (vt *eſſe æternum, immenſum, omniſcium, omnipotentem, iuſtum, bonum* &c.) *à creatura mundi, per ea, quæ facta ſunt, intellecta, conſpiciuntur*: ſi ſcilicet collatione, & illatione intellectus, per opera ſenſibilia Dei cognoſcenda, aſcendamus.

VI. Neque refert, quid ſit illud, cuius conſideratione, mentem ad inuiſibilia Dei attollimus: per *oua*, per gallinam; per terram, per cælum Conditorem licet agnoſcere. Vere *S. Auguſtin. Soliloq. cap. 9. Omnipotens manus tua*, ait, *ſemper vna & eadem, creauit in cælo Angelos*,

&

& in terra vermiculos: non ſuperior in illis, non inferior in iſtis. Sicut enim nulla alia manus Angelum, ita nulla poſſet creare vermiculum: ſicut nulla cælum, ita nulla poſſet creare minimum arboris folium: ſicut nulla corpus, ita nulla vllum capillum album poſſet facere, aut nigrum: ſed omnipotens manus tua, cui omnia pari modo ſunt poſſibilia. Nec enim poſſibilius eſt ei creare vermiculum, quàm Angelum, nec impoſſibilius eſt extendere cælum, quàm folium: nec leuius formare capillum, quàm corpus: nec difficilius fundare terram ſuper aquas, quàm aquas ſuper terram.

Sicut ergo ex effectu cauſſa, è ſonitu tuba, ex vmbra corpus, è veſtigio animal, è fructu arbor; ita ex Mundo Deus intelligitur. Cum enim nihil ſe ipſum efficiat, &, in Efficientibus, in infinitum procedere, ſit abſurdum, ab ouo ad gallinam, à gallina, & omni denique creatura veniendum erit ad Creatorem, tanquam ad primum principium: quo ſublato, quando tandem rurſus ad vllum effectum, per immenſam illam infinitudinem atque inexplicabiles principiorum multiplicationes & gyros, perueniretur? Igitur idem, qui Mundum ex nihilo, etiam gallinam creauit ſine ouo. Hoc qui neſcit, in infinitum principiorum ibit; & ſicut ad primam cauſſam, in infinita ſerie, non poterit peruenire; ita intelligat, per eandem infinitam ſe- VII.

riem,

riem, nullum vnquam vltimum effectum poſſe deſcendere. Vbi enim vltimum, ibi finitum. Supereſt igitur, vt vel nunquam quieſcas, vel per creata ad Creatorem aſcendas, & ad primã cauſſam pervenias; quæ ſola eſt infinita, non numero; ſed numerorum perfectionúmque omnium complexione eminentiáque. Quid amplius? *Mundum naſci poſſe, quem neque genitum, neq; interiturum vnquam multi crediderunt* ait Puteanus orat. 20. *in ouo videmus*, cui Mundus comparatur. In cauſſis finalibus quoq; progreſſum in infinitum dari non poſſe, ſed neceſſariò ad vltimum aliquem finem, qui eſt Deus, perveniendum eſſe, doctè oſtendit Theophilus Raynaudus in Morali diſciplina q. 1. art. 1 diſp. 1. Sed abrumpo, ne vel oratio hæc abeat in infinitum.

Divina,

Divina, in ovo, ſapientia indagata.

EMBLEMA III.

OMNIA VIDET OCVLVS ILLIVS.

OMNIA TESTE DEO.

BEllè Triſmegiſtus dixit, *Mundũ eſſe librum diuinitatis, & ſpeculum diuinorum*, in quo nimirum Deus, tanquam Apelles ſumus, aut Phidias potiùs, ſemetipſum ſcitè expreſſit. Vt enim in Mundo condendo potentiam, ſic in diſponendo ſapientiam, in gubernando prouidentiam, in ornando bonitatem, in puniendo juſtitiam ceteráſque virtutes ſuas, imò penitiſſimè omnia hæc in omnibus impreſſit, & oſtendit. I.

Ægyptij, vt Cyrillus docet *lib. 9. Apolog.* II.

contr.

contr. Iulian. cum ſcientiam, ſapientiam, ac providentiam Dei vellent ſignificare, *oculum* pinxêre, *ſceptro ſuperſtantem*, plura. *Pier. lib. 33. Hieroglyph.* Orpheus Solem *oculum iuſtitiæ* appellauit, illum ſcilicet, de quo *Diphilus in Comœdia: Eſt qui tuetur cuncta iuſtitiæ oculus:* aut de quo Maro ait: *Sol qui terrarum flammis opera omnia luſtras.* Itaque & in Sole oculum, & in oculo Solem, & in vtroque diuinam ſcientiam, providentiámq; adumbramus.

III. Rectè, cum & rotarum *totum corpus oculis plenum* ſit, apud *Ezech. 1. 11.* & naturali quoq; ac verò *oculo* mirificè ſapientiam ſuam inſcripſerit rerum Conditor. De qua ſapientia *Cic. lib. 2. de nat. Deor.* & poſt illum, *Lactant. lib. de diuin. opificio. c. 10.* hæc habet. *Vt oculi munitiores eſſent ab iniuria, ciliorum tegminibus occuluit; vnde oculos dictos eſſe, Varroni placet. Nam & ipſæ palpebræ, quibus mobilitas ineſt, & palpitatio vocabulum tribuit; pilis in ordine ſtantibus vallatæ, ſeptum oculis decentiſſimum præbent. Quarum motus aſſiduus incomprehenſibili celeritate concurrens, & videndi tenorem non impedit, & reficit obtutum. Acies enim, id eſt, membrana illa perlucens, quam ſiccari & areſcere non oportet, niſi humore aſſiduo terſa purè niteat, obſoleſcit. Quid ipſa ſuperciliorum faſtigia pilis breuibus adornata? nonne, quaſi aggeribus, & munimentum oculis, ne quid*

ſuper-

ſupernè incidat, & ſpeciem ſimul præſtant?

Incomprehenſibilis celeritas palpebrarũ, anſam dedit, vt ſummam velocitatem indicantes, dicamus, *aliquid in ictu oculi accidiſſe*. Quanquam profectò ipſe *oculus* longè palpebris ſuis ſit celerior, quippe cum, in puncto temporis, pluſquam 80. milliones milliarium conficiat (tantùm enim, & ampliùs diſtant ſtellæ fixæ à terra) quoties è terris aſpicit firmamentum. Par eſt celeritati tantæ in oculo paruo capacitas; mediam enim cæli partem intra ſe viſu comprehendit. IV.

Hinc oculi diuini, hoc eſt, diuinæ ſcientiæ, & ſapientiæ (qua non ſolùm effectus, & propinquas, ſed & primas, & ſupremas rerũ cauſſas cognoſcit) perſpicacitatem agnoſce. Sunt enim, juxta *Græcum textum, Eccli. 23. 28. oculi Domini decies millies clariores ſole, inſpicientes omnes vias hominum, & intuentes in abſconditas partes.* Et, vt compendium habeas, OMNIA VIDET OCVLVS ILLIVS, *Eccli. 23. 27.* cuius radius infinita efficacitate ſe extendit, quocunque locorum, & temporum: cum ſit per imẽnſitatem totus vbique præſens, & per æternitatem tangat & incurrat in omnia, quæ in aliqua parte temporis exiſtunt, exiſtent, & extiterunt. V.

Thales ethnicus Philoſophus apud *Laërt. l. 1.* rogatus, *poſſetne homo clam Deo crimen patrare,* VI.

trare, reſpondit: *ne cogitans quidem.* Sunt proinde *oculo humano* inſcriptæ diuinæ Sapientiæ artes, & ſymbola; diuino autem, & artes illæ, & noſtræ actiones, tam præteritæ, quàm præſentes, ac futuræ; tam quæ in tenebris fiunt, quàm quæ in aprico. Immo, in ipſo *oculo diuino* vbique exiſtente, fiunt & inſcribuntur tam noſtræ rapinæ, quàm eleemoſynæ; tam ſuperſtitiones, quàm orationes; tam *homicidia Cain*, quàm *ſacrificia Abelis.* Quis non timeat, quis non reuereatur eum, cuius *omnia nuda & aperta ſunt oculis? Hebr. 4. 13.*

Sed quid *oculus* ad *ouum?* inquies. Vix *ouum*
VII. ſimilius eſt *ouo*, quàm *oculo*. 1. Eadem prorſus eſt *figura oui*, quæ *oculi*. 2. *Putamen* aperi, *album* finde, putabis *palpebras* fiſſas te aperuiſſe. 3. Media *oculorum*, *cornea* feneſtrauit *pupilla*; media *ouorum*, *croceus* globauit *vitellus*. 4. Sicut *pupilla oculi*, ita *vitellus oui albo* circumdatur. 5. denique ſui æquè *ouo*, ac *oculo ſpiritus* inſunt. Et, ſi in *oculo pullum* quæris, parua *pupilla* totam imaginem aſtantis reddit. *Ea cauſſa eſt*, inquit *Plin. l. 11. c. 37. vt pleræq; alitum è membris hominum oculos potiſſimùm appetant, quòd effigiem ſuam in ijs cernentes velut ad cognata deſideria ſua tendunt*; *pullum* in *oculo*, tanquam in *ouo* videntes.

VIII. *Oculum* ergo in *ouo*; in *oculo*, vel in vtroq;, *Dei*

Dei Scientiam Sapientiamq́; mirare, & venerare, cogitaq́; te omnia, quæ facis, *diuino oculo* inſpiciente, facere. Nullum eſt potentius frænum contra peccata, quàm ſi ſciat ſeruus Dominum, reus Iudicem, homo Deum ſe ſemper præſentem habere. *Memento Dei*, ait S. Ignatius Martyr *epiſt. 9. ad Heronem, & non peccabis.* Ita prodigioſa illa à peccato eſt abducta, cùm à S. Ephræm audiſſet: *Tu in foro, & coram hominibus agere erubeſcis, quod, Deo malorum vindice inſpectante, patrare audes? Sur. 1. Febr.* Eâdem Numinis præſentiâ & ſcientia omnia percallente, correcta eſt, per Paphnutium, Thais, apud *D. Antonin. p. 2. hiſt. tit. 15. c. 10. §. 3.*

Nec abſterrent *oculi* tantùm à malo, ſed ad bonum quoque inflammant, & velut equum ſaginant. Ita de Magno Antonio *Athanaſius*, & *Sur. 17. Ian.* de S. Catharina Senenſi *Raimundus*, de S. Doſitheo *Dorotheus in vita eorum*, docuerunt, ſi ſint qui diſcere velint. IX.

Regula hæc ante omne opus debet aſpici: *Quidquid fit, fit teſte Deo, qui cuncta tuetur.* Quis enim, tali teſte, impium aliquid audeat? imò & poſtquam auſus eſt, non corrigat? Refert *Petrus Damianus Epiſt. 8. c. 8.* virum ceteroquin in miſericordiæ & pietatis opera pronum, quique multa egenis bona facere ſolitabat, aliquãdo tamen ab Alaſtore eò pellectum, vt Cacum X.

imitans pecudem alienam abigeret, & grunnientem illam alicubi in ſpecum occultam abſtruderet. Abſcondit ſanè pecus, ſed non ſcelus. Quod ſciri à Superis, vt ſciret, adfuit extemplo diues IESVS, ſed habitu pauperis, & cæſarie tam prolixa deformis, vt operâ tonſoris videretur indigere. Abigeus pauperem benignis officijs excepit, atque inter cetera humanitatis impendia, etiam forfice cœpit attondere. Dum anxiè diſcurſat, dum ſatagit, dum caput vndiq; pectit, dum crinem demit, inſperatò reperit duos luciſſimos *oculos*, in occipitio; ſub comis, latitantes. Expaueſcit ad prodigium, & fit attonitus, cúmque, *quid hoc rei?* pauida voce interrogâſſet, Reſpondit pauper: *Ego* IESVS *vocor, quem nihil latet. Et hi ſunt oculi, quibus pecudem conſpexi à te abductam, caueáque concluſam*, nec tam miſericordia tua delector, quàm vehementer factum iſtud mihi eſt diſplicitum. Hæc dixit, & diſparuit. Nec pluribus opus fuit, cetera abigeo conſcientia dixit: qui agnita, non modò Numinis vbique præſentia, ſed etiam clementia incredibili, & de præterito ſatisfecit, & in futurum cautior fuit; doctus, Argi *oculos* potuiſſe ſopiri, non Dei.

Dei

Dei Mundum gubernantis prouidentia, in ouo deprehenſa.

EMBLEMA IV.

PROVIDA VENTVRI NATVRA.

OVa Crocodili *Hadrianus Junius Embl.* XIX. I.
ſequentibus verſiculis explicat.

Quò ſacer excurret Nilus in arua,
Præſcius alluuie libera ponit
Oua; monens meritò nos Crocodilus;
Quæ fata immineant, antè videre.

Quàm nos diuerſi ſumus, qui medijs in periculis, & inter ſyrtes, deſideria noſtra collocamus? Ergo Crocodilum habemus prouidentiæ ac ſecuritatis circumſpiciendæ magiſtrum.

Sed aliud quoq; ex his *ouis* diſcimus; nempe II.

qui Crocodilo *prouidentiam* indidit, longè eſſe *prouidentiorem*; & eſſe, qui indidit. Cum enim Crocodilus cognitione finis deſtinati careat, & tamen, ob finem aliquem, *qua* ſua in tuto ponat, neceſſe eſt, aliquam exiſtere intelligentem naturam, â qua ſicut ipſe, & eius, vt ſic dicam, pullatio, ita omnes res naturales ſcientia alioquin intelligentiaque deſtitutæ, ad finem ordinentur. Quæcunq; enim cognitione finis carent, *non tendunt in finem, niſi directa ab aliquo cognoſcente, & intelligente, ſicut ſagitta â ſagittante*, ait *S. Thomas 1. p. q. 2. a. 3.* Hanc igitur intelligentem & dirigentem naturam, Deum dicimus. Quòd verò Crocodilus & alia corpora naturalia, ob certum finem agant, inde perſpicitur, quia aut ſemper, aut ſæpius eodem modo agunt, ſcilicet vt id, quod eſt optimum, conſequantur. Vnde indubiè exploratum habetur, ea non caſu, ſed certo conſilio ad finem peruenire; non ſuo; Ergo Dei. Ita Deum è *gubernatione rerum* veſtigat Aquinas. Eſt enim *gubernatio*, poſt creationem, alterum opus *diuinæ prouidentiæ*.

III. Quare ſicut è creatione, & prima rerum effectione, quæ non caſu, ſed certo conſilio, & decreto, ad omnes rerum circumſtantias pertinente, Mundum produxit; ita etiam è *gubernatione prouidentiam*; ex hac autem, quia ſumma eſt, Deum deprehendimus, ſummum gubernatorem:

qui

qui operit cælum nubibus, & parat terræ pluuiam; qui producit in montibus fœnum, & herbam ſeruituti hominum; qui dat iumentis eſcam illorum, & pullis coruorum inuocantibus eum. Pſal. 146. 9. qui *attingit à fine vſq; ad finem fortiter, & diſponit omnia ſuauiter. Sap. 8. 1.* etiam minima conſeruans & gubernans, ait *S. Aug. l. 4. de Gen. ad lit. c. 12.* Et adhuc es tu, qui Mundum putes *Fortuna, non arte regi? Claudian. 1. in Ruffin.*

Nec curare Deum, credis, mortalia quenquam?
Virg. Eccl. 8.

Scilicet Crocodilo cura eſt de *ouo* ſuo, & Deo cura non eſt de Mundo ſuo? qui, vt *ſupra* vidimus, *Embl. 1.* Dei *ouum* eſt.

Hæc meditatio improlis non eſt. Quippe ex agnita hac Dei prouidentia, magna animo tranquillitas, in ſumma rerum perturbatione antea inquietato naſcitur; ceſſant querelæ, timores, ſolicitudines; vt Chriſtus *Matth. 6.* à *volatilibus cæli, lilijs agri,* fænoq;, & *Luc. 12.* à *paſſerum, capillorumq; numero,* paſtis, veſtitis, cuſtoditiſq; docet. Deſinat ergo impius triſti ſe cogitatione confundere; deſinat *inſipiens in corde ſuo* dicere: *Non eſt Deus Pſal. 13. 1.* deſinat alius furere potiùs, quàm canere: IV.

Cum capiant mala fata bonos, ignoſcite faſſo,
Sollicitor, nullos eſſe putare Deos.
Viue pius, moriare pius, cole ſacra, colentem,

Mors grauis à templis in caua buſtà trahet.
Ouid. 3. Am. 8.

V. Lymphati ſic loquuntur, ceritorum talis eſt oratio, aliter, ſubductis calculis, ratio jubet philoſophari. Nam aliquid, poſt buſta, ſupereſt bonis, & rectiùs ille:

Abſtulit hunc tandem Ruffini pœna tumultum,
Abſoluitq́, Deos; iam non ad culmina rerum,
Iniuſtos creuiſſe, queror; tolluntur in altum,
Vt lapſu maiore ruant. Claudian. loc. cit.

VI. Ampla venit pœna, quibus tarda venit. Nec *Zizania* neſcit, qui *Matth. 13. 30.* dicit, *Sinite vtraq; creſcere. Tempore meſſis*, ex eodem agro, alia *in horreum*, alia in caminum ibunt. Quanquã ſæpe eodem momento vindicta ſceleri adeſt: ſæpe mirabiliter erumpit, quod humanis oculis tectum fuit, diuinis patuiſſe. Luculentum exemplum in juuene Ephræm punito, *Vita* eius refert, vti & ſcriptura in Ioſepho Patriarcha ſeruato.

VII. Atque hæc prima eſt quæſtio apud *Lactant. lib. 1. c. 2. natura ſitne prouidentia, quæ rebus omnibus conſulat; an fortuitu vel facta ſint omnia, vel regantur. Cuius ſententiæ auctor eſt Democritus, confirmator Epicurus. Sed & antea Protagoras, qui deos in dubium vocauit; & poſtea Diagoras, qui exclusit; & alij nonnulli, qui non putauerunt Deos eſſe: quid aliud effecerunt, niſi vt nulla eſſe prouidentia putaretur? quos tamen & ceteri Philoſophi, ac*

maxi-

maximè Stoici acerrimè retuderunt, dicentes, nec fieri mundum ſine diuina ratione potuiſſe; nec conſtare, niſi ſumma ratione regeretur. Sed & M. Tullius, quamuis Academicæ diſciplinæ defenſor eſſet, de prouidentia gubernatrice rerum, & multa, & ſæpe diſſeruit, Stoicorum argumenta confirmans; & noua ipſe afferens plurima, quod facit tum in omnibus ſuæ philoſophiæ libris, tum maximè in ijs, qui ſunt de natura deorum. Nec difficile ſanè fuit, paucorum hominum prauè ſentientium redarguere mendacia teſtimonio populorum atq; gentium in hac vna re non diſſentientium. Nemo eſt enim tam rudis, tam feris moribus, quin oculos ſuos in cælum tollens, tametſi neſciret cuius dei prouidentia regatur hoc omne, quod cernitur; non aliquam tamen eſſe intelligat ex ipſa rerum magnitudine, motu, diſpoſitione, conſtantia, vtilitate, pulchritudine, temperatione: nec poſſe fieri, quin id, quod mirabili ratione conſtat, conſilio maiori aliquo ſit inſtructum. Hæc Lactantius contra noſtræ ætatis Protagoras & Diagoras, heu, nimis multos! qui cum credant, oculum materiæ ſuæ miſtura non ſolùm aliquid lucis continere, ſed nonnunquam etiam tam efficaciter, vt per medias noctis tenebras clarè cernat (quod Tiberio Imperatori olim, & poſtea etiam M. Antonio Sabellico contigiſſe ſcribitur) cur Deum volunt facere cæciorem, cuius oculis omnia nuda & aperta ſunt? aut quod de-

terius eſt, cur credunt, Deum omnia videntem fore negligentem? An non ſicut in paruo Mundo oculi omnium membrorum atque actuum, ita in magno diuini oculi totius creaturæ erunt moderatores? Quare ad feras belluas ablegandi ſunt iſti Athei noſtri, qui prouidentiam Deo negant, quam crocodilo concedunt; digni deuotione illa, vt ipſi ad Nilum, & in crocodilos abeant; non vt cum illis ſerò lachrymentur, ſed vt tempeſtiuè prouideant rebus futuris. Quod facient, ſi ſemper ante oculos ponent omnia Prouidentem.

Sum-

Summæ prouidentiæ ſcopus, in ouo, notatus.

EMBLEMA V.

HOC PVNCTVM, HOC CENTRVM, RERVM HÆC CYNOSVRA TVARVM.

V*Mbilicus ouis à cacumine ineſt, ceu gutta eminens in putamine*, Plin. *lib. 10. c. 52.* I.
Cur? Phyſicam cauſſam (vt ſcilicet ouum adhuc in vtero exiſtens, per fiſtulam, ſeu appendiculam vmbilicarem inibi annexam, nutriatur) *Cardanus lib. 7. de rerum variet. c. 39.* his verbis indicat: *Grandines habent (* oua *) ſingulas in capitibus, albumq́; à luteo ſecernitur membranâ. In hac, dum pullus gignitur, conſtitutus eſt alter vmbilicorum, reliquus verò in membrana exterio-*

teriore, quæ tertiæ membranæ corticem ſuccingenti annectitur: vterq; horum venis jungitur cordi. Idem ergo in *ouo*, quod in homine *vmbilicus.*

II. At quia, ſicut toti Mundo, ita etiam toti *ouo*, & quanto plura illi, tanto plurima iſti myſteria inſcribuntur, cur *ouo vmbilicus* ineſt? an quia *ouum* Mundus eſt, &, vt *Plin. l. 2. c. 68.* ait, *non aliud eſt terra vniuerſa, quàm Mundi punctus,* immo, vt *Seneca* ſcribit, *adhuc puncto minus?* Vide *Boët. l. 4. de conſol. Phil. pros. 7.* & *Sap. 11. 23.* Poteſt ita *vmbilicus* ille intelligi.

III. Sed quid ſi rerum Conditor, ſicut in circulo centrum, in cælo polum, ita in *ouo* poſuit guttam illam eminentem, vt intelligeremus, omnibus rebus ſuum centrum, punctum, polum, & cynoſuram eſſe â Numinis prouidentia, quæ, teſte *Boëtio l. 4. de conſ. proſ. 6.* eſt *diuina ratio (ordinis rerum in finem,* vt addit *S. Thom. 1. p. q. 22. a. 1.) in ſummo omnium Principe conſtituta, quæ cuncta diſponit.* Cum enim Mundus non ſit caſu, ſed certo conſilio atque decreto ad minutiſſima pertingente factus; erit vtique eius, & ſingularum in eo rerum creatio, diuinæ prouidentiæ opus: quia nihil magis eſt prouidere, quàm eiusmodi conſilio decretoq; aliquid præfinire. Quare, ſicut in Deo ſunt notiones, & ideæ rerum in ſe ſecundùm eſſentiam ac formam ſuam ſpectarũ, ita etiam earundem notio, prout ad finem

tum

rum proprium, tum communem totius Vniuerſi ordinantur, eſt in eodem Deo; atq; hanc primi nominis *prouidentiam* vocamus.

IV. Hac ergo res omnes, non tantùm extrinſeco modo, ſed etiam (tanquam perfectiſſima, & *vniuerſaliſſima prouidentia*) intima ordinatione in ſuos fines deſtinantur. Eſt autem finis cuiusque rei proprius operatio illius; communis gloria & manifeſtatio diuinarum perfectionum. Hinc, ſicut res ceteræ â Creatore ſuo naturam, ſitum, figuram, locum, tempus, magnitudinem, paruitatem, ſymphatiam, antipathiam, temperamentum, vires, ceteraſq; qualitates acceperunt, prout cuiuſque ſtatus, functio, & finis particularis, exigebat: ita homines & Angeli lumē quoddam ſortiti ſunt, quo Deum cognoſcerent, amarent, laudarent; ac ita ad principium ſuum, â quo effecti ſunt, etiam tanquam ad vltimum finem reuenirent.

V. Idem enim eſt finis operis ac operationis, hoc eſt, hominis creati ac creationis. Opus enim, ſeu homo, quando nondum fuit, nequiuit ſibi finem præfigere, ob quem crearetur. Præfixit ergo illi Deus; qui cum ſit ens à ſe, facit omnia propter ſeipſum, vt ex Ariſtotele & Platone confirmat *Cuſanus lib. 7. excit.* Cum igitur homo ſit opificium Dei, neceſſe eſt eum ad ipſum Deum tanquam ad finem ſimpliciter vltimum, referri

ab

ab auctore ſuo. Par eſt ergo, vt ipſe quoque homo ad eundem finem ſuum tendat identidem. Quod ni faciat, videbitur opificem criminari, & quaſi de malè ſibi præfixo fine arguere, quem oporteat inuertere.

VI. Hac de cauſſa *Marius Victorinus l. 4. aduerſ. Arrium*, Deum, ait, *ſedere quaſi in centro omnium qui ſunt*, quòd ſit *ipſum manens, vel manſio, quies quietis*. Deum *rerum centrum* vocat etiam *Syneſius hymn. 2. & 3. Plotin. enead. 6. lib. 9. c. 8.* At *locum noſtrum* Deum appellat *Theophilus Antiochen. 2. ad Autolyc. Euſeb. lib. 4. c. 1. de demonſtr. S. Gregor. 8. Moral. c. 15.*

VII. Hunc fuiſſe communem Iudæis antiquis de Deo loquendi modum ſcribit *Galatin 2. de arca c. 8.* Certè quia ab vno Deo abſoluta perfectio homini eſt expectanda, tanquam ab eo, in quo vno omnes noſtri motus debent deſinere, velut in termino, in quo nobis ſit quieſcendum; conficitur, Deum vnicum noſtrum eſſe finem vltimum. *Quo modo enim finis viæ tuæ locus eſt, quo tendis*, ait *S. Aug. in Pſ. 50. quò cum perueneris, iam manebis; ſic finis ſtudij tui, propoſiti tui, conatus tui, intentionis tuæ, ille eſt, ad quem prætendis; ad quem cum perueneris, vltra nihil deſiderabis, quia melius nihil habebis.* Vt ergo circulus ad punctum redit, à quo cæpit, ita creatura, ad principium ſuum primum debet reuerti.

Atque

Atque iſte eſt ſeu *oui*, ſeu Mundi iſtius am-bitus, HOC PVNCTVM, HOC CENTRVM, RE-RVM HÆC CYNOSVRA TVARVM, ô homo, vt ti-bi *Deus ſit omnia in omnibus*, *1. Cor. 15. 28.* Nam *vniuerſa propter ſemetipſum operatus eſt Dominus*, *Prou. 16. 4.* Hinc *ex ipſo*, *& per ipſum*, *& in ipſo* (ſeu εἰς αὐτὸν, *in ipſum*) *ſunt omnia*, *Rom. 11. 36.* In ſumma: *Ego ſum α & ω*, *principium & finis*, ait *Apoc. 1. 8.*

Finis ſanè nobiliſſimus, quo neque poſſet præſtantior poni, neque ab vllo intelligente optabilior excogitari. Neque ab homine res vlla melior poteſt, in hac vita optari, quàm vt fide, ſpe, charitate; Deum cognoſcat, ſitiat, amet, glorificet, eiúſque & ſimilis, & filius, & hac via tandem etiam diuinæ æternæque beatitudinis particeps efficiatur. *Hoc punctum*, *hoc centrum* vidit Auguſtinus. Cum *l. 1. Confeſſ. c. 1.* diceret: *Feciſti nos Domine, ad te, & inquietum eſt cor noſtrum, donec requieſcat in te.* *Hoc punctum*, *hanc Cynoſuram* in omni negocio aſpici voluit, qui dixit: *Deum time, & mandata eius obſerua: hoc eſt enim omnis homo. Eccl. 12. 13.* Quæ definitio à communi illa Philoſophorum: *Homo eſt animal rationale*, nihil diſcrepat: quia animalis ratione præditi maximè proprium eſt, *Deum timere; & mandata eius obſeruare*, cum ſit homo ex intrinſeca ſua natura ad hoc ordinatus; quem ordinem ſi peruertit, iam *nihil eſt homo*, teſte S. Bernardo; VIII.

nardo; & heu nimis infelix iaculator, vt qui à tam grandi ſcopo, hoc eſt, à toto cœlo, & immenſo Deo aberrat!

IX. Quiſquis ergo punctum illud oui aſpicit, illud ſibi canat Perſij *ſat.* 3.

Eſt aliquid, quò tendis, & in quod dirigis arcũ?
Aut paſſim ſequeris coruos, teſtáque lutóque
Securus quò pes ferat; atq; ex tempore viuis?

X. Nec ſolùm is non agit, vt homo, ſeu tanquam præditus ratione, qui actioni ſuæ nullum præſtituit finem; neſciens ipſe ſæpe quid, aut cur aliquid agat; ſed ille quoque, qui finem malum habet. Tam enim rationi repugnat, imò magis, ob malum finem, quàm ob nullum agere. Verùm & otiosè agere peius eſt, quàm nihil agere. Quanquam nihil agere malum eſt, cum negligitur ingentis lucri occaſio. Recenſet *ex Bloſio Tilm. Bredenbachius l. 8. collat. c. 30.* S. Mechtildem Virginem ſæpe à Chriſto viſitari ſolitam, aliquando eiuſcemodi Beatorum in cælis voces audiuiſſe: *Nos quidem in patria ſumus, vos, in via; nos in cælo, vos in terris; nos Deum videmus, & præmio fruimur, vos autem veſtra, inter mortales, felicitate non caretis, nam ad huc facultas eſt vobis, maiores quotidie facere cumulos meritorum.* Quidquid toto die fit, fieri poteſt ex Dei charitate, & dirigi ad æternæ ſalutis incrementum. Non eſt homo, qui hoc Pvnctvm neſcit; qui autem obſeruat, omne tvlit Pvnctvm.

Malo-

Malorum permiſſio, in ouis, conſiderata.

EMBLEMA VI.

SOLEM SVVM ORIRI FACIT SVPER BONOS ET MALOS. Matth. 25. 45.

VT nonnullorum Poëtarum carmina, ſic 1.
ouorum;
Sunt bona, ſunt quædam mediocria, ſunt
mala plura. Nam; dum multipotens natura lu-
dit, Mundumq́; ipſa varietate ornat; *Ouorum a-*
lia ſunt candida, vt columbis, perdicibus: alia palli-
da, vt aquaticis: alia punctis diſtincta, vt melea-
gri: alia rubri coloris, vt Phaſianis, cenchridi. In-
tus autem omne ouum volucrum bicolor. Aquaticis
lutei plus quàm albi, idq́; ipſum magis luridum,
quàm

quàm ceteris. Piſcium vnus color, in quo nihil candidi. Auium oua ex calore fragilia, ſerpentium ex frigore lenta, piſcium ex liquore mollia. Aquatilium rotunda, reliqua ferè faſtigio cacuminata. Plin. *l. 10. c. 52.* Apud Plutarch. quoque *l. 2. qq. conuiu. q. 3.* ouum *& volantia producit, & natantia innumera, & terrena, lacertas, & generis ancipitis crocodilos, bipedem volucrem, pedum exortem ſerpentem, multis pedibus nixum attelabum.* Attingit hoc & *Cic. 2. de nat. Deor.*

II. Animalia ſana, *oua ſana* pariunt: à beſtijs venenatis naſcuntur & *oua venenata.* Quædam in nidis ponuntur, quædam in paludibus, quædam in juncis; alia in arborum ramis, alia in littorum arenis; alia alibi. Denique ea eſt ouorum natura, vt facilè in eam complexionem, quam inueniunt, conuertantur; hinc ſanis ſana ſunt, & plerumque invtilia infirmis.

III. Color ipſe, etſi plerumque ad candorem accedat, arte tamen mutatur. Nunc enim ſcribitur, nunc pingitur, nunc tingitur, nunc raditur ouum: vt vel ſicut purpura rubeat, vel inſtar terræ vireat, vel more cæli cærulum, vel æmulatione ſolis aureum, vel firmamenti imagine ſtellatum appareat. In ſumma tale eſt ouum, quale vis, quale facis.

IV. Quid aliud ſunt creaturæ? tanta diuerſitas eſt, vt, ſi cum hominis vtentis, vel abutentis ingenio

genio conferas, dicere etiam poſſis: In Mundo *Sunt bona, ſunt quædam mediocria, ſunt mala plura*; quanquam non niſi ratione malorum, *Bonis omnia cooperantur in bonum, Rom. 8. 28.* Vt ergo *bona bonis creata ſunt ab initio, ſic nequiſſimis bona & mala. Eccl. 39. 30.* bona quidem in ſe, & re, mala autem occaſione. Nam auro liberalis vtitur, auarus abutitur. Bonum ergo aurum eſt bono, malum malo.

Eiuſmodi mala Deus fecit; immo bona fecit, & mala per malos fieri permiſit; quia ad diuinam prouidentiam pertinet, & ſummæ gubernationis opus eſt, non ſolùm Mundum, certo conſilio, & fine, condere, conſeruare, & ad finem ſuum res quaſque diſponere; ſed etiam permittere, vt quædam à ſuo proprio fine excidant, atque ita altiorem ipſius Gubernatoris finem gloriamq; manifeſtent. Dum enim peccata permittit Deus, oſtendit opera virtutis eſſe libera, non coacta, ſed præmio digna, cum peccari poſſit: excitat in illis, qui peccare poſſunt, benè operandi ſolicitudinem, ne peccent; quis enim ſolicitus eſſet, ne peccaret, ſi Deus nullum peccare permitteret? Denique ſi qui, permittente Deo, non ob permiſſionem, ſed ob ſuam malitiam declinant à bono, & peccant, punitione illorum, ſuam juſtitiam oſtendit; quin & magnitudinem diuinæ maieſtatis, quæ tanta eſt, vt vel V.

ob vnicum peccatum, aut Angelus, aut homo æterni ignis pœnas mereatur. Ita ferè *S. Damaſc. l. 2. c. 29.*

VI. Hinc S. Auguſtino *in Enchir. c. 96. Non fit aliquid, niſi omnipotens fieri velit, vel ſinendo vt fiat, vel ipſe faciendo. Nec dubitandum, Deum bene facere, etiam fieri ſinendo, quæcunq; fiunt malè. Non enim hoc, niſi juſto iudicio ſinit.* *Neq;* enim, vt ait eod. *l. c. 11. Deus omnipotens cui rerum eſt ſumma poteſtas, cum ſummè bonus ſit, vllo modo ſineret mali aliquid eſſe in opere ſuo, niſi vſq; adeò eſſet omnipotens & bonus, vt bene faceret etiam de malo.*

VII. Cum igitur omnis operatio Dei bona ſit, etiam ob *permiſſionem malorum* & deteſtabilium, eſt laudandus. Sicut enim varietate *ouorum*, immo etiam monſtrorum ornatur Vniuerſum; ita varietate hominum, & operum, vel bonitas & miſericordia, vel æquitas & juſtitia Dei inclareſcit; à qua Deus æquè laudandus, ac à bonitate.

VIII. Quare nemo poteſt diuinæ prouidentiæ diſpoſitionem effugere; omnium rerum vltima linea, eſt gloria Dei, è certa illius virtute innoteſcens. In bonis laudatur bonitas, in malis æquitas Conditoris. Quiſquis enim ſe ſubtrahit ordini diuinæ diſpoſitionis, incidit in ordinem caſtigationis; & dum non vult ſubeſſe obediendo præceptis, cogitur ſubeſſe ſuſtinendis tormentis. Sic juſtus miſericordiam laudat præmio; im-

pius

pius diuinam juſtitiam honorat ſupplicio : ille vt *ouum* columbæ; iſte vt *ouum* noctuæ. Deniq; tam vipera, quàm ciconia Mundi pars eſt : pari pacto tam juſtitia , quàm miſericordia Dei laus eſt : nec totum nouit, qui nouit tantùm miſericordem.

Permittendi erant ergo & mali, quorum iudicio diuina iuſtitia æquè Mundo oſtenderetur. Quæ iuſtitia ipſis quoque impijs prodeſt, vt vel reſipiſcant, vel parciùs offendant. Si enim nolunt virtutis amore, ſaltem metu iudicis poſſunt à ſcelere reuocari. Ita ſeruos timor, filios amor coërcet; vtroſque autem ad imitationem tam laudabilis virtus inuitat. Nec enim minùs imitanda videri ſolet iuſtitia, quàm laudanda. Quod vel in exemplo diſce, ita luculento, vt id D. Auguſtinus non dubitârit bis referre, ſcilicet *hom. 9. ex 50. & ſerm. 21. de verbis Apoſtoli: Dicam*, inquit, *quid fecerit homo quidam pauperrimus, eo tempore, quo S. Ambroſius Mediolani erat Epiſcopus, vbi tunc præſens erat etiam Auguſtinus nondum Epiſcopus. Tam pauper erat ille, de quo loquimur, vt proſcholaſticus eſſet Grammatici, ſed planè verus & perfectus Chriſtianus. Sed melior fuit ille, qui ad velum ſtabat, quàm ille qui in cathedra ſedebat. Pauper ergo iſte inuenit ſacculum ducentorum ſolidorum. memor tamen diuinæ legis propoſuit pittacium publicè; (Qui ſolidos perdidit, veniat* IX.

niat ad illum locum, vt quærat illum hominem) Ille, qui plangens circumquaque vagabatur, inuento, & lecto pittatio, venit ad hominem. Et ne fortè alienum quæreret, ſed ſuum, quæſiuit ſigna: interrogauit ſacculi qualitatem, ſolidorum etiam numerum. Cum omnia fideliter etiam ille reſpondiſſet, reddidit, quod inuenerat. Ille repletus gaudio, & quærens vicem rependere, tanquam decimas, obtulit illi ſolidos viginti. noluit accipere. Obtulit decem. noluit accipere. Saltem rogauit, vt vel quinque acciperet, noluit. Iſte ſtomachans proiecit ſacculum. Nihil perdidi, ait: ſi non vis à me aliquid accipere, nec ego aliquid perdidi. Quale certamen, fratres mei, quale certamen, qualis pugna, qualis conflictus? Theatrum Mundus, ſpectator Deus. Victus ille, quod offerebatur, accepit, & continuò totum pauperibus erogauit. Vnum ſolidum in domum ſuam non miſit. Conſiderate, fratres, tam glorioſum exemplum, & tam admirabile factum. Potuit inuentor ille ſuo exemplo ad imitationem virtutis pecuniæ Dominum tam repentè incendere; cur Deus nos ſeruos ſuos tot iuſtitiæ, liberalitatis, benignitatis exemplis non accendat? Accendit ſanè, ſed bonos tantùm. Malos autem qui exempla non capiunt, vt bonis pro ligno ſint, accendit flammis. Si tamen non trunco potiùs, quàm ligno ſunt comparandi.

Ouum

Ouum diuinæ iuſtitiæ ſpeculum eſſe.

EMBLEMA VII.

AB OVO VSQVE AD MALA.

OVum ſimile eſt non ſolùm *magno*, ſed etiam *paruo Mundo*, qui eſt homo, teſte *S. Greg. hom. 29. in Euang.* in quo, tanquam n Laconiſmo aliquo, omnes creaturarum gradus compendiosè comprehenduntur. Quin & lioquin eſt magna, cum *ouo*, homini ſimilitudo. Ouum nequam alliſu frangitur, fæténſque ad finum exturbatur, ſic & Adam, poſtquam deficee cæpit, eiectus eſt è Paradiſo, & in miſerias inumerabiles coniectus, quo ſimilior eſſet *ouo*. Vt gitur *ouo*, ita iam homine nihil quidquam fragilius. Ephemeri vita, vita hominis; quæ, inſtar I.

 oui,

oui, vel caſu, vel alliſu rumpitur. Non ita fuit ab initio; ſed *per vnum hominem peccatū in hunc Mundum intrauit, & per peccatum mors. Rom. 5. 12.* Sic AB OVO, ſerpentis fraude, ventum eſt VSQVE AD MALA. Serpens enim cum Eua locutus, *ouum* putrefecit, hoc eſt, ex bono homine, malum fecit: dum peſſimi conſilij *ouum* in Eua poſuit, quo & Euam & *malum* venenauit; indidem ſubitò innumera *mala* generata ſunt; eademq́ue hora Adamus & pomum, & mortem cœpit guſtare, factúſque eſt *ouo* fragilior, per culpam, qui per gratiam è cælo corriuatam, iuſtitiámque originalem, immortalis eſſe potuiſſet.

II. Hinc animi & corporis morbi, in hac vitâ pariter tolerandi, & in illâ flammâ æternùm fuiſſent luendi; ni auxiliator interueniſſet; quem tamen ipſum quàm plurimi, deprauato conſilio, res ſibi ſuas habere iubent. Vt dici poſſit illud *Horatij ſat. 3. Neglectis vrenda filix innaſcitur hortis.* Sic dum Dijs par eſſe voluit Adamus, baſilicè perijt, inde fragilis, vnde fortis; inde mortalis, vnde voluit eſſe ſempiternus.

III. Quid è fragili hoc igitur *ouo* diſcemus? Ex *ouo magnum Mundum* ſignificante, vſque ad Dei laudem aſcendimus; ſupereſt nunc, vt ex *ouo paruum Mundum* repræſentante, vſque ad diaboli cognitionē deſcendamus. Fragilitas enim,

&

& mors per peccatum; peccatum autem per diabolum, in hunc Mundum intrauit. Hunc habet hoc opus auctorem. Quanquam longè etiam hîc altiùs licet penetrare, atque eximias Dei laudes in corrupto quoque hoc *ouo* cognoſcere.

Principem ac Magiſtratum omni quidem virtute decet eſſe ornatum, ſed iuſtitiâ præcipuè, quæ in illo non ſolùm ex impoſito officio exigitur, ſed etiam officium ipſa exigit imponendum; adeò, vt ille, *in vetere comœdia*, hæc duo connectat, dum ait: *Bonum ius dicis, Imperare oportet: quia æquum poſtulat. Plaut. Stich.* Et S. Gregorius grauior auctor *lib. 7. ep. 120.* ad duos Franciæ Reges ait: *Summum in Regibus bonum eſt, iuſtitiam colere, ac ſua cuique iura ſeruare, & ſubiectis non ſinere, quod poteſtatis eſt, fieri, ſed quod æquum eſt, cuſtodire.* IV.

Hanc iuſtitiæ virtutem in Conditore eſſe magnam, & infinitam, qui agnoſcit, Dei laudem maximam agnoſcit. Quia verò cauſſa inuiſibilis, & abdita in Deo, non poteſt à nobis rectiùs, quàm ex effectis, ſicut & omnis virtus ex operibus ſuis, cognoſci; fit, vt quemadmodum omnipotentiam, ſapientiam, bonitatem diuinam, ex operibus earum cognouimus, ita iuſtitiæ diuinæ ſeueritatem perfectionémque itidem è geſtis illius intelligere debeamus. Horum autem geſtorum primum à primo, fuit punitio Adami peccantis, V.

VI. Adam ergo primus homo, præter, & ſupra naturæ curſum à Deo productus, non infans, ſed perfecta ætate vir, viribus robuſtiſſimus, membrorum proportione formoſiſſimus, ingenio, ſolertia, ſcientijs, & ceteris primi nominis dotibus inſtructiſſimus, totius Mundi dominus; virtute omni, quà naturæ, quà gratiæ eminentiſſimus; in terris longam ætatem beatè, in cælis poſtea, ſine vlla morte beatiſſimè victurus; ſerpentina fraude, vxorijs blanditijs ſeductus, pomum ori admouit lege vetitum. Idque ſemel duntaxat. Et ecce, quid ſit Deum offendere, aut pœnas neglecti Numinis repetere! Vnico illo peccato non tantùm, quaſi de fera comediſſet, oſcitans eſt factus; ſed etiam ſibi, atque toti ſuæ poſteritati vires, incolumitatem, immortalitatem, Paradiſum, gratiam diuinam item, charitatem, ius regni cæleſtis perdidit, & ſummam felicitatem, cum maximis miſerijs commutauit. *Tantæ* ſunt *animis cæleſtibus iræ*, vt *vnius ob noxam*, in limine deficientis, tam grandibus huius, & futuræ vitæ bonis, & primum maximúmque principem, & innumerabilem hominum multitudinem ſpoliarent, atque in æternum exitium ruere ſinerent.

VII. Quis non caueat peccare? quis non exclamet? *Horrendum eſt incidere in manus Dei viuentis. Hebr. 10. 31.* Ita ab ovo ventum eſt VSQVE

AD

AD MALA, hoc eſt, à ſuggeſtione diaboli & Adami peccato, vſque ad diuini vindicis ſupplicia; à malis autem ſuppliciiſque, & tantæ iuſtitiæ metu, velut pſallio quodam iniecto, rurſum venitur ad bona. Hic in hoc *ouo* orbis eſt. Vel Ethnicus *Seneca in Agam.* dixit: *Miſeris colendos maximè ſuperos reor.* Saltem ergo miſeri colamus, quem offendimus felices: vt vel hoc pacto, qui fuit creando principium, vindicando quodammodo medium, finis autem, & ſumma noſtra ſit remunerando.

Hoc, velut ſtimulo, vt hominis ignauia vrgeretur, multa alia & grauia extant *diuinæ iuſtitiæ* exempla. Nam, vt generis humani, ita & cæleſtis regni Principibus ſemel duntaxat peccantibus non pepercit, *ſed*, vt eſt *2. Petr. 2. inferni rudentibus detractos in tartarum tradidit cruciandos.* Ac ne quis duos tantùm dicat punitos, in paradiſo, ingens caterua fulminata eſt in cælo; ac poſtea, exceptis pauculis, generali cataclyſmo, vniuerſus orbis cum ſuis incolis deletus eſt. *Gen. 8.* Quod ſi pluuia illa aquea mitiore morte extinxit natantes; poſtea *Gen. 19. Dominus pluit, ſuper Sodomam & Gomorrham, etiam ſulphur & ignem, à Domino de cælo, & ſubuertit ciuitates has, & omnem circa regionem, vniuerſos habitatores vrbium, & cuncta terræ virentia.* Exinde quas non etiam immiſit plagas Pharaoni & Ægypto? IIX.

Exod. 7. *& ſeqq.* Quæ non bella, incendia, vaſtationes, fames, peſtes varijs populis? poſtquam menſuram peccatorum ſuorum impleuerunt. Singulas clades recenſere immenſum eſt. Hæc omnia *mala, ab ouo* illo prodierunt in homines. Quia tamen, eſſe aliquem ſcelerum vindicem demonſtrant, Deo bona ſunt. Quin fiunt etiam homini bona, ſi ſe, per ſcelerum pœnas, ſinat à ſceleribus abſterreri. Et vel vnica Adami abſterrere queat, cui pænæ & ipſe pænitentiam adiecit, & quidem adeò diuturnam, vt, ob funeſtum illum morſum, omnem reliquam vitam, quæ ad nongentos extenſa eſt annos, gemens ac plorans traduxerit. Tantum mali fuit in vno malo.

I nunc, Peccator, cum crimine crimina confer;
Et, quæ ſufficiat iam tibi pœna, vide.

Parvi,

Parvi, & quodammodo etiam Magni Mundi corrupti figura Oualis.

EMBLEMA VIII.

TANTVM PONDVS INEST PECCATO.

SAnchoniathon Tyrius, antiquiſſimus Phœniciæ Scriptor, Mundum *ouo* (ſicut nos *ſolem ellipticum*) putabat ſimilem : alij turbinis figuram habere docebant ; verior Philoſophia eſt, in globi eum ſpeciem eſſe rotundatū, ſi corpus, & naturam ſpectemus. De moribus verò ſi æſtimandus ſit, meritò nunc ita loquitur : I.

Prima figura fuit longè perfectior : eheu
Orbem non Orbem me graue fecit onus !
Antè rotundus eram, nunc ſum depreſſus in ouum

Cri-

Criminis hoc opus eſt, Numinis illud erat.
Et tamē exoſum eſt Numen mihi, crimē amatur:
Exoſum, ô, crimen ſit mihi, Numen amem!
Tunc iterum perfectus ego, teres, atq; rotundus,
More pilæ, recto tramite, ad aſtra ferar.

II. Nam ſeu *paruum*, ſeu *magnum Mundum*, in *ouo*, intelligas, vterque peccati pondere preſſus ſubſedit. De homine, ſeu *paruo Mundo* Eccleſiaſtes *c. 7. 30.* ait. *Hoc inueni, quòd fecerit Deus hominem rectum, & ipſe ſe infinitis miſcuerit quæſtionibus.* Rectus itaq; erat juſtitia originali animus; rectus diuino ac naturali lumine intellectus; rectus omni virtutum genere affectus, & voluntas. Talem hominem Deus fecit, formoſiſſimum, fortunatiſſimum, &, quàm potuit in terris, beatiſſimum; vnò verbo, totum rotundum, & ſphæræ inſtar, perfectiſſimum, quoquo item verſus rectum, vt *pro pila eo vti liceret*, qua Deus *luderet, in orbe terrarum.* Cui etiam ſimilis erat *magnus Mundus.* Nam, teſte Plutarcho de Placitis, ac Lactantio *l. 3. diu Inſt. c. 13.* Philoſophi quoq; *rotundum eſſe Mundum, ſicut pilam, & ipſam terram globo ſimilem*, dixerunt. Talis & homo erat.

III. At vide, quid poſſit peccatum! jam hominum generi canitur, *ô curuæ in terris animæ, & cæleſtium inanes! Perſ. Sat. 2. Incuruati ſunt colles mundi Hab. 3. 6.* ſcilicet quando creaturę homini

mini

mini dicere auſæ ſunt, *incuruare, vt tranſeamus Iſa. 51. 23.* & animum priùs ab omni mala ſeruitute liberũ ſub juga ahenea, ſæuo cum joco, mittamus. TANTVM PONDVS INEST PECCATO, non ſolùm corpus, ſed ipſam quoque hominis animam incuruauit, ſauciauit, ſubiugam fecit; incorruptibilem, vitijs corrupit; ſerenam affectibus perturbauit. Hinc curarum ſpinæ ſunt ſubnatę, hinc deſiderijs cruciantibus ęſtuamus, hinc jugibus fluctuamur ærumnis. Hinc æger eſt animus; immo & anima ægrotat. Qua de cauſſa, *Sana animam meam, quia peccaui tibi*, ait *Pſal. 40.* In quæ *S. Aug. l. de nat. & grat. c. 19. Quid* (inquit contra Pelagium) *ſanatur, ſi nihil eſt vulneratum, nihil ſauciatum, nihil debilitatum, atq; vitiatum?* Vide *Concil. Arauſic. can. 1. & Trid. Seſſ. 6. c. 1. S. Ambroſ. l. 7. in Luc. 10. ſuper parabola hominis ex Hieruſalem deſcendentis in Hiercho, & in latrones incidentis.* Proſperi *l. 1. de Vocat. Gentium c. 7.* verba ſunt, *omnes homines in primo homine, ſine vitio conditi ſumus, & omnes naturæ noſtræ incolumitatem eiuſdem hominis præuaricatione, perdidimus. Inde tracta mortalitas, inde multiplex corporis animiq; corruptio.*

Adde, & ipſius etiam quodammodo *Mundi magni.* Nam inde mortalia quæuis in ſe ruere; inde ſpinæ pungere; inde fruges tellus inarata non ferre; inde nubes tonare; inde cælum IV.

in homines fulminare; inde ſæuire leones, efferari belluæ; nocere conuiuia, & nullæ non res morbos morteſq; minitari cœperunt. *Quia ergo in cunctis deliquimus*, ait *S. Greg. hom. 35. in Euang. in cunctis ferimur, vt impleatur, quod dicitur* (Sap. 5. 21.)] *Et pugnabit pro eo orbis terrarũ contra inſenſatos.* Ed idem *lib 6. Moral. c. 5. Orbis*, inquit, *terrarum cum Domino, contra inſenſatos pugnat, quando in pœna delinquentium etiam elementorum aduerſitas militat.* Cui lectum, vel auditum non eſt illud *Iudic. 5. 20. De cælo dimicatum eſt contra eos : ſtellæ manentes in ordine, & curſu ſuo aduerſus Siſaram pugnauerunt?* Hinc tempeſtates. hinc procellæ. hinc peſtes. hinc veri Paniciq; metus hinc, in *magno paruoq; Mundo*, omnia ſuſq;, deq; vertuntur. Quæ ab initio ſic non fuêre.

V. Opera ſiquidem Dei perfecta ſunt. Quare etiam in Adamo nondum peccatore non fuit iſta motuum perturbatio, repugnantia, & ad malum inclinatio, quam (prô dolor) nunc experimur. Vitio ergo hominis, natura hominis, & Vniuerſi eſt vitiata, non culpâ auctoris: quam aliter ab initio inſtitui debuiſſe vel Philoſophi agnouerunt, cum ob tot incommoda, quæ in ſe experiebantur, Naturam, tanquam nouercam incuſarent, teſte *Lactantio l. de opific. Dei c. 3.* Sed rectè *S. Auguſtin. lib. 1. de nat. & grat. c. 1. & 3.*

& 3. oſtendit, non naturam (quæ vt ſupra do-
cuimus, ab initio non fuit ſic conſtituta) ſed
naturæ corruptorem fuiſſe accuſandum; cum
etiam Saluſtius *initio belli Iugurthini* dicat: *Fal-
ſò queritur de natura ſua genus humanum.* Quare
meritò, cum eodem Auguſtino *Serm.* 11. *de ver-
bis Apoſt.* dicimus: *Creatus eſt homo in natura ſi-
ne culpa: creatus eſt rectus, non ſe fecit rectum.
Quid autem fecerit notum eſt: cadens â manu fi-
guli fractus eſt.*

Tam rectum opus curuari, tam pulchrum VI.
frangi permiſit Deus, ob peccatum, opus, quo,
poſt Angelos, precioſius non produxit: ita
monſtrum hoc deteſtatur. Et nos adhuc ama-
mus? aut naturam accuſamus, quaſi illius im-
becillitate, & non noſtra voluntate incuruati
ſimus? Oſtendit *Cardan. l. 13. de rer. var. c. 63.*
communi circino, non rotundum circulum, ſed
ovalem figuram deſcribi in cylindro, aut colum-
na rotunda; idq; non fieri, vitio circini, ſed cur-
uitate cylindri, in quo à pede circini linea ſur-
ſum tendens breuior eſt (quia recta eſt) quàm
quæ ad latus tendit, &, ob columnæ rotundi-
tatem, fit longior, *quia* curuior. Atque ita juſto
circino, non fit juſtus circulus, ſed *figura oualis*,
quæ rei cauſſam ignorantes in admirationem
rapit. Pari modo quòd Mundus iſte tanquam
Nu-

Numinis circinus, curuum aliquid minimeque rotundum, in nobis, producat, & ſæpius *ouum*, quàm globum, efficiat, non tribuendum eſt circino diuino, ſed animo humano, per vitium curuato. Rectus eſſet Mundus, ſi nos recti manſiſſemus.

Mundus

Mundus in captendulæ ouum, peccato, factus.

EMBLEMA IX.

DECIPIT, QVOD ALLICIT.

E Muſtelarum genere pretioſæ pellis fera I.
eſt, *martem* vocat Martial. *l. 10. Epigr.*
quæ, quantumuis callida, capitur tamen
ouo, vel ante, vel in captendula, expoſito; ſicut
piſcis hamo eſca veſtito: immo ſicut & *ouo* piſcis. Nam dimidio *ouo* conſtringi cammarum
piſcem vel Iuuenalis, docet, qui illecebram illam *exiguam feralis cænæ patellam* vocat. *Ovum*
vidimus eſſe Mundum & creaturas; his paſci
homo, propter quem conditæ ſunt, & ad Deum
cognoſcendum, amandum, colendum, rapi, ſic-

ut potuiſſet, ita debuiſſet. *Quid enim Mundo præſtantius? lauda quam putas ſpeciem, portio à te laudabitur Mundi. Luc. Apul. de dogm. Platonis.* Seruit vir nobilis Principi, ob pulchram domum, vel arcem ſibi ab eo donatam, & quanto plura beneficia accipit, tanto plurima ſtudet promereri. Famelicus Mecœnati, ob victum ſibi ſuppeditatum, quàm non ſe obſtrictum agnoſcit? An non par erat, vt idipſum homo præſtaret Numini, â quo Mundum, & omnia, quæ eo continentur, idcirco accepit, vt donanti gratus eſſe, vel hoc ipſo munere, diſceret?

11. At vſque adeò peccato deſtructus eſt, non modò *paruus*, ſed etiam ipſe *magnus* hîc *Mundus*, vt totus ille diuinæ prouidentiæ ordo, ac ratio gubernandi, quam Deus ex ſe conſtituerat, & Mundo præparauerat, ſint euerſa. Multò enim alia, quàm ſit modò, fuiſſet rerum gubernatio, ſi Adamus culpam nullam commeruiſſet. Vniuerſa ſic adminiſtrata eſſent, vt nulla res homini damnum, nulla triſtitiam, immo neque moleſtiam peperiſſet; neque ad peccatum allexiſſet. Omnia illi obſecundaſſent, omnia voluptatem, ac opem ſalutis adipiſcendæ attuliſſent. Quæcumque optâſſet, velut diuina virgula, conſecutus eſſet. Permulſiſſet roſa, non pupugiſſet ſpina; refrigerâſſet aura, non vſſiſſet frigus, aut æſtus: non fames, non ſitis; non mor-

bus, non ſenectus; non copia, non inopia afflixiſſet: non dolores, non curæ, non inuidiæ, non inimicitiæ ſomnos turbâſſent. Vniuerſa hæc impedita fuiſſent, per eam, quam Conditor inſtruxerat, prouidentiæ rationem. Omnia virtuti ſeruijſſent, nihil ad impatientiam, nihil ad auaritiam, nihil ad libidinem, nihil ad crudelitatem ſolicitaſſet.

At tanta eſt peccati, in diuinis oculis immanitas; vt iuſtiſſimus rerum Arbiter, ob eam, ſuſtulerit hanc tantam prouidentiæ ſuæ ſuauitatem, reſque omnes ſuis motibus ferri, atque in hominem Dei inimicum, velut facto agmine, vndique interiùs, exteriúſque, inſurgere, graſſari, ſæuire permiſerit. Hac ergo iam prouidentia, velut compede, aut fibula remota, Homerica illa Ate cœpit in orbe terrarum dominari; hominéſque innumeris & corporis, & animæ malis implicare; vt iam vbique ſcopuli, & omnia poſſint obeſſe incautis, quæ ante profuerunt. *Ignis, grando, fames & mors, omnia hæc ad vindictam creata ſunt: beſtiarum dentes, & ſcorpij, & ſerpentes, & romphæa vindicans in exterminium impios. Eccli. 39. 35.* III.

Quid multa? Poſtquam Mundus peccato eſt contaminatus, *creaturæ Dei in odium factæ ſunt, & in tentationem animabus hominum, & in muſcipulam pedibus inſipientium. Sap. 14. 11.* IV.

Permittit enim iuſtiſſimè, in pœnam, his Noxis, hominem ſolicitari tentaríque Deus, vt earum occaſione, velut *muſcipula* capi poſſit; ſicut Cæſar vrbem aliquam perduellionis ream, quam antea omni ope defenderat, atque in pace felicitatéque conſeruârat, reuocato milite, proſcriptam, rapinis, cædibus, incendijs, hoſti vaſtandam & diripiendam relinquit.

V. Quanquam ita diuinam vindictam miſericordia temperat, vt etiam, cum iraſcitur, miſericordiæ recordetur. Hinc etiamnum *creaturæ factæ ſunt* tantùm *in muſcipulam inſipientium.* Sapientes alliciuntur, non decipiuntur: fatuos DECIPIT, quidquid ALLICIT. Quare illis de ipſa illecebra victoriam reportantibus, & iſtis, guloſæ *martis* inſtar, ad putiſcens *ouum*, aut repoſitum, & nequam piſcem occurrentibus, *hæc omnia ſanctis in bona, impijs & peccatoribus in mala conuertentur. Eccli. 39. 32.* Vnde rurſus diuinæ prouidentiæ eminentiam agnoſce, in hac ipſa rerum miſeria, te *in manu* conſilij tui, & arbitrij libertate relinquentis, vt virtutem tuam vel probaret, vel excitaret. Itaque *appoſuit tibi aquam & ignem: ad quod volueris, porrige manum tuam. Ante hominem vita & mors, bonum & malum, quod placuerit, dabitur illi: quoniam multa ſapientia Dei. Eccli. 15. 17.* Stultitia autem inſignis eſt, in arbitrio habere bonum, & manum con-

conuertere ad malum; longéque maior ſtultitia, & hominis prorſus ſtupidi eſt, in malum guſtatum iterum incidere. *Bis enim,* ait S. Greg. Naz. *in ep. ad Boſphorium, ad eundem lapidem impingere, ſolis ſtultis concedit prouerbium* : & vel vulpes non iterum capitur laqueo, quo ſemel ſe exuit. In mentem eſt, verſus Horatij huc congruere, *lib. 2. ſerm. 7.* dicentis:

Euâſti? credo metues, doctúſque cauebis.
Quæres, quando iterum paueas, iterúmq; perire
Poſſis. ô toties ſeruus. quæ bellua ruptis,
Cum ſemel effugit, reddit ſe praua catenis?

Hominis, ad peccandum, ex ſe pronitas, in oui iactu declarata.

EMBLEMA X.

ARTEM QVI NESCIT, IACVLANDO SÆPIVS ERRAT.

1. TAnta *oui* globiq́; diuerſitas eſt, vt in conclaui non admodum â feneſtra diſtantes, longè plura *oua*, cum ipſis feneſtris, fracturi ſint, quàm per reſeratam vnam, rectis lineis, proiecturi; qui tamen globum, vel etiam lapidem, multò remotiùs diſſiti, per eandem feneſtram eſſent ſparſuri dexterrimè, jacturamq́; ſine jactura facturi. Cauſſa eſt, ponderis & figuræ in *ouo* inæqualitas, motus lineam per obliqua curuantis. Multùm tamen adiuuat jaculantem,

lantem, ſi januam â tergo pandat, vt *ouum* â vento tranſeunte vectum dirigatur. Atque hæc ars eſt magnatum *oua* luſu, non eſu perdentium.

Tale nunc *ouum* eſt homo, & Mundus homini corrupto, ac diuinis donis ſpoliato. Vbiq; ferè; ni cæleſtis aura aſpiret, vel impingit, vel impingitur. Apoſtoli ſcitum eſt: *in multis offendimus omnes. Iac. 3. 2.* Adeò non jam citra Conditoris noſtri ingratias, ſed etiam, cum eiuſdem offenſa, multa perpetramus. Peccati ea gratia eſt. Tametſi enim nuda hominis & ſibi relicta natura, ex ſe plurimis eſſet ſubiecta defectibus & miſerijs; & adeò, vt etiam omnibus rebus ſibi debitis exornata, tamen adhuc à clara Dei viſione, atque æterna beatitudine longiſſimè diſtaret; voluit nihilominus diuina bonitas & miſericordia illam (& propter illam totum iſtum Mundum corporeum) ad bona ſupernaturalia deſtinare. II.

Euexit ergo in Paradiſo eam (ſicut & Angelicam in cælo) ad ſtatum ſupernaturalem, æternorumq; ſuorum bonorũ communionem, qua omnes imperfectiones illæ tollerentur. Cum autem omnis creatura corporea ſit propter hominem; hoc ad ſtatum beatum ſublimato, ipſa quoque vnà erat ſublimata, vt domus habitatoris ſui dignitati conueniret. Sicut & III.

poſt decretorium vltimum diem, omnis creatura innouabitur, & pro ſuo quæq; captu ad incorruptibilem glorioſumq́; ſtatum extolletur. *Rom. 8. 20. 2. Petr. 3. 13.*

IV. Ex hoc ſtatu ſupernaturali excidit homo, & ad ſuam illam nuditatem miſeriaſq́; recidit; ob peccatum, juſtitia originali exutus, ceteriſq́; diuinis virtutibus, ac ſingulari Dei protectione directioneq́;; non autem libertate arbitrij, aut aliqua potentia naturali ſpoliatus. Cum hæ & ſint hominis proprietates, & etiam in Dæmonibus, poſt peccatum, dicantur â S. Dionyſ. *l. de diuin. nom. c. 4.* integræ remaniſſe. Vide S. Thom. *1. p. q. 95. a. 1. Et. 1. 2. q. 85, a. 1.*

V. Quia verò originalis juſtitia gratiaq́; non modò ad ſupernaturales actus facultatem Adamo præſtabant, ſed etiam, vt ſine difficultate & peccato, officium naturale illarum virtutum, quarũ actiones lege naturæ præcipiuntur, exequeretur; ideò ſubductis illis ſupernaturalibus donis, natura hominis, in quatuor potiſſimùm rebus dicitur, plus quàm Chironio vulnere vulnerata; nam *intellectus ignorantiæ, volũtas malitiæ, concupiſcibilis appetitus concupiſcentiæ, iraſcibilis infirmitatis plagam* accepit; ad naturalem ſuam cæcitatem, inclinationeſq́;, ſicut & ad morbos, & mortem, quibus ex ſe erat ſubiecta, miſerè relapſa; tantòq; miſeriùs, quia jam non tan-

tùm

tùm ſe habet deplorare, vt nudam illis donis, ſed etiam vt nudatam atque ſpoliatam.

Hinc ergo diſſoluta eſt illa harmonia, qua corpus animæ, ſenſus rationi, ratio Deo ſe planè & plenè in ſtatu naturæ integræ ſubijciebat. Hinc tot errores. niſi diuina arte, gratiaq; ſingulari aſpirante, opera noſtra, velut *oua volantia*, dirigantur. Pulchrè D. Fulgentius *l. de Incarn. & gra. Chriſti c. 19. Ex quo*, inquit, *primus homo naturam ſuam voluntariè vitiauit, atq; oppreſſit infirmitas; niſi diuinæ gratiæ medicamento præuentum, in vnoquoq; homine ſanetur, atq; iuuetur liberum indeſinenter arbitrium, eſt quidem liberum, non tamen bonum: eſt liberum, non tamen rectum; eſt liberum, non tamen ſanum.* Hinc malorum cenſus accreuit. Sępe jam peccamus, quia ſemel peccauimus: nec finis fuiſſet, nō jam à feneſtra, ſed à janua ipſa cæli identidem aberrandi, ni cælum Chriſtus aperuiſſet, vnde diuini Spiritus Fauonij cæperunt ſpirare, & fugare hominum ſeductores. VI.

Oſtenſum eſt hoc S. Mariæ de Ogniaco, vt in vita eius *l. 2. c. 4.* refert *Iac. de Vitriaco Epiſc. Aconenſis & Cardinalis*. Nam in D. Virginis Itrenſis templo, cum puer quiſpiam exorciſmis aliiſque Eccleſiæ ritibus precibuſque, ad luſtrales Baptiſmi aquas ſuſcipiendas, pararetur, cōſpexit fugatum malum dæmonem, erroris alioqui VII.

futurum auctorem. Eius verò loco, cum primùm puer ſacro fonte ablutus eſſet, viſendâ ſanè ſpecię diuinum Spiritum, in pueri animam ſubintrantem vidit, magnâ Angelorum cateruâ comitante. Hic ergo Spiritus, dum ſpirat, dumque ſuâ nos gratiâ ornat, momento temporis, ex errante ſeu *ouo*, ſeu oue, rectè volare docet, & rotundos facit, omnibuſq; gemmis precioſiores. Quippe vt *S. Thom. 1.2.q.113.a.9.ad 2.* tradit, vel minimus diuinæ gratiæ gradus, quia ipſius diuinitatis quædam eſt participatio, *diuinæ nos conſortes naturæ* (*2. Pet. 1. 4.*) efficiens, omnibus totius Mundi opibus & gazis longè antecellit. Quare, vt peccatum ſummè noxium, ſummè eſt deteſtandum; ita gratia ſummè neceſſaria & pretioſa, ſummè æſtimanda, quærenda, ſeruanda, augendaq; eſt; natura autem dum peccato fauet, non fouenda, non delicatè habenda, non nimis amanda, ſed frænanda, & mortificanda eſt. Huic enim quantùm detrahitur, tantùm ad gratiam additur. Deniq;

Corrigit errantem naturam Gratia: ſed cui
Plus Natura valet? qui nihil ipſe valet.

Ovi

Ovi, humanâ; hominis, diuinâ arte, erectio.

EMBLEMA XI.

FIERI QVIS POSSE PVTASSET?

IVſti Lipſij Operum ad Criticam ſpectantium Præfatio ad Lectorem hæc habet. *Ita humanũ ingenium eſt, facilia putare, quæ iam facta: nec de ſalebris cogitare, vbi via ſtrata. Chriſtophori Columbi dictum & factum appoſitè ijs ingeram, illius, qui nouum orbem retexit primus. Cum enim ea res in magna gloria, & ſimul inuidia eſſet: ita euênit, vt, in conuiuio quopiã, Hiſpani proceres hanc laudem eius delibatum irent, & imminutũ. Quippe rem pronam eam fuiſſe, nauigationem ſine diſcrimine, vnum aliquem ex ſe ſe potuiſſe eaſdem illas* I.

terras

terras gentéſque reperire, ſine Itali hominis vllo uſu. Columbus (aderat enim) cum tacitus diu audiſſet, ſurrexit, & velut aliud agens ouum attulit à gallina, in menſa repoſuit. & Heus ſodales, inquit, quis veſtrûm ille ſollers, qui hoc ouum rectum mihi deſtituat, & in caput? Muſſare illi, circumſpicere; negare ad extremum omnes, id fieri. Ille clementer, Immo fiet, inquit: & ſimul ouum leuiter à capite læſum & quaſſatum, depoſuit erectum. Enimuerò hîc riſus & irriſus, pro ſe quiſque, rem facilem nugatoriámque eſſe, dicere. At tamen ita ille renidens, quis veſtrûm hoc facilè ante me indicem potuit? Talis inuentio mea noui orbis eſt: quem inueniendum nemo, omnes inueniant inuentum. Hæc ille.

11. Nos, quando iam ſemel hominem *ouo* cõtulimus, etiam *lapſum ouo* iacenti conferamus. Igitur ſicut *ouum* ſua vi, aut naturâ ſe erigere nequit; ita homo ſibi relictus, ſemel in perniciẽ *lapſus*, ſemper iacuiſſet, ſuo pondere & impetu de peccato in peccatum ac tandem in æternum exitium ruens. Invenit Deus artem, qua erigeret, & quidem longè præſtantiorem, quàm qua Columbus *ouum* priùs fregit, quàm erexit. Imo erigendo hominem fractum Deus ſanauit: ſicut & illa ars reperta eſt, qua *ouum* integrum rectũ, & in utrumvis caput deſtitui poſſit, non per iocum & ſales, in ſalino, ſed ſeriò, ac manu ita agitatum, vt grauiſſimum eius, *vitellus* ſcilicet,

ſub-

ſubſidat, libramenti loco. Verùm & iſta ars, licet non peræquè facilis, ac Columbi nugatoria, tamen facilis eſt, & reperta multos habet imitatores, qui *ouum* illæſum, in alterutro cacumine ſiſtant. Audi Puteanum or. 20. *Erectum in plano ſtare ouum, quid ni credas? poſſum collocare. Ita dico poſſum collocare. non vt ille noui orbis inuentor, qui teſtæ caput leuiter in menſam alliſit, & apta imagine obtrectatorum linguas repreſſit: non profectò. nam ille hoc ipſo confeſſus eſt, tam arduo labore antipodes quæri, quam ouum ſtatui, & fallaci aſtu peregit, quod aliter fieri poße deſperârat. quotquot naſcuntur oua, locabo integra & illæſa; haud aliter quàm nucem, glandem, pyrum ſolemus. Experiatur quicunque volet, facile inueniet, quod* ἀδύνατον *exiſtimârit. Etenim tanquam cælum & ſidera amet, ouum erigi ſe patitur, manuiq; ſtatuentis morem gerens, faſtigio innititur, & onere libratum quieſcit.* Ita *ouum* erigere etiam illæſum ars potuit.

At hominem erigere nemo potuit, nemo III. poteſt, etiam poſtquam erigi vidit, præter Deũ. Tanta enim erat naturæ noſtræ ad caſum procliuitas, tantus impetus, vt à nemine, niſi ſolo Deo, poſſet ſiſti ac inhiberi; tantum denique erat ipſum malum, támque non ſolùm inolitum, ſed etiam atrox, adeóque magna cum iniuria in infinitam illam Maieſtatem coniunctum, vt nul-

nullis Angelorum hominúmque etiam ſanctiſſimorum operibus, quantumuis præſtantiſſimis, æquiualens ſatisfactio divinæ juſtitiæ poſſet exhiberi. Quiſquis hîc mortalium Podalirius, quiſquis Æſculapius eſſe voluiſſet, aut manũ admovere, *Aceſias medicatus*, audijſſet.

IV. Poſtquam ergo, neq; in cælo, neq; in terris, ullum ingenium, aut vires erant, quibus è tam multiplici miſeria, rurſum ad ſupernaturalem ſtatum erigeremur, & pulſis tot malis, amiſſa bona recuperaremus, Deus cuius miſericordiæ non eſt numerus, & bonitatis infinitus theſaurus, intimis viſceribus commotus, inauditum, admirabile, ineffabile, ſuperis, inferisque obſtupeſcendum adinvenit conſilium, vt *Verbum* illud divinum immortale, ab æterno natum; in tempore noſtram naturam & mortalitatem indueret, in qua, & per quam nos lapſos erigeret, corruptos reſtauraret. In quo facto, & ſummus iuſtitiæ rigor, & infinitæ miſericordiæ fons perennis fuit nobis patefactus; vt timere pariter Numen, & amare diſceremus. Iuſtitiæ quidem rigor, qui divinam perſonam exegit, à qua ſola offenſio in infinitum Deum commiſſa, ad æqualitatem, poſſet compenſari, & fons quidam perennis atque inexhauſtus conſtitui, quo etiam futura peccata, in quæ humana fragilitas erat lapſura, ſufficieentr poſſent emaculari.

Tanta

Tanta molis erat, humanum genus à ſuppli- V.
cijs peccato, in ſummo tribunali, debitis libera-
re. Et tamen cum hac tantæ juſtitiæ ſeueritate,
non minorem Deus conjunxit benignitatem,
quandò *proprio ſuo filio non pepercit*, qui, vt Deus,
infinitum operi ſuo inderet valorem, ad hæc o-
mnia non ſufficientem modò, ſed etiam abun-
dantem; vt homo autem, & ſatisfacere, & me-
reri, & exemplum homini dare poſſet. Aptiſſi-
mè ergo, & artificioſiſſimè hominem Deus ho-
mo, *oui* inſtar, erexit, & reparauit: modò nos e-
recti ſtare, quàm relabi, ac integritatem perde-
re malimus. Itaque *qui ſtat, videat ne cadat. 1.
Cor. 10. 12.* Proniſſima ſunt ad caſum *oua*, quæ
in caput eriguntur. Et qui altiùs ſtat, grauiùs
cadit, ſi exiſtimat, ſufficere erectum eſſe. Quan-
quam & illud dignum eſt conſideratione, quis
ſe erexerit, aut qua arte.

Et moribus contrarijs, & artibus
Mundus Deusq; militant.
Quæcunq; clemens lapſa Numen erigit,
Cum fracta ſunt, redintegrat.
Ergo Columbos quid, ſuperbi, quæritis?
ERIGERE MVNDI, EST FRANGERE.

Chri-

Chriſtus ouum, & auis ex ouo.

EMBLEMA XII.

NVLLA AVIS, ET NVLLVM PRÆSTANTIVS EXTITIT OVVM.

I. SVauiſſima & naturę conuenientiſſima prouidentia eſt, vt res pleræque, per ea, quæ ſui ſunt generis, gubernentur. Inter cæleſtes ſpiritus Angelus ſuperior inſtruit, & illuminat inferiorem. Inter cæleſtes orbes, à ſumo reliqui cientur. Inter animalia apes regem, grues ducem habent. Conuententiſſimum igitur erat, vt etiam homines ab homine regerentur & erigerentur. Ergo propter hominem, Deus factus eſt homo. Si homo, ergo & *ouum*, cum homo ſit *ouum*. Certè *paſſibilis*, *Act.* 26. 23. *Et habitu inuentus*

uentus eſt, vt homo. Phil. 2.7. poſtquam ſe exinaniuit Deus.

Quid ſi quædam *oua* de gallina etiam virgine ſunt edita, illa, inquam, quæ *Zephyria,* quaſi de ſpiritu ventóque nata, apellantur? An non ſymbolum aliquod præ ſe ferunt Chriſti de Spiritu S. concepti, natíque ex Maria Virgine? II.

Aut ſi fortaſſe *ouum* non dicendus eſt Chriſtus, profectò auis eſt ex *ouo*. Sunt enim, qui *ouum* petendum à Patre affirment, dici poſſe B. Virginem Mariam, intra cuius vterum, formata ſit auis Chriſtus fouente ſpiritu ſancto. *Euc.ſer. 2. Rup. 7. S. Matth. & Hieronym. Lauretus in Sylua Allegoriarum verb. ouum.* Hoc proprium eſſe huius diuinæ perſonæ, intelligimus etiam ex illo *Gen. 1.2. Spiritus Dei ferebatur ſuper aquas.* Nam, pro *ferebatur*, Hebraicè eſt *merachehet*, quod, teſte S. Baſilio, Diodoro, & Hieronymo *in q. Hebraic. in Geneſin*, eſt volucrum, cum ſuper *oua*, & pullos quaſi pendulæ leniter, agitatione alarum, ſe librant, motitant, volitántque, ac ijs deinde incubant, calorem aſpirant, fouent, animant. Ita ſuperuectabatur aquis Spiritus S. non loco, aut motu, ſed omnia præcellente potentia, qua aquis quaſi incubabat, vim eis prolificam indens, vt reptilia, volatilia, piſces, germina, immo cæli omnes ex aquis produçerentur. Quem Spiritum ab Hebræis, vt III.

exiſtimo, eruditus Plato, animam Mundi vocauit. Et Virgil. *6. Æn.*

Spiritus intus alit, totámq; infuſa per artus,
Mens agitat molem, & magno ſe corpore miſcet.

IV. Inter omnia illa autem, quæ Spiritus S. produxit, nobiliſſimum fuit corpus humanum Chriſti. Nec ambigi poteſt, num Chriſtus ſit auis, quem SS. PP. nunc *Pelicano*, nunc *Phœnici*, nunc *Aquilæ*; ipſe autem ſe ipſum *gallinæ* comparat. *Matth. 23. 37*. Vt ergo, teſte Sueton. in Galba, & Plin. l. 15. c. 30. *Liuiæ Druſillæ, cum pacta eſſet Cæſari, gallinam conſpicui candoris, ſedenti aquila ex alto abiecit in gremium illæſam: intrepidéque miranti acceſſit miraculum, quoniam teneret, roſtro laureum ramum onuſtum ſuis baccis*, qui poſtea ramus in triumphos Cæſarum creuit: ita Mariæ Ioſephi matrimonium pactæ, Angelus, velut cæleſtis aquila, Chriſti conceptionem nunciando, immo ipſe S. Spiritus obumbrando, in gremium immiſit *gallinam* illam, *quæ pullos ſub alas congregatos*, ad æternam laurũ, erat conuocatura.

V. Sed hæc de Verbo incarnato prolixiùs infra: hîc de Incarnatione; qua maxima Deum inter atque hominem neceſſitudo coitur. Eâ enim humana natura, ſupra vniuerſam creaturam nobilitata, Filio Dei hypoſtaticè aſtricta, atque ita vnita eſt, vt, ſicut hac vnione Deus ve-

rus

rus homo, verè paſſibilis mortaliſq; factus eſt; ita homo viciſſim verus Deus, verè impaſſibilis immortaliſque efficeretur; ídque per omnipotentiam diuinam. Nam omnipotens virtus Spiritus ſancti vicem virtutis ſeminalis suppleuit, Angelo dicente: *Spiritus ſanctus ſuperueniet in te, & virtus Altiſſimi obumbrabit tibi. Luc. 1. 35.* Scilicet cæleſtis *columbæ* fuit, *ouum* tam ſanctum fouere. Quippe vel idcirco S. Spiritus, *ſicut Columba Matth. 3. 16.* & tanquam cæleſtis Zephyrus, immo *ventus vehemens Act. 2. 2.* deſcendit. Quia non ſolùm *ouum* fouerat, vt *Columba*, ſed etiam ſignificauit, Virginem diuinum illud *ouum* Chriſtum, ſine viro, concepiſſe. *Oua* enim, vt dixi, Zephyria, & *ſubuentanea*, ſine maſculo, concipiuntur. Quædam ſiquidem aues, teſte etiam S. Baſilio *hom. 6. in Hexam. in aëreas ſubuectæ plagas ſolo ventorum hauſtu & afflatu concipiunt oua: quæ quia ex vento ſunt, ideò ſubuentanea nuncupantur.* Ob quæ *oua* bellè Puteanus *Orat. 20.* gallinas vocat, *matres, & tamen virgines; innuptas, & tamen puerperas; quibus hoc quoq; natura conceſſit, vt ſine dolore parerent.* Vide *infra Embl. 33.*

Et quanquam naturæ lege eiuſmodi *oua* irrita eſſe ſoleant, nihil tamen fæcundius eo *ouo*, quod ſpiritus ille vehemens afflatu ſuo fæcundauit, & cui alis ſuis *obumbrauit*; vt eadem, quæ VI.

gratiâ, etiam Deo plena eſſet, ſimúlque & *ouum*, & *auem* progigneret. Hic verò ſpiritus quia Deus, & omnipotens fuit, non indiguit fotu diuturno, ſed corpus Redemptoris noſtri in inſtanti perfectiſſimè formauit. Quo inſtanti alia multa miracula acciderunt. Nam & anima Chriſti, vbi primùm cœpit eſſe, ſcientijs, virtutibus, lumine gloriæ, gaudijs, omnibus bonis perfectiſſimè eſt inundata: neque tamen hæc animæ gloria in corpus, ſicut gloria Diuinitatis in animam redundauit, vt ſicut nouâ & mirificâ vi gaudium in animâ illâ mæſtitiam & dolores non excluſit, ita & corpus cruciatibus ac morti obnoxium maneret.

VII. Igitur nobilis *Columba*, in nobili *ouo*, nobilem *auem* formauit: immo & *auem* & *ouum*, niſi quòd *oua*, vt non lædant, exeunt, *dum pariuntur, molli putamine, ſed protinus dureſcente, quibuscunque emergunt portionibus Plin. l. 10. c. 52.* Chriſtus autem è Virgine natus eſt, mirabili corporum penetratione; ex vtero illæſo, velut ſolis radius per vitrum tranſiens, non rumpendo, ſed illuminando. Quare ſicut natura mollit *oua*, ne lædant parentem, (in egreſſu refrigeratione, & euaporato humore, qui exiguus eſt, relictáque portione terrena quamprimum duranda) ita diuina potentia Chriſtum, abſque virginalis clauſtri reſeratione, penetrabilitatis

dono

dono inſtruxit,*ouum* tanto præſtantius,quanto miraculoſius: quod adeò & *ouum*, & *auis*, & ex *ouo ouum*, ſine viri opera conceptum, atque Spiritu S. fotum poteſt appoſitè nuncupari: & verò etiam cupientiſſimè credi & appeti, ſi nos integram famem ad *ouum* hoc afferremus.

Sicut attulit, & credidit is, de quo S. Thomas de Aquino *2.2.q.2.a.7.ad 3.* hæc habet. *Inuenitur in hiſtorijs Romanorum, quòd tempore Conſtantini Auguſti, & Helenæ matris eius inuentum fuit quoddam ſepulchrum, in quo iacebat homo auream laminam habens in pectore, in qua ſcriptum erat: Chriſtus naſcetur ex Virgine, & ego credo in eum. O Sol, ſub Helenæ & Conſtantini temporibus iterum me videbis.* Ita non tantùm *notus in Iudæa Deus*, ſed ſubinde etiam, alijs olim reuelatus, creditusque de Virgine, velut *Zephyrium ouum*, proditurus, voluit noſtram quoque excitare, ad tam nobile *ouum*, orexin: vt tam profundum myſterium eo appetentiùs crederemus, quo clariùs conſtaret, id etiam quoſdam crediſſe, in Cimmerijs Gentilium tenebris conſtitutos. IIX.

Incarnati Verbi immutabilis æterni-
tas ouo ſubindicata.

EMBLEMA XIII.

DVRATA DVRANT.

1. *OVa, Chriſti natalitio die, nata ſeruari exiſtimantur, diéque Aſcenſionis: ſummo enim frigore denſatus cortex, non permittit vim aëris craſſari: ſummo calore exhalat celeriter, quod cauſſa corruptionis eße ſolet. Horum dierum alter, poſt ſolſtitium æſtiuum, alter, hyemale eſt. Indicio, non eſſe miraculum, quòd neque hoc ſemper contingit, neque ex toto: ſed deficiunt, & concutiuntur ob inane. In omnibus enim his, quæ facilè mutantur, obſeruant, ſi caſu quippiam diutiùs maneat, transferuntque in religionem. Multos enim religio*

fau-

fautores habet. Hæc *Hieronym. Cardan. De rer. var. lib. 7. c. 39.* rectè & diſputat, & dubitat: facilè enim ſuperſtitio ſubrepit, vti apud multos Germanos magni facientes, ad futuros effectus, ſi comedant illa oua, quæ vulgò dicuntur, die Antlaß Ayr/quaſi *oua*, in Paſchate, caſu nata, juvent, vt ilia non rumpas, in Pentecoſte. Nec enim tempus Paſchæ, ſed benedictio Eccleſiæ *oua* conſecrat, facitque vt ſanctiora, ita ſæpe etiam ſaniora.

Ceterùm de *ouo diuino*, quod natalitio die eſt natum, dubitari nequit, quòd habeat durationem, cum Verbum divinum & ſit æternum, & nullius capax mutationis. Si enim *æternitas eſt interminabilis vitæ ſimul tota, & perfecta poſſeſsio.* Boët. *l. 5. de conſol. Proſ. 6.* &, vel Tullio teſte *lib. 1. de nat. Deor. fuit quædam ab infinito tempore æternitas, quam nulla circumſcriptio temporum metiebatur*; profectò ea vel Deo, adeóque etiam Verbo divino ineſt, vel nulli. Quod proinde nec variari poteſt; ſed dum tempora, & omnia ſub ipſo variantur, *manet in æternum:* ſiquidem æterna non mutantur, deſinerent enim eſſe æterna, ſi inciperent mutari. Hinc *Auguſtin. Pſal. 101. Conc. 1. Æternitas*, ait, *Dei ſubſtantia eſt, quæ nihil habet mutabile. Ibi nihil eſt præteritum, quaſi iam non ſit, nihil eſt futurum, quaſi nondum ſit; ſed non eſt ibi, niſi Eſt.* Nulla ei ſubſtantia, II.

nullum accidens poteſt advenire, *apud quem non eſt tranſmutatio. Iac. 1. 17.*

III. Quare cum Verbum divinum etiam humanam naturam ſuſcepit ſuſtentandam, eiúſque inexiſtentiam, loco propriæ, humanæ, &, vt ita dicam, præventæ hypoſtaſeos, terminandam; ſic eam ſuſcepit, vt ipſum nullam pateretur mutationem in ſe, mutata ſola humanitate, quæ ad Verbum fuit tracta. Quod ſanè ſummè eſt admirabile, & incomprehenſibile in hoc myſterio; Deum incipere eſſe hominem, & tamen non incipere mutari. Sed quiſquis infinitatem Verbi credit, facilè etiam credit, eam infinitatem non tantùm in potentia, intellectione, & voluntatis actu, ſed æquè in ratione hypoſtaſeos vim infinitam continere. Quare, ſicut Deus per infinitam potentiam, nova, ſine ſui ipſius novitate creat, & hoc tempore verè eſt creator, ſine vlla ſui mutatione, licet ante mundum conditum creator non fuerit; ſicut item ſine vlla ſui interna variatione futura contingentia, propter ſuæ intellectionis infinitatem intelligit; & eadem immutabili voluntate amat hominem pœnitentem, qua odit, cum feciſſet pœnitenda, ita quæcunque etiam divina hypoſtaſis, ob infinitam vim in ratione hypoſtaſis, poteſt ſe ad quãcumque naturam terminandam, abſque vlla intrinſeca ſui mutatione, extenſione virtuali exten-

tendere. *Sufficit enim illa habitudo virtualis eminentiſſima, quam ratione ſuæ infinitatis habet, ratione cuius non minùs perfectè vnitur, quàm ſi formalem intrinſecam, & nouam habitudinem ad naturam humanam in aſſumptione acquireret. Leon. Leß. lib. 12. de diu: Perf. c. 5.* Vide *Suarez diſp. 13. Met. ſect. 9. Vaſq. in 3. p. diſp. 19. c. 2.*

Certè ſi cera modulo infuſa excipitur, ipſa, non modulus mutatur: ita humanitas Chriſti elevata, & ad Verbum attracta, modum inexiſtendi acquiſiuit, Verbo nullam mutationem ſubeunte. Hæc de Chriſto, vt Deo, ſic enim *ouū* hoc non frigore duratur, ſed durat æternitate. Quin & corpus quoque illius, licèt natum ſit, vt denaſceretur, ita tamen ob temperamenti præſtantiam in vita, & poſt vitam, ſeruatum eſt etiam in ſepulchro, vt ibi nulla vi morbi, hîc nulla putredinis contaminaretur. *Non dabis ſanctum tuū videre corruptionem*, ait, *Pſ. 15. 20.* IV.

Quod ſi ergo homines ſunt, qui *oua*, Natalitio Chriſti die, nata ſeruant, quòd ſeruari exiſtimentur; cur aliquid Chriſto præferunt, ſæpe *ouo* citiùs corrumpendum? Fórmæ delectant? amittendæ ſunt, vires ſolantur? amittendæ ſunt. Fidis in Principe? amittes Principem. Chriſtum nunquam amittes, qui vt homo, ſemel mortuus, iam non moritur; vt Deus, æternus eſt, amitti non poteſt deſinendo, ſed deſerendo. V.

VI. Filio Mater vt vel miraculo, quà licebat, accederet, & ipſa cum pareret, inviolata permanſit, quia Virgo permanſit. Quod quia multis annis Theologiæ Doctor capere non potuit, Ægidium (vt *in vita eius* refert *Sur. 23. April.*) ſanctitatis fama clarum adiuit, qui de eius adventu, & morbo diuinitus edoctus obuiã proceſſit venienti, & Ægidium nec dum noſcenti, baculóque, quo ſe ſuſtentabat, terram pulſans, Theologum his verbis antevenit: *Frater Prædicator (erat enim ex alumnis S. Dominici) ſanctiſsima Deipara Maria virgo eſt, ante partum, ſtatímque vt hæc dixit, pulcherimum illic exortum eſt lilium. Iterum percuſſa humo repetit; Frater Prædicator, S. Maria virgo eſt in partu, & confeſtim alterum non minoris pulchritudinis exortum eſt lilium. Tertiò bacillo ſolum feriens, Frater, inquit, concionator, S. Maria virgo eſt poſt partum, ſimúlque tertium extitit lilium formoſitatis & candoris admirandi.* His actis dictíſque aufugit Ægidius, & cum eo dubitatio ex animo Theologi. Itaque vtrumq; credendum, & Virginis Filium Deum, & Dei Matrem Virginem eſſe.

Ouum vtrumque durabile; nec diuinitas mutata eſt naſcendo, nec virginitas pariendo.

Duæ

Duæ in Chriſto naturæ duobus Ouis portentoſis repræſentatæ.

EMBLEMA XIV.

NATVRAM SVPERANT OVIS, ET LEO CLAVSVS IN OVO.

MEffret non vulgaris quondam Concionator *ſerm. 2. Epiphan. Domini*, hæc verba habet: *Quidam Doctor nomine Germanus dicit, quemlibet ipſorum (Magorum Chriſtum adorantium) ſpeciale ſignum habuiſſe. Refert enim, quòd vnius Regis vxor peperit filium eadem nocte & hora, qua Chriſtus naſcebatur, qui puer ſtatim vt fuit natus, erectus ſtetit, & dixit: Iſta nocte in Iudæa, natus eſt nobis Saluator noſter, & iſte fuit Balthaſar. Alius rex Melchior habuit poma-* 1.

rium

rium pulchrum, in quo creuit Balſamum. Arbores autem Balſami habent quaſdam domunculas, ad modum malogranatorum, in quibus eſt balſamum. Vna igitur nocte domuncula creuit vltra morem ſolitum, quam Rex ſpecialiter cuſtodiebat: nocte verò qua natus eſt Chriſtus, aperta eſt, & viſa eſt in ea columba, quæ volans dixit: Iſta nocte natus eſt Saluator generis humani. Gaſpar tertius Rex habuit ſtruthionem, qui habuit duo OVA, *quæ longo tempore cuſtodiuit magna diligentia. Nocte igitur, qua Chriſtus natus eſt, aperta ſunt, & in vno repertus eſt leo, & in alio ouis. Et audita fuit vox, quòd hac nocte puer natus eſſet, qui eſſet Deus & homo: per leonem Deitatem, & per ouem humanitatem intellexit.*

11. Hac ſeu hiſtoriâ, ſeu potiùs fabulâ, (qualis & illa, de oue in Nicippi paſcuis leonem pariente, apud *Ælian. l. 2. Var. c. 29.*) ad emblema tamen ſatis idoneâ, præcipuus Religionis noſtræ articulus ſignificatur; ſcilicet Chriſtum, &, ob humanæ naturæ imbecillitatem, *ouem* eſſe *occiſionis, Pſ. 43. 14. 12.* atque *ſicut ouem ad occiſionem ductum. Iſa. 53. 6.* &, ob diuinæ naturæ maieſtatem, *leonem* eſſe; immo & quà hominem, ob ſanguinis, & virtutis generoſitatẽ, leonem eſſe *de tribu Iuda. Apoc. 5. 5.* quin ſimul & ouem, & leonem in vno ſuppoſito, vt eò trahi poſſit, *Leo & ouis ſimul morabuntur. Iſa. 7. 21.*

Chri-

Chriſtiana enim fides docet, duas eſſe in III.
Chriſto integras, ac omnibus ſuis naturalibus conditionibus perfectas naturas, humanam & diuinam. Quæ duæ naturæ ita in vnam coaluerunt perſonam, vt vnus & idem ſit verus Deus, & verus homo. *Eſt enim fides recta, vt credamus, & confiteamur: quia Dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei Filius, Deus & homo eſt. Deus eſt ex ſubſtantia Patris ante ſecula genitus: & homo ex ſubſtantia Matris in ſeculo natus. Perfectus Deus, perfectus homo: ex anima rationali, & humana carne ſubſiſtens. Æqualis Patris ſecundùm diuinitatem; minor Patre ſecundùm humanitatem. Qui licet Deus ſit, & homo, non duo tamen, ſed vnus eſt Chriſtus. Vnus autem non conuerſione diuinitatis in carnem, ſed aſſumptione humanitatis in Deum. Symb. S. Athanaſ.* Hinc cum in vna hac perſona omnia reperiantur, quæ ſunt Diuinitatis & humanitatis, fit vt omnia, quæ Filo Dei vero Deo conueniunt, conueniant etiam huic homini, & quæ huic homini conueniunt, conueniant Filio Dei, ideóque vero Deo.

Igitur ſicut, ob hanc duarum naturarum in IV.
vna perſona Vnionem, dicere poſſumus: *Deus factus eſt homo, mortalis; natus eſt ex Virgine, paſſus, crucifixus, mortuus eſt,* &c. ita dicere viciſſim licet: *Hic homo eſt Deus, eſt Filius Dei, eſt ab æterno ex Patre genitus, cuius & ſapientia eſt, &*

cum

cum quo principium eſt, Spiritus ſancti procedentis ab vtroque; eſt Mundi Creator, eſt omnipotens, eſt immenſus, æternus, incommutabilis &c. Quid aio? *dicere licet.* immo decet, immo neceſſe eſt; quia hæc eſt vtriuſque naturæ in Chriſto perfecta *idiomatum communicatio*; ob vnam & eandem perſonam in vtraque natura ſubſiſtentem. Hæc neceſſe eſt dicere, quia neceſſe eſt credere. *Sic enim Deus dilexit mundum, vt Filium ſuum vnigenitum daret; vt omnis, qui credit in eum non pereat, ſed habeat vitam æternam: Ioh. 3. 16.* quæ vt clara Dei viſione conſtat, ſic obſcuro fidei lumine inchoatur. *Hæc eſt enim vita æterna: Vt cognoſcant te ſolum Deum verum, & quem miſiſti Ieſum Chriſtum. Io. 17. 3.*

V. Quia ergo æternùm cupio viuere, iuuat in hac vita ſic credere. *Credo Domine, adiuua incredulitatem meam. Marc. 9. 23.* qui etiam miraculo adiuuiſti veritatem tuam. Vt enim *Chron. Regin. l. 1. ad an. 605.* & *Carol. Sigon. l. 2. de regno Italiæ 681. 5.* recenſent, cum Conſtantinus Conſtantini filius, in vrbe regia, centum quinquaginta Epiſcopos congregaſſet, inter quos etiam fuerunt Romanæ ſedis Legati; iſtíq; omnes in Chriſto, ſicut duas naturas, hoc eſt, Dei & hominis, ita & duas voluntates atque operationes profeſſi, hæreſin damnauiſſent, quæ vnam tantùm operationem & voluntatem in Chriſto ſacri-

crilegè aſſeuerabat, eâdem horâ tot áranearum telæ deciderunt, vt omnes in admirationem raperentur; & Gregorius Patriarcha Conſtantinopolitanus corrigeretur, animaduertens, hæreticorum ſordes diſſipatas eſſe, velut telas aranearum.

Sed quid mirum ad teſtandam geminam Chriſti diuinam ſcilicet ac humanam voluntatem, telas aranearum cecidiſſe; cum, vt nonnulli volunt, Romæ ad Matris eius virginitatem confirmandam, opus firmiſſimum columnarum, & templũ Pacis illud corruerit, quod *æternum* vocabatur. Admirati ſiquidem Romani tam operoſæ molis excellentiam, ex oraculis Deorum quæſiuiſſe dicuntur, quouſque ea ſtructuræ firmitas eſſet duratura? Reſponſum eſſe aiunt: *Donec Virgo pareret.* Quod quia nunquam fieri poſſe putarunt, *Templum æternum* vocauerunt. At ea nocte, qua de Virgine Chriſtus, tanquam *lapis de monte, ſine manibus exciſus,* feliciſſimo partu prodijt, ita confracta eſſe fertur tota illa machina, vt vix apparerent veſtigia ruinarum. Hæc Petro Damiano aſcribuntur à *Lipom. t. 8.* & *Sur. t. 6.* Sed à Baronio, *initio Annalium* ſolidè refutantur. Non igitur pro hiſtoria accipi voluimus, ſed hiſtoriæ ſubiunximus, quia haud abſurdum eſt, emblemata fabulis illuſtrari. VI.

Recens auctor in *ouo* oſtenſurus, *diuini amo-* VII
ris

ris vi effectum eſſe, vt Deus ſuam contraheret im-menſitatem, ad humanam deſcendens naturam, vt homo conſcenderet ad diuinam; affert quæſtionem celeberrimam, olim Athenis propoſitam: *Quod maximum pariter, & minimum eſſet?* Ad quam vnus reſpondit, viſum id eſſe, vt qui modicæ oculi pupillæ includat ſolis, lunæ, ſtellarum, magnitudines, quarum quælibet ipſo mari & terra ſit maior. Alter dixit, *cor hominis* id eſſe, quod non vnius tantùm Mundi ſit capax, vt in Alexandro apparuit. Tertius contendit, *intellectui humano* id tribuendum eſſe, qui cum omni careat quantitate, omnia tamen complectitur, & quæ ſunt in Mundo, & quæ in mille Mundis ipſe fingere poteſt. Quartus denique aſſeruit, *ouum* ab Oromaceno depictum maximum eſſe pariter & minimum, *quoniam in eo, nec ceteris ouis maiore, vt refert Cæl. Rhodiginus, & affert Pierius Valerianus, viginti quatuor Deos Oromacenus incluſiſſet.* Hunc ceteris Auctor iſte exiſtimat palmam præripuiſſe. Si enim verum illorum fuiſſet Numen, plus vtique erat vel vnum, nedum tot Deos, quàm omnia cetera, vnius *oui* ambitu comprehendiſſe. Quod cum ita ſit, meritò colligit, *Deum carne veſtitum eſſe maximum pariter, & minimum.* Cum enim eſſet immenſus, & tantus, quantus Pater, *non rapinam arbitratus ſe eſſe æqualem Deo*, tamen in die ſuæ

con-

conceptionis, in tantam ſe humani corporis paruitatem arctauit, vt meritò *Numen ouo conclusum* dici poſſet. Immo, vt docet *Magiſter ſententiarum l. 3. d. 2.* tempore ſuæ conceptionis, *adeò tenuis erat, & parua* illi *forma, vt vix humano viſui poſſet ſubijci.* Denique etiam adultus grano ſe, & vermiculo comparauit. Tantus ſimul erat, & tantillus, Filius Numinis & Filius hominis. Certè ex Macrobij ſententiâ hominis corpuſculum, eo tempore, quo anima ei infunditur, non eſt maius, quàm apis: at verò Ariſtotelis *lib. 7. de hiſt. animal.* opinione, non maius, quàm formica. Quare ſaltem in hac paruitate incluſa fuit diuina immenſitas. Ceſſet ergo iam veterum Germanorum perſuaſio, qui, teſte Tacito *l. de morib. German.* nullum Deo templum ædificabant, quòd dicerent, Deo iniuriam fieri, ſi quis parietibus tam anguſtis diuinitatem eius coarctare clauderéque vellet: in minore corpore continetur.

Chriſti, tanquam gallinæ ova foventis, labor, & ſolicitudo.

EMBLEMA XV.

PASTOR OVI, GALLINA OVO.

1. VErtumnus, Ovidio *l. 14. Metam. formas Deus aptus in omnes*, apud Propertium, ita loquitur *lib. 4. Eleg. 2.*

Opportuna mea eſt cunctis natura figuris,
In quamcunq; voles, verte, decorus ero.

Si profana liceat ſacris conferre, longè id rectiùs de vero Deo dicetur, qui diuino amore tractus, *omnibus omnia factus eſt, vt omnes* faceret *ſaluos. 1. Cor. 9. 22.* Itaque homo factus, factus *leo de tribu Iuda, vitis, ouis occiſionis*, deniq; factus eſt PASTOR OVI, GALLINA OVO. Si enim pullis,

lis, cur non & *ouis*? vt à primis initijs incipiat; ſi quid vult vltimis faſtigijs perficere. Nec tantùm ait *Ioan. 15. Ego ſum Paſtor bonus*, ſed etiã facit, quod Paſtor in oue perdita quærenda, in humeros ſuſcipienda, & ad cœleſtem caulam reportanda. *Marc. 14. 27.* Non talis Admeti Paſtor Apollo; non talis auis quondam Iuppiter impiè in Cygnum, aut Aquilam verſus.

Itaque & in auem mutatus eſt Chriſtus. In qualem? In eam, quam dixi, quæ non tantùm pullos convocat; ſed etiam ouis incubat, & natiuo calore vitam inſpirat. Priùs enim oportet naſci, quod debet perfici. Quare gallina, quæ de vno eſt ſollicita, etiam de altero eſt anxia. Hanc talem curam ſuam Seruator ipſe indicat. *Quoties volui*, ait Luc. *13. 34. congregare filios tuos; quemadmodum auis nidum ſuum ſub pennas, & noluiſti, aut expreſſius* Matth. *23. 37. Ieruſalem* &c. *quoties volui congregare filios tuos; quemadmodum gallina congregat pullos ſuos ſub alas, & noluiſti? Ecce relinquetur vobis domus veſtra deſerta.* Ieruſalem enim, & multi inobedientes fœtus nolunt congregari. Scilicet degeneres pulli. II.

Super omnia eſt, ait, *Plin. l. 10. c. 55. anatum ouis ſubditis atque excluſis admiratio, primò non planè agnoſcentis* (gallinæ) *fœtum: mox incertos incubitus ſollicitè conuocantis: poſtremò lamenta circa piſcinæ ſtagna mergentibus ſe pullis; natura* III.

duce. O quanti homines, quaſi nec Chriſtianè quidem educati eſſent, ita viuunt! & ſe in Stygis profundo mergunt! Hos quoties ſeruator monet, vt ſe tollant humo, & ea quæ ſurſum ſunt, quærant? Obſeruare licet, nullum animal gallinâ frequentiùs erigere caput, cælúmque ſpectare. Nempe & Chriſtus tam fixè in cælum ſuſpiciens orabat, vt iter oſtenderet ſalutis. Immo hodieque pullos ſuos quàm ſollicitè conuocat, omnem gallinæ amorem & laborem ſuperans? Nec per Prophetas tantùm, aut Apoſtolos, aut Angelos nos educauit, vocauit, conuocauit; ſed ipſe triginta tribus annis, O ſirim hunc quæſiuit, incredibili labore; à iuuentute ſua, ſæpe fatigatus, ſæpe eſuriens, ſæpe ſitiens, ſub flagrante ſole, in urente frigore; ſæpe pluuijs, ſæpe lachrymis madidus: plurimas terras peragrans, nunc in oppidis; nunc in vicis; nunc in montibus, nunc in campeſtribus; nunc in deſertis, nunc in ciuitatibus; nunc terrâ, nunc mari; per domos, per ſynagogas; per templa, per plateas; publicè, privatim; paucos, multos, ſummos, imos adhortans; claudos, cæcos, ſanos, ægros doctrina cæleſti imbuens. Nec deerant vulturij, qui calumniarentur docentem, & vitæ eius inſidiarentur: nihil ille motus, non deſtitit, non quidquam de cura ſua remiſit, mortem ipſam pro pullis ſuis ſubiturus.

Vnde

Vnde verò nos excluſit, & in hanc lucem IV.
produxit, vt Deum conditorem noſtrum, eiúſq;
miſericordiam, juſtitiam, leges, præmia, ſuppli-
cia, & totam ſalutis viam, & ipſum deniq; Chri-
ſtum agnoſceremus? nimirum è ſpiſſo ignoran-
tiæ ouo, è tenebris, & erroribus, quibus, ante
Chriſti aduentum Mundus erat inuolutus a-
deò, vt vix pauci non ignorarent, quid vera vir-
tus, quid cælum, quid infernus, quid naturæ,
quid Dei lex, quid ipſe Deus, quid eius provi-
dentia, potentia, bonitásve eſſet. Quid multa?
impuram Venerem, fraudulentum Mercurium,
Martem homicidam, Iovem adulterum, pro
Numine, Mundus adorauit, & imitatus eſt. Ex
hac caligine nos Chriſtus eduxit, dum velut
pullos ſuos ſub alas congregauit; & quia iden-
tidem vſq; ad rauim clamauit, *foris prædicans, in
plateis dans vocem ſuam, in capite turbarum clami-
ans*. Prov. 1. verè dicere potuit: *raucæ factæ ſunt
fauces meæ*. Pſal. 28. Viderat cum è cælo pro-
ſpiceret, *omnes declinauiſſe*, & alienam matrem
ſecutos eſſe; qui cum ſe in ſtagnum perditionis
mergerent, & per Prophetas fruſtra reuocaren-
tur, Deus ipſe incarnatus foras prodijt, atq; Sty-
gio miluo pullos eripuit.

Quod futurum his verbis Ieremias dixit V.
cap. 18. *Perdix fouit, quæ non peperit, fecit diuiti-
as, & non in iudicio, in dimidio dierum ſuorum de-*

relinquet eas , & in nouiſſimo ſuo erit inſipiens. Nam mediâ Mundi ætate clamitare cœpit Chriſtus. Appoſitè Euſebius Emiſſenus hom. 11. de Paſchate: *Perdix*, inquit, *diabolus pro nequitia vel multarum rerum comparatione perhibetur. Hæc auis quocunq; caſu vel feræ alicuius incurſu priuata fuerit ouis proprijs, inſidiatur alienis, & nidi habitatore depulſo, partus invadit extraneos: quos vſque ad ſpem fætuum genitali tempore cum fouerit, parentem eam præda efficit, non natura: interea verus pater vocanti ac lamentanti ſimilis, ſiluas queſtibus replet: tunc adulta iam ſoboles, voce proprij genitoris audita, curam queruli clamoris intelligit, atque ita ad originariam ſedem læta peruolat, nutrimenti generis ſui conſcia, & adulteri nutritoris oblita. Sic & diabolus humanum genus, quod non creauerat, occupauerat; quod non genuerat, mẽtito patris nomine, poſſidebat. Sed vbi vocem per ſe ipſum pius auctor emiſit, vbi perditis ſalutifera charitas inclamauit, dicens: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati eſtis, ad paternos ſinus confeſtim auidum cucurrit examen.*

VI. Huius ergo vocem, huius vitam & exempla nos quoque ſequamur, ni degeneres pulli *in ſtagnũ ignis & ſulphuris* Apoc. 20.10. mergi volumus; ibi ſcilicet, ubi, vt Horat. 2. *Car.* 14. canit,

Viſendus ater flumine languido

Cocy-

Cocytus errans, & Danai genus Infame, damnatúſque longi Siſyphus Æolides laboris. Quanquam tunc non fabula, nimis vera erimus hiſtoria. Quantum tunc erit chaos inter gallinam Cælo lucentē, & pullos in Acheronte aſſandos? Quid enim vetat, meliore ſenſu cœleſtem illum *cygnum* eò referre? qui non tam *cygnus* eſt, quàm gallina, à Poëtis, *cygni* nomine, velut laruâ, tecta & infamata, vel vt Ledæ adulterum, alioqui cælo indignum extollerent: vel vt Apollini adularentur, cui auem iſtam muſicam, & carmina meditantem, aut certè in auſpicijs obſeruatam impiè religioſa antiquitas conſecrauit. Etenim Arabes illud ſidus, quod ab Hygino *Cygnus*, ſeu *Olor* indigetatur, *Gallinam* vocauerunt, Græci ὄρνιν, Latini *Auem*. Quia verò ὄρνις Pelaſgâ linguâ, idē ſonat, quod *gallina*, haud abſurdè quis, *gallinam* cœleſtem intelligat, ubi auem cœleſtē audit nominari. Cuius verò ſignum illud cœleſtis gallinæ nos aptiùs admoneat, quàm Chriſti, ad cælum multos evocantis; immo omnes; licet non omnes ſequantur vocantem: ſed, velut degeneres, in ſtagnum ſe mergant, magno & incredibili furore. Non enim maior eſt furor, quàm, cum poſſis viuere, velle perire.

Ova & vulnera Pelicani, charitas patientis Chriſti.

EMBLEMA XVI.

SANGVINE VIVE MEO, SANGVIS MEVS.

I. PElicanus Ægyptia auis, onocrotalus à nonnullis exiſtimatus, in ſolitudinibus maximè Nili naſcitur; fertúrque ab alijs quidem roſtro ſibi pectus tundere, ac ſanguinem prolicere, vt eo calido perſperſa *oua* citiùs matureſcant; ab alijs autem, vt vel à ſerpente, (ſic vult S. Hier. *ep. ad Præſidium*) vel ab ipſius parentis roſtro (ſicut refert Remigius & Hugo *in Pſ. 101.*) occiſi in nido pulli rurſus è vulnere parentis reuiuiſcant; ab alijs, vt, vice lactis, ſan-

ſanguinem excipiant ſitientes. Notum ſchema.

Pelicanum ſolitudinis. Pſ. 101. Hugo ibidem, Chriſtum docet vocari, quòd *ſolus* natus ſit de Virgine viro inuia & incognita: itémque quòd tot annis in ſolitudine & vita priuata vixerit. S. Hieronymus & S. Aug. *in eundem. Pſ.* 101. etiam tertiam cauſſam addunt, quòd, more Pelicani Chriſtus, carni, Mundo, & peccato viuentes occidat, eóſque ſanguine ſuo viuificet, alat, corroboret. Petr. Damian. *l. 2. ep. 18.* & alij complures recenſent, Pelicani pullos, mox, vt incipiunt creſcere, inquietos fieri, & vtrumque parentem impugnare, quare viciſſim à parentibus percuti & occidi, ſed tertio die parentum alterum, inſtillato lateris ſui ſanguine, eos ſuſcitare. II.

Maximus Græcus ſcriptor, *apud Agellium in Pſ. cit.* tradit, Pelicanum inſidias ſerpentis cauentem, nidum in ſublimi loco ponere, ac vndique quàm diligentiſſimè ſepire: ſerpentem verò pullis exitium machinantem, quò accedere dente non poſſit, fraude peruenire. Nam obſeruare ſedulò, vnde ventus ſpiret, inde enim venenum ſufflare, quod ab infecto aëre ad pullos pervehatur, eóſque interficiat. Pelicanum ergo, ait, vbi mortuos deprehendit, nubem ſpectare, in altum volare, alis latera verberare, ſanguinem eijcere, quo per nubes inſtillato pullos perfundat excitétque. III.

 Hos

IV. Hos pullos interpretatur Adamum & Euam, nidum Paradiſum ſerpentem diabolum, qui inobedientiæ virus inhalârit, & primos homines peccato occiderit; quos Chriſtus, immenſa in nos charitate cruce exaltatus, percuſſo latere, quaſi per corporis ſui nubem, ad vitam reuocârit; & cum illis nos omnes.

V. Quanquam autem de Pelicano varios varia, nec pro certo, recenſere, videam, tamen præ omni auium genere, eum Epiphanius *Ad Phyſiol.c.8.* φιλότεκνον *amantem prolis* appellat, eúmque plerique SS. Patrum Chriſto conferunt. Siue igitur *oua*, ſiue pullos ſanguine animat, ſiue vtrumque facit, omnia hæc in Chriſtum quadrant.

VI. Horat. *Epod,5.4. vncta oua ſanguine*, ait: & poſt Ariſtot. *l.3.de gen.anim.c.1.& l.6.hiſt c.2.* Plinius *l.10.c.53.* hæc habet: *Omnibus ouis medio vitelli parua ineſt velut ſanguinea gutta, quod eſſe cor auium exiſtimant, primum in omni corpore id gigni opinantes: in ouo certè gutta ſalit, palpitátque.*

VII. Hominem omnem eſſe *ouum*, vidimus; hoc *ouum* ſanguine Chriſti eſt aſperſum: inde cor illi, inde vires, inde vita, inde ablutio peccati, inde ſacramenta. Hoc ſanguine redemti, & velut purpurâ decorati ſumus.

IIX. Quid quòd *oua* Paſchalia, cum varijs colori-

bus

bus imbuantur, maximè tamen *rubra* & peti, & donari ſoleant; nempe vt aurem vellant, & in memoriam reuocent, nos tanquam *precio magno emtos, glorificare Deum, & in corpore noſtro portare* oportere 1. *Cor.* 6. útque appareat, nos *ſtolam* noſtram *in ſanguine Agni lauiſſe. Apoc.* 22. 14.

Aut fortè etiam oua rubra non ſolùm colore ſanguinem, ſed etiam figurâ, & magnitudine vulnera Chriſti ſignificant. Qui enim menſuram lanceæ & vulneris Chriſti vidit, facilè ſibi ſinet perſuaderi, & figuram, & magnitudinem plagæ lateri inflictæ, *ouo* non fuiſſe imparem, cum tam magna fuerit, vt S. Thomas manum ſuam in eam potuerit imponere. *Nec* enim tantùm ille, Io. 20. 25. dixit, *niſi mittam manum meam in latus eius, non credam*; ſed etiam ipſe Chriſtus: *affer manum tuam, & mitte in latus meum*; vt quodammodo palpes manibus, quàm mihi cordi fuerit homo, & totus Mundus; cuius imaginem, in ouali vulneris figura, pectori meo inſcriptam volui mecum, etiam à Reſurrectione mea circumferre. IX.

Had. Iun. *cap.* 7. 1. refert, Franciſcum Alumnum, in denariolo, ſine notis, perſcripſiſſe ſymbolum Apoſtolorum, & principium Euangelij D. Ioannis: item ſe vidiſſe, ceraſi nucleum in modum quaſilli exſculptum, quo continerentur X.

tur

tur quindecim paria teſſerarum, ſuis punctis affabrè diſtincta. *In nuce incluſam Iliada Homeri carmen in membrana ſcriptum tradidit Cicero*, inquit Plin. *l.7.c.21.* In laterali Seruatoris plaga D. Thomas, & ſymbolum Apoſtolorum, & totum S. Ioannis Euangelium inuenit, hinc è dubio certus, ex incredulo fidelis factus, poſtquam Euangelicam veritatem etiam palpauit, in illam ardentiſſimæ fidei vocem effuſus dixit: *Dominus meus, & Deus meus!* Quare & ſalutis teſſeram, & omnia in eo vulnere inuenit. Quid multa? *ouum* inuenit, in quo & *paruus*, & *magnus Mundus* continebatur, & adeò cælum ipſum, cum terrâ. Deſinat ergò mirari priſca ætas, in nuce Iliadem, cum iam oſtendere poſſimus, *ouũ* in latere, in *ouo vniuerſum.* Ex quibus rebus de ipſa plagæ menſura licet rationem inire.

XI. Tantum vulnus amoris in pectore ſuo geſſit diuinus Pelicanus, vt nos quoque vulnere & amore ſuo ſauciaret; immo vt, à ſerpente ſaucios & occiſos, ad vitam reuocaret. Quàm meritò igitur, ſi cum pullis non reuiuiſcimus, cum ouis erubeſcimus? Enimuerò ſi nos ea *oua* eſſe nolumus, quæ ſanguine Chriſti incaleſcant; Chriſtus vult eſſe *ouum*, quod nobis ſanguinem ſiſtat, & vulnera noſtra in ſanum coire faciat. Scribunt enim medicinarum periti, detractam ſiue *crudo*, ſiue *cocto ouo membranam*, *labiorum*

fiſſu-

ſſuris mederi; immo & tibiarum vulnera, quæ curatu difficilia ſunt, remediíſque exaſperantur, conſolidare. Nempe & noſtri pedes, quibus ad cælum eundũ erat, feralibus plagis fuêre ſauciati; & labia rimis ac fiſſuris plena, mendacia, blaſphemias, atque iniquitatem, velut ſaniem loquentia, cruore fluebant. Igitur oui huius membrana coaluerunt. Nam Chriſto ſanguinem nobis aſpergente, aliter & loqui, & ambulare cæpimus; vt mox apparuit in Cleopha eiúſque ſocio, qui poſt mortem Chriſti euntes in Emmaus *loquebantur ad inuicem de his omnibus, quæ acciderant.* *Luc.24.14.* Antea fortaſſe loquebantur, & ambulabant aliter, cum diſputarent: *Quis eorum maior eſſet?* *Luc.9.46.* Apparuit item in D.Thoma, qui *ouo* hoc manibus nondum contrectato; dixit: *Niſi videro in manibus eius fixuram, clauorum, & mittam digitum meum in locum clauorum, & mittam manum meam in latus eius, non credam.*

Poſtquam miſit, credidit.

Obe-

Obedientiæ Chriſti, in ovo expreſſæ, meritum.

EMBLEMA XVII.

MOLLE QVOD EST; CEDIT; FRANGVNTVR DVRA.

1\. NAturam ars imitatur. Per naturam *oua oſtracoderma ſunt putamine intecta teſtaceo; malacoderma, quæ molli obducuntur cute*, ait Cæl. Rhodiginus. Per artem verò *Oua aceto macerata in tantum emolliuntur, vt per annulos tranſeant*, ait Plin. *lib. 10. c. 60.* Ita emolliri docet etiam Serenus *de pane cœliacis pro medicina dando* ſic loquens:

Quem madido farre efficies, ac mollibus ouis,
Quorum teſta fero prius emolleſcat aceto.

Eâdem

:âdem arte anguſtioris orificij colliq; vitro, ſeu
ımpullæ immittuntur, acri aceto tam diu infu-
ſo, donec cortex molleſcat; vbi autem ita mol-
ia *oua* per anguſtias tranſierunt, aquâ frigidâ
ſuperfusâ, priſtinam iterum duritiē acquirunt.
'ac. Weck. l. 8. c. 2. Quanquam multi non hac
atione *oua*, aliaq; grandiuſcula ſimulachra vi-
ro includant, ſed vitrum ipſum, dum molle &
ormabile eſt, flatu ſuperinducant.

Pulcherrima hæc obedientiæ veræ fictæq; II.
ſt imago. Nonnulli enim, vt ſpecie obedientiæ
allant, non ſe obedientiæ accommodant, ſed o-
bedientiam ſibi; quam pro arbitrio & libidine
nducunt; de obedientia ſibi placentes; cum
onfeſſarium, aut alium è ſacro, aut profano
Magiſtratu, eò adegerunt, vt imponeret, quod
pſis arridebat, verſoq; ordine, obediret etiã, qui
nandare debuiſſet. Quod quàm pernicioſum
it, Caſſianus *Collat. 2. c. 11. S. Bern. Ser. 3. de
Circumciſ.* alijq; luculentè docent. Alia eſt obe-
lientia eorum, qui literam O. hoc eſt *circulum,
annulumúe obedientiæ* non ſibi, ſed ſe illi accom-
nodant; qui ſibi quotidie illud vetus adagium
pſi canunt, Si vis *intrare per anguſtam portam,
Matth. 7. 3. per annulum traharis, oportet.*

Difficile hoc? fiet facile, ſi mortificationis III.
ceto ſinas te, *oui* ritu, macerari. Chriſti exem-
lũ habes. Quàm hoc *ouũ* per arctũ annulũ tran-
ſiuit?

ſiuit? *Humiliauit ſemetipſum factus obediens vſq; ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen. Phil. 2. 8.* Per eiuſcemodi annulum cum tranſiſſet etiam Abraham, filium ſuum immolaturus, audiuit Dominum *Gen. 22. 16. quia feciſti hanc rem, & non peperciſti filio tuo vnigenito, propter me, benedicam tibi, & multiplicabo ſemen tuum, ſicut ſtellas cæli.* Longè vtiq; maiorē benedictionē Chriſtus & ſibi, & *ſemini* ſuo, hoc eſt, filijs Dei adoptiuis, obedientiâ ſuâ reportauit. Vt enim ipſe, *macerati oui* inſtar, per anguſtam portam, ad corporis ſui gloriam tranſiret, quid non paſſus eſt? immo *nonne oportuit Chriſtum pati, & ita intrare in gloriam ſuam? Luc. 24. 26. Oportuit.* Obedientiæ enim *annulus*, quaſi janua fuit, qua per *templum Laboris*, ad *templum Honoris* adiretur, & *nomen ſuper omne nomen* referretur.

IV. Et hoc quidem ſibi, nobis autem quid meruit? *Vt peccata remitterentur, vt adoptio, & jus vitæ æternæ peccato amiſſum reſtitueretur:* idque non ſemel duntaxat; ſed, quod eſt infinitæ bonitatis, & inæſtimabilis theſauri, meritum, vt, *ſi ſepties*, ſi *ſeptuagies ſepties*, ſi centies, ſi millies, ſi infinities, peccaremus, *ſepties, ſeptuagies ſepties*, centies, millies, infinities, per veram pænitentiam, eadem tanta bona poſſemus recuperare.

Quan-

Quantus hic meritorum theſaurus? quantus beneficiorum Oceanus? ratione cuius Chriſtus dicitur *interpellare pro nobis. Rom. 8. 34.* & eſſe *noſter aduocatus, apud Patrem 1. Io. 2. 1.* Totum enim eius meritum ſemper eſt in conſpectu Patris, ac totius Trinitatis, aſſiduè pro nobis miſericordiam, identidem gratiam flagitans; & verò, ni nos ipſi obſtamus, impetrans. Hanc clementiam, apud ſummum Regem meretur Chriſti *obedientia*, & *oratio*, quam in vita mortali exhibuit, eſtq; ſemper in conſpectu & acceptatione Dei. Vt proinde, quia *data eſt ei omnis poteſtas, in cælo, & in terra, Matth. 28.* vel ſic ſatis ſuperque *ſemper viuat, ad interpellandum pro nobis Heb. 7.* quia eius *obedientia* ceteraq; merita à diuinâ perſonâ, tanquam infinitâ, infinitum valorem traxerunt, vnde nunquam exhauriri, vel plenè compenſari poſſunt, vide *Gabr. Vazquez in 3. p. d. 82.* V.

Vnde hæc? ex obedientia. Sed Chriſtus non obediuiſſet, niſi ſe humiliaſſet; ſicut nec *ouum per annulum* tranſiret, niſi *molle & maceratum*. Duræ ceruicis homines, quia cedere neſciunt obedientiæ, franguntur. Ne autem frangantur, macerentur & ipſi, exemplo ſummo Chriſti, non iam quà hominis tantùm, ſed etiam quà Numinis. *Cum enim in forma Dei eſſet, ſemetipſum exinaniuit, formam ſerui accipiens. Phil. 2.* Quæ fuit VI.

humiliatio & *exinanitio* ipſius Diuinitatis, qua ſe immenſa illa Maieſtas, noſtra cauſſa, tantopere demiſit, vt noſtram mortalitatem indueirit. Cum ergo, *tanquam momentum ſtateræ, ſic ſit, ante Deum, orbis terrarum, Sap. 11.* minima Diuinitatis *humiliatio* longè pluris eſt, quàm ſalus noſtra, & vniuerſum bonum creaturæ æſtimanda. Et tamen inuenitur homo, qui tantæ celſitudinis demiſſione, nondum ſe didicit humiliare, vt obediat? nempe quia nondum didicit Diuinitatis, ſed ſuam duntaxat *exinanitionem* æſtimare; *trahendus per annulum,* non obedientiæ, ſed *gehennæ,* & *æternitatis*: quandoquidem cenſet Chriſtum, cuius merita omne præmium excedunt, hoc non meruiſſe, vt illi obediatur. Certè ſi, vt *apud Plautum in Perſa eſt, emere oportet, quem tibi obedire velis,* Chriſto erit vel maximè obediendum, quia nos obedientia, & inæſtimabili ſanguinis precio, non ſolùm emit, ſed etiam redemit.

Morte

Morte Chriſti nos in vita ſeruatos, quod in gemino ouo editis effigiatur.

EMBLEMA XVIII.

AH MORITVR POLLVX, VT POSSIT VIVERE CASTOR!

Q*Vadam gallinæ*, ait Plin. *l. 10. cap. 53.* 1.
*omnia gemina oua pariunt, & geminos interdum excludunt, vt Cornelius Celſus au-
or eſt, alterum maiorem. Aliqui negant omninò
eminos excludi.* At Ariſtoteles *l. 5. de gen. ani-
al.* oſtendit id, iuxta naturam fieri; vt ex eo-
em *ouo* duo pulli naſcantur, & quidem perfe-
i, ſi vitelli membrana dirimantur: ijdem ſi
ohæreant, & confundantur; fœtum edi mon-
roſum. Cauſſam affert *Sect. 10. probl. 60. Mon-*

ſtra, inquiens, *confici ſolent, cum plura ſemina inter ſe cohæreſcunt, confunduntúrque. Vnde aues etiam monſtra edere poſſunt, oua namque vitello pariunt geminato; monſtrum autem ex geminatis illis conſiſtit, quorum vitelli nullâ interiectâ membranâ diſtinguuntur. Quæ omnia*, ait Cardan. *l.7. de rer. Variet. c.39. ob imperfectionem eueniunt, etſi quandoque aliquid ſignificare videantur.*

II. Quid eiuſmodi oua ſignificent, mox expendam, vbi priùs recenſuero, quid de *ouo Tyndario* (licet alij aliter) Poëtæ fabulentur, fortaſſe ex eiuſmodi *monſtroſi oui* occaſione nato. Fingunt enim Tyndari regis Oebaliæ vxorem Ledam, eodem tempore, *duo oua* peperiſſe, è quorum altero, quod ex Ioue in cygnum conuerſo conceperat, excluſi fuerint Pollux & Helena; ex altero, quod conceperat ex Tyndaro, Caſtor & Clytemneſtra. Ex his priores duos immortales fuiſſe, poſteriores, aiunt, extitiſſe mortales. Primum *ouum* Pauſanias in Laconicis refert, oſtendi, apud Lacedæminios, ſuſpenſum tænijs à teſtudine templi. Mortuo igitur Caſtore, Pollux à Ioue fertur impetraſſe, vt ſibi cum fratre, quem vita chariorem habebat, immortalitatem communicare liceret, & vitæ mortíſque vices cum illo alternare.

III. Certè huius nominis ſidera ita in cælo micant, vt vno oriente, alterum occidat; neq; tantùm celebrantur *Tyn-*

Tyndaridæ fratres, hic eques, ille pugil,
ſed eorum etiam ſingularis amor prouerbio lo-
:um fecit. *Ouum Tyndarium perhibent Poëtæ de-
apſum cælitus fuiſſe*, ait Plutarch. *l. 2. qq. conuiu.*
3. alludens ſcilicet ad alteram fabulæ opinio-
ıem, quæ Lunam ipſam pro gallina habet. Nam,
eſte Athenæo, Neocles Crotoniates ſcripſit, è
una prolapſum *Helenæ ouum*; plus vtiq; quàm
rodigioſum, vt quod tanto caſu non fuerit fra-
ſtum. Quin & cum magnæ parentis oſſa poſt
ergum ſparſit Deucalion, *paulatimq; animâ ca-
ıerunt mollia ſaxa*, lapides priùs in *oua* conuer-
os, quàm in homines, innuunt Poëtæ; ita enim
gore ſenſim poſito, in *oua* priùs emollita, quàm
n hominum membra commutata ſaxa intelli-
untur. Hucuſque vel de Naturæ portentis, vel
e Poëtarum commentis.

Fas ſit magna paruis, & ſacra profanis, com- IV.
onere, fabuliſque explicare veritatem. Longè
aius portentum eſt, Chriſtum, qui eſt omniũ
entium, non modò virtute, ſed etiam diuinita-
princeps, quàm *ouum*, de cælo deſcendiſſe;
duas naturas in vna perſona, quàm duos vi-
llos in vnâ teſtâ reperiri. Sed hoc in Chriſto
uina potentia fecit. Illud magis ſtupendum,
ominem, ob peccatum morti addictũ, & qui-
m etiam æternæ, ita ab immortali Deo ama-
m, vt de cælo deſcendens quodammodo no-

biſcum ſuam diuideret immortalitatem. Nam, *vt nos diuinitatis ſuæ tribueret eſſe participes*, mortalis factus; & verò etiam mortuus eſt. Et quamuis Chriſto *mors vltra non dominabitur. Rom. 6. 9.* ex immortali tamen mortalis factus eſt, & hinc iterum tranſijt ad immortalitatem, quaſi, more Pollucis, gemelli Caſtoris gratiâ, vices alternaret. Quare & nos ipſi viciſſitudinẽ hanc ſubijmus, vt mortem, illius beneficio, cum vitâ mutaremus, & tanto maiore beneficio, quia de morte æternâ tranſlati, vitæ capaces facti ſumus ſempiternæ, vt cum Chriſto, velut ſidera in cælo, fulgeamus.

V. Hoc ergo beneficium, ne ingrati paruo æſtimemus; æſtimemus, quid ſit *in tenebras exteriores*, carcerem triſtiſſimum, omni luce, omni ſolatio carentem, ad famem, ſitim, amaritudinem, fœtorem cadauerum, laruarum horrificos aſpectus, conuicia, fletum, triſtitiam, incendia, & omnium ſenſuum tormenta damnari; ídque abſque vlla ſpe liberationis; non aliquot menſes, aut annos, aut annorum milliones; ſed perpetuò, ſed ſine fine, ſed quàm diu Deus erit Deus. Quæ mala, per nullum vnquam hominem ſatis diu multûmque defleta ſunt. Mare hîc quoddam eſt malorum. Immo hæc infinita calamitas eſt, quare & infinita miſericordia fuit ab ea liberari; & quidem ita, vt Deus in

ſuo corpore pænas exſolueret, quæ noſtris ſceeribus debebantur.

VI. Hoc verò tam immenſum beneficium Chritus in omnes omnino homines cõtulit. Quamis enim nos, ob originis peccatum, flammarum upplicia, aliorúmque ſenſuum cruciatus non nereremur, pœnâ damni ſatis puniti; attamen uia originariæ culpæ veniâ non impetratâ, in nulta lethalia peccata neceſſariò eramus lapſu-, quæ æterno igne puniuntur, nequaqam poiſſemus æterna illa tormenta euitare. Euitauius ergo illius immensâ clementia, & charita-, qui cum frater noſter & fieri, & dici voluiſt, ob infinitam perſonæ ſuæ dignitatem, infiam noſtram miſeriam, & ſuppliciorum noorum funeſtam æternitatem compenſauit. odigioſum ergo, non monſtroſum eſt *ouum*, uod duas naturas in vnâ perſonâ repræſentat, ius incredibilem vim ac beneficentiam, nuls hominum dicendo aſſequetur; quidquid im dixerit, minus erit.

VII. Laudat D. Greg. *l. 3. dial. c. 1.* S. Paulinum olanum Epiſcopum, qui Wandalis, è Campaâ, in Africam, multos abducentibus, cum nnes opes ſuas, pro captiuis redimendis, prodiſſet, tandem, vt viduæ filium liberaret, meorabili charitatis exemplo, ſe tanquam man-

 cipium

cipium à feminâ illâ vendi voluerit, certè permutari volens paſſus ſit. Quid Chriſto debebimus, qui, vt nos à diriſſimâ ſeruitute redimeret, *ſemetipſum exinaniuit, formam ſerui accipiens*, ac tandem etiam vendi 30. argenteis voluit? Denique ab eodem Greg. *l. 3. dial. c. 37.* Sanctolus ſe ipſum, pro diacono, in mortem tradidiſſe, ſed à S. Io. Baptiſta, liberatus eſſe fertur. Chriſtus pro nobis morti ſe obtulit, nequaquam liberatus. Morte ſuâ vitam nobis obtinuit, & ſanguine ſanguinem ſtitit, ſi medicinam non reſpuimus; *verum* vel hinc *ouum.*

IIX. Aiunt enim medici, *teſtam oui cineratam, atque in vino epotam ſanguinis eruptionibus mederi*: quin eundem *cinerem mulierum menſes cum myrrhâ illitum ſiſtere*; dummodo ſine membranâ comburatur. Nempe *ſanguis* noſter, qui nos polluit, peccatum eſt noſtrum, quo *ſanguine* liberari voluit ille, qui dixit *Pſ. 50. Libera me de ſanguinibus*: quo etiam *facta eſt Ieruſalem quaſi polluta menſtruis Thren. 1. 17.* Hunc *immundum ſanguinem* ſanguine Virgineo abluit Chriſtus; qui corpore ſuo, velut *teſtâ oui*, mortem excepit, inde contritus, vnde mortuus. Ah tam nobilem teſtam, in ſpecie vini, immo & panis ſchemate (cum vtique etiam inibi totus ſit Chriſtus) toties ſumimus, & *ſanguinis* noſtri

eru-

eruptiones nondum ſiſtimus? Sed identidem peccatis nos inquinamus, vt dicere neceſſe ſit: *Et facti ſumus, vt immundus omnes nos, & quaſi pannus menſtruatæ vniuerſæ iuſtitiæ noſtræ. Iſa. 64. 61.*

Cur abluenda tot, ſacrato ſanguine,
Fert oua noſtrum ſeculum?
Sunt pauca pura puta, multa putida;
Caſtorum vt illa, ita iſta Caſtorum.

Oua Oceano, Chriſtus Mundo pacem inducit.

EMBLEMA XIX.

NAVITA DE PORTV NVNQVAM SECVRIVS EXIT.

1. *Alcyones,* aït Ælian. *l. 9. de hiſt. anim. c. 17. ſuam grauitatem ſentientes, nidum ad excipiendos pullos machinantur. Ad eum verò non lutum opus eſt, non tectum & domus, vt hirundini, quæ cum hoſpes non vocata adventat, tum matutino tempore cantu moleſta importuno, ſuauiſſimũ ſomnum interrumpit. At neque corpore tantùm Alcyones in aperto ac libero mari, ad nidi ſtructuram, legendis contexendíſque Belonæ ſpinis incumbunt, ſed ineffabili etiam vi ingenij ſolertiaq; propoſitum*

poſitum perficiunt. Spinas enim partim rectas, partim obliquas, vt mulieres ad textrinã eruditæ ſubtegmini ſtamen, intertexunt : & rotundum paulatim, non omnino tamen, ſed oblongum, & ſinuoſum, inſtar naſſæ cuiuſdam, efficiunt. Perfectum in mare deferunt, vbi fluitans ab incurſantibus vndis earum opus probatur, tum partes, quas aqua incidens oſtendit non firmas eſſe, reſarciunt. Cetera quæ rectè connexa iunctáque ſunt, neque ſi percutias ſaxo, rumpi, neque ferro diſcindi poſſunt, non magis quàm lineus ille thorax, qui Mineruæ Lindiæ conſecratus carminibus celebratur. Os verò nidi non planè conſpicuum, & alijs omnibus inacceſſum, ſolam illam ſuſcipere poteſt, neque per idipſum quidquam ex mari intro influere poteſt, adeò ſubtiliter conſtructum eſt. Ibidem vndis circumlata Alcyon, vt ferunt, pullos nutrit.

At ne putes, vndis procelloſis fatigari, ſcribit idem Auctor *lib. 1. de hiſt. cap. 36. Cum parit Alcedo, maria tranquilla & venti quieſcunt, & quamvis media hyeme pariat, non deeſt tamen, ad incolume, vt ita dicam, puerperium, ei tranquillus aer. Et eo quidẽ tempore dies Alcyonios celebramus.* a avis una pro Salſipotente Iouis fratre poteſtſe, Vt *cælũ vultu tempeſtatéſq; ſerenet. 1. Æneid.* ut ſerenitatem nunciet. Vide & *Ariſtot. lib. 5. hiſt. c. 8. Plin. l. 10. c. 32. & lib. 18. c. 26. Plutarch. lib. quæ prudentiora &c. Dioſcoridem lib. 5. c. 136.* 11.

*c.136.*S.Baſilius *orat 8. in Hexaem.* ita loquitur: *Alcyon auis eſt, quæ mare accolit: quæ cum ſit in maris littore parere ſolita, deponit oua in arena, & media hyeme nidum componit, quo maximè tempore ventorum impetu mare tempeſtuoſum eſt. Sed tum venti ſe remittunt, compeſcitur ipſum mare, cũ Alcyon ſeptem diebus incubat: excludit enim pullos totidem. qui cum cibum appetunt, ſeptem alios dies ad pullorum incrementum minutiſſimo animali liberalis Deus elargitur. Omnes itaque qui ſe mari committunt, id obſeruant, eóſque dies Alcyonios nominant. Quæ tibi conceſſa ac tradita ſunt à divina providentia, eius etiam vis eluceſcit in ijs animalibus, quæ rationis expertia ſunt, vt te commonefacerent, ad ea petenda ab eo, quæ tibi ad ſalutem conferrent. Quidnam etiam, quæſo, vel quod fidem excedat alioquin, non eſt tua paratum cauſa, qui ad Dei factus imaginem ſis; cum propter eam tam minutam auem vaſtum illud ac terrificũ mare ſedetur, & hyeme media, Dei iuſſu, coërceatur?* Hæc S. Pater.

III. Poteſt autem rectè etiam Chriſtus *Alcyon* vocari, qui cum mare huius Mundi, in antiquæ legis hyeme; magnis fluctibus eſſet periculoſum, Deo hominibus, & his Deo offenſis compugnantibúſque more procellarum, venit pacem compoſiturus, tanquam *Princeps pacis Iſa. 9.6.* Hinc vbi nidum ſuum primò inter fœnum

&

& ſtipulas,in præſepio, deinde etiam in horrida ſpinarum corona poſuit, omnia tranquillauit. Hinc nato Angeli cecinerunt : *Pax hominibus* *Luc.2.14.* Et quando *Matth. 8. 24. motus* *nagnus factus eſt in mari, imperauit vento & ma-* *i, & facta eſt tranquillitas magna.* Denique,poſt- uam capite ſuo nidamentum è ſpinis geſſit, A- oſtolis ſuis dixit. *Pax vobis Jo. 20.21.* itemq; elut Alcyon, *Io. 21.1. manifeſtauit ſe Ieſus ad* *nare Tiberiadis,* ibiq; *oua,* & pullos,hoc eſt,fide- es ac diſcipulos genuit. Iacobo. *c.1.18.* dicen- e, *Voluntariè nos genuit verbo veritatis*, & Patri econciliauit.

Quantum autem hoc ſit beneficium, nemo gnoſcit, qui non perpendit,quid ſit, Deum ha- ere inimicum,aut pati tempeſtates ab iraſcen- e Deo excitatas. Nunquam profectò ad portum ternæ felicitatis enauigabit, qui Alcyonia nō btinet,& Numen placatum. Omnia Angelo- um, omnia omnium hominum bona opera,ne num quidem peccatum mortiferum ſufficiunt ompenſare,ſi Alcyon hæc deſit, &gratiam non ſpiret. Quare meritò S. Paulus antiquam le- ē,itemq; opera ſolis naturæ viribus facta tant- pere deprimit, Chriſtum autem & legem gra- æ extollit. Hæc enim & jubet,& juuat pariter; æc dat vires,hæc pace inter Deum & homines acta, mirificam quandam inducit ſerenitatem. IV.

Quod

Quod etiam quiuis in ſe experitur, qui peccatō antè turbidus, & conſcientiæ procellis inquietus, illico magnam ſentit animi pacem ac tranquillitatem: vbi enim Chriſtum in pectus admiſit, affectuum malorum tentationumq́, fluctus ceſſant, & piarum cogitationum *oua* generantur. Excludat Chriſtum, qui mauult bellum; pax animo nunquam erit; in quo cæleſtis Alcyon non erit.

V. Eiuſcemodi tempeſtatem deſcribit Io. Crombecius. *l. 2. de ſtudio perfect. c. 2.* in viro potente ac opulento, ob facinus admiſſum, mirificè inquieto. Ita enim conſcientia hominem ſtimulis identidem fodiebat, ita Eumenides agitabant, eaſq; faces admouerant, vt nullo loco poſſet conſiſtere. Nempe, vt vlcera antè, quàm aperiantur, vehementiſſimè vrunt; ita ſcelera nullam quietem relinquunt, quàm diu teguntur. Et tamen ita obſtinatè verecundus erat homo, vt mori, immo æternùm damnari, minùs ei graue videretur, quàm vlcus illud detegere per confeſſionem. Antuerpiæ aliquando ex Eccleſiaſte intellexerat, neminem vllum obligari ad ea peccata confeſſione expianda, quę memoriâ excidiſſent, factaq; diligenti inquiſitione, in mentem non venirent. Huius doctrinæ veritatem, in proprij erroris fulcrũ traxit. aptã enim crimini ſuo tegendo viam ratus, nihil non laboris ac di-

li-

gentiæ adhibuit, vt peccati memoriam ex ani-
o eijceret. Actũ egit. nam ipſe conatus obliui-
endi memoriam roborabat. Et tamen perge-
it velle obliuiſci. Primùm ergo, vt iſtorum
os eſt, ſomno, vino, ludo, & omnis generis
electatione, mentem conatus eſt aliò auerte-
, ac tanquam nouus Salomon, *omnia quæ deſi-
rauerunt oculi eius, non negauit eis: nec prohibuit
r ſuum, quin omni voluptate perfrueretur. Eccl. 2.*
. Sed fruſtra. omne enim gaudium luctu, velut
ile permiſtum, oſtendebat verè de talibus di-
um: *vermis eorum non morietur. Iſa. 66. 24.* Nec
m tamen ille cum conſcientia certare deſine-
t. Itaque ſicut qui è *limo profundi* eluctari cu-
ens, ſemper magis ſe mergit; aut ſicut ceruus
retia ſe implicat explicando: ita ille, dum pec-
ta peccatis cumulauit, vt ipſa confuſione pec-
torum, peccatum illud oblitteraret atq; vnius
cordatione, alterius memoriam obrueret;
nper illud ipſum peccatum, velut clauum no-
mallei ictu memoriæ magis inſigebat. Vt er-
ſpina altiùs fixa, acriùs pungit, & ſagitta pro-
diùs adacta ceruum per omnia auia & deuia
t; ſic hunc hominem ſcelus admiſſum ade-
, vt ſemper fieret inquietior. Pacem igitur,
am domi non habuit, ad exteras nationes
gè profectus, foris quæſiuit. Cenſuit enim a-
nũ, locorum mutatione, mutandum. Sed ve-
rè

rè Iſidorus *l. 2. Sent. c. 26. omnia fugere poterit homo, præter cor ſuum, non enim poteſt à ſe quiſpiam recedere: quocunq; enim abierit, reatus ſui conſcientia illum non derelinquet.* Ita viro iſti contigit; à patria, non tamen à conſcientia receſſit; hac Furia vbiq; eum comitante. Inter hæc nullam rem curioſam non vidit, nullum ſpectaculum non ſpectauit, vt tanta rerum varietas memoriam præteritorum expungeret. non expunxit. Inter omnia atrox ille animi tumultus perſeuerauit. Vt nihil omitteret, animum appulit ad ſtudia litterarum, & quidem earum, quę plerumq; totum hominem ſibi vendicant, & attentione, atque illecbrâ non ſolùm alijs curis omnibus, ſed etiā ſibi ipſi auferunt, qualis eſt Matheſis, cuius eam præcipuè partem, quę *Perſpectiua* vocatur, addiſcebat. Sed ſine emolumento. Nam nocte dieq; ſuum in pectore teſtem ſentiebat rodentem, & interturbantem. Audit tandem, *contritione peccata* tolli. Quare ſe pijs operibus dedit: in cinere & cilicio pænitentiam agit, egentibus ſtipem largitur. Nihil proficit. In dies ſæpius ſæuiuſq; roditur. Et quia, vt ait S. Greg. Naz. *in plag. grand. conſcientia domeſticum & verum tribunal eſt*, ſe ipſo judice nuſquam abſoluitur, tandem mortis conſilium ſuſcipit: neque ibi æſtum declinaturus. Vltimum & vnicum pacis remedium fuit Confeſſio: quæ quàm mirabili modo ei fuerit

per-

rſuaſa, auctor prolixè docet, in hunc ferè mo-
ım. Intemperiæ cum hominem ad vltima per-
ıxiſſent, conſilium cepit, ſuimet, nocte pro-
ımâ, necandi; ſatius eſſe ratus, mortem ferre,
ıàm aſſiduè his facibus agitari Furiarum. Eâ
t flagitioſorum cæcitas, vt cum vitâ exiſtimēt
pplicia ſua finienda; pænaſq; inde incurrant,
ıde vitant. Igitur, velut œſtro actus, rhedam
nſcendit, domumq; repetit tumultu plenus.
via dum eſt, dumque ad laqueum properat,
q; inde ad Orcum, diuina benignitas reſpexit
rantem. Eius enim clementi prouidentiâ fa-
ım eſt, vt quidam de Societate noſtra Pater,
ciö comite, per Brabantiam iter faciens, ho-
ini deſperabundo occurreret. Sicut ergo *Act.*
27. Æthiops, eunuchus, potens Candacis regi-
Æthiopum rogauit Philippum, vt aſcenderet, &
leret ſecum; ita & hunc Patrem, multò iſte, ipſo
thiopie nigrior, è rheda conſpicatus importu-
ſſimis inuitationibus coëgit, curruque acce-
t.

Quid non prodeſt verſari cum pijs, aut col- VI.
ıquijs ſanctis intereſſe? Pater, vt vecturæ pre-
um referret, ſermoneq; vtili viam condiret,
ıria cæpit de Deo diuiniſque rebus ſermocina-
. Ad quæ rhedæ Dominus nihil reſpondit, ſed
ıcitus dicentem audiuit, fixiſſimis oculis iden-
dem obſeruans vultum nutúmq; omnem diſ-

ſerentis. Inter multa alia, quæ Pater diſputaba
Deo linguam regente, ventum eſt etiam ad illu
argumentum, quo oſtendebatur, quanta vis e
ſet in ſcelerum Confeſſione. Hîc repentè tac
turnus ille auditor, vlcus ſibi tangi ſenſit, dolo
réque victus, vocem non habuit in poteſtate.
Ruptâ igitur ſilentij pertinaciâ, cum ſtomach
dixit: *Itane verò? neſciebam, me tibi tam notum*
nec dum ſcio, vnde me nôris.

Cui Pater, *Oculis meis antehac nunquam t*
aſpexi; neq; auditione aliquid de te accepi. Sed mo
eſt noſter, eiuſcemodi narratiunculis, vbi ſe ſe fer
occaſio, imbuere audientes, ne vanis inutilibusq
ſermonibus diem perdamus. Itaq; nihil exiſtimes a
me dictum, tui tangendi gratiâ. Niſi fortè quid mon-
ſtri, aut morbi in animo alis, à quo cupis liberari.
Equidem paratum habes, qui te adiutet.

VII. *Adiutet?* ait ille. & cùm paululùm conti-
cuiſſet cogitabundus, *ſed quis*, inquit, *adiuta-*
bit, ſi confiteri detrectauero? Stat ſententia, jam ob-
firmaui animum, ſi mille annos vixero, ſi inferorum
pœnas ipsâ æternitate longiores ante ipſos mihi ocu-
los videro parari, nunquam tamen confitebor. Ce-
terùm ſi abſq; hoc, vt confitear, opem mihi ferre po-
tes, haud ægrè mihi patiar fieri medicinam. Sa-
cerdos, quia cenſuit ſenſim tractandum tam de-
licatum ægrotum, diſſimulatâ tantiſper confeſ-
ſione, hominem bono animo eſſe jubet, ſuppe-
tere

e & alia remedia, per quæ venire poſſit ad ſa-
atem.
Refrigeratus hac promiſſione miſer, palàm, I I X.
od res erat, edixit: Necem ſe ſibi proximâ no-
conſciſcere voluiſſe, niſi auxilij ſpes alluxiſ-
Animi tumultuantis verbera ſe porrò ſuſti-
e non poſſe. Itaque ſi, ſine confeſſione, cum
o in amicitiam redire queat, nihil tam aſpe-
n aut difficile fore, quod detrectet. Adiecit
line, quæ ad latrantem conſcientiam ſopien-
n feciſſet; fruſtra vbique fuiſſe.
Morbo hominis probè intellecto, promit- IX.
Pater, ſe confeſſionis peragendæ mentionem
lam facturum, & tamen auxilio futurum, ſi
, ad pauculos dies, velit ſibi obſequi, & ad
ſcriptum viuere. Conuentum. Igitur vbi
num venêre, rogat Patrem, quid imperet?
er, quòd exiſtimaret oppreſſum mærore ani-
m, nocte præcipuè illa ferali, hilaritate re-
irandum, jubet eum conuiuium adornare, &
m lætiſſimè, inter amicos, agere. Remotis
nſis ſecundis, recurrit ad Patrem conuiuij
giſter, &, quid jam jubeat, quærit? Iubet eum
eti ſe reponere, & ſine cura dormire; ſe cum
o, pro eo, ad Deum precibus jactatis, vigi-
rum. Abijt nox. redijt hoſpes, & imperari
cupit. Suggerit illi Pater quædam, quæ
n accendant, & animum gaudio diſpo-

nant; hæc certis horis diſtribuit meditand
X. Ita abit vnus, abit alter dies. Tandem ju
eum in conſcientiam examuſſim inquirere; ſ
leraque omnia annotare, non quaſi ad confe
onem deferenda; ſed vt de ijs doleat in mem
riam reuocatis. Quod vbi factum, abduxit e
in ſiluam, & ſocio, per interuallum ſubſequ
te, interrogauit, an omnes animi ſui latebras
cuſſiſſet? ac ne fortè incautum aliquid lateat, i
per omnes criminum claſſes ſermonem tra
quidquid horrendum, triſte, atrox, nomin
tandémque ad illud ipſum ſcelus deſcendit
cenſendum, quod alter confiteri tantopere e
beſcebat; ſed tamen gauiſus, ab alio nomina
Illud, illud ipſum eſt, quod prodere non audeo, inqu
Atqui in libris meis longè ſunt his deteſtabiliora,
Pater. *Poſſum te & ab hoc, & à funeſtioribus ab*
uere. Et ſi vis, iam confeſſus es; cetera, quæ ſcri
ſti, adde, & negocium confeciſti. Procubuit in g
nua, recenſuit reliqua, & vix abſolutus incre
bili voluptate mentis & vocis oſtendit, qua
tum bonum ſit Pacis, per Confeſſionis
ſacramentum à Chriſto inſtitutum,
impetratæ.

Ouum

Ovum à ſole elevatum, Fidei diuinæ imago.

EMBLEMA XX.

EXALTATVS FVERO A TERRA, OMNIA TRAHAM AD ME IPSVM. Ioan. 12. 32.

QVi corticem vacuum rore comple, ait Io. 1.
Bapt. Port. *l. 2. c. 14. ſed Maio menſe eum accipe (alio enim tempore, vt æſtate, & tumno, verus ros non eſt, vt phyſicis conſtat ranibus) & in meridie Soli oppone, & ab eo eleuaur. Et ſi difficilis aliquando fuerit aſcenſus, bacu- vel tabulæ adminiculo, dum aſcendere incipiat, ciliùs eleuabitur.* Idem ſcribit Iac. Weck. *l. 8.* 2. Et ſunt qui artem hanc vtroque pollice laudent,

dent, quamuis difficultate non carentem. Eg
etſi dignam non putem, propter quam vadi
monium deſeratur, tamen exiſtimo non eſſe
inidoneam ad id, quod inſtitui explicandum.

II. *Ouum* eſt homo, tot tantíſque, quæ huc vſ
que recenſuimus, beneficijs cumulatus, vt ca-
ptum humanum ſuperent. Et tamen vult per ea
innoteſcere Deus: credenda ſunt ergo fide di-
uinâ. Ac vel idcirco res tam ſublimes nobis pro-
poſuit ſumma illa ſapientia, vt non ſolùm, vel-
ut *inania oua*, noſtram agnoſceremus inanita-
tem ac imbecillitatem, eáque propter intelle-
ctum noſtrum in obſequium fidei captiuatum
Deo ſubijceremus; ſed etiam vt infinitæ illius
potentiæ, ſapientiæ, ac bonitatis altitudinem
venerantes, mentem noſtram humo tollere, &
ad cæleſtia eleuare deſideraremus. Similes ijs
auiculis, quæ in Mexicana regione *Cinzones* di-
cuntur, & teſte Henrico Salmuth *in tit. 1. lib. 2.
Guidonis Pancirolli Nouor. Repert. pedibus carent,
& rore tantùm viuunt: ex quarum pennis Chinen-
ſes artificioſiſſimè picturas concinnant.* Nam quia
alioqui *ſine pennis volare haud facile eſt*, vt Co-
micus ait *in Pœnulo*, inſuper & pedibus care-
mus, quibus cælum ſcandamus; & *rore diuinæ
gratiæ* diuinitus flagitato viuendum, vt quæ de-
ſideranda ſint, intelligamus.

III. Hoc egit Deus; non cæco perſpicua, non in

tri-

iuijs obuia, ſed alta, & humanum captum ſu-
erantia propoſuit credenda: & ſapienter egit.
i enim obuia ea nobis, & non potiùs tam ar-
ua, ac vim naturæ ſuperantia patefeciſſet; ne-
ue æſtimare Numinis maieſtatem, neque co-
itationem attollere à terrenis didiciſſemus.
Iunc, tantis myſterijs, ſupra noſtræ naturæ
radum ac ſortem euocamur, atque ad ſuperna-
uralem Dei viſionem, rerum ſupernaturalium
de præparamur. Cum enim ſempiterna illa
eatitudo hominis naturam mille paraſangis
xcedat, neceſſe eſt, vt ea quoque, quæ illuc du-
unt, & conducunt, eandem excedant; vt ſu-
ernaturalis ſit via, qua ad Patriam ſupernatu-
lem peruenitur. Quare ſicut *inane ouum*, pro-
ijs ſuis viribus, nequit in altum aſcendere,
neque homo diuinæ gratiæ rore deſtitutus
tam æternam poteſt conſequi; immo nec ea,
æ ad vitam ducunt.

Clarè id Chriſtus indicauit: *nemo*, inquiens IV.
6.44. *poteſt venire ad me, niſi Pater, qui miſit*
, traxerit eum. Inde nimirum fides venit, quò
dit: & quanquam maximè in diuinis litteris
mmendatur, ſumméque neceſſaria eſt, non
unde tamen poteſt, niſi diuina illuſtratione
beri. Hæc ſi adeſt, iam incipimus, velut *ouum*
e inſtructum, ad ordinem ſupernaturalem
leuari. Primus enim ad diuina ſupernatura-

lis motus eſt, per fidem. Hinc, velut Sole trahen-te, & rore aſcendente, opus eſt inſpiratione di-uina, & motione interna. *Trahe me poſt te*, ai-ſponſa *Cant. 1. 4. & curremus.*

V. Talis inſpiratio eſt, vt velis, *de prima rerum cauſſa, de Mundi gubernatore, ſcelerum omnium punitore, vel virtutum æterno remuneratore* cogi-tare, *articulos fidei examinare, orare, vt lumen veræ religionis accipias, augeas, ſerues.* Eiuſcemodi inſpirationi, velut Soli radium calorémque af-fundenti, & trahere incipienti, vt poſſit ob-temperari, Deus intus adiuuat, & irrorat, ſimúl-que hominem diſponit ad recipiendas inſpira-tiones altiores, paulatímque magis ac magis trahit, & ſublimat, dum ſcilicet articulos cre-dendos ei ſufficienter proponit, nempe *vt ſpiri-tu prophetico tot ſeculis ante in diuinis litteris præ-dictos, vel in figuris ſignificatos; vt à paucis, ple-beis, nulla philoſophia ſeculari eruditis, ſed ſolo Spi-ritu ſancto afflatis Apoſtolis, tota ſeculi ſapientia re-luctante, Mundo perſuaſos; vt tot miraculis: tot Martyrum ſanguine, tot ſanctiſſimorum hominum virtute, tot eruditiſſimorum, per tot ætates & tempo-ra conſenſu, teſtimonióque traditos & confirmatos; vt denique nihil à recta ratione alienum, omnia ad vi-tia extirpanda, vitámque honeſtiſſimè inſtituen-dam, Deum cognoſcendum, & laudandum neceſſa-ria continentes.*

Hæc

Hæc dum in propoſitis fidei myſterijs conſiderantur, incipit homo iudicare, *ea ob diuinam auctoritatem, iuxta rectam rationem, eſſe credenda.* Et quamuis eo ipſo credat, qui ita iudicat eſſe credendum, facilè tamen poſtea ſequitur voluntas electióque credendi, ob diuinam auctoritatem: facilè, inquam, diuino auxilio adiuuante, ſine quo, non ſolùm difficile eſt, ſed etiam ſupra naturam, tam velle credere, quàm reipſa credere. Vt ergo ſic poſſit velle credere homo, immittit Deus præuiũ quendam diuinitus affectum, quo erga primæ veritatis auctoritatem inclinetur, vt velit credere. Accedente poſtea illuſtratione, velut interna locutione, trahitur intellectus ad firmiter conſtantérque aſſentiendum, & re ipſa credendum, ſi quidem (libera etiam tum) voluntas ita imperârit. VI.

Quæ quia nec ipſa poteſt efficacitèr velle credere, ſine præuia motione & affectu ad credendum, indiget & ipſa, vt trahatur ad imperandum, vt intellectus, actu fidei, myſterio aſſentiatur. Hinc dixit Chriſtus: *Nemo poteſt venire ad me*, & mea myſteria credenda, *niſi Pater, qui miſit me, traxerit eum.* Inter potiſſima enim credenda, quibus ad cælum aſcendimus, eſt Chriſtus, &, velut *baculus ouum fulciens*, crux Chriſti: per quam, velut erectum vectem, ipſe prior aſcendit, atque in gloriam ſuam intra- VII.

uit; vt nos & fide, & imitatione ſequeremur.

VIII. Quocirca dudum dixit: *Io. 3. 16. Sic Deus dilexit Mundum, vt Filium ſuum vnigenitum daret; vt omnis, qui credit in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternam.* Et alibi *Io. 12. 32. Ego ſi exaltatus fuero à terra, (id eſt cum crucifixus fuero,* ait S. Auguſtin. *in Appendice ad ſermones de diuerſis ſerm. 75.) omnia traham ad me ipſum.* Exaltatus fuit ergo in Cruce, immo & in Reſurrectione, in Aſcenſione; ad hæc credenda trahit, id eſt, vocat (vt *cit. loc.* exponit S. Aug.) & vt trahat, intellectum luce, voluntatem diuini affectus rore perfundit. Felix qui ſequitur trahentem: nam eum ſequitur, qui *in ſole poſuit tabernaculum ſuum. Pſ. 18. 6.* & quidem meridiano. *Cant. 1. 7.* Nam etſi fides obſcura, clara tamen ſunt motiua credulitatis, vt nemini hîc liceat caligare; & difficile ſit, ad tantum Solem non incaleſcere.

Ovum

Ouum præ ſcorpione datum, ſpei ſymbolum.

EMBLEMA XXI.

SVM PATER, HAVDQVAQVAM DABO DETERIORA PETITIS.

NOn trahitur tantùm, ſed aſcendit quoq; 1.
ſemper magis ac magis *ouum rore vege-
tum*. Ita nec hominem *fides* ſolùm à ter-
renis eleuat, ſed itur *de virtute in virtutem. Pſal.*
83. 8. Quippe ubi quis fide eſt illuſtratus, eius
lumine videt, Deum eſſe infinitè juſtum, videt
item plecti peccata æternis pœnis; & cum non
ignoret, ſe multorum criminũ eſſe reum, dam-
nationis timore percellitur. Mox ergo timor
iſte altiùs eum promouet, vt incipiat funem re-
ducere

ducere, & circumſpicere, quà via poſſit tantùm malum declinare, nec iam terrea, ſed ferrea mœnia quærat ſaluti ſuæ tuendæ. Nam ne haſtam abijciat, ne ad laqueum currat, fides ei divinæ miſericordiæ exhibet immenſitatem.

II. Rurſúmq; eadem fides ei offert etiam modũ è tantis malis eluctandi, Chriſti ſcilicet Redemptoris merita, atque Sacramenta, per quæ Chriſti merita hominibus applicantur. Quare ſpem concipit, per eiuſcemodi remedia, Infernum evadendi, & cœleſtis vitæ conſequendæ. Hinc iterum aliæ atque aliæ virtutes germinant. Tum enim talis homo, quia perpendit divinam bonitatem, quæ nobis tanta bona præſtitit, & à tantis malis acerbiſſima Chriſti Paſſione ac morte liberauit, incipit illam tam immenſam bonitatem admirari, & iam propter ſeipſam amare: ac proinde etiam ex animo dolere, quòd in illã peccârit, ſeriò etiam ſtatuere de moribus emendandis, de divinis mandatis poſthac obſervandis, de Sacramentis uſurpandis. Ita ex impio uſque ad *iuſtificationem* promovetur. *Concil. Trid. Seſſ. 6. c. 6.*

III. Vt ergo in *ouo Fides* ſupra, ita hîc (præſertim cum *ouum* ſit animal potentia) ſpes indigetatur, ad cuius actum producendum neceſſaria eſt intellectui lux divina ſecum adferens quandam voluntatis affectionem, quæ ad ſperandum

adiu-

adiuvet. Qua de cauſſa tam *ſpes*, quàm *fides*, & ipſa etiam *charitas* à Deo eſſe dicitur.

Audi S. Auguſtin. *Serm. 29. de Verb. Dom.* IV.
Fidem ab ipſo accepimus: Sicut Deus inquit, vnicuique partitus eſt menſuram fidei. Et ſpem ab ipſo accepimus, cui dicitur: In quo ſpem dediſti mihi. Et charitatem ab ipſo accepimus, de quo dicitur, Charitas Dei diffuſa eſt in cordibus noſtris, per ſpiritum ſanctum, qui datus eſt nobis. Et paulò poſt: Quis eſt veſtrum, à quo petit filius ſuus panẽ, nunquid lapidem porriget ei? aut quis eſt veſtrum à quo petit piſcem, nunquid ſerpentem porrigit ei? Aut à quo petit ouum, nunquid porriget ei ſcorpionem? Si ergo vos cum ſitis mali, noſtis bona data dare filijs veſtris, quanto magis pater veſter, qui in cælis eſt, dabit bona petentibus ſe? Et iterum. *Pone ergo tria, panem, piſcem, ouum. Maior autem horum panis. Ideò panem bene intelligimus in trib. charitatem. Propterea pani lapidem oppoſuit, quia duritia contraria eſt charitati. Piſcem fidem intelligimus. Dixit quidam ſanctus, & nos dicere delectat: Piſcis bonus, pia eſt fides. Viuit inter fluctus, nec frangitur, nec ſoluitur fluctibus. Viuit inter tentationes tempeſtatéſque huius ſeculi, pia fides. Sæuit Mundus, & integra eſt* (loco infra citando etiam addit, fidem ſignificari in piſce, *propter aquam baptiſmi*) *tantum contrarium fidei ſerpentem illum obſerua. In fide enim deſponſata eſt illa, cui dicitur*

citur in Canticis Canticorum: Veni de Libano ſponſa mea, veniens & pertranſiens ab initio fidei. Ideò & deſponſata, quia deſponſationis initium fides eſt &c. Et paulò poſt: *Reſtat ſpes, quæ, quantum mihi videtur,* ovo *comparatur. Spes enim nondum pervenit ad rem. Et ouum eſt aliquid, ſed nondum eſt pullus. Quadrupedes ergo pariunt filios, aues autem ſpem filiorum. Spes ergo ad hoc nos hortatur, vt præſentia contemnamus, futura expectemus: ea quæ retro ſunt obliuiſcentes, cum Apoſtolo in anteriora extendamur. Sic enim dicit: Vnum autem, quæ retro oblitus, in ea quæ antè ſunt, extentus; ſecundùm intentionem, ſequor ad palmam ſupernæ vocationis Dei, in Chriſto Ieſu. Nihil ergo tam inimicum ſpei, quàm retro reſpicere: id eſt, in eis rebus, quæ præterlabuntur & tranſeunt, ſpem ponere: ſed in his, quæ nondum datæ ſunt, ſed dandæ quandoque, quæ nunquam tranſibunt. Quando autem ſcatet tentationibus Mundus, velut pluuia Sodomæ ſulphurea, metuendum eſt exemplum uxoris Lot. Retro enim reſpexit, & ubi reſpexit, ibi remanſit. In ſalem conuerſa eſt, vt prudentes condiret exemplo. Apoſtolus Paulus de hac ſpe ita loquitur; Spe enim ſalui facti ſumus. Spes autem quæ videtur, non eſt ſpes. Quod enim videt, quis, quid ſperat? Si autem quæ non videmus, ſperamus, per patientiam exſpectamus. Quod enim videt quis, quid ſperat? Ouum eſt. Eſt ouum: & nondum pullus eſt, & teſtudine*

tectum

ectum eſt : non videtur, quia operitur: cum patien-
ia expectetur, ferueſcat, vt viuiſcat. Intende, ex-
endere in anteriora, obliuiſcere præterita. Quæ
nim videntur, temporalia ſunt. Non reſpicientes,
nquit, quæ videntur, ſed quæ non videntur. Quæ
nim videntur, temporalia ſunt; quæ autem non
videntur, æterna. In illa ergo quæ non videntur, ex-
ende ſpem, expecta, ſuſtine : noli retro reſpicere.
Ouo tuo ſcorpium time. Vide quia de cauda per-
utit, quam retro habet. Non ergo ſcorpius perimat
uum tuum, mundus iſte ſpem tuam, vt ita dicam,
veneno eo contrario, quo retrario.

Hæc Auguſtinus, qui alijs verbis idē habet V.
Epiſt. 121. Ait enim: *ouum vt eſt animal in ſpe,*
pſam ſpem exprimere poteſt : & vt non videtur,
uod eſt in ouo, ita ſpes eſt de his, quæ non videntur.
ui opponitur ſcorpio, qui cauda mordet : quia defi-
iunt à ſpe, qui retro reſpiciunt. Sed & quod
Chriſtus dixit. *Luc. 11. 12. Si petierit ouum, nun-*
uid porriget illi ſcorpionem ? alijs verbis, in ad-
agio, ſolet iactari: nam *pro perca ſcorpium* ce-
piſſe, dicitur, qui optima captans,
peſſima cepit.

Ad-

Adoptio Diuina quomodo per charitatem facta, quomodo per ovum & pullum indagata?

EMBLEMA XXII.

NVSQVAM EST TVTIVS ESSE, QVAM SVB ALIS: SED NON SVB ALIS OMNIBVS.

1. *VT mater criſtata ſolet, quo tempore miluus Inſtruit inſidias,*

ita amans noſtri Chriſtus fauet, fouet, protegit, & pro nobis, contra rapacem illum, ex Acherunte vulturium duellat. Qui iam dudum ſe matri comparauit. *Numquid obliuiſci poteſt mulier infantem ſuum*, ait *Iſa. 49. 15. vt non miſereatur filio vteri ſui? & ſi illa oblita fuerit, ego tamen*

men non obliuiſcar tui. Nec matri tantùm ſe con-
ulit, ſed criſtatæ quoque matri. *Matth. 23. 37.*
In quem locum S. Auguſtinus *ſerm. 29. de Verb.*
Dom. hæc ſcribit: *Nos ouum noſtrum ſub alis illius*
allinæ ponamus, Euangelicæ gallinæ, quæ clamat
Hieruſalem, Hieruſalem, illi falſæ & perditæ, quo-
ies volui colligere filios tuos, tanquam gallina pul-
os ſuos, & noluiſti? Non vobis dicatur, Quoties vo-
ui, & noluiſti. Illa enim gallina diuina ſapientia
ſt: ſed aſſumſit carnem, vt pullis congrueret. Vi-
lete gallinam hiſpidam plumis, dimiſſis alis, voce
racta & quaſſa, & laſſa, & languida congruere
ullis ſuis. Ouum ergo noſtrum, id eſt ſpem noſtram,
ſub alis illius ponamus. Animaduertiſti fortè, quo-
modo gallina concîdat ſcorpionem. Vtinam ergo &
pſos blaſphemantes, in terra reptantes, de cauernis
rodeuntes, & malè pungentes, illa gallina concî-
lat & deuoret, atque in corpus ſuum traïjciat, & in
uum vertat.

Quod fit, quando peccatores, oſtenſis per fi- II.
em periculis, ex ipſo timore remedia quæren-
es, & ſpem inuenientes, ac inde amare Re-
emptorem, odiſſe eius offenſam incipientes,
œnitentiámque agentes in filios adoptat, atq;
is vitæ æternæ donat, remiſsâ peccati iniuriâ,
omitóque miluo illo, qui eos rapinæ ſuæ de-
tinârat. Quàm miſeri, qui ſub his alis colligi
olunt? nolunt enim, ex inimicitia Dei, & ſta-

tu æternæ damnationis, euehi ad eam dignitatem, vt ſint filij & *hæredes Dei, cohæredes autem Chriſti.* Nam in Chriſto Deus vnum hominem in filium naturalem aſſumſit, ita totâ Diuinitatis plenitudine in illum refusâ, atque vnitâ, vt per eundem adoptet, filióſque Dei efficiat omnes eos, qui Chriſto, tanquam naturali Dei filio, per fidem, ſpem, & charitatem, pérque ſacramenta, tanquam *palmites viti*, inſeruntur. Etſi enim charitas dilectióque per ſe, aut vi ſua naturali, nequeat nobis dare boni dilecti poſſeſſionem, neque efficere, vt illud ſit noſtrum bonum, & intra nos conſtitutum; ex benigna tamen Dei ordinatione (tanquam vinculum quo ſpiritus Dei nobis vnitur, & in nobis permanet, aut velut vltima diſpoſitio meritumúe de congruo, Deum alliciens, vt nobis ſpiritum ſuum donet) filios nos Dei efficit.

III. Itaque qui, velut pullus, ſub alas Chriſti conuolat, & *qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. 1. Io. 4.* hoc eſt, manet in vnione cum Deo, & Deus manet in ipſo, tanquam eius ſpiritus, & diuinum donum vitam illi impertiens. Quàm primùm enim quis Chriſto inſeritur, etiamſi antea *ſcorpio* fuerit, in *ouum* Chriſti vertitur, & à Spiritu Chriſti, qui eſt eius diuinitas, velut animatur, & viuificatur, adeóq; filius Dei efficitur.

Qui

Qui enim ſpiritu Dei aguntur; hi ſunt filij Dei, I V.
Rom.8.14. Eodem enim ſpiritu viuunt, ait Leon. Leſſ. *l.12.de diu.perf.c.11.* (Vide etiam Suar. *l.6.de Grat.c.2.n.5.& l.12. de Trin.c.5.n.12.*) *quo Deus ipſe, & quo Chriſtus filius Dei naturalis viuit: etſi hic Spiritus diuerſo modo iſtis communicetur: perſonis enim diuinis communicatur per identitatem; idque vel immediata neceſſitate, vt Patri; vel per æternam generationem, aut ſpirationem, vt Filio; & Spiritui ſancto: humanitati verò Chriſti per hypoſtaticam vnionem; nobis per quandam extenſionem, qua, mediante dono gratiæ iuſtificantis, incipit eſſe noſter ſpiritus, noſtra vita, nos inhabitans, ornans, mouens, regens, & omnes vitales functiones Deo placentes in nobis excitans & edens. Itaque hoc Spiritu diuinæ perſonæ viuunt naturaliter, cum ſit illorum eſſe, & vita naturalis: humanitas Chriſti quaſi naturaliter; propter ſubſtantialem vnionem: nos verò omnino ſupernaturaliter. Eſt enim vita noſtra, vt ita dixerim, ſuperuitalis, & eſſentia ſupereſſentialis.* Quod ſanè diuinus Spiritus non facit immediatè, per ſe nos informando, ſed per dona gratiæ, ſiue per gratiam habitualem, quam nobis infundit. Itaque, vt quis ſit filius Dei, non debet eſſe ſpiritus diuinus, aut illo unquam forma informari, ſed debet illum habere inhabitantem, & per gratiam habitualem unitum. Tum dicitur talis non iam *ſcorpius*,

ſed diuinæ *gallinæ ouum*: non *filius gehennæ*, ſed Dei. Ceterùm quàm aptè ſe Chriſtus gallinæ comparet, oſtendit eleganter, in doctiſſimo & accuratiſſimo ſuo opere *part. 1. Conc. 4. de S. Stephano* Matthias Faber, vir clariſſimæ eruditionis.

Si Gallina Deus, peccator Pullus & Ouum;
Ah quàm non ſoboles digna parente ſumus!

Ovorum

Ovorum defenſio, ſui proximíque dilectio.

EMBLEMA XXIII.

SICVT CVRA MEI, SIC EST MIHI CVRA MEORVM.

C*Iconiæ,* ait Claudius Ælian. *lib. 1. de hiſt.* I.
animal. c. 37. ouis ſuis perniciem molientes Veſpertiliones ſapientiſſimè vindicant. Quũ
iæ itaque ſolo ſuo contactu oua ipſa ſterilia effici-
ꝛnt, hoc remedio utuntur ciconiæ. Platani folia in
idos ſuos inferunt, ad quæ accedentes Veſpertilio-
es, torpore comprehenſi perniciem afferre non que-
nt. Ita amor prolis auem docet, non ſolùm ro-
tro contra hoſtem dimicare; ſed etiam artes
olere, modóſque varios inuenire, quibus res

effliċtim amata in incolumitate conſeruetur.

II. Scilicet, vt Veſpertilio ex *ouo* non venit, *Plin.lib. 10.c. 61.* & tamen auium aliarum *oua* perdit, ita *rectores tenebrarum Eph.6.12.* nec ipſi bonarum cogitationum, affectionúmque *oua* pariunt, nec ſine inſidijs abire ſinunt, ſi alij pepererunt. Sed noſtrũ eſt, ſicut nos ipſi ſub gallinæ alis, contra miluium Acheronticum, protegimur, ac fouemur, ita, contra eiuſcemodi Veſpertiliones, alios quoque protegere, ac fouere, imitaríque ciconiam, etiam ob alios mores ab antiquis dictam *pietaticultricem.* Immo officij noſtri eſt, vt filij Dei efficiamur, ritu ipſius Dei, proximo curando, remedia excogitare. Hoc quippe eſt, filium Dei eſſe, Dei virtutem imitari; hoc Deo charitate connecti, ſi charitate proximo connectamur.

III. Hæc eſt altera diligendi formula: *Dilige proximum tuum, ſicut te ipſum, Luc. 19. 18.* Nos ipſos autem ita diligimus, vt & à Deo, & à proximo protegi cupiamus. Quare meritò dictum eſt: *omnia quæcunque vultis, vt faciant vobis homines, & vos facite illis. Matth. 7. 12.* Non ergo verè diligit proximum, qui non, vt res ſuas, ita etiam defendit alienas. Nec Deum quidem verè diligit, qui non diligit proximum, cum, teſte S.Auguſt. *l. 8. de S.Trin. c. 8.* dilectio Dei, tanquam cauſſa, dilectionem proximi in ſe contineat.

neat- Quiſquis enim verè Deum diligit, etiam quæ Dei ſunt, propter Deum, diligit; immo & mandatum Dei diligit ſeruátque, qui Deum diligit. Hinc *1. Ioan. 4. 20.* dicitur: *Si quis dixerit, Quoniam diligo Deum, & fratrem ſuum oderit, mendax eſt, qui enim non diligit fratrem ſuum, quẽ videt, Deum quem non videt, quomodo poteſt diligere? Et hoc mandatum habemus à Deo, vt qui diligit Deum, diligat & fratrem ſuum.*

Ciconiæ ſanè ſe ipſas, in prole, amant, cum Platani folia, naturæ induſtriâ, contra Veſpertiliones adhibent. Et homines quoque, vt ſe ac ſua, pignoráque ſua tueantur, quid non animo adinveniunt? At hæc eſt menſura charitatis, vt eâdem diligentiâ utantur, in alio quoque proximo, proximíque rebus tuendis. At quis eâdem induſtriâ proximum curat, qua ſe ipſum, ut ſuos? Quem tamen proximum *qui diligit, legem impleuit, Matth. 7. 12.* quia *plenitudo legis eſt dilectio. Rom. 13. 8.* & *finis præcepti eſt charitas. 1. Tim. 1. 5.* IV.

Etſi enim duo charitatis præcepta, nempe *Diliges Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua*, &: *Diliges proximum tuum, ſicut te ipſum:* ac *in his duobus mandatis uniuerſa lex pendeat & prophetæ*; tamen non ſolùm omnia mandata cetera huc tendunt, ut Deum diligamus, quantùm poſſumus, & V.

omnia bona, quæ nobis ipſis optamus, optemus & proximo; ſed etiam hæc ipſa duo mandata ita ſe mutuò velut catena trahunt, adeóque ſequaciter inferuntur, vt verè *qui diligit proximũ, legẽ impleat.* Qui enim Deum diligit, diligit pertinentia ad Deum, eiúſque mandata obſeruat. Et *ipſe Chriſtus dixit*, ait S. Auguſtin. *tract. 9. in 1. epiſt. Ioan. 4. 20. Dedi vobis præceptum, vt diligatis inuicem: quomodo diligis eum, cuius odiſti præceptum? Quis eſt, qui dicat: Diligo Imperatorem, ſed odi leges eius? In hoc intelligit Imperator, ſi diligis eũ, ſi obſeruentur leges eius per prouincias. Lex Imperatoris quæ eſt? Mandatum nouum do vobis, vt vos inuicem diligatis? Dicis ergo te diligere Chriſtum? ſerua mandatum eius, & fratrem dilige. Si autem fratrem non diligis, quomodo eum diligis, cuius mandatum contemnis?* Ergo qui diligit Deum, diligit proximum, quia ſeruat Dei mandatum.

VI. Sed & qui diligit proximum, diligit Deum. Nam, *vt perfecta iuſtitia ſit diligere proximum, Deum in cauſſa habere neceſſe eſt:* inquit S. Bern. *tract. de dilig. Deo, alioqui proximum purè diligere, quo modo poteſt, qui in Deo non diligit? Porrò in Deo diligere non poteſt, qui Deum non diligit. Oportet ergo Deum diligi priùs, vt in Deo diligi poſſit & proximus.* Qui enim proximum propter Deum diligit, Deum magis diligit. *Propter quod enim*

unum-

unumquodque tale, illud magis tale eſt. 1. Poſt. c. 2. Ariſt. Hinc fidenter & verè ait Apoſtolus: *Gal. 6. 2. Alter alterius onera portate, & ſic adimplebitis legem Chriſti.* Illud neceſſe eſt ergo, vt *onera alterius* portemus, & eum diligamus, etiamſi ſit nobis onerofus. Proximus enim eſt *omnis homo*, teſte S. Auguſt. *Serm. 59. de temp. Omnes proximi ſumus conditione terrenæ natiuitatis, & mortalitatis, & etiam ſpe cæleſtis hæreditatis: quia neſcimus quis quid futurus ſit, quoniam aut Iudæus, aut hæreticus, aut Paganus, fortè enim per miſericordiã Dei conuertetur ad Deum, & inter ſanctos primum locum habere merebitur.* Diligendus eſt ergo, & res eius haud aliter defendendæ, quàm noſtræ; hoc eſt, ſicut ciconia ſua *oua* defendit viribus, induſtria, vigilantia, à quibus ſterilitatem omni ſtudio amolitur. Hæc eſt menſura proximum diligendi, vt eum ſicut nosipſos, diligamus. O quantum à menſura hac quotidie abſcedimus! non ciconiæ, ſed noctuæ appellandi!

Vt ſe quisq; iuuet, quas non excogitat artes?
Alterius cauſſâ, quàm citò feſſus erit?

Ova calore, opera charitate promot.

EMBLEMA XXIV.

SI CALEAS INTVS, NVLLA NOCEBIT HYEMS.

I. D*Ecimo ſexto anno regni Dauidis Scotorum regis: ſalutis autem anno* M. CCC. XLVII. *in Albione inſula, oues non pepererunt, corui atq; monedulæ hyeme quidem pullos eduxerunt, æſtate non.* ait Hieronym. Cardanus *lib. 2. de rer. Variet. c. 13.* Deinde rationem naturalem ſubiungens, *cur hyeme corui oua poſuerint, æſtate autem minimè*, ait: *Quoniam calida fuit ea hyems, & præcox, vt ita dicam. Aues autem calore oua edunt. Vnde & ars docet ruſtica, oua gallinarum plurima hyeme habere, ſi in calido loco alantur.*

Quid

Quid igitur mirum eſt, calidam temperiem cæli aues ad pullos edendos excitaſſe? tum maximè, ſi cibi calidi acceſſerunt? Et paulò poſt: *Ita arbores quaſdam igne fouemus in hyeme. Exhauſtis igitur viribus in hyeme, nihil mirum eſt, aut fuit, aues in æſtate ceſſaſſe.* E qua hiſtoria, haud obſcurum eſt arbitrari, ſi cum partu etiam vires creuiſſent, geminato calore, fœcunditatem quoque fuiſſe geminandam.

Sicut prorſus quidquid ex calore charitatis fit, apud Deum, meretur augmentum charitatis. Quàm enim quiſque plurimis illum ſtudijs colit ac amat, tam maximè donis ille præmiíſque ſolet redamare; amat enim amantem, immo prior diligit, vt diligatur, itáque dilectus flammam refundat luculentiorem. Ergo, vt calor oua, ſic charitas opera promouet; quæ quia non adimunt, ſed addunt charitati vires; ſemper creſcunt, ſi ſinantur creſcere. *Probatio dilectionis,* ait D. Gregorius, *hom. 30. in Euang. exhibitio eſt operis: Verè enim diligimus: ſi, ad mandata eius, à noſtris nos voluptatibus coarctamus.* Si enim, vt docet S. Auguſtin. *l. 3. de doctr. Chriſt. c. 10.* charitas eſt *virtus diuinitus infuſa, qua Deus propter ſe diligitur, proximus autem propter Deum,* nonne velut ignis facit nos calere, immo ardere? hoc eſt, Deum & proximum ardenter diligere? & tantò ardentiùs proximum, quantò ar- II.

dentiùs

dentiùs ipſum Deum? Pulchrè Dorotheus *di-ſcurſ. 6. de non iudicando*, & S. Bonau. *in ſtim. p. 2. c. 7.* docent, ſicut duæ lineæ à circumferenti ad centrum ductæ, eò ſibi, quò centro fiunt viciniores; ita arctiùs inter ſe ſemper coniungi eos homines, qui arctiùs Deo coniunguntur. Itaque pari gradu creſcunt Dei proximíque dilectio.

III. Quid autem eſt illud, *Deum & proximum diligere*, niſi ad Dei honorem, & proximi ſalutem opera multa, velut *oua*, producere? Hoc charitatis calore impletus S. Franciſcus Xauerius, cum Deus illi oſtendiſſet, quantum pro eius honore laboris ſupereſſet exhauriendum, ingenti pectoris æſtuantis ſingultu ingeminauit illud: *Ampliùs Domine, ampliùs: Ignis* iſte *nunquam dicit ſufficit. Prou. 30. 16.* Semper *plus*, *ultra* quærit. Quare meritò D. Bern. *tract. de diligendo Deo.* ait: *Cauſſa diligendi Deum, Deus eſt, modus, ſine modo diligere.* Qua de cauſſa *toto corde animáque*, & *omnibus* eum *viribus diligere* iubemur. *Matth. 22. 35.* qui eſt modus ſine modo: proximo autem eo modo; quo nos ipſos diligimus.

IV. Itaque tam proximi, quàm Dei dilectio (velut calor frondes, aut *oua*) opera charitatis producit. Quid enim cupimus, ſi cupimus nos diligi? nempe nobis benè optari, & fieri ab altero. Ergo & Deum tunc demum, aut proximum, diligi-

gimus, ſi ei, bona optemus, & quà fas eſt, ex-
ibeamus. *Charitas Dei dicta eſt*, ait S. Aug. *l. de*
pir. & lit. c. 32. diffundi in cordibus noſtris, non
ua nos ipſe diligit, ſed qua nos facit dilectores ſuos;
cut iuſtitia Dei, qua iuſti eius munere efficiamur;
Domini ſalus, qua nos ſaluos facit, & fides Chri-
i, qua nos fideles facit. Vbi de habitu diligendi
rmo eſt, qui à Deo in cor noſtrum diffunditur,
cut calor cæleſtis in plantas, vel animantes; vt
ondeant, vel pariant.

Ex iſto diligendi habitu, poſtea actus diligen- V.
i effunditur à corde noſtro, in Deum & proxi-
um; quia teſte Apoſtolo *1. Tim. 1. 5. finis præ-*
pti charitas; ſeu opera Charitatis; eò etiam
nto potentiora, quia vis eorum quodammo-
o duplicatur, cum & ab altero, qui amatur, ali-
uid accedat. Idem enim vult: & *Non caret effe-*
u, quod voluêre duo. Porrò nemo amante mi-
ùs eſt ocioſus: nec vlla res vehementiùs agit
uàm charitas. Cuius opera, velut *oua*, produ-
ntis, illuſtre exemplum recenſet Ruffinus A-
uileienſis Presbyter *c. 5. libri, qui de vitis Pa-*
um eſt. In vrbe enim refert, Thebaidis Oxy-
ncho, ciues tanto omnes inter ſe charitatis in-
ndio arſiſſe, vt religioſorum potiùs, quàm ci-
um ſeptum, & cœnobium quàm vrbs fuiſſe
deretur. Primores huius ciuitatis ne neglige-
nt opera charitatis, certos ſolebant conſtitue-

re,

re, qui in aditu ac portis ciuitatis, totos dies excubarent, & quemadmodum alij ſe occultant, ad hoſpites declinandos, ita illi, multóque magis inuigilarent, ad aduenas excipiendos; ſaliebántque gaudio, ſi peregrinos nacti eſſent ad hoſpitia deducendos. Tantáque flagrabant paſſim omnes charitate, vt certatim quiſque domum ſuam pertrahere niteretur, quem nouum, in præſens, hoſpitem vidiſſet aduenisse. Quod & ab Abraham, ac Lotho patriarchis legimus factitatum, qui præ foribus peregrinos operiebantur, & ad ſe diuertere cogebant. Nunc fores clauduntur, & dominus domi eſſe negatur; immo ſi fortè, per feneſtram proſpiciens, arbitratur ſe non noſci, ipſe ſe negat eſſe domi. Quod homines nunquam facerent, niſi frigidi eſſent, & totam hyemem in corde ferrent, loco charitatis.

Cum calor ingentes doceat perferre labores,
Quàm meritò frigus dicitur eſſe pigrum?

Oua

Ova plumis fota, miſericordiæ ſymbola.

EMBLEMA XXV.

FIAM LIBENTER NVDVS, VT CHRISTVM TEGAM.

VIuere palumbes ad XXX. *annum, aliquos ad* 1.
XL.*habemus autores*, ait Plin. *lib. 10. c. 35.*
Nigidius putat, cum oua incubat, ſub tecto
minatam palumbem relinquere nidos. Pariunt
tem poſt ſolſtitium. Hæc ille, ſolſtitium hiber-
m, intelligens. Nam Andr. Alciatus, *embl.*
3. hos verſus habet:

Ante diem vernam boreali cana palumbes
Frigore nidificat, præcoqua & oua fouet:
Mollius & pulli vt iaceant, ſibi vellicat alas.
Queis nuda hiberno deficit ipſa gelu.

Alio-

II. Aliorſum hæc ille, in Medeas, & Prognas ſci-
licet, matréſque in propriam ſobolem crudele
vibrat. Ego opera miſericordiæ nos eo exemplo
doceri extſtimo: qui ſi *miſericordes* fuerimus in
homines, miſericordiâm Dei inveniemus, nec
iam longâ tantùm cum palumbe, ſed æternâ et-
iam vitâ digni. *Matth. 5. 7.* Neque ſine cauſ-
ſa dixit Saluator. *Luc. 16. 9. Facite vobis amicos
de mammona iniquitatis: vt cùm defeceritis, reci-
piant vos ad æterna tabernacula.* Quo pacto au-
tem amicos facere poſſumus tales, aut miſeri-
cordiam exhibere luculentiùs, quàm vt, palum-
bem imitati, plumas & alas nobis vellamus, noſ-
que ipſos nudemus, vt pauperes Chriſti inte-
gamus?

III. Præceptum id eſt, ſub æterni ignis commi-
natione, arbori fructum bonum non facienti,
latum. *Qui habuerit ſubſtantiam huius mundi,*
ait Ioannes *1. Ep. 3. 17.* & *viderit fratrem ſuum
neceſſitatem habere, & clauſerit viſcera ſua ab eo:
quomodo charitas Dei manet in eo?* Et *Luc. 3. 33.
Qui habet duas tunicas, det non habenti: & qui ha-
bet eſcas, ſimiliter faciat.* Merces verò cælum,
pro tunica, promittitur. *Tunc* enim, vt eſt *Matth.
25. 34. dicet rex his, qui à dextris eius erunt: Ve-
nite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis
regnum à conſtitutione mundi: eſuriui enim & de-
diſtis mihi manducare: ſitiui, & dediſtis mihi bi-
bere:*

ere: hoſpes eram, & collegiſtis me: nudus, & coope- uiſtis me &c. Quidquid enim pauperi fit, fit Chriſto.

Quod vel in S. Turonenſi Epiſcopo, Mar- ino apparuit; qui adhuc Catechumenus, cum Ambiani mendicum ſua veſte texiſſet, vt eſt pud. *Sur. in eius vita*, vidit poſtea ipſum Chri- tum, in eadem veſte, & audiuit dicentem: *Hac e veſte Martinus Catechumenus contexit.* Illud uoque fuit haud paullo memorabilius, quod e S. Ignatio noſtro, veſtem precioſam exuen- e, eámq; pauperculo donante, vt ipſe vili pan- ucia, ſaccóque contectus incederet, refert Ri- ad. *lib. 1. cap. 4.* Ob hanc, & multas præterea auſſas, in pauperes benigni fuêre Franciſcus, Eduardus, Oſwaldus, Gregorius, Iulianus, Chryſoſtomus, & Otho Bambergenſis Præſul, Bernardinus, & vel maximè Ioannes Eleemoſy- arius. IV.

Immo ipſe S. Paulus, cuius *2. Cor. 8. & 9.* V. la ſunt: *In præſenti tempore, veſtra abundantia, llorum inopiam ſuppleat: vt & illorum abundantia eſtræ inopiæ ſit ſupplementum.* Plura etiam *1. Cor. 16.* Et S. Gregorius uterque, Nazianzenus, c Nyſſenus, quorum ille unam, iſte duas *oratio- es de pauperibus amandis*, ſcripſit. Quos iuvare, nultis nominibus præclarum eſt, tametſi miſe- icordia, cuius eleemoſyna actus eſt, finem aliũ

non habeat ex natura ſua, quàm vt quoquo modo miſerorum miſeriam ſubleuet, hæc tamen ipſa ſubleuatio multos habet effectus, & priuilegia, quæ totis oſtijs in hominem miſericordem immittuntur.

VI. Nam I. Colitur hoc genere Deus, tanquã hoſtia: immo, vt eſt *Prov. 21. 3. Facere miſericordiam, magis placet Domino, quàm victimæ.* II. Miſericordia *ipſa eſt, quæ purgat peccata,* ait Raphaël *Tob. 12. 8. & facit invenire miſericordiam, & vitam æternam.* III. Cur ergo non etiã mortem felicem? *Pſal. 40. 1. Beatus, qui intelligit ſuper egenum & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus.* IV. Cur non judicium clemens? *Matth. 25. 34. Eleemoſyna*, enim teſte Chryſ. *hom. 33. ad pop. Chriſti adſtat tribunali, non tantùm patrocinans, verùm & ipſi perſuadens Iudici, vt reo patrocinium præſtet, & pro eo ſententiam ferat: & licet millies peccauerit, coronat, & victorem promulgat.*

VII. Hinc refert *hom. 32. in Euang.* S. Gregorius, duos Martyres, peregrini habitu, piæ cuidã feminæ apparuiſſe, quæ pro more eleemoſynam porrigeret, itáque eam affatos eſſe: *Nobis modò opitularis, tibi nos extremo, & periculoſiſſimo Mundi die opitulabimur.* V. Non Purgatoriũ tantùm, ſed Gehennæ quoq; flamam exarmat. *Eccli. 3. 33. Ignem ardentem extinguit aqua, & eleemoſyna reſi-*

reſiſtit peccatis. VI. Adeò Numini placet elee-
moſyna, vt Apoſtolus *Phil. 4. 18.* eam vocet *odo-
rem ſuauitatis, hoſtiam acceptam, placentem Deo.*
Vis videre, quàm placentem? Ribadeneira *in vi-
ta S. Catharinæ Senenſis* ſcribit, eam, cum ei ali-
ud nihil eſſet ad manum, crucem argenteam
pauperi dediſſe; cum qua proinde Chriſtus Ca-
tharinæ ſe ſpectabilem dederit, addiderítque, ſe
illam olim crucem, in extremo Iudicij die, toti
Mundo oſtenſurum.

VII. Cæli minacias placat, ianitores con- IIX.
ciliat. Chryſoſt. *hom. 36. ad pop. Tanta vis eſt elee-
moſynæ, cum multa fiducia ſuos introducit alum-
nos: eſt enim cæli nota ianitoribus ſponſalis thalami
fores obſeruantibus, quin & venerabilis &c.* Hinc
Rex Franciæ Robertus, teſte Baron. *Ann. 1033.
& Bodin. lib. 6. de Repub. cap. 2.* quocunque iret,
plauſtra pauperum circumvehebat, tanquam
exercitum, vt aiebat, quo cælum iret expugna-
tum: Dicebátque, *hoc eſſe genus hominum, quibus
Deus cæleſtis regni portas tradidiſſet, ijs aperiendas,
qui in ipſos miſericordiæ viſcera priùs aperuiſſent.*

IIX. Deum imitatur, & *ubi Deus curam mi-* IX.
ſericordiæ inuenit, ait S. Leo *Serm. 10. de qua-
drag. ibi imaginem ſuæ pietatis agnoſcit.* IX. Mi-
ſericordia, dum dat, nihil perdit; multùm, imò
centuplum lucratur. *Prov. 28. 27. Qui dat pau-
peri, non indigebit: qui deſpicit deprecantem ſuſti-*

nebit penuriam. Luc. 6. 38. Date, & dabitur vobis. Vnde eleemoſyna ſemen vocatur. *2. Cor. 9. 10.* Exempla ſunt, *in vita S. Ioan. Eleemoſynarij, apud Sur. tom. 1. Sophronium Prat. ſpir. cap. 195. & c. 185.* & alios. Illud ſolùm aduertas velim, ne Palumbem liberalitate tantùm, ſed etiam humilitate imiteris; ſed ex illa fabula, in qua *Nigidius putat, cum oua incubat, ſub tecto nominatam palumbem relinquere nidos,* hiſtoriam facias; nec nominari cupias, aut *tuba ante te canas, cum facis eleemoſynam. Matth. 6. 2. ſed te faciente eleemoſynam, neſciat ſiniſtra, quid faciat dextera tua.* Dare, vt dare videaris, non eſt pauperum miſereri, ſed ventos aucupari; nec cælum, ſed laudes emere, ah nimis citò perituras.

Vt benè ſit pullis, proprias è corpore plumas
Vellere, ſollicitæ non dubitatis aues.
Quid faciunt homines? auibus contraria. Sæpe hos,
Vt caleat nidus, pluma aliena tegit.

OVO-

Ovorum coctio, & diuini Amoris acquiſitio inter ſe ſe pariantur.

EMBLEMA XXVI.

HIS ARTIBVS OVA CALESCVNT.

E*Xiſtimant quidam, diuturna rotatione oua* I.
fundæ impoſita excoqui: quod Babylonios feciſſe comperio, teſte Cœlio Rhodigino. Sed non [e]*ſt difficultas excoquere, ſi rotentur celerrimè: ve*[r]*ùm vt tam diu celeritérque rotentur, labor.* Car[d]an. *l.7. de rer. Var. c. 39.* Et ſubſcribit Vlyſſes [A]ldrouandus *lib.14. Ornitol. c.1.* his verbis: [P]*ræter iam dictos ſimplicis coctionis modos, vnus ſupereſt, quo Babylonios venatores vſos Cœlius teſta*[t]*ur: is autem eſt talis: Oua cruda fundæ impone*[b]*ant, & tam diu rotabant, donec ex eiuſcemodi mo-*

tu coquerentur. De hac autem circumactione vibratione, ſeu vertigine aſſidua, qua *oua* rotata coquebantur, Cœlius agit *Antiq. lect. 5. c. 12* itémque Suidas, & complures, qui non ſolùm laudant Babylonios, quòd *oua* ſine coquo & foco, ſed etiam eodem, quo pugnabant inſtrumento, præpararent. Libya quoque ne, vt in prouerbio accuſatur, *ſemper adferre mali quidpiam* videatur; in ardenti ſabulo, areníſque æſtuantibus *oua* coquit. Alij refuſis de ſpeculo concauo radijs, *ouum centro radiorum admotum* alij, *in calce viuâ, affuſione frigidæ ad calorem excitatâ*, coquunt. Alij alijs modis, *ſub cinere, ſub axilla* &c. id conſequuntur.

II. His ijſdem ferè modis homines diuina charitate incaleſcunt. I. Si à fortuna alijſúe caſibus rotentur, tum enim Deus dulceſcere, cum Mundus amareſcere incipit. *Imple facies eorum ignominia, & quærent nomen tuum, Domine. Pſ. 82. 17.* II. Si, vt *ouum*, nos rotari ſinamus; & patientia fulti, à charitate nos ſeparari non ſinamus. Hinc *charitas patiens eſt*, S. Cypr. *l. de bono patient: Tolle charitati patientiam, & deſolata non durat.* Sanè nec proximo *ſeptuagies ſepties* ignoſcere, nec *cum eo pacem ſeruare*, nec *inimicum diligere* quis poteſt, ſi non *oui* inſtar ſinat ſe rotari, omniáque velit ſuſtinere. Quod ſi ſuſtineat, ſentiet ſe ſemper magis magíſque incaleſcere, & plura pati velle.

III. Si

III. Si velut à ſpeculo radium, ita à proximo recipiat charitatem. Teſtatur, *poſt Metaphraſtem 14. Maij. Baron. An. 318.* S.Pachomiũ adhuc militem, & nulla tum fidei noſtræ arcana doctum, ea re maximè ad Chriſtum & Chriſtianam religionem adductum, quòd videret Chriſtianorum charitatem; tum ſcilicet, cum Conſtantini Magni militibus ſtipem & annonam, quæ eos defecerat, quærentibus, videret quoſdam, ſingulari beneuolentiæ ſignificatione, paſſim certatímque in domos ſuas ultro inuitantes, & neceſſaria omnia offerentes; peregrinam hanc & inſuetam vulgò liberalitatem admiratus, quæſiuit: *Ecquodnam id genus hominum, tam præter conſuetudinem communem beneficum?* Vbi, Chriſtianos eſſe, intellexit. *Pape*, inquit, *non poteſt, non optima eſſe religio, quæ ita ad charitatem inſtituit homines; eam ergo complecti quid vetabit?* Innumera ſunt veteris & noui Teſtamenti exempla, quibus oſtenditur, Deum miſsâ cælitus charitate, velut *ignitis linguis*, homines, per homines incendiſſe. III.

IV. Si, velut affusâ frigidâ latens in calce æstus extinguitur; ita prauæ cupiditates, amórq; proprius mortificetur, qui amori diuino è diametro repugnat. Clarè S. Aug. *l. 14. ciuit. Fecerunt*, inquit, *ciuitates duas amores duo, terrenam scil. amor ſui vſque ad contemptum Dei; cæleſtem* IV.

verò amor Dei vſque ad contemptum ſui. Denique illa in ſe ipſa, hæc in Domino gloriatur. Illa enim quærit ab hominibus gloriam, huic autem Deus conſcientiæ teſtis maxima eſt gloria. Extincto igitur amore ſui, velut *calce viua aquis perfuſa*, calor ſubit diuinus. Quod teſtatur idem Auguſtinus *lib. 83. qq. q. 36.* dicens: *Nutrimentum charitatis, eſt imminutio cupiditatis: perfectio, nulla cupiditas. Quisquis igitur eam nutrire vult, inſtet minuendis cupiditatibus.*

V. V. Si, vt *oua* ſub cineribus calefiunt & coquuntur, ita per humilitatem, veniamus ad charitatem. *In nullo enim hæ virtutes*, ait S. Ambroſ. *ep. 84. l. 10. ab inuicem diuiduntur, & ambarum tam indiſcreta connexio eſt, vt qui in vna earum conſtruitur, ſimul vtraque potiatur. Sicut enim pars charitatis eſt humilitas, ita pars humilitatis eſt charitas. Et ſi illa recolamus, quæ ſine bono charitatis infructuoſa eſſe Apoſtolus definiuit, inueniemus eadem ſimilem habere charitatem, ſi eis humilitas vera defuerit. Quem enim fructum habebit, aut cum inflatione ſcientia, aut cum humana gloria fides, aut cum iactantia largitas, aut cum elatione Martyrium?* Et S. Aug. *ſer. 10. de verb. Dom. cogitantem magnam fabricam conſtruere celſitudinis, de fundamento priùs* iubet *cogitare humilitatis*, nam iuxta *1. Cor. 13. 5. Charitas non inflatur, non eſt ambitioſa.*

VI, Si,

VI. Si, velut *oua*, ſub alis Chriſti crucifixi calefiamus, & ſemper memores, nos Deo incoram aſſiſtere, beneficia eius perpendamus. S. Bern. *ſerm. 20. in Cant. Eſt quod me plus mouet, plus vrget, plus accendit. Super omnia, inquam, reddit amabilem te mihi,* IESV *bone, calix, quem bibiſti, opus noſtræ redemtionis. Hoc omnino amorem noſtrum facilè vendicat totum ſibi, &c.* Plus enim in Mundo reparando, quàm fabricando laborauit. In digito nos condidit, in brachio redemit. VI.

Ecce quot, & quantis oriuntur ab artibus ignes!
Quàm varijs fas eſt incaluiſſe modis!
Sæpe ſerena dies diuinum accendit amorem,
Sæpe hic ex ipſis naſcitur ignis aquis.
Non homo, ſed glacies ergo eſt duriſſima, quisquis
Inter tot flammas frigidus eſſe poteſt.

Ouum inſulſum, inſulſus & imprudens homo.

EMBLEMA XXVII.

QVANDOQVE ANIMA PRO SALE, QVANDOQVE SAL PRO ANIMA EST.

1. CVm Iob *cap. 6. v. 6.* oſtendere vellet, ſe inter tot adverſa, meritò aliquid ſolatij quæritare, dixit: *Aut poterit comedi inſulſum, quod non eſt ſale conditum?* quaſi ita argumentaretur; ſi nemo non in *ouo*, alioqui lacteo & delicatiſſimo nutrimento, ſalem ſaporémque quærat; immeritò contra me ſtomachamini, qui non deliciarum, ſed malorum meorum quæro condimentum. Eo enim in loco, *iuxta Hebræum R. Dauid, R. Leui. Pagnin, Regia* ita legunt: *Aut*

eſt

eſt ſapor in ſaliua, vel in albumine oui, aut uitelli? Scilicet liquidum & pellucidum, inſtar ſaliuæ in *ouo*, eſt *albugo*; craſſius quod eſt, vitellus eſt. Sicut ergo *album*, aut *croceum oui*, etſi ex ſe alimentum præbeat lacteum, temperatiſſimum, & nutritioni aptiſſimum, miniméq; excrementoſum, tamen ſine ſale aceſcit, & ſtomachum mouet.

Ita nulla etiam virtus ſine ſale ſapientiæ ſapit; & vt Iuuen. *ſat. 10.* canit. *Nullum Numen abeſt, ſi ſit prudentia.* Eam ob cauſſam *Eccli. 32. 24.* dicitur: *Fili ſine conſilio nihil facias, & poſt factum non pœnitebit.* Et Ariſtoteles *6. Eth. 13: Conſtat neque propriè bonum eſſe ſine prudentia, neque prudentem ſine morali virtute quempiam eſſe.* Tullius quoque *2. Tuſcul. Sine prudentia*, ait, *ne intelligi quidem ulla virtus poteſt.* S. Bern. *Serm. 49. in Cant.* idem docet, his verbis: *Tolle diſcretionem, & virtus vitium erit, ipſáque affectio naturalis in perturbationem magis conuertetur exterminiúmque naturæ.* Idem tradit S. Auguſt. *lib. 1. de morib. Eccl. c. 24.* additque prudentiæ excubias eſſe, atque diligentiſſimam vigilantiam, *ne ſubrepente paulatim mala ſuaſione fallamur.* Quin, teſte Caſſiano *Collat. 2. c. 4. Omnium virtutum generatim, cuſtos, moderatrixque, diſcretio eſt.* Ac D. Ambroſius *lib. 1. de offic. c. 24.* affirmat, ſcriptores virtutum Cardinalium, primo II.

loco,

loco, conſtituiſſe *prudentiam, quæ in veri veſti-gatione verſatur, & ſcientiæ plenioris infundit cu-piditatem.* Eſt enim prudentia, vt ſcribit S. Aug. *lib. 83. qq. q. 31. rerum bonarum, & malarum, & neutrarum*; ſeu, vt vult *lib. de lib. arb. c. 13. ap-petendarum, vitandarumúe ſcientia.*

III. Cuius idem S. Pater, *priore loco*, tres ponit partes. Prima eſt memoria, *per quam animus re-petit illa, quæ fuerunt.* Secunda *intelligentia, per quam ea perſpicit, quæ ſunt.* Tertia *prouidentia, per quam futurum aliquid videtur antè, quàm fa-ctum eſt.* Adiungit S. Thom. *2.2. q. 49. docilitatē*, qua conſilijs audiendis, libris legendis, vel ex-perimentis capiendis, diſcimus, quid ſit, agen-dum: *ſolertiam*, quæ eſt celeris coniectatio; *ra-tionem*, ſeu cognitionem vnius ex alio; *circum-ſpectionem*, ſeu accuratam circumſtantiarum conſiderationem: & *cautionem*, ſeu adverſus mala bonis conſilijs obſtantia proviſionem.

IV. His prudentia conſtat, quæ ad tres diver-ſas actiones ſuas faciliùs parturiendas, teſte Phi-loſopho *6. Ethic. c. 9. & 10.* tres habitus ſecum affert: *Eubuliam*, quæ iuuat in medijs, ſeu con-ſilijs, ad finem obtinendum inveniendis: *Syneſin*, quæ iuuat, vt bene iudicemus de ijs, quæ lege aliqua definita ſunt: *Gnomen*, qnæ acuit judi-cium, in ijs, quæ nulla lege conſtituta, tamen in praxin veniunt. Ita actiones prudentiæ ſunt

con-

nſilium de medijs, *iudicium* de electione aptio-
um mediorum, itemque *imperium*, quem actū
præcipuum prudentiæ eſſe docet Ariſt. *6. Ethic.*
5. & 8. (licet recentiores eum actum eſſe di-
ant volũtatis, vide Theophil. Raynaud. *Moral.*
iſcip. diſt. 3. n. 428.) quo ratio voluntati im-
eret, vt quod inventum judicatúmque eſt, exe-
uatur.

Ex quibus fit clarum, id quod ſal eſt *ouo*, aut V.
ibis ceteris inſulſis, eſſe quoq; prudentiam ce-
eris virtutibus. Hanc Chriſtianis omnibus eſſe
erneceſſariam, oſtendit ritus ille, quo infanti,
n baptiſmo, ſal in os inditur. Et Apoſtolis Mun-
lo cæleſtem ſapientiam allaturis Chriſtus dixit:
Vos eſtis ſal terræ. Matth. 5. 13. nempe id do-
uerunt, vnde Chriſti doctrinâ omnia aſpera
ondiantur, & vigorem acquirant. Quia *pru-
lentia Spiritus, vita, & pax. Rom. 6. 8.* & vera
rudentia, ſemper ſociam habet Dei cognitio-
em. *Fuit in S. Abraham primo loco prudentia*, ait,
. Ambroſ. *l. 1. de offic. c. 25. de quo dicit ſcriptu-
a: Credidit Abraham Deo, & reputatũ eſt illi ad iu-
itiam. Nemo enim prudens, qui Deum neſcit. De-
iq; inſipiens dixit, quia non eſt Deus.* Hac pruden-
a quia impij, & peſſimorum conſiliorum certi
arent, meritò in eis dicitur, nec *mica ſalis* eſſe.
Quod aliò dixit Catullus, cum dixit: *Nulla, in
m magno eſt corpore, mica ſalis.* Et fortè idcirco
quo-

quoque malus dæmon, etiam cum opiparam ſuis aſſeclis menſam inſtruit, plerumq; ſalem non apponit, vt vel hinc appareat, omnem illicitam voluptatem eſſe inſulſam, & rationi repugnantem: certè profanam, vt menſa eſt, ſine ſale. Ouidij. 1. *Faſtor.* ſunt illa:

Antè, deos homini quod conciliare valeret,
Far erat, & puri lucida mica ſalis.

Nunc Deum homini quod conciliat, prudentia eſt, ſine qua homo *ouum* eſt, ſed inſulſum.

Cur tot ſtulteſcunt homines? vis noſcere cauſſam?
Quòd delectentur, non ſale, ſed ſalibus.

Ovorum

Ovorum cuſtodia, iuſtitiæ doctrina.

EMBLEMA XXVIII.

ELAVI SVPER INIQVOS. Pſal. 72. 1.

PRudentia ſine iuſtitia nocet*, ait S. Ambroſ. 1.
lib. 2. de Abraham. Iuſtitiæ ſymbolum eſt aquila, quæ, quoad viuit, neque nidum, que locum mutat, ſed vnoquoque anno ad ndem reuertitur. Ariſtoteles *9. Hiſtor. c. 32.* ocet, *diuturnitate eiuſdem nidi viuacitatem de-arari*; quod verum non eſſet, ni ei perpetuò em eſſet. Quare, teſte Aldrouando, *lib. 1. nith.* hinc obſeruatum eſt, aquilam alioqui ne conſtitutam, ob connatum tamen aërem, domeſticum cælum, longè diutiùs viuere. em auctor *eod. lib. pag. 36.* poſt Plin. *l. 10. c. 3.*

&

& Holcot. *in lib. Sapi. lect. 3 6.* de aquilis ſic loquitur: *maxima difficultate fouendis, ad excluſionem, ouis dant operam, nec omnino pullos excluſuræ eſſent, niſi Aëtitem lapidem in nidum importarent. Ipſæ enim adeò exæſtuant, vt oua prope excoquantur (incaleſcunt enim tantopere, ac ſi bulliant;) quare neceſſe erat eius lapidis refrigerio feruorem temperari, & peculiari, qua pollet vi, accelerari partum. Et cum binos tantùm lapillos, nempe marem & feminam (vt quidam volunt) in nidum inferant, binos etiam tantummodo pullos pariunt. Alij ideò hoc fieri dicunt, vt lapidum pondere depreſſus firmiùs conſiſtat nidus.* Alij occultam vim lapidi ineſſe fingunt, contra ventos; contráque tempeſtates, à quibus nidum faciant immunẽ.

II. Hieroglyphicè, per aquilam, quæ lapidem in nidum, hoc pacto, infert, ſignificatur homo, qui alicubi firmas ſedes fixit; ſed maximè, qui ſe firmat æquitate. Nam hac ſe homo tuetur, contra iniurias, non iam cæli, ſed terræ, & hominum: hac nimium ardorem vindictæ temperat, ne vt Terent. *in Heautontim*; ait *ius ſummum, ſumma* fiat *malitia*; & à ſella iudicis, ad ſcenam veniatur crudelitatis. Sine hoc lapide, videas nihili ferè cauſſa, ſeruos virgis variatos, aut loris bubulis variegatos; ſubditos, vſque ad ſanguinem emunctos; curias ipſas, non iuſtitiæ conclauia, ſed ſtabula ſæuitiæ nominari. Meminit

ıinit talis lapidis etiam, Lucan. *l. 6. Quæq; ſo-*
ant fœtâ tepefacta ſub alite ſaxa, & S.Hieronym.
n c. 65. Iſaiæ, vbi hanc vim *amethyſto* tribuit,
uæ gemma cenſetur non tantùm reſiſtere e-
rietati, ſed etiam virulenta animalia à nido
uerruncare. *Aëtites* autem etiam hodie partu-
entibus adhibetur, ad accelerandum partum,
ıagnitudine *ouo* par, aut ferè maior, colore, vel
ıbeus, vel puniceus, vel cinereus. Hoc ergo,
ut ſimili lapide, aquila *oua* temperat. Pro qui-
us etiam acriter pugnat cum dracone. *Hic a-*
uilæ conſectatur oua, ait Plin. *l. 10. c. 4. auidita-*
malefica, at illa ob hoc rapit, vbicunque viſum,
raconem. Idem *in Theriacis* ſcribit Nicander, &
1. de diuin. Cicero, eúmque imitatus Maro *l.*
1. Æneid. & Ouidius *4. Metam*.

Iuſtitiæ itaque typus eſt aquila, & aquilæ III.
ım nidus, quàm lapis, ardórque pugnandi. Si
ıim, vt poſt Ariſtot. *5. Ethic. c. 1. & 3. Politic. 5.*
efinit D. Ambroſ. *1. offic. c. 24. iuſtitia eſt, quæ*
um cuique tribuit, alienum non vendicat, &c.
rofectò aquila ſuo nido contenta, nec, more
iuſtiſſimorum paſſerum, aut cuculi, ampliter
ıbitatura, alienos nidos occupans, egregiè
ocet eos, qui per fas & nefas agrum agro, ſil-
ım ſiluæ, domum domui adijciunt, ſuis rebus
ontentos eſſe oportere; neque tam numero
dificiorum, & pratorum, ac latifundorum,

L quàm

quàm æquitate homines ornari. Pulchrè S. Aug. *in Pſ. 64.* illa verba: *Sanctum eſt templum tuum, mirabile in iuſtitia: Non dixit,* ait, *templum ſanctum tuum mirabile in columnis, mirabile in marmoribus, mirabile in tectis auratis, ſed mirabile in iuſtitia. Habes foris oculos, vnde videas marmora & aurum, intus eſt oculus, vnde videatur pulchritudo iuſtitiæ.*

IV. Hinc aquilæ nidus foris petra eſt, intus gemma eſt, *amethyſtus* ſcilicet, aut *aëtites.* Quid enim aliud *aëtites*, quàm ſcrupulus iuſtus & religio vellicans conſcientiam, refrigeranſque nimiam aut habendi, aut vindicandi cupiditatem: quæ *oua* conſiliáque ſancta omnia deſtruit, vbi non temperatur. Cuius rei tanta exemplorum occurrit multitudo, vt in hanc ſiluam ingredi non ſit conſultum; nî prolixus eſſe, nimiò ſtuderem. Multis certè lapides hi pondus addunt, vt nihil detrahant de ponderibus iuſtis; aut ut reſtituant, ſi detraxerunt. Denique vt eſt in *Proverb. 16. 11. pondus & ſtatera, iudicia Domini ſunt, & opera eius: omnes lapides ſacculi abominabiles regi, qui agunt impiè, quoniam iuſtitia firmatur ſolium*, ſicut nidus aquilinus.

V. Cum autem iuxta Philoſophum *5. Ethic. 1.* iuſtitia vel *particularis* ſit, quæ ius ſuum alteri reddit in particulari, vel *generalis*, quæ ſuum cuique tribuit, habito reſpectu ad bonum commune

he Principis, vel Reip. quæ & *legalis* dicitur (eò quòd ſit conforme legibus, agere ea, quæ conducibilia ſunt communitati; ſiquidem leges ea præſcribunt, quæ communitati congruunt) fit ut iuſtitia ſubinde pro *ouis*, hoc eſt, pro particulari alterius iure; aliquando contra draconē, hoc eſt, contra publicum hoſtem Reip. debeat, more aquilæ, depugnare; neque verò parcere perniciosis. Iniuſtus enim eſt, qui patitur iniuſtos. Siquidem Iuſtitia etiam ita diuiditur, vt non tantùm *commutatiua* dicatur, qua quiſque rectè ſe habet, in commutationibus rerum, ſua cuique reddendo *ſecundùm Arithmeticam proportionem*; ſed etiam *diſtributiua* alia vocatur, quæ *ſecundùm geometricam proportionem* rectè diſtribuit, vel benè acta remunerando, vel malè geſta puniendo. Itaque non eſt innocens, quisquis diſſimulat nocentes. nec ſuccenſendum aquilæ, ſi perſequitur dracones.

Quisquis DRACONES *odit*, AQVILÆ *amet mores*.

Ova non è quovis cibo provenientia, & ab Americis vetita, Abſtinentiæ Temperantiǽque præconia.

EMBLEMA XXIX.

OVA NOCENT QVANDOQVE, OVIS QVANDOQVE NOCETVR.

1. *Gallinæ vinaceis ſterileſcunt, hordeo ſemicocto, & plura pariunt oua, & maiora. Nihil autem melius hyeme, quàm locus tepidus, Sol, granaq; calidiora, & vermes, qui è ſimo oriuntur. Cardan. lib. 7. de rer. variet. c. 35.* Temperantiæ hæc effigies. Quanti enim, immo & quãtæ, non vinaceis, ſed vinis mediciníſque eſcarijs ſterileſcunt? cum interim, qui *hordeo ſemicocto* victitant, atq; viliſſimis ciborum, ſæpè ventre

tre ad inſaniam raſo, & corpore ſint firmiores, & vultu habitiore? Ananias, Miſaël, Azarias, contemto *cibo regio*, leguminibus veſcuntur, & aquam bibunt *Dan. 1.15. Poſt dies autem decem apparuerunt vultus eorum meliores, & corpulentiores, præ omnibus pueris, qui veſcebantur cibo regio*, quibuſq; ad menſam plenam roſtrum deligabatur.

Danieli *Dan. 14. 35.* in lacum Leonum à Deo, non ficedulæ, non perdices aut phaſiani mittuntur, ſed *meſſorum prandium, vt arbitror*, inquit Hieronymus, *ruſticanum.* Eliſæus 4. *Reg.* 4. 39. ad herbarum agreſtium dapes inuitat filios Prophetarum. Feſſo ſubter juniperum Eliæ per dapiferum Angelum epulas Monarcha cæli exhibet, 3. *Reg.* 19. 6. *Collyridam panis*, & pro maſſico, *vas aquæ.* Per totos 40. annos populus Iſraëliticus *mannâ & aquâ* ſatur vitam duxit, & robuſtus fuit: vix *Num. 11. 34.* carnes concupiuit, & mortem graſſari vidit. Ipſi primi parentes eorumq; nepotes, & pronepotes, ad duo annorum millia, arborum fructibus & terræ oleribus, vitam ſuſtinuerunt. Et quando homines aut fortiores, aut longioris ætatis fuerunt? II.

Quàm paternè monet Spiritus S. *Eccli. 37. 32. Noli auidus eſſe in omni epulatione, & non te effundas ſuper omnem eſcam, in multis enim eſcis infirmitas, & auiditas appropinquabit vſq; ad choleram.* III.

leram. Quod vtique dici potuiſſet illi, de quo nonnemo ſcribit: *Dabo ego conuiuam, qui vna cœna ſorbere XXV* oua *poterat, & tamen eſurire. Ergo huic homini hecatombe ouorum opus erat, cuiuſmodi ferculum apud Ahenæum Ephippus nominat, & cum bellarijs deuoratum.* Ad aliquod abſtinentiæ genus conſuefacere nos vult Eccleſia, cum certis temporibus, Ouis, lacticinijs, alijsq; nonnullis cibis interdicit. Contra quam prohibitionem ne quid fiat, rectè faciunt, & multi ex obligatione officij, qui ſoliciti ſunt.

IV. *Americis* (ait Henricus Salmuth *in tit. 1. lib. 2. Guidonis Pancirolli Nouor. Repert.*) *nullus ouorum in cibo vſus: quippe cum hæc pro venenatis habeant. Ideoq; non obſtupeſcunt tantùm, ſi quis oua coram illis ſorbeat; verùm etiam acriter eum increpant, quod minimè ferendum ſit, vt quis gallinam in ouo comedens pullationem anteuertat.* Quæ vltima ratio ſi valet, neque vitulinâ quidem veſci oportet, ſed expectandum erit, donec è vitulo bos fiat. Prior tamen cauſſa, etſi ex errore, & falſa veneni ſuſpicione naſcitur; tamen vtique oſtendit à cibis corpus occidentibus abſtinendum. Quantò magis ab illis, qui animæ mortem inferunt, non quia ipſi mali, ſed quia eorum vſus, contra Eccleſiæ præceptum, malus & venenatus?

V. *Non enim fratres, leue peccatum eſt*, ait S. Ambroſ.

Ambroſ. *Serm. 25. Fidelibus indictam Quadrageſimam à Domino, non ieiunare, & ieiunia conſecrata ventris voracitate diſſoluere. Scriptum eſt, qui dicit ſe in Chriſto manere, debet ſicut ille ambulauit, & ipſe ambulare. Si vis ergo Chriſtianus eſſe, debes, quod Chriſtus, facere. Ille qui peccatum non habebat, Quadrageſimam ieiunauit, tu non vis Quadrageſimam ieiunare, qui peccas? Ille, inquam, peccatum non habebat, ſed pro noſtris ieiunauit peccatis. Qualis ergo apud conſcientiam tuam Chriſtianus es, cum Chriſto pro te eſuriente, tu prandes? Cum Saluatore pro te ieiunante, tu reficeris? Non igitur, ſicut dixi, leue peccatum eſt, indictum violare ieiunium.* Et S. Hieron. *in c. 10. Danielis, Hoc docemur exemplo*, ait, *tempore ieiunij à cibis delicatioribus abſtinere (quod ego puto dici panem deſiderabilem) nec carnem comedere, &c.*

Immo nec *oua*, quia & hæc inter cibos delicatiores. Nam S. Hieronym. *lib. 2. contra Iouinianum*, vt malos Chriſtianos ventris ſui idololatras, rubore perfundat, *ex Chæremone Stoico* memorat, veteres Ægypti Sacerdotes ſe ſe non *carnibus* tantùm, ſed & *ouis lacteq́;* ſolitos abſtinere; cum nominent *ouum* quidem *carnes liquidas*, *lac* verò *ſanguinem colore mutato. Lactis* autem vocabulo *butyrum*, *caſeum*, aliáque *lacticinia* comprehendebant. Quæ omnia etſi non omnino parem alendi vim habeant, aut æquè ſint de- VI.

licata, ac carnes, veniunt tamen à carne, eiq́ue ſunt affinia. Quare licet, in multis locis tempore Quadrageſimæ, ob inopiam piſcium, & aliorum ciborum, non prohibeantur, prohibentur tamen in plurimis. jure, Sanctè, & morè Sanctorum.

VII. D. Hieronymus *ep. 22.* Scribit, pro luxuria reputatum, ſi monachus non jam magnas ſtruices patinarias ante ſe haberet, ſed ſi vel coctum aliquid comederet. Egeſippus teſtatur, Iacobum fratrem Domini *vino & carne* abſtinuiſſe. Apud Clementem Alex. *l. 2. pædagog. c. 2.* Matthæus Apoſtolus *ſolis oleribus & pane* vitam tolerauit. Euſebius *l. 2. hiſt. c. 22.* teſtis eſt, Marci Euangeliſtæ diſcipulos *pane, ſale, hyſſopo & aqua* contentos fuiſſe. Paulus primus Eremita *dactylis*, initio, tum *dimidiato pane per coruum miſſo*, ſemel integro, cum hoſpite Antonio, lautè vixit, vt ſcribit *in eius vita* Hieronym. Caſſian. *l. 2. Collat. 19.* affirmat, ex ſententia Abbatis Moyſis refectionem ordinariam Monachorum à Senioribus ſtatutam, duo *paximatia*, ſeu duos paruulos panes, quos, ait, *vix libræ vnius pondus habere certiſſimum eſt.* Quid multa! Chriſtus conuiuium celebratiſſimum *Io. 6. 11.* è duobus tantùm ferculis, *pane & piſce* parauit, vt iſtos centum ferculorũ epulones in ruborem daret. Dedit.

Quod

Quod Ethnici quoque fecerunt. Nam & Var- IIX.
ò in Satyra περὶ ἐδεσμάτων cænarum ciborumq́;
xquiſitas delicias, & pleraque id genus, quæ
ıelluones iſti terra & mari conquirunt, expoſuit
ncluſitq́ue in numeros ſenarios. *Genera autem,*
ıit Gellius *l. 7. c. 16. Noct. Attic. nominaq́; edu-*
ium, & domicilia ciborum omnibus alijs præſtantia,
uæ profunda ingluuies veſtigauit, quæ Varro op-
robrans executus eſt, hæc ſunt fermè, quantum no-
is memoriæ eſt: Pauus è Samo, Phrygia attagena,
rues Melicæ, hædus ex Ambracia, pelamis Chalce-
onia, murena Tarteſſia, Aſelli Peſſinuntij, oſtrea
arentina, pectuſculus Chius, elops Rhodius, ſcari
ilices, nuces Thaſiæ, palma Ægyptia, glans Iberica:
Hanc autem peregrinantis gulæ, & ſuccos inſuetos
nquirentis induſtriam, atque has vndique verſum
ndagines cuppediarum, maiore deteſtatione dignas
enſebimus, ſi verſus Euripidis recordemur, quibus
tebatur ſæpiſſime Chryſippus Philoſophus, tan-
uam edendi irritationes quaſdam repertas eſſe, non
per vſum vitæ neceſſarium, ſed per luxum animi,
parata atq; facilia faſtidientis per im-
probam ſatietatis laſci-
uiam.

Ova ſine coniugio nata, Temperantiæ fructum denotant.

EMBLEMA XXX.

VT VARIA, SIC FOECVNDA VIRTVS CASTITAS.

1. *IN animalibus quædam prouenire ex ouis, abſq; maſculo, tametſi maſculus ſit in ea ſpecie, multi crediderint. Etenim vt de piſcibus dicam, vbi mas nullus eſt in eo genere, haud inconuenit; immo fermè neceſſarium eſt, abſque maſculo oua fœcunda eſſe: at vbi adeſt mas, aut rariſſimum, aut omnino eſſe non poteſt, vt fœcunda ſine maſculo ſint oua. In plantis autem, quoniam plurimis modis proueniunt, ſexuum perfectio generationem expolit, non impedit.* Hæc Cardan, *lib. 6. de rer. variet. c. 22.*

2. De apibus in confeſſo eſt, eas *oua* virgines
arere.

Nempe etiam caſtitas fœcunda eſt, & multi- II.
lex: cum ſit enim quædam virtus temperan-
æ, vitio libidinis repugnans, teſte S. Augu-
ino *ſerm. 240. de temp. ad omne bonum vtilis*
ſt; & merito ſuo coronanda. Quam ubi Ange-
vident, illico conclamant lætiſſimè, *Manibus*
ate lilia plenis. Tantam ergo caſtitas prolem
abet, quantam vtilitatem. *Doctiſſimi viri vox*
ſt, ait *in fin. lib. 1. aduerſ. Iouin.* S. Hieronymus,
udicitiam inprimis eſſe retinendam, qua amiſſa
nnis virtus ruit. Hæc pauperem commendat, diui-
m extollit, deformem redimit, exornat pulchram;
ne meretur de maioribus, quorum ſanguinem fur-
ua ſobole non vitiat: bene de liberis, quibus nec de
atre erubeſcendum, nec de patre dubitandum eſt;
ne inprimis de ſe, quam à contumelia externi cor-
ris vindicat.

Eſt itaque triplex caſtitas à qua fructus pro- III.
enit. *Centeſimum fructum*, inquit S. Hierony-
ius *in c. 13. Matth. virginibus, ſexageſimum vi-*
uis & continentibus, triceſimum caſto matrimonio
putamus. Vt ergo alij piſcium coniugio, alij ſi-
e coniugio ſunt fertiles; ita alij hominum fru-
i frugiferíque ſunt hoc, alij illo genere caſti-
itis. Nam niſi & ſua coniugibus caſtitas eſſet,
uſanna non fuiſſet tantopere laudata. *Dan. 13.*

Neque

Neque Iudith quidem, ni eſſet & caſtitas viduarum, cui *Iudith. 15*. Summus Pontifex Ioachim ait: *Eò quòd caſtitatem amaueris, & poſt virum tuum, alterum neſcieris: ideò & manus Domini confortauit te, & ideò eris benedicta in æternum.* Magnus in hac vidua fructus caſtitatis, ita confortatam eſſe, vt ictu validiſſimo belli ducem contruncaret. Idem fructus olim apparuit, in Godefrido Bullonio, qui, vt refert *Th. Sallius c. 8. prax. ſpir.* in recuperanda Palæſtina eo manuum robore depugnauit, vt equites cataphractos, vno ictu, medios ſecaret; interrogatus, vnde illi tantæ eſſent vires, reſpondit: *Nunquam hæc dextera molliori aliquo, ac turpiori contactu effæminata eſt.*

IV. Denique præcipuam eſſe *Virginum caſtitatem*, Iſidorus Peluſiota *ep. 391.* indicat, dum eam *Soli* comparat, ſicut *caſtitatem viduarum lunæ, coniugatorum ſtellis.* Quod ipſum tam clarè, quàm copioſè docet S. Paulus *1. Cor. 7.* ex cuius ſententia Virgo *beatior erit, ſi ſic permanſerit*: immo ex ipſius Chriſti doctrina *Matth. 22. 30.* Virgo eſt *ſicut angeli Dei in cœlo.* Quamuis enim Chriſtus de reſurrectione loquatur, poſt quam homines *neque nubent, neque nubentur, ſicut Angeli*; rectè tamen S. Cyprian. *de habitu Virginum* ſcribit: *Quod futuri ſumus, iam vos eſſe cæpiſtis: vos reſurrectionis gloriam in iſto ſeculo iam tenetis:*

per

*er ſæculum ſine ſæculi contagione tranſitis, cum ca-
æ perſeueratis, & virgines, Angelis Dei eſtis æqua-
s.* Quod & D. Hieronym. *ep. 22. ad Euſtoch.*
ffirmat his verbis: *ſtatim, vt Filius Dei ingreſſus
ſt ſuper terram, nouam ſibi familiam inſtituit, vt
ui ab Angelis adorabatur in cælo, haberet Angelos
 in terris.*

Habuiſſe autem tales innumeræ clamant hi- V.
oriæ. Nam, præter Ioannem Apoſtolum, qui
eſte S. Hieronymo *l. 1. contra Iouinian.* & S. Au-
uſt *tract. vltim. in Io.* virgo permanſit, Caſimi-
us Poloniæ Regis filius, *apud Cromerum l. 29.
r. Polon.* & Michaël Verinus octodecim anno-
um adoleſcens, *apud Angel. Politian. l. epigr.
aluerunt mori, quàm fœdari,* quod in muſtelæ
mblemate Alphonſus XI. Rex Legionis & Ca-
ellæ, alio ſenſu vſurpauit, cum gentilium ſan-
uine manus inficere nollet. Sed & puellarum
irginum ingens eſt chorus, Agnetes, Cæcilias,
heclas, Barbaras, Catharinas, Eulalias, Aga-
nas, Apollonias, & mirabiles illas, Potamianam,
ud Pallad. hiſt. Laus c. 1. Euphraſiam, *apud Ni-
ph. l. 7. hiſt. Eccl. c. 13.* cogita, quarum omnium
dmirabilis virtus oſtendit, nequaquam ſteri-
em eſſe Virginitatem.

Sed nihil tam illuſtre, quàm quòd etiam in VI.
oc genere, ſicut *in plantis, ſexuum perfectio gene-
ationem expolit, non impedit*, ita coniugium vir-
gini-

ginitatem: quæ longè ſit illuſtrior atque admi-
rabilior, ſi in eo ſtatu ſeruetur illibata, qui vo-
luptati & occaſionem præbet, & facultatem. A
Deus etiam tales Angelos habet. Tales enim (v
partim attingam) fuêre Eduardus I I I. Rex An
gliæ cum Edita. *Baron. An. 1066.* Iulianus cum
Baſiliſſa *Metaphraſt. 9. Iulij.* Alphonſus I I
Rex Galliciæ cum Berta ſorore Caroli Magni.
Baron. An. 783. Marcianus Imperator cum Pul-
cheria *Cedren. in compend. hiſt.* Henricus I I. Im-
perator cum Kunegunde. *Baron. An. 1204.* Bo-
leslaus Rex Poloniæ cum Kinge filia Belæ Regis
Hungariæ. *Cromer. l. 9. & 10.* Elzearius comes
Arianus cum Delphina *Sur. 27. Septemb.* Hi etſi
fortaſſe conſilium ſuum diu hominibus clam
habuerunt; ante ſuperos tamen, omnes virgi-
nitatem ſuam, tanquam venuſtiſſimæ cæleſtis
Paradiſi arbores, ab ipſo matrimonio expoli-
uerunt; ipſam Dei matrem Virginem imitati
caſtitate; immo & fœcunditate. Nam in multis
alijs Chriſtum pepererunt, quos caſtos vel ſer-
uarunt, vel fecerunt exemplo. Quis enim non
magna caſtis præmia deberi cenſeat, ſi videat
eorum ſpe tantos, & tantas, etiam à lici-
ta voluptate abſtinere?

Forti-

Fortitudo in fragili ovo contenta.

EMBLEMA XXXI.

RECTA NON FRANGVNTVR.

ALexander Aphrodiſæus *l. 2. Probl. 49.* 1.
hanc quæſtionem ponit: *Cur ouum preſ-
ſum vtroq; extremo ambab. manibus fran-
i nequit? preſſum latere facilè frangitur ?* Et re-
oondet : *quoniam per angulos tantummodo ſuos
ıanibus renititur opprimentibus. Eſt enim angu-
ıs, quod quaq; in ſtructura validius conſtet. Adde
uòd preſſum per extrema , parte minima ſentit:
reſſum per latera, parte ampla conflictatur, vt fa-
lè poſſit deſtrui.* Puteanus *orat. 20.* eandem cauſ-
ım ita indicat: *Cauſſam natura conditioq; ligni,
on obſcuram ſinet, quod frangi tranſuerſum poteſt,*

rectà

rectà non poteſt. hîc enim quia longitudo fit craſſities, prementi reſiſtit, quidquid extenſum eſt, & in vnum robur coaleſcit, ac conſpirat. Subtilior ratio à poris ſumatur, qui neruis ſuis, vt ſic appellem, diſtincti, ſecundùm longitudinem, non craſſitiem excurrunt. Rupturam igitur compreſſio facit, cum in inane incidit; ſed ipſa inanis eſt, cum in ſolidum nititur, etſi procurrentibus poris, & velut comitibus interſtinctum.

II. Cardanus eandem reddens rationem *l. 7. c. 39. de rer. variet. Non alia*, inquit, *cauſſa, quàm lignorum, quæ tranſuerſim franguntur, non autem recta. Videtur igitur alia ratio, quam Ariſtotelis, ſcilicet, quæ à poris deducitur: rectum enim, vt rectum eſt, non frangitur, ſed priùs oportet inflecti. Oua igitur à capitibus compreſſa, & quantò minùs fuerint rotunda, non franguntur, quoniam ſecundùm rectum fit compreſſio. Rectum autem non frangitur, quia in ſe colligitur, & partes ſibi inuicem occurrentes tuentur ſe ſe. Itaq; fit vt rectum tantam habeat craſſitudinem, quantam longitudinem: longiora tamen faciliùs franguntur, quia faciliùs flectuntur: initium enim fracturæ flexio eſt. Ergo duæ cauſſæ, cur ſic frangantur oua, ſic autem non, erunt: ſcilicet pororum poſitio, quæ ſecundùm latitudinem eſt: & hanc vocamus neruos, vt in lignis, & lapidibus maximè onyche inter gemmas: & vt recta fiat compreſſio aut non; ita fractura fit, quoties compreſ-*

ſio

*o ſit ſuper inane. nam res ipſa totum pondus ſuſtine-
e cogitur &c.*

Ac paulo infra. *Oua igitur tranſuerſim facilè* III.
*ompreſſa franguntur, quoniam nerui ſunt per lon-
um extenſi, & propter maiorem obliquitatem. Ni-
il verò habere quod ſubſidat vtriq; compreſſioni in
uo commune eſt.* Plin. *l.29.c.3.* de ouis loquens:
irmitas, inquit, *putaminum tanta eſt, vt recta nec
i, nec pondere vllo frangantur, nec niſi paululum
flexa rotunditate*; vt proinde vel ciſta, vel py-
amis lignea *quatuor ouis ſurſum verſis & æquali-
r erectis* poſſit imponi; tanta eſt firmitas in tan-
nta fragilitate, ſi peritum nanciſcatur archi-
ctum.

Homine quoque quid fragilius, ſi obliquum IV.
uenias? nec verbum ſuſtinet ſcabrum animo
atiente; ad verbera autem etiam exclamat, niſi
um diuina gratia, & quæ vel teſte Ouidio *2. de
onto, tendit in ardua virtus*, erigat. Hæc adeò
eceſſaria eſt, vt Chriſtus *Io. 15. 5.* dicat, *ſine
e nihil poteſtis facere. Non ait, ſine me parum po-
ſtis facere, ſed nihil poteſtis facere*, inquit S. Au-
uſt. *tract. 81. in Io. Siue ergo parum, ſiue multum,
ne illo fieri non poteſt, ſine quo nihil fieri poteſt.
Magna commendatio gratiæ, corda inſtruens humi-
um, & ora obſtruens ſuperborum.* Ex nobis ergo
a ſumus fragilia; nec quidquam poſſumus æ-
ernæ ſalutis ſine gratia dignum facere. Hæc au-

tem ſi adſit, habitualis quidem per Eccleſiæ Sa
cramenta à Deo animæ *infuſa*, vt docet Conci
Trid. *Seſſ. 7. can. 6.* vel per eadem, vti & per bo
norũ operum exercitium aucta; vt eſt ibid. *Seſ*
6. c. 24. hominem Deo gratum efficit, anim
dat vitam, &, elutis peccati maculis, mirificun
quendam ſplendorem confert, ſecúmque vehi
jus æternæ hæreditatis; & omnium virtutun
chorum.

V. In quo eſt fortitudo quoque, virtus à S. Am
broſio *in c. 6. Luc. Cardinalis*, hoc eſt, principa
lis appellata, eò quòd, ſicut oſtium in cardine
ſic omnis vitæ honeſtæ ratio in illa, & reliqui
moralibus virtutibus verſetur; boníque operi
ſtructura vniuerſa his fundamentis, nitatur, &
velut angulis claudatur. *Eſt enim angulus, quo*
quaque in ſtructura validius conſtet. Non ergo ſo
la gratia actuali, ſed etiam quadam animi for
titudine erigimur; &, *vt rectum non frangitur*
ita efficimur etiam hoc cæleſti dono fortiores
Nam teſte S. Proſpero *l. 3. de vita contempl. ani*
mi fortitudo ea debet intelligi, quæ non ſolùm diuer
ſis pulſata moleſtijs inconcuſſa permaneat, ſed etian
nullis voluptatum illecebris reſoluta ſuccumbat.

VI. D. Auguſtino lib. 83. qq. *Fortitudo eſt con*
ſiderata periculorum ſuſceptio, & laborum perpeſſio
vſque adeò virtus ex *oui teſta murum* poteſt *ahe*
neum facere. Nec jam verba tantùm, ſed marty
ria

ia ipſa ſuſtinet, & preſſuras, quiſquis ita ſtat, vt
e ſe conformet lapidi angulari Chriſto. Hic an-
gulus validos facit, vt *omnia poßint in eo*, qui *ouo*
uerunt fragiliores. Quamobrē & Senecæ *epiſt.*
*14. fortitudo eſt munimentum humanæ imbecil-
itati inexpugnabile: quod qui circumdedit ſibi, ſe-
urus in hac vitæ obſidione perdurat.* Hoc muni-
nento humana imbecillitas adeò firmatur, vt
nullo caſu terreatur, nullo pondere frangatur.
Gloriatus eſt, apud Plutarch. *in Apophth. Rom.*
Scipio Africanus, *ſe inter ſuos milites habere tre-
entos, quorum quiuis, eo iubente, de turri ſe in ma-
e percipitaturus eſſet.* Habuit & Chriſtus eiuſce-
nodi trecentos Fabios. Nam, vt refert, *in vita
S. Cypriani*, Pontius Diaconus, cum impius Præ-
es, accenſo calcis clibano, & thure juxta prunas
nibi appoſito, trecentis Chriſtianis dixiſſet,
ptionem eos habere, alterutrum eligendum eſſe; tre-
centi illi, Chriſtum Dei filium confitentes, im-
pauido ſaltu, ſe ſe in ignem coniecerunt, inter
vapores puluereæ calcis demerſi.

Nec hos trecentos tantùm habuit Chriſtus, VII.
ſed penè innumerabiles, quos omnes natura, ri-
tu *oui*, fragiles, gratia, more adamantis, fortes
fecit, dum erexit. Hinc ait Apoſtolus *1. Cor. 15.
58. ſtabiles eſtote, & immobiles*; quia ſicut *ouum
rectum* ponderi non cedit, & ſpectantes attoni-
tos facit fragilitatis ſuæ firmitate; ita, teſte Tul-

lio *2. de Orat. Magna laus, & admirabilis videri ſolet, tuliſſe caſus ſapienter aduerſos, non fractum eſſe fortuna, retinuiſſe in rebus aſperis dignitatem.* Porrò rectè S. Auguſtinus ait, *fortitudo eſt conſiderata periculorum ſuſceptio; fortis* enim, vt docet Ariſtot. *3. Ethic. 7.* pro dignitate, &, vt ipſa ratio jubet, tam patitur, quàm etiam agit. Hæc rationis rectitudo ni adſit, audacia, aut temeritas, non fortitudo dicenda eſt ſuſceptio periculorum. Sic & indidem conſequens adeſſe debet juſtitiæ rectitudo: ſcitè enim dixit, *apud Plutar. in Apophtheg. Lacon.* Ageſilaus rex, fortitudinis nullum eſſe vſum, niſi adſit juſtitia. Quod ſi omnes eſſent juſti, nihil opus eſſet fortitudine.

Vt ergo *ouum* firmum non eſt, niſi rectum,
ita nemo ſine Themide eſt validus
Hercules, ſed furioſus
Oreſtes.

For-

Fornax pullorum mater, in ovis matu-
randis, patientiæ eſt magiſtra.

EMBLEMA XXXII.

PRODEST CALVISSE.

SCaliger *Exercit. 6.c.2. Ad Cairum*, inquit, *furnos conſtruunt, alij alio multiplice fornice impoſito; in quorum tholi ſupremi medio foramen eſt: per quod caloris vis, quæ immodica poſſet officere, ſubit atque exhalat. In immo ignem accendunt temperatum. Ouorum multas centurias in fornicum ſuperiore planicie diſponunt. Statis diebus erumpit turba: quos illi non numero, ſed menſura venales habent. Modiolū ſtatuunt ſine fundo, quem vt complerunt, tollunt. Neque hæc fabula eſt, ſed fabulæ illi ipſi, qui negant.* Confirmat rem, & ar- 1.

tem munit Plin. *l. 10. c. 55.* cuius hæc ſunt: *Nu*
per inde (ex Iuliæ Auguſtæ augurio) *fortaſſe in*
uentum, vt, oua in calido loco impoſita, paleis ign
modico fouerentur, homine verſante, pariterque &
ſtato die illinc erumperet fœtus.

II. Eadem affirmat Paulus Iouius *lib. 18. hiſt.*
Apud Ægyptios, inquiens, *magna copia eſt pullo-*
rum gallinaceorum. Nam apud illos gallinæ ſua oua
non incubant: ſed ea in clibanis, tempore ſenſim ad-
hibito, ita fouentur, vt mirabili arte compendióque
pulli intra paucos dies progignantur, ſimul & edu-
centur &c. Et Tragus: *In Ægypto, circa Alcairum*
oua arte excluduntur: clibanum parant cum mul-
tis foraminibus, quibus oua diuerſa Gallinarum,
Anſerum, & aliarum auium imponunt, tum fimo
calido integunt clibanum, & ſi opus fuerit, ignem
circumquaque faciunt, ſic oua ſuo quæque tempore
matureſcunt.

III. Quid hæc *oua*, aliud ſignificant clariùs, quàm
homines de quibus dicitur *Eccli. 27. 6. Vaſa fi-*
guli probat fornax, & homines iuſtos tentatio tri-
bulationis? Et *Zach. 13. 9. Ducam tertiam par-*
tem per ignem, & vram eos, ſicut vritur argentum
& probabo eos, ſicut probatur aurum. Rurſúmque
Prov. 17. 3. ſicut igne probatur argentum, & au-
rum camino: ita corda probat Dominus. Denique
Eccli. 2. 4. Omne quod tibi applicitum fuerit (*S.*
Aug. l. de patientia c. 14. legit, *omne quod tibi ſu-*
per-

*rueneri*t,& inde probat, illicitum eſſe, propter
lla mala, ſeipſum occidere) *accipe: & in dolore
ſtine, & in humilitate tua patientiam habe: quo-
iam in igne probatur aurum & argentum, & ho-
ines veri receptibiles in camino humiliationis.*
aque ſicut *oua Cairi in furno* animâ paulatim
lefcunt, & perficiuntur, vt inde euolent ad
enſas regum; ita mortales, dum aduerſis exer-
ntur.

IV. Talia *oua*, taléſque pulli fuerunt tres illi pue-
apud Danielem *c.3.* qui de fornace, non tetri-
quaſi eis cor guttatim contabeſceret, non
ore ciniflonum fuliginoſi, ſed longè ſplendi-
ores prodierunt. Nec illi tantùm, ſed tota an-
quorum Patrum veneranda phalanx, Abel,
oë, Abraham, Iſaac, Iacob, Ioſeph, Moſes, Iob,
auid, Tobias, Machabæi, Hos omnes fornax
bulationis excoxit. Quin & ipſum Chriſtum
ortuit, in hoc furno, *pati, & ita intrare in gloriã
um. Luc. 24. 26. in quo*, ut loquitur Tertullia-
us *lib. de patient. Deus ſpiritum ſuum cum tota
tientia collocauit.*

V. Nemo queratur de innocentia ſua. Inno-
ntia neminem, in hac vita, facit ab aduerſis
imium; immo quo innocentior quiſque, eò
eo videtur aptior ad perfectionem, quæ in pa-
ntiæ palæſtra potiſſimùm conſiſtit. *Patientia*
im *opus perfectum habet.* Iac. *1.2.* Hæc *æternum*

gloriæ pondus operatur in nobis. 2.Cor. 14. 17. & quanto maior eſt, tanto maius præmium reportat. Enimuerò ignis tribulationis momentaneæ in hac vita, ſi vis, ignem æterni illius camini *Matth. 13. 42.* extinguit. Quis renuat excoqui? Aurum prodit lucidius, argentum purgatius; fœnum in igne cineratur, & perit.

VI. Neque eſt, quòd queraris *furnum* tibi deeſſe, in quo poſſis patientiam exercere. Res precioſiſſima quidem eſt, *furnus* iſte, ſed Dei beneuolentiâ, vbique occurrit. Si enim patientia, *ea eſt virtus, quâ, æternæ mercedis ſpe nixi, omnia dura moleſtáque læto animo perferimus;* nuſquam deerit iſte *furnus*, cum moleſtijs totus Mundus repleatur, & iam fortunarum iactura, iam amicorum, charorúmque orbitas, iam corporis dolores, iam famæ læſio, iam alia mala nos urant; iam ab hominibus, iam à Dæmonibus; iam ab ipſo Deo immiſſa, vel certè, quotieſcunque nos arietant, permiſſa: ut nunquam ſit conquerendi, ſemper promerendi locus.

VII. Itaque in hac patientiæ fornace ſi de *ouo* vis in Dei pullum maturari, ſi in ſplendorem dari, ut aurum, tuum eſt, vt æſtues, & rebus aſperis non reluctěris, ſed eas, velut calorem viuificum, admittas: neque de vindicta cogites, aut odium odio reponas; immo vt eum, qui te læſit, colloquaris, diligas, tanquam verum tuum bene-

facto-

factorem, honores, eíque te beneficum exhibeas, & pro eo, cum S. Stephano, immo ipſo Chriſto ores. Nulla res nos facit patientiores, & ad ignoſcendum promptiores, quàm ſi feriò cogitemus, apud Deum, nobis profuiſſe, qui apud homines malè fecit. Immo &, apud homines illuſtres facit, quiſquis exagitat fortes & patientes; vnà enim & ſuam malitiam, & illorũ oſtendit virtutem. Herculem ipſum Poëtæ. niſi poſt tot labores, in cælum nunquam extuliſſent. Magis profuit illi nouerca perſequens, quàm Deianira blandiens. Quanquam non fuit magnum recipi in cælum Poëtarum. Verè cæleſtia regna ſcandunt, quos ignis tribulationis excoquit, & non iam Cairi, ſed Mundi fornax inuenit probatos. Ergo

Cur ignem hunc fugitis, mortales, corda probantem?
FORNAX *eſt pueris, non metuenda viris.*

Gallinæ partum, feſtuca; animæ, crux adiuuat.

EMBLEMA XXXIII.

DOLOR EST MEDICINA DOLORIS.

1. P*Arituram ſe ſe gallina clamore prodit, eodemq́; peperiſſe ſe teſtatur. Quod ſi impediatur*, ait Vlyſſ. Aldrouand. *lib. 14. ornith. c. 1. mox tamen ſibi relicta abſoluit. Eiusmodi cantum Columella ſingultum appellaſſe videri poteſt, dum ait: Parituras ſe gallinæ teſtantur* multiſonoræ, & *crebris ſingultibus, interiecta voce acuta. Sunt qui dolere eas, cum pariunt, arbitrantur.* Ariſtoteles ſine dolore eas parere, ob teſtam, quæ in partione mollis eſt membrana, innuit. Ambroſius Nolanus, tum maximè dolere exiſtimat, non quòd

quòd exiens *ouum* lædat, ſed quòd locus vacu-us aërem capiens dolorem quendam moueat.

Putean. *orat. 20.* ait: *Oua ipſa cantu, non ge-nitu aut quodam potiùs ſingultu præueniunt; oſten-dunt, non abſcondunt: prorſus vt generi humano, qui viuunt, etiam pariant.* Et mox. *Quæ dico, non longinquo arceſſenda ſunt: quiſq; domi ſuæ videt. Et quid mortalibus hac voce jucundius eſt, qua ve-ra auium regina tam ſuaui contubernio nobis ver-nacula, & pediſſequa beneficium ſuum quotidie gra-tillat, ſiue pronunciat? nidum conſcenſura id agit, inde reſiliens iterum agit. Idem ouum quia & onus, & miraculum eſt, ſic meritò prædicatur. Ita me De-us, pipat, glocidatq; gallina, ſed natura loquitur: il-la onus ſuum, hæc miraculum.* Oppianus in *Ixeu-tic.* tradit, faciliùs parere, ſi *feſtucam* è terra ore apprehenſam dorſo impoſuerint; quæ opinio ſi-ne ſuperſtitione non creditur. *Scio tamen*, ait, *loc. cit.* Aldrou. *gallinas parientes eiuſmodi feſtucas ſæpe ore contrectare, pericarphiſmumq; Plutarcho dici, cum gallinæ, vt ſcribit Theophraſtus, quod Ariſtoteles etiam poſuit, & eſt à Plinio repetitum; edito ouo, ceu religione quadam ſeſe, & oua luſtrant:* immo, vt arbitror, feſtucâ roſtro apprehensâ ſi-lentium ſibi imponunt, & clamorem impedi-ant, ne ipſæ impediantnr. II.

Nempe quæuis anima, ſicut *mulier, cum pa-rit, triſtitiam habet. Io. 16. 21.* alia quidem ita, III.

vt ingemiſcat, & dolorem voce prodat, aut o-
pem imploret, ac liberari cupiat cruciatu; alia
verò, ne ſingultiat, ſubſtramen, aut *feſtucam*
hoc eſt, crucem mordicus apprehendit, dorſóq;
& humeris imponit, ac Chriſtum læta ſequitur,
memor illius; Matth. *16.24. ſiquis vult poſt me*
venire, abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam,
& ſequatur me. Ne exiſtimes, ait S. Chryſ. *hom.*
53. quod paſſio malorum ſufficiat, adiungit cauſſam
patiendi, cum dicit: Et ſequatur me, *vt propter eum*
omnia ſuſtineas, & alias eius virtutes addiſcas, hoc
eſt, enim ſequi Chriſtum. Qui propoſito ſibi gaudio
ſuſtinuit crucem. Hebr. 12. 2. Qui cum maledice-
retur, non maledicebat: cum pateretur, non commi-
nabatur. 1. Pet. 2. 23. Et quamuis clamans ex-
pirârit, non fuit tamen ille clamor doloris, ſed
amoris. Tanta enim voce, quanto affectu Spi-
ritum ſuum Patri commendauit. Quin & idcir-
co vocem ſuam altiùs ſuſtulit, vt, tanquam gal-
lina, pullos ſuos ſub alas conuocaret.

IV. Qui proinde alacritatem illam ſtudent imi-
tari. Quare & ipſi in cruce laudes Dei alto cla-
more celebrant, ritu parientium gallinarum.
Ita crucem ferendo faciunt leuiorem. Nam *nul-*
la eſt tam facilis res, quin difficilis ſiet, quam inui-
tus facias ait Clitipho Terentianus *in Heauton-*
tim. Pari modo nihil difficile eſt amanti. Non
eiulat, ſed cantat, cùm ægrotat. Ita B. Seruulus
ille

lle apud S. Greg. *l. 4. Dial. c. 14.* cùm eum paralyſis omnibus membris captũ lecto affixiſſet, & ſimul inopia preſſiſſet, morbo maximè ſæuiente, maximè Deo gratias agebat, nec vllum faciebat finem laudandi diuinam bonitatem. Hic ſingultus fuit gallinæ ſalutem parientis. Qualem etiam de S. Coleta totos quinquaginta annos atrociter afflictata, *apud Sur. 6. Mart.* & de S. Lydwina Virgine Schiedamenſi, in Hollandia, *apud eundem tom. 1. die 14. April*, legimus, quæ ab anno ætatis decimo quinto, per triginta octo annos, omni genere morborum & dolorum acerbiſſimè torta dicere ſolebat: *Age mi Deus, grauiora immitte : pudet enim me mei pigetq́;, cum tenue hoc quod patior, cum immenſa illa vi tormentorum, quæ mea cauſſa toleraſti, conferens intueor.* Ita & D. Bernardus dicere ſolebat *Serm. 1. de Epiph. Non interroges, ô homo, quæ pateris, ſed quæ paſſus eſt ille.*

Plinij verba ſunt *lib. 10. c. 53. Decem diebus oua matureſcunt in vtero. Vexatæ autem gallinæ, & columbæ, penna euulſa, aliáue ſimili iniuria, diutiùs*, calore nimirum ab *ouis* ſeuocato. Aliter res V.
fit in homine, cui *vexatio dat intellectum Iſa. 28. 19.* & cruces opem conferunt in ſalute parienda. Hinc qui in re Spirituali rectiſſimè ſapiunt, crucem, velut feſtucam auidiſſimè arripiunt, eâ tanquam naui, è fluctibus huius vitæ, ad cæleſtem

ſtem portum emerſuri. Multi enim perirent fe-
lices, qui ſaluantur calamitoſi.

VI. Quâ de cauſſa ille, qui ad S. Thomæ Cantuá-
rienſis tumulum ſanitatem impetrârat, vt refert
Moral. l. 5. c. 4. cùm ſecum ambigere cœpiſſet,
eſſetne recuperata valetudo animæ ſuæ vtilis,
poſtliminio ad ſacros cineres & ſepulchrum D.
Thomæ recurrit, ſuppléxq; ſeriò flagitauit, nè
ea ſanitas reſtituta animæ obeſſet, potiùs corpo-
re ægrotaturus, quàm de ſalute periclitaturus.
Et illico eum Sanctus denuo exaudiuit, jam re-
ctiùs precantem. Nam mox vbi preces abſoluit,
finem etiam habuit nocitura ſanitas, & morbus
redijt animæ profuturus. Verè Chryſoſtomus
*hom. 18. ad pop. Sicut exigua ſcintilla in mare im-
menſum delapſa facilè extinguitur; ſic quantacun-
que aduerſa Deum timenti illidantur, velut in va-
ſtum lætitiæ pelagus incidentia extinguuntur, &
pereunt.* Ergo qui Deum timet, crucem amat;
& cum mala patitur, patientiam ſilentio ornat;
vel ad Deum clamat, & dum cruces ambit, ignes
extinguit; illúdque frequenter habet in ore;
Hîc vre, vt in æternum parcas. Bellè etiam Ioan.
Dauid. *in Veridico Chriſt. c. 37.* obſeruat, *oua*
colligentes non curare, etſi tam gallus, quàm
gallinæ garritu & clamoribus omnia comple-
ant; ita obloquijs neminem à recto abſterreri
oportere. Nunc autem quàm multi multa bona

face-

facerent, ſi mali non obſtreperent? Contra quos audentiùs eſt eundum. Ex æquo eſt crucis amatori, benè facere, & malè audire. Dudum monuit ſummus Magiſter, vt crucem ſuam tolleret, qui ſequi ſe vellet. Monet, id & magiſtra non ſumma. Siquidem

Criſtata auis, quicunq; doctrinam crucis
Non apprehendunt, erudit.
Paritura lignum comprimens roſtro docet,
CRVCEM tenendam mordicus.

Ovo-

Ovorum tranſlatio periculi fugam docet.

EMBLEMA XXXIV.

NON PLACET ISTA DOMVS: MIGRABO.

1. IN Græco epigrammate Archias Poëta hirun dinem, ad Medeæ ſtatuam nidos figentem de periculo argutè admonet ijs verſibus, quos aliter Borbonius, aliter *l. 3. epigr.* Marullus, ali ter Alciatus *embl. 54.* Politianus autem ſic La tinè expoſuit.

Medeæ ſtatua eſt, miſella hirundo,
Sub qua nidificas; tuóſne credas
Huic natos, rogo, quæ ſuos necauit?

Quaſi dicas, *qui ſibi nequam eſt, cui alij bonu erit*

rit? Eccli. 14.5. Quia igitur Medea, vt eſt apud
)uid *7. Metam.* ab Iaſone repudiata, proprios,
uos ex eo liberos ſuſcepit, interemit, exiſti-
nat Poëta nec ſtatuæ quidem eius credendum.
ed fruſtra, & memorem monet, dum auem
nonet, vt de nidi ſecuritate ſibi conſulat. Quip-
e ſtatuas, quæ motu carent, non mordere vel
ues norunt. De quibus etiam iam olim ea fuit
pinio, quòd in domo ruitura non nidulentur.

Carolus Sigonius *de Occid. Imp. l. 13.* refert, 11.
ttilam, obſeſſa diu Aquileia in Italia, deſperata
uaſi victoria, caſtra iam mouere in animo ha-
uiſſe, atque in poſterum diem profectionem in-
ixiſſe, *interim autem*, ait, *oblato permotus auſpi-
o reſtitit, quippe ciconiam quandam pullos ſuos è
rri ſubinde mœnium exportantem, & contrà mo-
em ſuum in agrum deferentem notauit. Quod vi-
um ille continuò militibus abire parantibus indica-
it, atque, vt erat auguralis diſciplinæ peritus, vi-
etisne auem illam, inquit, quæ nidum ſuum contra
aturam deſtituit? pro certo habetote, illam tacito
aturæ ſenſu imminentem vrbi ruinam, præcipien-
m, ſibi, natisque conſulere. Vos autem ſi viri eri-
s, paulisper reſiſtetis, ac certum, qui inſtat, expu-
natæ opulentiſſimæ vrbis fructum haurietis. Neque
erò illud inane fuit augurium.* Nam vrbs, ob rei
umentariæ difficultatem relicta, & ad eam
ſum mænium partem, qua nidus ciconiæ hæ-

N ſerat,

ſerat, capta, miſerandum in modum direpta, & ad ſolum euerſa fuit. Ita aues ſubinde præſagæ fiunt.

III. Certè adeò ſunt cautæ, vt ſi *oua* ſua animaduerterint eſſe reperta, fætúmque periclitari, illa ungue paruo ſuſpenſa, per aërem, aliò transferant, & in tutum migrent. Sæpiſſime etiam, ubi odoratu cognoſcunt, *oua* ſua fuiſſe ab humana manu contrectata, & illa, & totum nidum deſtituunt. Cuius mihi rei cauſſam videtur Plinius *lib. 10. c. 54.* ſubindicare, cum de *ouis* hoc præceptum dat: *Concuti verò experimento vetant, quoniam non gignant confuſis vitalibus venis.* Et humores conuerſione *ouorum* (quæ ex Varronis & Columellæ ſententia ſubinde neceſſaria eſt, vt æqualiter concaleſiant) facillimè vitiantur. *Quod vel inde conſtat*, ait Aldrouandus, *quia cum gallina in occulto incubat, oua omnia fœcunda fiant: manibus verò hominum tractata plurimùm corrumpantur.* Conradus Hereſbachius *lib. 4. de re ruſt.* ſibi compertum eſſe tradit, quaſſata claudos produxiſſe pullos. Nolunt ergo aues *oua* ſua tractari.

IV. Quam cautionem utinam & homines imitarentur, atque æternæ ſalutis ſcopulos, Syrtes, Charybdes, Scyllas, Sireneſúe non ultro quæritarent. Quot cæci mortales filias ſuas, aut filios Medeis credunt relinquuntq; ſeducendos?

Quot

Quot opes ſuas viri opulenti ingratiſſimis hæredibus diripiendas, aut luridiſſimis dilapidatoribus exponunt abliguriendas? cum tamen Dominus dicat *Matth. 6. 19. Nolite theſaurizare vobis theſauros in terra; vbi ærugo & tinea demolitur: & vbi fures effodiunt, & furantur. Theſaurizate autem vobis theſauros in cœlo &c.* In quem locum S. Hieronym. *Hoc autem*, inquit, *non ſolùm de pecunia, ſed de cunctis poſſeſſionibus ſentiendum eſt.*

Ergo & conſilia noſtra, tanquam oua; & corpora noſtra, & negotia noſtra, & ſtudia noſtra, & labores noſtri, & anni noſtri ac tempora noſtra in tuto collocanda ſunt. Et, uno verbo, vitanda pericula. Sollicitè Apoſtolus, *2. Tim. 2. 16.* ait, *profana autem, & vaniloquia deuita: multùm enim proficiunt ad impietatem; & ſermo eorum, vt cancer ſerpit: ex quibus eſt Hymenæus, & Philetus.* Et mox: *diſcedat ab iniquitate omnis, qui nominat nomen Domini.* ubi hoc poſuit pro ſecundo ſignaculo firmi fundamenti, ſcilicet *fugam iniquitatis, & hæreticorum*, quorum conſortia ſemper ſunt periculoſa. Malum enim, vt loquitur S. Dionyſ. *c. 4. de diu. nom. cum ſit defectio à bono, ſua infirmitate & pondere ſemper ad aliud, & aliud malum progreditur.* Hinc omnes SS. Patres monuerunt, hæreticos, quaſi peſtes, fugiendos. V.

VI. Sicut enim de Core, Dathan, & Abiron, Moſes *Num. 16.* dixit; *Recedite à tabernaculis hominum impiorum, & nolite tangere, quæ ad eos pertinent, ne involuamini peccatis eorum:* ita S. Antonius, *apud D. Athanaſium*, adeò execrabatur Arrianos, vt ſuis ediceret: *Hæreticorum, & ſchismaticorum venena vitate, meúmque circa eos odiũ ſectamini. Scitis ipſi, quòd nullus mihi pacificus ſermo cum eis vnquam fuerit.* S. Cyprianus *l. 1. ep. 3. Declinent*, inquit, *fortiter, & euitent dilectiſſimi fratres noſtri verba & colloquia eorum, quorum ſermo vt cancer ſerpit, nulla cum talibus commercia, nulla conuiuia, nulla colloquia miſceantur, ſintq́ ab eis tam ſeparati, quàm ſunt illi ab Eccleſia profugi.* Et, teſte Euſebio *l. 4. hiſt. c. 13. Tantum Apoſtoli & eorum diſcipuli habuerunt timorem, vt neque verbo tenus communicarent alicui eorum, qui adulterauerunt veritatem.* Certè D. Ioannes eodem cum Cerintho balneo noluit lauari, & *nec Aue* eiuſcemodi dici voluit. *ep. 2. 10.* ne dum libros eorum volutari; quos proinde rectè prohibuit Eccleſia, vt videre eſt apud Niceph. *l. 8. 18.* Socratem *l. 1. c. 6. & 24.* Quid ni? cum etiam Ethnici Romæ libros exuſſerint religioni aduerſantes, teſte Liuio *l. 10.* & Lacedæmonij ſcripta Archilochi impudica vrbe exegerint, vt refert Val. Max. *l. 6. c. 3.*

VII. Neque enim hæreſis tantùm, ſed etiam libi-

dinis

dinis vitium fugâ eſt ſuperandum. Hinc Apoſtolus, *1. Cor. 6. fugite*, inquit, *fornicationem*; fugîte pedibus, ſi in domo veſtra eſt occaſio, & velut *oua* transferte ſupellectilem veſtram, mutatéque domicilium: fugite manibus, vt ne veſtem quidem attingatis Sirenularum: fugite oculis, vt ne aſpiciatis quidem, quod fas non eſt concupiſcere: fugite mente, ne, dum cogitationi cogitando reſiſtitis, imaginationem cupiditatémque magis accendatis. Quis è domo non fugit, quam videt ardere? æternum tibi incendium inſtat, & non fugis? *Heu fuge crudeles terras, fuge littus auarum*, clamat ille *apud Virg. 3. Æn.* & ſi ianua non patet, rimam quære. Sic fugit Ioſeph impudicam, *Gen. 39. 12.* & vel in carcerem nidum ſuum tranſtulit, vt caſtitatem in cuſtodia haberet. Imitare hoc exemplum, quiſquis periclitaris. *Quid tibi neceſſe eſt*, ait Hieronym. *ep. 47. in ea verſari domo, in qua neceſſe habes quotidie aut perire, aut vincere? quis inquam mortalium iuxta viperam ſecuros ſomnos capit? quæ etſi non percutiat, certè ſolicitat. Securius eſt, perire non poſſe, quàm iuxta periculum non periiſſe.*

Hanc fugam aues docent, inter quas rurſus I I X.
ſunt ciconiæ; de quibus *in Magn. Spec. Exemplor. diſt. 9. ex 62.* narratur, cum Gregorius IX. Pontifex ante initum Pontificatum Apoſtolicæ

ſedis legatus, in Lombardiæ quadam ciuitate, diſſidentes inter ſe ſe magnates vellet conciliare, & vna quidem pars arbitrio eius ſe ſe ſubmitteret, altera verò nihil de pace ſtatuenda audire vellet, excommunicatum eſſe Capitaneum, diſſenſionis auctorem, & pacis repudiatorem. Hoc fulmen vbi contemſit Capitaneus, ciconiæ tremuerunt, quæ turribus & caminis illius nidos ſuperſtruxerant: quippe illico infeſtam ſedem deſeruerunt, nidóſque ſuos in alterius Capitanei, qui Legato Pontificis obtemperare paratus erat, domum tranſtulerunt. Hoc poſtquam vidit contumax ille, non iam de pelui fulgur, aut brutum fulmen in ſe directum exiſtimans, veniam ſubmiſſus petijt, vinculóq; anathematis enodatus totũ ſe in Legati voluntatem tradidit. Ac ne putes priùs temerè ciconias migraſſe, poſtquam Capitaneus iſte in Legati, & Dei gratiam rediuit, redierunt & ciconiæ ad domum illius, nidóſque ſuos reportârunt. O vtinam & tu, adoleſcens, aut vir, aut quiſquis es, aues has imitareris; &, cum, ex habitatione, vel honeſtatis, vel religionis tibi periculum imminet, diceres: NON PLACET ISTA DOMVS; MIGRABO.

Humi-

Humilitas inſtruitur à Struthione ova ſepeliente.

EMBLEMA XXXV.

OCCVLTARE IVVAT; SIC CONSERVATA VIGEBVNT.

AVium grandiſſimi, & penè beſtiarum generis. Struthiocameli Africi vel Æthiopici, altitudinem equitis inſidentis equo excedunt. eleritatem vincunt: ad hoc demum datis pennis, vt urrentem adiuuent: cetero non ſunt volucres, nec à erra tolluntur. Vngulæ ijs ceruinis ſimiles, quibus limicant, biſulcæ, comprehendendis lapidibus vti-es, quos in fuga contra ſequentes ingerunt pedibus. Concoquendi ſine delectu deuorata mira natura &c. Præmia ex ijs oua, propter amplitudinem, pro qui- I.

buſdam habita vaſis, conoſq́; bellicos, & galeas adornantes pennæ. Hæc de Struthione *Plin. l. 10. c. 1.* *S. Gregor. in c. 29. Iob. & Iſidor. lib. 12.* addunt, cum *oua* pariendi tempus eſt, ſuſpicere Struthionem, & Pleiades obſeruare; quas ſtellas vbi oriri deprehendit, plus quàm Mathematica arte, tum demum effoſa arena, ſcrobem facere, & in eam *oua* ſua deponere, ruſſúmque ſabulo operire, & vix vno alteroúe paſſu digreſſum obliuiſci prorſus, vbi ea defoſſa reliquerit (ob quam rem D. Greg. *31. Mor. c. 16.* ſcribit, *oua* Struthionis fuiſſe Apoſtolos, ex Iudæis ortos, ſed à Iudæis derelictos) quare nec ea poſtea quærere. Ergo quod parens negligit, natura compenſat. Nam calore ſolis arena tepefactâ, &, quantum neceſſe eſt, vegetante lucis radio irrigatâ, *oua* haud ſecus, quàm à matre incubante, exeoquuntur, & collecti in tutelam, tanquam genuina proles, recipiuntur. Ita ſobolem, quam in *ouo* contemſit, de *ouo* egreſſam peperiſſe ſe cum lætitia meminit. Illud ſtoliditati aſcribitur, quòd cum collum frutice occultauerit, latere ſe exiſtimet. *Plin. loc. cit.*

II. In homine ſapientiæ fuerit, ita ſe abſcondere, vt dum *lux* eius *lucet coram hominibus*, & opera eius vſque ad glorificationem Patris cæleſtis *videntur*, *Matth. 5. 16.* ipſe tamen nolit videri; neque aſpiciat, ad humanas, ſed ad diuinas laudes,

laudes, tanquam ad Pleiades in cælo orientes. Si enim diuinæ laudes, velut Pleiades, te aliquid moliente, oriuntur, tunc tempus eſt, rem gerendi, tunc florere, tunc lucere, tunc *oua* parere, conſilia promere licet, & telam ordiri, magnorúmque ſemina ſpargere negociorum. Quod ſi verò etiam feliciter, quod concepiſti, es enixus, tunc vel maximè Struthiocamelum imitare; animal excelſum; grande, & criſtis adeò præditum, vt de ijs etiam bellatorum caſſides adornentur; *ouis*, vaſorum inſtar, opulentum; currendi celeritate; jaculandi certitudine; concoquendi mira indole laudatum; ſed in his omnibus tantis titulis non jactabundum, non ſuperbum. Scit ſe corporis mole grauatum à terra non tolli; eaq; de cauſſa nec ſupercilium tollit, & criſtas, ſine criſtis, erigit; nec ſuas laudes canit; immo adeò *oua* tam grandia & vtilia non oſtentat, vt ea ſabulo abſcondat.

Vtinam homines, inter homines, ſicut Struthio inter aues, grandiſſimi, vtinam in lauta & bene parte aucta conſtituti, vtinam ingenio, eruditione, potentia, aut etiam virtutum præclaris facinoribus fæcundi, poſſent geſta præconiaq; ſua, aut præconijs digna tantiſper ſepelire, terra tegere, & obliuiſci; neque ea vellent ſoli oſtendere, aut ipſi ſpectare, vel contemplari, vt plauſum vel ab alijs ferant, vel ſibi ipſis III.

dent: tum profectò opera illorum, diuino amore (velut cæleſti calore *oua* arenis obruta) concalefacta, maximorum fætus meritorum eſſent productura: eo ſcilicet tempore, quo carne exutâ corporéque fracto, velut ruptâ teſtâ, ante diuini judicis conſpectum ſunt proditura. Tunc vtique agnituri eſſent ſuos fructus, quos modeſtia, veluti terra aliqua occultatos ſeruant, qui ſapiunt. Nam, teſte S. Baſilio *in Conſtitut. Monaſtic. c. 17. Humilitas tutiſſimus eſt virtutum omnium theſaurus*; cuſtodit enim virtutes; & earum merita, dum occulit, rapi à volucribus cæli non ſinit, donec fructus æternæ veræque gloriæ matureſcat; quem perdit gloria inanis.

IV. Hinc *ſi de natura dubitatur, diſciplina quid magis Deo ratum ſit, oſtendit*, inquit *lib. de Virg. Veland. Tertullian. Nihil eſt illi charius humilitate, nihil acceptius modeſtia, nihil peroſius gloria & ſtudio hominibus placendi.* Ac vt videas, tanquam *oua* in ſcrobe, ita humilitate *totum quoddam noſtrorum actuum foueri corpus*, vt loquitur S. Ambroſius *Serm. 20. in Pſ. 118.* S. Hieronymum audi. *ep. 14.* ad Celantiam ſic ſcribit: *Nihil habeas humilitate præſtantius, nihil amabilius. Hæc eſt enim præcipua conſeruatrix, & quaſi cuſtos quædam virtutum omnium: nihilq́; eſt, quod nos ita hominibus gratos & Deo faciat, quàm ſi vitæ merito magni, humilitate infimi ſimus.*

Prô

Prô dolor, palam eſt, paſſim contrarium fieri. V.
i enim, vt docet S. Baſilius *in Iſa. 2. quæſt. 198.*
umilitas eſt depoſitio vani ſenſus, qui ab elatione
ana de ſe exiſtimationis proficiſcitur; quàm eum
enſum pauci deponunt? quippe cum plerique
e, & ſua duntaxat cupiant exiſtimari. Quin &
ui nihil præclari egerunt, vel mentiendo ſe ja-
ditant, vt egiſſe videantur. Quid hi ex *ouis* ſuis
xcludent? pauonem, aut coruum, qui è cæli
rca euolauit non rediturus. Qui verò *clauſo cu-*
iculo, Deum *in abſcondito* & orat, & omni vir-
utum genere colit, *& quantò maior* eſt, *tantò* ſe
nagis *in omnibus humiliat*, ſuo tempore experi-
tur, ſua ſe merita, non tam occultaſſe, quàm
onſeruaſſe; immo hac ipſa latibuli ſui humili-
ate, locum in cælo illuſtriſſimum ſibi appa-
aſſe. Nam, vt in Prat. Spirit. & *apud Villegam*
n Extrauag. eſt, Thais illa proſtituti pudoris fe-
mina, vbi S. Paphnutij Abbatis ope ad frugem
eſt reducta, tanta ſcelerum deteſtatione ſe quo-
que ipſam deteſtabatur, vt erubeſceret Dei no-
men enunciare. Itaque cum aliud non præſume-
ret eloqui, hoc ſolùm identidem mente & voce
trepida repetebat: *Qui plaſmaſti me, miſerere mei.*
Qua animi modeſtia, ex meretrice antea, intra
triennium, ad eum perfectionis gradum perue-
nit; vt eminentiſſimæ gloriæ locum (quem Pau-
lus ſimplex in cælo conſpexerat mirificè radian-

tem,

tem, Patríque ſuo S. Antonio paratum conijciebat) vox de cælo audita, Thaidis eſſe, ſignificaret; quem illa ſcilicet intra decimum quintum diem eſſet aditura. Nempe de talibus, ad ſuperbos, ait Chriſtus Matth. 21. 31. *Amen dico vobis, quia publicani, & meretrices præcedent vos in regnum cæli*: cui aptior eſt humilis publicanus, quàm thraſonicè ſe jactans Phariſæus; & multò maximè is, qui cum in cenſu virtutum nihil habeat, quod laudari poſſit, laudes tamen appetit.

Diſſimiles animis tumidus vitaq; modeſtus,
Sunt, geſta aſpicias ſi bona, ſæpe pares.
Abſcondunt humiles pariter, pariterq; ſuperbi,
Sed magis abſcondunt hi bona, nulla patrant.

Humi-

Humilis aui ſimilis ova ſua & diſtri-
buenti, & abſcondenti.

EMBLEMA XXXVI.

IC ARTES ARTE CAVENTVR.

QVIſcula auis à ſono ſic appellata, docen- 1.
te natura, ſcit muſtelam *ouis* ſuis, aliáſ-
que beſtias inhiare, eáſque ſub glebis,
bi *Quiſcula* illa condit, per inſidias quæritare.
rgo, vt refert Petrus Berchorius *lib. 12. Re-
uctorij Moralis cap. 25.* damnum prudentiâ de-
inat. Nam neque nidulo eundem locum ſer-
at, ſed nunc hîc, nunc alibi *oua* ponit, diuerſis
mporibus diuerſas ſedes eligens. Quin adeò,
uta eſt; ne muſtela poſteritatem ſibi tollat, ac
ua ſimul reperta, ſimul deprædetur, etiam eo-
dem

dem tempore in varijs ea locis occultat. Quare maſculus & femina ſolent incubare : ille in vno loco *oua* calefacit, iſta in altero fouet. Quaſi cum Iacob *Gen.32.7.* populum, greges, oues, & boues, & camelos in duas turmas diuidente, dicerent : *Si venerit Eſau ad vnam turmam, & percuſſerit eam, alia turma, quæ reliqua eſt, ſaluabitur.*

II. Ita ſanè cauti ſunt & homines nummati, ac diuites, qui à furibus, incendijs, alijſúe infortunijs cum ſibi, tanquam à muſtelis, apprimè metuant, varijs in arcibus, vrbibus, prouincijs; quin & rebus, opes ſuas ſolent collocare. Nec totum maritus theſaurum ſeruat, ſeruat & vxor ſua cimelia. Vt ſi in viri conclaue irrumpat raptor, aliquid ſaltem remaneat in gynæceo; & ſi vineam grando percutiat, agri cenſum faciant; vel ſi ſeges infelix aſtra ſentiat inimica, vites à pruina immunes, autumnitatem donent. Ita & in amicis ſoliciti ſumus cumulandis; ne ſcilicet, dum, muſtulæ ritu, inuidus vnum nobis eripit, omni amicitiæ auxilio deſtituamur. Quare Senec. *lib. de remedijs Fortun:* *Amicum*, inquit, *perdidiſti? fortem animum habe, ſi vnum; erubeſce, ſi vnicum. Quid in tanta tempeſtate, ad vnam ancoram ſtabas?*

III. Hoc ergo in diuitijs, & amicitijs agimus? Cur non etiam potiùs imitemur *Quiſculam*, vti & Stru-

truthionē,in occultando noſtro theſauro ſpi-
tuali,ac pluribus locis cuſtodiendo; quando
tygius hoſtis,in eodem quærendo, tam ſedulò
nitatur muſtelam? Quiſcula 1.imbecillitatem
iam agnoſcit, ſicut & humilis fragilitatem
iam, ac peccata ſua, teſte S. Auguſt. *conc. 15.*
Pſ. 118. 2. Quiſcula ſibi ipſi ſuiſque viribus
ffidit, ſicut & humilis *veriſſima ſui agnitione*
bi ipſi vileſcit, teſte S. Bern. *in tract. de gradib.*
lum. 3. Quiſcula *oua* ſua abſcondit, ſicut &
umilis opera ſua, humanū diem verens. *Quid*
t eſſe humilem? ait S. Aug. *in Pſ. 33. nolle in ſe*
udari. Et iuxta S. Baſil. *in Iſa.cap.2. ſupra cit.*
Iumilitas eſt depoſitio vani ſenſus, qui ab elatione
ana de ſe exiſtimationis proficiſcitur. Plerumque
eritum perdit, qui factum oſtendit; ſicut *oua*
ui iactat, mactat.

4. Quiſcula talis Chriſtus erat, qui maximis IV.
iraculis,immo etiam,Solis inſtar,cum radiaſ-
t transfiguratus, vetuit rem euulgari antè,
ıàm à mortuis reſurgeret. *Matth. 17.9.* Ita
mirum docuit *oua* abſcondere, & fugere lau-
es humanas. Quare S. Bern. *ſerm.4. de Aduen-*
, duplicem indicat humilitatem. Expendens
im illud: *Diſcite à me, quia mitis ſum, & hu-*
ilis corde, ait, *Humilitas duplex eſt: altera co-*
itionis, altera affectionis, quæ hîc dicitur cor-
s. *Priore cognoſcimus, quod nihil ſumus, & hanc*
diſci-

diſcimus à nobis ipſis, & ab infirmitate propria: poſteriore calcamus gloriam mundi, & hanc ab illo diſcimus, qui exinaniuit ſemetipſum formam ſerui accipiens; qui etiam quæſitus in regnum fugit: quæſitus ad tanta probra, & ignominioſum ſupplicium crucis ſponte obtulit ſemetipſum. Priorem autem cognitionis non diſcimus à Chriſto. *Non enim quomodo ego vel tu*, ait idem, *inuenimus nos in virtute dignos dedecore & contemtu, dignos omni extremitate & inferioritate, dignos etiam ſupplicijs, dignos plagis: non inquam, ita ille: quæ tamen omnia expertus eſt, quia voluit, tanquam humilis corde. Humilis videlicet illa humilitate, quam cordis ſuaſit affectio, non quam extorſit, diſcuſſio veritatis.* Porrò tanta virtus eſt humilitas, vt à ſummo eam oportuerit Magiſtro doceri; & tamen pauci didicerunt.

V. 5. Quiſcula ſe inſufficientem agnoſcens, maritum in partem laboris vocat, cui *oua* ſubijcit, nec perdit: ſicut humilis & Deo, & proximo propter Deum, ſe ſuáque ſubijcit. Hinc ait, *Pſ. 61. 2. Nonne Deo ſubiecta erit anima mea? ab ipſo enim ſalutare meum.* Verè S. Ambroſ. *lib. 10. ep. 84. In eo*, inquit, *proprietatem* humilitatis *definimus, quòd per omnia Deo ſubditur. Nec poteſt quidquam de meritis ſuis perdere, quorum cauſſas, atque profectus, non in ſe, ſed in auctore ſuo conſtituit.* Nec erga Deum modò humilis ſe ſubmittit,

mittit,ſed etiam erga Magiſtros ſcientiarum ac virtutum,erga parentes, & ſuperiores, denique ſubiectus eſt, *omni humanæ creaturæ propter Deũ.* 1. *Pet.2.13.* neque ulli mortalium ſe antepo- nit.

6. Quiſcula cautiſſimè ſedem nidorum, atq; *puorum* cuſtodiam diuidit, ſicut & humilis circumſpectè agit. Vnde S. Ambroſ. *l. 2. de offic. c. 17.* in illud *Phil.4.12. ſcio & humiliari, ſcio & abundare. Non ergo*, ait, *indocta humilitas, ſed quæ habeat ſui modeſtiam, & ſcientiam, laudi datur.* Et D. Greg. *part.2. Paſtoralis c.6. ſolerter intuendum eſt* (ijs qui præſunt) *ne dum immoderatiùs cuſtoditur virtus humilitatis, ſoluantur iura regiminis: & dum Prælatus quisque plus ſe, quàm decet, deijcit, ſubditorum vitam diſtringere ſub diſciplinæ vinculo non poſſit.* Vt ergo prudentiam comitari humilitas, ita viciſſim prudentia fulcire debet humilitatem: ne aut illa in ſuperbiam degeneret, aut iſta labatur in vilitatem ſubditis perniicioſam. Multi *oua* ſua perdunt, quia incautè cuſtodiunt. Cum ergo negligentiâ tot res perdantur, VI.

Incuriâ quare laborant plurimi?
Quisquiliæ vbique, non vbique Quiſculæ.

O Hirun-

Hirundinum ova, linguæ vitia ſignificant; quæ qui moderatur, dignus eſt moderari Mundum.

EMBLEMA XXXVII.

INTER LOQVACES, QVI TACERE SCIT, IMPERAT.

I. *HIrundinibus hoc natura largita eſt*, ait Ælian. *l. 1. de animal. c. 37. Cum blattæ earum ouis pernicioſæ ſint, matres apij folia ante pullos proijciunt, ob idq; ab illis ad pullos acceſſus fieri nequit.* Scilicet vt ad rutam à bufone. Sicut autē *meropibus apes*, eodem teſte *lib. 8. c. 6. hirundinibus cicadæ ſunt faciles captu* : ita ciconijs bufo & rana.

II. Hirundo, ſeu Progne, (vt quidam volunt contra

contra *Ouid. 6. Metam.* de quibus *Cæl. Rhodigin. l. 29. c. 26.*) abſçiſsâ linguâ in hirundinem garrulitate inſignem, & matutinos ſomnos rumpentem mutata; ab Anacreonte accuſata, eos ſignificat, teſte Pierio *l. 22. Hieroglyph.* qui ſapientiæ parum, loquentiæ multùm habent, vt copiâ ſermonis inopiam mentis compenſent. Apud Ariſtophanem Cleophanti illud ſtigma eſt impreſſum: *Ex cuius labris hirundo Thracia perſtrepit.* Pythagoræ præceptum eſt, *apud Plutarch. q. 7. Sympoſ. 8. hirundinem ſub eodem tecto ne habeas:* quamuis veris nunciam.

Itáque garruli id conſequuntur, vt non ſolùm moleſti ſint, ſed etiam, vt multi loquentiâ ſuâ nihil conſequantur. Parùm enim ei creditur, qui loquitur multùm; & ſicut vna hirundo non facit ver, ita vnus loquax non facit fidem. Dicta illius, velut *oua Chelidonis blattas*, ita nugas & apinas habent pernicioſas. Quæ niſi identidem iuramentis, vti hirundines apij folijs, muniant, nihil ſibi credi exiſtimant. Cum autem hirundo cicadã corripit, quid aliud docet, quàm loquaces loquacibus, aut indoctos doctis eſſe aduerſos, eóſque ſæpe deuorare? Nam & garrulum, & eruditum cicada ſignificat. Nota cicadæ & formicæ fabula; hæc enim magni laboris exemplum eſt, illa oſtendit loquacitatem eſſe matrem egeſtatis. Itaque ſæpe hirundo cicadam III.

corripit in paſtum, cum loquax inuenit alium ſe loquaciorem, à quo proſcinditur: vt qua ipſe menſura metitur alijs, alij quoque eidem remetiantur.

IV. Interim & ſuæ ſunt cicadis laudes. *Ceteræ aues Indiæ*, inquit Ælian. *l. 1. de animal. c. 20. os expreſſum habent, & ore valent ad cantum, moreq́; hominum, lingua loquuntur. Cicadæ non ita, ſed (membranulæ uerberatione) circa cinctum loquuntur. Rore veſcuntur. A prima luce, donec impleantur hominum conuentu fora, ſilent. vigore ſolis progrediente, cantare aggrediuntur: & tanquam laborioſi cantores ſupra caput meſſorum ſtantes, aures ipſorum & paſtorum, viatorumq́; demulcere ſtudent. Hoc autem cantandi ſtudium ſolis maribus à natura tributum eſt. Cicada femina muta eſt, ac more ſponſæ verecundæ ſilentium ſibi conuenire exiſtimat.* Hinc Samius ille, *apud Plutarch. loc. cit.* vel idcirco hirundinem hoſpitam recipi vetat, quia *carnem depaſci ſolet hirundo, venaturq́; ſacras illas Muſis canoras cicadas.* Et Ariſtophanis, *in Nebulis*, Scholiaſtes cicadas, ob cantum, Apollini ſacras facit. Garrulus ergo in indoctos atque doctos pariter fertur.

V. Loquacitatis item Symbolum eſt, rana identidem, etiam *ſub aqua, ſub aqua maledicere* & coaxare, itemque bufo lugubriter ſingultire non ceſſans. Quid verò hac ſua garrulitate hæc omnia

nia animalia lucri reportant? Ciconia auis muta, cui nec lingua quidem eſt, ſceptrum tenet; & nunc hirundinem ſub nido ſuo nidulantem, nunc ranam, nunc rubetam roſtro percutit vociferantemque diſcerpit. Scilicet multùm poteſt efficere, *Si quis in verbo non offendit, hic perfectus eſt vir, poteſt enim freno circumducere totum corpus. Iac.3. 2.* Loquaces autem mendaces plerumque; quare *faciunt, vt nec vera dicentibus credatur.* S. Hieron. *ep. 38. Præferendus ille, & magnus eſt, cui inter proſpera ſaltem riſus indecentior, aut ſermo inſolentior, aut immoderatior cura veſtis vel corporis non irrepſit.* S. Bern. *l. 2. de Conſid.* Rarò pænitet tacuiſſe. *Sancti viri*, inquit Gregor. *l. 22. Moral. c. 16. cum conſpiciunt, quia auditorum vitam loquendo lucrari non poſſunt, tacendo abſcondunt ſcientiam ſuam. Ad imitandum quippe viam Domini, quaſi ad quoddam nobis propoſitum ſignum currimus. Ipſe enim quia Herodem vidit non profectum quærere, ſed ſigna, vel ſcientiam velle mirari, requiſitus ab eo tacuit, & quia conſtanter tacuit, ab eo irriſus exiuit.*

Ita ſtulti rident ſapientes; ſapientes autem ſæpe potentiùs loquuntur tacendo. Inter quos Agatho Abbas, qui lapillo ori indito, tacere didicit, idque ſilentium per tres, vt S. Romualdus per ſeptem annos, continuauit. At Theona domunculæ incluſus, ſupra Pythagoræ quin- VI.

quennium, nempe per 30. annos tacuit, cum ſolo Deo locutus: vti S. Gregorius Naz. toto aliquando quadrageſimæ tempore ſilentium ſibi indixit. S. Ioannes Silentiarius, *apud Sur. 13. Maij* ex Epiſcopo eremicola, per 47. annos, vſque ad ætatis ſuæ annum 104. ſiluit. B. Abbas Pambo, *in hiſt. Trip. l. 8. c. 1.* alicui ſibi *Pſ. 38.* legere incipienti, cuius initium eſt, *Dixi cuſtodiam vias meas, vt non delinquam in lingua mea,* dixit: *Sat eſt, reliqua audiam, cum iſtud opere impleuero.* Diu poſtea cum redire diſtuliſſet, dixit, ſe iſtud ipſum non perfeciſſe adhuc. Quare cùm eum adiens Theophilus Epiſcopus ſpirituali ſermone refici cuperet, reſpondit idem, nec ſermonibus eum refici poſſe, ſi taciturnitate non reficeretur. Simile quid Arſenius fecit apud *Sur. 19. Iul.* cum frater eum inuiſeret. Quis neſcit S. Thomam de Aquino adoleſcentem, tantum fuiſſe ſilentij amatorem, vt condiſcipulis *bos mutus* vocaretur? ita nimirum mutus fuit, vt ſilentium eius poſtea, in toto orbe, auditum, & Academias, & Eccleſias acutiſſimè erudiret. Sed non tacenda mihi illa potentia ſilentij, quam, vt auctor eſt Thom. Cantiprat. *2. Apum. c. 13.* in Affligenio S. Benedicti in Brabantia monaſterio Religioſus quiſpiam mundo exhibuit; dum ſilentio ita deditus, vt intra 16. annos ne verbulum quidem mutiret, orto tamen ſæuiſſimo in-

cendio,

cendio, omne auxilium humanum ſuperante, cellâ ſuâ egreſſus, fusâ ad Deum prece, tandem linguam juſſit oſtendere, quid ſilendo didicerit: Lingua ergo in hæc ſe verba ſoluit: *Stes ignis, hâc horâ, flamma penitus acquieſcas.* Cum dicto hoc, ignis ceſſauit. Tantùm auctoritatis ineſt rarò loquenti.

Extinxit ignes factus vnus eloquens:
Plures loquendo ſuſcitant incendium.

Ova miraculo ſervata liberalitatem commendant.

EMBLEMA XXXVIII.

SERVANTVR, QVÆ DONANTVR.

1. DE S. Catharina Senenſi ſcribit *in vita eius 29. April.* Surius in hæc verba. *Pauper quidam, ſed qui ſua ſponte bonis temporarijs ſe nudaſſet propter Deum, rerum ad victum pertinentium penuriam patiebatur. Percepit id ſacra virgo, & aliquot oua coniecit in ſacculum lineum, tunicæ ipſius intrinſecus aſſutum, vt in illo paupere Chriſtum reficeret. In via autem ingreſſa in templum orationi ſe dedit, & ectaſin paſſa, caſu incubuit corpore in ſacculum illum ouis plenum. Erat autem in eodem ſacculo digitale æreum. Ecce tibi rem*

omni

omni admiratione digniſſimam. Digitale illud pondere virginei corpuſculi fractum eſt in tres partes, oua prorſus integra manſerunt, cum tamen aliquot horis illud pondus ſuſtinuiſſet. Hæc ille.

Quæ docent, quantam Deus curam habeat II.
eorum, qui vel paupertatis amore ſe ipſos non curant, vel amore Dei pauperes curant, promi magis, quàm condi. De illis ait *Pſ. 54. 23. Iacta ſuper Dominum curam tuam, & ipſe te enutriet;* eſcáſque tuas cuſtodiet, neque *oua*, quamuis *oua* confringi patietur. Sed illorum quoque curam habebit, qui curam habent pauperum, in eóſq; de ſuo, non de alieno, ſunt liberales. Nam *oua* qui cuſtodit ex liberalitate pauperibus deſtinata, multò magis cuſtodiet ipſos, qui ſunt liberales, ne liberalitate ab hominibus vincatur.

Aptè S. Leo *Serm. 10. de Quadrag. Vbi De-* III.
us curam miſericordiæ inuenit, ibi imaginem ſuæ pietatis agnoſcit: ac plena manu dantibus, pleno modio refundit. Et Clemens Alex. *l. 2. Strom. Dei imago eſt homo benefaciens.* Quamobrem *quemadmodum diuitum filij,* inquit S. Chryſ. *hom. 1. ſeu in præfat. in ep. ad Philip. ornatus gratiâ aureum monile geſtant in collo, nec id vnquam deponunt, velut nobilitatis ſignum circumferentes, & oſtentantes: itidem & nos oportet ſemper beneficentia indutos eſſe, declarantes, quod filij ſumus eius, qui miſericors eſt, & ſolem ſuum exoriri facit ſuper bonos ac malos,*

IV. Vel Ethnici hinc laudantur. Apud Suet. *in Veſp.* T. Veſpaſianus interrogatus, cur tam multa polliceretur? reſpondit, non oportere quenquam à Cæſare triſtem diſcedere. Alphonſus, teſte Panorm. *l. 4. de rebus geſtis illius*, cum audiſſet Veſpaſianum Cæſarem, *eam diem ſe perdidiſſe* ſolitum dicere, *in qua nihil quidquam alicui donâſſet*, egit gratias Deo opt. Max. quòd eo modo nec diem ipſe perdidiſſet. Hac ipſa de cauſſa ait Apoſtolus *Col. 3. 12. Induite vos, ſicut electi Dei, ſancti, & dilecti, viſcera miſericordiæ*; Sicut induit Catharina Senenſis, atque inde magis, quàm ipſo miraculo enituit. Quippe, vt S. Hieronymus ait *l. 16. in Iſa. Liberalitas virtus maxima eſt, & via regia, à qua declinat ad dexteram, qui parcus eſt, & non ſolùm alijs, ſed ne ſibi quidem tribuit, quod neceſſe eſt. Ad ſiniſtram, qui comedit ſubſtantiam ſuam cum meretricibus, & dicit cum Iſraël; manducemus, & bibamus, cras enim moriemur.*

V. Definitur à Speuſippo liberalitas, *habitus, qui in quærendis erogandiſq; pecuniis decorum ſeruat.* Vbi, nomine *pecuniæ*, cum Ariſtot. 4. *Ethic. c. 1.* intelligendum eſt, *quidquid nummis æſtimari poteſt.* Quamobrem à S. Thoma *2. 2. q. 112. art. 2. & 3.* virtus hæc dicitur, *diuitiarum appetitum moderari*, hominémque expeditum reddere, ad ijs ex rationis dictamine vtendum: in acqui-

quiſitione & erogatione ſcilicet earum, quæ niſi moderata ſit, vel non tantum, quantum oportet, tribues, & eris auarus ; vel in dando modum excedes, & fies prodigus. Igitur *medio tutiſſimus ibis* : quod S. Ludouicus fecit Sorbonicam adiuturus architectationem.

Tullius *1. de off.* & S. Ambr. *1. de off. c. 28.* VI.
liberalitatem, pro affectu benignitatem, pro effectu beneficentiam vocant. *Non enim ſatis eſt bene velle, ait cap. 30. Ambr. ſed etiam benefacere. Neq; ſatis eſt benefacere, niſi id ex bono fonte, hoc eſt, ex bona voluntate, proficiſcatur. Hilarem datorem diligit Deus.* Quis neget, quòd diligat? In Catharinæ miraculo oſtendit. Immo oſtendit, quando piam liberalitatem ſacrificijs prætulit. *Euntes*, inquit, *Matth. 9. 13. diſcite, quid eſt, miſericordiam volo, & non ſacrificium.* Pythagoras rogatus, qua ratione homines Dijs ſimiles haberi poſſint? dixit, *Si veritatem amplecterentur, & cunctis benefacerent.* Sicut ergo ad alta aſpiramus naturæ impetu, ita, teſte Tullio, *in Læl. natura ad liberalitatem propenſi ſumus.*

Vnde & qui accipit, non tam effectu, VII.
quàm affectu dantis meritum æſtimat. Quia, vt ait Seneca *1. de Beneficijs c. 6. Beneficium non in eo, quod fit, aut datur, conſiſtit, ſed in ipſo dantis, aut facientis animo.* Affectus iſte debet eſſe ad omnes; etiam inimicos, *operemur bonum ad omnes*, ait

Pau-

Paulus, *Gal.6.10.* & Chriſtus *Matth.5.44. benefacite his, qui oderunt vos.* Et quidem animo liberali, hoc eſt, libero & libenti, promptóq;. Denique ex Chilonis, *apud Laërtium l.1.c.5.* ſententia, *hæc beneficij inter duos lex eſt. Alter ſtatim obliuiſci debet dati, alter accepti nunquam*; vt Senecæ verbis rem vertam. Hæc omnia qui habet, eſt liberalis, qualis fuit Io. Eleemoſynarius, Nicolaus Myrenſis, & Sanctulus ille Nurſiæ, *apud S. Greg. l.3. Dial. c.37.* quem, ob liberalem charitatem, Deus, velut *oua Catharinæ*, etiam à Carnificis gladio non paſſus eſt violari. Cyrus dixit, ſe Theſauros parare dando; adeóque perſuaſum habuit, bona donare, eſſe ſeruare: è Sanctulo diſcimus, non tantùm dona dando ſeruari, ſed etiam donantes.

Quis poni facto contraria credat in vno?
In miſeros aurum ſpargere, colligere eſt.

Ovo-

Ovorum cura, diſciplinæ magiſtra.

EMBLEMA XXXIX.

INDVSTRIA NATVRÆ MANVM PORRIGIT.

ANſerina oua feliciùs, ac pauonina à gallinis fouentur. Ita autem ſunt ſupponenda. Quinque oua pauonum, reliqua gallinæ ſupponantur: decima die oua omnia gallinacea ſubtrahuntur, & alia item gallinacea totidem recentia ſupponantur, quot ablata ſunt; vt trigeſima luna, hoc eſt, expletis triginta diebus, poſſint cum pauoninis ouis aperiri. Oua autem pauonum, quæ gallinæ ſubiecta ſunt, ſæpe manè conuertantur, quia hoc ipſa facere vix valebit: vnam partem oui notabis, vt te ſubinde conuertiſſe cognoſcas. Porrò cum nati fuerint, 1.

rint, maximè cuſtodiendi ſunt, cùm criſtam mittunt, tunc enim facilè pereunt. Anſerina autem gallinaceis eodem modo ſupponantur, amoueantúrque: nam pauonum & anſerum cubandi idem tempus eſt: gallinarum autem dies viginti vnus, nouem videlicet minùs, quàm pauonum. Ouis tamen anſerũ vrtica ſubijcietur. Hæc Palladius, & ex eo Cardan. *lib. 7. de rer. variet. c. 35.* Qui paulò infra ſubdit: *In phaſianis eadem ratio exactè, quæ in pauonibus, ſed quindecim oua ſupponuntur, cetera ſui generis terminus idem eſt.* Tanta anſerum, aut pauonum cura eſt.

11. Et quæ cura filiorum? nonne & illi, velut *oua*, Magiſtris ſupponendi? Cur enim Perſius *ſat. 5. ait:*

> *Me tibi ſuppoſui, teneros tu ſuſcipis annos*
> *Socratico, Cornute, ſinu tunc fallere ſollers*
> *Appoſita intortos, oſtendit regula mores,*
> *Et premitur ratione animus, vincique laborat,*
> *Artificémque tuo ducit ſub pollice vultum.*

Et, ſi ſacra quærimus, nonne Paulus *Hebr. 13. 17.* ſcribit: *Obedite præpoſitis veſtris, & ſubiacete eis,* ſicuti *oua*, vt maturentur, debent ſubiacere gallinis. Et rurſus. *Rom. 13. 1. Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit.* Sicut ergo *ouis* gallina, ſic hominibus neceſſaria eſt diſciplina, qualis eſt, Patris in filium, Magiſtri in diſcipulum, Domini in ſeruum, & Magiſtratus in ſub-

ſubditum; quæ tota conſiſtit in eo, vt alienæ iſti pareant voluntati, & tempus expectent, ac modum, moréſque velut calorem accipiant, donec mатureſcant.

Rectè enim Seneca *l. De Morib. Educatio, & diſciplina mores facit: & illud ſapit vnusquisque, quod didicit.* Et S. Cypr. *de habitu Virginum: Diſciplina, cuſtos ſpei, retinaculum fidei, dux itineris, ſalutaris fomes, ac nutrimentum bonæ indolis, magiſtra virtutis, facit in Chriſto manere ſemper, ac iugiter in Deo viuere, ad promiſſa cæleſtia, & diuina præmia peruenire. Hanc ſectari ſalubre eſt, & aduerſari ac negligere lethale.* Quocirca Lucius *lib. de Deo Socratis*, ait, nihil ſe æquè mirari, quàm cum omnes cupiant optimè viuere, & ſciant non aliâ re viui, quàm animo; nec fieri poſſe, quin vt optimè viuas, animus colendus ſit, tamen homines animum ſuum non colere. III.

Oua tanto ſtudio curantur, mutantur, conuertuntur, neque aui cuicunque ſupponuntur; & liberi cuiuis pædagogo, cuiuis magiſtro committuntur? Præſtaret, nulli committere, quàm malo. Nulli tamen committere, eſt vel omnes malos ſuſpicari; vel nolle, vt filij ſapiant. Nam mores primùm, deinde ſapientia diſcitur, quæ ſine moribus malè diſcitur. *Quare liberalib. ſtudijs filios erudimus? Non quia virtutem dare poſſunt, ſed quia animum ad accipiendam virtutem præ-* IV.

præparant, ait Senec. *ep.89*. Itaque debent homines, per diſciplinam, ad ſapientiam peruenire.

V. Diſciplina autem diuiditur in correctionem, & inſtructionem, quorum primum timore, ſecundum amore perficitur; vtrumque à Magiſtro; à quo ſi vulgus, ſi ruſtica plebes non vult litteris, certè debet pietate erudiri; etiamſi ſit adulta. *Quid eſt ſtultius*, ait Senec. *ep.77.quàm quia diu non didiceris, non diſcere? Omnis ætatis homines hæc ſchola admittit. Tamdiu diſcendum eſt, quàm diu neſcias: &, ſi prouerbio credimus, quamdiu viuas. Etiam ſeni diſcendum eſt.* Aſſonat Auguſtin. *ep. ad Hieronym.* ſcribens: *Ad diſcendum, quod opus eſt, nulla ætas ſera videri poteſt: quod, & ſi ſenes magis decet docere, quàm diſcere, magis tamen decet diſcere, quàm ignorare.*

VI. Cuius rei pulcherrimum ipſe exemplum reliquit, ad Auximium Epiſcopum ſcribens, *& habetur 24.q.3.can. ſi habes de hac. Senex à iuuene, & Epiſcopus tot annorum à collega, necdum anniculo paratus ſum doceri, quo modo poſſim vel Deo, vel hominibus iuſtam reddere rationem.* Exempla ſunt autem & aliorum in diſciplinam traditorum, tot, quot laudantur vel diſcipuli, vel magiſtri, qui eos, diuerſos ſanè, nempe vel pauonum, vel anſerum, vel gallinarum *oua*, excluſerunt: digni præmio ſiue in ſtupidos inciderint,

int, ſiue in ingenioſos. Nec multo aliter So-
rates dixit : *Oportet magiſtros multas mercedes apere à diſcipulis : ab ingenioſis quidem, quia mul-a diſcunt : à rudibus verò, quia multos labores ex-ibent.* Denique vniuerſim *oua teneram adhuc rolem exprimunt*, ut *in c. 34. Iob.* Scribit D. Greg. *quæ diu fouenda ſunt, vt ad viuum volatile erducantur. Oua quippe inſenſibilia in ſemetipſis unt, ſed tamen calefacta in viua volatilia conuer-untur. Ita nimirum paruuli auditores ac filij, cer-um eſt, quòd frigidi inſenſibiléſque remaneant, niſi loctoris ſui ſolicita exhortatione calefiant. Sed oua rruthionis derelinquuntur* (vide *Embl. 35.*) *cum liſcipulis ſuis hypocritæ nullum cæleſtis vitæ exem-lum præbent.* Quid enim ſperes à naue, quæ non habet gubernatorem; à viatore, qui, pro luce, incidit in ſeductorem? nonne illa in ſco-pulos, iſte in mille incurret Labyrinthos? cum alioquin etiam bonos duces pauci ſequantur. Apud plurimos enim diſciplina, non *diſciplina* eſt, ſed *diſplicina*. Malunt in tympanis ludere, quàm in choro ſaltare. Parentum eſt igitur & magiſtros prouidere, & bonos. Quare

Quicunque maturos cupis,
Parens, habere filios,
Noli anſeri committere.

Ova variè aperta, variè tractanda hominum ingenia, ſed piè, & à pijs, monent.

EMBLEMA XL.

NON EST INGENIVM, NON EST MOS OMNIBVS IDEM.

I. MEnſarum vrbanitas docet, ſepties errari poſſe in *ouo* edendo, & ritè aperiendo. Sed *quemadmodum apponendi, ita etiam oua aperiendi modus diuerſus eſt*, *ait* Vlyſſes Aldrouandus *lib. 14. Ornithol. c. 1. Iudæi enim ea aperiunt parte acutiore, vt ſi qua illic gutta ſanguinis apparuerit, abſtineant; nos* (Itali ſcilicet) *obtuſiore plerumq;, Germani in latere.* Martes ingenio callida alium aperiendi modum reperit; nam

nam vt exugere ad amuſſim *oua* poſſit, vtroque capite ea ſubtiliter perforat, vt aër ſuccedens, ſuccum trahi ſinat. Quem comedendi modum hominum quoque nonnulli immitantur, dum *oua* ſorbendo exhauriunt.

Scilicet & homines trahendi non vnus eſt modus. Aliæ nationes, aliter nutriunt ſuos infantes; & aliæ aliter educant liberos; ac ſæpe non tam pro liberorum capacitate, quàm pro ſua voluntate. Poteſt *ouum* quacunque parte aperiri; ſed alijs alia pars placet, vel pro ritu gentis, vel pro more regionis. Ita nonnulli, tales ſuos volunt eſſe filios, quales ipſi fuêre. Quamobrem non modò regum filij reges, ſed etiam ſartorum filij fiunt plerumque ſartores & ruſtici ruſticorum. Quin & Menalcæ plerumque volunt vocari, quoquot à Menalca deſcendunt. II.

Quod in moribus etiam contingit. Tametſi enim ſubinde heroum quoq; filij noxæ; nec Ciceroni gnatus ſuus par eſt; plerumque tamen tricongij tricongios, & Sardanapali Sardanapalos; auaros auari, impij impios educant. At neutrum natura jubet, vel Deus. Sæpe enim aliquis à purpura parentum, ad humilia deſcendit; & non rarò in mapalibus nati, de ſtiua, ad ſceptrum & ſolium peruenerunt. Itaq; nullus Crœſus regno ac fortunæ fidere, nullus Irus deſperare, ob natales, debet. Neque verò omnis pa- III.

rens progeniem vidit vitioſiorem. Efferatiſſimæ belluarum catulos genuerunt, qui ſi humanis manibus fuêre excepti, cicurati ſunt. Ita ethnicorum, Turcarum, hæreticorum proles Catholicè educata, ad magnam ſæpe perducta eſt pietatem. Ipſe Moſes à Pharonis filia enutritus, quantum non profecit in litteratura Ægyptiorum? Quemadmodum ſpina, licet, per ſe nullum gratum hominibus fructum proferat, in pyrum tamen inſerta fructus dulciſſimos edit: ſic homo agreſtis licet ſit, diſciplina tamẽ adeò formari poteſt, vt fructus vberrimos vtiliſſimóſq; gignat.

IV. Et quamuis non gignat; ſaltem tu officio tuo ſatis feciſti, ſi conatus es ingenium aperire, & erudire. *Si annunciante te ad impium, vt conuertatur à vijs ſuis, non fuerit conuerſus à via ſua, ipſe in iniquitate ſua morietur. porrò tu animam tuam liberaſti. Ezech. 33. 9. Hìc certè*, ait Proſper *l. 1. de Vit. contempl. c. 22. ſatis euidenter oſtenditur, quòd ſiue proficiant, ſiue non proficiant auditores, tacere eis non debeant ſacerdotes.* Ita & parentes debent omnia tentare. Itaque, vt non vnus eſt modus *ouorum* aperiendorum, ita nec vna ratio tentandi ingenia puerorum. Dummodo vtilia doceantur. *Hoc ſcire, quid proderit?* ait Senec. *ep. 89. vt ſolicitus ſim, cum Saturnus & Mars ex contrario ſtabunt? aut cum Mercurius veſpertinum*

faciet

faciet occaſum, vidente Saturno. Immo quid proderit, audire, à fele comas ſibi lambente, pellemq́ue mundante ſignificari aduentum noui hoſpitis? aut coruo circa domum crocitante, portendi mortem alicuius inquilini?

Hæc docentur homines à cunis, & neſciunt, inter tot curioſitates ac ſuperſtitiones, ritum Deum precandi, aut artem, qua metum ſibi demant, cupiditatem eximant, libidinem frænent. Culpa ea eſt educatorum, & Magiſtrorum, quorum officium eſt, cum litteris docere virtutes. *Muſica monſtrat mihi,* ait ib. Seneca, *qui ſint modi flebiles; monſtret potiùs, quo modo inter aduerſa non emittam flebilem vocem. Metiri me Geometres docet latifundia; potiùs doceat, quo modo metiar, quantum homini ſatis ſit. Numerare docet me Arithmetica, & auaritiæ commodare digitos; potiùs doceat, nihil ad rem pertinere computationes. Doces me, quomodo nihil perdam ex finibus meis; ego diſcere volo, quomodo totos hilaris amittam. ô egregiam artem: ſcis rotunda metiri; ſi artifex es, metire hominis animum, dic quàm puſillus ſit. Scis, quæ ſit recta linea, quid tibi prodeſt, ſiquid in vita rectum ſit ignoras?* Non malum eſt iſta etiam diſcere, ſed iſtis diſcendis ita te impendere, vt neceſſaria ignores. V.

Rectè proinde faciunt parentes, qui dum ſua ſua magiſtris tradunt, non tantùm magi- VI.

ſtros gnauiter quærunt, à quibus litteras, & citharam, ſed etiam mores ac pietatem diſcere poſſint, vt vndique erudiantur. Diſcunt pedes ſaltare, cur non diſcunt manus orare? Sciunt tui filij numerare pecunias, cur non, vel te magiſtro, etiam preces debitas Deo numerant? Nec erubeſcere debet quiſquam, ſi occupetur in pueris ad virtutem erudiendis; cum videamus glorianter ſuperbire ſæpe, qui eos docent equitare. Nobilius eſt, Deum colere, quàm equos regere.

VII. In Alexandrina Eccleſia, teſte Euſebio *l. 6. hiſt. c. 1. & 12.* catechumenis inſtruendis præfuit Pantænus, Clemens, Origenes Heraclas, De S. Vincentio Ferrerio ita *apud Sur. 5. April.* ſcribit Petr. Ranzanus: *Neq; duntaxat ætate prouectos ſublimium rerum capaces erudiebat, ſed etiã pueros certis ad ſe horis euocatos inſtituebat, docens eos, quemadmodúm cruce ſe ſignarent, orationem Dominicam, & Angelicam ſalutationem, atque fidei Symbolum enunciarent, Deum colerent, amarent, parentibus & proximis quibusque honorem haberent, & debita officia perſoluerent.* S. Hieronymus, *ep. ad Lætam*, multa dat præcepta jam ſenex pro recta inſtitutione filiæ, tandemq; hæc addit: *Ipſe, ſi Paulam miſeris, & magiſtrum me, & nutriciũ ſpondeo, geſtabo humeris, balbutientia ſenex verba formabo, multo glorioſior mundi Philoſopho, qui non regem Macedonum Babylonio perituram*

rùm veneno, ſed ancillam & Sponſam Chriſti erudiam, regnis cæleſtibus offerendam. Nec magnus ille Academiæ Pariſienſis Cancellarius Io. Gerſon. dedignatus eſt puerilem catecheſeos inſtitutionem tradere, ac tam exemplo, quàm verbo commendare. Quid quòd ipſe Chriſtus dixit *Matth. 19. 13. Sinite paruulos venire ad me?*

Igitur & parentes, & quicunque, vel magni, vel parui, viam juuentuti aperiant ad virtutem; quiſque ſuo modo, dummodo bono, dummodo conuenienti, & accommodato. Alijs acumina laudeſque obijciat, alijs latera fodiat ſtimulis, alijs obtuſa demat; ſic enim ingenia varia, velut *ſera* ſunt variè aperienda. Aptè huc apponi poſſunt Cn. Cornelij Galli verſus *eleg. 1.* quibus idem docetur. Sunt enim iſti. IIX.

Diuerſos diuerſa juuant: non omnibus annis
Omnia conueniunt: res priùs apta, nocet.
Exultat leuitate puer, grauitate ſenectus:
Inter vtrumque manens ſtat iuuenile decus.
Hunc tacitum triſtemq; decet; ſit clarior ille
Lætitia, & linguæ garrulitate ſuæ.
Cuncta trahit ſecum, vertitq; volubile tempus:
Nec patitur certâ currere quemque viâ.

Ab omni creatura nos doceri, ovum docet.

EMBLEMA XLI.

NEC TALEM PIGVIT, TALI DI-DICISSE MAGISTRO.

1. FRanciſcus de Corduba *in Didaſcalia multiplici*, etſi non veram, iucundam tamen atque curioſam, ex Hebræorum fabulis, affert interpretationem illius loci. *3. Reg. 6. 7. Domus autem cum ædificaretur, de lapidibus dolatis atque perfectis ædificata eſt: & malleus, & ſecuris, & omne ferramentum, non ſunt audita in domo, cum ædificaretur.* Cuius loci ſenſus genuinus eſt, induſtria artificum, & prudentia Salomonis, ad tantum opus lapides & ligna adeò exactè priùs

riùs alibi, nempe in monte & lapicidinis, à cæ-
ıentarijs Salomonis & Hiram, ut dicitur *3.*
Reg.5.18. fuiſſe aptata, vt in ipſo loco templi,
ne ullo ferè ſtrepitu, bitumine, aliiſque neceſ-
ırijs vinculis compaginarentur; in figuram ſci-
cet myſtici illius templi in cælo, ubi ſine mal-
eo, ſine verberibus, ſine ictu & dolore, priùs in
is terris, & hac mortali vita *Tunſionibus, preſſu-*
is expoliti lapides ſuis coaptantur locis. Ita qui-
em locum illum intelligunt, qui rectè intelli-
unt.

Apud citatum tamen auctorem, Hebræorum II.
omnijs non nemo eruditus, ait Salomonem
um omnium herbarum beſtiarúmq; vires noſ-
et, *ouum*, an pullum Struthioni eripuiſſe, atq; in
itrum ingens incluſiſſe, unde certum aliquem
ermem ſit adeptus. Struthio enim poſtquam
uum ſuum reperit, ſed in cuſtodiam datum, ut
lud, velut è vinculis liberaret, illico notiſſimũ
bi, naturæ magiſterio, vermem quæſiuiſſe fer-
ur, quo admoto, vitrum ruptum diſſilierit,
uúmq; reliquerit liberum ſtruthioni. Struthio-
e ergo *ouum* ſuum reportante, Salomon, ut iſti
ingunt, vermem accepit, & ſaxis illis grandibus,
uæ templo deſtinabantur, adhibuit, itáque fa-
rè ſecuit, poliuit, dolauit, ut ea nullo malleo,
ecuri, alioúe ferramento indigerent. In hunc
ferè modum, quantum memini (nec enim ad

manum eſt auctor, alibi mihi lectus) Franciſc
de Corduba. Crediderim faciliùs, ſaxa illa me
dacij magnitudine, quàm vermiculi viribus ru
pta diſſilijſſe.

III. Io. de Pineda *in Salomone præuio lib. 5. c. 5.*
15. ita loquitur: *Secunda Hebræorum commenta*
tio plena curioſitate, comminiſcentium, artifices il
los, & præparatores lapidum uſos fuiſſe ſanguin
cuiuſdam vermiculi, qui dicitur Samir, *cuius vir*
tute ſcindebantur lapides mirabili facilitate, ſicu
ſmerillo ſcinditur vitrum. Itaque ſanguine illo lit
lapides molleſcebant, & ſua ſponte ſindebantur. Ad-
dunt verò fabulam fabulæ, illam vermiculi virtu-
tem caſu quodam & experimento à Salomone com-
pertam fuiſſe, cum ſtruthionis pullus, quem habebat
vitreo vaſe incluſum, non alia arte recuperari à
parente potuiſſet, quàm priùs vermiculo illo de de-
ſerto adducto, atque illius ſanguine delinito, & con-
fracto vitro. Inde igitur experimento datum fuiſſe
locum, & initium nouo artificio ſcindendi lapides &
marmora. Meminit Lyra ſuper id Ezechielis 3. 8.
ut adamantem & ſilicem dedi faciem tuam,
quod propriè in Hebræo legitur: ut Samir fortio-
rem ſilice dedi frontem tuam: *quo loco ſic ſcribit*
Nicolaus. ut vermem fortiorem rupe dedi faciem
tuam. Et per vermem ſecundùm eos intelligitur ſan-
guis cuiusdam vermis, quo ſine ſonitu incidebantur
lapides in ædificio templi Salomonis. Confirmat
hæc

:c R.Moyſes Mammonius, apud quem, *Samir reptile paruum, quod lapides ſecat, cum per eos nſit.* At quot vermibus, quantoúe eorum ſanine opus erat ad tot, pro vaſtiſſimo templo, lades findendos? Et *Samir* Hebræis non vermis, d adamas eſt, cuius durities ſeruit ad lapides gemmas poliendas. Sed quis credat, ſaxa illa gentia pro templo, ſecta eſſe vel adamante?

IV. Interim, quando etiam fabulis erudimur, dot hoc figmentum, nos adeò (ſi quidem diſcevelimus) magiſtris non carere, vt etiam à utis animalibus inſtruamur, quantumuis vel lomones ſimus. Et quid opus eſt figmento? ſe id Salomon docet, cum pigros mittit ad holam formicarum. *Vade*, inquit, *Prou. 6. 6. formicam, ô piger, & conſidera vias eius, & diſapientiam: quæ cum non habeat ducem, nec prætorem, nec principem, parat in æſtate cibum ſi- & congregat in meſſe, quod comedat. Hoc ſpiritaliter intelligendum eſt*, ait S. Auguſtinus *contr. dimantum*, c. 24. *vt quemadmodum formica æte colligit, vnde in hyeme paſcatur: ſic vnusquisq; riſtianus in rerum tranquillitate, quam ſignifit æſtas, colligat verbum Dei, vt in aduerſitate, & ibulationibus, quæ hyemis nomine ſignantur, haat vnde ſpiritualiter viuat.*

V. Hoc magiſterium nobis monſtrat etiam Hotius *ſerm. lib. 1. Satyr. 1.*

Par-

Paruula nam exemplo eſt magni formica laboris,
Ore trahit, quodcunq; poteſt, atq; addit aceruo,
Quem ſtruit haud ignara, ac non incauta futuri.
Quæ, ſimul inuerſum contriſtat Aquarius annum
Non uſquam prorepit, & illis utitur antè
Quæſitis patiens.

VI. *Neque formica tantùm proponitur nobis, tanquam vitæ magiſtra. Eruere, quaſi damula de manu,* ait *Prou. 6. 5.* Spiritus S. *& quaſi auis de manu aucupis.* Et ipſe Seruator: *Matth. 6. 26. Reſpicite volatilia cæli, quoniam non ſerunt, neque metunt, neque congregant in horrea; & Pater veſter cæleſtis paſcit illa.* Vbi nimiam docemur ſolicitudinem ſeponere, ſicut à formicis, non eſſe negligentes. Fuerunt enim, qui illa verba malè intelligerent: de quibus S. Auguſtinus *hæreſi 57 de opere Monachorum* ait: *Horum verborum occaſione quidam* (Euchitæ ſcilicet, id eſt, *Orantes* hæretici) *dicunt ſe operari non debere, quia nec volucres cæli ſeminant, neque metunt, ſed attenderent iſti deberent, quod ſequitur,* neque congregant in horrea. *Jam verò iſti manus ocioſas ſcilicet habent & tamen repoſitoria plena volunt habere.* Mittuntur ergo ad formicam iſti, quaſi dicatur illud *2. Theſſ. 3. Qui non vult operari, non manducet.*

VII. In Carthuſianorum hiſtoria, refertur, tentatum aliquando, poſtquam diu voluntariam illam ſolitudinem tolerauiſſet, tædio victum, ſtatuiſſe

ſſe profugere. Iamque in eo erat, vt ſcalis ap-
catis muros tranſcenderet, cum illi in men-
n venit, auiculam quoque, quam chariſſi-
am habebat, è cauea ſua emittere; quam cum
eruiſſet, auicula carceri virgato aſſueta, etiam
r patentes aditus noluit egredi. Quod vbi ille
dit, quaſi Deo docente, dixit: Ergo hæc beſtia,
æ cauſſa, potuit cuſtodiæ ſuæ aſſueſcere, ita
nolit euolare, ego autem Dei cauſſa, non poſ-
n? Dixit, & manſit. S. noſter Ignatius *ex te-
iſſimis rebus, ad Deum, qui in minimis etiam ma-
mus eſt, aſcendit, & è ſingulis vtiliſſima ad vitæ
formationem documenta cepit. Ribaden. l. 5. c. 1.
tæ eius.* Exempla ſunt innumera. Vide *Bellarm.
aſcenſu mentis in Deum. Ludouic. Granat. l. 1.
techiſmi in ſym. Fidei. Richeomum in valedi-
ione Animæ.*

Rectè igitur Mercurio Triſmegiſto *Vniuer-* II X.
*m eſt liber diuinitatis, ſæculúmque hoc ſubluſtre
t ſpeculum diuinorum.* Nam in eo, vt homines
iſciplinæ capaces docerentur, varias artes ani-
ialia docuerunt. Araneus artem texendi; hi-
ındo & veſpæ ædificandi; grues inſtruendi ex-
rcitum; milui nauem gubernandi; Hippopo-
ımus Nili incola venæ incidendæ: is enim na-
ıra guloſus, cum ſe ſanguine nimis turgere
nimaduertit, inter acutiores ripæ arundines
ircumcurrit, & fragmentorum affrictu, aperit
venam;

venam; ſanguinémque, vbi ſatis ſentit ſe euacu-
tum, ſiſtit, corpore, per pinguem & obſtrue
tem limum, volutato. Vide *Plin.l.8.hiſt.c.2*
& 27. Plutarch. in lib. de induſtria animal.
Gregor. Nazianz. orat. 2. de Theol. De muſica
docente luſcinia *Ariſtot. l.4. de hiſt. c. 9.* & *Pli*
l. 10. hiſt. c. 29. De brutis futura præſagientibu
& mutationem aëris, pluuias, ac tempeſtat
prædicentibus, ac Aſtrologos erudientibus
Ambroſ. l. 5. Hex. c. 9. Baſil. hom. 7. Hex.

IX. Ac omiſſis artibus, mores qui quærit: diſce à leonibus magnanimitatem; à canibus amorem; à ciconiis pietatem; à turturibus fidem coniugalem; à columbis ſimplicitatem; à ſerpentibus & elephantis prudentiam; ab apibus gruibus, formicis ciuilem ſocietatem. Vno verbo verè Proſper *l. 2. de vocat. Gent. c. 4.* *Cælum terra, mare, omníſque creatura, quæ videri atque intelligi poteſt, ad hanc præcipuè diſpoſita eſt humani generis vtilitatem, vt natura rationalis de tot contemplatione ſpecierum, de experimentis tot bonorum, ad cultum & dilectionem ſui imbueretur auctoris, implente omnia ſpiritu Dei, in quo viuimus, mouemur, & ſumus.*

Inter tam multos, nil diſcere velle magiſtros;
Aut ingens ſtupor, aut maxima pigritia eſt.

OVO-

vorum excluſio, filiorum educatio.

EMBLEMA XLII.

NON PERDIDI, QVOD PEPERI.

HEnricus Salmuth *in tit. 1. lib. 2. Guidonis Pancirolli rerum mirabilum recens inuentarum*, de Americis, iſta ſcribit: *Non magis gallinis ſuis ſoliciti, quàm de auibus, quæ vitam ſiluis agunt. Illas vbicunque fert impetus, ponere excludere patiuntur oua. At gallinæ viciſſim pulè dumis & vepribus domum deducunt: ita vt ea leſtia careant Americanæ mulieres, qua noſtra in pullis educandis ſatis fatigantur.* Simile quid gallinis *agreſtibus* quę è Gallinarijs inſulis ma- Liguſtici ſunt allatæ, & mediæ ſunt inter vil- cas atque Africanas, ſeu Meleagrides, refert 1.

Varro

Varro *lib. 3. de re ruſt. c. 9.* Illæ ideò dictæ ſu agreſtes, quòd non villis, ſed ferè in ſiluis *oua* cerent; at in eo degeneres ſunt, quia non ite in ſecretò ſilentio educatos *pullos è dumis & v pribus domum deducunt*, quemadmodum Am ricanæ, multis parentibus in exemplum futur

II. Quàm enim benè ageretur cum Rep. ſi p rentes ita agerent, filióſque ſuos ad omnem vi tutem probè inſtructos atque educatos in eu dem modum producerent, & officijs munijſq offerrent? *Qui docet filium ſuum, laudabitur in e & in medio domeſticorum in illo gloriabitur Eccl 30. 2.* Ita apud Val. Max. *l. 4. c. 4. Cornelia Gra chorum mater, cum Campana matrona apud illa hoſpita, ornamenta ſua illo ſeculo pulcherrima oſte deret: traxit eam ſermone, quouſq; è ſchola red rent liberi: Et hæc, inquit ornamenta mea ſunt.*

III. Nulli præceptores efficaciùs poſſunt doc re, quàm parentes; quorum & maior eſt pot ſtas, & maturioris inſtructionis occaſio, adhu in cerea ætate. Hæc enim, *tanquam ſubacta*, *mollis cera eſt*, vt loquitur S. Baſilius. *Reg. fuſi diſp. interrog. 15. quæ ipſa impreſſas in ſe form quaſcunque facilè recipit, & molliſſimè cedit. Co feſtim igitur, ab initio, omni rerum bonarum imb exercitatione debet.* Hinc illud. *Eccl. 7. 25. Fi tibi ſunt? erudi illos, & curua illos à pueritia illorum* Tunc velut tenera arbor in quamcunque pa

tem

em poſſunt flecti; qui, proceſſu ætatis, querni unt, & de nobili ſtirpe ſæpe etiam trunci. Nam *doleſcens juxta viam ſuam, etiam cum ſenuerit, on recedet ab ea. Prou. 22. 6. Quo ſemel eſt imbu-a recens, ſeruabit odorem teſta diu. Horat. l. 1. ep.* :. Igitur, *ne diſcat in tenero*, ait S. Hieronym. *ep. .ad Lætam, quod poſtea dediſcendum eſt.* Et mox: *ifficulter eraditur, quod rudes animi perbiberunt. Lanarum conchylia quis in priſtinum candorem re-ocet?* Ac rurſus: *ſi ſolicita prouides, ne filia per-utiatur à vipera, cur non eâdem curâ prouideas, ne eriatur à malleo vniuerſæ terræ? ne bibat de aureo alice Babylonis?* Ac *ep. 12. ad Gaudentium. Vt qua in areola digitum ſequitur præcedentem, ita æ-as mollis & tenera, in vtramque partem flexibilis ſt, & quocunque duxeris, trahitur.*

Quare non modò Plutarchus *De liberor. edu-at.* eos, qui liberos ditare potiùs ſtudent, quàm onis moribus imbuere, ſimiles eſſe dicit illis, qui neglecto pede, calceos curant: ſed & Apo-ſtolus. *Eph. 6. 4.* grauiter ſcribit: *Et vos Patres, olite ad iracundiam prouocare filios veſtros: ſed ducate illos in diſciplina, & correctione Domini.* Hoc ni faciant, vindicantem Dei manum non ffugiunt. *Hos ego Patres*, ait S. Chryſ. *lib. 3. ad-uerſ. vitup. vitæ monaſt. quod nemo tamen commo-iùs dicere, quàm veriùs exiſtimet, parricidis ipſis immaniores ſceleratioreſq; dixerim. Illi enim corpus* IV.

ab anima diſſeparant, iſti & animam, & corpus æternis ignibus tradunt. Atque is quidem, qui corpore occiditur, neceſſariò naturali lege, etiamſi necatus non fuiſſet, moreretur: hic verò ſempiternam mortem vitare potuiſſet, niſi hanc illi conſciuiſſet paterna negligentia.

V. Malæ educationis merces in Heli Sacerdote *1. Reg. 3. 11.* item in filijs, quorum alter, *apud S. Bernardin. Serm. 17. de Euang. æterno*, dum duceretur, auriculam: alter, *apud Boët. de diſciplin. Scholariũ*, nares parenti mordicus abſtulit. Item in pueris, altero quinquenni, *apud S. Gregor. l. 4. Dial. c. 18.* altero duodenni apud Cyrill. *ep. de mirac. S. Hieronymi*, (quæ eſt *ep. 206. inter ep. S. Auguſtini*) à dæmone è conſpectu, immo & ſinu parentum raptis, item in patre ac filio damnatis ſibi maledicentibus, *apud Dionyſ. Carthuſ. l. de quat. nouiſſ. art. 42.* Vidit enim quiſpiam, Genio bono duce, miſerando ſpectaculo, in medijs ignibus patrem filio, & hunc patri acerbiſſimè identidem occlamantem: *Maledicte fili, quò me miſeriarum adduxiſti, iuſtis iniuſtisq́ artibus vtentem, vt te multarũ opum haberem ſucceſſorem.* Et: *Quin immo huc me, huc me tua indulgentia, huc tui nimius amor ab religioſæ vitæ deſiderio abſtractum præcipitauit, deteſtande pater.*

VI. Diſcant igitur parentes à gallinis Indicis *pullos ſuos*

ſtos è dumis, & vepribus deducere ; & quamuis multi, *vbicunque fert impetus, ponere & excludere*, à negligente magiſtratu ſinantur *oua*, illud altè *defixum habeant: Melior eſt vnus timens Deum, quàm mille filii impii, & vtile eſt mori ſine filiis, quàm relinquere filios impios. Eccleſ. 16. 4.* Quod ita eſſe luculentè confirmauit mulier illa, quam teſtatur *in ſuis Reuelationibus l. 6. c. 52.* à ſe conſpectam eſſe non exiguis virtutibus pollens, & ſanctitate celebris illa Birgitta, velut è caliginoſo lacu prodeuntẽ luridi vultus vmbram, ſine corde horridè truncam labijs, exeſo miſerabiliter naſo, oculis in genas prolixè propendentibus, exedentibus funeſtis pectus vermibus, de filia ſuperſtite, tanquam ſi coram adeſſet, miſerandum in modum conquerentem: *Eheu filia, non filia, ſed lacerta veneno fœtiſſima! miſeram me, quæ te genui! miſerrimam, quæ te exemplo meo peccare docui! quoties enim peſſimos meos imitata mores etiamnum peccas, toties hæc inferni, quæ propter te patior, tormenta, nouis auctibus recrudeſcunt.* Haud potuit hæc dicere, NON PERDIDI, QVOD PEPERI; dixiſſet verè: QVOD PEPERI, ME PERDIDIT.

Ova in fimo, homo in peccato; vnde eum Baptiſmus liberat.

EMBLEMA XLIII.

QVIS POTEST FACERE MVNDVM, DE IMMVNDO CONCEPTVM SEMINE? NONNE TV, QVI SOLVS ES?
Iob. 4. 4.

1\. ANimalia *quædam & citra incubitum, ſponte naturæ gignunt*, *vt in Ægypti ſimetis.* ait. Plin. *l. 10. c. 54.* Quod ex Ariſtotele habet ita ſcribente: *Incubitu auium oua excludi naturæ ratio eſt: non tamen ita ſolùm oua aperiuntur, ſed etiam ſponte in terra, vt in Ægypto obruta ſimo pullitiem procreant.* Io. Baptiſt. Port. *Nat. Mag. l. 2. c. 24.* ex Democriti ſententia hæc præſcribit

bit: *Columbarum, vel gallinarum ſtercore tuſo, atque in cerniculo ſubtiliter ſuccreto, obruantur oua, non irrita tamen, ne ſimul collidantur, ſubſtratis eorum pennis, & circumpoſitis cubilia extruantur: turbinatior ouorum pars ſurſum vergat, & vicenis quaternisúe horis, alternis vicibus innouato circumuoluendo, vt æqualiter concaleſiant, ſic effætæ efficere ſunt ſolitæ, loco calido & tepente ſeruentur: vbi bis deni dies elapſi, & completi fœtus, & pulli roſtellis oua percutere inceperint, auſculta, num pipiant. Sæpe enim propter eorum putaminũ craſſitudinem erumpere nequeunt, vel rimis fatiſcunt: teſtas tollito, & gallinam inducito.* Et *ſi collibuerit, aliter potes: oua tepido demergas fimo, ſenisque diebus recentem ſubiicito, ne ſeneſcat, ſed tempore ſuo foueat, & gallinæ calorem imitetur, vertendo ſemper, donec excludant, qui quæruntur pulli.*

In hoc *ouo* Iobum aliquis imaginabitur, *qui teſtâ ſaniem radebat, ſedens in ſterquilinio. Iob. 1. 7.* I I.
Rectè. Sed quiuis etiam homo (Chriſtum, eiúsque Matrem excipio, ſine macula conceptam) tale eſt *ouum*, cum dicere poſſit: *In peccatis concepit me mater mea.* Nam homines, *qui* ab initio *nutriebantur in croceis*, originali peccato contacti, *amplexati ſunt ſtercora. Thren. 4. 5.* Itaque *ouorum* more, in peccato, velut fimo, jacent, cum jacent in vtero; immo & nati, ſi nondum renati. Ad renatos autem, ait Apoſtolus *1. Cor. 6, 11,*

6. 11. Et hæc quidem fuiſtis, ſed abluti eſtis, ſed ſanctificati eſtis (per Baptiſmum & Chriſtianiſmum) *in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti, & in Spiritu Dei noſtri.*

III. Mutationis & ablutionis huius exemplum de ſe ipſo narrat S. Cyprianus *ep. 2. ad Donatum*: vbi ingenuè fatetur, qualis fuerit ante baptiſmũ (nõ ſolùm à peccato originis, ſed etiam alijs proprijs geſtis defædatus) qualíſque ſubitò euaſerit, per gratiam baptiſmi; quídque ſibi contulerit Chriſtianiſmus; qui, vt ipſe loquitur. *Eſt Mors criminum, & vita virtutum.* Paria his refert Nazianzenus *orat. funebri in laudem Cypriani*; vbi mirabilem eius conuerſionem, & cordis vitæque commutationem, quam baptiſmo accepit, ob oculos ponit.

IV. Petrus de Natalibus, *in vita S. Catharinæ Virginis & Martyris* ſcribit, eam, cum nondum eſſet baptiſmo tincta, à Deipara viſitatam; ſed quamquam Deipara Chriſtum illi paruulum exhiberet, futurum Sponſum, Chriſtum tamen ob turpitudinem *originalis maculæ*, faciem ab ea auertiſſe, talemque, manibus ac pedibus reluctatum, repudiaſſe. Quapropter illa ſacrum fontem, more ſitientis cerui, deſiderauit, & adepta ocyùs, illico, B. Mariâ præſente, & innumerabili Angelorum multitudine circumſtante, à Chriſto Sponſa eſt electa, annulo quoque Sponſali acce-

acceptо, quem illa, ceu cæleſtem arrham, ad vſque mortem diligentiſſimè aſſeruauit.

Si ita Catharinam ſuam eſt auerſatus Christus, ob *peccatum* tantummodo *originale*, quantum eos auerſabitur, qui tot actualibus flagitijs ſe, tanquam ſtercore cooperuerunt? Et quàm longè abſunt à Catharina, ad baptiſmum properante, qui in ſex hebdomades, immo menſes, differunt filiorum ſuorum baptiſmum, ob pompam ſeculi, cui in baptiſmo filij ſunt renunciaturi? *Lib. 1. Vitæ Patrum*, refert Græcus auctor, à Dionyſio Abbate in Latinum idioma translatus, *cap. 5. vitæ S. Abbatis Pachomij*, eâ nocte, quæ illi à ſuſceptione baptiſmi prima fuit, Pachomium ſibi mellitum de cælo rorem in dexteram manum deſcendentem videre, & hāc vocem audire viſum. *Aperi mentis tuæ oculos, Pachomi, & agnoſce in rore iſto acceptæ à Deo gratiæ argumentum, & pignus.* Agnoſcamus & nos, & abluti ad fimum, vnde prodiuimus, redire horreamus; ne conueniat illud: *Sus lota, in volutabro luti. 2. Petr. 2. 21.* V.

Dum calor oua coquit non jam maternus in aluo,
En tibi nunc etiam pullulat ipſe fimus.
Sic ſpectare licet, qua ſimus origine nati
Nos quoque mortales, turba ſuperba nimis.
Nam ſi nos primo benè cognoſcamus ab ortu,
Verè eſt nobilitas maxima noſtra fimus.

Pullus ex vtero & ovo, hominis nati & baptizati imago.

EMBLEMA XLIV.

SIC DEBENT NATA RENASCI.

1. *OVa parire ſolet genu pennis condecoratum,*
Non animans:

ait antiquiſſimus Romanorum Poëta, Rudius homo Ennius. Quia plus negotij eſt in ijs, quæ ex *ouo* prodeunt, quàm in reliquorum animalium ortu. *Bis debet generari, totiéſque naſci; ouum ab aluo, ab ouo pullus*, inquit, Puteanus *orat.* 20. Poſtquam enim ab utero prodierunt, *hiulca oua maternus rumpit tepor*, quæ Claudiani phraſis eſt, *in præfat. Panegyr.* 1. Matre enim quod

uod natum eſt,fouente (cum *intus omne ouum olucrum bicolor) ipſum animal* (denuo generanum) *ex albo liquore oui corporatur. Cibus eius in iteo eſt. Increſcente pullo, candor in medium vertur,luteum circumfunditur. Vitellus paulatim decit.* Ita Plinius *l.1 0.c.5 3.* licet aliter ſentiat Iippocrates *lib. de natur. fœtus. Mirabile maium*, ait Petrus Greg. Toloſan. *l. 1 3. de Rep. c. 5. n. 4. quia non planè comprehenditur virtus & nnipotentia Dei, vt pullus intra oui corticem conuſus, antè, quàm vel putamen effringat, pipiat, es factus intra concluſus, poſt vndeuigeſimũ diem incubitu gallinæ in oua.*

Et homo bis generatur,ac bis naſcitur,ſemel cundùm carnem,altera vice ſecundùm ſpiriım & virtutes,in baptiſmo. Vnde & *regenerati,* *renati* dicimur. Quare, ait S. Paulus *ep. ad it. 3. 5. Saluos nos fecit, per lauacrum regenerationis, & renouationis Spiritus ſancti.* Et Baptiſnus Græcis dicitur παλιγγενεσία, *iterata generaio*, quia antè ex matre genitos ſecundùm carıem, quaſi de nouo regenerat, & renouat, per ratiam Spiritus ſancti, nouóſque homines, id ſt, ſanctos, iuſtos, Dei amicos & filios efficit. Iic diuinæ illius auis effectus eſt, quæ *nidum ũum ſub pennis congregat Luc. 1 3. 3 4.* II.

Tantus amoris calor, tanta vis ſacramenti, ut lum corpus abluit, ac velut teſtam fouet, pullũ, III.

 id

id eſt ſpiritum, qui intus eſt, animet, faciátque ex muto pipientem; omniáque interiora eiu conuertat, vt ex filio iræ fiat filius Dei. *Caro ab luitur*, ait Tertullian. *l. de Reſurrect. carnis*, *v anima emaculetur, caro vngitur, vt anima conſe cretur, caro ſaginatur, vt anima muniatur, car manus impoſitione Chriſti adumbratur, vt anim ſpiritu illuminetur, caro corpore & ſanguine Chriſt veſcitur, vt anima de Deo ſaginetur.* Olim enim recens baptizatis mel & lac, & Euchariſtia guſtanda dabantur, & ſacramentum confirmationis per manus impoſitionem impendebatur; præſertim ſub initium Eccleſiæ, vt baptizati, in perſecutionibus tunc furentibus, firmi eſſent in fide, vt colligitur *Act. 8. 14. 15. 17.* & tradit Auguſtin. *lib. de fide & oper. cap. 11.*

IV. Porrò tanti ſunt effectus baptiſmi, in quo, vetuſtate depoſita, ad gratiam & vitam ſpiritualem renouamur, vt meritò dicamur *regenerari.* Quare rectè *in cit. loc. S. Pauli.* Theophylactus ait: *O rem arduam & admirabilem, adeò vitijs eramus immerſi, vt nulla ratione purgari poſſemus, ſed opus fuit regeneratione. Nam regeneratio & renouatio ſecundam natiuitatem, nouámque formationem ſignificant. Vt enim domum ruinoſam, & planè veterem non ſuffulcimus, verùm ad fundamenta vſque diruimus, ac demolimur, nouámq; ædificamus: conſimilem ad rationem Deus non recon-*

cin-

ınauit, quod corruptum erat, ſarciendo, ſed denuò
ıdidit. quomodo? per Spiritum ſanctum, ne enim
æras modum, ſpiritus, inquit, totum tranſegit.
nde hoc perſpicuum? quem effudit, inquit, abundè
nos. Non enim tantummodo per hunc refinxit
ıs, ſed largè ipſum etiam nobis impertijt, vt & il-
d per hoc monſtretur. Ac meritò: poſtquam enim
undauit nos, tum & Spiritu ſuo ſancto abunde nos
npleuit, hoc eſt, quod ait, effudit; in impuros
undus ille purúſque ſpiritus non ingrediebatur.

Huius regenerationis vim Deus oſtendit in V.
ieneſio, de quo *Sur. tom. 5. Martyrolog. Rom.*
5. Auguſti, & *Vincent. Beluacenſ. in ſpec. hiſt.*
b. 12. c. 104. Is Romæ in theatro, ſpectante
)iocletiano Imp. tanquam mimus, Chriſtianis
ıyſterijs illudebat, fingens ſe velle baptizari.
)uare velut æger decubuit, eum à quo bapti-
aretur popoſcit: ſed iocum in ſerias cogitatio-
ıes repentè conuertit Deus, qui Geneſium, po-
ulo ridente, diuino lumine calefecit. Itaque ex
emplo mutatis conſilijs, religionem Chriſtia-
ıam profeſſus eſt, Diocletiano primulùm ad-
:achinnante, & adhuc ludos agi arbitrante.
Tunc, ſicut fuerat ordinatum, intrare faciunt exor-
ciſtam & presbyterum, qui iuxta lectum eius ſe-
dentes, dixerunt. Quid ad nos miſiſti filiole? At
ille iam non ſimulatè, & fictè, ſed ex puro corde re-
ſpondit: quia gratiam, Chriſti conſequi cupio, per
quam

quam renatus liberer à ruina iniquitatum mea rum. Cúmque ſacramentorum myſteria compleſ ſent, & veſtibus albis eſſet indutus, quaſi per lu dum à militibus eſt raptus, & ad ſimilitudinem ſan ctorum de Chriſti nomine diſcutiendus Imperatori eſt exhibitus. Sed cùm ad falſam adducitur paſſio nem, ad veram acceſſit confeſſionem. Aſcenden namque ſuper baſim, vbi ſtatua fuerat Veneris, ita concionatus eſt: Audi, Imperator, & omnis exer citus, ſapientes, & populi vrbis huius. Ego ſemper Chriſtianum nomen exhorrui, & in confeſſione permanentibus inſultaui, ac ſuper eos accendebam furias populi. Parentes quoque meos, & affines exe cratus ſum cauſâ nominis Chriſtiani, & in tanta deriſione Chriſtianos habui, vt eorum ſecreta myſteria diligenter perquirerem, non vt crederem, ſed vt de his ludum ac riſum vobis exhiberem. Mox autem vbi me nudum in conſpectu veſtro aqua illa perfudit, & interrogatus credere me reſpondi, vidi ſuper me manum de cælo venientem, & Angelos Dei flammeo radiantes aſpectu iuxta me ſtantes, qui omnia facinora mea, quæ à iuuentute commiſi, ſcri pta libro recitantes, dixerunt mihi: Aqua hæc delet omnia iſta, quæ te feciſſe cognoſcis. Cùm ergo aquâ baptizatus fuiſſem, ſimul & liber ille perfuſus, niue candidior effectus eſt, ita etiam vt ſignum ſcripturæ præteritæ non demonſtraret. Itaque dum vobis pla cere concupiui, cæleſti regi complacui, & dum om-

nibus

bus riſum extorquere ſtudui, angelis riſum feci.
æc ille apud Vincentium, & plura. *Mox*, ait
ronius *in Martyrol. 25. Aug. Imperatoris iuſſu*
ſtibus crudeliſſimè cæſus, deinde equuleo ſuſpen-
s, & vngularum diutiſſimâ laceratione vexatus,
mpadibus etiam inflammatus, cum in fide Chri-
perſiſteret, dicens: Non eſt Rex præter Chriſtũ,
o quo ſi millies occidar, ipſum mihi de ore, ipſum
ihi de corde auferre non poteris; martyrij palmam
pitis obtruncatione, promeruit.

Tantum profuit renaſci mimo; quantum v I.
roderit ſerio? Eſt & alia regeneratio, de qua
hriſtus *Matth. 19. 28.* ait: *In regeneratione,*
um ſederit Filius hominis, in ſede maieſtatis ſuæ, ſe-
ebitis & vos ſuper ſedes duodecim &c. Ad hanc
uoque regenerationem, qui aſpirant, pullo ſi-
iles ſunt intra corticem concluſo, & pipien-
, atque exire cupienti. Qualis pullus ille fuit,
ui dixit: *Pſ. 119. 5. Heu mihi, quia incolatus*
eus prolongatus eſt! & ille cuius gemitus eſt,
Rom. 7. 24. Infelix ego homo, quis me liberabit de
orpore mortis huius? Liberari à corpore mortis,
it S. Auguſtin. *1. l. contra duas ep. Pelag. 11. eſt,*
mni ſanato languore concupiſcentiæ carnis, non ad
œnam recipere corpus, ſed ad gloriam. Non enim
corpore mortis impij liberabuntur vnquam, qui-
bus in reſurrectione eadem corpora ad æterna tor-
menta reddentur. Hinc exire de corpore ſancti

optant,

optant, impij trepidant. Illi pullum imitantu
qui, ſi maturus eſt, roſtello teſtam pertundi
& pipiendo, quodammodo gemit, quòd incl
ſus teneatur; iſti nec pipiunt, nec gemunt, qu
cælo maturi non ſunt; ſemper in corpore
carne manſuri, niſi lex omnibus hominib
ſtatuta obnunciaret. Obſtetrice ergo indigen
&, velut gallinâ matre corticis ruptionem a
iuuante, Eccleſiâ corpus eorum per ieiunia, p
pœnitentiam, per correptiones frangente, &
affligente. Ita enim & gallinæ quoſdam
ſubinde pullos in lucem de *ouis*
educunt.

Rumpe moras ſcelerum tandem, Peccator, & exi:
Quid iuuat in teſta degere? rumpe moras.
Sic poteris cælo naſci. Quid, ſtulte, moraris?
Si miſerum eſt naſci, ſit tibi dulce mori.

In

In ovis, neceſſitas, & fructus Confirmationis declaratur.

EMBLEMA XLV.

HINC VENIVNT VIRES.

AViculæ delicatiores vocaliùs cantaturæ, I.
præſertim eæ, quæ ex inſulis Canarijs vel aduehuntur, vel nomen ſortiuntur, vires rmant, cum *ouis formicarum* veſcuntur. Quid iirum, tam paruum animal his *ouis* vegetari? im, teſte Plinio *l. 29. c. 6.* conſtet, *vrſos ægros, ic cibo ſanari.* Nempe non voluit auctor natu:, vt animalia tantùm viuerent, ſed etiam vt ilerent.

Ita & homines, poſtquam nati ex matre, II.
natique ſunt ex ſacro fonte, oportet in vita

ſpiri-

Spirituali confirmari, ne fiant deſertores. *Tu*, i
quit S. Cyprianus *de duplici Martyrio ad Fort*
natum, tam vili mercedula ſolicitatus, ſponte de
cis ad eum, à cuius tyrannide te Chriſtus ſuo ſangu
ne redemit, cuius iam totus es factus. Huius mil
tiam profeſſus es ad ſalutare lauacrum, huic ded
ſti nomen, huius ſacramentis initiatus es, accepiſ
donatiuum, & pignus Spiritus, ne quid dubitar
de promiſſo ſtipendio: ſimulq́; diabolo denunciaſ
perpetuas inimicitias, renunciaſti omnibus illi
pompis ac voluptatibus, exſufflaſti, exſibilaſti: iu
raſti in verba Redemptoris &c. Si quis miles ju
ratus in verba Cæſaris, profugeret ad Turcam
& ex illius arbitrio faceret ea, quæ ſciret ingra
tiſſima Cæſari, nonné comprehenſus ad ſuppl
cium raperetur, vt deſertor, vt periurus, vt pe
fuga? Qualis fuit nobilis ille Leodienſis de qu
Cæſarius *lib. 2. illuſtr. mirac.* & plurimi Apo
ſtatæ.

III. Nempe renouatio hominis in Baptiſmo
peccatis quidem plenè, à vitijs tamen & conc
piſcentijs inchoatè fit tantùm. Quotidie igit
in ea renouatione proficere, & cupiditate
(quibus tam dens-è ſcatemus, *quàm magno ve*
to plenum eſt vndarum mare) perdomare debe
mus, vt ab eis plenam ſanitatem & renouatio
nem conſequamur in cælo, vti monet S. Aug.
14. de Trinit. c. 16. Vt ergo poſt baptiſmum a
fidem

idem Chriſti fortiores fiamus, aliud Seruator oſter inſtituit Sacramentum, quod *Confirmatinis* appellamus. Quod Sacramentum, cum ſit elut medicina quædam præſeruatiua, commoè *ouo* poteſt ſignificari; cum omnibus ferè meicinis, præſertim emplaſtris, potionibus, vnuentis, pilulis, &c. *oua*, vel aliquid de *ouis* adibeatur. Ita toti vitæ humanæ conducit etiam *onfirmatio*.

In ea enim, quemadmodum in die Penteoſtes in Apoſtolis, diffunditur robur & pleniudó Spiritus Sancti in nobis, & peculiariter, agisque juſtificamur, qui primùm in *baptiſmo* imus juſtificati. Fit autem hæc *Confirmatio*, inelligiturque per manuum impoſitionem, quæ um teſte S. Auguſtino *l. 6. contra Iulian. c. 11.* onferat gratiam, immo plenitudinem gratiæ, onſequens eſt, eſſe legis nouæ Sacramentum. iquidem illa manuum impoſitio, de qua ſermó ſt, non eſt *ordinatio*, ſed *Confirmatio*: cum chatatis diffuſio, quæ per eam fit, non ſolis Cleris, ſed omnibus Chriſtianis competat, omniuſque Chriſtianis diffuſam eſſe in cordibus aritatem teſtetur Apoſtolus *Rom. 5*. Ob hanc ratiæ plenitudinem, à S. Dionyſio & alijs, Saamentum *Confirmationis* dicitur πλείωσις, id t *perfectio & conſummatio*. Et S. Paulus cum 1. *or. 2. 5.* ait, *Sapientiam loquimur inter perfectos,* IV.

perfectorum nomine intelligit *confirmatos.* Hin
S. Irenæus *l. 5. c. 6.* ſcribit, dici *perfectos eos, qu*
acceperunt Spiritum Sanctum, S. Vincentius *Do-*
min. 2. quadrageſ. affirmat, in perſecutione An
tichriſti, eos in fide, inter ipſos perſecutionun
fluctus, conſtantes permanſuros, qui *Confirma-*
tionis Sacramento fuerint roborati, multis inte
ea deficientibus, qui baptiſmum ſuſceperunt.

V. De hoc Sacramento appoſitiſſimè exponi-
tur ille locus *2. Cor. 1. 21. Qui autem confirma*
nos vobiscum in Christo, & qui vnxit nos Deus: qu
& ſignauit nos, & dedit pignus Spiritus in cordibu
noſtris. Vbi quatuor *Confirmationis* effectus ſigni-
ficantur. Primus eſt *fidei*, qua intenſiore *firma-*
mur, in Chriſto; id eſt, per Chriſtum, & merit
Chriſti, in Sacramento *Confirmationis*, nobis ap-
plicata, nam in fide, & eius confeſſione, ac prędi-
catione roboramur. Secũdus eſt *charitatis* & *gra-*
tiæ, qua copioſè *vngimur*, quaſi chariſmate ſpi-
rituali. Græcè pro *vnxit*, eſt χρίσας, vnde deduci-
tur *Chriſma*, *Chriſtus*, *Chriſtianus.* Tertius eſt
Signauit, ſigno crucis ſcilicet, in fronte, & in a-
nima *charactere indelebili*, (ob quem Sacramen-
tum hoc, vti & *Baptiſmus*, & *Ordinatio* iterari
non poteſt) quo nos *obſignauit*, quaſi ſeruos,
immo quaſi milites ſuos. Quartus eſt, *pignus*
Spiritus in cordibus noſtris, quod eſt teſtimo-
nium bonæ conſcientiæ à S. Spiritu ſuggeſtum,
eſtque

eſtque quaſi arrha gloriæ à S.Spiritu promiſſæ, & dandæ. Vide Suarez. *3. p. q. 63. art. 1. & 4.*

Adeò autem S. Spiritus plenè per confirmationem infunditur, vt Spiritus immundus ilico fruſtra ſe eſſe animaduerterit, ab impia operatione & magicis artibus impeditus, vbi cæcus ille de coloribus antea tam accuratè iudicãs, fuerat ab Epiſcopo confirmatus. *apud Thom. Cantiprat. l. 2. Apum. c. 57. §. 32.* Non enim potuit amplius, vt priùs, angulatim & ſtabulatim circumductus, nigram bouem ab alba palpatione manuum diſtinguere, nigrâ arte deſtitutus, bubſequa cæcus. Luculentius eſt, quod narrat Gregor. Turon. *l. 1. de glor. mart. c. 41.* ibi, ob præſentiam Confirmati, Sacrificia idolorum fuêre interuerſa; ſicut & reſponſa dæmonum, *apud Lactant. l. 4. c. 27.* VI.

Quid multa? experientijs certiſſimis conſtat, in æſtate & æſtu diu ambulaturis, plurimùm ad refrigerandos pedes, atque à læſione conſeruandos prodeſſe, ſi plantas pedum manè *effracti oui* ſucco vnxerint perfricuerintque, aut lineis ſoccis luteum, albumque *oui* infuderint, atque calore veſtigiorum ſiccârint. Ad cælum quoque ambulaturis multùm roboris addit, diuino Sacramenti iſtius vnguine eſſe delibutos, ſicut & Sacramento Extremæ vnctionis: quod qui ne- VII.

gligunt, & floccum faciunt, heu quantos ſæpe æſtus experiuntur, quos declinare potuiſſent!

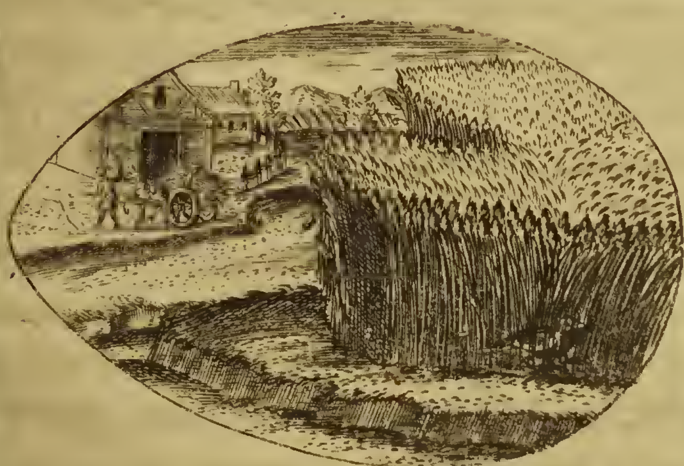
Si quoties animo, toties quoque corpore in ipſo
Languerent homines; viuere nemo velit.
Quid non, vt morbum pellamus corporis vnum
Incipimus? mentis pharmaca nulla placent.
Ergo Dei bonitas, ſcindiq́; , vriq́; timentes,
Vt faceret validos, vngere conſtituit.

Ovum

Ovum in nido, nidus in frumento, Chriſtianus in ferculo Euchariſtico tutiſſimus.

EMBLEMA XLVI.

HÆC REQVIES MEA, HIC HABITABO. Pſal. 131. 14.

ELegantem illam, de excluſis iam, adhuc 1.
tamen in nido & ferè etiam in *ouo* hæren-
tibus pullis, ex Æſopo, fabulam lepidè &
ganter denarrans *lib. 2. c. 29. Noct. Attic.*
llius; ita exorditur: *Auicula eſt parua, nomen*
caſſita: habitat nidulatúrque in ſegetibus, id fer-
temporis, vt appetat meſſis, pullis iam iam plu-
ntibus. Ea caſſita in ſementem fortè conceſſerat
peſtiuiorem, propterea frumentis flaueſcentibus

pulli etiam tunc inuolucres erant. Cum igitur ipſa iret pullis cibum quæſitum: monet eos, vt ſi quid ibi rei nouæ fieret, diceretur úe, animaduerterent, idque vti ſibi, vbi rediſſet, nuntiarent. Dominus poſtea ſegetum illarum filium adoleſcentem vocat: & vidéſne, inquit, hæc ematuruiſſe? & manus iam poſtulare? Idcirco die craſtino, vbi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant, operámque mutuam dent, & meſſem hanc nobis adiuuent. Hæc ille vbi dixiſſet, diſceſſit, atque vbi redijt caſſita, pulli trepiduli circumſtrepere, oraréque matrem, vt ſtatim properet, atque alium in locum ſe ſe aſportet: nam Dominus, inquiunt, miſit, qui amicos rogaret, vt luce oriente veniant, & metant. Mater iubet eos à metu otioſos eſſe; ſi enim Dominus, inquit, meſſem ad amicos reijcit, craſtinâ ſeges non metetur, neque neceſſe eſt hodie, vti vos auferam. Die igitur poſtero mater in pabulum volat: Dominus quos rogauerat, opperitur, ſol feruit, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rurſum ad filium, amici, inquit, iſti magnã in partem ceſſatores ſunt; quin potiùs imus, & cognatos, & affines, vicinóſque noſtros oramus, vt adſint cras tempori ad metendum? Itidem hoc pulli pauefacti matri. Mater hortatur, vt tunc quoque ſine metu, ac ſine cura ſint; cognatos, affinéſque nullos ferme tam eſſe obſequibiles, ait, vt ad laborem capeſſendum nihil euocentur, & ſtatim dicto obediant; vos modò, inquit, aduertite, ſi modò quid denuo dicetur.

etur. Aliâ luce orta auis in paſtum profecta eſt; co-
nati & affines operam, quam dare rogati ſunt, ſu-
erſedent. Ad poſtremum igitur dominus filio, va-
ant, inquit amici cum propinquis. Afferes primâ
ıce falces duas, vnam egomet mihi, & tu tibi ca-
ies alteram, & frumentum noſmetipſi manibus no-
ris cras metemus. Id vbi ex pullis dixiſſe Dominũ
ıater audiuit; tempus, inquit, eſt cedendi, & ab-
ındi, fiet nunc dubio procul, quod futurum dixit.
ı ipſo enim iam vertitur, cuia eſt res, non in alio,
nde petitur. Atque ita caſſita nidum migrauit, &
ges à Domino demeſſa eſt.

Hæc quidem eſt Æſopi fabula de amicorum II.
: propinquorum leui & inani fiducia. Sed po-
ſt aliud quoque Chriſtianos docere; qui nô-
ınt, quid ſit *frumentum electorum. Zach. 9. 17.*
empe vt nulla ouis excluſa auis Chriſtiano ſi-
ilior (qui itidem, vt alauda, tunc tantùm
ıntare, & triumphare debet, cum mente ſur-
m, cælum verſus volat; tacere, cum in terram
: terrena deſcendit, neque in illis ſe iactare, aut
oriari) ita eundem Chriſtianum docet, nidũ
um atque *oua*, in *frumento* & ſegete *electorum*
ɔllocare, & in SS. Euchariſtia ſæpe adoranda,
ūrpandáque requieſcere, nullo ſermone ho-
inum ab ea abſterritum. Hîc habitare, hîc
ırere, hîc adoleſcere, hîc vires ſumere, hîc
umas & alas induere, hîc eò vſque vitam de-

gere oportet, donec mors falce ſua, vnà cum vita, nobis auferat vſum occaſionémq; hac ambroſiâ nos contra animæ mortem, muniendi.

III. Caſſitam imitati ſunt, qui dies noctéſque ante SS. Euchariſtiam ſupplices procumbere in delicijs habuerunt, vt B. noſter Aloyſius Gonzaga; vt B. Thomas de Aquino : vt Zacharias Conſtantinopolitanus cerdo, qui, vt Raderus *in Virid. Sanctor. refert*, cum, more caſſitæ, in hac diuina ſegete habitaret, ſingulíſque noctibus SS. Euchariſtiam veneraturus ad S. Sophiæ ædem adiret, viſus eſt ab alio etiam viro pio, qui tum ad ædis valuas peruigil & ipſe orabat, magnâ circumfuſus luce accedere, valuis ipſis ſponte ſe aperientibus ingredienti, claudentibúſque, egreſſo, poſt factam, ad principem aram, orationem.

IV. Quid quòd ſicut multi ſolo frumento, ſeu pane; &, vt quidem ſcribit Bartholomæus Caſſanæus *in Catal. glor. Mundi part. 12. Conſid. 82. quarta pars hominum, & vltra viuit ex ouis*; ita multi non alio, quàm Euchariſtico cibo vitam, bene longo tempore ſuſtentârunt? Notum, de Nicolao apud Heluetios. 15. annis ita ſuſtentato, penè recens exemplum. Apud Palladium *in Laus. c. 8.* & Niceph. *l. 11. c. 34.* Hor Abbas tribus annis; & Ioannes Monachus, apud eundem Palladium *c. 55.* diutiùs, ſine cibo, vixit, ille ter

in

1 hebdomade, hic ſingulis Dominicis Angeli-
o pane duntaxat refectus. Idem teſtatur Pius
I. *in bulla canonic.* de S. Catharina Senenſi, de
. Liberale Petrus de Natal. *l.4.c.93*. de alijs Si-
ebert. *in Chron. A. 823*. Orlandin. *hiſt. Soc. l. 2.*
t alij.

Hi omnes caſſitam imitabantur, & quo- V.
ammodo inter ſpicas cæleſtes habitabant, ſic-
t & primi Chriſtiani, qui vt S. Lucas *Act. 2.42.*
eſtatur, *erant perſeuerantes in doctrina Apoſtolo-
um, & communicatione fractionis panis, & oratio-
is.* Syriaca verſio habet, *in fractione Euchariſtiæ.*
Quare & Tridentina Synodus *ſeſs. 22.c.6.* opta-
et, *vt ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolùm
iirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchari-
iæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſi-
i huius ſacrificij fructus vberior perueniret*; ſed
uia nouit hominum fragilitatem, noluit pro-
terea Miſſas quotidianas tollere, *partim, quòd in
s populus ſpiritualiter communicet; partim verò
uòd à publico Eccleſiæ miniſtro non pro ſe tantùm,
d pro omnibus fidelibus, qui ad Corpus Chriſti per-
nent, celebrentur.* Vult ergo nos caſſitas eſſe,
uæ non ſinant ſe ab hac ſegete auelli, aut ab-
erreri. Væ qui, vt poculis & epulis vacent, ab
oc nectare & ambroſia abſtinent; & ſæpius an-
e amaſiam, quàm Euchariſtiam genua flectunt.
Hi mortem adorant, vitâ relictâ, quam ex Eu-

chariſtia eſſent habituri: quæ vel idcirco etiam poteſt per *ouum*, in ſymbolo, indicari, quòd *oui* vitellus à *vita* appelletur; inde enim eſt vita, quia vitæ alimentum, vt in Euchariſtia, pane vitæ.

VI. Qui tamen ipſe panis, vt canit Eccleſia, *Mors eſt malis, vita bonis, Vide paris ſumtionis, Quàm ſit diſpar exitus. Itaque quicunque manducauerit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè: reus erit corporis & ſanguinis Domini. 1. Cor. 11.28.* Siquidem, vt ibidem dicitur: *iudicium ſibi manducat & bibit.* Et *ideò multi infirmi, & imbecilles, & dormiunt multi*, ſomno ſcilicet ferreo, & lethæo.

VII. Cur Chriſtus iniuriam corpori ſuo re ipsâ factam non vindicaret, qui nec verba in illud contumelioſa ſinit abire impunita, vt præſentiæ ſuæ, in Euchariſtia, probet confirmétque veritatem? Cuius rei exemplum, quia in *ouo* factum eſt, quamuis prolixum, haud tamen pigebit verbatim exſcribere ex Tilmanni Bredenbachij *Collationũ ſacrar. lib. 7. c. 60.* ubi ille hæc habet.

IIX. *Anno Dominicæ Incarnationis 1561. antequam Geuſicus furor effrænatiùs erumperet, non minus horrendum, quàm memorabile ſignum circa venerabilem Euchariſtiam edidit Deus Opt. Max. Nouiomagij, ad Wahalim fluuium, quæ Ciuitas in Ducatu Geldriæ, & antiquitate, & populi frequen-*

tia

ã priuilegijsq; celeberrima eſt. Accidit ibi feriâ ſe-
undâ Paſchæ (quæ tum incidit in ſeptimum diem
prilis) circiter horam diei nonam, vt Sermone in
ccleſia Parochiali ſimul, & Collegiata, quæ proto-
artyri Stephano ſacra eſt, abſoluto, alter Parocho-
um nomine Antonius Vorſtius, vnà cum æditu
o, ſeu Cuſtode Templi Ioanne Haeps accerſeretur
d ægrotantem mulierculam, quæ in ſolenni die Do-
inicæ reſurrectionis, ob corporis imbecillitatem in
emplo non communicârat. Decumbebat autem
ulier in platea Regularium, ſic dicta, quod via illa
r fundum Canonicorum Regularium in ea Vrbe
mmorantium iam olim ſit munita.

Porrò in altiore vici parte prope vallum oppidi I X.
berna erat meritoria, in qua parum honeſtè tunc
iuerſabantur viri duo iuuenes: vni Nouiomagum
atria erat, alteri Traiectum ſuperius ad Moſam.
troque ibidem tum ouum Paſchale, quod vocant,
lito more elixum manibus oſtentante, certamen
itur inter eos, idq; periculo hauriendi poculi cere-
iſiarij, vter ſuum prius ouum glutire queat. Inte-
im aduentat Paſtor prædictus cum venerabili Sa-
ramento, ouiculam ſuam infirmam in vicinia com-
orantem refecturus. Auditâ per plateam nolâ, quæ
ræferebatur Eucharistiæ, alter ille qui Traiectenſis
rat, in contemtum tremendi myſterij, audacter di-
it ad ſodalem ſuum. Ego ouum iſtud, quod ma-
u teneo citius deglutiuero, quàm ægrotans mulier-
cula

cula deaſtrum illum (Teutonicè das Gädgen.)

X. *Dixit, & protinus hians, ouum in os immiſit, volens traijcere illud per gulam. Sed ecce præſentiſſimam Dei vindictam, quâ præpeditus nullo modo ouum tranſmittere potuit. Hærente autem illo in faucibus, cum miſer homo ſe ſtatim ſuffocatum iri, nec ſpem vitæ reliquam videret, oculis horribiliter contortis, conſpicit candelam ſebaceam ex clauo pendentem. Arripit celerrimè ſebaceum, & abſque mora inijcit ori, cupiens, conanſq; candelâ tali protrudere ouum, ſed fruſtra. Nihil enim aliud effecit, quàm quòd, ſebo candelæ in gutture apud ouũ relicto, ellychnium ſeu fila nuda retraxerit. Hac ſpe fruſtratus humi procumbit, inſtar bouis mactati, memoriâ loquendíque facultate omnino priuatus. Et ſupinus iacens fuliginoſum; & velut Æthiopicũ induit vultum; & gutture diuinâ vltione confracto efflat animam, Parocho memorato cum ſacroſancto illo pane cæli aſtante.*

XI. *Is enim, ſimulatque infirmam communionis participem feciſſet, ex illa domo rediens, audit miſerabiles voces, ex taberna vicina reſonantes: horrore perculſus intro currit, cum Venerabili Sacramento, rogat, quid illic ſit negocij, audit ex ore præſentium rei geſtæ ſeriem, hominem diuinitus percuſſum videt humi palpitantem, & cum morte certantem, & paulò poſt expirantis guttur fractum, ouo nunc inſtar tuberis intercutanei in altero colli latere, & non*

in

faucibus reſidente. Hæc ego ad verbum ſcribo ex e ipſius Parochi, Domini Antonij Vorſtenſis, qui ud Nouiomagenſes curam geſſit animarum an-is 26. & amplius, magna cum laude, vſque ad ex-emos furores Geuſiorum, Parochus pariter & Ca-nicus ibidem: in præſens autem, ob verbi diuini atiam, & bonitatem ſuam Catholico Reſenſium regi gratiſſimus paſtor. Miraculum iſtud nullâ nquam obliuione obliterandum, non ſermone tan-um omnium ferè Belgij habitatorum, verùm etiam ublico carmine celebratur, quod ab omnipotente iſericordia Dei profectum creditur, ad conſtabi-liendam Catholicæ fidei veritatem, quo tem-pore grauiſſima imminebat perſe-cutio.

)ua alijs vocem reddunt, huic abſtulit ouum;
In quo ſacrilegis faucibus HÆSIT AQVA.

OVO-

Ovorum nidamentum, & Euchariſtiæ ſacramentum, in qua re poſſint comparari?

EMBLEMA XLVII.

HÆC CVI NON SAPIVNT FERCVLA, DESIPIT.

1. PRodijt Viennæ in Auſtria an. 1633. ſupra jam *Embl. 1.* etiam laudata *Relatio de noua regno Cocincinæ* Chriſtophori Borri Societ. IESV, ex Italico idiomate, in Germanicum ſermonem verſa, in cuius *cap. 3.* refertur, ea in regione Cocincinæ, reperiri auem hirundini parem, quæ nidum ſuum cui *oua* infert, & in quo pullities illi naſcitur, marinæ rupi affixum habet, ibi, vbi littus longè reſonante vndâ tunditur,

ur, procellæque alliduntur. Nidus ille è ſpuma naris concreſcit, admiſto aliquo ipſius auis hu- nore; quo tota maſſa ad picis tenacitatem re- lacta petræ agglutinatur. Hic nidus vbi exſic- atus aruit, clareſcit , & magna perſpicuitate niſtam exhibet flauo colore viriditatem, quaſi um ſuccino, aut jaſpide ſmaragdus confluxiſ- ét. Incolæ hunc nidum ſummâ quærunt indu- triâ diligentiaque. Quippe vbi eum aquis mollierunt, hoc condimento omnem è carne, iſce, olere, ſimilibúſque eſculentis cibum red- lunt adeò ſapidum, vt pipere, cinnamomo, & niuerſo aromatum genere condijſſe videan- ur. Quare vel hîc vnicus nidus ſufficit omnibus erculis loco olei, laridi, ſalis, piperis, & quid- uid gula ad ſaporem conciliandũ expetit, præ- arandis: vt cum Iſraëlitico illo manna quandã abeat comparationem; niſi quod manna à ælitibus fuerit præparatum, nidus iſte ab aliti- us conficiatur. Horum verò nidorum tantus ſt numerus tantáque copia, vt ſe P. Chriſtopho- us Borrus ſimul ſpectâſſe vnâ vice teſtetur, de- em naues totas eiuſcemodi nidis oneratas; qui idi omnes vix vltra mille paſſus à ſeſe diſſiti nt reperti. Ob ingens horum nidorum preci- m, mercimonia eorum regiæ cameræ ſunt at- ibuta. Magna pars in Chinam auehitur, vbi in ula valde æſtimatur. Hæc ex relatione citata.

Quibus

II. Quibus Symbolum Euchariſtiæ, clariſ-
mum continetur. Nam in primis, quod in o-
nonnulli mirantur, hoc in nido quoque eſt iſto
In *ouo* nucleum, & vaſculum, cibum & lance-
potum & poculum, nectar & cyathum hab-
mus. Hoc idem habetur in nido iſto Indic-
hoc in Euchariſticis ſpeciebus. Deinde & ſap-
quoque conuenit Euchariſtiæ, quæ longè exc-
dit omnem menſam regiam, omnémque Meg-
lenſium apparatum. Nugæ illæ ſunt, & dulcio-
la, electibiliáque puerorum: in Euchariſtia ine-
cæli precium: de qua, *in figura* dicitur *Sap. 16.*
20. Angelorũ eſcâ nutriuiſti populum tuum, & pa-
ratum panem de cælo præſtitiſti illis ſine labore, omn-
delectamentum in ſe habentem, & omnis ſaporis ſua-
nitatem. Subſtantia enim tua dulcedinem tuam
quam in filios habes, oſtendebat: & deſeruiens vni-
uſcuiusque voluntati, ad quod quisque volebat, con-
uertebatur. Quis in illo Indicæ auis nido nobi-
liores, quàm in manna, ſapores credat repertos
At manna figura tantùm erat Euchariſtię. Hanc
verò nidum eſſe piorum hominum, *præced. em-*
bl. vidimus.

III. Hîc ergo vim & ſaporem indagemus. Qui
non tantùm è nido *ouorum*, ſed etiam ex ipſis
poteſt *ouis* intelligi. Siquidem Almanſor *l. 3. c.*
14. teſtatur, *oua vicem carnis aliquando retinere:*
vt ſignificent carnem quoque Chriſti, quæ in

Eucha-

Eucharistia ſumitur ; quam Spiritualem ſapo-
rem habere neceſſe eſt, cum ſit *eſca*, non *Ange-
lorum* tantùm contemplationi data, ſed & homi-
num epulationi præparata. Cuius eſcæ vis tantò
eſt efficacior, quia cum Chriſtus jam ſit immu-
tabilis, non nos Euchariſtiam in noſtram mor-
talem ſubſtantiam mutamus, ſicut alimenta ce-
tera in noſtrũ ſanguinem & carnem conuerti-
mus, aut ſicut Iſraëlitæ manna conuerterunt;
ſed, vice verſa, Chriſtus in Euchariſtia ſumtus,
& non conſumtus, nos conſumit, & quodam-
modo in ſe conuertit, atque ad ſuam trahit qua-
litatem, immo & immortalitatem.

Qua de cauſſa iterum, iterumque *Ioa. 6.* re- IV.
petit. *Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in
æternum.* Vt enim efficax pharmacum à natura
ſumentis non vincitur, ſed naturam ipſam vin-
cit, & ſibi aſſimilat, ſuáſque ei proprietates im-
pertit; ita Euchariſtia & corpus, & animam no-
ſtram immutat. Et corpori quidem communi-
cat agilitatem, ſubtilitatem, claritatem, im-
mortalitatem. Etſi enim ad tempus moriamur,
immò breui potiùs ſomno quieſcamus, tamen
reſuſcitati, non ſolùm ratione animæ beatæ cor-
poris immortalitatem meritæ (quod conueniet
etiam veteris Teſtamenti Sanctis, qui Euchari-
ſtiam nunquam ſumſerunt) impatibilitatis do-
num conſequemur, ſed etiam ob corpus immor-

S tale

tale Chriſti corporibus noſtris, per Euchariſtiæ ſumtionem admiſtum; quod vim quandã moralem habet, ijs quibus commiſcetur, immortalitatem communicandi: inuehit enim illis ſanctitatem, quæ ſemen eſt immortalitatis.

V. Quanto ſtudio medicinas quærimus, & nidos auium vitam procraſtinantes? Et, credo, ſi ad lignum vitæ via eſſet, paucos fore, qui eò non proficiſcerentur. Longè igitur cupidiùs ardentiúſque Euchariſtiam appeteremus, ſi in nobis hunc, quem dixi, immortalitatis afferendæ guſtum excitaremus. Neque in hoc abſoluitur iſte ſapor, vt corpus noſtrum à corpore Chriſti trahat immortalitatem, ſed præcipuè inſtitutum eſt hoc Sacramentum, ad Spiritum Chriſti in nos transfundendum. Quod quo pacto fiat, expendendum eſt illud *Joa. 6. 63. Spiritus eſt, qui viuificat, caro autẽ non prodeſt quidquam*, quia per ſe, & vi ſua nequit vitam æternam conferre; ſed id facit vi Spiritus, ſeu conjunctæ diuinitatis, ſicut ferrum non per ſe, ſed vt ignis ferro intimè vniti, lignum accendit. Ita caro Chriſti in Euchariſtia contenta, non quà caro, ſed quà diuinitati, quæ eſt ſpiritus Chriſti, vnita, facit, vt qui Euchariſtico pane reficitur, eo ipſo particeps fiat Spiritus & diuinitatis.

VI. Ita nobis Chriſtus caput noſtrum vitam ſuam, Spiritum ſuum, diuinitatem ſuam, deniq;

&

: immortalitatem communicat, dum hæc om-ia Euchariſtico alimento, alimentum autem obis coniungit. Qua coniunctione, quia nulla oteſt maior, niſi hypoſtatica, reperiri, idcirco am ſuauem ſancti guſtũ ex ſacramento (quòd ræſertim crebro eius vſu conſueſſent) perce-erunt. Hinc tantopere honorata, adorata, fre-uentata Euchariſtia, vt à Rudolpho Comite Iabſpurgico, *apud Io. Albert. Vidmanſt. l. Do-tor. in præf. ad ep. D. Pauli*: ab Alphonſo Arra-oniæ ac Siciliæ Rege, *apud Ant. Panormit. l. 3. c. 9.* Hunniade Hungarorum Rege, *apud Æneam yluium in hiſtor. de Europ. c. 1.* à Wladislao Po-oniæ Rege, *apud Mart. Cromer. de reb. Polon. 16. An. 1402.* à Dauide Scotorum Rege, *ud Hectorem Boëtium l. 12. hiſtor. Scotor.* ſed ongè magis à S. Dominico, Franciſco, Franci-o Xauerio *in lib. 6. vitæ eius. c. 6.* Lydwina, Co-ta, Clara, *in earum vita.* Horum omnium iu-icijs & exemplis, diſcat condire labores mole-ſtiáſque vitæ; qui aliunde tantæ dulcedinis ac ſaporis eſcam neſcit æſti-mare.

In ovo vnius ſpeciei Euchariſticæ ſufficientia oſtenſa.

EMBLEMA XLVIII.

VNVS EDENDO BIBIT, DVM BIBIT ALTER, EDIT.

1. ABrahamus Ortelius, *in Theſauro Geographico Verb. Oonæ*, ſic loquitur: *Oonæ Sarmatarum inſulæ, apud Pomponium, quarum incolæ auium ouis, & auena aluntur. Cæſari etiam populi ſunt in inſula quadam ad exitum Rheni in Oceanum, quos ouis auium viuere ſcribit. hos ego inſulam* Eyerland (*quod ſonat ouorum terra*) *inhabitare hodie crediderim.* Caſſanæus *Catal. de gloria Mundi part. 12. conſid. 82.* inter delicatos Velitrarum cibos *oua* ponit, atque in eo Vol-

ſcorum

corum oppido fuiſſe *ouorum* abundantiam; ob
quam Mantuanus hunc verſum dedit: *Iam La-
ij Romam caput, ouiferasq; Velitras.* Oonarum
Plinius quoque *l.4.c.13.* mentionem facit. Ex
quo Erycius Putean, *orat. 20.* hæc perſtringens
it: *Fuit ouum, cum genus humanum non eſſet.
Nec vlla poſtea tam fera, aut remota natio extitit,
quæ tam familiari cibo non miteſceret. Adhuc vi-
ſceratio non erat, & dabat gallina, quod pro carne
eſſet; immo verò non à ſolis quadrupedibus lac ma-
are mortales crediderunt, poſtquam auis peperit.
Nullum igitur vnquam ſine gallina rus, nulla do-
mus fuit: & vt ſcires omni menſæ ouum ſuffeciſſe,
lius cibus non erat. Ceres panem dabat, gallina ob-
nium; ſimpliciſſima fercula ipſa natura commen-
abat: tales Oonas inſulas Plinius nominat, in qui-
us auiū ouis & auenis incolæ viuerent. Poſtquam
licia inuecta ſunt, ſuam tamen conſtanter dignita-
m oua retinuerunt. Nimirum nihil æquè neceſſa-
um erat, quàm quod ab initio erat optimum, quod
rculum, & ſimul condimentum eſſet,* VIM *cibi ac
tus haberet.*

Idem diſertè ſcribit Plinius *l.29.c.3.* his ver- II.
s: *Nullus eſt alius cibus, qui in ægritudine alat,
que oneret, ſimulq;* VIM POTVS *ac* CIBI *habeat.*
ldrouandus *l.14.c.1.* ait, pro illo, *vim potus,*
os legere, *vini vſum. Ouum* hoc ſorbile, quàm
ni ſit ſucci, quantas vires præbeat, quantæ ſit

ſuauitatis, vt *guſtulum* fuerit appellatum, docen
Galenus *l. de Dynamidiis*, & *de comp. ſec. lo*
Apul. *l. 9. aſin.* Quin & militum quoque non
nullorum ars eſt, vt ſicut ſub æſtiuo atque ar-
denti ſole, ad ſitim ſedandam, cruſtam nigri pa-
nis duriſſimam ore, geſtatam ſugunt, ſuccúm-
que faciunt; ita *luteum oui* cocti duratum & i
farinæ modum contritum ſecum portent, va-
let enim etiam ad multorum dierum inediam
tolerandam, ſi quotidie vel tantum ſumatur
quantum poteſt vno cochleari comprehendi
cùm totum in nutrimentum cedat, ſanguiném-
que reſtauret. Quare & hi milites reponi poſ-
ſent, in numero Oonarum.

III. Omnes Chriſtianos *Oonas* eſſe oportet, & *ou*
viuere, poſtquam Chriſtum ipſum, quia homo
ouum eſſe docuimus. Nam nihil obſtat, eſſe eum
& *vitem*, & *panem*, *qui de cælo deſcendit*, *Io. 6. 41.*
& *ouum* quod cæleſtis Pater dat filio. *Luc. 11*
12. Tanta enim in illo eſt virtus, vt ſit hæc om-
nia. *Ouum* ergo hoc guſtulum eſt, quod *omni*
habet ſaporis ſuauitatem. In cuius *fortitudine ci-*
bi, vſque ad montem Dei poſſumus ambulare
3. Reg. 19. 8.

IV. Sed illud ſigillatim mihi hoc ex *ouo* diſcant,
quicunque non ſatis intelligunt, quo modo ſi-
bi, ſub vna ſpecie panis, Potus, præbeatur? An-
git illos magis, quòd ſpirituale quoddam epu-
lum

um inſtituerit Seruator; in epulo autem vident, homines non tantùm edere, ſed etiam bibendo ſe reficere. Quod cum in Euchariſtia, *ſub vna panis ſpecie*, non deprehendant, *calicem* identidem poſcunt ſitibundi. Iſti igitur inprimis, è citatis ſcriptoribus, ſciant, lac non ex ouibus tantùm, ſed etiam ex *ouis manare*. Atqui is, qui lac vel cochleari de mulctra comedit, famem pariter & ſitim ſedat; & quodamodo bibit comedendo. Certè id conſequitur, quod is, qui bibit & comedit.

V. Deinde quot ſcriptores, immo etiam ethnici ipſi aiunt, *ouum ſimul vim potus*, (aut *vini vſum*) *ac cibi habere?* Cur id non poſſit corpus Chriſti? Qui vtique totus & integer, etiam ſub vnica panis ſpecie, continetur: ne *ſemel mortuus iam* iterum diuiſus *moriatur*; contra Apoſtoli effatum dicentis: *Chriſtus reſurgens ex mortuis, iam non moritur*. Rom. 6. 9. Ergo iam caro, ſanguis, anima, diuinitáſque Chriſti, ſemper manent coniuncta. Ergo & ſanguis datur, cui Chriſti corpus datur. Ergo ſi effectum ſpectes, ſpirituali modo, ſimul vim habet cibi ac potus, reficítque integrè animam eſurientem, eamque *implet bonis*: cum laici ſub vna ſpecie, non accipiant ſolam carnem, ſed carnem & ſanguinem, animam & corpus, humanitatem & diuinitatem, & (vno verbo) totum Chriſtum; adeóque

non percipiant minorem fructum ex vna ſpecie, quàm ex vtraque: ſiquidem totus fructus percipitur à præſentia Chriſti, qui non minùs ſub vna, quàm ſub vtraque ſpecie, per *tranſubſtantiationem* verè ac realiter præſens eſt.

VI. Cum ergo Chriſtiani ſub vna ſpecie poſſint non ſolùm comedere carnem Chriſti, ſed etiam bibere eius ſanguinem, malè inferunt neceſſitatem vtriuſque ſpeciei, qui ex eo inferunt, quòd Hebræi in deſerto biberint aquam de petra *1. Cor. 10. 4.* quæ fuerit figura ſanguinis Chriſti. Bibunt enim & laici ſanguinem Chriſti, etiam ſub ſpecie panis; ſicut bibit, qui *ouũ* comedit. Potiùs inferam, vnam ſpeciem ſufficere, cùm toties, vna ſpecie tantùm, ſacramentum hoc fuerit figuratum; vt ea ipſa aquâ, quam *de petra biberunt* Hebræi; *panibus propoſitionis*; *pane ſubcinericio Eliæ*; *Mannâ*; *Agno Paſchali*; *ſacrificiis Moſaicis*.

VII. Nam etſi etiam pane & vino Melchiſedechi fuerit ſignificatum, aduerſarij tamen hanc figuram non agnoſcunt; eóque non tantùm ſignificata fuit Euchariſtia quà ſacramentum: ſed quà ſacrificium quoque: at ſacrificium requirit vtramq; ſpeciem, quibus ſignificatur ſeparatio ſanguinis Chriſti, à corpore Chriſti, in morte facta. Vnde ſacerdotes in miſſa non poſſunt vna ſpecie eſſe contenti; poſſunt autem & debent laici eſſe contenti, quia ſacramentum non exi-

git

: vtramque ſpeciem, cum vna ſpecies totum
ıriſtum, & gratiam contineat; nec caro tan-
m Chriſti, ſed etiam ſanguis ſub ſpecie panis
ntineatur.

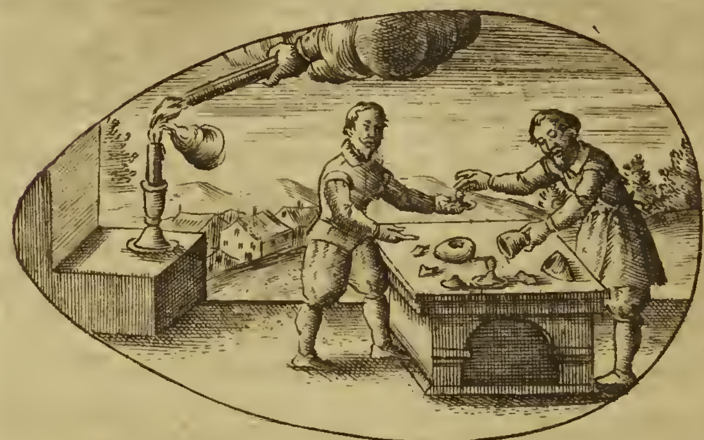
Quod tot miraculis Deus voluit teſtari, qui-
s conſtat hoſtias à ſagis, magis, hæreticis, im- I I X.
s Iudæis læſas, aut alia de cauſſa, ſanguine
ınâſſe. Exempla plurima inuenies, *apud Th. zium de ſignis Eccl. Lud. Granat. 2. p. Catech. 27. Platinam in vita Vrbani IV. Sifridum l. 2. itom. An. 1299. Baptiſtam Fulgos l. 1. fact. memorab. c. 7. Simonem Maiolum Colloq. 20. Gui. à Gent. lib. miraculor. de Euchar. Petr. Thym tract. 2. de apparit. ſacram. Rouerum Ponum rer. memorab. l. 5. Tilmannum Bredenb. l. coll. ſacr. c. 50. & l. 7. coll. c. 60. Michaëlem lt de rebus in Belgio geſtis l. 1. an. 1591. Io. ıconum l. 2. vita S. Greg. c. 42.* Vſque adeò riſtus non tantùm olim pro noſtra redemtioè corpore ſuo, ſed etiam vel hodie è ſpecie pa- voluit ſanguinem fundere, pro catholica itate teſtanda. Liceat ergo in fide ægrotan- ſic compellare.

Quid ſitiens clamas, potum tibi, turba, negari?
Ouum dum comedis iam, maleſana, bibis.
An geminam hanc ouo virtutem credis ineſſe,
Et Pani Angelico forſan ineſſe negas?
Tum mihi iam Chriſto non digna videberis, ouo
Si corpus Chriſti vilius eſſe putas.

Ovi glutine, amicitiæ diuinæ, per pœ-
nitentiam, reſtauratio indicata.

EMBLEMA XLIX.

FRACTA QVEVNT REFICI, CAN-
DELÆ FLAMMA REDVCI.

1. *NE quid deſit ouorum gratiæ, candidum e-
his admiſtum calci viuæ glutinat vitri frag-
menta.* Plin. *l. 29. c. 3.* Eadem arte eti-
am aliæ res ferruminantur. Quin & vulnera
candido oui glutinantur, & calculi pelluntur.
Luteum autem renibus, & veſicæ roſionibus
exulcerationibuſque, & cruenta exſcreantibus
prodeſt; vti & dyſentericis, cæliaçis, lienicis
alijſque morbis. Vt planè totum ouum ſit Æſcu-
lapio conſecratum. Quin & crimen magnum
ſit

t oportet, quod veteres, vt eſt apud Iuuena-
em, exiſtimârint centum luſtrari ouis non po-
uiſſe. Hinc & illud Luciani, *ouum ex catharſio.*

Hominis natura vitro eſt fragilior, & ani- II.
na quoque ſuis morbis obnoxia: nam *Senſus & cogitatio humani cordis in malum prona ſunt ab adoleſcentia ſua. Gen. 8. 21. Habemus* igitur *theſaurum* gratiæ *in vaſis fictilibus*; *2. Cor. 4. 7.* quæ aſa franguntur, gratiamque diuinam cum charitate, effundunt, quoties homines in peccata buntur. Sola fides, & ſpes (quæ non niſi per nfidelitatis, & deſperationis peccatum amittuntur) in Catholico peccatore, tanquam fragmenta quædam, remanent, amiſſis moralibus irtutibus infuſis omnibus, vnà cum charitate.

Nec tamen etiam peccatori deſperandum, III.
inc ſpes remanet. Nam qui fide vera eſt prædius, credit miſericordiam Dei infinitam, & theſaurum humanæ redemptionis inexhauſtum. a enim Filius Dei cum diuina juſtitia negocim noſtrum compoſuit, vt non tantùm ſemel eccata nobis remitterentur, & jus æternæ vitæ miſſum reſtitueretur, ſed quotieſcunque lapſi, ei veram pænitentiam, ad Deum conuerterentur. Pænitentia igitur eſt *fons patens domui David in ablutionem peccatoris. Zach. 13. 1.* ſeu, vt Greg. *hom. 20. in Ezech.* docet, *fons occultus t Vnigenitus Patris, inuiſibilis Deus: fons verò*

patens

patens eſt idem Deus incarnatus ; qui ſanguin manans pænitentiæ nobis balneum præparaui in quo ablueremur à peccatis, & de precioſo il lo ſucco, velut *oui* ſacro candido, cum lachry mis, ac pænitentia noſtra, velut calce miſto fragmenta illa virtutum glutinaremus, vt ite rum juſtitia, prudentia, temperantia, fortitu do, atque charitas cum fide ac ſpe diuina coale ſcerent.

IV. Voluit enim Chriſtus nos, non ſine nobis ſaluari; ſed ſanguinem ſuum, per pænitentiam nobis, velut per viuam & efficacem calcem applicari. De tali calce dicitur *Matth. 11. & Luc. 10. Si in Tyro, & Sidone facta eſſent virtutes, quæ facta ſunt in vobis olim, in cilicio & CINERE pœnitentiam egiſſent.* Vbi pænitentiam; non pro ſola reſipiſcentia (quæ præcedit pænitentiam in cilicio) ſed pro deteſtatione, & vindicatione peccatorum ſumi, conſtat. Quo pacto ait S. Auguſtin. *ep. 108. ad Seleucianum: Eſt pænitentia bonorum & humilium pœna quotidiana, in qua pectora tundimus dicentes, Dimitte nobis debita noſtra.* Et S. Greg. *hom. 34. in Euang. pænitentiam agere, eſt & perpetrata mala plangere, & plangenda non perpetrare.* Quem planctum vtique auget, qui meminit, ſe Deo ſecundùm tot beneficia ingratum extitiſſe.

V. Quippe pænitentia quà virtus eſt, nihil ali-

ud

d ſignificat, quàm verum animi dolorem, &
teſtationem de Peccato, cum voluntate illud
uniendi, & de cetero non peccandi coniun-
um: quem dolorem *Contritionem* appella-
us; vt & voluntatem puniendi, *ſatisfactionem*;
uibus ſi accedat *Confeſſio* peccatorum Sacer-
oti facta, tres habebis partes materiales, qui-
us conſtat pænitentiæ Sacramentum. In quo
cillimè, etiam per attritionem, fracta redinte-
antur, cum ſine hoc Sacramento difficulter &
rò habeatur vera *Contritio*, quæ ipſa etiam vo-
m Sacramenti includit.

Pænitentiâ gratiam diuinam reſtitui, & ani- VI.
e noſtræ, virtutes diſſipatas, velut fragmina
lintegrari, docet in illa *Pſal. 146. Qui ſanat*
ntritos corde, & alligat contritiones eorum. S.
ıguſtin. his verbis: *Sanat Contritos corde, ſanat*
o humiliatos corde, ſanat confitentes, ſanat ſe-
os punientes, in ſe ſe verum judicium exercentes,
poſſint eſſe illius miſericordiam ſentientes.

Poteſt autem *Confeſſio* fieri ſoli Deo, & tum VII.
n eſt Sacramentum Confeſſionis, quo nos ad
ram ſynaxin præparamus, & peccata expia-
ıs, gratiamq; vel promeremur, vel augemus.
enim ex Concilij Tridentini *Seſſ. 14. c. 1. &*
. 1. doctrina, Sacramentum pænitentiæ, in
o peccata ſua deteſtanti & legitimè confiten-
era à Sacerdote abſolutio remiſſioque con-

cedi-

ceditur. Eſt, ex S. Hieronymi *ep. 8. ad Demetr* & *in 3. Iſa. ſecunda poſt naufragium tabula*, in qu ſcilicet illi, qui ſuſcepto baptiſmate, in pecca tum ceciderunt, adeoque gratiam, velut nauir fregerunt, ad ſalutis portum enauigant. Eſt con triti, vel etiam attriti, & minùs perfectè de pec cato dolentis ſanatio; & quaſi diuinæ amicitiæ gluten.

VIII. Quis non vtatur? Quid non faciunt homi nes, vt Principem concilient offenſum? & vt Deo conciliemur, piget confiteri, piget ſatisfacere. At hæc quoque Deus, præter contritionem exi git, *vt quibus modis*, ait S. Chryſoſt. *hom. de pæ nit. Deum offendimus (offendimus autem corde, ore, ac opere) iiſdem reconciliemur Deo. Corde quidem per Contritionem, ore per Confeſſionem, ac opere per ſatisfactionem.* Confeſſio quoſdam maximè pun git, ideò vel non integrè, vel non verè confi tentur. At hi ſciant illud Hieronymi *in cap. 10. Eccleſ. Quod ignorat, medicina non curat.* Et illud Auguſtini *in Pſal. 66. Quid erubeſcis, ô homo, con fiteri? peccator ſum, ſicut, & tu, Confitere ergo ho mo homini: peccator homo homini peccatori. Quid times confiteri? homo ſum, humani à me nihil alie num puto. Quid times confiteri? id quod per confeſ ſionem ſcio, minùs ſcio, quàm id quod neſcio. Confi teri times, qui non confitendo non potes eſſe occultus. Elige quod vis. Si non confeſſus lates, inconfeſſus damna-*

mnaberis. Ad hoc enim Deus exigit confeſſionem, liberet humilem; ad hoc damnat non confiten- n, vt puniat ſuperbum. Ergo triſtis eſto antequam nfitearis, confeſſus exulta, quia iam ſanaris. Vt nari cupias, *ouum* conſidera, quod te docet n ſolùm ad integritatẽ cum vitri fragminibus dire, ſed etiam in confeſſione fieri vocalio- m. Si enim ouo recenti, velut liquido quo- m plaſmate, tollis raucedinem; cur non quæ- medicinam pernicioſæ in Confeſſione angi- :, & raucediniſquam tibi Acherontici lupi, in- lerunt? Cum non minùs prouiſum ſit huic icium ſcabriciei, quàm tuſſientibus per liqui- m *oui* luteum, quo guttur colluitur, reduci- que ad vocis mobilitatem.

Qui reparat vitrum, nec mentis vulnera ſanat,
Ille etiam in cerebro non leue vulnus habet.

Ova

Ova conſeruandi ars, contritionis ſatisfactionis ſtudium non negligendum admonet.

EMBLEMA L.

AVT SVB CINERE, AVT SVB SAL

1. NE *ad cibum inepta reddantur oua*, ait Al
drouand. *l. 14. Ornithol. c. 1. ſiue ne re*
quieta fiant, vbi eorum copia eſt, quæ in fi
turum vſum reſeruare velis; in lomento repones. I
eo enim ſeruare oua vtiliſſimum Plinius indica
vel, vt alibi ait, *hyeme in paleis, æſtate in furfuri*
bus. Qui oua, inquit Varro, diutiùs ſeruare vo
lunt, perfricant ſale minuto, aut muria: atque i
ſinunt per tres, aut quatuor horas, eáque abluta cor
dunt in furfures, & acus. Columella refert, quoſda
trito

rito ſale ſex horis adoperire, deinde eluere, atque ita aleis, aut furfuribus obruere: nonnullos ſolida, nul:os etiam freſa faba coaggerare; alios ſalibus in-gris adoperire, alios muria tepefacta durare. Sed il omnis quemadmodum non patitur putreſcere, ita ia minuit, nec ſinit plena permanere, quæ res emen-m deterret: itaque ne in muriam quidem qui di-iittunt, integritatem ouorum conſeruant. Quare Plinij placita ſuper iſthac conſeruatione ſequi pla-t. Sunt qui, Ornithologo teſte, oua recentiora, ſer-iri velint frumenti genere, quod ſecale vocant, no-i ſegala, Germani rocken; *vel cinere, ita vt acu-or pars oui inferior ſit, tum rurſus ſecale, aut cine-m ſuperfundunt.* Hæc Aldrouand. Cardan. *l. 7. rer. Var. c. 39.* de *ouis* loquens ait: *æſtate fur-re ſeruantur, frigidiore & ſicciore; hyeme palea; t enim ſicca, & calida. Sale autem ob vim exina-untur.*

Quæ oua, eadem ferè etiam eſt ratio homi- 11.
im pectora conſeruandi. Lomento, hoc eſt, rina fabacea, in paleis, in furfuribus, in trito le, in cinere ſeruantur *oua*; hominum animæ *contritione*, in humilitate, in pœnitentia, in icio, & cinere etiam ipſo. Ita ait *Iob. 16. 16. ccum conſui ſuper cutem meam, & operui cinere rnem meam. Facies mea intumuit à fletu, & pal-ræ meæ caligauerunt.* Ita Dauid *Pſ. 10. 10. ci-rem, tanquam panem, manducabam, Ion. 3. 6.*

Ipſe rex Niniues *indutus eſt ſacco, & ſedit in cine-re*. Sic *oua* iſta fuerunt conſeruata. Sic iubet Ie-remias *c.6.26. Filia populi mei accingere cilici-& conſpergere cinere.* Quia *cor contritum & hu-miliatum Deus non deſpiciet. Pſ.50.* Hinc & Eze-chias ait, *Iſa.38.15. Recogitabo omnes ann-meos in amaritudine animæ meæ.*

III. Oportet enim pœnitentiam continuare, ſi quis vult continuare humilitatem, ſine qua di-uinæ gratiæ theſaurus non cuſtoditur. Inchoa-tam in conuiuio, in antro continuauit pœniten-tiam Magdalena. Continuauit Petrus, qui, teſt-S. Clemente *l.2. Recognit.* dum vixit, ita fleuit vt in aduſtis perpetuo lachrymarum fluxu ge-nis, veſtigia canalium inſtar exiſterent. Aliu-immenſo dolore, ob ſcelus admiſſum, conce-pto, expirauit, & corpore in cineres eunte, a-cælum iuit, apud Th. Cantiprat. *l.2.c.51.p.7.* Et alia itidem, apud Iacob. à Vitriaco. Et itiden-alius apud *Rib. 5. April. in vita S. Vincentij.* H-nempe intellexerunt, *Contritione*, non iam fa-barum, ſed animarum; homines cæleſti menſ-fieri idoneos; vti & Macharius, qui *lib.3. in Vi-tis Patrum* ait: *Ploremus fratres, & producant o-culi noſtri lachrymas, antequam illuc hinc eamus vbi noſtræ igneæ lachrymæ corpora noſtra combu-rent.* Vides vt lachrymæ ſalſæ, tanquam ſal *oua* conſeruent ab æterno igne?

Sed

Sed & à peccato ſeruamur, ſi peccata plectimus. *Conc. Trid. ſeſſ. 14. c. 8.* ita loquitur: *Procul dubio magnopere à peccato reuocant, & quaſi freno quodam coërcent hæ ſatisfactoriæ pœnæ, cautioréſque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt.* Hinc non lachrymis tantùm, ſed & cilicijs, & ieiunijs, & precibus, & eleemoſynis, & vigilijs, & peregrinationibus, dum inſtamus, non ſolùm debita priſtina expungimus, ſed etiam cauemus, ne noua nomina faciamus. Non enim placet nobis, quod punimus. Et quanquam tam vi Sacramenti, quàm ob obedientiæ meritum, ea pœna vtiliſſima eſt, quæ Confeſſarij præcepto eſt peragenda, meritò tamen, addere ad eam vnumquemque debere, conſulitur. IV.

Qualis autem ab vnoquoque ſit ſatisfactio eligenda, docet etiam Chryſ. *hom. 10.* in illud *Matth. 3. facite fructus dignos pœnitentiæ,* Ambroſ. *l. 2. de pœnit. c. 5. & alij.* Has pœnas eligi, atque à Confeſſario impoſitas admitti debere, id facilè ſuadet; quòd, etſi peccatorum abſolutione tollatur æternorum ſuppliciorum obligatio, plerumque tamen ſuperſit temporaneæ cuiuſdam pœnæ debitum, vel hîc, vel in purgatorio ſoluendum. Ergo ſi nos ipſos iudicemus, & puniamus, non iudicabimur, & grauiore illa pœna in foro Dei debita non puniemur: poteſt enim paruo ſpontaneo, magnum neceſſariũ V.

compenſari: & dum, vt Comicus loquitur, in Andria, *pro peccato magno paullùm ſupplicij ſatis eſt patri*, in hac vita, non ſatis tamen erit iudici in altera. Hinc tanta ſatisfactionum genera eorum, qui exfletis oculis, viſum pœnè amiſerant, quàm veriſſimè poteſt, à Climacho commemorantur *grad. 5*. Ac ne Monachis tantùm ea exiſtimes conuenire, Magnum illum Theodoſium cogita, de quo Niceph. *l. 12. hiſt. c. 40*. *Sigon. l. 9 de Occid.* item Othonem Cæſarem, apud *Rib. 7 Feb. in vita S. Romualdi*. Et Henricum II. Angliæ Regem, apud *Baron. t. 11. An. 1174.* & alios innumeros. Hi velut lomento, ſale, cinere, & muria ſe ſeruauerunt; putruiſſent, ſi amaritudine & dolore caruiſſent; quem concipiunt, quicunque, quid ſit peccatum, quid ſit Deus, & æternum, nouiſſe volunt.

VI. Quare, vt *oua* cinere, ſic pectora pœnitentia ſeruare docemur. Quanquam & antiqui ritus per *oua* nos pœnitentiam docuerunt, neq; enim priſcis hominibus luſtrationes, aut expiationes per ignem duntaxat, aut aquam, ſed etiam per *februa oua* fiebant. Hinc apud Lucianum, *ouum ex catharſio*; apud Iuuenalem, magnum crimen erat, quod *centum* luſtrari *ouis* non potuit; apud Ouidium, ad torum purificandum dicitur:

Et veniat, quæ luſtret anus lectúmque locúmque
Præferat & tremula ſulphur & oua manu.

Deni-

Denique Madaurenſis Philoſophus ipſe fatetur *ib. vlt. de aſin. aur.* metamorphoſin ſuam, ſine *uo* non eſſe abſolutam, quando nauem Iſidi e-ementorum dominæ dedicatam à ſummo ſa-:erdote ſcribit; antè tamen *teda lucida, & ouo, & ulphure puriſſimè purificatam. Sic ſine ouo,* ait Pu-ean. *or. 20. totum exuere aſinum Lucius non po-uit: & quemadmodum nihil maius erat, quàm è ruto redire in hominem; ita nihil religioſiùs eſſe oterat, quàm ouo expiationem inſtitui.* Nos, vt ne ſuperſtitione luſtremur, *ouum* vſurpemus on in expiationem, ſed in expiationis recor-ationem.

Impie, quid dubitas, fœdari puluere, gratum
Si tibi fœdari crimine ſæpe fuit?
Qui vitat cineres, plerumq; incurrit in ignes;
Ah longè eſt Stygio mitior igne cinis!

In ovi vnguine, Vnctionis extremæ monimentum.

EMBLEMA LI.

VTERE, QVÆ SVPERI PRÆSCR BVNT PHARMACA.

1. *OVa per ſe infuſo candido oculis epiphoras*
hibent, vrenteſq; refrigerant. Plin. l. 29
3. Vbi plura ex ouis remedia reperi
Inter quæ etiam eſt. *Lutea ouorum cocta, vt in*
reſcant, admiſto croco modicè, item melle & la
mulieris illita, dolores oculorum mitigant. Io. Ba
Porta *l. 3. Mag. nat. c. 1. Ouorum oleum*, ait,
parabis: ſupra ignem largo accommodato vaſe, ſ
tagine, vel alio, in hoc boleta proijcies, ſpatha p
miſcendo ſemper, ac crebra diuerberatione, ne c
men-

nentur. Vbi in puluerem verſa, prælo exprimi cu-ato, expreſſumq́ oleum pyxide ſeruato. Vel ea eli-cando indurabis, & ſic exprimatur liquor. In in-enſiuis autem mixturis aliud ſic parabis. Ouorum nulta remiſceto vitella, cum ſulphuris medietate vi-ii, ac ſartagine accommodentur igni. Vbi eluuies, vel oleoſum quoddam per eorum ſuperficiem enata-bit, ſeruato; illud enim quæſitum erit oleum. Hæc lle de *ouorum* oleo.

Ita etiam inuenire eſt in ouo, quod nos ad-monea illius Sacramēti, quo non ſolùm oculi, ſed & aures, alijq́ue ſenſus ad extremam luctam nunguntur. De quo S. Auguſtin. *Serm. 215. de Tempore*, *Quoties*, ait, *aliqua infirmitas ſuper-uenerit, corpus & ſanguinem Chriſti, ille qui ægro-at, accipiat, ac deinde corpuſculum ſuum vngat, vt llud, quod ſcriptum eſt, impleatur in eo: Infirma-ur aliquis? inducat Presbyteros, & orent ſuper eum, vngentes eum oleo.* Et quanquam Sacramentum, t hîc ſumitur (pro ſigno ſcilicet rei arcanæ ſeu bſconditæ) eſt tale ſignum, quod ex Dei inſti-utione primariò habet vim ſignificandi & effi-iendi gratiam; tamen ſæpe per extremam vn-tionem etiam corpori ſanitas confertur. II.

Vt proinde ſtultiſſimi, & minimè ſatis in rebus religionis inſtituti ſint, qui ab hoc Sacra-nento accipiendo abhorrent, quòd ſibi perſua-eant, ſe tantò certiùs, vel citiùs morituros, III.

Quaſi Sacramentum occidat! ſed ea cacodæmonis fraus eſt, homines vaniſſima opinione à rebus ſalutaribus impedientis. Nempe quia non ſolet dari hoc Sacramentum, niſi extremè periclitantibus, hinc fit, vt, eo accepto (non tamen ob id acceptum) plurimi non ſuperuiuant. Quamuis plurimi ſuperuiuant, qui non accepto, fuiſſent morituri. Itaque non facit, vt morituri moriantur, ſed vt benè atque cordatè moriantur, vncti & inſtructi ad vltimum agonem; aut etiam ne moriantur.

IV. Quia verò finis Sacramentorum, ob quem inſtituta ſunt, eſt noſtra Sanctificatio, ſeu vt conferant gratiam Sanctificantem, conſequens eſt, effectum illorum eſſe gratiam; quæ vel per hæc media incipit, vel augetur, vna cum omnibus virtutibus ſeu Theologicis, ſeu moralibus. Inter illas eſt Fides; inter has eſt Prudentia, quæ quia mentis aciem oculumque perficiunt, quis vnctionem Extremam non comparet, cum *candido oui epiphoras cohibente, oculoſq; refrigerante?*

V. Mirum igitur eſt, cum tanta vis inſit huic Sacramento, cumque per illud tanta facilitate nobis theſaurus diuinæ miſericordiæ ſanguiniſque Chriſti applicetur, eſſe tamẽ qui negligant. D. Bernardus *in vita S. Malachiæ. Petr. de Natal. lib. 10. c. 27. & alij* referunt, Benchorenſis monaſterij vicinum nobilem fuiſſe, ad cuius vxo-

rem

m extremè ægrotantem Malachias vocatus, extrema vnctione illam muniret, cum ſub veeram intraſſet, illamque exultantem præ ſpe gaudio inueniſſet, ſuaſum eſſe ab omnibus, vt alterum diem differretur, periculo moriendi ndum tam præſente. Eò accidit, vt tanti res omenti negligeretur. Nam interim, vt ſunt inrta hominum tempora, mulier moritur. Conmatur. Accurrit Malachias, concurrunt ſa-, profani. Accuſat ſe ille, ſuaque culpa feminn tanto beneficio eſſe fraudatam dicit, & tann ſeipſe non conficit. certè mortuo quàm viproprior mæret. Quare loco olei, lachrymis fundit defunctam, nec ante vel ipſe, vel diuli eius Deum precari deſtiterunt, quàm ileuiuiſceret. Itaque quam mortuam fletu ad m reuocauit, eam jam viuam vnctu ſacri oleì m reſtituit ſanitati.

Tanta vis eſt olei. Et ſunt qui adhuc hor- VI. t! Quid mollius oleo? Si multo labore, ſi dicruciatibus diuinæ gratiæ theſaurus eſſet nparandus, nihil foret detrectandum: jam i detrectant, vel certè negligunt tot morta- Quid ita? quia arbitrantur, ſe ideò moritu-; vel citiùs morituros; vel ſi conualeſcant, ampliùs nudis pedibus terram attingere au-s; denique nefas fore poſthac choreas du-, & ſaltare illis pedibus, qui ſacro fuerint

oleo inuncti. Quàm ſtulti iſti? quàm cæci? immo quàm in ſeipſos immites, more illius Ruperti Regis Romanorum, quem Io. Nider. *lib. 4 Formicarij c. 11.* ſcribit, diu diſtuliſſe, vano metu, hoc Sacramentum. Quod cum tandem perſuaſus admiſiſſet, audiſſetque orationes pro ſanitate quoque validas, exhilaratus dixit. *Re uera ſi hoc Sacramentū ſciuiſſem tantum pro vtro valuiſſe homine, quemadmodum jam audio, dudum ipſum deuotiſſimè poſtulaſſem.* Dixit & conualuit. Itaque non mortem, ſed valetudinem diſtulit, dum diſtulit ſupremam vnctionem.

VII. Cuius vim cum noſſent, tam ardenter expetierunt Elzearius, *apud Sur. 27. Septemb.* Supra memoratus, Malachias Epiſcopus Hyberniæ, *apud S. Bernard. in vita eius.* Hedwigis *apud Sur. 15. Octob.* Et, ſi nil conferret hæc vnctio; non ipſa B. Virgo Reginaldum, vt habetur *in vita S. Dominici l. 2. c. 2.* non ipſe Chriſtus Lydwinam vnxiſſet. *Sur. 7. April. in vita eius part. 3. c. 11.* Illa enim *cum ſola eſſet, cunctis domeſticis abſentibus, & ſummo manè, ipſo Paſchatis die contemplationi vacaret, vidit ad ſe venientem Dominum Ieſum, cum Sanctiſſima matre ſua & 12 Apoſtolis, multiſq; & Sanctis, & Angelis. Sedit autem Chriſtus ad lectuli eius dexteram, beatiſſima Maria ad ſiniſtram, alijs in orbem honeſtiſſimè eam cingentibus. Vidit etiam menſulam ornatam, &*

ea

ceu ſacri olei vaſculum elegantiſſimum, crucem oque pulcherrimam & cereum valde luculentum, um cubiculum mirificè illuſtrantem. Erat tum rpus Virginis innumeris angoribus à vertice vſq; pedes oppreſſum & afflictum. Et ecce ſentit ab ipſo lluatore Sacerdotalibus induto veſtibus, loca corris ſui omnia perungi, quæ in morituris ſacro oleo igi ſolent: ſed nulla audit Saluatorem verba prorentem. Inde Chriſtus ponit in manu eius cereum, mq; tenet cum matre ſua, cruce illic inuiſibiliter rmanente, donec exhalaret Spiritum.

Chriſtus, & vnctus idem eſt; hinc vncti nomen habebat:
Nunc etiam VNGENTIS *nomẽ habere poteſt.*
Qui fugit vngentem, pungentem ſentiet olim,
Poſtquam oleum atq; operam deſtruet ipſe ſuã.

Ovo-

Ovorum, & aliarum rerum benedicti

EMBLEMA LII.

VT PROSINT ANIMÆ QVOQV

1. IN feſto Paſchatis mos eſt Eccleſiæ vt inter *pa* *nes*, *carnes*, *lac*, *mel*, & alia eſculenta, etian OVA conſecrentur: ſicut in die S. Stephani *paſcuis*; S. Ioannis, *vino*; S. Marci, *ſegetibus*; Aſ ſumptionis B. Virginis, *herbis*, *plantis*, *radicibus* *fructibus arborum* benedicitur: VT PROSINT ANIMÆ, & corpori non obſint. Nihil hîc Magicum, neque in *ritu*, neque in *vſu*. *Extenſa manu* Aaron ſigna fecit, *Exod. 8. 6.* Populo benedixit, *Leuit. 9. 22.* Sicut & Chriſtus aſcenſurus in cælum diſcipulis. *Luc. 24. 50.* Crucem autem inter benedicendum, manibus exprimi ſi Magicum

m eſt, magus fuit Iacob, quando Ephraim & naſſe filijs Ioſeph benedixit. *Gen.48.18.* Pie-eſt, non Magia, cibum antè Deo conſecrare, àm ſumere.

II. Ipſi Gentiles cibum ſumturi τὰς ἀπαρχὰς, ſeu mitias dijs conſecrabant; vt ad conuiuium, nquam ad ſacrum epulum, accederent, *Plu-ch. in Symphoſ.* Quin & in ſecundis menſis rum dijs libarunt, *Athen. lib. 1. cap. 9.* Et, ex tiquo Rituali Hebræorum libro, oſtendit Ba-nius, *An. 43.* in ſecunda menſa Paſchalis con-ij, cum diſtribueret paterfamilias tortam a-nam, propria & peculiari benedictionis for-la vti ſolitum. At ne Gentiles, & Iudæos no-nando, ianuam, vt in prouerbio eſt, in me um videar patefeciſſe, quaſi Gentiliſmum, Iudaiſmum introduceremus; apud Clemen-n, *8. Conſt. 35.* Matthæi nomine, Apoſtolica inſtitutio, *aquæ & ſalis* benedicendi. Quin & aliarúmque rerum hominum vſui ſeruien-m; cum *1. Timoth. 4. 5.* Paulus ſcribat, *omnem aturam ſanctificari, per verbum Dei, & oratio-n*; & Chriſtus *Luc. 9. 16. panem* turbæ datu-benedixerit ei, ſicut & *piſcibus*; vt Apoſtolis bíſque exempli relinqueret documentum.

III. Quid verò in *benedictione*, quæ fit *per verbum & orationem*, ſit reprehenſione, & non po-laude dignum? Nunquid ipſi Heterodoxi,

ſi

ſi quidem tam benè cum eis agitur, ante me
ſam orant; aliò abeuntibus valedicunt, aut a
unde venientes ſalutant? Grüß euch GOtt/
hüt euch Gott: certè propinanti paſſim reſpo
dent, Geſegnes euch Gott; quid eſt hoc aliu
quàm quoddam *benedicere?* Nihil ergo inca
tationis, in ritu benedicendi OVA, & ſimilia

IV. Sed nec in vſu; qui potiùs incantationes i
pedit, aut damna ciborum, vel ob intempera
tiam, vt docet S. Auguſt. *l. 10. Confeß. c. 31.* v
ob Magicam infectionem ſæpe nocentium,
idem oſtendit *l. 18. Ciuit. c. 17. & 18.* & S. Gr
gor. *l. 1. Dialog. c. 4.* vbi Monialis Diabolum n
deglutiuiſſet, ſi lactucam benedixiſſet. Prod
ergo corpori *Benedictio ciborum*, multóque m
gis animæ: ita enim cibi *ſanctificantur*, hoc e
Deo, per gratiarum actionem, per verbum D
& orationem, quaſi offeruntur, & conſecra
tur; vt oſtendamus, nos à Deo eos accepiſſe,
ad Dei honorem veſci velle ijſdem; diuerſ
Manichæis more, qui quòd à mali princi
creaturas exortas, atque execrabiles eſſe di
rent, eis pariter maledixerunt, teſte Cyri
Hieroſ. *Catecheſ. 6.* Ergo VT PROSINT ANI
QVOQVE, dum corpori proſunt, benedicun
OVA.

V. Quanquam hæc non *vſu*, & *eſu* duntaxat,
etiam ſignificatu proſint: dura enim bene
cun-

ıntur, vt indicent, homines, qui toto annó unquam confeſſi peccatis indurantur, ſaltem aſchali tempore pœnitentiam agere, & bene-ctionem recipere oportere. Interim quanta is ſit cibi vel potus benedicti, oſtendit Iac. retſerus in volumine de benedictionibus, & ita S. Bernardi *lib. 1. cap. 11.* vbi narratur S. ernardus hauſtu cereuiſiæ à ſe benedictæ, con-ertiſſe totam cohortem militũ ad Claramual-m diuertentium. Rectè. nam ſæpe milites et-m bibendo & pergræcando peruertuntur. cut autem benedictio prodeſt adhibita, ita ocet neglecta, quod vt experta eſt, ſupra allata onialis, ita & ille religioſus, qui, vt *in vita S. ominici* recenſet Iacob Epiſcopus Gemnen-, extra cœnobium, abſque vlla benedictione æmiſſa, nec cruce poculo conſignato, quia otauerat, à malo Orcino hoſpite eſt inſeſſus. cut & ſedecim annorum puella Colonienſis: ıanquam hæc non tam benedictionem men- neglexit, quàm maledictione præmiſſa, in omine diaboli, eſcam; cum eſca muſcam; in uſa *Beelzebub Deum muſcarum* deuorauit. Vt t apud Io. Nider. *in Formic. l. 2. c. 11.* Hoc ſi nper fieret, quoties homines vel ſibi, vel js, diabolum imprecantur, credo Infernum tum diabolis exhauriendum. Ita longè cre-

briùs

briùs maledictio, quàm benedictio eſt in ore impiorum. Porrò ex virtute benedictionis intelligi poteſt dignitas ſacerdotum, qui, vt ex officio *benedicant*, & ipſi *benedicuntur*.

Quicunque conſecrata fercla nauſeat,
Satietur execratis.

Sâcro-

Sacrorum ordinum poteſtas, per ova in manibus excluſa, declaratur.

EMBLEMA LIII.

IN MANIBVS TVIS SORTES MEÆ, Pſal. 30. 16.

INter admiranda Hiberniæ, Giraldus *cap. 28.* I.
& ex illo Iac. Gretſer. *l. 1. rer. var. c. 12.* hæc
refert. *S. Keiuuinus quadrageſimali quodã tem-
pore hominum frequentiam ex conſuetudine fugi-
ens, in ſolitudine quadam, tugurio modico, quo à ſo-
le tantum & pluuia defenderetur, ſoli contemplati-
oni vacans, lectioni & orationi inſiſtebat, qui cum
manum, more ſolito, per feneſtram ad cælum eleua-
ret, ei fortè merula inſedit, & quaſi nido fungens,
oua depoſuit. Cui prædictus Sanctus tanta manſue-
tudine, & patientia compaſſus eſt, vt nec manum*

V *clau-*

clauderet, nec retraheret; ſed vſq; ad plenam pullo rum excluſionem, eam infatiganter extenderet, & aptaret. In huius autem ſigni perpetuam memoriam omnes imagines ſancti Keiuuini, per Hiberniam, in manu extenſa merulam habent. Hæc Giraldus mi rè curioſus ſcriptor; quæ faciunt ad dignitatem Sacerdotij commendandam. Ea enim etſi præ cedente quoque commendata eſt *Embl.* tamen hoc loco diſtinctiùs exprimi debet.

II. Keiuuini ad manum aduolat auis: ibi *ou* ponuntur, caleſcunt, perficiuntur. Siue ergo i aue Chriſtus, vt *Emblem. 12. 15. 16. 19.* & *22.* dictum eſt, ſiue Spiritum Sanctum intelli gimus, vterque mira per manus Sacerdotum operatur. Ad illos enim pertinet tum Sacra mentorum adminiſtratio, tum gemina illa pro ſus diuina poteſtas, remittendi peccata, & Eu chariſtiam conſecrandi. Non fugit Keiuuini manum auicula? è libero cælo aduolauit? Ad uolat ad Sacerdotis manus ipſe Chriſtus; imm non aduolat, ſed ita ibi eſſe de nouo incipit, v non deſinat eſſe in cælo: quæ conſecrandi v merito poteſt cum ipſa creandi poteſtate con ferri. Quam ob rem ſacerdotis poteſtas long ſuperat omnem regum, omnem imperatorum & poteſtatem, & dignitatem. Sicut & ſacrifici um ipſum longè eſt excellentiſſimum, quod de cuit in excellentiſſima religione, per Sacerdo tis manus, peragi.

Oua

Oua in Keiuuini manu ſunt ad vitam addu- III.
ɫta, paulatimque animâ caluerunt ? Sacerdos
nanu crucem ducit ; & peccatorem à peccatô
ıbſoluit, cum illicò è mortua ipſa anima viuam
acit: gratiam enim reducit ; qua anima viuit.
taque non tantùm condonat ingens illud de-
ɔitum, vt à peccatis, & morte æterna liberet pæ-
ıitentem; ſed etiam ſanctificat animas, efficitq;
ilios Dei, & jus æternæ vitæ tribuit. Quæ tam
randia nemo poteſt, niſi ipſe Deus, aut diuina
uctoritate præditus, cui Deus eam poteſtatem
ommittendo, ſuum locum, ſuas vices, & velut
ıum tribunal conceſſit. Nemo enim niſi Deus,
el loco Dei, condonare poteſt offenſas Dei.
linc illi Chriſtum non agnoſcentes dicebant
uc. 7. 49. intra ſe : *Quis eſt hic, qui etiam pec-
ıta dimittit*?

Magnæ & patientis fuit bonitatis, ſuſtine- IV.
: manibus *ouum* tam diu, dum excluderetur,
ım pullus prodiret: plus eſt ſuſtinere pæniten-
m, dum peccata velut *oua* aperit, eaque ape-
:ndo non jam è cæco videns, è claudo ambu-
ns; ſed, quod incomparabiliter plus eſt, ex ini-
ico, Dei efficitur amicus, & ſaluus ex pereun-
Sunt itaque & Sacerdotes Angeli illi de qui-
s dicitur : *In manibus ſuis portabunt te.*

Porrò cum per ordinem, nouæ legis ſacra- V.
entum à Chriſto inſtitutum, poteſtas ſpiri-

tualis tradatur, & gratia conferatur ordinat
ad Eccleſiaſtica miniſteria obeunda, quæ var
ſunt, vnde varij quoq; ſunt ordines. Sed ſacerd
tij ſupremus, ob prædicta. Hinc non quiuis e
ordine ornandus. *1. Tim. 5. Nemini citò man*
impoſueris, neq; communicaueris peccatis alien
Quare *in Prato ſpirit. c. 149.* refertur, Leoni P
pæ quadraginta diebus ad ſepulchrum S. Pet
Apoſtoli vigilijs & orationibus intento Apoſt
lum apparuiſſe, dixiſſéque: omnia illi pecca
dimiſſa eſſe, præterquam impoſitionis manu
non quòd peccata ex parte dimitti poſſint, ſi
culpam referas, ſed quoad pœnam, quæ reſt
bat exſoluenda, ob promotos ad ſacerdotiur
indignos.

VI. Qua de cauſſa etiam pœnitentem, & ia
Monachum factum, ob ſacrilegium tamen à
miſſum, noluit ad ordines admittere Benedict
IX. apud Baron. *t. 11. An. 1034. 24. 25.*
alius contra S. Benedicti prohibitionem acc
dens à diabolo inſeſſus & occiſus eſt, apud
Greg. *l. 2. dial. 16.* De ſimili pœna refert Not
rus *l. 2. de mirac. S. Remacli c. 2.* & poſt ei
Sur. 3. Sept.

VII. Qui digniſſimi fuêre, ex reuerentia tam
fugere conati ſunt hanc dignitatem, Ephra
Syrus, vt habet *Amphiloc. in eius vita*, qui
men cum manuum impoſitione peritiam poſ

Græcæ

Græcæ linguæ accepit. Fugit hanc dignitatem
c Rupertus poſtea Tuitienſis Abbas, vt ipſe te-
atur, *lib. 12. in Matth.* ſed diuinitus inſtigatus
ſt, ad eam ſuſcipiendam. S. Franciſcus diaconus
ıanſit, quòd puritatem in ſacerdote requiſitam
ſe abeſſe crederet. *l. 1. Chronici S. Franciſci. p.*
.c. 41. Nam cum incredibiliter afficeretur ad
uerentiam ſummam Euchariſtiæ exhiben-
am, veritus eſt, ne eam indignitate ſua conta-
ıinaret. Inſtigantibus autem identidem alijs,
ſacerdos fieret, à Deo per ardentes preces
ɔnſilium popoſcit. Miſſus eſt ergo Angelus ad
ım, cum phiala lucida, in manu, limpidiſſimo
quore plena, qui diceret: *Vide Franciſce, qui-*
nque vult fieri ſacerdos, & ſacramenta admini-
are, ita purus eſſe debet in anima, ſicut iſte liquor.
h quàm multi priùs deberent hanc phialam
ɔntemplari, quàm accederent ad hanc digni-
tem, ne indigni diuinam prouocarent indi-
ıationem! At bonus ſacerdos dignus eſt, vt in
oculis feratur ab ijs, quos fert in mani-
bus.

Alterna ouorum cura, doctrina eſt matrimonijs.

EMBLEMA LIV.

DVM TIBI NATORVM EST, EST MIHI CVRA TVI.

1. *Comicem incubantem mas paſcit*, teſte Pli *l.10.c.60.* Et *ſeq.c.60. Crocodili vicib incubant mas & femina.* Supra autem *58. Palumbes incubat femina poſtmeridiana matutinum, cetero mas. Columba marem ſemp & feminam pariunt, priorem marem, poſtridie minam. Incubant in eo genere ambo, interdiu m noctu femina.* Hæ vices ſunt parentum, quoru vtrique incumbit in educanda alendáque pro laborare. Eſt proles vtriuſque; cur non & cu

pro-

rolis? Ad hoc matrimonium inſtituitur, vt roles habeatur,ſed curâ parentum ad vires & iores ducenda.Et gratiam Deus peculiarem ad oc parentibus largitur. Vices ergo laboris unt ſeruandæ, vt dum mater lactat,ligat, faſci-t,lauat,comit,& pectit ſobolem,& velut per-etuò domi incubat; pater lignatum, & pabu-ıtum eat, paſcatque matrem.

In artibus autem & moribus ad vtrumq; per- II.
net, incubare. Femina femellas doceat nere, omum repurgare, culinam curare, & quæ ſi-ilia ſunt; vir pueros inſtruat litteris, equeſtri ſciplina, negotijs ſeu agri,ſeu fori tractandis. terque imbuat vtramque prolem pietate; ar-at à contubernio malorum, &, vt ſolicitus t de hæreditate, ita ſolicitus ſit etiam de vir-ute. *Vt fundus quidem ſit optimus*, ait S. Chry-ſt. *hom. 9. in 1. ad Timoth. cuncta molimur, mque fideli viro magna cura tradimus. Ceterùm uod nobis omnium chariſſimum eſt,omnino negli-mus; quo pacto filium noſtrum fideli cuipiam viro rmittamus, qui ipſius ſeruare pudicitiam,forma-mores, ingenium expolire, & exornare poſſit.*

Itaque, qui hîc ſunt remiſſi, probè ſciant il- III.
d Nauarri probum dictum *Manu.c.14.n.17. ccare mortaliter patrem, qui negligit notabiliter ouidere illa, quæ ad filij neceſſitatem ſpiritualem, t corporalẽ pertinent, cum nulla eſt ei excuſatio upertatis, vel alia rationabilis cauſſa.* Paupertas

excuſat à pædagogo; ſed tum ipſe parens debe
eſſe pædagogus. Quod ſi quis eſt opulentus, &
frequentia negociorum impeditur ab inſtruen-
do filio, *Magiſter probæ ætatis, & vitæ. atque eru-
ditionis eſt eligendus*, vt ait S. Hieron. *ep. 7. ad Læ-
tam*. Huius Magiſtri prima cura erit, vt *Apoſto-
lorum Symbolum*, *orationem Dominicam*, & quæ
Chriſtianâ doctrinâ continentur, diſcipulo
tum alios mores & artes tradat; ſitque velut al-
ter parens, vt olim Chiron, & Phœnix Achillis,
Linus Orphei, Plato Ariſtotelis, Ariſtoteles
Alexandri, Chryſippus Eraſiſtrati, & Anaxa-
goras Periclis, Molo Ciceronis, cuius etiam
Magiſter fuit Poſſidonius, vt ipſe teſtatur *in lib.
de fato*; & Plutarch. *in vita eius*. Docuit & Sene-
ca Neronem, quamuis degenerem; Cebes Phæ-
donem, Philetas Cous Ptolemæum; Empedo-
cles Gorgiam; Plutarchus Traianum, Donatu
& Victorinus Hieronymum, Arnobius Lactan-
tium, alij alios.

IV. Hi ergo omnes docent, filios vel à Magiſtris
docendos, vel à parentibus. Dummodo paren-
tes aliquid boni doceant: quod nunquam, au
rarò facturi ſunt, niſi ſint ipſi boni. Si enim aua-
ri ſunt, auaritiem docebunt, ac ſordes; ſi vino-
lenti, Baccho eos educabunt & Veneri; ſi ſuper-
bi, Iunones facient, & pauones ſirmata tra-
hentes, capillum criſpantes, denique calamiſtr.
& vnguentorum vſurpatores.

Sed

Sed non impunè. De Prætextata nobiliſſima v.
èmina. S. Hieronymus *in ep. ad Lætam. Illa*,in-
quit, *iubente viro Hymetio, qui patruus Euſtochij*
Virginis fuit, habitum eius cultúmque mutauit: &
eglectum crinem mundano more pexuit, vincere
upiens & virginis propoſitum, & matris deſideriū:
& ecce tibi eadem nocte cernit in ſomnis veniſſe ad
Angelum terribili voce minitantem pœnas, & hæc
erba frangentem. Túne auſa es viri imperiū præfer-
e Chriſto? Tu caput virginis Dei tuis ſacrilegis at-
ectare manibus, quæ iam nunc areſcent, vt ſentias
xcruciata, quid feceris: & finito menſe quinto ad
ferna duceris. Sin autem perſeueraueris in ſcelere,
& marito ſimul orbaberis, & filio. Omnia per ordinē
xpleta ſunt, & ſeram miſeræ pœnitentiam velox
gnauit interitus. Sic vlciſcitur Chriſtus violatores
empli ſui, ſic gemmas & precioſiſſima ornamenta
efendit. Immo ſic docet matres deſtinare libe-
os Chriſto; coniuges non iniqua petere à con-
igibus, nec in gratiam mariti vxorem, aut in
xoris fauorem maritos peccare. Ad vitanda,
on ad patranda peccata matrimonium eſt in-
itutum. Cuius ſanctitate neglecta, cum malè
riata iuuentus non iam ampliùs *matres*, ſed
atreſſas didicerit quæritare, heu quæ progenies
oteſt ſperari!

Illorum de gente, patri quos dædala Circe
Suppoſita de matre nothos furata creauit.

Virgil. Æn.7. V 5 Ovum

Ovum ſtellatum B. Virginis ſymbolum

EMBLEMA LV.

RESPICE STELLAM, VOCA MARIAM.

1. PRæter ceteras oui laudes, *formam*, inquit Putean. Orat. 20. *examina; quid perfectius abſolutiuſq́ obijci oculis poteſt? colorem penetra; quid venuſtius pulchriuſq́? Et forma quidem dignitatem ſuam habet: non aſpera, non horrida, non inciſa eſt; ſed læuis, teres, & velut pumice expolita: nec rotunda prorſus (de gallinis hîc loquor) ſed tanquam præſtantius aliquid effingi debuerit,* faſtigio, *vt appellat Plinius*, cacuminata. *Orbem, aut globum proletarius quisque fingit, & exprimit: ſed materiam forcipe comprehenſam reciproco volumi-*

mine in curuos vertices coarctare, inter torni mi-cula, etiam periti cenſent. Sic quanto difficilius t, ouum quàm circulum cælo cauare, tanto plus namenti corpus habet, quod obliquo gyro, ſiue lim-, quàm quod æquali vndique, & vniformi perio- abſolutum eſt. In globo etiam productæ molis am-ges volo; vt quædam velut latera, vt ſummum & um inueniam; vt varietas ſit, finis tamen princi-umq; deſideretur; immo vt æternitas ſit, & nullo nplicitatis vitio decor violetur.

Exterior hæc oui eſt forma. *In ouo, vt deli-ta omnia, ita diſtincta & venuſta ſunt, ac pror-s virginea. Putes in argento aurum, in aqua ig-m; in cryſtallo chryſolithum, in niue crocum, in tro electrum, in lacte purpuram natare. Siue igitur rmam, ſiue colorem examinemus, nihil pulchrius o: omnium quæ amare, & æſtimare poſſis imagi-m continet.* Ita natura ouum ornat, illius Sym-olum, quæ *Cant. 1 8. pulcherrima mulierum*, & *nt. 4. 7. tota pulchra* meritò appellatur: quàm eorg. Nicodem. *orat. de oblatione Virginis* ſic mpellat: *ô pulcherrima pulchritudo omnium lchritudinum, ô Dei Genitrix pulchrorum omni-n ſummum ornamentum!* Proinde venuſtas, gnitas, forma, color, perfectioque oui tota ud nihil eſt, quàm Symbolum illius oui, de o S. Spiritus excluſit auem illam precioſam, licanum, Phænicem, Gallinam pullos ſuos, b alis, congregantem. II.

Atq;

III. Atque vt Symboli tanti apertior ſit ſimilitudo, expreſſiórque nota, ecce tibi *ouo* ſtellam, ſeu limbum ſolis, velut ſymbolo ſymbolum, ſiue à ludente natura, ſiue à Deo naturæ miraculum inſcribente in iconiſmo propoſitum. Tale mihi ouum, vti delineatum eſt, in manus tradidit, etiam atque etiam conſiderandum atque examinandum, Prænobilis ac ſtrenuus Dominus Ioannes Egolffus Dn. in Leonrodth, & Odelzhauſen Reuerendiſſ. & Illuſtriſſim. Domino Dn. Ioan. Chriſtophoro Epiſcopo Eiſtadiano. S. R. I. Principi à conſilijs. Vnà cum *ouo* eius quoque originem deſcriptam tradidit, quam non omittam apponere. Sic habet. Non procul Auguſta Vindelicorum, ad duo circiter milliaria, in terra Bauaria, Vicus ſitus Odelzhuſa dictus. Ab Vici arce, quarta horæ parte, venitur ad locum à vetere ſiluula & fruteto, *Dexat* vernaculè nominatum.

IV. Ibi in ipſo loci vmbilico caſa erat ruſtica, *& raris habitata mapalia tectis*; quæ quia ſub Dominio Prænobilis ac ſtrenui Domini Ioannis Wilhelmi Hundij de Lautterbach, Domini in Sulzemos &c. fuêre, ab eodẽ cultiora facta ſunt, hortoq; & atrio aucta, vt eſſent in Ornithonem. Mox, vt ab exiguis principijs omnia ſumunt incrementum, ab auibus ad piſces proceſſum eſt, viuariúmque nobiliſſimis piſcinis locuple-

letatum ; quòd inibi pulcherrimæ fontium caturigines emicarent. Amor loci, cum orna- u creuit. Itaque D. Virgini quoque ſacellum pponere ſtatuit, vt eadem ſedes eſſet pietatis, uæ receſſus fuerat amœnitatis. Sed præcipuè lacuit ædificio dare formam ſtellarem, ſacel- úmque ipſum appellare, *B. Virginem ad ſtellam*, eu, *B. Virginis ſtellam.*

Cæpta eſt ædificatio, eo ipſo An. 1618. qui ragæ Illuſtriſſimorum celeberrimorúmq; he- oum, per feneſtras, ſparſione, occaſionem de- lit, vt An. 1620. clariſſima, *ad ſtellam*, victoria, n monte Albano, obtineretur. Porrò & funda- nentum, & tectum, & parietes, & feneſtræ, mnia in ſtellæ modum ſunt ædificata, abſolu- aque An. 1619. Quo Anno, in feſto Natiuitatis 3. Virginis, ſacellum eſt ſolenni ritu dedicatum. Dum autem ædificaretur, ſub ipſa initia, reper- um eſt in corte, atque ſirpiculo gallinarum, die uodam Veneris, eiuſcemodi impreſsâ ſtellâ, ſeu imbo radioſo notatum ouum ; atque decimo uarto poſtea die, alterum tale; quod hîc dedi- nus delineatum. Cui poſtea complura alia ſi- nilia in vicinis locis reperta, & nonnulla qui- em, velut ſigillo in ceram, aut mollem gypſum dacto, impreſſa, ſuiſque eminentijs conſpicua; lia verò, velut penicillo, lineolis radioliſque in andem figuram ductis ſtriata. Quæ partim mi- ri

ri cauſſa, partim muneris loco, ad ſacellum allat
multíſque jam annis ibi, nihil graue redolenti
aſſeruantur. Teſtatur id cum magna admiratio-
ne illuc, pietatis ergò, confluentium mortaliun
multitudo, quæ inſigni frequentia locum hono-
rat, jam etiam ſæpius miraculis præclariſſimi
honoratum.

VI. Exiſtimem, non ſine prodigio indicare vo-
luiſſe Superos, gratam ſibi illam ſtellarem archi-
tectationem, quam proinde in ſede gallinarum
factam, de vtero gallinarum honorare, & velu
ſigillo hoc confirmare voluerunt. Nec alibi ſi-
milia *oua* reperiri exiſtimo. Ait quidem Aldro-
uandus *lib. 14. c. 1. ouum* ſe in Muſæo reſeruare
*anſernio haud minus, plicis, rugiſq; inſigne, quod il-
luſtris Io. Bapt. Barbazza Bononienſis* ei donârit,
ſed nullam de plicarum ſolari, ſtellarique figura
mentionem facit, vt prorſus adhuc iſtud B. Vir-
ginis *ouum* ſit peculiare. Fabulas enim nihi
moror, è quibus Stephanus Vinandus *in Hercule
Prodicio pag. 432.* docet, *limbis purpureis præte-
xendas chlamydes & equorum tegmina:* & addit:
*limbos adornent alternatim oua argentea, & fulgu-
ra aurea Iouis eorum* (Caſtorum) *patris arma. In
ouis ſingulis pingantur binæ ſtellulæ Caſtoris & Pol-
lucis; oriens alter, qui aureus erit, alter occidens,
qui niger.*

VII. Quàm porrò conuenienter radiatio illa Vir-
gini

ni tribuatur, facilè mecum ſentiet, qui non ſo-
m meminiſſe volet, *mulieris ſole amictæ*, & *ſtel-*
coronatæ, *Apoc. 12. 1.* & in *ſtella matutina* vin-
nti danda in cælo *Apoc. 2. quia omnes Sancti,*
: Franc. Mayro *ſerm. de creat. anim. Virg. in pa-*
à de plenitudine Virginis participant. Quo in
co idem illuminatus Doctor, ob decem pro-
ietates, ſiue priuilegia, oſtendit, Virginẽ *Stel-*
n maris appellari. Et S. Ildefonſus *ſer. 1. de Aſ-*
nt. Maria, inquit, *ſecundùm verbum Hebrai-*
n interpretatur Stella maris. *Mare præſens ſecu-*
n èſt: Stella autem. S. Virgo Maria, de qua or-
eſt ille, per quem illuminatur omnis mundus.
nc ſecuriùs accedite ad laudem Virginis: & illu-
namini, quoniam ipſa eſt, per quam vera lux
ri huius ſeculi refulſit. Ad quam vtinam, tan-
am ad polarem ſtellam magnes, corda noſtra
ɔiantur, Stellâ hac, hoc eſt, affectu Deiparæ,
inſtar, inſignita! Denique fas ſit, in *ouo* hoc
ım agnoſcere, de qua *Cant. 6. 9.* dicitur: *Quæ*
iſta, quæ progreditur, quaſi aurora conſurgens,
chra, vt luna, electa, vt ſol, terribilis, vt caſtro-
n acies ordinata? Caſtrorũ autem aciem ſæpe
imilitudinem *oui*, ouali figura, fuiſſe ordi-
am, docet Ælianus, *in tractatu de inſtruendis*
bus ad D. Hadrianum. Vbi id genus inſtru-
nis ait inuentum à Theſſalo Ilione, & à Ia-
ſone

ſone quoque exercitationi mandatum, *tanqua* *tutum & percommodum, cum vndique cuſtodiati* *decurione, tergiductore, cuſtodibus lateris.* Cù ergo Patrona noſtra, tanquam eiuſcemodi aci ſit ordinata, quàm meritò quotidie dicimus? *Sub tuum præſidium confugimus, Sancta Dei Genitrix.*

Si radijs ornata ſuis ſtellisq́ relucent,
Quis non ſtellifero comparet OVA *Polo?*
OVA *Polus fiunt ſtellis ornata. quid ergo,*
Chriſtiparâ ornatus VIRGINE, *fiet homo*

Ali-

Aliqua, ex ovis non nata, volantia, dæmonum ſymbola.

EMBLEMA LVI.

QVÆ SOCIETAS LVCI AD TENEBRAS? 1. Cor. 6. 14.

QVæ, & quotnam aues ex *ouis* non naſcuntur? 1.
Duæ hæ, ſi tamen duæ; *Veſpertilio,*
& *Phœnix*. Macrobius *l.7. Satur.* hæc ha-
:: *Animantia aut gradiuntur, aut ſerpunt, aut*
do volandóue viuunt: in gradientibus lacertæ
ſimilia ex ouis creantur: quæ ſerpunt, oui naſcun-
exordio, volantia omnia de ouis prodeunt, exce-
vno, quod incertæ naturæ eſt. nam VESPERTI-
) volat quidem pellitis alis, ſed inter volantia
endus non eſt, quia quatuor pedibus graditur,

*formatóſque pullos parit, & nutrit lacte, quos gene-
rat. Natantia ferè omnia de ouis nutriuntur generis
ſui. Crocodilus verò etiam de teſteis, qualia ſunt vo-
lantium.* Itaque, ſi fabula eſt de *Phœnice* per cine-
res renato, orta ab Heliopolitanis Solem pingẽ-
tibus, quaſi auem, orientem & occidentem; (vn-
de veteres tradiderunt Phœnicem auem Helio-
poli degere, in *Ciuitate Solis*, quòd in ea eſſet ſi-
mulachrũ & templum Solis) ſolus Veſpertilio
inter quomodocunque volantia; vel certè cum
ſolo Phœnice, ſine *ouo* naſcitur. Qua de cauſa
vtrumque *ouo* emblema incluſit.

Si ergo *Phœnicem* ex ouo non natum, Chri-
II. ſto ſecundùm diuinam naturam, quæ principio
caret, eidémque homini de tumulo, velut nido
ſuo, reſurgenti contulerunt tot SS. Patres, cur
nobis non liceat diabolum *Veſpertilioni* compa-
rare, cum & ipſe, *Veſpertilionis* more, ex *ouo* non
prodeat, & tenebras amet, ſicut *Phœnix* lucem
atque Solem? Nempe & *Deus lux eſt, & tenebræ
in eo non ſunt vllæ. 1. Io. 1. 5.* & damnati illi ad *te-
nebras exteriores (Matth. 8. 12.)* ſpiritus, iam fa-
cti ſunt *rectores tenebrarum. Eph. 6. 12.* Quare id
vnum agunt, vt *opera tenebrarum Rom. 13. 12.*
promoueant. Promouerunt ſanè, cum è bonis
Angelis tot malos fecerunt.

III. Poëtis Angeli Alites vocantur. Inter hos A-
lites, mali ſunt *Veſpertilionibus* ſimillimi. Vnde

&

membranaceis pinnis pinguntur: & incredi-
iter lactant, quoſcunq; Orco pepererunt. *Vo-*
rum animal parit Veſpertilio tantùm, cui &
mbranaceæ pinnæ vni. Eadem ſola volucrum la-
nutrit, vbera admouens: geminos volitat am-
xa infantes: ſecúmque deportat. Eidem coxen-
c vna traditur, & in cibatu culices gratiſſimi, te-
Plinio *l. 1 0. c. 6 1.* Vides quadrare? Nam ſæ-
& diabolus geminos volitat amplexus, quos
furca vehit per aërem.

At cur non prodit ex *ouo*? relucet. *Nihil can-* IV.
e ſpecioſius eſſe fatentur omnes, ait Puteanus
t. 2 0. hinc lucem amamus, noctem odimus. Quin
um ipſum, vt pulcherrimus appareat, puro die,
lut circumſcribimus; inferos, vt turpiſſimi ſint,
nſis cæcisq́; tenebris ſepelimus. Ouum igitur can-
lum eſt, & ſic quoque cælum imitatur; nec ve-
mentiùs quippiam à colore laudare veteres potue-
it, quàm vt ouo præferrent. Lucem ergo, & can-
rem quia odit diabolus, ex *ouo* non prodit,
iquam contrario ſibi, nam & lux illum o-
: hinc ibi acceſſum habet multò patentiorẽ,
quorum animo nebulæ Ciṁeriæ, aut Tarta-
e cæcitatis caligo ſuboritur; aut certè vbi di-
na luce, per iram, aliumúe affectum, ad occa-
n vergente, inveſperaſcit.

Quid quòd in excludendis *ouis* mora eſt ne- V.
ſaria? Hinc quia nemo hominum fit repentè

peſſimus, in hominibus peruertendis cacodæmon *veſpertilionem*, hac in re, non imitatur; cum *oua* ponat, more ſerpentis, vt dictum eſt *Embl.* 7. Paulatim enim interrogando, poſtea mentiendo, alliciendóque de *ouis mala*, monſtroſo partu excluſit. At quo inſtanti peccauit, eo ſtatim de bono Angelo diabolus fuit, alióſq; diabolos fecit, quos ſeduxit; tenebris exterioribus itidem obnoxios. Quippe *Agentes, & conſentientes eâdem pœnâ ſunt digni.* Non ergo *ouo* opus fuit, neque longa ad peruerſionem diſpoſitione. Quòd intellectu eſſet præditus, & libera voluntate, ſicut omnis creatura intelligens, naturæ erat peccabilis; quòd tam perfecta atq; excellenti natura inſtructus, non potuit, ad peccandum, longâ morâ indigere.

VI. Itaque *ab initio peccauit. 1. Io. 3.* hoc eſt, non in primo quidem ſuæ creationis inſtanti (quo modo enim alioqui *cecidiſſe de cælo Lucifer, Iſa.* 14. aut *in delicijs Paradiſi fuiſſe. Ezech. 28.* diceretur?) ſed paulò poſt ſuæ creationis primũ inſtans. Mox deinde ſupremus Angelus, ex his qui peccauerunt, alijs auctor ſuaſórque fuit peccati, atque ita *traxit ſecum tertiam partem ſtellarum. Apoc. 12.* Quod quàm citò factum ſit, oſtendit S. Thomas *1. p. q. 63. a. 8. ad 1.* his verbis: *Dicendum, quòd licet ſimul dæmones peccauerint, tamen peccatum vnius potuit eſſe alijs cauſſa*

pec-

ccandi. Angelus enim non indiget ad eligendum, l exhortandum, vel etiam conſentiendum, tem-ris mora: ſicut homo qui deliberatione indiget ad gendum, & ad conſentiendum, & locutione vo-i ad exhortandum: quorum vtrumque tempore itur. Manifeſtum eſt autem, quòd etiam homo, ul dum aliquid iam corde concepit, in eodem anti incipit loqui: & in vltimo inſtanti locutio-, in quo aliquis ſenſum locutionis capit, poteſt aſ-ire ei, quod dicitur: vt patet maximè in primis ceptionibus, quas quisque probat auditas. Sub-ergo tempore deliberationis, quod in verbis re-ritur, in eodem inſtanti, in quo primus Angelus n affectionem intelligibili locutione expreſſit, bile fuit aliis in eam conſentire. Hæc Aquinas.

Ionſtroſum ergo iſtud malum, ſine *ouo*, ſine ga excluſione, & in inſtanti eſt genitum, & VII.
itò *veſpertilioni*, volanti, ſed inter volantia habendo comparatum; præſertim cum te-Hieronymo *ſuper Habac. 3*. Hebræi tradant, ionis nomen eſſe *Reſeph*, qui inter alios ſit ceps, & ob celeritatem *auis, ac volatile* nun-tur. Quin etiam ſicut veſpertilio *quatuor itur pedibus*, ſed ventrem trahens in terra, ita ræi tradunt *Reſeph* eſſe, qui in paradiſo mu-locutus ex maledictione Dei, nomen acce-. Siquidem *Reſeph reptans ventre* Latinis eſt. d ſi *veſpertilio* culices capit & muſcas, id

quoque ei conuenit, qui *Beelzebub*, ſeu De
muſcarum vocatur. Væ muſcis, quas capit! V
nocturnas tenebras amantibus, & à celeri h
noctis aue periclitantibus. Vt formatos pull
pariat, *veſpertilio* eſt; vt *oua* faciat, ſerpens e
denique, vt quocunque modo fallat, Prote
eſt. Quem imitantur noctiuagi illi, qui no
tantùm ære alieno obruti, interdiu domi de
teſcunt, ſed etiam opera tenebrarum, per fur
& ſcorta ſectantes, veſpere duntaxat, prod
unt; aut quiſquis ore bilingui nunc reptat, nu
volat, vt neſcias, quo in genere eum repone
debeas: qui meritò cum Varrone dixerit: *Fact*
ſum veſpertilio, neque in muribus planè,
neque in volucribus
ſum.

Ovum

Ovum anguinum magiæ inſtrumentum, & Superbiæ vituperium.

EMBLEMA LVII.

TALE OVVM COQVITVR, SI TALES ADHIBES COQVOS.

A*Ngues innumeri æſtate conuoluti, ſaliuis faucium corporumq́ ſpumis artifici complexu glomerantur,* ANGVINVM *appellatur. Druæ ſibilis id dicunt in ſublime jactari, ſagoq́ oporte intercipi, ne tellurem attingat. Profugere raptom equo: ſerpentes enim inſequi, donec arceantur nis alicuius interuentu. Experimentum eius eſſe, ontra aquas fluitet, vel auro vinctum. Atque vt agorum ſolertia occultandis fraudibus ſagax, cer- Luna capiendum cenſent, tanquam congruere o-* I.

perationem eam ſerpentium, humani ſit arbitr *Vidi equidem id ouum mali orbiculati modici ma nitudine, cruſta cartilaginis, velut acetabulis bra chiorum polybi crebris, inſigne Druidis. Ad victor as litium ac regum aditus mirè laudatur; tantæ va nitatis, vt habentem id, in lite, in ſinu, equitem Ro manum è Vocentijs, à Diuo Claudio principe inter emptum, non ob aliud, ſciam. Hic tamen complex anguium, & efferatorum concordia, cauſſa videtu eſſe, quare exteræ gentes caduceum in pacis arg mentis circumdata effigie anguium fecerint. Nequ enim criſtatos eſſe in caduceo mos eſt.* Hæc Plin. *lib 10. c. 3.* Certè ſi angues in caduceo criſtati fo rent, magis caſſides criſtatas bellúmque, quàn pacem ſignificarent. At cacodæmones in *ouum* conficiendum conglobati, criſtas erexêre.

11. Non ergo illud pacis erat, ſed diſcordiaru & initium, & argumentum. Ex *ouo* geniti ip non ſunt; *ouum* tamen ſæpe genuerunt, aut ve lut in *ouum* glomerati confluxerunt. Nam etſi ut ſuperbi, ita inter ſe diſcordes ſint, vbi tame malum facinus perpetrandum eſt, velut in AN GVINVM conuoluti, arctiſſimo complexu con ſpirant. Ac ſinunt ſe ſanè ſubinde deſpui, v quaſi *ſaliuis faucium glomerentur*, dum Spiritu ipſi hominibus ſeruiunt ad ſuperſtitionem a perniciem, tum maximè, cum *victoriæ, ac regum aditus*, cum tituli, & dignitates ambiuntur. Na

ſicut

ut diabolus diabolum in præceps egit, ita
otidie conatur homines quoque de ſaxo jace-
.. Cum Lucifer vellet Deo eſſe par, & ſolium
m ſupra conditionem ſuam eleuare, aſſeclis
cuit iſte inſignitus locus atq; excellentiæ a-
r: ita altiſſima petendo, in profundiſſima ce-
erunt. Hac eadem arte primos homines de-
t de gradu ſtatúque felicitatis; diuinitatem
icet promittendo: *Eritis ſicut Dij Gen. 3. 5.*
Quales plerunque videri volunt, qui magi- III.
liſcunt, vt ſimiles ſint patri ſuo. *Ipſe enim eſt
ſuper vniuerſos filios ſuperbiæ. Iob. 41. 25.* Quam
em *Act. 8. 9. vir quidam nomine Simon, qui
fuerat in ciuitate magus, ſeducens gentem Sa-
iæ*, dicebat *ſe eſſe aliquem magnum: cui auſ-
abant omnes à minimo vſque ad maximum, di-
es: Hic eſt virtus Dei, quæ vocatur magna. At-
lebant autem eum, propter quod multo tempore
ijs ſuis dementaſſet eos*, & obſtupefeciſſet.
od faciunt, qui ſerpentes incantant, & id ef-
int verbis, vt ab eis non lædantur venenis.
a de cauſſa *in c. 28. Actuum* ſcribit Oecume-
, olim moris fuiſſe, *omnem qui glorioſum ali-
l opus præſtaret, Deum exiſtimare*; *quemad-
um veteres Deos nominabant etiam eos, qui ali-
l operarentur, quòd vires ipſorum, ſuorumq́; co-
um excederet.* Hanc vulgi opinionem vide
diuinis litteris traditam. *Act. 28. 3. Cum*

congregaſſet Paulus ſarmentorum aliquant multitudinem, & impoſuiſſet ſuper igne, viper calore cum proceſſiſſet, inuaſit manus eius. Vt v viderunt Barbari pendentem beſtiam, de manu e ad inuicem dicebant: Vtique homicida eſt h hic, qui cum euaſerit de mari, vltio non ſinit e viuere. Et ille quidem excutiens beſtiam in ign nihil mali paſſus eſt. At illi exiſtimabant eun tumorem conuertendum, & ſubitò caſurum, & n ri. Diu autem illis expectantibus, & videntibu hil mali in eo fieri. Iterum ſupra modum loquunt ait Chryſoſtomus, nam *conuertentes ſe, diceb eum eſſe Deum.*

IV. Quod non ob ſanctitatem Pauli, quæ i ignota erat, dicebant, ſed quia vulgari ſtulti ducti, exiſtimabant, id fieri per incantation quibus qui vtuntur, non ſolùm *incantatores* *malefici Deut. 18. 11.* & *magi Deut. 5. 11.* etiam *diuini* vocantur *Deut. 18. 11. Iſa. 8. 1* & alibi paſſim. Hic primus fons eſt magiæ, plus, quàm homo, poſſe videaris. Sed vel à D hoc ipſo iſti tales puniuntur, quo ſeducuntur Nihil enim vilius, nihil abiectius eſt ijs, qui d monis mancipia eſſe voluerunt.

V. Fons alter eſt magiæ curioſitas, à qua, te S. Auguſtino *l. 10. de ciuit. c. 9. & 18. c. 1* deſiderium ſuccreſcit magicarum artium co diſcendarum. Verè ita eſt. Nam & Lucas *A*

19.

.*10*.eos, qui magicos libros combuſſerant
am omnibus, diſertè ſcribit, *curioſa fuiſſe ſe-
os.* Itaque rectè monet S. Spiritus *Eccl.3.22.
luribus operibus Dei, non eris curioſus: plurima
n ſuper ſenſum hominum oſtenſa ſunt ibi. Mul-
enim ſupplantauit ſuſpicio illorum, & in vanita-
detinuit ſenſus illorum.* Comburantur ergo li-
, & cum libris magicis ipſi magi, ne ſuperbia,
ue curioſitate ipſi alios faciant æternis igni-
s comburi.

4.Reg.1. Ochoziæ regi, ob conſultũ Beelze- VI.
b Accaronenſis Dei oraculũ, mortẽ prædixit
as. Saul *1. Reg. 28.* qui priùs abſtulerat ma-
s, & ariolos de terra, & interfecerat eos, qui
thones habebant in ventre, ab hoſtibus con-
atus, pythoniſſam conſuluit, poſtridiéq; eius
i, in peccatis ſuis moriturus, in gladium ſuum
cubuit. Tales ſecum habere amabat Pharao, vt
yſi negocium faceſſerent. Nolebat, apud
n. Syluium *lib. 4. de Alphonſo c. 3.* Alphonſus
: hos tales tolerare, alioqui in omne homi-
m genus munificus ac liberalis. Cuius rei ra-
nem reddebat non nemo iſtam: *ſidera ſtultos
unt impelluntq́;, ſapientes verò aſtris imperant.*
ctiùs dixiſſet Tartara, quàm ſidera eſſe, quæ
ſtultos regant. Tam ergo ſtolidè, quàm im-
agunt, qui, Pharaonis more, in aulis pati-
tur, aut ſecum magos, fatidicos, præſtigia-
tores

tores , & ſimiles anguini *oui* fætus circum cunt ; hoſti enim ſuo capitaliſſimo, hoc eſt, i cacodæmoni ſe credunt regendos : cuius n multum intereſt, per ſuoſne, an per ſe, aliqu regat, ac poſſideat. At fortaſſe animi tant cauſſa tales habentur, nec tam ad ſuperſti nem, quàm ad curioſitatem circumducunt Pulchra oblectatio, ſi, animi cauſſa, anima p reat!

O miſeri, quorum gaudia crimen habent!

Ovo-

ɔrum partus magicus iuſtitiam ex-
citat dormientem.

EMBLEMA LVIII.

ꝩS SCIT, QVÆ TALEM SCIT NOBIS PINSERE PANEM.

Abulæ quid non audent? magis mira nar- I.
rant, quàm *Si mulier vitulum, vel ſi bos ederet agnum.* Immo etiam fingunt feminas, *ua* pepererint, more gallinarum. Nam *Sedes*, ſiue *Lunares* feminas Herodorus Heotes teſtatur *ouiparas* extitiſſe, excluſoſque πεντεκαιδεκαπλασίονας ἡμῶν εἶναι, *quindecubis proceriores eſſe.* Nempe quando è feminis odeunt, prodeunt ex *ouis* gigantes. Supra . 1. vidimus, *Chronum*, ſiue *Herculem oui-*, ſed tam immenſæ magnitudinis erat illud

lud *ouum*, vt fidem excederet, & meritò fabu
annumeraretur. Nunc omittam fabulas, &
ſtoriam ex tripode afferam, veriſſimam, ac
centem; ſed admirabilitate ſua, cuiuis ferè
bulæ parem.

II. Vix anni ſeni fluxêre, cum Bonna à fide d
niſſimo viro ſcriptum, & relatum eſt Ingolſta
litteris, quas ipſe vidi, legi; captam in ea pr
uinciâ, & in vincula datam veneficam, & ve
etiam ſupplicio affectam, flammíſque rogalib
luſtratam, quæ, velut ſorex, ſuo ſe indicio p
diderit, in hunc modum. Vicinam habebat, n
admodum opulentam. Ea ſe, inter ceteros tu
cos lucrandi modos, etiam gallinarum nutri
tione, venditionéq; *ouorum* ſuſtentare ſoleb
Sed, quæ eſt inuidia, aut hominis, aut dæmon
aliquando malis artibus factum eſt, vt galli
omnes, præter morem, parere ceſſarent, non h
emis rigore, ſed faſcino ſteriles & conclu
Hoc vbi ſimplex femina aduertit, damno do
ríq; ſuo conſilium pariter remediúmque à vi
nâ petiuit. Hæc buſto matura, redire afflicta
poſtero juſſit; enimuerò dixit ſe remedium pr
ſentiſſimum in diem ſequentem paraturam.

III. Vbi diluxit, illa rediјt, nec aliud quidqua
à vicina ſua, quàm panis haud exiguum fruſtu
accepit. Eum panem micatim juſſa eſt galli
ceſſatricibus obſipare. Accepit panem mu

er,

: gratias immortales reddidit , etiam *ouo-*
non contemnendum numerum donatura,
,immo caſus non feſelliſſet. Poſtquam do-
eſt reuerſa, neſcio, quonam repentè nego-
icidente, in granarium aſcendit, fruſto pa-
iterea temerè depoſito, ac in menſa relicto.
abeſt, ingreditur in hypocauſtum ſeruus
eante ſtomacho famelicus, pater eſuritio-
: qui occaſione vtendum ratus, vice jenta-
vtraque manu inuolat in panem, vires ro-
turus antè, quàm cum equis & aratro ad a-
colendum exiret. Bonam jam partem de-
:ârat panis , cum ſenſit heram per gradus
ndere. Maturè ergo ſe ſubduxit, parte re-
& vltima panis menſę reddita. Sed non diu
t furtum. Quanquam alia id eſt ratione,
ficus Æſopicæ, proditum. Cæpit enim
tumultuari illi venter, & murmurare inte-
, pelliſque laterum tendi, in morem tym-
Veritus eſt miſellus, ne extemporaneo hy-
e intumuiſſet. Sed paulo poſt morbum ſu-
ſe riſit animaduertens, ſe identidem de ru-
gallinam factum, & oua moliri, enimuerò
bono numero parere. Quibus omnibus e-
, extemplo ſenſit, ſe conualuiſſe.
d quàm primùm reſciuit hera, reſciuit vi- IV.
pagus, prouincia, magiſtratus; qui non
uit, tam prodigioſæ artis auctorem com-

pre-

prehendere, ac de grauioribus examinare. Ex
minata ab *ouo* vſque ad hircum, inde vſque
rogum eſt deducta. Simile quid, conſtanti fan
narratur, in Franconiâ contigiſſe, niſi, qu
hîc artificem & *ouificum* panem non ſeruul
aliquis, ſed canis ſuperueniens degulârit, cu
virtute (an vitio?) fertur centum & trigi
oua, prodigioſiſſimo partu, enixus eſſe.

V. Non diſputo, an, aut quomodo vera *oua*, (
non vera gallina prodierint? Ea eſt celeritas c
monis, vt omnem oculi ictum anteuertens, n
mine aduertente, poſſit cambium facere, & c
ſubſtituere. Ea calliditas, vt etiam ipſis hum
nis inteſtinis ea valeat inſinuare. Quo pa
quàm mirabilia ſæpe videmus ex humano co
pore educi? crinium globos, aciculas, vitroru
fragmina, cultros vetuſtos, pectines, & neſc
quid non. Sed hæc, vt dixi, non diſputo.

VI. Illud moneo, non temerè in eiuſcemo
caſibus quoſuis, aut quaſuis eſſe conſulend
Hominibus iſtis, ait S. Auguſtin. *ſerm. 160.*
Tempore, vt fieri ſolet, caput dolebit. Dicturus
tibi vicinus tuus, aut vicina: Eſt hic incantat
eſt hîc remediator, & neſcio vbi Mathematic
Tu dicis: Chriſtianus ſum, non licet mihi. Et ſi
dixerit tibi, quare? Nonne ego Chriſtianus ſum
Tu dicturus es; ſed ego fidelis ſum: Et ille tibi.
ego Baptizatus ſum. Fiunt Angeli diaboli, memb
Chriſti

ſti : quia ipſum poſſidet inimicus, trahere quæ- & alium. Voluit fortaſſe & illa Canidia, non gallinas facere fæcundas, quàm vicinam ere, ad eaſdem Magicas artes perdiſcendas. eruus, præter opinionem ac voluntatem tam e, quàm magæ, in panem, *ouiferum* incidens ndit, ſæpe alijs veneficia obuenire, quàm ous deſtinentur.

Denique vt vellem nullas eſſe magæ iſtius atrices, ita ex animo cuperem, omnes Ma- atus fieri huius Magiſtratus imitatores, & entia veneficiorum indicia tam ſpiſsè non mulare; ſed inquirere, ſed punire, ne ipſi à puniantur, tanquam fautores diaboli, & lagitiorum permiſſores. Quibus non igno- t lex diuina : *Maleficos non patieris viuere. d. 22. 18.* Quòd ſi ergo patiuntur hoc ge- hominũ viuere, meritò Deus ipſos non pa- viuere, ſed famem, peſtem, bellum immit- t pariter è medio tollat & veneficos, & ve- orum patronos. VII.

Non excuſantur, quòd ſit crimen hoc oc- um, cùm toties, & in tam manifeſta erumpat menta. Nec eos defendit reſpectus conſan- eorum, & amicorum; ſed conuincit. Si n ſciunt vel proprias ſuas vxores eſſe eiuſ- odi Nymphas diaboli, non ſolùm iniuſti , ſed etiam lenones, vt qui diabolum pa- VIII.

Y tian-

tiantur ſuum eſſe riualem. Si verò ignorant, tamen metuunt; quo modo diligunt, de quib tanta crimina ſuſpicantur? aut ſi non ſuſpica tur, cur metuunt? cur à iuſtitia abhorrent? nihil metuunt, cur non metunt hanc ſegeter Videant ergo ipſæ quoque horum vxores, nil faciendos iſtos maritos, à quibus ſincerè dil non poſſunt; aut qui ipſi digni non ſint, vt d gantur. Nam coniuges ſuas vel ſuſpectas, & eò exoſas; vel, quod deterius eſt, cum cacod mone communes habere ſuſtinent: quæ non patientia, ſed dementia, & inſanus, amoréq indignus amor vxorum. A quibus quotidie e tium expectare ac timere neceſſe eſt, eas d gant? aut illæ eos diligant maritos, in quor opinione, intelligunt ſe pro talibus haberi? tamen vel præ ſtupore, vel præ furore ama quod ex animo fieri, vix ſibi vnquam perſua bunt. *Oua* diaboli tales faſtidiunt, cur am gallinas diaboli? Certè à viro, cui vel ſtilla generoſitatis, quamuis Saguntina fame p matur, tamen

Talibus oua Magi ſi gignant artibus; ipſi
Oua iubebuntur, quæ faciunt, edere.

Ova

va à laruatis ſparſa, latenti ſuperſti-
tionum peſti ſimilia.

EMBLEMA LIX.

EV QVALE MONSTRVM, QVOD LARVA EST TEGENDVM?

Ecce ouum arte nouâ paritur, pariente ſagittâ:
Sed caue gallinam; non parit oua, iacit.

C*Vm laruis* olim *luctari* dicebantur, qui 1.
defunctos inſectarentur maledictis: hodie
in multis Italiæ, Galliæ, Germaniæque
is, cum laruis ipſæ laruæ, eæque viuæ cum-
is pugnant, atque ludendo illudunt. Mos eſt
m Bacchanalia agitare, non in menſis tan-
n & poculis, ſed etiam in equis & plateis.
ıc perſonati eunt, currunt, equitant, & vm-

braticam quandam pugnam exercent, non ia florum, ſed *ouorum* iaculo petentes eas, quæ feneſtris curioſæ ſunt puellæ. Sagitta neruo a cus alligata, ne excuſſa euolet fugiátque long ter, in ſummo, cuſpidis vice, palam habet, c inſeritur *ouum*, quod ſolùm prouolat excutiti que, expulsâ, ſed illico retentâ ſagittâ. *Oui* igitur, quaſi tormento eiectũ, pro glande plur bea eſt. Hoc iaculo feneſtræ ſonant laceratæ, non raró etiam feriuntur frontes puellarum Quæ ne refugiant, & declinent dolum venie tem, *oua* nonnulla haud illepidè parantur, v tello & albo extracto, atque in teſtam vacua odorifera de roſis, vel aromatis, aqua inducta; vbi impegerint ruptáque fuerint, mirifica ho minibus fragrantia blandiantur.

II. Eleganter, more ſuo, Puteanus *or.* 20, re totam deſcribit in hunc modum. *Efflari medu la anguſtiſſimis foraminibus ſolet, florum ſuccus i fundi; teſta verò nunc emblemate ornatur, nunc l neis obducitur, nunc ſtellis ſpargitur. Putes ouu in gemmam conuerſum, & ſic vacuum precioſi eſſe pleno. Hæc munera in ſinum dominæ amat mittit, hæc miſſilia in populum ſpargit. Alius blan iactu feneſtras petit, alius parietes flagellat, ali limina ſalutat: quamcunque formam quisque di gnam putat ouo. Suauis hæc, & interdum ſereno ca lo, tempeſtas eſt. Quid dicam? Iouis perſonam, q*

&

Dij iam laruati ſint, ipſe Bacchus ſumit: gran-
em hiberna adhuc manu miſſurus, oua iacula-
,ac iam putares in oua grandinem ſuccreuiſſe.
: capite, ille pectore, iſte manu ictum excipit, ne-
tamen læditur: perluitur, & odorem amat.

Hoc odore poſtquam ineſcati ſunt, qui, aut III.
e de feneſtris proſpicunt, & iam etiam vltro
tant *oua* volantia; mutatis repentè armis,
natur, nam *oua* vera, ſed vetuſta ac tetrùm
entia proijciuntur: quæ vbicunque fuerint
a, Auernalis cuiuſdam Mephitis veſtigia re-
uunt, peſtémque naribus faciunt. Tum de-
n animaduertitur, quid ſit *cum laruis pu-*
re.

Quid dicam? *ecce peccatores intenderunt ar-* IV.
, parauerunt ſagittas ſuas in pharetra, vt ſagit-
in obſcuro rectos corde. Pſal. 10. 2. Nullus
eſt peccator, quàm diabolus, qui ſemper
at, atque etiam, dum bona ſuadere videtur,
è ſuadet, quia malâ mente. Hic peccator
er in vulnus noſtrum, inque perniciem ar-
habet intentum, paratáſque, ſeu cupidinis,
nortis, ſagittas. Multos percutit *in obſcuro,*
norantes; multos in aprico, & in ipſo ſole
erat ſcientes volentéſque. Qua de cauſſa
o. 5. cauere iubemur *(ſcuto veritatis) à ſa-*
volante in die.

ed inprimis decipit laruatus iaculator, *oua* V.

ſpargens cinnameo odore plena, dum *ſacra n*
mina, dum *cereos*, dum *res benedictas*, dum ipſa
crucem ſacroſanctam iubet ad vaniſſimas ſup
ſtitiones adhiberi. Quis dæmonem crederet t
lia ſuadere? quid mali poteſt ſubeſſe, ſub tam
bonis? Et tamen quoties ſe abſcondit ſub h
larua ſtygius inſidiator? Neq; *oua* hæc bono
dore imbuta diu, aut ſemper vibrat. Citò ab h
declinat, ad apertos fœtores, atque ad illa *o*
quæ in multis locis, certis anni diebus, ſuperſ
tioſiſſima puellarum gens, ſibi in capite eliſa,
in aquam infuſa, velut ſpeculum inſpicit, viſu
nimirum futuri ſui mariti vultum ſpeciémqu
Quaſi in *ouo* ſit vis diuinandi, immo monſtra
di ea, quæ ſunt euentura. Quàm fœdè *ouis* m
culantur iſtæ? Quibus iam dudum, vt veter
loquebantur, *ſiremſe in lege*, dictum eſt: *non d*
clinetis ad magos, nec ab ariolis aliquid ſciſciten
ni, vt polluamini per eos, ego Dominus Deus veſt
Leuit. 19.31. Et *Deut.* 18.10. *Non inueniatu*
te, qui ariolos ſciſcitetur, & obſeruet ſomnia atq
auguria, nec ſit maleficus, neque incantator,
qui Pythones conſulat, nec diuinos, aut quærat
mortuis veritatem.

VI. Satis hæc *oua* fugere deberet, qui agnoſcit,
eſſe ab hoſte humani generis profecta, quan
uis ſub larua lateat. Quam illi detrahit S.C
prianus de *idol. vanit.* his verbis: *Horum omn*

ratio

io eſt illa, quæ fallit & decipit, & præſtigijs cæ-
tibus veritatem, ſtultum & prodigum vulgus in-
it. Spiritus inſinceri & vagi, qui poſteaquam
renis vitiis immerſi ſunt, & à vigore cæleſti ter-
o contagio receſſerunt, non deſinunt perditi per-
e, & deprauati errorem prauitatis infundere. Et
rà, Hi ergo ſpiritus ſub ſtatuis atque imaginibus
ſecratis deliteſcunt, hi afflatu ſuo, vatum pecto-
inſpirant, extorum vibras animant, auium vo-
us gubernant. Sortes regunt, oracula efficiunt,
ſa veris ſemper inuoluunt: nam & falluntur, &
unt: vitam turbant, ſomnos inquietant, irrepen-
etiam in corporibus occultè mentes terrent, mem-
distorquent, valetudinem frangunt, morbos la-
ſunt, vt ad cultum ſui cogant: nec aliud illis ſtu-
m eſt, quàm à Deo homines auocare, & ad ſu-
ſtitionem ſui ab intellectu veræ religionis auerte-
cum ſint ipſi pœnales, quærere ſibi ad pœnam co-
tes, quos ad crimen ſuum fecerint errore parti-
es.

Eò vſque progreditur ſuperſtitionis inſania, VII.
iam nihil intactum relinquat, aut inconta-
natum. Quare & ipſis *ouis*, eorumque nunc
cco, nunc cortice vtitur, in malarum artium
ſtrumentum. Ridentur gallinæ, quarum ſto-
litas libentiùs parit, cum iam priùs *ouum* in-
do conſpiciunt, quamuis ligneum, vel mar-
oreum, aut ex alio lapide candido effictum.

Rideatur potiùs hominum dementia, quæ n
modò ſubinanibus, aut ſimulatis, mentien
buſque, ſed etiam ſuperſtitioſis, ſed è Proſ
pinæ, & Hecates calatho petitis *ouis* ſe ipſ
fruſtratur. Maior enim ſtultitia eſt, rem ad c
nandũ factam, adhibere ad peccandum; qu
ligneum, aut lapideum *ouum* pro vero aſpice
luculentior inſania eſt, res ſacras in inſtrumer
diabolorum conuertere, quàm vice *oui*, ſax
velle excludere.

Non eſt, fallimini, ſacrata non eſt,
Non eſt, ô vetulæ, ſacrata quæuis
Ars, quæ res adhibere ſcit ſacratas.

ro deluſis ſimiles, qui diabolo cre-
dunt, vel de aſtris, vel aliunde magna
pollicenti.

EMBLEMA LX.

QVOD NON EXPECTAS, HA-BEBIS.

AGyrtæ, qui vel præſtigijs, vel agilitate ludos faciunt, vt faciant lucrum, in circulis perſæpe hominem ſtatuunt vel ruſticum, alium quempiam, qui Solonis parum, Salonis nihil habet. Ei cum perſuadent, vt hianre dentes oſtendat, ſuóne numero, aut ſaite conſtent; vel vt monſtret, ſe inibi nihil condiſſe; mira quadam celeritate *ouum* inſiınt, inq; ipſo rictu confringunt, vt deridicuabeant. Quod & in aulis faciunt illi, qui- 1.

bus,inter equorum ſtrigiles,in ſtabulis,libet
cari: nam *ouum* putiſcens, monſtrato & prom
ſo pomo, in ſaccum, aut ſinum inijciunt, atq
inibi, per ſpeciem palpantis ac blandientis, co
fringunt. Socios ergo ijs poppiſmis adorant
ſi efflictim amarent. Nec verò quidquam eſt
cilius, quàm fallere adulando.

II. Talis præſtigiator, circulator, & ſtabula
us eſt ille, qui *circuit quærens*, *quem deuoret* I
Pet. 5. Aliud agit, dum aliud promittit; & p
rumque eos riſui exponit, quos largiſſimis p
licitationibus ſuſpendit, & tanquam hian
coruos decipit, bolo non expectato. Eiuſcem
fraudes etiam ab Ethnicis deprehenſas S. Cyp
anus *de idol. van.* in hunc modum refert. *Re*
lus auſpicia ſeruauit, & captus eſt; & Manci
religionem tenuit, & ſub jugum miſſus eſt. Et pu
edaces Paulus habuit, & apud Cannas tamen ca
eſt. C. Cæſar, ne ante brumam in Africam naui
transmitteret, augurijs, & auſpiciis retinentib
ſpreuit, & eò faciliùs nauigauit, & vicit. Scili
vt nemo circumforaneo ludificanti ſapiens
credit, ita rectè iſta ſpernuntur, quæ ab Ach
rontico circitore ortum habent; neque vti
eſſe poſſunt, cum ſint ab hoſte tali. *Non imme*
tò ait S. Auguſtin. *l. 5. de Ciuit. c. 7. creditur, c*
aſtrologi (judiciarij) *mirabiliter multa vera*
ſpondent, occulto inſtinctu fieri ſpirituum non bo
rum.

ɪ: *quorum cura eſt, has falſas & noxias opinio-*
de aſtralibus fatis inſerere humanis mentibus,
ue firmare, non horoſcopi notati & inſpecti ali-
arte, quæ nulla eſt, ſed nocendi voluntate. Et
a nihil pronius eſt diabolo, quàm mentiri
allere, agyrtam agit, hiantéſque eludit, ſpe
rum, velut *ouo*, fracta, atque in ludibrium
amnum credulorum verſa.

Laurentius Surius *Comment. rer. in orbe ge* III.
. *An. 1544.* de Muleaſſe Tunetano rege
, inter cetera habet. *Fuit ille rex ſuperſtitioni*
chometanæ addictus, & aſtrorum obſeruator,
res ei certiſſimum exitium attulit. Viſum enim
fuit ex fatali, vt putabat, aſtrorum influxu,
ittendi regni, & diræ mortis cladem ſibi impen-
e. Eo partim nomine diſceſſit ex Africa, ſed eo
diſceſſu cladem, quam euitare voluit, in ſuas
uices acciuit. Atque vtinam vel Chriſtiani tan-
n diſcerent, vaniſſimam eam eſſe, quæ ex aſtris pe-
ir, rerum futurarum, immo & ſuperſtitioſam,
ue ideò illicitam diuinationem. Scilicet liberum
ninis arbitrium Deus aſtris ſubiacere voluit, quæ
ominũ miniſteria condita ſunt. An non ſcriptura
dentiſſimè dicit, juxta vias gentium nolite diſce-
&c. à ſignis cæli nolite metuere, quæ timent gen-
, qnia leges populorum vanæ ſunt? Ierem. 10.
ltis locis diuus Auguſtinus, vt alios prætermit-
, in hoc genus ſuperſtitioſæ diuinationis acriter
inue-

inuehitur, & mathematicos egregiè perſtringit. l. 2. de doct. Chriſti c. 21. 22. & 23. *quos, dum ſtellarum poſitione actiones noſtras, vel action eventa prædicere conantur, nimiùm errare dicit vendere imperitis hominibus miſerabilem ſerui tem: immo eiuſmodi prædictionem, magnam dem tiam vocat. Quod autem non rarò eueniant, quæ ipſis Aſtrologis prædicuntur, eius cauſſam idem ſanctiſſimus exprimit his verbis: illuſionibus & ceptionibus præuaricatorum Angelorum euenit, iſtis ſuperſtitioſis & pernicioſis diuinationum ge ribus multa præterita & futura dicantur, nec ali accidant, quàm dicuntur, multaq; obſeruantib ſecundùm obſeruationes ſuas eueniant, quibus in plicati curioſiores fiant, & ſe ſe magis magisq; in rant multiplicibus laqueis pernicioſiſſimi erro &c.*

IV. *Verùm ad Muleaſſem reuertamur. Dum Ne poli moraretur, vbi eum Cæſar juſſit ſubſiſtere po Niceæ arcem fruſtrà à Barbaruſſa oppugnatam, ce tis ex Africa nunciis didicit, Amidam filium, ipſi amicis & præfectis trucidatis, Tunetum & arce occupâſſe. Ea re vehementer perturbatus, milite conſcribit, magna celeritate, confluuntq; breui a eum mille & octingenti homines, iiſq; nauibus im poſitis, Guletam proficiſcitur. Sperabat enim ſe fil um nondum confirmatis viribus facilè oppreſſurum nec prorex Petrus Toletanus eius conſilia improba bat.*

Amidam filium quidam proceres corruperant, tatis vaniſsimis rumoribus, Muleaſſem Neapo- ſceßiſſe è vita, & per ſummum ſcelus ante obi- Chriſtiana religione initiatum eſſe. Amida his oribus, & procerum conſiliis permotus, Tune- ſe confert, ſed inde tunc excedere compulſus eſt, l Tunetani de Muleaßis morte nihil comperti rent. Hæret interim in hortis Martiis, & rurſus ta ab inſperato occaſione, à Tunetanis quibus- euocatus, qui Muleaſſem odiſſent, Tunetum rtitur, aliquot ipſi aduerſos perimit, & in ar- ſe recipit, paruo momento vrbe, arce & regno us. His de cauſis, vt diximus, Muleaſſes con- tis tumultuarijs copiis in Africam traiecit.

Vbi Guletam venit, à Franciſco Touarre Caſa- ræfecto admonetur, ne cum tam parua manu etum adeat, niſi Tunetanorum ciuium animos s habeat exploratos. At illum facilè feſellerunt eres quidam Afri ex vrbe progreßi, qui gladiis lo admotis, more gentis, fidei militaris ſacra- tum ei dicunt, Amidamq; ipſo conſpectu celeri- rbe exceſſurum confirmant. Mox ille, pluri- ı deterrente Touarre, Tunetum pergit, & in iti- rurſus ab Hiſpanis equitibus à Touarre mißis nitus, vt ſibi ab inſidiis, quæ iuxta vrbem eſ- caueret, in propoſito perſeuerat. Vbi autem ad m propiùs acceßit, erumpentibus tum ex vrbe, ex oliuetis Afris, ex eius exercitu periêre ſupra V.

mille

mille & trecenti, & ipſe Muleaſſes fugiens, nul-
alia magis quàm vnguentorum odore ab hoſt
agnitus & captus eſt. Eum ad ſe adductum, Am
filius vtroque orbatum lumine crudeliter exca
candenti ſcalpello prociſſa vtriuſque oculi pup
Idem pertulêre duo Amidæ fratres, cum Mul
capti, Nahaſer & Abdalas. Hæc Surius. Ex
vel vnica hiſtoria, ab eodem copioſiùs ad
continuata, perſpicuum fit, quàm miſerè
jam *oua*, ſed ſpes ingentes frangat ſtygius i
promiſſor, per ipſa aſtra, ad tartara ducens
admiratores, quod planè miſerum genu
pereundi. Alij terrenis rebus grauantur, &
exitium trahuntur; iſti dum cæleſtia tractan
unt ſceleſti, cælúmque amittunt cælo inhi
tes.

Quæ deceptio maior eſſe poſſet?
Per cælum Aſtrologi ruunt ad Orcum,
Et per SIDERA *Tartarum merentur:*
Quis non diceret, eſſe SIDERATOS?

Pec-

Peccati grauis odor, in odore oui perceptus.

EMBLEMA LXI.

ARIOLARE NARIBVS, LICET.

Æpe *ouum*, quod Agyrta in ore alterius 1.
frangit, etiam fœtet, vt odore graui pari-
ter moleſtet, ac liquore contaminet. Hor-
tur fœtor, non dubiò, ſi ſciretur. Et ſunt, qui
ſciendi arte polleant. *Illud non vanum*, ait
dan. *l. 7. de rer. var. c. 39. cocum me agno-*
Principis Iſtonij, qui odore ſeligebat oua nuper
, ab his, quæ iam diu. Ratio diſcriminis clara
olent enim quid grauius, ob ſanguinem & vte-
gallinæ. Sed oportet in rebus tenuiſſimis, longa
ligenti obſeruatione, velut in gemmarum di-
ione, vti.

Ita

II. Ita *oua* recentia fœtent, quaſi homo, qui in *peccatis concepit mater* ſua *Pſal.5 0.* adhuc vi-rum olens, & nondum ablutus à peccato o-ginali. Longè autem grauiùs olent *oua* vetuſ-te vitiata, præſertim fiſſa; vt planè etiam pe-cator, ſuis facinoribus corruptus. Cui viſce contabeſcunt, eius halitus totus fœtet, ta-támque mephitim exhalat, vt putes te ab Ach-ronte, non procul abeſſe, aut à ſtygia, vel Le-næa palude. ô quàm fœtentem animam hab-peccator! nihil eâ fœdius, nihil magis abom-nandum! *Sicut putredo*, inquit S. Bonauentu-in Diæta ſalutis *c.2. aufert pomo decorem, va-rem, colorem, odorem, & ſaporem: ſic peccatum a-fert animæ decorem vitæ, & odorem famæ, valor-gratiæ, & ſaporem gloriæ.*

III. Narrat Petrus Damianus *ep.3. ad Blancā Comitiſſam cap.9* deteſtabilem è ſplendidiſſim-ſepulchro feminæ nobiliſſimę Sophiæ delicat-nutritæ, fœtorem integro anno fuiſſe exha-tum. Sed hoc poſt mortem. In vita quoque n-eſt boni odoris impius. Et vide mihi quan-ſit peccatoris fœtor. Refert Cyrillus monach-*in vita S. Euthymij*, fuiſſe aliquando obuiam -ctum S. Euthymio virum, qui ſola mentis c-gitatione turpe aliquid verſaret, & tamen ta-Auernalem ſpiritum aurámq; peſtilentem affl-ret, vt ille graui odore percuſſus, à dæmone

in-

ſſum arbitraretur. Hoc vir in viro ſenſit.
:unt & feminæ ſagaces. Scribunt Anton.
enſ. Sur. & Ribaden. *ex Raimundo*, Catha-
m Senis natam, vſque adeò pios ab impijs
nxiſſe, vt impudicæ ſecum loquentis mulie-
orrendum fœtorem tolerare non potis, na-
ıerit coacta obturare. Cum verò Raimun-
qui illi à confeſſionibus erat, geſtum hunc
iraretur, reſpondit Catharina, ſe, ni hoc fe-
t, præ nauſea & animæ illius exhalata peſte
ireque, fuiſſe vomituram.
: ſi alium vis cocum *oua* odore diſtinguen- IV.
, refert S. Antoninus *4. p. ſummæ tit. 14. c.*
1. Angelum aliquando Eremicolæ cuidam
e comitē, ſpectabili forma adiunxiſſe, alio
ırrente adoleſcente precioſiſſimè palliato;
s veſtes Arabiam, cincinni Palæſtinam,
othecæ ſeplaſiam, manus balſamum, os
ıameum quiddam ſpirabant. Hîc admirari
nita, & alterum ſibi Angelum obuium fieri
timare, ac optare, vt totum ſe natura naſum
ret. At Genius cæleſtis, omnia in diuerſum
ebat, oſtendebatque, plerumque *non benè*
, *qui benè ſemper oleret*. Nam tam comto pu-
e prætereunte, nares ſibi vtraq; manu com-
it obſtruxitque; quod paulò priùs, cum pu-
ſimū, & graueolentiſſimū cadauer tranſiret,
ıaquam fecerat: vbi tamen Eremita arbi-

tratus erat, præ intolerantia fœtoris, ſibi mor
endum, certè verò, ſuſpenſo pulmone, anima
tantiſper differebat reciprocare, ne tantam n
rium peſtem vnà attraheret. Miranti igitur il
& cauſſam cognoſcere deſideranti, teſtatus e
longè ſe plus horridi fœtoris ex adoleſcen
iſtius flagitijs, quàm Eremitam è corpore tab
do, perſenſiſſe.

V. Et cur non perſenſiſſet hanc peccati abom
nationem Angelus, cum apud Sur. *16. Nou. c.*
in vita S. Edmundi, Edmundus ſæpenumero
xerit, malle ſe in fornacem ardentiſſimam, qu
in vnicum peccatum lethale præcipitem cade
Et D. Anſelmus apud eund. Sur. *2. April.* dic
ſolebat, non iam in fornacem, ſed in ipſum
ferni barathrum ſe, quàm in peccatum mal
præcipitari. Si tantus peccati, apud homines
fœtor, quantus erit apud Deum, omnia lo
acriùs iudicantem? Et adhuc fœtorem iſtu
amamus? immo ſæpe de eo gloriamur?

VI. Ducit hîc fœtor peccati ad fœtorem ſuppli
Qui quantus ſit, luculentâ hiſtoriâ demonſt
Thomas Cantiprat. *lib. 1. Apum cap. 7. parag*
Sed quia is auctor in manu eſt, exſcribam ali
ex Epiſt. Cyrilli, quæ inter opera S. Auguſ
eſt, & geſta à S. Hieronymo ad S. Auguſtinum ſ
bit. Ibi qualiſcunque tandem Cyrillus, eti
hæc habet. *Nepos quidam meus Rufus nom*
vtro-

roque priuatus parente, anniculus ad meas de-
uit manus. Quem tanta diligentia ſuo infortu-
enutriui, vt plures eum à me genitum credi-
ent. Creſcens itaque puer ætate, non ſapientia;
enti pulchritudine corporis, ſed non animæ, pro-
noribus, elegantia multæ ſapientiæ decoratus, à
ctis amabatur. Is igitur XVIII. *ætatis ſuæ an-*
iortuus eſt, flentibus eum cunctis. At ego nimis
diligens rogaui glorioſum Hieronymũ, vt quid
ntigerit, mihi reuelaret. Oranti itaque mihi,
uadam, hora nona tantus fœtor adfuit, vt om-
tolerare non poſſem. Cogitans vnde tantus hic
r, conſpicio ſupremè infelicem meum nepotem,
catenis igneis religatum, fornacis inſtar flam-
fœdiſſimas emittentem. Cum itaque treme-
lus interrogare ſæpe diſponerem, nec poſſem, re-
o tandem ſpiritu inquiſiui tremens, ſi ipſe
nepos eſſet. Heu, inquit, ille, vtinam nunquam
m, ne tam diris pœnis affligerer, nam æternis
me pœnis deputatum. Poſt longam igitur col-
nẽ, quæro, quæ cauſſa ſuæ damnationis eſſet, cum
n in mundo tot virtutibus ſic polleret. Pro nulla
(inquit) cauſſa, niſi quia ludis delectabar. At
in morte accepta pœnitentia, quaſi ſtulta igno-
a (vt debebam) nolui confiteri, diuinam non
veniam adipiſci. Et hoc dicens diſparuit. Poſt
talis fœtor remanſit, quod nullus locum aude-
troire. Sic fœtent hirci.

VII. Vel ſi nondum nauſeam creat, nimis bre
fœtor, accipe, quæ Palladius *in hiſt. Lauſiaca*
Pachomio refert. Huic enim cum inſidiat
ſtygius forma muliebri, quamuis deformi,
tanquam Æthiopa apparuiſſet, vt vnà & larua
& tentationem à ſe reijceret, colaphum exc
ſiſſima inflixit manu. Sed ecce, quantus ſit f
tor Acherontis, illicò dexteræ percutientis
daueroſus, & intolerabilis odor adeò adhæ
pertinaciter, vt duobus integris annis, de
non poſſet, quid adhæſiſſet animæ illius, ſi p
cauiſſet? quando hoc contigit manui reſiſten

Pes alijs, alijs hircus ſudante ſub alâ
Fœtet, plaga alijs; quid ſcelerato? anima

Super-

perſtitionum vanitas, in ſuperſtitio-
ſo Iuliæ Auguſtæ ouo reprehenſa.

EMBLEMA LXII.

ON AVGVSTVM EST, QVID-
QVID FECIT AVGVSTA.

lia Auguſta, prima ſua iuuenta Tiberio Cæſare 1.
: Nerone grauida, cum parere virilem ſexum
modum cuperet, hoc vſa eſt puellari augurio,
in ſinu fouendo, atque cum deponendum ha-
, nutrici per ſinum tradendo: ne intermittere-
por. Nec falsò augurata proditur. Plin. *l. 10.*
. Quod etiam refert Petrus Crinitus. *l. 11.*
le honeſta diſ. Rectiùs feciſſet Iulia, ſi colum,
ouum in manum ſumſiſſet. Vniuerſim re-
fellit S, Auguſtinus. Apud quem *l. 4. de ci-*

 uit.

uit. c. 30. Cicero Augur ipſe *irridet auguria, & prehendit homines corui, & cornicula vocibus v conſilia moderantes.* Quod quidem fecit *Cic. l. 2. diuin.* Vbi etiam ſcribit, Pompeio, Craſſo, Cæſari, ab omnibus Chaldæis prædictum fuiſ eos domi ætate iam affecta, immenſa cum gl ria morituros, quod tamen non euenerit. Cra ſus enim apud Euphratem ſumma cum ignon nia obijt. Pompeius in Ægypto longè miſera lioribus modis trucidatus; Cæſar multis vuln ribus, in ipſo ſenatu, confoſſus eſt. Potuiſ igitur & Iulia *ouum* ſuum gallinæ relinquere, aut Keiuuini patientiam potiùs vſurpare, de q ſupra *Embl. 53.*

II. Certè aruſpices, augures, aut fulgurales, a quicunque harioli Iuliæ adulaturi facilè pot rant, *ouum* porrigere, de quo ruſticorum exp rientia nouit, prolem maſculam naſcituram. Qualénam illud? Horat. *ſer. 2. Satyr. 4.*

Longa quibus facies ouis erit, illa memento,
Vt ſucci melioris, & vt magis alba rotundis
Ponere, námq; marem cohibent colloſſa vitellu

Et Columella *l. 1. Cum volet aliquis quàm plu mos mares excludi, longiſſima quæque, & acuti ma ſubijciet; & rurſus cum feminas, rotundiſſim* Tota ergo ars aruſpicis fuit, ſuperſtitioſæ Iul *ouum* longum dare, ex quo ſciebat marem pr diturum. Cetera caſui commiſſa, & fortè à D permiſſa ſunt. Meri-

Meritò igitur etiam Romani ſapientes hæc III.
a contemſerunt. *Cato*, teſte S. Auguſtino. *l. 2.*
. Chriſt. c. 20. cum eſſet conſultus à quodam, qui
à ſoricibus eroſas caligas diceret; reſpondit, non
illud monſtrum, ſed verè monſtrum habendum
e, ſi ſorices à caligis roderentur. Eodem *lib. c.*
Auguſtinus oſtendit, etiamſi aliquando e-
iat, quod ab impoſtoribus iſtis prædicitur,
en fiduciam in tali arte non eſſe collocan-
; cum Deus *Deuter. 13. 1.* diſertè moneat,
id ita euenire permittat, dicens: *Si ſurrexe-*
i medio tui prophetes, aut qui ſomnium ſe vi-
dicat, & prædixerit ſignum atque portentum,
enerit, quod locutus eſt, & dixerit tibi: Ea-
, & ſequamur Deos alienos, quos ignoras, & ſer-
ius eis; non audies verba Prophetæ illius, aut
iatoris, quia tentat vos Dominus Deus veſter,
alam fiat, vtrum diligatis eum &c.
nterim ne infallibilitas ſuperſtitioni conci- IV.
auctoritatem, ſæpius hæc talia fallunt. Qua-
eneca, *in libello de morte Claudij Cæſaris*, re-
Aſtrologos quotannis, immo ſingulis men-
s, conſueſſe prænunciare mortem Claudij,
tamen dilata mors per annos quatuorde-
eos deluſerit. Certè Phauorinus apud Gel-
l. 14. c. 1. audet dicere, *vera à Mathematicis*
ntiata non eſſe partem milleſimam mendacio-
quæ effutiunt quotidie. Et quid certi afferrent

de animi liberi motibus, aut de fortuitis eu-
tis, qui ne cæli quidem tempeſtates habent c
gnitas? Affirmat Io. Picus, *in libris contra Aſt*
logos, ſe, cum longo tempore iſtas tempeſtat
mutationes obſeruaſſet, & ſemper ante ocu
haberet alicuius Aſtrologi prædictiones, in
continuos 130. dies, non deprehendiſſe ſepte
in quibus non fuerint hallucinati. Et mi
Calendaria faciunt æquè veracia, cum alijs
lendarijs vbique contrarium annotant, & t
bido ſerenum, aut ſereno cælo turbidum op
nunt. Quo pacto igitur haruſpicæ Iuliæ præ
ent, maremné, an feminam ſint pariture, ſi n
aſtriſpices ſciunt, quid ſit tempeſtas paritura

V. Aut cur *ouo* credunt, cum aues fallant? Th
Cantiprat. *l. 2.* hæc habet: *Narrauit nobis*
no præterito beatæ memoriæ Theobaldus Abba
berbacenſis, quod quidam conuerſus, cùm ne
quò tenderet, & auem, quæ cuculus dicitur, à
nomen habens, crebriùs cantantem audiret,
interruptionis enumerauit, & viginti duas inu
ens, eáſque quaſi pro omine accipiens, pro annis
tidem vices eaſdem ſibi computauit. Eia, inq
certè XXII. annis adhuc viuam, vt quid tanto t
pore mortificem me in ordine? redibo ad ſecu
& ſeculo deditus, viginti annis fruar deliciis e
duobus annis, qui ſuperſunt pœnitebo. Haud du
quin diabolus, qui ſupra dictum conuerſum, vt l
ſco

us fieret, ad credendum induxerat, aperto ſer-
ıe, & huic ſuaſerit, vt tali augurio fidem adhi-
et, occulta ſuggeſtione; ſed dominus, qui augu-
n odit, aliter quàm ille ordinauerat, diſpoſuit.
m duos, quos pœnitentiæ deputauerat, annos,
in ſeculo viuere permiſit, & annos viginti de-
s ordinatos, iuſto ſuo iudicio, ſubtraxit. Ecce
s ſunt promiſſiones diabolicæ.

Et tamen his omnes anguli pleni. Meliùs eſ- VI.
nihil ab aniculis diſcere, quàm id, quod ipſæ
abolo didicerunt. Quale eſt prorſus & illud
inantium, certis antè Natalem Chriſti, no-
ıus, puellarum, qualemné, aut è qua vrbe, vel
no maritum ſint adepturæ? Nam *ouo* in vi-
m aqua plenum effuſo, & vrbes, & domos, &
nſos, vtique Albinos, Albutios, aut Vitellios,
ui albo, aut vitello natos, credunt ſe ſpecta-
as. Neque hac ſtultitia contentæ ſunt, vt cre-
ıt ſe ſpectaturas; multarum amentia vſque
progreditur, vt perſuadeant ſibi, quod ſpe-
ıerant vanè, verè ſpectauiſſe; dignæ phanta-
:is maritis, quæ phantaſticis ſponſis ſe ipſas
ellerunt: quemadmodum & illi, qui malis
picijs olim negocia ſua peregerunt, ad quæ
onis auibus ire arbitrabantur.

Conſilium toties ſi vos, antiqua, fefellit,
Secula; quid mirum? conſuluiſtis aues.

Agyrtæ ova attollenti, & reuocanti
milis diabolus.

EMBLEMA LXIII.

CERNIS, VT ASCENDANT? VI
VERTIGINE TOLLO, AST ALI
REVOCO.

1. S. Serapion, apud Theodoret. & *in hiſt.* *PP. c. 83.* vt quoſdam, qui hiſtrion factitabant, de ludo ad ſeria, atque ex co ad Chriſtum duceret, in mancipium ſe tradidit; Seruatorem imitatus, qui & ipſe *mam ſerui accepit*, vt hominem ab Orci ſerui te liberaret. Diuerſum morem habet diabo qui homines à ſerijs ad ludos, à Chriſto ad cum ducit, & libertatem promittit, vt manc faciat

ır. Similis illis circulatoribus, qui vno, vel
ıs *ouis* perticæ, in morem canalis, excauatæ,
oſitis, ac ſenſim ſubleuatis, in orbem ſe ro-
; *ouaq;*, ipsâ vibratione motus, quaſi viue-
, ſerperentque, ſurſum verſus, vſque ad api-
prouehunt. In ſummo vbi hæſerunt ali-
ndiu, mox circulum recalcans ſe in gyrum
rario circuitu vertit egregius promotor, ac
ım deſcendere *oua* ſua pro imperio jubet,
ıe ex ſummis ima facit, quaſi idcirco in al-
ſuſtuliſſet, vt ad humilia reuocaret. Sæpe
n, poſt longum eiuſcemodi ludum, *oua* cum
pertica humi applaudit, alliſáque frangit.
Talem ludum quotidie ludit diabolus, pe- II.
ns hiſtrio. Vendit ſe quidem, & vendi ſinit,
mancipium ſit, ſed vt mancipium faciat,
nque à ſerijs ad nugas, à veritate ad va-
em, à libertate ad vincula auocat. Et ſanè
tos *tollit in altum, Vt lapſu grauiore ruant.*
ı enim eſt mos illi velle exaltare, ſed humili-
nortales. Itaque ſi quos ad alta promouet,
id facit, vt poſſit præcipitare; &, in mo-
lignatoris agit, qui ſecurim extollit, vt affli-
Quàm multos ille à plumbo ſecuros facit,
rro occupet incautos? Quid dicam dona
dona, aut plus quàm hoſtilia dona? ſcilicet
ates ab illo datas, vt viuo corpore animas
dat? Quid referam ipſas cruces, & ceras ſa-

cras,

cras, ipſas aquas conſecratas, ipſas Miſſas & Eu-
chariſtiam, qua nihil eſt ſanctius, ab eo adhibe-
ri ad ſacrilegas artes, vt non ſolùm res iſtas igno-
nominia afficiat, ſed etiam hominum quorun-
dam decipiat ſimplicitatem? Quos ſæpe audi-
mus dicentes: *Quid mali hoc eſſet? cum Sacro-
ſanctum* IESV *nomen, cum diuinæ Trinitatis perſ-
cum cruces adhibeantur?* Quaſi vlla res tam
ſancta, vt abuſu non poſſit cantaminari? (
quaſi Tartareus hiſtrio non poſſit *oua* atto-
cælum verſus, quæ vult in terra frangere?
quaſi non ſoleat etiam in hoc hiſtrionem a-
re, vt res ſacras imitetur?

III. Quoties hunc ſimium depingunt Iulius
micus *in libello de profanis gentium erroribus*,
tullianus *lib. de præſcript.* Origenes & alij? A
Sanctum Auguſtinum *tract. 7. in Io. Illi ipſi,
qui ſeducunt per ligaturas, per præcantationes,
machinamenta inimici; miſcent præcantation-
ſuis nomen Chriſti: quia iam non poſſunt ſedu-
Chriſtianos, vt dent venenum, addunt mellis
quantum, vt per id, quod dulce eſt, lateat quo-
marum eſt, & bibatur ad perniciem. Vſque ade-
ego nouerim aliquo tempore illius Paleati* (alij
gunt pileati. vide Iac. Gretſer. cap. 5. Parali-
menon) *Sacerdotem ſolere dicere; & ipſe palea-
Chriſtianus eſt. Vt quid hoc, fratres, niſi quia
ter non poſſunt ſeduci Chriſtiani? Ne quæratis e-
alibi*

Chriſtum, quàm vbi ſe voluit prædicari Chri-
Aiunt dæmonem malum, cum ſe ſpectan-
hominibus præbet, ſemper de pede capri-
ıut capite cornuto, vel alia nota prodi: ſic
uræ, atque anicularum carmina, & amu-
plerunque talia ſunt, vt alienum non ſit
cari, ea eſſe nomine Chriſti veſtita, ſed frau-
iaboli; vt ſuperſtitio velum habeat.

Qui nomine Chriſti fallit, fallit etiam tem- IV.
Chriſti. Hinc multæ mulierculæ, vt, velut
in cælum conſcendere videantur, hærent
etuò in templis, plenæ diabolis. Quan-
n enim rectè Gregor. Toloſan. *l. 13. de Rep.*
.n. 21. ſcribat, veneficas nuſquam pacem
ſrem, quàm in templis inuenire, quò ſcili-
ob ſanctitatem loci malus Angelus non po-
ſemper, neq; pro arbitrio accedere; tamen
æque ſagæ idcirco templum frequentant, vt
itiam ſuam hypocriſi tegant; immo etiam,
templo, vbi alij precantur, diras execrati-
s ferant, in Deum, & ſanctos. Hæ tales Do-
ces, quia piæ volunt videri, de templis pro-
ntes, res ſacras adhibent, vt velent ligatu-
m ſuarum ſuperſtitiones. Quas nemo vn-
m ſatis oppugnabit. Velut lolium creſcunt,
ır Hydræ pullulant.

Quamobrem meritò S. Auguſtin. loc. cit. V.
ındo nobis dolet caput, non curramus ad præcan-

tatores, ad ſortilegos, & remedia vanitatis. Fr mei, non vos plangam, quotidie inuenio iſta, & faciam? Non perſuadeo Chriſtianis in Chriſto eſſe ponendam? Ecce, ſi cui factum eſt remed moriatur? Quàm multi enim cum remedijs m ſunt, & quàm multi ſine remedijs vixerunt? fronte exijt anima ad Deum? perdidit ſignum C ſti, accepit ſignum diaboli. An fortè dicet, non didi ſignum Chriſti? Ergò ſignum Chriſti cum diaboli habuiſti. Non vult Chriſtus communion ſed ſolus vult poſſidere, quod emit. Tanti emit, v lus poſſideat, tu facis ei conſortem diabolum, c per peccatum vendideras. Væ duplici corde, q ſuo corde partem faciunt Deo, partem faciunt bolo. Iratus Deus, quia fit ibi pars diabolo, diſce & totum diabolus poſsidebit. Non fruſtra itaq; ſtolus dicit. Neque detis locum diabolo. Cogno mus ergo Agnum fratres, cognoſcamus pretium ſtrum. Infra. *Cum caput tibi dolet, laudam Euangelium ad caput tibi poſueris, & non ad lig ram cucurreris. Ad hoc enim perducta eſt infir tas hominum, & ita plangendi ſunt homines, currunt ad ligaturas, vt gaudeamus quando v mus hominem in lectulo ſuo conſtitutum iactan bribus & doloribus, nec alicubi ſpem poſuiſſe, ni ſibi Euangelium ad caput poneret; non quia ad factum eſt, ſed quia prælatum eſt Euangelium gaturis. Si ergo ad caput ponitur, vt quieſcat d*

capi

is, ad cor non ponatur, vt ſanetur à peccatis? ergo. Quid fiat? Ponatur ad cor, ſanetur cor, n eſt. Ita S. Auguſtinus, qui alibi ſæpe, cum litteris, & cum eo alij SS. Patres, itémque eſiaſticæ & ciuiles leges acriter monent, ne putemus, quæ ſunt ſacrilega: & ne velut nos ſurſum rotari ſinamus, mox hiſtrioni- aude à charitate ad carnalitatem, & à ſan- itibus, ad diabolicas cæremonias deſcen-

is miſer eſt, quiſquis rebus ſe perdit honeſtis:
Et grauiùs celſo culmine lapſa cadunt.

Ova

Ova aſpidum, ſunt dogmata Hære-
ticorum.

EMBLEMA LXIV.

NEC FOVEAS, NEC EDAS: NV-
LIS SVNT VSIBVS APTA.

1. ISaias Prophetes, inter ceteras cauſſas,
affert, cur benignus & potens Deus tam
Iudæos non exaudiat, ait etiam *c. 59. 5.*
aſpidum ruperunt, & telas araneæ texuerunt
comederit de ouis eorum, morietur: & quod c
tum eſt, erumpet in REGVLVM. D. Gregorij *l*
moral. c. 8. verba ſunt: *Oua aſpidum praui*
minibus rumpere, eſt malignorum ſpirituum
lia, quæ in cordibus latent, peruerſis operibus a
re. S. Hieronymus *in c. 59. Iſaiæ*, per *oua aſp*

elligit peruerſam Iudęorum & Hæreticorum
ctrinam. Quos ibidem Propheta rectè deſcri-
iuſtitiam à legibus præſcriptam (internam-
:) contemnentes, & de cauſſis ad ſe delatis
que ſcripturarum diuinarum ſenſu) præpo-
è iudicantes; ſuáque ſomnia, pro Dei Ver-
iactantes, dum ait: *Non eſt, qui inuocet iuſti-*
a, neque eſt, qui iudicet verè; ſed confidunt in
lo, & loquuntur vanitates: conceperunt labo-
, & pepererunt iniquitatem.
Vocem Hebræam, pro qua hîc (*laborem*) ha- 11.
nus, S. Hieronymus *Iob. 15, & Pſal. 7.* vertit
rem, hoc modo: *Ecce parturijt iniuſtitiam,*
epit dolorem, (cum labore enim & fatiga-
ne, & dolore, & reclamante conſcientia mo-
ıtur impij in mente ſuas machinationes) *&*
rit iniquitatem, hoc eſt, ſententiam contra
& fas pronunciatam, aut hæreſin: quæ eſt
uitas maxima, & more aſpidis, linguæ vul-
: venenum infligit; hæreſin inquam, cuius
o ſunt *Oua aſpidum*, omnia in venenū con-
entium, ſicut hæretici ipſas conuertunt ſa-
ſcripturas. His dum ſchiſmata & errores
gerit ſerpens Auernalis, *oua* ponit. Rectè
n & Procopius *oua aſpidum*, vocat ſemina
oli, ſerpentis illius, qui Euam decepit. Ex
patre diabolo fuêre illi Iudæi, qui, quaſi a-
es, *aures obturauerunt*, ne Chriſti monita au-

 direnti

dirent; & velut viperæ Chriſtũ parentem ſu
occiderunt. Qua de cauſſa à S. Ioanne voc
tur *genimina viperarum.*

III. *Oua* ergo & ſemina, è quibus hæ aſpides,
mo reguli, ſeu baſiliſci erumpunt, ſunt ſug
ſtiones & dogmata cum lege Dei pugnant
qualia ſcribis & Phariſæis obiecit Chriſtus, p
cepta Dei, de honorandis parentibus, de iu
mento, de Sabbathi violatione &c. prauiſſi
interpretatione peruertentibus, vt videre
Matth.23.16. Qui quando *Matth.16.11.*
cit, *Cauete à fermento Phariſæorum, & Sadduc*
rum, monet, vt eorum peruerſa doctrina
ueatur, quæ bonos mores corrumpit inficitq
ſicut maſſam farinæ corrumpit fermentum;
ciditque animas, ſicut occidit halitus è ru
aſpidum *ouis* aërem venenans; aut ſicut a
ipſa ex *ouo* educta, *oui* effractorem mordet. G
uiter S. Leo *ſerm.18. de Paſſione Domini Viper*
inquit, *hæreticorum vitate colloquia.* Nam
ſcripturas, & verbum Domini iactent, Ph
ſæorum tamen fermentum imitantur, & ſa
litteris, ſicut diabolus ſacris nominibus, &
bus, abutuntur. S. Auguſtinus *ep.222. ad C*
ſentium: *Intellectum*, ait, *valde ama, quia &*
ſcripturæ ſanctæ, quæ magnarum rerum ante in
ligentiam, ſuadent fidem, niſi eas rectè intelli
vtiles tibi eſſe non poſſunt. Omnes enim hæretici,
ea

in auctoritate recipiunt; *ipſas ſibi videntur ſe-*
ri, cum ſuos potiùs ſectentur errores, ac per hoc,
quòd eas contemnant, ſed quòd non intelligant,
etici ſunt.

Sicut ergo aſpis bonam herbam vertit come- IV.
ıdo in malum venenum, ita Hæreticus bo-
n ſcripturam, in malum ſenſum. *De intelli-*
tia enim hæreſis, non de ſcriptura eſt, inquit S.
arius *l. 2. de Trin. Senſus, & non ſermo, fit cri-*
. Scilicet, vt in Græco prouerbio, *Multa in*
rvallo haſtarum poſſunt collocari; ita pluri-
eidem ſcripturæ à diuerſis accedere, per di-
ſas interpretationes. Nec quidquam contra
erbũ hæreticum efficiet Catholicus, ſi ſuam
ıt interpretationem à SS.PP. eſſe acceptam,
im enim audiet: *Eius quidem chorus, & thia-*
naior; meus verò maioris harmoniæ. Sua enim
erbo maximè placent.

ienſus ergo tales præpoſteri, hæreſes ſunt, & V.
dum oua, quæ cum populo aperiuntur, ne-
t veritatem. Vnde & S. Petrus *2. ep. 2.* hære-
vocat *ſectas perditionis.* Vtuntur ſcripturis, vt
velut pellicula *ouum* veſtiant virulentum.
oſitè S. Nazianzen. *lib. de fide. Vt ſolet, in-*
lethale poculum mellis dulcedine temperatum
itate fallente perimere, ſic & hoc malum, per
dimenta aurium, audientiũ ſenſus quadam labe
minans, contagione adhærentes inficit. Quod ſi

vel halitus nocet huius *oui*, & audire hæreſi
quid non efficiet eſus? Aut quo remedio e
curandus?

VI. *Vir quidam Ciſſus nomine, Serapidis cultui a
ditiſſimus*, ait Ælian. *l. 11. c. 34. Petitus inſid
mulieris, quam prius amatam, deinde vxorem d
xerat, quum oua ſerpentis deuoraſſet, angebatur,
miſerè affligebatur, ita vt à morte parum abeſſe v
deretur. Rogatus autem ab eo Deus, muranam
uam præcepit emendam, & manum viuario, ſeu v
ſi (in quo ſeruaretur) immittendam. Paret ille, m
num immittit: cui murana mordicus inhæret:
quum auelleretur, ſimul cum ea morbus etiam i
uenis euulſus eſt.* Præſtaret manum abſcinde
& manu carentem in cælum intrare, quàm m
nu libros voluere, ne dum ſcribere, aut c
ſcribere, hæreſin continentes. Ita Chriſtus i
ſit: *ſi manus tua ſcandalizat te, abſcinde eam*; a
certè præbe eam murænæ mordendam, vt ve
num exugat; hoc eſt, Eccleſiæ te cenſuræ ſub
ce, ne guſtatis hæreticorum *ouis*, pereas incu
tus.

VII. *Qui comederit de ouis eorum, morietur.* Quid
edere *oua aſpidum*, niſi legere libros hæretic
rum? Paternè Iſaias Abbas *in t. 2. bibl. SS. PP.*
librum, inquit, *inueneris, qui dicatur eſſe hære
corum, caue illum legas, ne veneno mortifero
tuum impleat, ſed in ea doctrina, quam in Eccl*

S.

ˡidiciſti,ita perſiſte,vt ei nihil addas,nihil detra-
. Si enim rectè dixit S. Hieronymus, *in ep. ad*
latas,non in verbis ſcripturarum eſſe Euangeliũ,
in ſenſu; non in ſuperficie, ſed in medulla,non in
ıonum folijs,ſed in radice rationis: quis ſenſum
ıc mihi meliùs indicabit, quàm Eccleſia?
tè non huius,vel alterius ſectæ auctor; cum
rque ſe iactet,de vero ſenſu, & tamen pu-
ntia dicant. *Aliter namque* Scripturam *No-*
anus,aliter Photinus,aliter Sabellius intelligit,
e Vincentio Lyrinenſi *cap.* 2. Cui ergo cre-
dum? non huic,non iſti,non illi,ſed Eccle-
cuius,vt antiquior,ita grauior eſt auctoritas;
& certior, cum ſit *columna & firmamentum*
itatis 1.*Tim*.3.15. Ita *oua aſpidum* non rum-
ſed vitabit,quiſquis non ſuum, non huius,
ı illius noui doctoris,ſed Eccleſiæ ſenſum ſe-
tur.

ᴾorrò ruptis quoque *aſpidum ouis* fœtor exi- IIX.
ingens, qui auras incæſtat. Ita mortuis quo-
Hæreticis,libri eorũ venena exhalant. Qua
cauſſa eos S. Auguſtin. l. 4. in Iulianum c. 9.
icibus comparat, qui *dum viuunt, mordent,*
tui autem fœtent. Hoc fœtore offenſa B.Vir-
ıpud Euiratum, vulgò Sophronium, *Prat.*
. *c*.46. ſicut & Ioannes Baptiſta, & Euan-
ſta cellam Abbatis Cyriaci ingredi nolue-
t,in qua,inſcio ipſo,libri duo Neſtorij lati-

tabant. Quid indoctis damni non inferent li
Hæreticorum, ſi ipſi Diui eos, velut aſpidu
oua abhorrent? & quidem iam beati? vt mi
mirum ſit, ſi S. Ephræm, in hac vita, peſtilen
Apollinaris libros foliatim conglutinauit, in
tiléſque reddidit, vt eſt in eius Vita apud Sur
Cum enim apud eum depoſiti eſſent, neque
flammis eos tradere liceret; reſtituit quide
ſed ita, vt tanquam morbidi, ſub medici ma
fuiſſe viderentur, & non ſine emplaſtris ad D
minum ſuum redirent. Ita libri, & artes hære
corum tractandi, & vel in vltimam Thulen, c
auctoribus ſuis, relegandi ſunt. Aſpides in ſ
Africa naſcuntur, ſi fides eſt Lucano *l. 9.* V
nam & hæreſes ibi ſolùm fuiſſent natæ! Nu
ferè tam de hæreſi, quàm de aſpide dici, cum
dem Poëta poteſt;

Ipſa caloris egens, gelidum non tranſit in orbe
Sponte ſua, Niló que tenus metitur arenas.
Sed quis erit nobis lucri pudor? inde petuntu
Huc Libycæ mortes, & fecimus aſpida merc

Cur non & *oua* aſpidum, hoc eſt, hæreſes? q
non eſt mirum, pro regnis vendi; mirum e
pro regnis emi.

Merx eſt peſſima, quæ, ſuo veneno,
Emptorem necat, atque venditorem.

Ova

Ova à ſuis feliciùs fota, parentum ſunt documenta.

EMBLEMA LXV.

CVR NATVM COGIS DEGENERARE, PARENS?

E*Xperimento didici*, inquit Hieron. Cardan. *lib.7. de rer. Variet. c. 35. pullos anſerinos, aut pauonis, qui ex gallinarum fætu proueni-,cum oua pepererint, ea nolle fouere: atque ita co- vt perpetuò gallinæ ſeruitio indigeamus. Quam- em eos ſaltem, quos propagationis cauſſa habere umus, conſulo vt à ſuo genere cubari facias.* Hæc *rum*, quæ librorum cura? quando Catholici entes hæreticis Magiſtris tradunt filios eru- ndos; aut bonæ alioqui matres, lacernatis 1.

 ani-

aniculis, vel malis nutricibus ipſos adeò inf
tes, (vt iram, leuitatem, & omnes tam ani
quàm corporis morbos cum ipſo lacte biba
de meretricijs ſæpe vberibus ſuſpendunt ? Cu
vt in Græco adagio monetur, *roſa canina, & a*
mone non ſint conferenda.

II. Gellius *l. 12. c. 1.* Fauorino puerperam
uiſenti hunc tribuit ſermonem : *Nihil dub*
quin filium lacte ſuo nutritura ſit. Sed cum m
puellæ, parcendum eſſe ei, diceret, adhiben
que puello nutrices, ne ad dolores, quos in
tendo tuliſſet, munus quoque nutricatio
graue ac difficile accederet; *Oro te*, inquit, *m*
lier, ſine eam totam integram eſſe matrem filij
quod eſt enim hoc totum contra naturā imperfect
atque dimidiatum matris genus, peperiſſe, ac
tim ab ſe ſe abieciſſe ? aluiſſe in vtero ſanguine
neſcio quid, quod non videret: non alere nunc ſuo
cte, quod videat, iam viuentem, iam hominem,
matris officia implorantem ? an tu quoque, inq
putas naturam feminis mammarum vbera, q
quoſdam næuulos, non liberûm alendorum, ſed
nandi pectoris cauſſa dediſſe ? ſic enim quod à v
ſcilicet abeſt, pleræque iſtæ prodigioſæ mulieres, f
tem illum ſanctiſſimum corporis, generis hum
educatorem, arefacere & extinguere, cum peric
auerſi corruptiq; lactis, laborant : tanquam pulch
tudinis ſibi inſignia deuenuſtet ? quod quidem fa
ani

eadem vecordia, qua quibusdam commentitijs dibus nituntur, vt fœtus quoque ipſi in corpore oncepti aboriantur; ne æquor illud ventris irru- r, ac de grauitate oneris & labore partus fatiſcat. l cum ſit publica deteſtatione communiq; odio um, in ipſis hominem primordijs, dum fingitur, animatur, inter ipſas artificis naturæ manus fectum ire: quantulum huic abeſt, iam perfe- , iam genitum, iam filium, proprij atque con- , atque cogniti ſanguinis alimonia priuare?

Sed nihil intereſt (hoc enim dicitur) dum ala- & viuat, cuius id lacte fiat. Cur igitur iſte, qui dicit, ſi in capeſſendis naturæ ſenſibus tam obſur- , non id quoque nihil intereſſe putat, cuius in ore, cuiuſq; ex ſanguine concretus homo & coa- ſit? an quia ſpiritu multo & calore exalbuit, idem ſanguis eſt nunc in vberibus, qui in vtero nonne hac quoque in re ſolertia naturæ euidens quòd poſtquam ſanguis ille opifex in penetrali- ſuis omne corpus hominis finxit, aduentante partus tempore in ſupernas ſe partes profert, ad nda vitæ atque lucis rudimenta præſto eſt, & ns natis victum offert. Quamobrem non fruſtra itum eſt, ſicuti valeat ad fingendas corporis at- nimi ſimilitudines vis & natura, non ſecus ad em rem lactis quoque ingenia & proprietates re. III.

Neque in hominibus id ſolùm, ſed in pecudibus IV.

quoque animaduerſum. nam ſi ouium lacte h
aut caprarum agni alantur, conſtat fermè in hi
nam duriorem, in illis capillum gigni teneriorem
arboribus etiam & frugibus maior plerumque v
poteſtas eſt, ad earum indolem vel detractand
vel augendam, aquarum atq; terrarum, quæ al
quàm ipſius, quod iacitur ſeminis. ac ſæpe videa
borem lætam & nitentem in locum alium transp
tam, deterioris terræ ſucco, deperiſſe. Quæ ma
igitur ratio eſt, nobilitatem iſtam nati modò h
nis corpusq; & animum benè ingenuatis primo
inchoatum inſitiuo degenerîq; alimento lactis
ni corrumpere? præſertim ſi iſta, quam ad præ
dum lactem adhibebitis, aut ſerua, aut ſeruilis
vt plerumq; ſolet, externa atque Barbara natio
improba, ſi informis, ſi impudica, ſi temulenta
nam plerunque ſine diſcrimine, quæcunque id t
poris lactens eſt, adhiberi ſolet. Patiemurné ig
infantem hunc noſtrum pernicioſo contagio infici
ſpiritum ducere in animum atque in corpus ſuum
corpore & animo deterrimo? id hercle ipſum
quòd ſæpe miramur, quoſdam pudicarum mulie
liberos parentum ſuorum neque corporibus, neq;
mis ſimiles exiſtere.

V. *Scitè igitur & peritè* (poſt Homerum) *I*
ro, non partionem ſolam, ſed alituram quoque
ram & ſæuam criminatus eſt: addidit enim hó
ſuo: Hyrcaneq; admôrunt vbera tigres. *quon*
vide

*licet in moribus inoleſcendis magnam ferè par-
ngenium altricis, & natura lactis tenet: quæ à
ipio imbuta paterni ſeminis concretione ex
is etiam corpore, & animo recentem indolem
gurat. & præter hæc autem, qui illud etiam neg-
aſpernariq́ poſſit, quod quæ partus ſuos deſe-
ablegantq́ à ſe ſe, & aliis nutriendos dedunt,
ilum illud coagulumq́ animi atque amoris, quo
ntes, cum filiis natura conſociat, interſcindunt,
ertè quidem diluunt deteruntq́. Nam vbi in-
s aliorſum dati facta ex oculis amolitio eſt; vi-
lle maternæ flagrantiæ ſenſim atque paullatim
guitur, omniſq́ impatientiſſimæ ſolicitudinis
tus conſileſcit. Neque multò minor amandati
tricem aliam filii, quàm morte amiſſi obliuio
pſius quoque infantis affectio animi, amoris,
etudinis, in ea ſola, vnde alitur, occupatur: &
de, vt in expoſitis vſu venit, matris quæ genuit,
e ſenſum ullum, neq; deſiderium capit. Ac pro-
a, obliteratis & abolitis natiuæ pietatis elemẽ-
uidquid ita educati liberi amare patrem atq;
em videntur, magnam ferè partem non natu-
ille amor eſt, ſed ciuilis & opinabilis.* Hæc Fa-
nus de lacte alieno : quid dicendum eſſet
ligione aliena?

Quæ lac & vbera filio mater negat,
Lactat tamen: vis ſcire quem? quem decipit.

Qvo-

Ovorum varietas, & augmentum, ſ
cůlum dogmatum variorum è ſuper-
bia natorum.

EMBLEMA LXVI.

NEQVAQVAM, SI NON TVMV
SENT, NATA FVISSENT.

1. PIſcium diſcrimina etiam à generatione muntur. *Alia enim genera generantu animali ipſo, velut quæ reſpirant*, ait Carc *l. 7. de rer. Variet. c. 37. vt turſio, balæna, delp vitulus, ac cetera huiusmodi: alia ex ouo, vt flu tiles omnes penè celebriores, perca, lucius, tinea: è putredine, aut ſimili, velut anguillæ, & aquar genera pleraq;. Rurſus quæ ex ouis (vt extrema diis coniungantur) quædam intus prodeunt*, v

galeo

um genere, ac pleriſque quæ mole magna ſunt, men reſpirant, veluti lamiæ. Et infra. *Quæ ua foras emittunt. generant ex ouis piſces. Vt multitudini conſuleretur, oua parua eſſe neceſ- n fuit. At ex ouis paruis piſces non poterant odè generari: natura igitur effecit, vt incre- um ſuſciperent extra, atque velox, ne interim mperentur, itaque edita celerrimè augentur. m vim quaſi fermenti retinent, ſponteq́; intu- nt, & humidum pingue tum terræ, tum aquæ onuertunt. Creſcunt autem oua celerrimè, umidum pingue plurimùm continent, & quod extenditur: hacq́; cauſſa amiæ & murænæ eleriter augentur, vt in ſingulos dies incremẽ- arum dignoſcatur. Oſtenſum eſt autem, quæ eleriter augentur, parum viuere.* Hæc ille.

Nempe quæ citò fiunt, citò defiunt, & fluxa 11. onuenit, quæ in aquis degunt; ſemperq́ue r eſt profunda petentium multitudo. Nam n piſcium ortu varietas, ea ferè etiam eſt in ne morũ ac religionũ. Piſces alij ex anima- ij ex *ouo* animalis; alij ex putredine, alij in- *ouis*, alij foris prodeunt. An non Catholici olicis parentibus, vel Hæretici Hæreticis atim quaſi à cunabulis naſcũtur? & prima regula eſt credendi, vt credant filij, quod nt parentes crediſſe? Væ ergo illis, qui parentibus mali fiunt: vę illis, qui eandem

matrem

matrem biberunt, & tamen diuerſam ſuxer
religionem. Dicet enim Catholicus frater
rori Lutheranæ, *Genus inde mihi, vnde tibi.* I
laudabile eſt, bonum fieri, de malis parent
oriundum. Sæpe enim & iſti filios bonos ſo
untur, ſi in bonos incidant educatores. Hær
corum tamen hîc gemina eſt ſimilitudo. Na
illi ex putredine generantur, & velut piſci
oua de paruitate ſua intumeſcunt. An no
putredine, & corruptis moribus naſcuntur, c
vt eſt *1. Io. 2: 19. ex nobis prodierunt, ſed*
erant ex nobis? Sic enim erant in corpore Chri
ait Beda, *quomodo humores mali, qui quando e*
muntur, tunc releuatur corpus. Sic & mali qua
exeunt, tunc Eccleſia releuatur. Tanquam pu
da ergo membra abſcinduntur, & verminan
&, velut piſcium *oua*, ſponte intumeſcunt
ſeſe extendunt: audentque venerandam SS.
trum vetuſtatem, tanquam Lacon Philomel
prouocare; ijſdemque, per tot ſecula appro
tis Doctoribus, velut pica, aut epops cygnis
ſtrepere.

III. *Omnes hæretici*, inquit Tertullianus *l. de*
ſcript. tument, omnes ſcientiam pollicentur. E
Hieron. *in c. 1. Abdiæ, Quis hæreticorũ non in ſu*
biam extollitur? Cui adſtipulatur & S. Auguſ
l. de Paſtorib. c. 8. inquiens, *diuerſis locis ſunt*
uerſæ, ſed vna mater ſuperbia omnes hæreſes gen
ſicu.

vna mater noſtra Catholica omnes Chriſtia-
deles toto orbe diuiſos. Dum enim ſapere ſe
imat ſupra omnes, dogma hæreticus cudit
ra omnes. Contra quos ne tantùm quidem
, quantùm jactus taxilli chius ad ſenionem.
Igitur ex Origenis *in Matth. hom. 19.* do- IV.
a, *Hæreticus habendus eſt omnis ille, qui Chri-*
idem credere ſe profitetur, aliud tamen de fidei
ute credit, quàm habeat definitio traditionis
ſiæ. Enimverò hic fidei canon eſt ab ipſo
tolo relictus *Gal. 1. 8. licet nos, aut Ange-*
cælo euangelizet vobis præterquã quod euan-
uimus vobis, anathema ſit; ſi quidem fieri
, vt Angelus aliter euangelizet, qui in ve-
confirmatus, vtique aliter non poterit e-
elizare. niſi ſit ater, qualis fuit, qui Luthe-
& Zwinglium de Euchariſtia inſtruxit; aut
pellis virginem Philumenen docuit. Tanta
eſt fidei certitudo, tot miraculis & ſeculis
rmatæ, vt quodcunq; nouum dogma, hoc
ſi cum antiqua & recepta Eccleſiæ Catholi-
e non concordet, hæreticum cenſeri de-

i de aliqua modica quæſtione, aït S. Irenæus V.
. 4. diſputatio orta fuerit, nonne oportebit in
iſſimas recurrere Eccleſias? & ab eis ſumere
enti quæſtione, quod certum, & liquidum eſt?
Hieron. *ep. ad Pammachium & Oceanum:*

Quis

Quisquis aſſertor es nouorum dogmatum, quæſo, vt parcas humanis auribus, parcas fidei, quæ A- ſtolico ore laudata eſt. Cur poſt quadringentos nos docere nos niteris, quod antè neſciuimus? in hunc diem, ſine veſtra iſta doctrina, Christia- Mundus fuit. Sed ſuperbia vult omnes, eti poſt mille ſexcentos annos, docere. Et mir eſt, tot diſcipulos nanciſci. Nimirum carni cunda docet; & pereuntium ſemper pronior ruina, ac maior multitudo damnandorum: ſi in omni re ſequiorum maior eſt copia. Hinc auium generi tribuit hoc natura, vt fæcundio eſſent fugaces, quàm fortes; vtque plura for *oua* paſſerum, quàm aquilarum; *Et viles p. nati infelicibus ouis* longè vberiùs prouenirent

Quid numero gaudes, &, magna tumore, t umphas?
Ah quò maior, eò peior, es Impietas!

Spei

pei vanæ, in ovo, delineatum emolumentum.

EMBLEMA LXVII.

NON SIC OVANDVM.

Dem ouum & duriſſimum, & molliſſimum eſſe I.
faciliùs credas, ſi fortaſſis quod optimum eſt, fieri
peſſimum poſſe pronunciem, ait Putean. *orat.20.*
riſſimum eſſe, paulo ſupra probat his verbis:
i neruos & firmitatem corporis iactant, hoc cer-
ine exerceri ſolent, vt confringant ouum. Co-
tur etiam, & ſtrictis nexiſq; digitis vtrumque
umen valido palmarum niſu premunt. Sed quid?
ruſtra ſint, & vires humanas à fragili teſta vin-
ateantur. Putares ſub ipſis manibus ouum in
rmor commutari, I nunc homo, & robur iacta:

tenuiſſimum corticem non dicam conterere, ſed *commouere quidem potes. Quid dicam? niſi lude* *naturam, mortales verò illudi? Quod tenerrimu* *eſt, firmiſſimũ tamen exiſtit. nihil faciliùs læditu* *frangitúrque, nihil pertinaciùs reſiſtit. Miraculum* *ſi quis velit, hic habet. Nullum vitrum ouo frag* *lius eſt, nullum tamen æs, nullus chalybs durior: le* *caſu, aut colliſu vulnus capit, & effluit; & vim t* *men omnem è tranſuerſo illatam ſuperat. Si part* *has concedis ouo, dixerim, in capite pedibúſque tan* *tum robur eſſe.* Huius rei cauſſam indicauimu *ſupra Embl. 31.*

II. Hîc rei tam robuſtæ fragilitas indicat, hu manæ potentiæ ſpeíque infirmitatem. Qua cum Poëta quiſpiam, in theatro, vellet exhibe ſpectandam, ruſticum induxit, inuento *ouo*, m rificè OVANTEM. Nam ſecum has ipſe ration inſtituebat. Ex hoc *ouo* pullum, ex pullo gall nam, ex gallina & gallinæ pullis mille *oua*; igitu & mille gallinas, & mille gallinarum pullos atque rurſus his venditis, pro *ouis*, oues habebo & mox mille oues; deinde ouium grege ſe mu tiplicante, mille boues nanciſcar, & greges in a menta conuertam. Quid ni tunc agros & villa emam? & velut regulus aliquis familias alam Enimuerò meam quoque familiam ac ſtirpem Corydonis, in multos hæredes nepoteſque pro ducam. Horum ego omnium Pater, Auus, Ca put,

t, Princeps audiam. Dum hæc dicit, dum
AT, & tantùm aras ſibi non deſtinat, in men-
m illi venit, vicini ſui filius, malè moratus, in-
s, potator, gerro, fraus, helluo, ganeo, damno-
. Mox ergo, quid ſi & mihi talis obtingat,
, filius? tum ego illum profectò ſic humi ap-
udam, & pedibus conteram. Hæc iratus, &
oblitus, dum dicit, *ouum* ipſum cum dicto in
ram allidit, vnóque iactu, *oui*, gallinæ, *ouorũ*,
llinarum, ouium, boum, agrorum, villarumq;
nium iacturam facit; nec ſecus laceratis cri-
us, lamentatur, quàm ſi hæc omnia iam, cum
, in manu habuiſſet.

Similem rem de Eremicola ſcriptam, polito III.
grammate comprehendit Iac. Bidermannus
ſter editione poſtrema: & paſſim narrant ve-
um Patrum hiſtoriæ de olla mellis perdita,
bacilli. Scribit Spartianus, *eo tempore, quo
us eſt Antoninus Geta* (verba ſunt Puteani *or.*
.) *gallinam in aula, ſiue olla ouum peperiſſe pur-
eum; quod cum allatum Baſſianus frater eius, ad-
paruulus, acciperet, & quaſi ludens applosum ad
am frangeret, Iuliam matrem in hæc verba io-
m*, Maledicte parricida, fratrem tuum oc-
ſti. *Ac ſanè occidit poſtea; vt velut diuinitus
ſam putes augurantis, non ludentis vocem.* Spes
vana in *ouo*, & quidquid cum *ouo* frangi-
vt ferè ſpes humanæ.

IV. Quid enim non ſperant mortales? quos n
honores, quas opes ſibi non promittunt? q
regna, quæ ſceptra non ſomniant? quæ non
gitant ſecula? *Ecce nunc, qui dicitis : Hodie,*
craſtino ibimus in illam ciuitatem, & faciemus
quidem annum, & mercabimur, & lucrum fac
mus; qui ignoratis, quid erit in craſtino. Quæ
enim vita veſtra? vapor eſt ad modicum parens.
deinceps exterminabitur. Iac. 4. 13. Ouo cit
ſpes omnes mortalium franguntur. Vt neq
confidendum ſit *in principibus, in filijs hominu*
Pſal. 145. 3. & ſæpe, qui his nititur, baculo
rundineo nitatur. *4.Reg. 18. 21.*

V. Audi apud improbum ſcriptorem, probè l
quentem. *Poſtero die, cum poneremus conſiliu*
cui nos regioni crederemus, repentè video corpus h
manum circumactum leui vertice, ad littus deſe
ri. Subſtiti ergo triſtis, cœpique viuentibm ocu
maris fidem inſpicere; &, Hunc fortaſſe, proclam
in aliqua parte terrarum ſecura expectat vxo
forſitan ignarus tempeſtatis filius: aut patrem vt
reliquit aliquem, cui proficiſcens oſculum ded
Hæc ſunt conſilia mortalium. hæc vota, magnaru
cogitationũ. En homo quemadmodũ natat. Adhu
tanquam ignotũ deflebam, cum inuiolatũ os fluct
conuertit in terram, agnouíq; terribilem paulo an
te, & implacabilem Licam pedibus meis penè ſu
ictum. Non tenui igitur diutiùs lachrymas, imm
percuſſi ſemel iterúmque manu pectus: &, Vbi nun

eſt,

,inquam,iracundia? vbi impotentia tua? nempe :ibus belluisq́ expoſitus es, & qui paulo ante ia-bas vires imperij tui, de tam magna naue, ne ta-lam quidem naufragus habes. Ite nunc mortales, magnis cogitationibus pectora implete. Ite cauti, opes fraudibus captas per mille annos diſponite. mpe hic proxima luce patrimonij ſui rationes in-vit: nempe diem etiam, quo venturus eſſet in pa-im, animo ſuo finxit. Dij deæq́, quàm longè à inatione ſua iacet! Sed non ſola mortalibus ma-hanc fidem præſtant. Illum bellantem arma de-unt: illum diis vota reddentem penatum ſuorũ na ſepelit: ille vehiculo lapſus properantem ſpi-im excuſſit. Cibus auidum ſtrangulauit, abſti-tem frugalitas. Si bene calculum ponas, vbique fragium eſt. At enim fluctibus obruto non con-t ſepultura? Tanquam interſit periturum corpus ratio conſumat, ignis, an fluctus, an mora. Quid-d feceris, omnia hæc eodem ventura ſunt.

Hæc in ſpes humanas Petronianum Satyri- VI.
i, quæ meritò doceant, NON SIC OVANDVM. em certam qui optat, diuinam arripiat, illa ne-nem fallit; ſed illud etiam atque etiam ſecum pendat, aliud eſſe ſpem, aliud præſumptionẽ. c ſine alis volare, ſine ſemente metere cogi-; illa ſcit, Deos ſudoribus omnia vendere. are in ore ſemper habet illud:

Nolo, quod cupio, ſtatim tenere,
Nec victoria mi placet parata.

Ova ſerpentum fota, beneficia ſunt i
gratis, & impijs collata, & charitas ma-
leficijs compenſata.

EMBLEMA LXVIII.

SÆPE NOCET PRODESSE MALI

1. NAtura, quæ ſæpe homini in beſtijs mo
ſtrat virtutem, ciconias erudiuit, vt pa
rentes ſenio confectos, & iam ſemini
dos, defluentibus plumis penniſque, ſucco
lando portent, ac ſuarum beneficio alarum ſu
ſtentent, teſte Plinio *l. 10. c. 23*. Ex qua re Græ
cis prouerbium natum eſt: *Antipelargiam ſe*
ua. Eadem natura vitiorum quoq; fœdam ima
ginem in multis feris exhibuit, vt tædium face
ret aſpicienti. Quid enim vel nomine viper

dete-

eſtabilius? Illa multos parit fœtus, vſque ad
inti; ſed ſenſim eos enititur, ſcilicet *ſingulis*
bus ſingulos. Itaque ceteri tarditatis impatientes
rumpunt latera, occiſa parente, ait Plinius *lib.*
. c. 62. Quare *S. Gregorio lib. 15. Moral. c. 9.*
te, vipera, quòd vi pariat, nominatur. Nam
non ita certum ſit, viperam ex *ouis* illis fœ-
, in vtero, excludere, quod affirmat Plinius &
ian. *l. 1. de animal. c. 24.* negat Ariſtoteles
5. hiſt. animal. c. 5. & licet Aldrouandus ne-
, viperam à fœtu enecari; eſt tamen is com-
nis ſenſus & ſermo, cui ſeſe ſacra ſolet ſcri-
ra conformare. In qua apud Iſa. *59. 5. ouis*
dum incubans, eáque viuificans ac *rumpens*,
ætu erumpente dicitur lethaliter morderi;
n *quod confotum eſt, erumpit in regulum.*
Itaque & gallina, quæ *oua* vel aſpidis, vel vi- II.
ræ calefacit, mortem ſuam excludit; & ho-
, qui ſerpentem in ſinu fouet, nunquam ſe-
rus dormiet. Malus hoſpes malam poſt ſe re-
quit mercedem. Et quidem ſæpe neceſſe eſt
ıefacere malis, à quibus ſi malæ gratiæ refe-
ıtur, merces tamen, apud Deum, non perdi-
. Non raro tamen magnus delectus haben-
eſt. Nam SÆPE NOCET PRODESSE MA-
. *quibus cum beneficeris, peiores fiunt:* quippe
s te beneficijs oppugnant: vt dici tibi queat
id: *Oedipedem excitas: Tuo laqueo captus es:*

Tuo gladio iugularis. Quod Trebellius Pollio na-
rat, Mario contigiſſe, vni è triginta tyrannis. In-
teremptus eſt enim à milite, qui eum adoriens
dixit: *Hic eſt gladius, quem ipſe feciſti.* Quippe
Marius, ante imperium faber ferrarius fuerat,
eiuſdemq; militis opera in officina fabrili vſus.
Meritò proinde vſurpare poterat, illud Ouidia-
num:

Heu patior telis vulnera facta meis!

III. Quoties parentes à filijs, magiſtri à proprijs
diſcipulis, ijs ipſis opibus, quas dederunt; vel
ſcientijs, quas docuerunt, impugnantur? vt, ſicut
ut *ſentiebat Hannibal ſuis ſe artibus peti*, apud Li-
uium *l. 2. de ſecundo bello Punico*, ita iſti ſentiant
ſuis ſe vel diuitijs, vel inſtructione peti. Acerba
ſunt vulnera ab ijs inflicta, à quibus tu vulnera
ipſe auertiſti. *Si inimicus meus maledixiſſet mihi,*
ait *Pſal. 54. 13. ſuſtinuiſſem vtique. Et ſi is, qui
oderat me, ſuper me magna locutus fuiſſet; abſcon-
diſſem me forſitan ab eo. Tu verò homo vnanimis,
dux meus, & notus meus: qui ſimul mecum dulces
capiebas cibos: in domo Dei ambulauimus cum
conſenſu.* Sunt ergo vulnera ab inimico inflicta,
vulnera gladio facta, & ideò tolerabiliora, quia
expectata. At ſi is, cui benefeceris, ferrum ſuum
vulnuſque ingrati animi crimine, velut vipereo
felle, linit, lethale cenſetur, quidquid ſentitur.
Danda ergo opera eſt ſedulò, ne homines im-

pro-

ꝺbi promoueantur, qui euerſuri ſunt promp-
em ſuum.

Doctè Gabriel Faernus Cremonenſis in Gal- IV.
æ & Hirundinis fabula (quam ſoluta oratio-
etiam refert Vlyſſes Aldrou. *tom. 2. ornith. l.*
.) ait,

Gallina cum ſerpentis oua nacta eſſet,
Ea diligenter fouit, atque ab ijs fœtus
Excluſit. Id præteruolans eà fortè
Hirundo conſpicata, cur, ait, demens
Hos alere tendis, qui vbi adoleuerint, abs te,
Tuóque capite iniuriam auſpicabuntur?

ctè hi tales ſerpentibus comparantur. Fecit
& Tiberius, qui, apud Suetonium *in Caligula*
11. de Caligula aiebat, *exitio ſuo Caium viue-*
&, *ſe natricem populo Romano, Phaëtontem or-*
terrarum educare. Nec vllum nomen tam eſt
fauſtum, quo ingratus non ſit dignus. Nam
xta Publij Mimi dictum: *Dixeris maledicta*
ncta, ſi ingratum dixeris. Ergo beſtiæ ſunt, im-
o & beſtijs peiores, qui bona accipiunt, & ma-
reddunt. Nam, teſte Seneca *l. 1. de benefic. c. 3.*
cia etiam feræ ſentiunt. Nec vllum tam imman-
tum animal eſt, quod non cura mitiget, & in a-
rem ſui vertat. Leonum ora à magiſtris impunè
ctantur.

Quod conſtat exemplo Geraſimi, apud So- V.
ronium *in Prat. ſpir. c. 107.* cui ob euulſam

ſibi è pede ſpinam leo vſque ad mortem ſe
uit, & cuius mortem rugitu ingenti, ſepulc
propria morte honeſtauit; defuncti enim tu
lo incubuit, donec & ipſe defungeretur. Sin
ferè eſt de leone Androdi, ſiue Androcli, a
Gellium *l.5*. & apud Matthæum Paridem *in h*
Anglicana pag.241. In qua hiſtoria vltima, n
ſolùm leo è ſcrobe, ſed etiam immanis ſerp
liberatus gratum ſe oſtendit liberatori, gem
precioſiſſima allata, cum interim Vitalis ex e
fouea extractus, ingratus exiſteret. Quare n
iam alijs beſtijs, ſed ipſis quoque ſerpenti
ſæpè ſatius eſt prodeſſe, quàm hominibus i
probis: qui plerumque malam gratiam, pro b
na, reponunt: quia nec ipſi boni. Si boni eſſe
gallinam imitarentur, quæ, vt eſt apud Pute
or.20. refundit gratiam, quia alitur: & quod n
lum agit brutum, ſe, & ſpem quoque ſtirpis imp
dit. Paucula quotidie grana ſiue hordei, ſiue aue
accipit, aut panis miculas, & magnam reddit p
tem ſui; id, inquam, quod ſatis nunquam laudem
reddit cibum, & ſimul delicium, ferculum & ph
macum, deductum velut cælo cerebrum Iouis. Pr
ſtat ergo alere gallinam, quàm hydram, & au
quàm ſerpentis *oua* fouere.

Oua venenati quicunque excluſerit anguis,
Quid ſperare poteſt? virus, & exitium.

Odium

dium charitati aduerſum, in fractis
aquilæ ouis, repræſentat ſcarabæus.

EMBLEMA LXIX.

QVANTVLVS HEV QVANTO SÆPE NOCERE POTEST?

Epus, vt fabulatur Æſopus *fab. 2.* & eſt *in* 1.
vita eius (cuius fabulæ etiam Ariſtophanes meminit) *quē Aquila inſequebatur, ad Scabæi lamulam confugit, & illius auxilium imploruit. Sacrabæus petit ab Aquila, vt parcat ſupplici, rḡ, ſummum Iouem obteſtatur, ne deſpiciat paruitem ſuam; at illa profligato Scarabæo raptum lerem deuorat. Quam auolantem aſſectatur Scaraus, vt cognoſceret, quo illa loco nidificaret, ac mox caſionem nactus, de nido aquilæ omnia oua, quæ* in-

inerant, deuoluit per petrarum præcipitia. Aquila re comperta, authori doloris ſui valde irata, nidum extruxit in multò magis arduis rupibus, & in illis parit oua, ſed ſimili euentu. Tum inops conſilij ad Iouem aduolat, cuius propria auis eſſe perhibetur, & teſteam fœturam, in gremio illius deponit, orans atque obſecrans, vt tutam præſtaret. At Scarabæus globulum ſterquilinij eodem deijcit. Quem excuſſurus Iupiter, laxata veſte, oua aquilæ effundit, quæ inflicta pauimento æreo facilè comminuuntur. Cum autem de Scarabæo intellexiſſet, quòd ab Aquila factam iniuriam ſibi hac voluiſſet ratione vindicare quòd ſtatueret, non ſolùm Scarabæum, ſed etiam ſuum Numen ab Aquila læſum, atque violatum eſſe, reuerſam illam grauiter obiurgauit, & indicauit e auctorem malorum, quæ paſſa eſſet. Cum tamen genus Aquilarum funditus interire nollet, Scarabæum ad gratiam cum Aquila reconciliandam adducere tentat; quo vehemẽter refragante, Aquilæ tum partum tranſtulit ex eo tempore in aliud, quo Scarabæi non apparerent.

II. Scilicet non eſt panthera tantùm hyænæ inimica, & nemo tam vilis eſt, qui contemnatur impunè, ac vel pauper opportunitatem exſpectat, quæritque vindictam, atque potentioris injuriâ laceſſitus, illud prouerbium vſurpat: *Aquilæ Scarabæus ero obſtetrix.* Itaque ſapienter in *Mimis* Publius ait:

Ini-

Inimicum quamuis humilem, docti eſt metuere. III.
ǝe audaciores ſunt, quibus nihil eſt, quod
dant vindicando. Braſidæ, cum eum ficus le-
ntem ſorex momordiſſet, illud celebratur:
*one Iuppiter, nullum eſt tam minutum animal,
d ſui defendendi, aut periculum vitandi, cum ſit
, occaſiones non perquirat.* Id adeò cauſſæ eſt,
amobrem licet ſceptro potens *Alexander, Pto-
æi* tamen, vt ſcribit Ælian. *l. 14. var. c. 48.
teritatem habebat ſuſpectam, Arrii verò turbu-
iam, & Pythonis nouarum rerum ſtudium time-*
. Igitur

*Non quia ſunt Aquilæ, Scarabæi crimine tantùm,
Excutit è ſacro Iuppiter oua ſinu.*

ntùm poteſt, profundus ſulcus, & alta men-
epoſtum vulnus, odijque machinatio, vt ne-
e in ipſo Iouis gremio ſecuritatem relinquat.
dium è ſinu quodammodo parentis excuſſit
ephum *Gen. 37.8.* quem fratres diligere po-
s debuiſſent. Odium diaboli excuſſit Ada-
um è Paradiſo, &, ni reſipuiſſet, è cælo. Odi-
n excuſſiſſet propemodum omnes Iudæos è
gnis Aſſueri; certè, in auctorem refuſum.
nmanem excuſſit è menſa regis, & dignitate
nma, vſque in ſummam crucem. *Eſther 14.*
. Odium fecit, vt Abel à Cain occideretur. *1.
3. 11. Hæc eſt annunciatio, quam audiſtis ab
tio, vt diligatis alterutrum; non ſicut Cain, qui*
ex

ex maligno, & occidit fratrem ſuũ. Et propter qu
occidit eum? Quoniam opera eius maligna erar
fratris autem eius iuſta. Ita plerunque inſidiant
Aquilis Scarabæi, & juſtis iniqui; ſicut muræ
conger: non rarò etiam magnis viris putidi,
infimæ ſortis humunculi; denique Scarabæis p
res, quia nigri, quia ſtridore, & fætore moleſ
ob os, & oculos, & aures circumuolitant hon
ſtorum.

IV. Nec mediocriter tales ſunt ſcelerati. Qui
quis proximum ſuum odit, & grauiſſimo ſe ſc
lere obſtringit, & Cainum imitatur. Verè eni
S. Ephræm *In interrogat. Quemadmodum*, ait
omnium virtutum excellentiſſima eſt charitas, i
vniuerſorum vitiorum grauiſſimum eſt, odiſſe pr
ximum. Nam qui fratrem ſuum odit, homicida eſ
ſicut ait Apoſtolus. Qui odit fratrem, Deum ipſu
odio habet. Qui odit fratrem ſuum in tenebris eſt,
in tenebris ambulat, & neſcit, quò vadat, quonia
tenebræ obſcurârunt oculos eius. Vides quô odiui
hominem ducat, vſque ad homicidia, vſque a
odium Dei, vt quaſi cum Scarabæo aſcendat a
ipſum gremium Iouis (in quo is fouetur, que
odium petit) contaminandum.

V. S. Ambroſium *precatione. 2. ad Miſſam* audi
De inuidia odium, ſuſurratio, detractio, exultatio i
aduerſis proximi, afflictio autem in proſperis eius pro
pagatur. O mala progenies, quæ ſi animo intromiſſ
domi-

inari cœperit, omnem ſanctitatis ſobolem extin-
. Qui itaque inuidet, vel odit, non alium priùs
m ſe ipſum occidit. Qui exultat in aduerſis pro-
i, & affligitur in proſperis eius, alieno proximũ,
o petit gladio. Hoc ſecundum ſuperbiæ virgultũ,
c primùm fuit exortum, cum ille de quo ſcriptum
(Sap. 2. 24.) Inuidia diaboli mors intrauit in or-
terrarum, Cain perſuaſit, vt liuoris odio frater-
n funderet ſanguinem.

Itaque odium non ſolùm proximo nocet, V I.
Deum in proximo petit, ſed ipſum quoque
cidit oſorem. Non occidat? cum charitatem
, quæ vita eſt ſpiritualis, & omnes actiones
ales auferat? & ipſum diabolum mortis au-
rem inferat? S. Baſil. *Serm. de inſtit. mona-*
r: Vbi deliquium patitur charitas, eò prorſus,
loco odium ſuccedit. Quod ſi vt Ioannes (1. ep.
9.) ait, Deus charitas eſt, ſine dubio neceſſe eſt
bolum odium eſſe, vt igitur, qui charitatem ha-
, is Deum habet, ſic qui odium habet, diabolum
e nutrit.

Quæ igitur opera à tali ſperes? nullis poteſt V I I.
ſacramentis, immo neq; orationem quidem
minicam poteſt ſine mendacio recitare, nec
nus ante altare offerre, *Matth. 5. 23.* nec
iam à Deo offenſo ſperare, quam ipſe negat
mico *Matth. 6. 15.* nec juſtitiæ perfectionem
pere, quam Deus in fratris dilectione poſuit,
teſte

eſte S. Aug. *l. 8. de Trin. c. 8.* Qui *lib. 50.* *mil. hom. 42.* ait: *Quid eſt ira? libido vindi* *Quid odium? ira inueterata ſi facta, iam od* *dicitur. Quod videtur confiteri ille, qui cum dix* *turbatus eſt, præ ira oculus meus, addidit, inuet* *ui in omnibus inimicis meis. Quod erat ira,* *erat noua, odium factum eſt, quia in vetuſta* *conuerſum. Ira feſtuca eſt, odium trabs eſt.* *quando reprehendimus iraſcentem, & odium t* *mus in corde, & dicit nobis Chriſtus. Feſtucan* *oculo fratris tui vides, & trabem in oculo tuo* *vides? Vnde creuit feſtuca, vt trabem face* *quia non ſtatim euulſa eſt.* Aliter fecit fratri ſuis Ioſeph, perſecutoribus Dauid, lapidatori Stephanus, qui læſi lædentibus benefeceru quia non ſcarabæi, ſed aquilæ fuerunt, Det ſcilicet ipſum in proximo etiam lædente in entes. Quod quia tam multi non faciunt, di norum obliti, origine viles, deſperatorum c ſiliorum authores; idcirco

Ah quoties Aquilam ſcarabæus perdere ten
Non faceret, ſi non perditus ipſe foret.

Im-

ıprudentia, per anſeres ovis parien-
dis ſe rumpentes, adumbrata.

EMBLEMA LXX.

IL EGO SOLLICITOR: SI VI-
VERE DESIIT ANTE, QVAM PARERE,
O FILI, NON OLOR, AN-
SER ERAT.

ANſeribus *oua ſiquis ſurripiat, pariunt, donec* 1.
rumpantur. Aliena non excludunt. ait Plin.
l. 10. c. 59. Et ibidem: *Pullus eorum vrtica*
tactu mortifera, nec minus auiditas, nunc ſatie-
nimia; nunc ſuamet vi: quando apprehenſa ra-
e, morſu ſæpe conantes auellere, ante colla ſua ab-
punt. Nempe nimius in omni re conatus,
xius eſt; qui quidem in pijs rebus raro eſt, in

c rebus

rebus autem ad carnem, aut ſeculum pertine
tibus, ferè ſemper eſt. Quid non fit ſtripis ac p
ſteritatis cauſſa? ad quæ remedia non curritu
Nec anſeres tantùm, multæ etiam mulieres *p*
riunt, donec rumpantur: pariunt enim iniquit
tem, & inuidia rumpuntur. Quidquid vident v
in moribus alienis magnificum, vel in veſtib
tumidum, vel in delicijs cibi ſumtuoſum, id c
tinuò exiſtimant pullis ſuis deberi. Quare p
fas & nefas, equis & quadrigis id accerſunt.
nihil laboris piget, dummodo ſua *oua* foueai
Aliena non excludunt. Quid dico? ne alu
quidem, aut fruſtillo panis pauperes juuant, q
cum inopem ante fores audiunt, pro ſtipe r
gantem, perinde gaudent, ac ſi tigris tymp
num audiret: quin ſæpe, vt abundent, etiam
licitis queſtibus, & vendita pudicitia opu
ſcunt, de hæreditate iniqua ſollicitæ antè, qu
ſciant ſe hæredem habituras.

11. Hæc eſt prudentia carnis, vrticæ, & om
bus vrentibus carnémque mortificantibus i
mica. Sed eodem recurrens, vnde fugit. N
carnem necat, dum ſaginat, auiditate vene
inhians, & letho ſatietate. Quis ergo jure p
dentiam hanc non appellet imprudentian
Cum alioquin etiam vniuersè quiſquis pecc
contra judicium prudentiæ peccet, vt doce
Thomas 2. 2. *q*. 53. ſicut & quodlibet lauda
le

opus, non, niſi prudenti judicio, peragitur. ...nè prudentis monitum eſt: *Ne quid nimis.* Et ...ſte Horatio *l. 1. Sat. 1.*

Eſt modus in rebus, ſunt certi deniq; fines, III.
Quos vltra citraq; nequit conſiſtere rectum.

Nempe quoties etiam in bono opere vel ex...ædis, vel deficis, à recto deficis; cum in ipſo ...uoque recto nimium non ſit rectum. Deficis ...item 1. ſi *præcipitas*, cum prima prudentiæ re...ula ſit, vt antè, quàm opus aggrediaris, vel ju...icium feras, deliberes de *mediis*, *modo*, *ordine* ...equendi, *cauendisq; impedimentis*. Si ergo, præ...xo fine, ſtatim, ad opus, te accingis, in leges ...rudentiæ, & contra *conſilium* peccas, Corœbo ...ultior. 2. Si, prætermiſſa diligenti inſpectio...e, judicas, *inconſideratione* contra *iudicium* ...eccas, Mammachuta, & Sanna amentior. Eſt ...nim altera prudentiæ regula, vt rem de qua ju...icandum eſt, eiúſque circumſtantias diligen...er expendas.

Quod non fecit ille, de quo Antonius Lau...egeois *in Epitome Hellados. pag. 65.* ita ſcribit: IV.
...autam quendam ſubiit deſiderium agriculturæ. ...inteum itaque neglectum expandit accommoda...m aratro, & vomeri, & adiutorem Deum ſolicitè ...æſtolabatur. Non promouente verò quidquam vo...ere, indignabatur. Accedens quiſpiam: O amice, ...obus opus eſt, Quomodo igitur, ait, paulo antè ma-

nè, afflante Subſolano in nauigiolum meum non v
lido, onus graue vehens bellè vehebar ? Sanè. V
rùm, ô Portitor, hîc alia quapiam re, præterqua
vento, inſuper opus eſt.

V. 3. Quia prudentiæ officium eſt, vt reb
deliberatis, & rectè judicatis, conſtanter inh
reas, neque te ſinas, velut *arundinem, vento a*
tari, & ob leues ratiunculas à propoſito dim
ueri; ideò *inconſtantiâ à iudicii firmitate* defic
ſi vel nulla, vel certè non juſta cauſſa ſententia
mutas, & Vertumnum agis. 4. Exigit prude
tia, vt rem deliberatam opportuno tempo
agas; quod per *negligentiam* cum non fit, in pr
dentiæ leges, contra *rationis vigilantiam*, deli
quitur. Non eſt autem hîc ſermo de negligen
tia, quæ eſt omiſſio diligentiæ requiſitæ, in ex
terno opere (ſic enim non repugnat directè pru
dentiæ, ſed illi virtuti, in cuius materia verſa
tur) ſed quæ eſt omiſſio diligentiæ requiſitæ i
intellectu excitante ac dirigente voluntatem
viréſque externas ad executionem.

VI. Facilè hæc foret omnia oſtendere, in anſe
ris emblemate: ſed eo magis indicantur exceſſu
prudentiæ, qua etſi anſer omni careat, non ca
ret tamen exceſſu, ſeu potius quadam ſpecie, a
imagine excedentis prudentiæ. Cuius exceſſu
apud S. Thomam ſex ſunt modi; hîc ſufficia
commemorare: *prudentiam* ſcilicet carnis; qu
quis

uis viuit & ſapit ſecundùm carnem, ſequitúrq; aturæ corruptæ motus, atque excogitat idonea ıedia, ad opera carnis complenda, quæ ſunt *rnıcatio, immunditia, impudicitia &c.* quæ Apoſtolus recenſet *Gal. 5.* Vt enim quæuis virtus iam habet prudentiam, qua, tanquam regula, ı ſuis functionibus dirigatur, vt opus ſuum hoeſtum faciat; ita quoduis vitium ſua quadam lſa prudentia dirigitur ad obtinendum honom, opes, aut bonum delectabile, quod eſt eius ıis.

Porrò non opus eſt, vt huius falſæ pruden- VII.
æ iudicio inſit error, atque ea falſitas, quaſi edia, quæ eligit, non ſint idonea ad finem, vel iudicet, illa abſolutè eſſe bona; ſed ſufficit, ıòd iudicium tale ſit cauſſa prauæ electionis; ıt quòd non ſit conſentaneum appetitui reo: idcirco enim tale iudicium practicè falſum ppellatur, eſto ſpeculatiuè verum ſit. Quanuam ſæpe etiam ſpeculatiuè erret: *qualis enim uisque eſt, ita iudicat*, teſte Philoſopho. Hinc equenter noxia appetuntur. Atque vt anſem videas, donec rumpatur parientem, ſicut udentia *ſpiritus vita & pax eſt*, ita *ſapere ſecunm carnem mors eſt. Rom. 8*. Neque animæ tanm mors eſt, ſed non raró corporis quoque: ij enim nimia auiditate, alij nimia pereunt ſaetate. Denique audi, quò imprudens hæc car-

nis prudentia ducat, *propter crapulam multi obie*
runt, ait *Eccli. 37. 34.* Itaque hi tales ſaginan
tur, ſed, præ nimia mentis cæcitate, neſciunt ſe
more gladiatorum, ad mortem ſaginari. A
quem modum etiam obcæcatæ acu gallinæ, ca
pique, ceterǽq; volucres mirificè pingueſcunt
tanto citiùs ad culinam, & cacabum, & igne
venturæ, quantò celeriùs pingueſcunt. Sed no
abſterrent voluptati mancipatos ſupplicia; ma
gis extimulant, vt quoad poſſunt, voluptuen
tur. Hinc ſibi illud Horatij Epicureum *l. 4. carm*
od. 12. aſſiduè canunt mutuò, vt inuitent ad cu
ras eluendas, poculis tingendos amicos.

Verùm pone moras, & ſtudium lucri,
Nigrorûmque memor, dum licet, ignium,
Miſce ſtultitiam conſiliis breuem:
Dulce eſt deſipere in loco.

ulta ſæculi ſeipſum decipientis aſtu-
tia, immo ignorantia in ovo pullifero
reprehenſa.

EMBLEMA LXXI.

IL OPVS EST FRAVDEM TEGE-RE, TEGE SIMPLICITATEM.

DVo adoleſcentes in diuerſorium ſumendi cibi I.
gratia ſe receperunt, ait Othmarus Liſci-
nius *In Sali. cap. 128. Ex his, qui erat iu-
or, ouum in menſam allatum aperiens, pullum pro-
modum iam fœtura abſolutũ reperit. Quem cum
dali oſtendiſſet, ſubmonuit ille, clanculum abſor-
ret, ne hoſpiti, ſi reſciret, decuplum ſoluere cogere-
r. Paruit iuuenis; & cum ratio ſumtuum expoſce-
tur ſenior alteri ſuſurrauit in aurem: Ne graue-*

 ris

ris hoſpiti pro me, quod debeo numerare, alioq
prodam te de deuorato pullo, & exſolues decuplu

II. In contrarium penè alius *ouum* pullo fœtu
exiſtimans culinæ artibus deceptus, parum a
fuit, vt abijceret. Arbitri, *in Satyrico*, verba ſu
Repoſitorium allatum eſt cum corbe, in qua galli
erat lignea patentibus in orbem alis, quales eſſe
lent, quæ incumbunt oua. Acceſſêre continuò
ſerui, &, ſymphonia ſtrepente, ſcrutari paleam c
perunt, erutáq; ſubinde pauonina oua diuisêre co
uiuis. Conuertit ad hanc cœnam vultum Trim
cio: &, Amici, ait, pauonis oua gallinæ iuſſi ſuppo
Et mehercule, timeo, ne iam concepta ſint, tentem
tamen, ſi adhuc ſorbilia ſunt? Accipimus nos coc
learia, non minùs ſex libras pendentia, ouáque
farina pingui figurata pertundimus. Ego quide
penè proieci partem meam: nam videbatur mi
in pullum coiſſe. Deinde, vt audiui veterem conu
uam, Hic neſcio quid boni debet eſſe, perſecutus p
tamen manu, pinguiſſimam ficedulam inueni pip
rato vitellio piperatam. O albam hominum me
tem albis dentibus ridendam?

III. Contrarijs erroribus dicunt *malum bonum,*
bonum malum. Iſa. 5. 20. Nam prorſus bono n
mero ſunt, qui ſua ſimplicitate ſe percutiun
non pauci huic vtrique perſimiles; nam ea ip
in re, qua aquilæ eſſe volunt, talpa fiunt cæci
res. Dum enim naſum rhinocerotis ſe habere

pu-

ant, longiorem habent; nempe tricubita-
. Plerumque verſipelles tandem ſua ſe ſica
nerant, proprióque hamo induunt, dum alijs
lum meditantur. Adoleſcentes iſti auarè gu-
i, non cauponem, ſed in gratiam ventris ven-
m, & ſuum etiam genium deceperunt. Deus
m eſt, *qui diſſipat, cogitationes malignorum, ne*
int implere manus eorum, quod cœperant. Qui
rehendit ſapientes, in aſtutia eorum, & conſiliũ
uorum diſſipat. Per diem incurrent tenebras &
ſi in nocte, ſic palpabunt in meridiè. Iob. 5. 12.
Eſt hic alter, poſt prudentiam carnis, veræ IV.
dentiæ exceſſus, vt deſipiant, qui volunt eſſe
nis prudentes, & in meridie cæcutiant, dum
elas & aſtuta verba componunt, per propriũ
ulum reditura. Tametſi enim Aſtutia gene-
im, eſt ratio aliquid agendi modo occulto,
o ſenſu Ariſtoteli *1. Magn. Mor. c. vlt.* omnis
udens eſt aſtutus, licet non viciſſim omnis a-
tus ſit prudens: tamen peculiari modo aſtu-
ſumi ſolet, pro notitia prauorum mediorum
fallendum idoneorum, cum affectu ea exe-
endi coniuncta. Hæc aſtutia, teſte S. Augu-
no *l. 4. contra Iulianum c. 3. prudentiæ ſimilis*,
Apoſtolo prohibetur. *2. Cor. 4.* Haud rarò
nen in caput auctoris recidit, vt *incidat in fo-*
am; qui eam *fecit Pſal. 7. 16.* Ita quæ aſtutia
tatur, paracope eſt. Luculentum exemplum

traditur, in conſilio, quod dedit Achitoph
4. Reg. 17. 23.

V. Aſtutiæ ſociatur dolus, tanquam executio
lius, ſeu verbo, ſeu opere facta. Nullus en
committitur dolus, niſi erga proximum, ac p
ſertim in rebus ad iuſtitiam ſpectantibus. H
non multùm à dolo differt fraus, quæ eſt exec
tio aſtutiæ per facta, vt cum eſt, vel putatur h
ſpitij, aut cibi precium minus iuſto, & tam
loco iuſti precij perſoluitur. Eſt enim fraus e
ternus iniuſtitiæ actus. Et quia *fraus, & dolus*
mini debet patrocinari, etiam in foro externo
habetur, *cap. Ex tenore. de Reſcriptis.* multò m
nùs ſolet patrocinari in foro interno; ſiue *fr*
fiat *contra legem* (ſeu contra id, quod lege pr
cipitur, vel vetatur) abſque colore & artific
quo violatio illa tegatur: ſiue fiat *ipſi legi, fra*
qua ita, eóque artificio contra mentem legis
gitur, vt is, qui agit, nihil legi aduerſum co
mittere videatur: ſéque pallio quodam iuſtit
tegat: vt cum coniunx volens donationem f
cere coniugi (quod lege prohibetur) ſubſtit
aliam perſonam, cui donat, cum onere transf
rendi in coniugem; aut cum beneficiarius ſp
cie gratitudinis ſoluit mille Philippæos ei à qu
beneficium accepit.

VI. Noluit talem gratitudinem Própheta Eliſæu
at eius famulus Giezi, quia non modo non r
pu-

liauit,ſed etiam auarè clanculóque popoſcit,
cum veſtibus Naaman,etiam leprā Naaman
epit. *4. Reg. 5. 27.* Quid profuit aſtutia &
udulentè ſepultum ſpolium Achan,niſi vt &
lapidibus obrutus ſepeliretur? *Ioſ.7.* Quan-
erat machinatio Iezabelis,vt vinea potiretur
ena? Obtinuit ſanè vineam, ſed & illam
es, qui eam in plateas proiectam deuora-
unt, Cerebro interea animam illius lace-
ite. *3. Reg. 9.* Aſtutè & perfida fraudulentia
das peculium ſubduxit; quin & totius Mundi
ſaurum 30. argenteis vendidit ſceleratus
giarius. Quo lucrò? tandem & ipſe de arbo-
pendulus, velut turgidum marſupium cre-
it,& viſcera,velut numiſmata, prodigè effu-
,vt compenſaret,quod auarè collegerat. Cal-
è de precio agri decerpſerant duo coniuges
ſerandi Ananias & Saphira. *Act.5.* Sed quan-
à fraus ſtetit? morte repentina extincti ſimul
mendacium, & furtum luerunt.

Hoc ſi perpenderent, quicunque iniquis in- VII.
ntionibus volunt diuites fieri, ſæpe manus
ſtinerent. Neq; enim tantùm lucra vera ini-
is lucris iugulantur; ſed longè grauiora in-
mmoda à Deo emuntur. Vt proinde reuera
ſſit *ſtulta* vocari *Mundi ſapientia*; quæ deſul-
riè exorbitat; & à tibia,quod dicitur,exerrat.
lces petit, nec ligones accipit. Iamque non
pul-

pullum, ſed embryonem pro *ouo* deuorat. C
que amentiſſimè egit, exiſtimat ſe maxim
puiſſe; vt bis deliret, & agendo ſcilicet, &
dicando. Vt ergo *virtus eſt vitium fugere*,
verè *ſapientia prima, Stultitiâ caruiſſe.* Ho
l. 1. epiſt. 1. quæ cum nulli proſit, ſibi no
maximè.

Nemo tam ſimplex, neque tam maligno
Sidere eſt natus, rigidóque cælo;
Quàm ſuo qui ſe miſerandus ipſum
Decipit aſtu.

Ovum

ım avi, diſcipulum præceptori pa-
rem eſſe, & ab eo callidam iniqui-
tatem trahere.

EMBLEMA LXXII.

LVS CORVVS, MALVM OVVM.

A. Gellius *Noct. Attic. lib. 5. c. 10.* vbi a- 1.
git de argumentis reciprocis, quæ re-
ferri contra conuertique in eum poſ-
, à quo dicta ſunt, addit illud, *quo Protago-*
Sophiſtarum acerrimum vſum eſſe ferunt ad-
is Euathlum diſcipulum ſuum. Lis namque, in-
s, & controuerſia ſuper pacta mercede hac fuit.
hlus adoleſcens diues, eloquentiæ diſcendæ, cau-
nq; orandi cupidus fuit. Is in diſciplinam Pro-
æ ſe dedit; daturumq; promiſit grandem pecu-
niam,

niam, quantam Protagoras petiuerat: dimidi
eius dedit iam tunc ſtatim, priusquàm diſceret.
pigitq́, vt reliquum dimidium daret, quo pr
die cauſſam, apud Iudices, oraſſet, & viciſſet.
ſtea cum diutulè auditor, aſſectatorq́ Protagor
iſſet, & in ſtudio quidem facundiæ abunde prom
ſet: cauſas tamen non reciperet: tempusq́ iam
gum tranſcurreret, & facere id videretur, ne
quum mercedis daret: capit conſilium Protag
vt tum exiſtimabat aſtutum. Petere inſtitit ex
cto mercedem. Litem cum Euathlo conteſtatur
cum ad iudices conijciendæ, conſiſtendæq́ cauſæ
tia veniſſet: tum Protagoras ſic exorſus eſt.

II. *Diſce, inquit, ſtultiſſime adoleſcens, vtr*
id modo fore vti reddas, quod peto, ſiue contra te
nunciatum erit: ſiue pro te. Nam ſi contra te li
ta erit: merces mihi ex ſententia debebitur: qui
vicero. Sin verò ſecundùm te iudicatum erit:
ces mihi ex pacto debebitur; quia tu viceris. A
reſpondit Euathlus. Potui, inquit, huic tuæ tam
cipiti captioni iſſe obuiam: ſi verba non ipſe face
ſed alio patrono vterer; ſed magis mihi in iſta v
ria proludium eſt, cum te non in cauſa tantùm, ſ
argumento quoque iſto vinco. Diſce igitur tu q
Magiſter ſapientiſſime, vtroque modo fieri, vti
reddam, quod petis, ſiue contra me pronuncia
fuerit, ſiue pro me. Nam ſi iudices pro cauſa
ſenſerint, nihil tibi ex ſententia debebitur: qui
vic

ro ; ſin contra me pronunciauerint, nihil tibi ex) debebo, quia ego non vicero. Tum iudices du- m hoc, inexſpectabileq́, quod vtrinque dice- r, rati, ne ſententia ſua vtramuis in partem di- ſſet, ipſa ſeſe reſcinderet : rem iniudicatam re- erunt, cauſamq́ in diem longiſſimum diſtule- .Sic ab adoleſcente diſcipulo Magiſter diſcipli- loquentiæ inclytus, ſuo ſibi argumento confutatus & captionis verſutæ excogitatæ fruſtratus fuit. m narrat L. Apul. *in Florid.*

Quid verò judices ? an non optimo jure :ſaltem ſententiæ vice pronunciare debue- ıt, ait adagiorum Collector *Chil. 1. cent. 9.* ὃ κόρακος κακὸν ὠόν ; MALI CORVI MALVM VM? Quod alij referunt ad naturam animan- quæ nec ipſa eſt idonea cibis humanis, nec *m* parit ad quidquam vtile. Et ſunt, qui di- ıt fieri, vt coruorum pulli parentes ipſos de- rent, ſi fortè non paſcant illos ad ſatietatem, ıod multi imitantur parricidæ ; multi magi- is faciunt ingrati diſcipuli. Simile quid S. Caſ- no contigit, quem proprij diſcipuli graphijs nfoderunt; ſed bono Magiſtro id à malis di- pulis cõtigit; ſicut cum quondam, apud Vol- s, malo Magiſtro diſcipuli innocentes in ter- m incurſarunt. Multò id crebriùs mali diſci- li malis Magiſtris faciunt, vt malam merce- n, pro mala doctrina, reponant. Hinc adagij III.

origo

origo ex eo eſt, quod *in Prolegomenis in Herm*
genis rhetoricen legitur, Coracem quendam pri
mum Syracuſis, poſt mortem Heronis, inſtit
iſſe artem rhetoricen mercede profiteri. Cu
hoc adoleſcens quidam in vtrumque dexter,
in morem Chimæræ, aut cothurni, Protei
verſatilis, nomine Tiſias, hac lege, pactus e
vt tum demum mercedem perſolueret, vbi ja
artem perdidiciſſet. Dein vbi, jam arte cogni
præmium reddere cunctaretur, Corax in j
diſcipulū vocat. Ibi juuenis ſicut antiquorū
ſtula eadem grauem & acutū ſonū reddere ap
jurat per anſerem, ſe Magiſtro nihil debere
Quare huiuſmodi dilemma proponit. Perco
tanti, quis eſſet artis finis, vbi Corax reſpond
ſet: *Perſuadere dicendo*: Age, inquit, ſi perſu
deo Iudicibus, me nihil debere, non reddam
quia vici cauſſam; ſin minùs perſuadeo, non re
dam, quia non perdidici artem. Hæc cum diſc
pulus intorſiſſet, & Magiſter, ad eum modu
quo ſupra è Gellio appoſitum eſt, argumentu
retorſiſſet, admirati judices ſucclamarunt: M
LVS CORVVS, MALVM OVVM.

IV. Sunt qui id à corona circumſtantium exiſt
ment eſſe ſucclamatum. Meritò. Sed & Mag
ſter mercedem retulit, quam meruit. Qui
enim boni expectet homo ab ijs, quos docu
facere mala? Diſcant ex hoc *ouo*, qui quotid

Mun-

undum accuſant de ingrati animi crimine.
ıusquisque alterum toties conſilijs factiſque
ıla docet, docétque cum coruo crocitare: quid
go deſiderat, niſi vt ex albo *ouo* niger & ingra-
s coruus prodeat? cui ſeducto jam nihil can-
ris, multùm fuliginis inſit, qua & ipſe os alijs
blinat. Quam gratiam, aut ſinceritatem ab
tero expectat, qui eum ipſe docuit Creticè lo-
ıi, & politicâ, vt jam vocant, veritate alios de-
pere? Quid autem, apud diuinum judicem,
os tales maneat præmij, vide mihi in exemplo,
ıod Petrus Cantor Pariſienſis, & ex eodem Ia-
bus de Voragine, itemque Petrus de Natalib.
. 10. c. 8. refert.

Magiſter Silo quendam ſuorum diſcipulo- V.
m extremè ægrotantem, obteſtatus eſt, vt de-
nctus ſibi compareret, ſtatumque ſuum expo-
eret. Moritur æger, effertur mortuus. Poſt
iquot ſoles, adeſt Magiſtro terribili forma.
am epomis illi de capite in humeros Acade-
icè fluebat, pergameno tamen extra, intus fu-
oſo igne conſtans, quaſi flammis vndantibus
bſuta eſſet. Ceterùm membrana illa exterior
bique ſophiſmatis inſcripta, ac velut litteris
aioribus fimbriata erat. Horruit, aſpecto di-
ipulo, Magiſter. Quem diſcipulus compellans
it: Epomis hæc menbranacea, magis me pre-
ıit grauatque, quàm ſi vaſta, mihi aliqua turris

ſupra caput impoſita eſſet : Enceladus mihi e[ſ]
videor, & non Ætnam nunc tantùm, ſed & P[e]
lion portare. Hæc merces mea eſt, pro ina[ni]
gloria, quam de Sophiſmatis captaui, in quib[us]
mihi ipſe nimis placui, nimis plauſi. Flamma v[e]
rò, quæ huic chlamydi tam egregiæ ſublucet[,]
méque acerbiſſimè lambit identidem, vorátq[ue]
pellibus ſucceſſit delicatis ac precioſis, quib[us]
ad ſuperbiam vſque me exornaui Ac ne leue e[ſſe]
iſtimes, quod patior, manum exhibe, & vel vn[i]
cam mei ſudoris guttam excipe. Fecit. Sagitta
dixiſſes, non guttam illi in manum incidiſſe, i[ta]
extemplo eam cum incredibili cruciatu perf[o]
rauit. Sed longè altiùs in animum, quàm in m[a]
num Magiſtri penetrauit; qui altero die orto d[i]
ſcipulis in ſchola collectis, religionem ingreſſ[u]
rus, his verſiculis vale dixit:

Linquo coax ranis, cras coruis, vanaq; vani[s]
Ad Logicam pergo, quæ mortis non timet Ergo

Iniu-

iuſta exigentium, aut iuſta non red-
dentium ingrata auarities, in ovi vitello
poſtulato & negato.

EMBLEMA LXXIII.

CVR SPEREM VITVLVM? NON DAS, INGRATE, VITELLVM.

QVam ex Chryſippo lib. de orac. Suidas historiam refert, eam Cicero lib. 2. de diuin. his verbis narrat. *Defert ad conie-orem quidam, ſomniaſſe ſe, ouum pendere ex faſcia ·ti ſui cubicularis. Reſpondit coniector, theſaurum foſſum eſſe ſub lecto. fodit. inuenit auri aliquan-m, idq́; circumdatum argento. miſit coniectori antum viſum eſt de argento. Tum ille,* NIHILNE VITELLO? *id enim ex ouo videbatur aurum* I.

 decla-

declaraſſe: reliquum argentum. Vtroque verſu
vſurpari hoc poteſt. Multi cum coniectore
mis petunt multùm, nec vlla compenſatione
tiantur. Lepidè Accius: *Nihil credo augurib*
qui aures verbis diuitant alienas, ſuas vt auro lo
pletent domos. Prou. 30. 15. Sanguiſugæ duæ ſu
filiæ, dicentes: Affer, Affer. Et auaritia pecun
que cupiditas eſt *ignis*, qui *nunquam dicit: Si*
cit. Nam vel Saluſtio teſte, *Auaritia ſtudium*
cuniæ habet. Ea quaſi venenis malis imbuta cor
animumq́ effeminat. Semper infinita, & inſatiab
eſt, neque copia, nec inopia minuitur. Neque er
ait Cic. *in Parad. vnquam expletur, neque ſa*
tur, cupiditatis ſitis: neque ſolùm ea quæ habent
bidine augendi cruciantur; ſed amittendi m
Pulchrè Seneca *l. de morib. Pecunia non ſatia*
uaritiam, ſed irritat. Et Ariſtoteli *l. 1. Politi*
Deſiderium diuitiarum vadit in infinitum. Cu
16. c. 6. rationem reddit. Certè etſi per acq
ſitionem poſſidemus, non tamen acquirimu
poſſideamus, ſed vt ijs, quæ poſſidemus, t
quam inſtrumentis vtamur. Hunc finem a
ignorant, hinc nimis ſunt petaces.

II. Plerique ex eodem fonte ijs amant dare
mis parum, *aut* nihil, à quibus omnia acce
runt. Immo, ſi Iuuenali credimus, *Satyr. 7.*
re velint omnes, mercedem ſoluere nemo. M
quorum auxilio ditati ſunt, eos ipſos deglu
Mul

ulti à quibus promoti ſunt, eos de gradu deij-
int. Quàm ingratus fuit optimo ſuo coniecto-
incerna ille, cui cum Ioſeph ſomnium tam
rè, quàm lætè expoſuiſſet *Gen. 40. 14.* dixit:
ntùm memento mei, cum bene tibi fuerit, & faci-
mecum miſericordiam &c. Et tamen ſuccedenti-
s proſperis præpoſitus pincernarum oblitus eſt in-
pretis ſui. Quæ ingratitudo ad Deum vſque ſe
extendit. Docet enim S. Hieronymus *l. 11. in*
. c. 39. Hebræos antiqua traditione retuliſſe,
echiam regem ideò *vſque ad mortem ægrotaſſe*,
òd pro reportata ab Aſſyrijs inclyta illa vi-
ria, qua vna nocte ab Angelo hoſtium cen-
m octoginta quinq; millia cæſa ſunt, nullum,
re reliquorum regum, canticum laudis &
atiarum actionis accinuiſſet. Ipſius Chriſti
erela eſt: *Nonne decem mundati ſunt, & nouem*
i ſunt? Luc. 17. 17. Plura S. Auguſt. *Serm. 18.*
verb. Apoſt. Quoties ſanitatis redditæ obliui-
untur homines? quoties victoriâ obtentâ ſunt
grati? Quàm pauci Ioui ſtatori, Seruatori,
mo vero Numini ſtatuunt templum, hoſtis
ſi, fugatique monumentum? Aliquid ſaltem
eſauri repertor retulit coniectori: multi ipſis
rentibus nihil referunt, à quibus tamen & vi-
n, & fortunas omnes acceperunt.

Recentis omnino memoriæ eſt, ait Philipp. III.
ultreman *p. 1. Pædag. Chriſt. c. 6. §. 3.* quodq;

ab oculato teſte Soc. IESV *Sacerdote R. P. Henri*
Compegio ego ipſe nuper accepi, de Adoleſcente N
bili Flexiæ in Gallia nato. Hic cum à parentib
tantum pecuniæ, quantum petierat, non accepiſſe
litteras ad eos dedit diris, contumeliisq́, ac maled
ctis plenas. Sed eas vix miſerat, cum ſubitò ita om
audiendi facultate ſpoliatus eſt, vt ne vel tormen
bellici fragorem perciperet. Malo iſti diu quæſita p
Galliam remedia, ſed fruſtra. Statuit ergo Adol
ſcens è cælo petere, quod in terra negabatur. Eam
rem Lauretum, ad miſericordiæ Matrem propera
vbi poſitis ritè, anteactæ vitæ maculis, indictisq́ ſ
nouendialibus, in Sacra B. Virginis æde, precibu
Deum per Matrem placare aggreditur. Proxin
aderat dies, quo eiuſdem S. Virginis in cælos A
ſumtæ memoria ſolenniter colitur, cum in eiusde
diei peruigilio, ſecundùm quietem nocte, videre ſi
viſus eſt Matronam auguſta ſpecie cùm vtroque p
rente, cubiculū ingredientem, & ab his percunctai
tem: Eſſetné iſte eorum filius? &, an ei ſanitate
reddi vellent? Quibus annuentibus, acceſſiſſe ad l
ctum, immiſſoq́ in aurem digito, chartam eduxiſ
& explicatam legendam propoſuiſſe: legiſſe verò ip
illa impietatis ſuæ carmina, quæ nuper parentib
exarâſſet. Super quæ, euaneſcente viſô, expergef
ctus Adoleſcens, reſtituto in integrum auditu, ad
Compegium ſibi à confeſſionibus accurrit, & in ip
ſacra Virginis Matris æde iureiurando rem ſibi eu

niſſe

ſe teſtatur *An. 1613*. Hæc ille, de ingrato, ſed nen miſericordiam conſecuto.

Grauiùs punitum alium filium deſcribit S. naventura *l. de 10. Præceptis ſerm. 5. de 4. præto*. Is patre pranſum veniente, caponem, quem menſa habebat, ſeponi juſſit tantiſper, dum iex abiret, & abeunte reponi. Sed ecce tibi itatus in horridum bufonem capo, ex lance impij vultum inſiliẽs, totum à mento in fronm occupauit: nec, ante miſerandi hominis ortem, arte vlla auelli potuit. Quin & ſiqua rte bufoni moleſtiæ aliquid afferebatur, eanm iſte ſimili parte corporis percipiebat. Simiquid refert Cæſarius *l. 6. c. 22.* & Thom. Canprat. *l. 2. apum c. 7. art. 4.* licet hîc alias quaſm circumſtantias addat, quæ ob diuerſitatem dicent, hiſtoriam non eſſe eandem. Sed nihil fert, idem ſupplicium miraculoſum bis acciſſe, cum & idem iniquiſſimæ atque auariſſimæ gratitudinis flagitium accidat quotidie. IV.

Indignos Cereris ſemine dicimus,
Et ſaxis ſimiles Caucaſeis agros,
Qui tantùm accipiunt, reddere neſciunt,
Quod fidi agricolæ dextera ſparſerit.

Ovi in vitrum conuerſio, humanæ fragilitatis imago eſt.

EMBLEMA LXXIV.

VITRVM VEL OVVM SIS, VTRVM QVE FRANGITVR.

I. O *Væ exeunt à rotundiſſima ſui parte, dum p[...] riuntur, molli putamine, ſed protinus dur[...] ſcente, quibuscunque emergunt portionibu[...]* Plin. *l. 10. c. 52.* Hæc tamen durities non toll[...] fragilitatem; ſicut nec ſplendor, cum *ouum* in vitrum degenerat ſupra menſam ſuſpenſum. It[...] enim & ſuſpendi vidimus, & in vitrum flaue[...] ſcens, vel halitu ciborum, vti non nemo recen[...] ſet, vel potiùs vetuſtate in calicem ſubſidens, a[...] velut glacie flaua dureſcens ſæpius conſpexi[...] mus.

us. Tametſi nonnullæ anus neque hîc ſua ab-
neant ſuperſtitione; quaſi certo die, aut ritu
ſpendi oporteret. Quanquam ambigi poteſt,
réne *oua* naturam, an ſimilitudinem vitri in-
iant? Certè ſi ſpeciem perdunt, non perdunt
igilitatem.

Quod & in hominibus fieri amat, qui cum 11.
pe ex humili fortuna incipiant florere, ac
endere, velut *ouum* in vitrum tranſeunt, fra-
itate retenta. Perinde enim poſtea morbis, &
orti; immo & timori periculorum omniũ ob-
oxij ſunt, ac priùs. Siquidem *mors æquo pulſat*
de pauperum tabernas, Regúmque turres. Horat.
1.od.4. Et *ventorum ſtatio eſt vita hominis.* Ita-
ue fragilitati noſtræ fortitudine opus eſt, quæ
npedimenta rectè operandi, ex periculis & ma-
huius vitæ occurrentia, remoueat, ne propter
a ab honeſto recedamus. Quæ virtus maior
t quàm temperantia. Etſi enim Virtutes Cardi-
ales non ſemper eodem ordine numerentur à
S. Patribus, ex Ariſtotelis tamen *lib.1.Rhet.c.*
. doctrina, eæ virtutes ceteris antecellunt, qua-
i vtilitas latiùs patet, quales ſunt, quæ in com-
iune multitudinis bonum vergunt. *Multitu-*
inis ſiquidem bonum, inquit idem *1.Ethic.c.2.*
iuinius eſt proprio, vel priuato. Hinc iuſtitia, &
ortitudo, maximè quæ eſt in bello, temperantiæ
ræferuntur. Adde, quòd difficilius ſit, timorem

mortis, & verberum vincere, quàm cupiditate
voluptatum refrænare : cum etiam immane
belluæ à maximis voluptatibus, metu verberũ
abſtineant.

III. Hanc ergo, inter pericula tanta, virtutem in
duere oportet. Quidam, vt à fulminibus ſint tu
ti, galericulos ſibi faciunt è vitulo marino
quem immunem à Iouis telo arbitrantur: potiù
laborent, vt *virtute induantur ex alto. Primum
argumentum compoſitæ mentis exiſtimo,* ait Sene
ep.2. ad Lucil. poſſe conſiſtere, & ſecum morar
Tale *ouum* non *ouum*, nec vitrum fuit Ludouicu
Bauarus, quem cum in vinculis teneret Alber
tus Marchio Brandeburgicus, ac multa peten
nihil impetraret, minas adiecit, ni pareret, tra
dendum in manus ſui hoſtis. Cui, vt ſcribit Æn
Syl. *l.3. Comm. de Geſtis Alph.* Ludouicus reſpon
dit: *Quæ poteris ex me libero impetrare, eadem mo
dò ex capto petito. Si amplius quid voles, corpus me
in tua poteſtate eſt; animum verò mihi, non tibi ob
noxium inuenies.* Gerebat nempe in fragili cor
pore animum infractum.

IV. Ceterùm quia multis non tantùm in corpo
re, ſed in animo quoque fragilitas ineſt, *ſæpe quo
temeritas eſt, fiduciam eſſe credimus.* Ex doctrin
S. Cypriani *lib. de ſingularit. Clericor. Vtilius eſ
vt infirmũ ſe homo cognoſcat, vt fortis exiſtat, quà
fortis videri velit, & infirmus emergat. De qua r*

præ-

aſumtores obiurgat Apoſtolus dicens: ſi quis putat aliquid eſſe, cum nihil ſit, ſe ipſum implanat. Ille utem tutius ſibi conſulit, qui circa malos ſemper ſidus ſpecies quasdem noxias extimeſcit. Cautiùs itrea, quàm lignea vaſa portantur; nec *ova* li-et iactare, vt ſaxa. Igitur ſicut corpori, ob fra-ilitatem vbique cauemus, ne aut caſu allida-ır, aut inſidijs petatur; ita animo quoque fra-ilitate ſua non carenti fas eſt cauere. Fortitu-o exerenda eſt, cum in hoſtes venitur. At do-os ſuſpectas adire, familiaritates noxias quæ-ere, hoſtem prouocare, eſt de ſaxo atque in fer-um mucronéſque inſilire; quod non fortes, ſed emerarij faciunt. Et *qui amat periculum, in illo eribit.*

Timiditas quidem in vitio eſt, cautela tamen xigitur: cuius vt memores ſimus, ipſa *oui* & vi-ri fragilitas admonet. Bobadilla noſter in ſatra-æ cuiuſdam menſa, fracto per neſcio quem ſcy-ho cryſtallino preciosè æſtimato, per ſaluta-em iocum, & culpam diluit frangentis, & ira-centis impetum cohibuit, cum diceret: *Res tan-i ſteterat, támque caduca fuit?* O quanti nobis tat corpus, vt illud ſaginemus, & veſtiamus, & amen quàm eſt caducum? quàm ſcilicet ipſum itrum. V.

Noui ego familiariter in Alſatia nobiliſſimi hominis & familiæ Dominum, cui mos erat me- VI.

ri-

ridiari, atque idcirco, remotis ſecundis menſ
in tumultuario lecto accumbebat. Lectus er
humilis, ſtragulis ruſſei coloris inſtratus. Pend
bant circumſecus cortinæ holoſericæ eiuſde
coloris. Sed & menſa oblonga propter lectu
ſtabat puniceo tapete tecta. Nec excedebat h
apparatus opes. Ex eadem illa arce in qua ha
bitauerat, nouem in ambitu ſeu vicos, ſeu pa
gos conſpiciebat, tam vicinos, vt penè omn
tangere poſſet glande plumbea. Illi omnes pa
ad illius dominium pertinebant. Nihil præte
ca deerat, quod poſſet à tali viro optari, ni
quod *ouum*, immo fragile vitrum fuerit. Nan
ecce ſiue quia in pauperes ac religioſos benefi
cus, ſiue quia in Diuos pius erat, ſicut Bobadil
la ſuum inuitatorem, ita bonus Genius hunc i
vitro docuit, quàm fragilis vita eſſet humana.

VII. Cum ſe à meridie in torum reciperet, iubeba
in menſa ſtatui cryſtallinum calicem vino ru
bro punicantem, vt à ſomno ſiccior illico ſe
poſſet hauſtu præſenti refrigerare. Hic mos il
erat quotidianus. Aliquando igitur, integri
ſenſibus, & valetudine prorſus vegeta accubuit
Ibi neſcio quæ hominem ſubijt cogitatio *de æter
nitate*, quæ eum non ſiuit obdormiſcere. Cum
hac cogitatione dum luctatur, atque ante ocu
los poſitum vitreum ſcyphum animo nolent
identidem contemplatur, ſcyphus repentè, nu
lo

attingente, velut ictus, ſonat, & ſponte ſua dius diſſilit, vinumque in menſam effundit. rritus inexpectato ſpectaculo Dominus, tinnabulo, quod ponè ſtabat, dat ſignum: adıt famuli; quærunt, quid velit? quibus trepivoce rem, vti euenerat, recenſet, additque, vitam ſuam, quemadmodum vitrum, rumndam, animamque, vini inſtar, effundendam. lantur illi; triſtem cogitationem abijcere iunt, vitium in vitro fuiſſe, caſu crepuiſſe, atque mentem illi aliò auertant, ſcyphum remont ex oculis, aliumq; illius loco ſubſtituunt, rinde Bacchi ſanguine, repletum, vt priorẽ, rumque ſe quieti reddere iubent, quo ſe inrum recipiente, abeunt.

Non abijt tamen cum illis triſtis ſolicitudo. :quis ſcit, ait, an non & mihi omni fortunaeno, ſic repentè interitus immineat, vti huic tro de Burgundiaca vua pleno? Quid ſi Geus meus bonus, hoc mihi ſignum dediſſet inantis mortis? Multis talia contigêre, vt ante ɔitum monerentur. Primus ego non ſum. uin ergo alienis ſapio exemplis? Hæc fortè cum tacitus dum agitat, per mediam horæ ırtem, ecce tibi rurſus etiam alterum hoc vium, cum ſonitu claro ſponte medium rumpir, nemine lædente, atque purpureum vinum menſam euomit. Maior ergo, quàm priùs, IIX.

homi-

hominem inuadit conſternatio. Vocat fam
los, vocat vxorem, mandatq́; vt actutum Bru
truto aduocent animæ ſuæ medicum, nam d
corpore actum eſſe, non ſecus, atque de vit
iam altero, prodigiosè vtique, fracto; neque ali
indicante, quàm vitæ ſuæ fragilitatem ac inte
tum repentinum: ita enim animam ſuam effu
dendam, vti vinum; neque tam vitrum, quà
Parcæ ſtamen ictum; ſonitu illo mortem ad f
res ſuas pulſauiſſe. Ne igitur in extremis verſa
tem deſtituant auxilijs ſpiritualibus, quan
corporis deinceps ſubſidia deſint, etiam atq
etiam rogat. Hoc tali ſermone vxor mag
quàm ipſo vitri prodigio perculſa, cum diu l
boraſſet, in perſuadendo marito, ne ſomn
crederet, aut triſtitiæ delirantis vanitati, ta
dem appromiſit, ſe Patrem Societatis conſu
tum aduocari curaturam.

IX. Interim vt ſedaretur mentis tumultus in m
rito, tertium iubet ſcyphum reponi, priúſque
bene inſpici, ne fractus, aut veſtigium habe
læſionis reponeretur. Ita maritus ſe denuo
ſoporem componit; vxor quia inanem viri a
bitrata eſt eſſe imaginationem, mittere p
Confeſſario omittit. At non ita Dominus, q
ſingula peccata in digitos digerit, & totus in e
eſt, quemadmodum non ſomnum capere, ſ
mortem obire velit. Hæc dum agit (quis dig
tum

ı Dei non agnoſcat?) rumpitur tertium
ɔque vitrum, & vinum per menſam diſper-
Tum demum nihil ampliùs dubitare do-
ıus, tum per ſuperos obteſtari vocatam con-
em & ſeruos, vt Confeſſarium quantocyus
erſant; modicum ſibi temporis ſupereſſe,
ɔ ſaluti ſuæ proſpiciat, illud ſe negligere nol-
ſed obſequi cupere Angelo monitori; itaque
inent, volent; nam feſtinare etiam id vitæ,
ɔd reliquum ſupereſſet. Omnia Mundus fa-
ùs credit, quàm ſua pericula. Quare tum
ɔque, inſanire dominũ, familia magis, quàm
n ſano corpore eſſe credidit. Ita dies à pran-
ɔ vſque in ſerum veſperum ijt; nec quiſquam
ſſus eſt, qui Confeſſarium Bruntruto aduo-
et. Crepuſculum diei, fuit & crepuſculum
æ. Nam ad primam facem mirificè cœpit
llere, ſegniùs & vena micabat, ac vires in
ɔmenta ſingula deficiebant. Ergo tum de-
ım vxor mittit equos expeditos, & quanta
ſſit contentione iubet famulum celerare.
quàm occulta ſunt iudicia Dei! Itinere alio-
i non admodum longo, & intra montes ple-
nque continuato, neque erroribus expoſito,
rgit incitatiſſimis equis famulus, & in mo-
a ſiluula, quæ interiacet, tota nocte circum-
gatur, cum interea media iam nocte herus
funus

funus fuit. Itaque ſerò adductus Confeſſar
mortuum inuenit, ſatis tamen occupationis
perit, circa viuos conſolandos, qui ſua diceba
negligentia, aut incredulitate potiùs, heru
ſine diuinis Sacramentis è vita diſceſſiſſe. Q
autem diſceſſit? Ah! Deus nouit. De ſalute
lius nolim deſperare. Spes tamen vtique rob
ſtior eſſet, ſi, ſicut ipſe, ita & familia illi
eandem & vitri, & hominis agnouiſſent
fragilitatem.

Vitra, vt rem fragilem, contingit frangere multù
Sed multos etiam frangere vitra ſolent.

Ovum

vum, pro pila, iactatum, temerariorũ audaciam accuſat.

EMBLEMA LXXV.

PERICLITARI LVDVS EST.

QVis olim luſum, Varro ruſticans his verbis docet: *Non modò ouum illud ſublatum eſt, quod ludis Circenſibus nouiſſimi curriculi finem facit quadrigis; ſed ne illud quidem ouũ vidimus, quod in Cereali pompa ferri ſolet eſſe primum.* Sed quod antiqui in Circo, ait Putean. *or.* 10. *quid ni in Sphæriſterio nos faciamus? tam pulchrè notari pilæ termini ouis poſſint, quàm quidquid in Circenſi puluere ſignabatur.* Periculum tamen ſubinde foret metæ tam fragilis conculcandæ. Sicut non ſine periculo grandi *ouis* pro pila ipſa I.

vtuntur nonnulli, quibus omnia in amœnita
tibus eſſe conſueuerunt. Nam *ouis* vel ſigillati
certant, quis ſurſum ſparſa ſæpius altiúſque re
cidentia reprehendat illæſa; vel datatim iacta
diutiùs conſeruet integra, reddátque colluden
ti volantia; vel denique, quod cum admiration
ſpectatur, certant nonnulli in pratis, quis e
altiúſque, longiúſque, ſumma vi brachiorum
proijciat, in terram ſine rupturis vllis labenti
Nam præſertim ad duritiem cocta, niſi in lap
dem, aut lignum incidant, cacuminibus à mol
liore terra vel ceſpite excepta, non confringur
tur. Vt enim nihil citiùs rumpitur, ita nihil fi
miùs reſiſtit. Latera leui caſu, aut alliſu vulnu
capiunt; in capite vtroque robur ingens, vt om
nem vim è tranſuerſo illatam vincat. Ita & v
trum eſt, & chalybs. Et quamuis chalybs, ſæpiſ
ſime tamen, vel inter ludentium manus, frang
tur obliquum, vel in terram excidens inter
ruptum.

II. *Sic ad capiendi conſilij prudentiam maximè in
citaberis*, ait Iſocrates *in parænes. ad Demonic. S
quæ damna temeritatem ſequantur, cogitâris. Nan
& valetudinem diligentiſſimè curamus, cum ægro
tationum moleſtias recordamur.* Sed iuuenes *ou*
iacturam parui faciunt: idcirco & iactant
Enimuerò alij quoque, qui res grandiores & a
vnguem non exigunt, & periculis temerè expo
nunt,

unt, prudentiâ iuuenes ſunt. Nam, vt Quinti-anus *declamat. 8*. ait *nunquam ex magno venit fectu incredibilia, vel non profutura tentaſſe: & re, quæ plus de incerto habet, temeritas experi-enti ſolam probat deſperationis audaciam.* Fortes ideri volunt, fortes non ſunt, temerariè qui gunt. Torpent enim primo ſtatim impetu, aut ltra æquitatem ſunt firmi, aut duri potiùs, ac ertinaces. Fortitudo autem, vt docet S. Am-roſ. *l. 1. de officijs c. 36. in duobus generibus ſpe-tatur. Primò, vt externa corporis pro minimis ha-eat, & quaſi ſuperflua deſpicienda magis, quàm ex-etenda ducat. Secundò vt ea, quæ ſumma ſunt, om-éſque res, in quibus honeſtas, & illud πρέπον cerni-ur, præclara animi intentione, vſque ad effectum roſequatur.*

Itaque fortis viri eſt, non ſolùm contemnere liuitias, honores & voluptates, ſed etiam habe-e firmum propoſitum inhærendi bono hone-to, ſic vt nullis malis nec ipſius quidem mortis ericulo ſe ſinat ab eo dimoueri. At qui animi ſt præfidentis ac temerarij, cum nimium virib. uis confidat, facilè aggreditur aliquid, quod vi-es ſuas ſuperet; quod vbi ſe feciſſe animaduer-it, deſperatione cogitur deſiſtere. Aut, ſi in alſa illa de ſuis viribus opinione perſiſtat, in ertinaciam ruit. Qui enim perſeuerat in pro-oſito, vbi non oportet, vel plus quàm oportet, III.

pertinax eſt, iuxta *Ariſt. 7. Ethic. 9.* Inde mul
damna incurrit. Quod in Phaëtonte ſuo deſcr
pſit Ouid. 2. *Metam.* totum ferè orbem perde
te, qui nullis parentis monitis potuit, à pern
cioſo conſilio dimoueri. Ita omnes, qui pl
quàm par eſt ſententiam ſuam amant, illi inh
rent, vſque ad interitum. Nam hoc pacto hær
tici multi ſuam falſam religionem mutare n
lunt, ne videantur inconſtantes; & multi mag
ſtratus, ob eandem cauſſam nolunt abroga
legem à ſe latam, quam vſus docet eſſe pernici
ſam. Alterutrum ergo vitium comitatur pr
ſumtionem aut temeritatem, pertinacia vel i
conſtantia.

IV. Sed & ipſum in ſe eſt ſatis deforme ac n
xium; nec iam *oua* tantùm, ſed res longè mai
res exponit diſcrimini, valetudinem, fama
honorem, vitam, animam. Quoties mortal
ingenij aut prudentiæ, aut ſcientiæ, aut expe
entiæ viribus maiora tentant? quoties regim
ambiunt inepti, cathedram indocti, belli imp
rium timidi? quoties medicinam profitentur
facturos, qui ipſi elleboro, hoc eſt, medicina c
rebri indigerent? quoties ipſi Confeſſarij pot
ſtatem iuriſdictionis transgrediuntur; & no
nulli in perſonis cōſecrandis etiā ipſius ordini
quoties ſcripturas exponere aggrediuntur, q
neque in SS. Patribus verſati, neq; in vllis ſch

lis

s exercitati! id didicerunt? quoties gratia gratis data qui carent, tentant tamen, faciuntque, quæ ſine eiuſcemodi gratijs non peraguntur? quàm multi dæmones expellere tentant, qui ipſi ſunt ſub dæmonis poteſtate? quoties nonnulli miracula iactant, abſque dono miraculorũ? quanti futura vaticinantur, & in ipſos iſtos aſcribunt vulgantque, qui nec Prophetæ ſunt, nec filij Prophetarum? quot, ſolis naturæ viribus, exiſtimant ſe poſſe benè viuere, legemque implere, de gratia diuina impetranda non ſolliciti? quot alijs promittunt, ſe aduocaturos, ſi indigentes Aduocato, qui eius lucri iſtam occaſionem, apud clientem, extorqueat? quoties iudex ſecularis de cauſſis Eccleſiaſticis cognoſcit? Denique de ipſa diuina miſericordia quàm multi præſumunt? diuinam iuſtitiam nihili facientes? dum confidunt, Deum ipſis libenter veniam daturum etiam, ſi illi nihil ſolliciti ſint de vitæ emendatione; quaſi Deus illis obligetur tale beneficium conferre. Ad horum vnumquemque dicere licet, quod ille parens apud Poëtam *l. 2. Met.* dixit:

Non eſt tua tuta voluntas,
Magna petis, Phaëthon, & quæ non viribus iſtis
Munera conueniunt, nec tam puerilibus annis.

 Sors

Sors tua mortalis; non eſt mortale quod optas.
Plus etiam, quàm quod ſuperis contingere fas eſt,
Neſcius affectas.

Hoc dici potuiſſet fratri illi, de quo in Vitis PP. *p. 1. in vita S. Pachomij* §. *9*. qui præſumtione ſua, non *ouum*, ſed cæleſtis patriæ teſſeram confregit.

Qui neque ſecurè vitro, neque ludimus ouo;
Tam temerè in ſummis ludimus exitijs?

va ſua frangens pauo intemperantis animi exemplum.

EMBLEMA LXXVI.

ON AMAT CONIVGEM, QVI LIBEROS ODIT.

DAuo à trimatu parit. Primo anno vnum, aut alterum ouum, ſequenti quaterna, quináue, ceteris duodena, non ampliùs. intermittens bidies ternoſue parit, & ter anno, ſi gallinis ſubyci- tur incubanda. Mares ea frangunt, deſiderio in- bantium. Quapropter noctu, & in latebris pari- t, aut in excelſo cubantes, & niſi molli ſtrato ex- pta, franguntur. Plin. *l. 10. c. 59.* Idem de cyg- s tradit Ælian. *lib. 14. de hiſt. animal. c. 13.* s verbis: *Ne cygnis quidem amici ſunt Indi, quòd* 1.

illas, quanquam Apollini ſacras, & mirè canor
aues, ſuæ tamen pullitiei inſidiari, & oua propr
perdere fama ſit. Nempe odio dignos cenſent I
di cygnos, qui præſtantia *oua* in id pariunt,
perdant. Quanquam, ſi de præſtantia ad eſu
ſermo ſit, alij aliter ſentiant. Ita loquitur qu
dem Cælius *l. 14. antiq. lect. c. 5 0. Inter oua, pa*
uonis primatem locum tribuunt plerique; chenal
pecijs, id eſt, anſerinis ſecundam ſibi notam vend
cantibus; tertiam auitijs. Medici præferunt *ou*
gallinarum, & phaſianorum. Quidquid ſit d
excellentia, ſatis conſtat de pretio *ouorum* pa
uoninorum. Et tamen hæc frangunt mares
dum perditè nimis amant matres *ouorum.*

II. Clarus intemperantiæ eſt iſte typus. Nam
vt ex *lib. 2. Ciceronis de Inuentione,* temperant an
definit S. Auguſtin. *lib. 83. qq. Temperantia e*
rationis in libidinem, atque alios non rectos impe
tus animi, firma & moderata dominatio. Seu vt
1. de liber. arb. c. 13. ait, *eſt affectio coërcens &*
cohibens appetitum ab ijs rebus, quæ turpiter appe
tuntur. Quales, teſte Ariſtotele *3. Ethic. c. 10*
& S. Thoma. *2. 2. q. 141.* ſunt illæ paſſione
appetitus concupiſcibilis, quæ circa delectabili
corporis, juxta ſenſum tactus & guſtus, in vſ
ſcilicet cibi, & potus, ac venerearum volupta-
tum, verſantur: quas in freno habere perni-
miũ intereſt. Has enim qui non moderatur paſ-

ſio-

ones , etiamſi in matrimonio ſit conſtitutus, temperās eſt. Sicut enim è proprio aliquis poſt dolio inebriari, ita etiam in legitimo toro ſe egitimè gerere,ac pauonis impatientiam imiri; vt neque honeſtè, neque verecundè, neq; filiorum ratio exigit, neque remotis arbitris ciat,quod alioqui fas eſſet, vt docet S. Auguſt. *. 1. de ciuit. c. 17.* Ea ergo ad hæc ipſa pars mperantiæ illi neceſſaria eſt,quæ pudicitia ſot appellari; ſicut vina amanti *Sobrietas* , cibis hianti *abſtinentia.* Quàm pauci enim cum S. uguſtino *lib. 10. Conf. c. 31.* dicunt: *Hoc me cuiſti, vt quemadmodum medicamenta, ſic alientum ſumturus accedam?*

Porrò ex dignitate , & neceſſitate tempentiæ, conijci poteſt intemperantiæ turpitudo : pernicies. Et ferè ex intemperantia in vino & ulis oritur intemperantia carnis. Ex vtraque orbi, mortes, & tam fortunarum, quàm aniarum damna. Sed & ea,quæ in liberos redunant. Qui enim hæreditate deſtituuntur ? quoum parentes omnia dilapidarunt commeſſanp. qui debili ſtomacho, ad calculum, ad poagram, ad oculorum lippitudinem, immo & d lepram proni naſcuntur ? quorum parentes ino, cibo, matrimonio intemperanter vſi. qui upidi, qui indomiti, qui ad omnia vitia incliati & affecti ? quorũ parentes continuis ebrie- III.

 tati-

tatibus conuiuijſque ætatem, ingenium, vi
& virtutes contriuerunt. Cum enim intemp
rantia temperantiæ opponatur, contrarios
fructus pariet.

IV. Ac *Temperantia*, teſte S. Proſpero l. 2.
Vita contempl. c. 19. *temperantem facit, ab*
nentem, parcum, ſobrium, moderatum, pudicu
tacitum, ſerium, verecundum. Hæc virtus, ſi in
nimo habitat, libidines frænat, affectus temper
deſideria ſancta multiplicat, vitioſa caſtigat, omn
intra nos confuſa ordinat, ordinata corroborat, co
tationes prauas remouet, inſerit ſanctas, ignem lib
dinoſæ voluptatis extinguit, animi teporem deſid
rio futuræ remunerationis accendit, mentem placid
tranquillitate componit, & totam ſemper ab om
vitiorum tempeſtate defendit. Ita in Daniele, p
eris Hebræis tribus, Iudithe, Heſtere, Elia, El
ſæo, Io. Baptiſta, & omnibus, qui hac virtut
emicuerunt, fuit manifeſtum.

V. Contrarium autem in Holoferne, populo
qui ab epulis ſurrexit ludere, & in ipſo Loth ap
paruit. Hi omnes à ſatietate, vel ebrietate in l
bidinem exæſtuarunt. Libidine autem væſani
entes parentes ſæpe ad proprios deſcendunt l
beros interimendos; quos ſcilicet miſeri iſti me
tuunt, ſi naſcantur vel ſpuriam progenitoru
libidinem prodituros, vel ob inopiam deſtitu
endos. Ergo, per artes impias, vel fæcundita
tem

præpediunt, vel fætum immaturum expel-
t. Nonne hoc eſt cum pauone oua frangere?
uramque ipſam ſcelere nefario violare?
taque ſicut Adamus pomo Paradiſum; Eſau VI.
nogenita, vno ruſtico ferculo; Iſraëlitæ ter-
 lacte & melle manantem, ob Ægypti pepo-
, & allia perdiderunt: ita iſti breuiſſima vo-
tate ſtirpem, filios, cælum, Deum vendunt;
iles Tantalo, qui Pelopen filium, aut Prog-
, quæ Ityn coxit; aut furenti Agauæ, quæ Pen-
um diſcerpſit; aut Altheæ, quæ Melegrum
m, in ſtipite, combuſſit; aut Hippodamanti,
i Perimelen præcipitauit; aut Athamanti, qui
archum, & Eurycleam occidit; ne dicam Ma-
, qui Calpurniam immolauit; aut Herodi, qui
s filios minoris, quàm tres porcos fecit. *Ma-
b. l. 2.* ipſi ſunt ſimiles Deiotaro, Erictheo,
i Medeæ, Dyndimum & Theſſandrum iugu-
iti. Tanta fuit amoris impotentia. Nam, vt
aro canit *Eccl. 8. Sæuus amor docuit natorum
guine matrem Commaculare manus.* Scripſit
. Sariſberienſis *lib. Policratici 5. c. 4.* iure qui-
m diuino iuſſos nos honorare patrem & ma-
em; at *liberos non multùm oportuiſſe commenda-
, eò quòd nemo carnem ſuam odio habuit,* natura
ilicet maiores in homine affectus erga pro-
m, quàm erga parentes effundente. Sed im-
ietas omnes rumpit naturæ leges, & ſæpe odiũ,

aut

aut furor eſt tantus, vt ipſum amoris ma
næque flagrantiæ impetum ſuperet. Quare
tantùm parricidia, ſed naticidia quoque au
untur. Atquis hos, parentes dixerit? Par
tum eſt, vitam dare, non eripere.

Quid miraris aues, ſi frangunt oua? nefandu
Eſt magis in propria prole quod audet ho
Quem nondũ peperit, mater necat impia: poſt
Eſſe cupit quauis virgine caſta magis.
Virgine ſic fictâ licet vrbem fallat, & orbem
Iure tamen NATVM *ſe iugulaſſe negat.*

Modus

Modus implendi ova, ſymbolum ſuperbiæ.

EMBLEMA LXXVII.

ÆSTAT INESSE NIHIL, QVAM SIC IMPLERIER OVA.

O*Va vitrea quæ exiguum tantùm habent foramen, attracto ſpiritu, ſtatimque aquæ immerſa, repetito ſæpius ordine, ſenſim implen*r. *Aliter autem repleri nequeunt: adeò enim aër* I.
iſtit, vt ſi imo vrcei, etiam latiſſimi oris charta tendatur, vrceus verò ſic conuerſo ore, rectè ſub ua etiam in multam horam detineatur, non maſcat charta, quoniam ne aqua aſcendat, aër ipſe hibet. Hanc artem tradit rectè Cardan. *lib. 13. rer. var. c. 63.* exercent malè hominũ ſociorum-

rumque peruerſores. Si enim in aliquos in
dunt Spiritu diuino plenos, quibus mores ſu
decreuerunt inſtillare, vt *velut aquam bibant i*
quitatem Iob. 15. 16. ſenſim pietatis Spiritum
ſubducunt, ac demum omnino omnes ignic
los virtutis extinguunt; dum bona malaq
omnia eleuant; dum furta jocos, adulterioru
horrorem ſcrupulos vocant.

II. Sed maximè malus Dæmon, hac arte di
num ex hominum corde Spiritum elicit, vt
tumore impleat, ac vana ſui opinione. *Eſt en*
ſuperbiæ non magnitudo, ait S. Auguſtinus, *ſer*
16. de temp. ſed tumor: quod autem tumet, vi
tur magnum, ſed non eſt ſanum. Ita quidam, ta
quam chamæleontes, ore patulo, ventos c
ptant, exiſtimationem Mundi, applauſus la
deſque hominum: vt virtute parui, ſermonib
magni fiant. Sed tumor eſt, non magnitudo. F
ſtu, velut hydrope implentur, vt, ſi quis in
eſt Spiritus vitæ, euocetur. Sunt enim inſidiat
res, *qui dicunt: exinanite, exinanite vſque ad fu*
damentum in ea. Pſal. 136. 7. Hi exinaniunt p
mò *Spiritum timoris*, vt Spiritus tumoris ſube
Perſuadent ergo homini, ſatis eum tandem
pere; non amplius eſſe ſub ferula & Pædagog
ex ephebis dudum exceſſiſſe; non indigere, vt
ſingula inſtruatur; vt conſilium petat; vt Co
feſſarium interroget; vt de ſingulis negocijs

natum

um cogat; aut examinet, an quid communi
leſiæ Romanæ doctrinæ, an traditioni, an
ribus, an Scripturis ſit conſentaneum.

Hinc eo vſque intumeſcunt, vt viſiones, & III.
elationes, vt critiria jactent; vt res iniquiſſi-
s, pro juſtitia; falſiſſimas, pro veritate, habe-
, ſeque magnos, non tumidos arbitrentur;
n ſint tumidi, non magni; & ſæpe non inte-
ſenſib. qui mera ſomnia & phantaſmata ha-
it, pro reuelatione. Maximeque feminæ, huic
inſaniæ, vel ſuperbiæ ſunt obnoxiæ; quæ
e magnos decipiunt viros; vt Maximilla, &
ſcilla Nouatianos; & Montaniſtas, & ipſum
ò Tertullianum, qui *lib. de anima c. 9.* ani-
m probare contendit eſſe corpoream, ex vi-
ne Priſcillæ, quæ in Eccleſia tempore diuini
cij extaſi rapiebatur, & cum Angelis loque-
ur, ſed atris. Terribile eſt exemplum quod de
eologo Peruano narrat Ioſephus Acoſta *de*
ura noui orbis. Ex quo ſatis prolixo apparet
è eum, *qui communicauerit ſuperbo, induere ſu-*
biam. Eccl. 13. 1. neque tantùm pro Spiritu
oris Domini Spiritum tumoris, ſed etiam
perationis, hæreſis ſubire, & omnis impieta-
quæ *velut aqua bibitur.*

Excludunt hanc ſuperbiæ aquam omni co- IV.
u, in quibus ineſt Spiritus Dei, Spiritus hu-
itatis. Hinc in vitis PP. *lib. de obed. c. 35.* le-
gimus,

gimus, Eremitam dæmoni, in forma Gabriel
Archangeli, ſe conſpiciendum præbenti dixi
ſe: *Fortè ad alium à Deo miſſus es, ego enim viſit*
tione Angelorum non ſum dignus. Nec Angel
tantùm veretur aſpicere Spiritus humilitatis, ſe
multò magis ipſum etiam Dominum Angel
rum. Nam *Luc. 5. 8.* ait Petrus: *Exi à me, qu*
homo peccator ſum. Immo vſque adeò à Spiri
ſuperbiæ abhorret Deus, vt, ad eum excluder
dum, ſæpe hominem permittat in ália pecca
labi; vt poſtea dicat: *Bonum mihi quia humili*
ſti me, vt diſcam juſtificationes tuas. Ita Petru
cum occultá ſuperbia inflatior dixiſſet *Matt*
26. 33. Etſi omnes ſcandalizati fuerint in te, e
nunquam ſcandalizabor, ſtatim à Chriſto hum
liatus eſt, prædictione negationis; longeque p
ſtea magis ipſá negationis fæditate agnita. *A*
deo dicere, ait S. Aug. *l. 14. de ciuit. c. 13. & ſ*
53. de verb. Dom. ſuperbis eſſe vtile cadere in a
quod apertum manifeſtumq́; peccatum, unde ſ
diſpliceant, qui tam ſibi placendo ceciderunt.

V. Immo Dei ſpiritu pleni, ipſo diabolo, quà
ſuperbiæ tumore, maluerunt occupari. Sur.
Ian. narrat S. Abbatem Seuerinum, in ſuo M
naſterio, tres habuiſſe monachos arrogantes, t
phoque plenos, qui ſapere ſibi videbantur, ſu
que ſcita, velut è tripode, aut ad cribrum dic
accipi volebant, acclamationibus dediti, vt r
rum

n ſuarum omnium haberent approbatores,
ut qui in naui vehuntur paraceleuſtas. Quos
mùm commonuit. Sed quia, vt ſpiritu ſu-
rbiæ infecti, monitionibus non paruerunt,
m lachrimis Deum eſt precatus, vt eos caſti-
tos humiliatoſque emendaret. Nondum ora-
deſierat, cum jam ſuperbos illos totidem ca-
dæmones inſederunt, atque ita agitarunt, vt
rdis tumorē inſolentiſſimis clamoribus pro-
:e cogerentur; ídque per totos quadraginta
:s. Quibus exactis S. Abbas oratione denuo
erauit, quos precibus, ad emendationem,
petrauerat caſtigari. Et ſanè cum ſpiritu ſu-
rbiæ ſuperbia quoque ipſa illos reliquit.
Neque alios ſancti hoc remedio tantùm, ſed VI.
pſos quoque voluerunt ſanari. Nam Sur. *loc.*
. & Seuerus Sulpitius *dial. 1. § 14.* recenſent,
nctum quempiam virum virtutibus & mira-
lis clarum, ægris ſanitatem, energumenis im-
unitatem paſſim reſtituiſſe, obque id vbique
:ntium notum, ab Epiſcopis, à magnatibus, ab
ilicis vndique viſitatum, qui certatim tuni-
m eius tangere, & benedictionem reportare
borabant. Titillauit ea res animum viri, ſen-
:que vanitatem quandam ſubrepere. Igitur
m, odio ſuperbiæ, de varijs medicinis circum-
exiſſet, neque ſubducere ſe turbis confluenti-
us poſſet, ardentiſſimis precibus à Deo popo-

ſcit, & obtinuit, vt qui alios à vexante diabolo liberaſſet, ipſe à Diabolo inſiliretur ac vexaretur. Miſerandum erat atque inexpectatum hominibus ſpectaculũ, videre iam illum ſic vexari cœptum; immo furentem, & catenis vinctum, etiam per templa circumductum, ad quem paulo ante alij vinculis circumdati ducebantur ſanandi. Quæ quidem tragœdia quinque menſe tenuit. Poſt quintum menſem ad ſe, & humilitatem rediuit, qui cuneo cuneum pepulit, & ipſum ſpiritum ſuperbiæ cuſtodem poſuit, ne ſuperbia locum haberet.

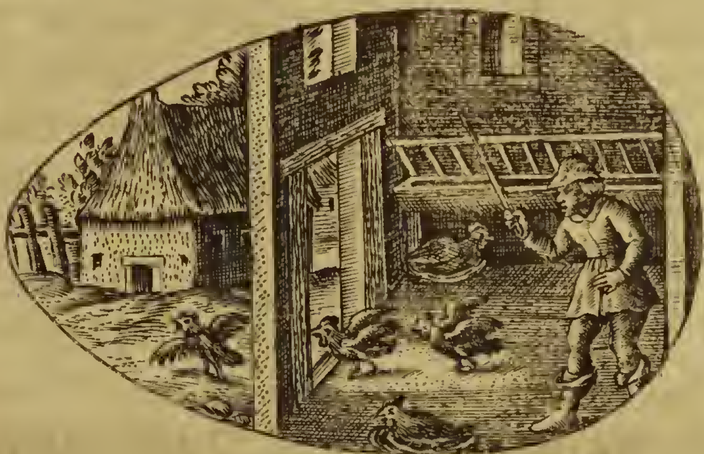
Quàm dira res ſuperbia eſt,
Si præſtat ipſum dæmonem,
Habere, quàm ſuperbiam?

Ova

Ova irrita, inanis gloriæ operibus ſimillima.

EMBLEMA LXXVIII.

T QVID DILIGITIS VANITATEM? Pſ. 3. 4.

O*Vum* quidem ex doctrina S. Greg. *31.* 1.
mor. 7. eſt, vbi ſemen aliquorum animalium, præcipuè auium, continetur; vnde a-nal fouendo producant, quod etiam ſcribit S. ieronym. *ſup. Iob. 39.* ſed loquuntur hi Do-ores de *ouis* prout à natura deſtinantur, ſi ſint rfecta. Nam alioqui, vt author eſt Plin. *l. 10.* ſ *8*. Palumbes & turtures, *quamuis tria pepere-it* (oua) *nunquam plus duobus educunt. Terti-ı quod irritum eſt, vrinum vocant.* Quin & *ipſæ*

inter ſe (ſi mas non ſit) feminæ æquè ſaliunt, par
untq́; oua irrita, ex quibus nihil gignitur: quæ hyp
nemia Græci vocant. Et *cap. 60. Irrita oua, quæ h*
penemia diximus, aut mutua feminæ inter ſe libid
nis imaginatione concipiunt, aut puluere: nec colum
bæ tantùm, ſed & gallinæ, perdices, pauones, anſ
res, chenalopeces. Sunt autem ſterilia, & minor
ac minùs jucundi ſaporis, & magis humida. Qu
dam & vento putant ea generari: qua de cauſſa e
Zephyria appellantur. Hæc autem vere tantù
Vrina fiunt incubatione derelicta, quæ alii cynoſu
dixêre:

II. Nempe ex Ariſtotele *l. 3. de gen. anim. c.*
quòd caniculæ tempore gignuntur, *Zephyr*
quia Fauonio vento flante concipiuntur, etia
ſubuentanea ſolent nominari. Quam rem etia
S. Baſil. *hom. 6. in Hexam.* de quibuſdam auiu
generibus affirmat, inter quas ponit & vult
res. *Nam in aëreas*, inquit, *ſubuectæ plagas, ſolo v*
torum hauſtu & afflatu concipiunt oua: quæ quia
vento ſunt, ideo ſubuentanea nuncupantur: e
dunt tamen oua iſta irrita ſemper, atque inania.
mo etiam ab eiuſmodi ouis Baſiliſcos excludi ple
que ſcribunt. De quorum origine infra *Embl. 8*
Hæc ergo *oua*, quia vt *ſeq. Embl.* dicam, ce
indicijs dignoſcuntur, & nullo unquam inc
batu, nullo calore in pullum maturеſcunt
ſub matre, corrumpuntur. Ea cauſſa eſt,
quam

ıam gallinas ab incubatu abigere ſit ne-
ſſe.

Vtinam & homines poſſemus abigere ab III.
is *ſubuentaneis*, inanibus illis & vento vanitatis
nceptis conſilijs, & inceptis actionibus. *Oua*
ephyria fœturæ inepta ſunt, & irrita redduntur,
ıippe citra patrem generata, tamen in cibum
onea gignuntur: at ventoſa illa mortalium o-
ra non tantùm nihil proſunt vlli, vel teruncio
digna; ſed etiam obſunt inde gloriã captanti.
aque nullum illis, tanquam *ſubuentaneis ouis*,
eſt ſemen cæleſtis præmij; irritum eſt, quid-
uid iſti pariunt. *Amen dico vobis receperunt mer-*
dem ſuam. Matth. 6.23. Quantum damnum
cit, qui ſingulis operibus cælum mereri poſſet,
tamen non, ſicut palumbes, & turtures, ter-
ım *ouum* irritum facit, ſed ne tertium quidem
ous vtile reddit, ad ſalutem æternam prome-
ndam?

Quid dico vtile? etiam pernicioſum, vt quaſi IV.
ſiliſcum ſibi peperiſſe videatur. *Væ*, ait S. Bern.
m. 45. in Cant. qui bene de Deo & ſentire, & elo-
i acceperunt, ſi quæſtum æſtiment pietatem; ſi con-
rtant ad inanem gloriam, quod ad lucra Dei ac-
perunt erogandum; ſi alta ſapientes, humilibus
n conſentiant. Quàm meritò de his queritur
eus *Oſee 2. 8. Dedi eis argentum, multiplicaui*
i aurum, quæ fecerunt Baal. Atque vt videas hæc

oua, per inanis gloriæ ventum, illegitimè co
cepta, refert huc S. Greg. *l. 22. Mor. c. 17.*
lud S. Pauli *2. Cor. 2. 17. non ſumus, ſicut plu*
mi, adulterantes verbum Dei, ſed ſicut ex Deo, c
ram Deo, in Chriſto loquimur.

V. Nec enim tantùm verbum Dei adultera
hæretici, & qui illud peruersè exponunt ſen
adulterino judicij proprij, relicto legitimo ſe
ſu Spiritus Sancti, qui eſt legitimus ſcripturæ,
auctor, ita & maritus, & interpres, per Sanct
Eccleſiæ Doctores: ſed etiam qui è ſcientia v
ſacrarum, vel etiam profanarum ſcripturaru
relictâ Dei gloriâ, & ſalute atque vtilitate an
marum, vanos honores captant. Vt enim legi
mus conjux, & adulter eo differunt, quòd il
filios, hic voluptatem duntaxat ſpectet; ita q
inanis non eſt, doctrinâ ſuâ ſpirituales Deo gi
nere filios quærit, vt dicere poſſit, *Per Euange*
um ego vos genui 1. Cor. 4. 15. at qui propria
delectationem, commoda, atque laudes hum
nas in concionibus, vel quocunq; negocio ſp
ctat, qui ad gratiam loquitur, & verbis eti
coquinarijs delinit; qui ditiſſimo cuique aſſu
git, & more lupi ceruarij adulatur; næ ille ve
bum Dei adulterat. Qua de cauſſa SS. Patres v
næ gloriæ, *ſpiritualis luxuriæ* dant nomencl
turam.

Nihil

Nihil ergo proſunt opera, ob vanam glori- VI.
m, aut ex ſuperbia facta, ſicut *oua ſubuentanea.*
t fortaſſe haud parum viliora. *Oua ſubuentanea*
ſui ſaltem ſunt idonea; vanitates illas, ne ſemi-
bolo quidem, aut caſſa nuce vnica emeris. Im-
o ſicut ex his, quidam exiſtimant gigni baſi-
ſcum, ita ex illis deteſtandorum criminum
onſtra naſcuntur. Quin & ipſa ſuperbia ſatis
eſtilens eſt monſtrũ, quod quis meritò confer-
e poſſit cum baſiliſco. Et ſanè contulit S. Bern.
Pſal. 90. 13. vbi exponens illa: *Super aſpi-
em, & baſiliſcum ambulabis*, ait: *De baſiliſco res
ira & inaudita refertur, taliter ſcilicet cum viſu
o homini venenum afflare eum, vt occidat.* (vi-
eri poteſt *Plin. l. 8. c. 21, & l. 29. c. 4.*) Hanc
aſiliſci naturam vanæ gloriæ accommodat ex
llis *Matth. 6. 1. Attendite ne iuſtitiam veſtram
aciatis coram hominibus, vt videamini ab eis.* ita
nim videri, eſt videri velut à baſiliſco, & occi-
i. Vbi bellè quadrat ſimilitudo baſiliſci. Vt
nim videri ab illo, eſt occidi, & videre illum, eſt
ccidere illum; ita illi ſoli à vana gloria pere-
nt, qui videri concupiſcunt; qui autem eius
anitatem, & turpitudinem, velut baſili-
um, priùs vident, ita fumum & venenum illud
eteſtantur, vt eis non noceat. Hac conſiderati-
ne accidit, vt diuinum illud ingenium, & An-

gelicæ ſcientiæ Doctor Aquinas nunquam tc
vitæ tempore, vt eſt in vita eius; S. Ignatius a
tem noſter, multis ante mortem annis, nunq
vanæ gloriæ peccatum contraxerit *Rib. l. 5. c.*
Fuerunt ergo opera iſtorum non *oua ſubuen*
nea. Quos vt quiſque bonus ſequatur magiſtr
ſibi illud identidem occinat:

Concepta ventis oua nil gignunt boni;
Ventoſa virtus quid ferat?
Teſtas inanes, corticem, cucurbitas,
Locóque prolis, tormina.

Ova

EMBLEMA LXXIX.

NIHIL OVA NATANTIA PRO-SVNT.

NE *oua* ſterilia incubentur, *in aqua eſt experimentum: inane fluitat; itaque ſidentia, hoc eſt, plena ſubijci volunt.* Plin. *l. 1 0. c.* 1.
4. Cui ſubſcribit Aldrouand. *l. 1 4. Ornithol. c.* . his verbis: *Oua recentia nomen ſeruant, vetu- a verò antiquis requieta dicta ſunt, nobis vulgo antia, fortè quoniam leuitate ſua aquis ſuperna- nt. Hac enim ratione tutò experiere, ſi plena ſunt, recentia, an è contrario.* Ex aliorum quoque edicorum ſententia tradit Putean. *Orat. 2 0. uum corruptum vrinumq; fluitare, integrum ſub-*

ſidere. illud enim aqueſcere contabeſcendo ſpi
búſque augeri : hoc pondere ſuo & ſoliditate tr
Quemadmodũ & circa cadauer vſuuenit : id e
ſpiritu deſtitutum primò fundum petit, & in
deliteſcit : mox vbi computreſcere cœperit, eme
ac natat. Sic verè & in ouo velut cadauer habem
ſed corrupto ; hominiſq; fatum hæc imago, hoc ou
ſuſtinet, quoties tabeſcit ac moritur. Moritur oui
nec colorem ſeruat : &, vt ſcias, in hoc naturæ
raculo meras tenerrimáſque delicias eſſe, nihil t
facilè perit, quàm quod præſtantiſſimum eſt :
tale eſſe debebat, quod tantâ cuſtodia ſeruaretur,
bumine cinctum, membrana clauſum, teſta mu
tum, immo tale eſſe debebat, quod auri colore
gnum natura indicauit. Ergo non in terra tantù
ſed etiam in ouo habent mortales quod æſtiment.

11. Habent verò & quo abutantur ad ſuperbia
& quo vtantur ad doctrinam. Ouo enim mu
erculæ, pictæ illæ, & formam mentientes il
nunt frontem, vt ſplendeant, ſi effætæ ſunt
vernant, ne à ſole colorem contrahant aduſt
aut æthiopiſſæ fiant. Nam *candido oui* facies
litæ, ab vrente Phæbo non læduntur, neque r
greſcunt. Quod, vt aliæ caueant, laruas ind
unt. Ita ſuperbia abſcondere vultum cogit illa
quæ maximè videri cupiunt. Hæ ergo tales, qu
ouis vtuntur, vt ſuperbiant, ijſdem vtantur,
demiſſè ſentiant. Nam more *ouorum*, inania,

in-

anes ſumma petunt; ſtant, natant, & appa-
nt in aquis, quæ putrida ſunt: ſaniora, & in
ibus eſt momentum, ſubſidunt. Quod in li-
is quoque videre eſt, viliora aquis innatant,
enum deſcendit. Qua ratione vulgus noſtrũ
mana, vt vocant, *roſaria* probat.

Piſces quoque in ſummo capiuntur, tuti fo- III.
nt, ſi in maris imo poſſent latitare. Et eſt
uoddam genus, Murænam vocant, cuius in
premis vndis ſol cutem ita ſiccat & arefacit,
t imum non poſſit ampliùs ſubire, itáque præ-
antibus exponitur. Martial. l. 13.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exuſtam mergere ſole cutem.

n fabulis, quid Icaro notius? quò altior, eò ſtul-
ior patre factus eſt. Vera ars Dædalum cohi-
uit. Et plerumque minùs docti, magis ſunt ſu-
erbi: gloriantiúſque loquuntur, qui mentem
abent extibiatam. Dolia quæ tinniunt, inania
unt; plena obſcurè reſonant percuſſa. Sic verè
ij non gloriantur; neque ſe iactant, aut immor-
alibus æquant, qui ſunt ſapienter docti. In qui-
us nihil eſt, niſi ventus, inanes non ceſſant fla-
re glorias: poppyſmata ſitiunt, altiſſima affe-
ctant; &, ſi rectè expendas, non *oua*, ſed ſterco-
ra ſunt natantia, quorum perpetua vox eſt, *Nos*
poma natamus.

At quis miretur, ab his *amari primos recubitus* IV.
in

in cœnis, & primas cathedras in ſynagogis, & ſalu-tationes in foro? Matth. 23.6. cum ſuperbia ni-hil aliud ſit, quàm inordinatus celſitudinis ap-petitus, vt eam definit S. Aug. *l. 14. de ciuit. c.* 13. omnis enim ſuperbus vult maior eſſe eo, quod eſt, ſiue apud ſe, in ſuo iudicio & tacita cogita-tione, ſiue in æſtimatione aliorum, vnde ſe ia-ctat; ſiue in opere, quod ſupra vires ſuas aggre-ditur; vt audiat : *Io Pæan.* Quæ omnia varij modis fieri poſſunt, & ſæpe vſque ad iniuriam proximi, & contemtum Dei ac mandatorũ eius progrediuntur. His modis qui ſe effert, quàm inane eſt *ouum*; non ſic nataturũ, niſi vacuum? Nam ſiue à ſe habere ſe exiſtimet, aut exiſtima-ri velit, quod ab alio habet; ſiue ſuo merito, quod gratis habet; ſiue maius eſſe putet, quod habet, quàm reuera ſit, nonne ſemper inanis & vanus, & mendax eſt?

V. Quare nullum aptius illi eſt remediũ, quàm vt hunc baſiliſcum priùs intueatur. Non poterit enim eum non contemnere, ſi cognoſcat. Si enim vana, & mendax eſt illa opinio, quàm de ſeipſo, vel in alio quis habet; quid quæſo amat? nonne merum *nihil*? Et tamen hoc *nihil* quot, & quantos tenet? Sciuit id probè S. Franciſcus Xauerius, qui vt eſt *in l. 6. c. 8. vitæ eius*, ſæpe erat auditus, multo cum gemitu ac ſuſpirio, dicere; *O arrogantia venenũ Chriſtianæ virtutis, quantum*

ob-

..ſti, obes, obfutura es orbi terrarum? Quod ſi
ò etiam opes, ſi vires, ſi ingenium, ſi ſcien-
, ſi virtutes, quis habet, facilè etiam ibi agno-
t ſuam paruitatem ac inanitatem, ſi ſe ad alios
gnos æſtimet: ſi reputet, etiam Druſos olim
ces appellatos: ſi cogitet, quot in his terris
t, aut fuerint in omni genere laudis maiores.
ſi vel neminem putat, ſe, in terris maiorem
cellentiorémque reperire; mente ad Inferos
ſcendat, & videat quanta damnatorũ dæmo-
m, Deo inimicorum ibi ſit multitudo, quo-
m vel minimus eſt fortior, ingenioſior, do-
or, & natura ſua nobilior maximo, qui nunc
uit in hoc mundo. Quod ſi nondum ſatis per-
exit ſuam paruitatem, ad cœlos cogitatione
olet, & tot millia Angelorũ, ac deniq; ipſum
eum, & abyſſum ſcientiæ, ſapientiæ, potentiæ
ius conſideret.

Solitarius equus, ait S. Io. Climachus *grad.* 25. VI.
*nnunquam currere videtur, at ſi gregi ſocietur,
nc ſuam agnoſcit tarditatem.* Et paulò poſt, hæc
biungit. *Cuidam fortiſſimo athletæ Chriſti, impu-
dæmones laudem in corde ſubſeminabant: At ille
uina inſpiratione malignorum ſpirituum nequi-
am pio & religioſo compendio vincere aggreditur.
eſcribit in cellulæ pariete altiſſimarum virtutum
ppellationes, puta perfectæ charitatis, angelicæ hu-
ilitatis, mundiſſimæ orationis, incorruptibilis ca-
ſtita-*

ſtitatis, & huiuſmodi virtutum reliquarum. Cu
ergo illum cogitationes extollere cœpiſſent, dicebat
lis: Eamus ad arguentem: adueniensq́ relegeba
ſibique ipſi clamabat: Cùm has omnes poſſederi
tunc ſcies, quàm longè adhuc à Deo ſis. Cum eni
eas poſſederis, ſeruus eris inutilis, feciſti enim qu
facere debuiſti. Hæc Climachus.

VII. Chryſoſtomi *ad pop. hom. 39.* hæc ſunt. *Fort*
es, & altum ſapis, nonne per ea magis humiliari a
bes? Quare ſapis altùm in re viliſſima? Nam
leo te eſt audacior, & aper fortior, nec es ad eos cu
lex. At & latrones, & fures, & gladiatores, & ser
tui fortiores ſunt: hoc igitur laude dignum? Se
pulcher es & ſpecioſus. Cornicum oſtentatio, non
pauone pulchrior, neque propter florem, neque pro
pter alas. Verùm & cygnus valde pulcher eſt,
aliæ aues multæ, quibus ſi fueris comparatus, aſpi
cies te quaſi nihil. Frequenter autem & viles pue
ri, & innuptæ virgines, & meritoriæ mulieres,
molles viri hanc gloriam habuerunt. At es locu
ples? vnde? quid poſſidens? Aurum, argentum, la
pides precioſos, hæc eſt & latronum, & metalla ſcru
tantium gloria. Sed ornaris, & comeris? Verùm
equos comtos videre licet, apud Perſas quoque ca
melos, hominum verò ſcenicos omnes. Non confun
deris in his alta ſapiens, in quibus bruta tecum ſoci
antur, & ſerui, & homicidæ, & molles, & latrones
& fures? Sed propter vocem altùm ſapis. Cygno

luſci-

iniáue nunquam tu ſuauiùs canere poteris. At ırtis varietate? Et quid ape in hoc ſapientius? is phrygio, quis pictor, quis geometres huius ope- poterit imitari? Sed in veſtis ſubtilitate? Ve- m hac araneæ tibi præſtant. At in pedum veloci- e, rurſum primas ferunt bruta, lepus, & caprea. d acutè cernis? tamen non ſicut dorcas, nec vt a- ıila. At auditum habes acutum? ſed aſinus acu- rem. At olfactum? Verùm canis te præcedere non it, &c. Vides quantùm nobis rerum examinatio nferat? Omnibus hominibus altiora ſapiens etiam utis vilior inuentus eſt. Quanta ergo inanitas t, ſe ſe ſupra ceteros extollentis? Et tamen ſe ctollit, non facturus, ſi inanis non eſſet. Itaque

In vacuo, aut pleno virtutem examinet ouo,
Qui vel ſumma leuis, vel grauis ima petit.

Ova clandeſtinè cocta, hypocritarum
ſimulationem prodentia.

EMBLEMA LXXX.

NE FVERIS HYPOCRITA IN CON-
SPECTV HOMINVM. Eccli. 1. 37.

1. *Andreas Lucardus cuidam obiicienti, quò hypocriſin ab ipſo didiciſſet, hanc fabulam narrauit. Fuit Monachus anonymus, qui ie-iunij impatiens, cum nihil aliud ſuppeteret, in cella ſua ouum candelæ admotum, tam diu verſauit, donec percoctũ eſſet. Id cum cœnobiarcha per rimam inſpiciens notaſſet, cellam ingreſſus cœnobitam increpuit. Ille ſeſe excuſans, ait: Hanc artem peccandi tam ſubtilem dæmon ipſe me docuit. Tunc enimverò dæmon, qui ſub menſa latitârat, ſe proripiens: Mentiris,*

,'ait, peſſime : hanc enim nequitiam non tu à me,
' ego à te didici. Gaſp. Enſ. l. 2. Epidorpid. p.
1. Ita quidem retorſit calumniam Lucardus.
eterùm etſi nec ipſe exiſtimem, vllum caco-
emonem tam eſſe rudem ac ſimplicem, vt ne-
iitiam adeò leuem, hoc eſt, artem oua cande-
admota coquendi, didicerit à Monacho, cum
ituralia omnia ſpiritibus illis ſint perſpectiſſi-
a; tamen, ob eam vnicam rationem, haud di-
rim fabulam eſſe (quam prorſus fabulam eſſe,
in odium Monachorum à maleuolo excogi-
tam credo) æquè enim diabolus, procliuiuſq;
entiri potuit, ac Monachus: *quia non eſt veri-*
s in eo: cum loquitur mendacium, ex propriis lo-
itur, quia mendax eſt: Io. 8. 44.

Certè haud abſimilem hiſtoriam recenſet II.
Gregorius *l. 4. dialog. c. 34.* his verbis: *Eſt*
ud nos nunc Athanaſius ex Iſauria, presbyter, qui
diebus ſuis Iconii rem terribilem narrat eueniſſe,
i namq́, vt ait, quoddam monaſterium Thongola-
n dicitur, in quo quidam Monachus magnæ æſti-
ationis habebatur; bonus quippe cernebatur mori-
s, atque in omni actione ſua compoſitus, ſed ſicut
c fine res patuit, longè aliter, quàm apparebat, fuit.
lam cum ieiunare ſe cum fratribus demonſtraret,
cultè manducare conſueuerat. Quod eius vitium
atres omnino neſciebant. ſed, corporis ſuperuenien-
moleſtia, ad vitæ extrema perductus eſt. Qui cum

g *iam*

iam eſſet in fine, fratres ad ſe omnes, qui monaſter
inerant, congregari fecit. At illi tali, vt putabant
viro moriente, magnum quid ac delectabile ſe ab
audire crediderant. Quibus ipſe afflictus & treme
compulſus eſt prodere, cui hoſti traditus cogebat
exire. Nam dixit. Quando me vobiſcum credeb
tis ieiunare, occultè comedebam: & ecce nunc ad d
uorandum draconi traditus ſum, qui cauda ſua m
genua, pedeſq; colligauit, caput verò ſuum intra m
um os mittens ſpiritum meum ebibens extrahi
Quibus dictis ſtatim defunctus eſt, atque vt pæn
tendo ſe liberare potuiſſet à dracone, quem viderat
expectatus non eſt. Quod nimirum conſtat, quia a
ſolam vtilitatem audientium viderit, qui eum h
ſtem, cui traditus fuerat, & innotuit, & non euaſ
Hæc S. Gregorius.

III. D. Auguſtinus *in l. 83. qq. q. 53. Sicut pr*
pe ſumma & diuina virtus eſt, ait, *neminem dec*
pere, ſic vltimum vitium eſt, quemlibet deciperi
quod faciunt, quicunque volunt videri, quo
non ſunt, qui cum bonitate vera careant, ſalte
boni ſibi vmbram circumpingunt. Ita fiunt no
virtutum exemplaria, ſed ſpectra Empuſarum
Aſſonat D. Hieronymus *lib. 7. in Iſa.* ſub finem
ſi caſtum eſſe me ſimulo, inquiens, *& aliud eſt*
conſcientia mea: habeo non gloriam mercenarij, ſ
ſupplicia peccatoris. Et in comparatione duoru
malorũ, leuius malum eſt, apertè peccare, quàm ſ
mulare, & fingere ſanctitatem. Acce-

Accedat quartus Eccleſiæ Latinæ Doctor IV.
mbroſius, & erudiat ſeculi noſtri Politicos,
ıi verba ſua ita didicerunt componere, vt fe-
nihil illis ampliùs credere audeas; certè tre-
dare oportet, quoties etiam optima promit-
nt; & *oua* clam candelæ admouere timendi
nt, quando palam apparent abſtinentes; ſpon-
ntque omnem protectionem, cum deglubere
gitant, pellace vulpe benigniores. Veritatis
nplex oratio; fraus fuco veſtienda eſt, & aſtu
lenda. Præda citiùs capitur, ſi laqueus tegatur.
a *loquitur* S. Ambroſius *l.7. epiſt. 44. Nemo
dolo loquatur ad proximum ſuum. Laqueus eſt
labijs noſtris, & ſæpe vnusquisq; ſermonibus ſuis
n explicatur, ſed inuoluitur. Fouea alta eſt os ma-
ıoli, grande innocentiæ præcipitium, ſed maius
aleuolentiæ. Innocens dum credit facilè, citò labi-
r, ſed tamen iſte lapſus reſurgit: maledicus autem
is artibus præcipitatur, vnde nunquam exiliat,
que euadat. Ponderet ergo vnusquisque ſermo-
s ſuos, non cum fraude & dolo:* ne ſeipſum ma-
s, quàm alium decipiat.

Similis eſt talis, teſte S. Greg. Nazianz. *in* V.
at. funeb. Pat. meretrici, *quæ ſicut, cum natiua
lchritudine deſtituta eſt, ad colores, pigmenta &
cos confugere ſolet: ita hypocrita cum ſpecie ſo-
læ, perfectæq; virtutis careat, adumbrationem
andam pietatis externam ſimulat, qua eorum*

oculos retinet, qui adumbrata virtutis ſimulat
ne capiuntur. Nec meretrici tantùm, ipſi cac
dæmoni ſimilis eſt hypocrita, nam & ille *tra*
figurat ſe in Angelum lucis 2. Cor. 11. 14. Hi
2. Machab. 6. Eleazarus ſenex, & eius exe
plo, apud *Sur. 22. Ian. S.* Anaſtaſius Martyr P
ſa, omnia potiùs extrema pati voluerunt, qu
eſſe impij ſimulatores.

VI. Hæc ſi noſtra ætas impenſiùs imitaretur, n
haberemus tot clandeſtinos *Ouorum* cocos: n
tot gladios melle litos, nec tot pocillator
qui lethale mulſum propinant. Ceruis, & d
mis, ſubinde in ventriculo, è ſaluberrimis h
bis, colore ſubuiridi, aut ferrugineo, *ouum* n
ſcitur, quale & in boue aliquando repertu
aiunt. Hoc *ouum* ſuccum præſtat; vt cerui q
dem ac damæ, cum niuibus omnia algent,
ſine cibo vitam poſſint producere, ſucco ſci
cet, & viribus *oui* illius, vicem agentibus ci
rum. Tale *ouum* Eleazaro, atque Anaſtaſio
pectore fuit, vt cum Chriſto *Io. 4. 32.* dic
poſſent, *Ego cibum habeo manducare, quem*
neſcitis: &: *Meus cibus eſt, vt faciam voluntat*
eius, qui miſit me, vt perficiam opus eius. Hinc
que cibis vetitis, neque ſimulatione comede
vti voluerunt. At quibus in corde nullus
ſuccus pietatis, neque vllus virtutum theſaur
foris ſimulant, quo intus carent. Ea prop

Domi-

)mini monitio eſt, *Matth. 6. 16. Cum ieiuna-*
, *nolite fieri ſicut hypocritæ triſtes, exterminant*
m facies ſuas, vt appareant hominibus ieiunan-
. *Amen dico vobis, quia receperunt mercedem*
m. Quin &, apud homines, quod quærunt
rdunt. Nulli enim minoris æſtimantur,
àm qui virtutem mentiuntur. Quare depre-
nſi, *ſicut diploide*, duplici *confuſione* induun-
, & quòd non boni, & quòd fraudulenti; ſic-
ille, qui neque ieiunij amans fuit, & tamen
eri talem ſe ſtudebat, *oua* occultè ad cande-
n coquere deprehenſus. Quem proinde ſic
et compellare.

Erraſti, infelix. Si clam coquere oua volebas,
Vmbra tibi, minimè LVX *adeunda fuit.*

Ovorum vſus, ſimulatorum dolus.

EMBLEMA LXXXI.

QVAM VOTA SVNT MORTALIV
CONTRARIA? NIGER HIC VIDERI,
NON VIDERI ALTER CVPIT.

I. OVum ad colorem facere ex Plin. diſcim
l. 35. c. 6. nam *pingentes ſandyce ſubd*
mox ouo inducentes purpuriſſum, fulgor
minij faciũt. Ælianus *l. 1. de animal. c.* 48. ita ſc
bit: *Corui oua audio nigros efficere pilos. Qui ve*
capillitium ſuum ſic adulterat, oportet oleum in
compreſſum habeat. nam niſi id fiat, ſimul cum p
ei dentes nigri redduntur, vixq́; elui poſſunt. S
etſi dentes *ouis* nigreſcerent, *ouis* tamen iter
poſſent emaculari, putamine eorum in den
fri-

cium redacto. Nec enim aut promtiore re-
edio oſſeum illud oris ſeptum, aut mundiore
luiſculo illuuies labéſque repurgatur. Cete-
m quia puriſſimi tenerrimiq; ſucci eſt *ouum*,
atem non fert, ſeniúmq; timet; tametſi enim
àm primùm naſcitur, in teſta caluitiem oſtē-
t, nihil tamen illi adeò obeſt, quàm ſi diutur-
tate ſinatur computreſcere. Fœdus pædor eſt,
m vetuſtum eſt. Exoleſcit, cum aſſeruatur.
enenum fit, cum è diario fit annona.

Idem homini contingit, qui iuuenis cum eſt, II.
rnat, floret, formoſus eſt; cum ſeneſcit, putre-
it. Fugiunt tunc è genis roſæ, & ſubit pro pur-
ra pallor, pro aurea cæſarie canities; pro niue
ontis, niues capitis, vultuſq; ipſe hyemem præ
fert. Quare ſenex fuit, qui cum iuuenculæ
ptias ambiret; coruorum *ouis* caput curauit
uari dicam, an maculari? Nam è candido ni-
r factus eſt illi capillus, ipſéque è cygno cor-
s euaſit; & puellam decepit, quæ vtique pro-
m, quia *niger* erat, cauere debuiſſet. Vidit hoc
amilia non nemo, æthiops, bello mancipium
ctus, quem cetera mancipia miſerum affece-
nt malè, & peius omnibus oderat herus, quòd
ger & ſtigmaticus, & in tergo, vt auis attagen,
riegatus eſſet. Artem ergo ſe nactum ratus,
a albeſceret, fortunam ſic aggreſſus eſt emen-
re. Audiuerat aliquando dici, & velut è Iouis

 tabu-

tabulis recitari; *contrariorum eandem eſſe ſcien-* *tiam*, hinc ſe Philoſophum ratus, poſtea etia in medicum euaſit, cum intellexit, *contrari* *contrarijs curari.* Itaq; ſicut herum viderat co uorum *ouis* nigreſcere, ita ſperauit ipſe poſſe *ouis* cygnorum albeſcere. Sed poſtquam omn cygnorum *oua* conſumſit, æthiops manſit; a inſuper in furto deprehenſus (tanquam ali nihili, aut certè ſale emptum mancipium, inut léque terræ pondus) ad coruos miſſus eſt, vt n gri ſimul eſſent. Quin laqueo ſuffocatus, ali quantulò etiam nigrior eſt factus, quàm viu fuiſſet.

III. Notum eſt, de alio ſene, qui plumbeo cal miſtro, in nuptijs, canos in atros capillos cu vertiſſet, à Principe viro, choreis adeò adactus e ſudare, vt denuo caneſceret. Nempe quiſq; ſu colore contentus eſſe debet, quod prior ille ſ nex niuibus, & Æthiops carbonibus ſuis oſte dit. Quod & oſtendit Ælius Adrianus Impera tor, de quo, vt refert Spartianus, *illud quoque in* *notuit, quòd cum cuidam caneſcenti quiddam n* *gaſſet, eidem iterum petenti, ſed infecto capite, r* *ſpondit; Iam hoc patri tuo negaui.*

IV. Quibus rebus erudiuntur hypocritæ, ne c lores quærant ſuorum vitiorum; aut arte co tegere, aut etiam ornare nitantur criminũ ſu rum næuos. Plerumque malè cedit pietas ſim

lata;

ta; & fucus tranſit in infamiam, cum detegi-
ır. Quis non ridet mulieres *interpoles? veteres*
las, *quæ ſe vnguento vnctitant? Plaut. in Moſtel.*
uæ tantùm quotannis ſtibij in oculos, ceruſſæ
1 cutem inſumunt? quæ magis pictæ ſunt, quàm
lla tabula? quibus nunquam licet in choreis
ıdare, ne facies, riuis manantibus, per emtum
andorem, nigros ſulcos exhibeat; dum exan-
uem piceámque pellem atra lux pererrat? quæ
unquam ſe iuuenculas facient, quamuis adhi-
eant, quidquid pharmacopolæ vendunt; quæ
enique laruæ, quæ *oua* picturata, quæ veterato-
iæ artis magiſtræ audiunt?

Meritò Nicias poëta, vt rideret effeminatum V.
aluum, dixit: ὠὸν ἅπας γέγονεν: *ouum totus factus*
ſt. Mollis ille canitiem non ferens, fuco tingere ca-
illos non deſinebat: ſed cum ſic continuum cum na-
ura negotium eſſet, neque niues capitis vinceret,
oc egit, vt vitiata cute, capilli defluerent. Put. or.
o. Vnde igitur iſti placere volunt, inde diſpli-
ent, ac ibi damna illis eueniunt, vbi commoda
uærunt. Nam rectè dicitur *Iob. 8. 13. Spes hy-*
ocritæ peribit. Quàm luculentè id apparuit in
Anania & Sapphira? *Act. 5. 3. Quid euidentius*
o, ait S. Ambroſ. *l. 3. de off. c. 11. quod Ananias,*
quia fraudauit de precio agri ſui, quem ipſe vendi-
derat, & portionem pretij, tanquam ſummæ totius
numerum, ante pedes poſuit Apoſtolorum, ſicut reus

 frau-

fraudis interijt? Licuit vtique illi nihil offerre, *hoc ſine fraude feciſſet: ſed quia fraudem admiſcui* *non liberalitatis gratiam reportauit, ſed fallaciæ po* *nam exoluit.* Nempe planè ita eſt, vt *fraus* ſua *nemini*, neque apud homines, neque ante diu num tribunal, *debeat patrocinari*: &, vt dicitu *Prou. 3. 32. Abominatio Domini eſt omnis il luſor.*

VI. Hinc in Caſſiodori *hiſt. tripart. l. 9. c. 48.* ſe quentia leguntur. *Quidam pauperes ſtudentes E piphanium arte deludere, vt eis aliquid daret, cu iter ageret, vnus eorum ſupinum ſe proſtrauit i terra, alter verò ſtabat, quaſi mortuum deflens, ne habens vnde eum ſepelire poſſet. Epiphanius auten ſuperueniens orauit, vt ſub quiete dormiret, & ſe pulturæ neceſſaria præbuit, ſimulq́ conſolatus eſ flentem dicens: Quieſce fili à lachrymis: non enin fletu ſuſcitari poterit. Cúmq́ diſceſſiſſet Epiphanius cœpit ille pulſare ſocium, vt reſurgeret. Et cum ho ſecundò feciſſet dicens: Surge, hodie tuis laboribu epulemur; & ille penitus non ſentiret, cognoſcen verè mortuum, cucurrit ad Epiphanium flens & pe tens, vt eius ſocium ſuſcitaret. At ille conſolatus eſt eum, hortans ne ferret grauiter, quod euenerat, non tamen defunctum denuo ſuſcitauit. Hoc enim cre do proinde geſtum, vt miniſtri Dei non facilè delu dantur.*

VII. Simile quid habetur in vita S. Gregorij Thau-

ma-

aturgi, quam S. Gregorius Nyſſenus ſcripſit. x quibus perſpicuum fit, quid lucri ferat ſimulator, qui dum videri vult aliquid, viliſſimas artes agit; eſtque, quod Iphicrates de Callia ixit, *Mithragyrtes, non daduchus.* Qualibus tete S. Hieron. *l. 2. contra Pelagianos*, plenus eſt mundus. Quiſquis enim ſe vult videri, quod on eſt, hypocrita eſt. Et S. Baſilij *hom. 1.* vera ſunt. *Hypocrita dicitur hiſtrio, qui in theatro erſonam ſuſtinet alienam: ſæpe heri, cum ſit ſeruus: ut regis,* cum ſit priuatus. Itidem in hac vita leriq; vitam ſuam, velut è proſcenio, ad oſtenationem componunt, aliud in corde *gerentes, liud, in ſpecie, hominum oculis præ ſe ferentes.* O quàm miſeri iſti ſunt hiſtriones! qui dummodo hominibus placeant, non verentur Deo diſplicere; neque iam re tantùm, ſed ipſa etiam ſimulatione mali; ſicut ſenex qui niger, & Æthiops, qui albus videri cupiebat, fraude etiam ſe faciebant deteriores.

Diſſimulare ſenex, iuuenis ſimulare volebat
Candorem; neuter candidus ergo fuit.

Ovum

Ovum aureum auaritiæ nutrimentum.

EMBLEMA LXXXII.

QVID NON MORTALIA PECTORA COGIS, AVRI SACRA FAMES?

1. H*Abebat gallinam quidam, quæ ouum quotidie pariebat aureum. Hic ſperans auri maſſam intra illam eſſe abſconditam: occidit gallinam, & in diſſecta nihil aliud reperit, quàm quod in reliquis eſſe gallinis conſueuit. Itaq; ingentibus ille diuitijs inhians, etiam mediocres perdidit.* Ita Æſopus *fab. 135.* vbi monet, immodicas vt cupiditates, & auidos diuitiarum animos compeſcamus; & vt ſuâ quiſque fortunâ contentus viuat. Quò etiam pertinet illa fabula 24. eiuſdem, qua cum Demoſthene oſtendit, rebus ſecundis non

eſſe

Te modum, neque finem cupiditatum, multoſ-
ue ſæpe fortunæ melioris, & neſcio quæ diuiti-
rũ Gargara ſomniantes, præſentia bona amit-
ere. Eſt autem fabula hæc. *Mulier vidua gallinã*
abebat, quæ ſingulis diebus ouum vnum pariebat,
uæ ſi curaret diligentiùs & ſaginaret gallinam, ſpe-
andum eſſe exiſtimabat, vt bina aut terna illa quo-
die oua pareret. Cum autem cibo ſuperfluo opima
allina & pinguis facta eſſet, planè tum oua parere
eſiit.

Perdit ergo lucrum amor nimius lucri; & ad II.
uaritiam allicit *ouum*, quòd, ſi rectè conſidere-
ur, liberalitatem docet. Nam, vt Conciliator *in*
ifferentia 69. deſcribit; *Ouum eſt animal poten-*
ia ex ouificantis productum ſuperfluo; quod offici-
im eſt opulentorum, qui & ipſi de ſuperfluo ſti-
em debent erogare, vnde pauperum vitam ſu-
tentent. Nam, vt in Græcis dicitur, *Qui multum*
abet piperis, etiam oleribus immiſcet: & quò ple-
ior eſt Pactolus, eò magis inundat. Ita quidem
ar eſſet facere eos, qui è pleno dolio hauriunt.
ed arenæ ſunt ſteriles; imbrem bibunt, gramen
ion reddunt. Amaltheæ cornu ſi illis eſſet, flo-
culum non donarent. Denique *Quò plus ſunt*
otæ, plus ſitiuntur aquæ; & qui olim pomo, nunc
uo, eoq; *aureo* decipit. Accipe, quod in Societatis
oſtræ Annalibus *An. 1588. Collegio Monacenſi* re-
ertur. *Monachij diabolus noctu viro cuidam pio*
appa-

apparuit monens, orationem longam ſimul & diffic
lem Deo gratiſſimam eſſe, oraret proinde noctu quo
tidie, nudato corpore, flexis genibus, expaſſis brachi
totum pſalterium. Fecit homo: ratus, Angelum bo
num fuiſſe. Dubitare tandem cœpit, num inſidiæ la
terent, credo ex defatigatione. Adeſt ergo deni
diabolus, & vt ab omni fallacia tutus ſit, rem futur
miraculo firmat. Pone ouum, inquit, in ara diebi
Sabathi, poſtridie AVRATVM *reperies. Sed cum ille*
gloriam, an conſilium quærens, rem alijs aperuiſſe
ſuaſum eſt homini vt de re tota ad noſtros referret
Retulit, & dæmonis fraudem edoctus, facta confeſſio
ne, omni moleſtia liberatus eſt.

III. O ſi multi ſeruarent, quod, apud Liu. *l. 5. dec*
1. Camillus ſanxit, ne quis plus quingenta ju
gera poſſideret! ô ſi, inquam, multi eo, quo
poſſident, contenti, *ouum* poſſent aureum con
temnere, quàm truculento ſe dæmone libera
rent! neque illis cupiditas ſua damno eſſet, v
non jam gallinam, ſed ipſa viſcera ſua euiſcera
rent. Ecquando iſti tales ſatis prandent, niſ
quando foris, & alienâ quadrâ? Quod ſi auari-
ties eos cogit, proprium genium defraudare,
jam deteriores fiunt viduâ Æſopica, quæ plus
hordei dedit, & alimentum gallinæ auxit, vt
augeret & fæcunditatem. Nam quia audierat,
gallinas *omni tempore, præterquam duob. menſib.*
brumalib. parere oua, & quaſdam quidem bis die,

ali-

iquas in tantùm, vt effætæ moriantur, non
ontenta *ouo* quotidiano, vt geminarentur *oua*,
ctum geminauit. Sed pinguefactam gallinam
erilem reddidit. Iſti verò, qui præ auaritia
nquam audent ſatiare importunè latrantem
omachum, neque agros quidem ſuos ſterco-
nt ad ſatietatem, & metere volunt, vbi ſe-
ientem non fecerunt.

Quid quod ne equis ſuis pabulum ſuffi- I V.
ens præbent? quid mirum ſi minùs arant poſt-
a jumenta, quæ non paſcuntur? Scholaſticus,
pud Hieroclem in Facetiis, equum emerat, quem
ocuit, nihil comedere, demenſum ſubducen-
o. Cum ergo aliquot diebus equus nihil come-
iſſet, corruit mortuus. Bœoticus ille Scholaſti-
us mortem jumenti impatienter deplorauit,
uplici ſe damno affectum dicens; & quòd equũ
miſiſſet, & quòd tum, cum jam nihil come-
ere didiciſſet. O quàm multi auari, hanc ſtul-
itiam imitantur! qui queruntur, ſe optimos
mulos, & amicos, atque etiam artifices, immo
 milites amittere. Nempe cum nihil dant,
uod edant, mirantur ſe perdere lucri ſui pro-
notores. Immo hoc impetrant, vt tales ſibi ipſis
ongè vberiùs prouideant, de domini crumenâ;
xiſtimant enim id æquum eſſe, quando incide-
unt in dominum iniquum.

Nuncquid iſti cum *ouo aureo* gallinam amit- V.
tunt?

tunt? Ergo ſua illis cupiditas nocet, quæ ſæpe quod appetit, amittit. Nihil enim aliud eſt quàm amor & appetitus immoderatus habendi, qui conſiſtit *in retinendo*, & *non dando*, v. g *aliena*, vel *mercedem, quando, vel quomodo, & qui bus oportet*: itemq; *in acquirendo præter modum*; *pe fraudes, vſuras, furta*. Peccat verò auaritia no ſolùm erga alterum, & contra juſtitiam; ſed et iam contra liberalitatem, quando quis erga ſ ipſum eſt auarus, tenui ſalillo, & freſsâ fabâ vi ctitans, benè nummatus.

VI. Auaritiæ inſignes ſeptem è D. Gregorio filia enumerat S. Tho. *2.2.q.118.art.8. Obdurationi* quæ animo immiſericorde non vult ſuccurrer neceſſitatibus proximorum: *inquietudinem*, qu quis ob immoderatum affectum, ſolicitus eſt & varijs anxietatibus diſtrahitur: *fraudem, falla ciam, periurium, violentiam, proditionem*. Qu enim contra rationē appetit diteſcere, ſæpe vt tur *fallaciâ* in verbis, & *fraude* in factis, & perju rio ad falſum confirmandum, & *violentiâ* ad fu randum, rapiendum, ſpoliandum, occiden dū; etiam *proditione* ad acquirendum, vt Iuda

VII. Neque conſiſtit in his filiabus auaritia, nar ſicut, Mydæ ritu, cibo in aurum verſo, inedia ſ cruciat; ita in alterâ vitâ Tantalos facit, æterna quoque parens damnationis. Pharmacopæi, in ter medicamenta, quoddam aſſeruant, quo *ouum aureum* appellant, quo aiunt malignas

corde

de fuligines arceri. Contrarium facit auri cu-
tas, non tantùm fuligine os ſublinit, ſed pe-
quoque implet æſtu, & animam in æternas
gines, & caminos coniicit. *Eccl. 10.10. Ni-
ſt iniquius, quàm amare pecuniam: hic enim &
nam ſuam venalem habet.* Et *Baruch 3.18.
ſunt, qui argentum theſaurizant? & aurum, in
confidunt homines? Exterminati ſunt, & ad in-
deſcenderunt.* Ipſe Apoſtolus *1. Tim. 6.9.*
m rotundè pronunciat: *Qui volunt diuites
, incidunt in tentationem: & in laqueum diabo-
& deſideria multa inutilia & nociua, quæ mer-
t homines in interitum, & perditionem.* Nonne
eſt gallinam pro ouo perdere? Denique *in
lum auarus bonus eſt, in ſe peſſimus. Senec. ep.
8.* Quid ita? quia diuitijs non vtitur, niſi tan-
m compedibus, quibus vinciatur. In hanc
n opes obijcit Mammona: cuius effigies fuit
*culator à ſimia rogatus, catenulam dum ipſi de-
; quam admittens, & ea detenta captiua facta*
. Itaque ſordidus non juuatur, ſed ligatur opi-
s; & cochleæ vitam agit, ſordibus victitat, ab-
mium ſacrificium libat: quin ipſis pecunijs ſu-
anquam Euclio, in mille ſolicitudines datur,
c cælum ijs emit; nec ipſis diuitijs diues, ſed
uper eſt. *Prou. 13.8.* Cum interim, vel apud
hnicos, opum contemtor dicere poſſit:

Pauperiem modico contentus ſemper amaui:
Et rerum Dominus nil cupiendo fui.

Ova miraculo mutata impiorum au-
ritiam caſtigant.

EMBLEMA LXXXIII.

SACRILEGIS NVNQVAM PRO-
SVNT SVA FVRTA.

1. SIlueſter Giraldus Cambrenſis *in Topograph.* *Hiberniæ*, inter Hiberniæ mirabilia *cap. 4* hæc habet. *In vlteriore Vltoniæ parte, ſu- montana quædam, in quibus grues aueſq́; variæ ſ- in tempore abunde nidificant, propter refugium pacem non tantùm hominibus, verùm etiam pec- ribus & auibus ab incolis ibidem exhibitam, ob r- uerentiam ſcilicet S. Beani, cuius Eccleſia locum i- luſtrat. Sanctus iſte miro, & inaudito more non tan- tùm aues, ſed & auium ſuarum oua tuetur. Si enim*

vt

ua rapias, manum admoueas, videas protinus
os marcidos & rubros, & tanquam eadem ho-
am excluſos. Sin autem manum retrahas cum
untate, videas iterum ſeu miraculosè, ſeu phan-
icè, contra naturæ curſum, pullos in oua vel con-
ſos, vel reuerſos. Accedant duo inſpector ſimul &
tor, hic pullos, ille oua videbit. Alexander Mag-
, etiam olitorem odi, qui radicitus euellat, in-
ebat in populi oppreſſorem; ſancti adhuc de-
tiùs amant ſibi creditos, vt ne auibus qui-
n velint ſtirpem ſuam exſcindi.

Nequeunt ſancti tolerare rapinam auium II.
rum, & tolerabunt opum, immo reliquia-
n ſuarum? oſores furti, erunt amatores ſacri-
ij? Qui vel miraculo cuſtodiunt oua, negli-
it templa? Et tamen ſunt, qui hæc ſpoliant,
gionis, ſine vlla religione, violatores. Verè
tum eſt *Eccl. 10.9. Auaro nihil ſceleſtius.* Cui
ſcribit Bion, nam ex illius ſententia, *Cupiditas
metropolis abominationis.* Certè, vt Cic. *orat.
Quint.* ait, *Nullum eſt officium tam ſanctum
ue ſolenne, quod non auaritia comminuere, atq;
lare ſoleat.* Et, vt *in Vatinium* inquit, *Nemo tam
num habuit præſidium, quod auaritia non infre-
it, atque debilitauerit.*

Bellè in *oui* cupiditate, cupiditas auri deno- III.
ur. Nam & in *ouo* aurum argento circumda-
n, ſed idcirco teſtâ duriore eſt munitum, vt

ſit tutum. Certè auri argentique in *ouo* col
eſt. Sed neque tam in vllis ſiluis, vel nidis eſt a
ditum, neque adeò in vllis ramis arboribusq
ſublime vllum *ouum*, quo non ſubinde Autoly
& manus auarę accedant; tametſi ſæpius deluſ
Sordidus quidam, ait Phryx fabulator, *auarus c*
dulus, audito de præruptis montibus, & collibus I
diæ auro, ebore, & electro ſolidis, eò profectus, & gr
phes inacceſſos eos cuſtodientes nactus, cum grauib
maledictis reuerſus eſt. Ita vbicunque aurum, a
gentumúe odoratur, *auaritia inſatiabilis, imme*
ſa & incredibilia poteſt. Cic. in Vatin. Et, vt
Chryſ. *orat. 7. in auaros* loquitur, *quid manib*
auari ſceleratius? quid oculis impudentius? & c
ninum magis? non aſpicit homines vt homines, n
cælum vt cælum, ſed omnia pecuniam eſſe put
Hinc ſacra & profana, nullo diſcrimine vi
lat.

IV. Quare nec *volucres cæli nidos habere* ſinit, h
eſt, nec ipſos Dei ſeruos, in clauſtris ſuis Deu
laudantes, intactos prætermittit. Nam & illi
extrahit victui neceſſaria, vt quaſi à mortuis t
butum exigat. Sed paruo ſuo lucro. Rarò eni
tales diu diuitias malè partas ſeruant. Immo,
aquilinæ pennæ columbinis additæ eas conſ
munt, ita quæ Deo erepta priuatis opibus ju
guntur, & ipſa euaneſcunt, & illa quoque co
ſumunt, quæ propria fuêre; vel certè inutil
red-

dunt, ſicut S. Beanus *oua* ſibi concredita,
ndo à raptoribus violantur.

Videtur hoc ipſum prædicere S. Iacob. *5.* V.
Agite nunc diuites, ait, *plorate vlulantes, in mi-*
is veſtris, quæ aduenient vobis. Diuitiæ veſtræ
refactæ ſunt, & veſtimenta veſtra à tineis come-
ſunt. Aurum & argentum veſtrum æruginauit,
rugo eorum in teſtimonium vobis erit, & man-
abit carnes veſtras, ſicut ignis. Theſaurizaſtis
is iram in nouiſſimis diebus. Quid ni? *Nam*
ritia fidem, probitatem, ait Saluſt. in Catil. *ce-*
ſq; bonas artes ſubuertit, proq; his ſuperbiam,
delitatem, Deos negligere, omnia venalia habe-
docuit. Hinc grauib. pœnis à Deo mulctatur
n rarò, etiam in hac vita, vt Caſſian. *l. 7. In-*
. c. 14. in Giezi, Iuda, Anania & Sapphira
endit. Quibus addi poteſt Achan, & Abias,
hab, cum Iezabele.

Greg. Turon. *l. 1. de glor. Mart. c. 106.* VI.
ert, mulierem itare ſolitam in terram ſanctã,
legiſſe magnam pecuniæ ſummam, captiuis
imendis, & egenis juuandis, titulo tenus, nam
pſa ſibi collegerat, & defoderat. Sed mox,
o vindicante, mortua & ipſa etiam in ſepul-
ro defoſſa eſt; quò inuentæ, juſſu Epiſcopi, pe-
niæ, ſimul cum cadauere, ſunt proiectæ. A me-
ergo nocte, per tres continuos dies, è tumu-
, feralis vox audita eſt, quæ identidem dice-

ret: *Vrit me aurum, vrit aurum.* Aperuerunt t
mulum, qui audierunt, & liquatum aurum flan
mæ inſtar, in os ſe mulieris infundere, indeq
ebullire deprehenderunt.

VII. Num clementiùs actum ſit cum illo, cu
quo centum Solidi ſepulti ſunt, Nitriæ, de qu
S. Hieronym. *ep. 22. ad Euſtochium*, aut cum I
ſto, cum quo tres aurei ſepulti ſunt, in ſterqu
linio, de quo S. Greg. *l. 4. c. 55*, Deus nouit
Quàm meritò S. Bonauent. *in diæta Salut. tit.*
c. 4. auarum porco comparat, qui non niſi mo
tuus vtilis eſt alijs, quibus opes relinquit, *V*
lens egenus viuere, locuples mori: vt, plerumqu
nihil ei diuitiæ proſint, obſint plurimùm, pra
ſertim rebus ſacris, per Simoniam, aut ſacrile
gium comparatæ. Ita ſuo damno jus primogen
turæ, id eſt, ſacerdotij lenticulâ vendidit Eſa
Gen. 25. 3. Nam Hebræi, teſte S. Hieronym
ep. 126. tradunt, quòd vſque ad Sacerdotium A
ron omnes primogeniti ex ſtirpe Noë, cuius ſeries
ordo deſcribitur, fuerint Sacerdotes, & Deo vict
mas immolarint, & hæc eſſe primogenita, quæ Eſa
fratri ſuo vendiderit Iacob.

IIX. Hinc & Malachias propheta, *cap. 12.* &
Paulus *Rom. 9. 13.* Eſau proponit, velut typu
ſpiritualem omnium reproborum, vt monet
Auguſtin. *in Pſal. 46.* Multa hîc poſſent exem
pla commemorari, præſertim illud, quod Baro

nius

ius *An. 1055. ex Nicolao Arragonio*, & *Anno* 047. *ex Wilhel Malmesburienſi*, recenſet: ſed det prô dolor noſtra ætas tot exempla, vt conetudine ea contemnat. Quàm multi enim um ſacra ad ſe trahere vel bona, vel beneficia tuntur, & *oua*, & pullos amittunt? Nam & fios perdunt immatura morte, quibus canonitus, neſcio qua arte, attrahunt antè, quàm ant breuiarium legere. Idcirco enim *dormiit multi*, vt nihil inueniant in manibus ſuis, uia viri diuitiarum, non horarum canonicam eſſe voluerunt: ſimiles illi, de quo Puteaus *orat. 20.* ait: *Addam, quid amico cuidam meo Sodali olim ſtudiorum contigerit. is cum Patauii eret, & domo ſubſidia nummorum expectaret, vis ſibi à tabellario ouum accipere, mox frangere, & cleo totum corpus perungere. Verum profectò nnium fuit. Etenim paulo poſt tranſmiſſa pecunia , quæ partim aureis, partim argenteis conſtabat ummis. atq; hoc candidum luteumq; oui erat. Sed uid? vix nummos acceperat, & in grauiſſimum orborum incidit, quo omne illud aurum argenmq; conſumtum eſt, id enim erat corpus inunre.*

Ite, quicunque illicitis vijs, & præſertim er ſacra, pecuniam facitis; ite, ſperate opes, mnia te *oua*, auro argentoque plena, & ſpem, rem frangetis. Denique benè vncti, tantò lu- IX.

culentiùs in Inferno ardebitis; quot fraudes, to
ignes; quot furta, tot incendia; quot Simonia
tot flammas inuenietis. Quanquam Inferni
veſter, etiam in hac vita incipit, dum in ip
abundantia indigetis. Dexterè hoc vlcus tetig
Cornelius Gallus *Eleg. 1*. ita canens:

Quid mihi diuitiæ, quarum ſi demeris vſum,
Quamuis largus opum, ſemper egenus ero?
Immo etiam pœna eſt partis incumbere rebus,
Quas cum poſſideas, eſt violare nefas.
Non aliter ſitiens vicinas Tantalus vndas
Captat, & appoſitis abſtinet ora cibis.
Efficior cuſtos rerum magis ipſe mearum,
Conſeruans aliis, quæ periêre mihi.
Sicut in auricomis pendentia plurimus hortis
Peruigil obſeruat non ſua poma draco.
Hinc me ſollicitum torquent ſuper omnia curæ,
Hinc requies, animo non datur vlla meo.
Quærere quæ nequeo, ſemper retinere laboro,
Et retinens ſemper nil tenuiſſe puto.

Ova

ova cuculi, flagitia deſignant impuri.

EMBLEMA LXXXIV.

ON REM SED TANTVM NOMEN HABERE PVDET.

COccyx (ſeu cuculus) vt Plin. ſcribit. *lib.* I. *10. c. 9. ſemper parit in alienis nidis. Cauſſa ſubiiciendi pullos putatur, quod ſciat ſe inuiſum cunctis auibus, nam minutas quoque infeſtat; ta non fore tutam generi ſuo ſtirpem opinatur, ni fefellerit. Quare nullum facit nidum, alioquin trepidum animal. Educat ergo ſubditum adulterato fœta nido. Ille auidus ex natura, præripit cibos reliquis pullis, itaq́ꝫ puingueſcit, & nitidus in ſe nutricem conuertit: illa gaudet eius ſpecie, miraturq́ꝫ ſeipſam, quòd talem pepererit: ſuos comparatione eius damnat.*

nat, vt alienos, abſumiq́; etiam ſe inſpectante pa
tur, donec corripiat ipſam quoque iam volandi p
tens. Vnico Alciatus diſticho *Embl. 6 o.* rem na
rat, & accommodat, inquiens:

Fert oua in nidos alienos, qualiter ille
Cui thalamum prodit vxor adulterio.

II. Quare idem, *lib. 7. Parerg. iuris c. 5.* hau immeritò docet, rectiùs cuculos appellari, q ipſi violant alienum, quàm qui violari ſinu ſuum torum; hac enim ratione hos curucas, i los cuculos vocari, cum & *adulterium, quaſi a alterius torum* dictum ſit. Hoc ſenſu Plaut. *in A naria* ait: *At etiam cubat cuculus; ſurge amator, domum.* Ac mox: *cano capite te cuculum vxor e luſtris rapit.* Et *in Perſa: Cædêre tum hodie reſtibu P. tua quidem, cucule, cauſſa.* Et *in Trinummo. Il ille cuculus.* Adagiorum collector: *olim,* ait, *qu fuiſſent in re quapiam parum honeſta deprehenſ vulgari probro Cuculi dicebantur.* Quamuis id or tum à vinitoribus, qui ſeriùs putare vineam cæ piſſent, putet cum Plin. *lib. 18. c. 26.* quod verum eſt; ſi hoc probrum dicatur negligenti; ſ impuro, cum Alciato ſentiendum eſt.

III. Et prorſus appoſitè voluptuarij illi, cum cuculo dicuntur ſemper parere in alienis nidis. Semper enim alienus nidus eſt, ſiue vitium inferatur perſonæ liberæ, quæ vtique non eſt fornicantis, licet pudicitiam vendat; ſiue coniuga-

tæ,

:,ſiue Deo dicatæ: nam illa coniugis, iſta Dei
t. Et quoties nothus *præripit cibos reliquis pullis?*
uoties in ſe patrem conuertit ſpuria ſoboles?
*le gaudet eius ſpecie, miratúrque ſeipſum, quòd ta-
m pepererit: ſuos comparatione eius damnat, vt
lienos.* neſcius nempe, fœtum illum ſanguinis
ſſe longè nobilioris, & indolis non quotidia-
æ. Perſpicilijs ſcilicet egeret, ad laruam detra-
endam filio non ſuo, quem tamen fortè plùs
mat, quàm ſuos. Quare & plùs in illum impen-
it, quàm in ſuos: vt prorſus etiam hîc verum
it, eum pati, vt, ſe inſpectante, ceteri abſuman-
ur.

Miſer ergo eſt iſte, quia deceptus. Sed mi- IV.
erior, qui decepit. Primò, quia *neque fornicarij,
eque adulteri, neque molles, neque maſculorum
oncubitores &c. regnum Dei poſſidebunt. 1. Cor.
6. 9.* Si ergo, apud Gell. *l. 1. c. 8.* Demoſthenes
lixit: *Tanti pœnitere non emo:* quantò magis
nos id dicere debemus, qui plus perdimus? Se-
cundò, quia *fornicatores, & adulteros iudicabit
Deus*, vt ait Apoſtolus *Heb. 13. 4.* (vt taceam
udicia & ſupplicia hominum, de quibus Gell.
l. 10. c. 23. & alij) & quidem non in altera tan-
tùm vita, ſed etiam in hac: nam ait *Rom. 8: 13.
Si ſecundùm carnem vixeritis, moriemini:* non
tantùm morte æterna; ſed ſæpe etiam vita præ-
ſens luxurioſis interrumpitur: implentur enim

nunc

nunc lepra, nunc lue Aphrodiſia, nunc alijs mi- ſerijs; & qui, cum caſti eſſent, tam formoſi erant vt dicerentur ex *ouo* prodijſſe; vbi cœperunt ſe- ctari illicitas voluptates, luridi, ſquamoſi, ſca- bioſi effecti ſunt; vno verbo, angelicam faciem cum laruis mutauerunt dæmoniorum. Tertiò quia luxuria, hoc eſt, inordinatus impuræ volu- ptatis appetitus hominem totum euertit, ratio- nem carni, equitem iumento ſubijcit. *Qui do- minari neſcit cupiditatibus*, ait S. Ambroſ. *l.3.de Virginit. is quaſi equus raptatus indomitus, volui- tur, obteritur, laniatur, affligitur*. Hinc vel Seneca *ep.63*. dixit: *Ad maiora natus ſum, quàm vt man- cipium mei corporis fiam*.

V. Quartò quia ex homine beſtiam, immo monſtrum facit hoc vitium; monſtrumque quod, (ſicut cupidus in lucro, guloſus in ven- tre) cor habet in libidine, laſciuiſque cornibus tranſit in Satyriſcum, aut equum vbique adhin- nientem. Hinc illud S. Auguſtini *ſerm. 50*. di- ctum eſt: *Qualis eſt in oculis hominum, qui inuer- ſis pedibus ambulare videtur, talis eſt in oculis An- gelorum, cui propria caro dominatur*. Id ex filiab. luxuriæ conſtat, quas S. Thom. *2.2.q.113. art. 5*. & S. Greg. *l.31.mor.c.31*. recenſet. Sunt au- tem hæ octo: *cæcitas mentis, præcipitatio, inconſide- ratio, inconſtantia, amor ſui, odium Dei, amor huius mundi, horror futuri ſeculi*. Quæ, vt perſpician-

tur,

r,duo probè ſpectanda ſunt. Vnum eſt,varias
ſe in anima potentias,intellectum ſcilicet, &
oluntatem,quæ ſunt in ratione, & illas quæ
nt inferiores,ſcilicet ſenſus exteriores, & in-
riores, quíque ex illis ſequuntur, appetitus.
æ omnes potentiæ quia ab vnica anima mo-
entur, fit,vt,dum vna potentia vehementer
peratur,altera vel omnino non operetur, vel
ertè languidè. Nam *pluribus intentus, minor eſt*
d ſingula ſenſus. Alterum eſt,potentiam eò ve-
ementiùs, & ardentiùs occupari, quò magis
electatur aliqua re. Hinc fit,vt dum delectatio
arnis eſt vehementiſſima, ratio abſorbeatur,
ut certè valde impediatur. Quare nec conſide-
atio ſimplex finem bonum ita apprehendere;
ec conſilium media diſquirere,quibus finis bo-
us conſequendus eſt; nec iudicium de rebus
ualis vnaquæque ſit, iudicare poteſt;& deniq;
mperium quoque, quæ facienda ſunt, propo-
ere nequit;quando intellectus cæcitate men-
is rapitur ad cogitanda,quæ carnis delectatio-
em faciunt; aut præcipitatione non curat vti
onſilio,in bonis,ob mentis occupationem,quę
tota eſt in carne. Ita & voluntas trahitur ad re-
iqua vitia.

Quintò quia remorſus conſcientiæ, macula V I.
famæ,dilapidatio pecuniæ hinc ſequitur. Qua
de cauſa ipſi gehennæ flagitium iſtud compa-

ratur

ratur à S. Bonau. *in diæt. ſalut. tit. 1. c. 9. quia ſi ut in hac tria ſunt ſpecialiter, ſcilicet ignis arden vermis rodens, & ſulphur fœtens: ſic in illa eſt ign concupiſcentiæ, vermis, ſcilicet remorſus conſcienti & ſulphur infamiæ.* Et ideo, qui eſt in peccato l xuriæ, iam quodammodo eſt in ſupplicio gehe næ. Hæc ſunt, quæ homines poſſunt deterrer ſine velo, & canino aſpectu obtuentes, atque i vinó, inter colloquia, per familiaritates, per o cia in cuculum tranſmutatos. Ac ne quis ſe a his remotum eſſe periculis putet, ait Saluato *Matth. 5. 27. Omnis qui viderit mulierem ad con cupiſcendam eam, iam mœchatus eſt eam in cora ſuo.* Vides ergo, quantùm mulier impudicè aſpe cta diſtet à Meduſa; hæc in ſaxum homines, ill commutat in *cuculum* auem vulgò ſcabioſam vt ſanè neque impuri iſti ſæpe carent ſcabie, ſe peregrina, qualis *cuculum* decet.

Quidam Poëtæ nobiles producere
Solent cucullum in carmine;
Corripere quidam. Rectiùs, quæres, vtri?
Corripere dignum qui ſolent.

In

ı ovo baſiliſcum dante, inuidia per-
ſtricta.

EMBLEMA LXXXV.

EV FVGE CRVDELES OCVLOS!

CVm Iſaias *c. 59. 5.* Iudæos dixiſſet, *oua aſpidum rupiſſe*, adiecit, *qui comederit de ouis eorum, morietur: & quod confotum eſt, erũ-* 1.
t in regulum. Septuaginta vertunt: *qui de ouis rum comedere voluerit* (ſunt enim aſpidum *oua* iſu pulchra, ſi exterius aſpicias) *frangens repe-et putridum, & in ipſo regulum*; id eſt, *baſiliſcũ.* ro *regulum*, Aquila vertit, *viperam*, Symma-hus *aſpidem*. Quia conſtat naturam non ferre, t ex *ouis* aſpidum, *reguli* ſeu *baſiliſci*, ſed *aſpides* aſcantur. Aiunt igitur interpretes prouerbiũ
eſſe,

eſſe, ſimile illi, quod eſt *Iſa. 14. 29. De radi colubri egredietur regulus.* Quibus loquendi fo mulis ſignificatur, impiorum conſilia cogita tionéſq; erumpere in opera longè pernicioſio ac ſceleratiora; tanquam ſi *aſpis*, aut *coluber* i *regulum oua* producerent; & non *iam aſpis à vi pera, quod aiunt, mutuaretur, venenum*, vt habe Tertullianus *l. 3. contra Marcionem c. 8.* ſed á aſpide longè peſtilentius aliquid propagaretur

II. Quanta baſiliſci ſerpentis ſit vis, indicat *Æ lianus lib. 2. de anim. c. 6.* ſed ſatis eſt *ex Plinij l. c. 21.* deſcriptione accipere. *Cyrenaica*, ait, *hun generat prouincia*, XII. *non ampliùs digitorũ ma gnitudine, candida in capite macula, vt quodam diademate inſignem. Sibilo omnes fugat ſerpentes nec flexu multiplici, vt reliquæ, corpus impellit, ſe celſus & erectus in medio incedens. Necat frutices non contactos modò, verùm & afflatos: exurit her bas, rumpit ſaxa. Talis vis malo eſt. Creditũ quon dam ex equo occiſo haſta, & per eam ſubeunte vi non equitem modò, ſed equum quoque abſumtum. Atque huic tali monſtro (ſæpe enim enectum con cupiuêre reges videre) muſtelarũ virus exitio eſt adeò naturæ nihil placuit eſſe ſine pari. Inijciunt e cauernis, facilè cognitis ſola tabe, necant illæ ſimi odore, moriturque, & naturæ pugna conficitur.* I *lib. 29. c. 4. Baſiliſci, quem etiam ſerpentes ipſi fu giunt, alios olfactu necantem, qui hominem vel*

aſpi-

*ciat tantùm, dicitur interimere, ſanguinem Ma-
niris laudibus celebrant, coëuntem picis modo, &
re, dilutum cinnabari clariorem fieri.*

At verò ex quonam *ouo* prodit baſiliſcus? III.
rrantur & mortua gallina, ait idem auctor *l.
.c. 55. mariti earum viſi ſuccedentes inuicem,
reliqua fæta more facientes, abſtinentéſque ſe à
itu*; ſed parere *oua*, non ait narrari. Vulgo ta-
en nihil crebrius eſt, quàm vt ex illo iam ſene-
um, ex hoc baſiliſcus generari credatur. Al-
um eſt ſupra *Embl. 78.* ex S. Baſilio de *ſub-
ntaneis ouis* aliquid. Sed placet in compendio
ferre, quæ hac de re habet Aldrouandus *t. 2.
14. c. 1.* Vbi ait, *Videamus, an gallus etiam
um pariat.* Etſi enim Ariſtoteles alijque vete-
s nullam huius rei mentionem faciant, & id
lbertus falſum eſſe ſcribat, *tamen id alios viros
ctiſſimos, non credere tantùm, ſed & experientia
opria id ſcribere video,* ait, *edere autem id, inqui-
nt, cum iam decrepitus eſſe incipit, ac ſenectute
nfici, idq; non nullis ſeptimo, nono, aut ad ſummum
ecimo quarto ætatis anno euenire, pro virium vel
bore, vel imbecillitate &c. tunc enim ex putrefa-
to intus ſeminis excremento, aut humorũ colluuie
onflari ouum exiſtimant, ediq; ſub Canicula exor-
ũ, quòd tunc maximè ab ambientis calore, expul-
rix languida in alite decrepita iuuetur. Taceo mo-
lo mihi bis, terúe à viris etiam non plebeis, ſed fide*

digniſſimis ouum allatum, quod è gallo natum affi
mabant, rotundum, colore luteo, buxeo, flau
ſcente, lurido. *Quod verò nonnulli dicant, teſta c*
rere, ſed adeò duræ pellis eſſe, vt fortiſſimis ictibus r
ſiſtat, id planè fabuloſum eſſe exiſtimo, vt etia
quod vulgus in tota Europa exiſtimat, ex eo baſil
ſcum generari, maximè ſi à rubeta, vel bufone ex
cludatur. Læuinus Lemnius propria ſe ſe experien
tia comprobatum habere tradit, Gallum non ede
tantùm ouum, ſed incubare etiam. Scribit autem i
ciuitate Zirizæa, atque inſulæ huius ambitu du
annoſos gallos non tantùm ouis ſuis incubaſſe, verùn
etiam fuſtibus ægrè ab illo opere abigi potuiſſe, atqu
ita quoniam ciues eam perſuaſionem concepiſſent, e
eiusmodi ouo baſiliſcum emergere, ouum contriuiſſe
& gallum ſtrangulàſſe. Verùm quidquid hic ali
dicant, ego ne iurantibus quidem crediderim, tan
tùm abeſt, vt gallum id in fimo ponere, vt eius calo
re fœcundetur, aut ab incubantibus id rubetis baſi
liſcum generari credam. Haud interim negâr in
gallum quid ouo ſimile ex conglobata intus putr
concretione, maximè in vltimo eius ſenio, concipere
ouum integrum vnà cum teſta excludere minim
credam. Hoc enim in matrice perfici ratio dictat
Hæc ille.

IV. Quæ etſi ita ſint, tamen baſiliſcum eſſe, ſe
regulum inter ſerpentes non eſt negandum, ve
quia maculam aut coronam candidam, velu

dia-

adema geſtat in capite, vel quia talis eſt, qua-
m picturæ exhibent, & qualis antehac Pragæ
iter Cæſaris cimmelia, & artificioſa fuit aſſer-
atus, dracunculo non abſimilis, qualiſque à
arolo Sigonio lib. 5. de regno Italiæ in hunc
odum ſcribitur. *Ceterùm Leo pontificatus ſui
incipio magnam ſanctitatis, ac prudentiæ ſuæ de-
arandæ materiam nactus eſt. Romæ iuxta ædem
. Luciæ baſiliſcus, dirum ſerpentis genus, eſt ortus,
ui venenato ſpiritu ſuo omnibus, qui ad cauernam
us accedebant, repentinum afferebat interitum.
aque, trepidantibus ad tantum periculum vniuer-
s, pontifex ſolemni ieiunio ac precatione perfectis,
die Aſſumtionis, è Patriarchio exijt, & cum hym-
is ac canticis, ſancta præcedente imagine, ad baſi-
cam S. Adriani martyris pedibus cum clero pro-
ſſit. Inde ad baſilicam S. Virginis ad Præſepeper-
xit, & cum ad ſpecum, vbi cubare ſerpens diceba-
ır, appropinquaſſet, caterua fidelium, qua ſtipaba-
ır, ſubſiſtere iuſſa, interrito animo ad os ſpecus, vn-
e peſtifer erumpebat afflatus, acceſſit, atque oculis
ılmisque in cælum intentis, Deum omnipotentem,
t tetra illa peſte populum liberaret, orauit. Quo fa-
o, repentè fœdum virus illud ſerpentis euanuit.*
Hæc Sigonius. Quis ergo exiſtere talia monſtra
eget? etſi non ex galli *ouo*, ſed aliunde gene-
ata?

Mihi baſiliſcus ſignificat inuidum è gallo, V.

hoc eſt, *lumbos ſuccincto Prou.30.32.* ſuperb
que gradiente, & criſtas erigente oriundum. S
perbia enim, quæ neminem ſibi vult eſſe pare
inuidiam in promtu habet, quæ eſt inſeparab
lis felicitatis comes, adeò vt etiam faber fab
ſuccenſeat, & æmulus ſit vicinus vicino prop
ranti ad opes. *Fieri non poteſt, vt ſuperbus non i
uideat*, ait S. Auguſtinus *in Pſ. 58.* inuidia a
tem, more baſiliſci, viſu omnia necat. Qui
quid enim aſpicit, in venenum vertit. Hinc
lud *Matth. 20.15. An oculus tuus nequam eſ
quia ego bonus ſum?* Vſque adeò peſtifera res
inuidia, laudanda carpit, & bona quæ ſunt,
malitiæ vertit occaſionem. Interim, vt Cor
Gallus *eleg. 1.* dixit: *Non res in vitium, ſed m
facta cadunt.* Nec enim ea cauſſa boni mali ſu
quia malis oculis aſpiciuntur. Sed vt necat, i
necatur baſiliſcus ſeipſum in ſpeculo intuen
idem facit hoc vitium, nam teſte *Iob. 5. 2. pa
uulum necat inuidia.* Et *Prou. 14.30. putredo
ſium inuidia.* Quam *S. Baſilius hom. 11.* vipe
ita comparat. *Sicut viperas dicunt, abrupto ve
tre, matris naſci, ſic inuidia concipientem ſe anima
corrodit, & tabefacit.* Itaque more baſiliſci inu
dus, cum Cain, occidit fratrem, & ſicut Ichne
mon, poſt necatam matrem, in *oua* graſſatur,
eorum contactu lethum incurrit; ita inuidus i
uidendo ſeipſum corrodit, atque infelix eſt, f
lici

ci ſorte aliorum. Quaſi ergo cum baſiliſco ſe-
ſum, in ſpeculo, aſpexiſſet, ſuis oculis & alios
rit, & ſeipſum percutit, dum virtutem videt,
que relicta intabeſcit. Id enim illi dolet, quod
idet: neque iam quos aſpicit, more Meduſæ, in
apides vertit; ſed ipſe fit lapis, vt nullius miſeria
olliatur, proſperitate autem alterius etiam vſ-
ue ad æmulationem indureſcat; *ouo* ſimilis,
uius albumen (& vt quidam affirmant, etiam
uteum) ſi auræ exponatur, in lapidem dureſcit.
ta & iſti aliorum felicibus auris, infeliciter v-
untur: quorum CRVDELES OCVLOS FVGE, ſi
is fugere crudeles cogitationes. Feriunt. Sed
æpius feriuntur; & quod amant habere, ode-
unt alterum habere. Hinc talis baſiliſci cantus
ſt, apud Catullum:

Odi, & amo: quare id faciam, fortaſſe requiris:
Neſcio, ſed fieri ſentio, & excrucior.

Qvi noctuini ars docet, mala media etiam ad bonum finem, non adhibenda.

EMBLEMA LXXXVI.

PRODESSE VT NOCEAS, AVT NOCERE VT PROSIS, VTRVMQVE EST NOCERE.

1. PRouerbij loco Eraſmus *Chil. 2. cent. 1. n. 44.* inſerit Γλαυκεῖον ὠόν. id eſt *Noctuinum ouum.* Et addit: *Refertur à Nicolao Perotto in Copiæ Cornu, prouerbij loco, nec explicatur tamen. Fortaſſis antiquitus abſtemium, & à vino abhorrentem hoc adagio ſignificabant, Philoſtratus enim in vita Apollonij, lib. 3. de ouo noctuæ rem oppidò quàm prodigioſam refert.* Verba Philoſtrati ita Latinè ſonant: *Obſeruandum, vbi loci niduletur noctua;*

ctua; *deinde oua ſubducere oportebit, eáque me-ocriter cocta infanti edenda dare. Quodſi quid his ederit, priusquam deguſtârit vinum, inſere-r illi vini odium, adeò vt in omnem vitam quàm aximè ſobrius ſit futurus.* Eiuſdem rei etiam entionem facit Gregor. Gyraldus *de hiſtor. eor. Syntagm. 8*. Vbi ſcribit, poſt talis *oui* eſum, uſmodi infantes dein, per totam vitam, non odò vinum non bibere, ſed & temulentos for-idare.

Sunt qui negent noctuinum ouum inueniri. Pro-erbium itaque quadrabit vel in hominem nihili, ullius frugis, vel in rem raram inuentu, ait Eraſ-ius. Ceterùm an *noctuinum ouum* eum effectum abeat, video poſſe diſputari. Nam ſi in ipſa *oua* agnus eſt raphani aliorúmque ciborum effe-tus, cur non rurſus & *ouum* aliquem in cibos, ut potum (vel potius in appetitum potus) ha-eat effectum? Poſſe verò aliquid, in *oua*, cibos allinæ obſipatos, docet Palladius de gallinis oquens, quas ſcribit vinacijs, hoc eſt, granis uæ iam preſſæ citò ſterileſcere, at hordeo ſemi-octo, & parere ſæpius, & reddere *oua* maiora. Quare & Columella *lib. 6. Vinacia*, ait, *quamuis olerabiliter paſcant, dari non debent, niſi quibus emporibus anni auis fœtum non edit.* Sicut ergo inacia *ouis*, ita *oua* quædam, occulta vi, atque ntipathia poſſunt vinacijs, & vino reſiſtere. II.

III. Sed rectè quidam negant *noctuinum ouum* (niſi fortè raro) inueniri; nam & rari inueniuntur, qui eiuſcemodi *ouo* vellent vti. Malunt enim à primis faſcijs liberos ſuos Libero Patri, & nidoribus culinarũ, quàm Lymphis & Nymphis conſecrare. Quanquam omnino, ſi ve maximè obuia haberentur eiuſcemodi *oua*, eáque vi illa pollerent, me auctore, nulla vnquam mater, tale *ouum* infantulo eſſet ſuo datura delibandum, quamuis maritum haberet, fumi liguritorem, & ipſo Ciceronis filio magis ſitibundum. Quid enim? an idem eſt abſtemium, quod temperantem eſſe? idem eunuchum, quod caſtum? Iam multos vtique induceremus, qui cum Origene, propter regnum cœlorum, ferro, non voto atq; continentiâ ſe caſtrarent, quaſi Deus contentus ſit corporis imbecillitate, & non potiùs homines ſibi cupiat mentis caſtitate placere. Vt ergo illuſtratur caſtitas eo, qui, cum peccare poſſit, tamen abſtinet; ita temperantia tum demum eſt laudabilis, cum is vinum non guſtat, vel temperatè bibit, qui vinum naturâ appetit. Quid quòd eiuſcemodi artifices matres, dum infantem abſtemium faciunt, reddunt ad ſacerdotij gradum prorſus ineptum? Si enim à vino prorſus abhorret, abhorrebit etiam à Miſſæ ſacrificio, in quo, poſt conſecrationẽ, vini ſapor & odor, cum ceteris ſpeciebus, remanet.

Dili-

Diligenter itaque diſpiciendum eſt, quæ au- IV.
lia, remediáque, aut media, etiam ad bonum
iem, adhibeantur, ne ſi vel ipſa ſunt mala, fi-
em malum faciant; aut ſi ſunt nimis potentia,
us efficiant, quàm ipſi effectum eſſe cupiamus.
ueritur Apoſtolus *Rom. 3. 8.* Chriſtianis fal-
ò impoſitum, quaſi dicant: *faciamus mala, vt
eniant bona.* Non eſt hoc hominis Chriſtiani.
Quare nec ipſam Dei gloriam mendacio fas eſt
ſtruere; nec dicere licet, *Hic vir mira eſt pati-
ntia, omnia tolerat, omnia diſſimulat; ergo vexe-
ius eum, & identidem contumelijs virtutem eius
aciamus illuſtriorem.* Seuerè cauent Theologi,
e, ſi vel minimo veniali peccato, omnia totius
nundi peccata poſſemus impedire, illa hoc pa-
to impediamus. Non eſt enim vllum vel minu-
iſſimum peccatum medium elegibile, etiam ad
naxima bona.

Quàm ſceleratè igitur neceſſe eſt facere, V.
quaſdam feminas, à veneficis, credo, aut in-
fernalibus Furijs edoctas, quæ vt maritos alio-
qui calicum remiges, lurcones, & ganeones, ac
tricongios, vini nauſeâ à perpotationibus ab-
ſtrahant, heu quas non artes adhibent! quàm
abominandas! & cum quanto ſcelere ac mari-
torum diſcrimine coniunctas! Conſtat de mo-
dis, ſed cogor calamũ cohibere, ne magis con-
ſtet. Ea enim eſt malitia quarundam, ut dedo-

cendo diſcant. Vt tamen, nec doceam, nec ta ceam, partem dicam. Vinum quoddam, Circe manu temperatum medicatúmque, quod in ca dauerum ſtomachis computruit, maritis dant ebibendum, vt vinum bibere deſinant. Et ſæp ſanè deſinunt, ſed poſtquam deſinunt etiam vi uere. Quis hîc non exclamet! quis rogos non inuocet? quis iſtas noctuas, & noctiuagas mu lierculas cum *noctuino* ſuo *ouo*, & tam ferali buc cea, non in vltimum Gangem, immo ad buſtum proſcribat? Eſto tam ferali poculo ſobrius ali quis fiat, è centum idem ſumentibus ebrioſis ergóne noſtrum eſt peccare, ne alij peccent?

VI. Quis hîc Dei audet affectare poteſtatem, cuius ſolius eſt, ob infinitam ſapientiam, mala noſtra, in bonum miſericordiæ, vel iuſtitiæ ſuæ finem ordinare, vt docet D. Auguſtinus *in Enchirid. c. 96. & lib. 3. de Geneſ. ad litteram c. 24.* item S. Dionyſ. *de diuin. nom. c. 4.* & Boëtius *lib. 4. de conſolat. pros. 6.* ſic loquens. *Diuina eſt vis, cui mala quoque bona ſunt, cum eis competenter vtendo, alicuius boni elicit effectum. Ordo enim quidam cuncta complectitur, & quod ab aſſignati ordinis ratione diſcedit, hoc idem licet in alium, tamen in ordinem relabatur, ne quid in regno prouidentiæ liceat temeritati.* Itaque nemo quærat, quomodo mala noſtra bona ſint Deo: bona ſunt, vt illa puniat, & iuſtitiam ſuam oſtendat in ijs, qui

miſe-

iſericordiam illius contempſerunt. Hoc pacto hominibus licet malo bene vti, puniendo, ›ſtquam eſt perpetratum; non tamen malum ·dinare, vt ſit medium ad bonum; non enim ·dinaret malum permittendo, ſed committen- ›.Malum enim homo committit, ſi malum eli- t, vt inde reſultet bonum; quod natura ſua ex alo non oritur, ſed ſola Dei prouidentia, aut terius, qui iniuriam patitur, bonitate. Itaque æc regula eſto: Quia *bonum ex integra cauſſa*, m electio, quàm intentio debet bona eſſe, vt omo faciat bonum; vt autem faciat malum, uiuis defectus ſufficit. Igitur

Quid, miſer, excuſas artem, quóq; vteris, ouum?
Nec dare noctis auem, ſed dare dicis anum?
Quæ dat conſilium tam deteſtabilis oui,
NIL REFERT, SEV SIT NOCIVA, SEV SIT ANVS.

Ovi

Ovi excluſio, potandi continuatio.

EMBLEMA LXXXVII.

MENSVRAM SVPERAT GRÆC
MENSVRA BIBENTIS.

I. OVa in tantam hominum vtilitatem nata à peruerſis ita vſurpantur, vt non modò ſint inſtrumenta ebrietatis, ſed etiam menſura potandi. Plin. *l. 10. c. 1.* de ſtruthio-camelis loquens, *Præmia*, ait, *ex ijs oua, propter amplitudinem pro quibusdam habita vaſis.* Et vulgaria ſunt eiuſcemodi *oua* argento auroque incincta, in vſum poculorum bene capacium, magnoque gutturi ſufficientium. Qualis crater ille erat, poſt quem, apud Virgil. *9. Æneid.* ſe Rhætus metuens tegebat; aut quale fuit cym-

bium

um Herculis, in quo piſcator non nimis mag-
is potuiſſet nauigare. Certè Dinon, apud
henæum, tradit, Perſarum olim reges ex *aureo*
o bibere conſueuiſſe; qui pingui menſura ple-
mque vtebantur, in ipſo quoque potu deli-
ti, & mellis medullæ, ac Nectaris flori inhi-
ıtes. Non ergo gulæ tantùm ſeruiunt *oua*, ſed
iam ebrietati ancillantur. Immo pro clepſy-
a ſunt, & aliquando tempora ſignarunt per-
æcandi. *Plin. l. 10. c. 54. Scitum de quodam*
tore reperitur, Syracuſis tamdiu potare ſolitum,
nec cooperta terra fætum ederent oua. Aldrouan-
us autem *lib. 14. Orinth. c. 1.* cum rationem
Egyptiorum *oua* in clibano olim excludentium
udauiſſet, inde etiam commendans addit:
uòd *talis excluſio celeriter abſolueretur, vt vel ex*
oc colligo, ait, *quòd, vt Ariſtoteles pariter teſtis*
ſt, quidam potator Syracuſis, ouis ſub ſtorea in ter-
a poſitis, tam diu potaret, donec oua fætum ede-
ent.

Inſigne exemplum hominis intemperantis, II.
uius & pænam legimus ab *ouis* præparatam.
cribit enim Vlyſſ. Aldro. *lib. 14. Orinth. c. 1.*
n hunc modum. *Dura* (oua) *ad coquendum ſunt*
difficilia, tardè deſcendunt, craſſiusq́ alimentum
orpori tribuunt, quin imo & viſcoſum: aluum con-
ſtipant, adeò vt Braſauolus referat, quendam (men-
licantium) *cum in feſto paſchatis collecta à ſe eiuſ-*
cemo-

cemodi oua alba, & rubra ad ſaturitatem ediſſet, a ſtricto ventre, vt neque clyſteribus, neque medica mentis cederet, obijſſe. Ita corpori nocet intemperans cupiditas, ſeu gula, quæ eſt inordinatu cibi ac potus, in homine, appetitus. Qualis fui non Sardanapali tantùm, ſed eorum quoque ruſticorum, qui, vt aliàs in rerum aliarum, ita aliquando, etiam in *ouorum* vorandorum certamen deſcenderunt, ea conditione, ac lege; v qui plura *oua*, vno prandio, abſumſiſſet, alteriu villam, præmij loco, poſſideret. Aiunt vnum rhaphanis *oua* promouiſſe, alterum ſimul edere, & viuere deſiiſſe. Nec enim vita, cum to *ouis* locum habebat.

III. Talis etiam appetitus prope fuit illius Syriacæ mulieris, quæ, antè, triginta quotidie gallinis ſaturabatur, quàm à D. Macedonio luſtrali aqua aſperſa perexiguâ carne contenta eſſet, vt refert Theodoretus *in Philotheo*, qui eius temporis ſcriptor fuit. Sed & honori, & opibus intemperantia nocet. Apud Plutarch. *in apophtegm. Regum*, Lyſimachus Thraciæ rex coactus, ob ingentem ſitim, aquæ ſcypho, ſe, regnumq; ſuum hoſtibus tradere, epota aqua exclamauit: *Deos immortales! quæ hæc mea infelicitas! qui me vendidi, totumq; regnum meum, tantillo corporis oblectamento!* Eodem modo præ dolore irrugijt Eſau, quòd vili lente primogenita vendidiſſet.

Gen.

en. 25. 33. Et quid non vendidit protoplaſtes
ɔſter Adamus! *Gen. 3. 17.* & quidem, more
ıerorum, pro pomo? *In diebus Noë edebant, &*
bebant vſq; ad diem, qua intrauit Noë in arcam,
venit diluuium, & perdidit omnes. Luc. 17. 27.
Num. 11. 13. Adhuc carnes erant in dentibus
rum, & ecce furor Domini concitatus in populum
rcuſſit eum plaga magna nimis.

Nec corpori ſolùm clades à gula infertur, IV.
d & crumenæ, ſed honori, ſed virtuti. In ebri-
ate, produntur omnia animi ſecreta; hinc
ræcorum adagio, *Speculum formæ eſt æs, vinum*
erò mentis. Inter compotationes, & Bacchos,
thyrſigeros inuenies. Nam ſæpe vuas acerbas
piunt artifices Dionyſiaci iſti Enimuerò in ci-
& vini ſatietate (præter morbos oculorum,
ódagras, catharros, ſtomachi euerſiones, fe-
res, & ſubitas mortes) ineſt rixa, loquacitas,
urrilitas, *ſeminarium libidinis* S. Hier. *l. 2. con-*
. Iouin. jurgia, rixa, *Prou. 23. 29.* inſania S.
hryſ. *hom. 44. in Io. Nihil gula pernicioſius*, ait,
hil ignominioſius eſt, hæc obtuſum & craſſum in-
nium, hæc carnalem animam reddit: hæc cæcat in-
llectum, non ſinit, vt quidquam perſpiciat. Hinc
ec perſpicit æternæ quoque damnationis, vti-
ue ſatis magnum periculum. Vix enim, teſte S.
uguſt. *Serm. 231. de tempore*, peccatum cen-
tur à multis, toties, ſine metu, immo cum ri-

ſu

ſu & jactatione frequentata ebrietas, cum tam
teſte Apoſtolo *1. Cor. 6. 10.* ebrioſi regnum
Dei non ſint poſſeſſuri. An hæc res digna eſt,
quæ honori ducatur? Et tamen *qui plus biberit,*
ait S. Hieron. *in ep. ad Tit. c. 1. fortior computatur;*
vomunt, vt bibant; bibunt, vt vomant.

V. Nec tantùm helluones iſti, quod S. Ambroſ.
lib. de Helia & ieiunio deplorat, *vno die, multo-*
rum dierum labores bibunt, totiuſque operæ ſti-
pendium Ionicè vno ſpiritu exhauriunt; ſed
multos, immo plurimos dies bibunt, quibus eſ-
ſet laborandum. Nec jam tantùm Syracuſanum
potatorem imitantur, vt potitandi terminum
ponant, pulli excluſionem; ſed totos menſes,
annos, vitam omnem, tempus omne, in vino
conſumunt. Quod ſi ipſi velint computare
prandiorum & conuiuiorum ſuorum horas,
eaſque cum illis horis conferre, quibus orant,
aut ſeria tractant, facillimè ſanè deprehendent,
& erubeſcent. Multos deprehendit Orcus, impe-
ditque ne tantùm vini perdant, ſi pocula in i
temporis ſpacium protraherent, quod ſibi im-
piè deſtinarânt. Itaque mors illos jugulat, ne il-
li jugulent vinum.

VI. Recitat Petr. Thyræus *de locis infeſt. p. 1. c. 1*
ex Michaële ab Iſſelt An. 1584. Apeldorni, qu
pagus eſt Veluæ, in Germania, duos Nobile
milites pactos inter ſe, vt qui è duobus primus
pocu-

culis ſurgeret, is illico in diaboli eſſet pote-
ate. Huic egregio bellantium certamini coa-
tus eſt intereſſe mercator, fortè fortuna illac
erfaciens. Is, Deo ita, ad noſtram monitio-
em, prouidente, non tantùm ſpectator, ſed et-
n teſtis fuit miſerabilis ſcenæ. Nam cum neu-
r potatorum alteri cedere conſtituiſſet, non
u tam infami concertatione ludere ſunt per-
iſſi, ſed vtrique illico à cacodæmone gula fra-
a eſt. Ita cum tempus & vinum vellent, vitam
que animam perdiderunt.

Quàm ſtulti igitur ſunt, qui tanti emunt pæ- VII.
itere? Verè aureum illud os. hom. 58. *in Matth.*
*uanto melior aſinus ebrioſo eſt? quanto canis præ-
antior? omnes certè beſtiæ, cum bibunt, aut come-
unt, vltra quàm ſatis eſt, non ſumunt, etiam ſi
ille homines cogerent.* Quid verbis opus eſt? in
ompendio idem *hom. 1. ad pop.* omnia comple-
itur: *Ebrius* inquiens, *dæmon eſt voluntarius,
ortuus animatus, morbus veniam non habens, rui-
a excuſatione carens, commune generis noſtri pro-
rum.* Id in hoc exemplo oſtendit S. Aug. *Ser-
on. 33. ad frat. in erem. Accidit hodie terribilis
aſus, vt omnes audiſtis, propter quem ad Eccleſiã
Hipponenſem etiam feminas & infantes congregari
ræcepi. Ecce præclariſſimus ciuis noſter, & ferè dile-
tus ab omnibus. Cyrillus filium habebat, vt ſcitis,
uem corrigere nolebat, & luxurioſè viuendo in-*

k *ſum-*

ſumſit partem bonorum ſuorũ. Sed ecce hodie ebrie-tatem perpeſſus matrem prægnantem nequiter op-preſſit, ſororem violare voluit, patrem occidit, & duas ſorores vulnerauit ad mortem.

IIX. Hi ſunt fructus eorum, qui STVDENT *ca-licibus epotandis. Prou. 23. 30.* Exiſtimes, ſupra naturam eſſe ſæpe, vt vnus venter tot menſura-rum ſit capax; nec ſine cauſſa cenſeas ab Ache-rontico igne calentem aliquem hoſpitem ab-domini illi inſidere, ſicut in illa muliere ſedit Syriaca, quæ triginta gallinis quotidie ſatura-batur. Vt ergo feminam cacodæmon fecit ni-mis voracem, ſic ſæpe virum aliquem facit ni-mis bibacem; vt, ſine menſura, innumerabiles exhauriat menſuras. Si enim cum citiùs æſtate prodit, primùm *viceſimo die* prodit *ex ouo pullus Plin. l. 10. c. 53.* quanta potandi menſura eſt, bibere, vſque dum pullus prodeat ex *ouo ſtore-ſubiecto?* immo quanta temporis iactura eſt? ſed non curant iſti helluones iacturam temporis, qui non curant iacturam æternitatis. Vnica il-lorum regula eſt:

Singula poſt oua, pocula ſume noua.

Ova

›va tonitru deſtructa, iræ damna expingunt.

EMBLEMA LXXXVIII.

IT METVENDA HOMINIS, NON FORMIDANDA POTESTAS.

S*Incubatu tonuerit, oua pereunt, & accipitris* 1.
audita voce vitiantur Plin. *l.10.c.54.* (quod
& Petrus Berchorius *lib.12.c.25.n.11.* af-
rmat) vbi & ſuperſtitionem illam ſubijcit:
Remedium contra tonitrũ, clauus ferreus ſub ſtra-
ine ouorum poſitus, aut terra ex aratro. Illud ve-
ius, quod ibidem tradit: *Celerius excluduntur*
alidis diebus. Ideo æſtate vndeviceſimo educunt
œtum, hyeme XXV. Et quis credat, *oua accipi-*
is audita voce vitiari? cum auribus careant,

 qui-

quibus vocem audiant? eſto Plinius de gallinarum, aut etiam columbarum ouis loquatur. Niſi incubantes terrore abortiant quodammodo, & deſiſtant, ſed de *ouis* loquitur auctor. Paulo plus tribuerim tonitrui. Eſt enim maior concuſſio, quæ etiam terram quatit, & agros reddit fertiliores, apertis glebis. Si ergo vis eſt tonanti cælo in terram, cur non & in *oua?* qua *concuti experimento vetant, quoniam non gignant confuſis vitalibus venis*, vt Plin. *ib.* ait.

11. Emblemati hæc in hunc modum ſeruiunt. Vt *oua celeriùs excluduntur calidis diebus*, tonitru autem pereunt; ita prodeſt ſi ſerui, & ſubditi calorem domini, ſi filij parentis, & coniuges coniugum, & diſcipuli præceptorum moderatam ſentiant iram, vt timeant, & vereantur offendere: at verò illi heri, qui plumbeas iras gerunt, qui cum Aiace ſemper flagellum, aut cum Hercule clauam, aut cum Diogene baculum, aut cum Orbilio ſcuticam, vel rubram ſoleam, vel cum Corydone fuſtem in manu geſtant, qui Iouis inſtar, per mille diras, & execrationes ſemper minantur, ſemper tonant; qui cum Comici Truculento, crebrò in ore habent: *Ego te hìc agnum faciam, & medium diſtruncabo*: vti & parentes, qui capite liberorum ſemper dolando & verberando, ingenium illis cum cerebro excutiunt, & ſtupores mille incutiunt; ac coniuges,

ges, qui nullam ſibi inuicem gratam horam
uietamque, niſi cum alteruter moritur, relin-
uunt; Orbilij denique plagoſi, prorſus *oua* ſua
ſtruunt; eo ipſo quia ira eſt vindictæ appeti-
s, qui ſi ſit immoderatus, non ſolùm punit eũ
quo ſe is, qui iraſcitur, læſum exiſtimat, ſed et-
m lædit, & deſtruit.

Si verò ſit appetitus ille moderatus, & ſine III.
eccato eſſe, & prodeſſe ſolet. Hinc. *Pſ. 4.* dici-
r: *Iraſcimini & nolite peccare.* Et S. Baſil. *orat.*
ira, ait, id eſſe iram in homine, quod canis eſt
domo. Is ſi fures latratu arceat, bonus eſt; ſi
omeſticos & amicos, nequam eſt. Eſt ergo ira
ala, cum quis animo efferueſcit in innocen-
m, & in eum, à quo eſt læſus; item cum quis
opria auctoritate, non zelo iuſtitiæ, ſed ex
aleuolentia, aut odio vult vindicare, & maxi-
è quando modum excedit. Quæ vt clariùs in-
lligantur, duplex ira, vna homini quà homo,
tera, quà naturam cum omnibus animalibus
ommunem habet, indita, perſcrutanda eſt.

In ira hac altera, quæ ratione partis ſenſitiuę IV.
eſt, tria reperiuntur. Primum eſt apprehenſio
ali alicuius illati, & ad repellendum difficilis.
unc enim animal iraſcitur demum, quando
nſu percipit aliquod malum ſibi illatum, vel
ox inferendum, quod à ſe nequit facilè arcere.
cundum eſt quædam ſanguinis ebullitio, &

feruor, circa cor. Quando enim in corde ſpiri-
tus vitales congregantur, vt animal, contra ma-
lum illatum, adiuuent, tum ſanguis, aduentu ſpi-
rituum calidorum, ferueſcit, & ebullit: & ſæpe
adeò, vt in vultum ipſum emicet, qui præ i
ſanguine ſuffunditur, ſicut galli Indici paleari
quando irritatur. Vt dici poſſit illud: *Gorgone*
Perſeus aggreditur aſpectu truculentior. Ex eade
cauſſa nonnulli palleſcunt, ſanguine ad c
confluente, & nondum ebulliente. Tertium e
ipſa appetitio mali inferendi, ad malum, quo
illatum eſt, releuandum. Atque hæc ira, quia e
in inferiore homine, ratione caret, & non rār
concitatur, homine inuito.

V. Altera ira homini, quà homo, propria, poſt-
quam malum, aut iniuria illata intellectu per-
cepta eſt, in voluntate exſurgit cupiente repel-
lere tale malum, & lædenti referre. Hæc ira cum
illa priore plerumque eſt ſociata. Trahit enim
ratio ſenſum; & cum animo corpus ſolet com-
moueri. Huius apud Ariſtotelem & S. Thoman
2.2.q.118. tres ſunt ſpecies. Prima eſt *ira*, qu
eſt cupiditas vindictæ citò excitata, & citò et-
iam extincta. Secunda eſt *iracundia*, quæ eſt ir
permanens, qua de cauſſa dicitur à S. Damaſce-
no *l.2.de fide orth. mania*. Eos, qui citò iraſcun-
tur, & citò placantur, Philoſophus *acutos*; qu
autem diu permanent in apprehenſione mali, &

appe-

ppetitu vindictæ quaſi inſaniunt, eos vtique à
urijs oriundos, vocat *amaros:* quibus ſimilia
ınt bruta illa, quæ memoria pollent. Tertia, eſt
ıror, dum manet quidem memoria illati, ſed
ppetitus vindictæ non inſurgit, niſi tempore
onuenienti, quando ſe quis poteſt vindicare.
los Ariſtoteles *difficiles* appellat. Similem fu-
orem habent bruta, quæ aſtuta ſunt ac inge-
ioſa.

Hæc paſſio, cum exorbitat, varijs de cauſſis VI.
ſt noxia. 1. Quia ira quaſi extra ſe ire facit; &
d mentē rediјſſe dicuntur, qui iraſci deſinunt,
ile detumeſcente. Facit ergo ira belluis ſimi-
:s, & rationem ipſam homini quodammodo
xtinguit; vt dicere poſſit: *Comedi meipſum, vt
olypus exoſſis ſua brachia arrodit.* 2. quia iræ im-
etus & corpus immutat, oculos virere, aut
ammis emicantibus ardere, naſum corrugari,
rontem caperari, vultum ſemper trucem, nunc
alleſcere, nunc incendi facit: vocem ipſam in
lamores, rixas, minas, blaſphemias excitat.
Quid multa? *Zelus & iracundia minuunt dies, &
nte tempus ſenectam adducet cogitatus. Eccli. 30.
6.* Multis ira bilem in ſtomachū, & alia mem-
ra eiecit, vt ventriculi, capitis, podagræ dolo-
ibus torquerentur. 3. *Qui ad indignandum fa-
ilis eſt, erit ad peccandū proclinior. Prou. 29. 22.*
Etſi enim iraſci peccato bonum ſit; peccatum

eſt tamen iraſci, cum vel iraſcimur innocenti
vel non tantum malum merito, quantum infe
rimus; vel non à nobis, ſed auctoritate maior
puniendo. Non enim à me, ſed à magiſtratu oc
cidendus eſt, qui patrem meum occidit. 4. Ir
virtutes impedit, nam & *iuſtitiam Dei non opera
tur. Jac. 1. 20.* Quare cholerici, aut qui in fra
no habere choleram nequeunt; etſi comam nu
triant, & digitos, vſque ad vngues, annulis one
rent; tamen neque ad tribunalia, neque ad ſce
ptra ſunt idonei. 5. *Omnis, qui iraſcitur fratr
ſuo, reus erit iudicio. Matth. 5. 22.* In compendic
S. Chryſoſt. *hom. 29. ad pop.* ait: *Nihil iracund
homine inſuauius, nihil grauius, nihil infeſtius, tur
pius nihil, feræ potius, quàm iracundo homini co
habitandum eſt. Nam illa cum ſemel manſuefact
fuerit, ſuam ſeruat legem: hunc autem quotieſcunq
mitigaueris, rurſum efferatur.*

VII. Galen. *l. de cogn. & curand. animi morbis* ait
ſe adhuc puero inſpectante, hominem claue ia
nuam aperire properantem, nimia celeritate &
auiditate aperiendi cæcatum, quò magis feſti
naret, eò minùs profeciſſe. Igitur cum diu cla
uem huc, & illuc properiter verſando fruſtra
ri ſe cerneret, ita excanduiſſe, vt inſtar rabid
clauem dentibus, fores pedibus inuaderet; mo
ſurſum & deorſum curſaret: & non diu poſ
tragico vultu, oculis ſcintillantibus ac tumen
tibus

ous ore ſpumanti, & voce incondita in cælum
onuerſus, ſuperos ipſos execrationibus diriſſi-
is laceraret, & Deum ipſum inde, renouata Gi-
antum audacia, exturbare velle videretur.
ua omni inſania, tamen non impetrauit, vt
auis ſeram panderet, quam nullo negocio a-
eruiſſet, niſi inſanijſſet. Hoc exemplo puer Ga-
nus ita didicit iram deteſtari, vt poſtea nulli
nquam viſus ſit ira etiam leuiſſima commoue-
. Diſcant ergo & alij, vt neque tonent, quia
ues non ſunt; neq; columbas externent, quia
non volunt accipitres videri: denique SIT
METVENDA HOMINIS, NON FORMIDANDA POTESTAS.

Ova portentosè grandia, ſignificant
iratos omnia in maius augentes.

EMBLEMA LXXXIX.

GRANDIA QVÆ NON SVNT, AD-
DENDO GRANDIA FIVNT.

1\. O*Vum, vt hominis caput magnitudine ſuperet*, effici ſic docet Io. Bapt. Porta *lib. 2. Mag. nat. c. 13. Reddere tam ingens ſi vis, extat artificium, non à naturali dignoſci poteſt. Decem, vel plura boleta, & albumina inuicem ſeparabis, boleta leuiter commiſceto, & in veſicam immittito, rotundámque ligando imitaberis figuram, in ollam aquæ plenam immittas, & cum bullis intumeſcere cernis, vel cum duritiem traxerit, exime, & albumina addito accommodando, vt in medio inſideant,*

ant, & iterum coqui ſinas, ſic corticibus enudatũ habebis, quos ſic effinges. Ouorum cortices albos & otos conteres, vt in tenuiſſimum puluiſculum vo- nt, forti aceto, vel diſtillato emacerari ſinito, dum ollescant: nam, ſi ouum in aceto diutiùs fuerit ap- ſitum, cortex eius diſſoluitur, & teneréſcit, vt fa- lè, per ſtrictum os phialæ poſſit immitti, vbi fuerit ttromiſſum, clara aqua in priſtinam reddit duri- em, vt demirari contingat. Cortices cum vnguenti rmam præ ſe tulerint diſſoluti, penicillo aliquo, ſu- er excoctum ouum, corticem inducas, & clara du- eſcit aqua, tunc verum & naturale habebis ouum; ut potiùs ſimile naturali; quippe ab arte.

Quanquam & à natura eſt, vt Put. *or.* 20. lo- II. uitur, *Decumanum ouum, & contra Nanum, ſiue aruum. Decumanum non ſimpliciter, quia maxi- num, vt decumanum ſcutum, decumana porta, de- umanus limes; ſed quia decimum maius naſcitur, & velut in toto numero eminet. Etenim quod in ma- i videmus, cum* vaſtiùs inſurgens decimæ ruit mpetus vndæ, *id vbique natura agit, ſed in ouo racipuè exprimit. Decumana vbique ſunt, & inter lecumana ipſa ouum decumanum eſt. Iam verò Nanum vltimum cuiuſque fœturæ cenſent, & ab hoc vterum gallinæ claudi.*

Quod ſi quis maiora expectat, *ouum* etiam III. lomicilium mortalibus præbet. *Non hoc dico,* ait dem auctor, *in ouo hominem habitare poſſe, niſi quis*

quis Græco more cænaculum ὠιον appellat; aut tan magnitudinis inueniri, vt dolium ſiue domus fiat, ſapientiam, ſiue ſupellectilem, & familiam capiat hoc dico homines eſſe, quorum caſæ luto pennisque, & ouorum putaminibus conſtruuntur. *Tales enim Pygmæos nobis deſcribit Plinius, qui tame aut nuſquam ſunt, aut certè parui non ſunt, vel ide magni, quia ſic habitant.* Immo in *ouo* hominem etiam habitare poſſe, rectè concedit, & infra hi verbis oſtendit. *Græci veteres, vt eſt apud Athenæum, ſic ædificare cænacula ſoliti ſunt, atque etian nominare: quid niſi pulcherrimam aptiſſimámque humanis vſibus rati formam; quæ maxime naturam, id eſt, ouum ſequeretur? Quare ὠια erant, quæ poſtea ὑπερῶα dicta. Nec alio errore audax fabula fuit, Helenámque ex ouo pregnatam poëtico prodigio diuulgauit. Ædepol decepti fuêre non minus, qui id traderent, quàm qui crediderunt: immo verò decepti non fuêre, niſi intereſſe dicas, & tantùm non portento diſtingui, ex ouo, an in ouo, quis naſcatur. Helena quia in ouo, id eſt cænaculo nata eſt, ex ouo prodijſſe credita.*

IV. Si hæc nondum ſufficit *oui* magnitudo, ad fabulas eamus: immo ad *veras hiſtorias*, ſed Luciani, cuius in *lib. 2. Verar. hiſt.* hæc ſunt. *Circa mediam verò noctem cum tranquillum eſſet mare, non aduertentes in Alcyonis nidum miræ magnitudinis incidimus. Erat enim eius circuitus ſtadiorum*

ſexa-

aginta. Inſidebat autem illi Alcyon, fouebatque
i, nido haud multo maior: quæ cum auolaret, pa-
n abfuit, quin alarum vento nauem ſubmergeret.
ga enim ſe proripuit, edita triſti quadam, & la-
ntabili voce. Nos igitur iam die apparente vide-
s nidum ingenti naui ſimilem ex arboribus con-
tum. Inerant autem & oua, quorum vnumquod-
e Chio dolio erat capacius. Atqui & pulli iam in-
conſpiciebantur, & crocitabant. Cum igitur vnũ
ouis ſecuribus præcidiſſemus, pullum implumem
inti vulturibus ampliorem eduximus. In dolio
tem Chio vtiq; Diogenes potuiſſet, tanquam
domicilio, Pygmæi propemodum, tanquam
oppido, habitare. Ne verò quis miretur, tam
ınde conſpectum à Luciano *ouum*, ſciat ab
dem pulices conſpectos longè grandiores. Ait
im *ibid. l. 1. Pſyllotoxotæ magnorum pulicũ* (ceu
uorum) *ſeſſores ſunt, vnde & appellationem tra-*
nt: pulicum verò magnitudo, vt duodecim ele-
ıntes. Nec paruas, nempe canibus, aut vulpi-
s pares formicas, apud Indos Bactrianis pro-
ios, memorat Herodot. *l. 3.*

Longè maius atque ab hominibus reipſa V.
bitatum *ouum* indigitat Stephanus Vinandus
ghius, *in Hercule Prodicio pag. 535.* cum te-
tur, Neapoli Carolum perrexiſſe *ad viſendum*
i caſtrum, quod propter formam oualem ſcopuli
rinis vndis, inſulæ in modum, circumfuſi, in quo
ſitum eſt, illud nomen accepit. Hæ

VI. Hæ vel fabulæ, vel artes, vel naturæ miracu la decumana, varios homines exprimunt, om nia in maius augentes; qui nempe culicem fa ciunt montem; ſtillicidia, Oceanum; cælum, co lum; ſolem, candelam; Lunam, nihil; orbem ipſum, pilam, qua dadatim ludimus: deniqu cancros lepori, tibiam tubæ ſi comparent, mo deſtè ſibi videntur agere. Inter quos tamen du genera præcipuè excellunt. Vnum eſt ſuperbè ſ ſe iactantium, illudque vſurpantium, *cum ſis na nus, cede*: alterum iratè ſe ſe vindicantium. Ala zones, quid agant, & Pyrgopolinicæ, ac milite glorioſi, notum eſt; ex muſca faciunt elephan tem, & vrbes expugnaſſe ſe dicunt, quas oculi ſuis nunquam viderunt. At longè adhuc ad fa mam addere magis, & exaggerare omnia aman irati; quibus furore turbatis omnia apparent quàm ſint, maiora, ſicut illis, qui capite terran verſus inclinato, per crura, aſpiciunt domo procul ſitas, ob humorem in oculos defluentē Illi ex *ouo* columbæ faciunt, quod caput huma num, aut dolium Chium, aut Helenæ cænacu lum æquet. Quis vnqum turbidè iratus non ni mius fuit in increpando, damnando, puniendo? Ipſe Theodoſius Imp. Theſſalonicæ, ob vnius aulici necem ſeptem millia ciuium occidi iuſſit, & quidem promiſcuè, dum ad ſpectacula con fluxiſſent innocentes. Copioſè rem narrat Si-

gon.

n. *de occid. Imp. l. 9.* & *Baron. An. 890. poſt*
iceph. l. 12. hiſt. c. 40. & elegantiſſima elegia
ſcribit Iac. Biderman. *l. 2. ep. Heroum*, S. Ber-
rdinus *ſerm. 15. Quadrag.* teſtatur, An. 1419.
in monte Caluariæ vidiſſe mulierem, quæ in
inita hominū turba ab adoleſcente quodam
iter impulſa & humi proſtrata, veniam flexis
nibus iunctiſque manibus roganti pertinaci-
: negauit. Sed in præmium coram omnibus à
alo dæmone abrepta, & in puteum eſt proie-
. Nimirum hunc ſexum ſibi ira magis ven-
cat.

Huius filiæ ſex. *Indignatio, tumor mentis, cla-* VII.
r, contumelia, blaſphemia (ſeu *maledictio*) &
ca; hæ partim mentem euertunt, partim in ſi-
a exteriora prodeunt, partim opera ipſa re-
nt, ſemper tamen cum exceſſu. Et mirum eſt;
mines, qui quoties ipſi peccant, alios in ſe vel-
eſſe mites, & clementes; quod & maximè hu-
anum eſſe dicunt; adeò tamen iſtius humani-
tis obliuiſci; vt ipſi ſemper velint plectere ſe-
riùs, quàm ſciant alios meruiſſe. Scilicet ira
: fermentum; ſicut & qui iraſcitur, *in fermento*
dicitur. Nihil ergo noui eſt, animum homi-
, plagamque acceptam, ira intumeſcere; ſicut
tientia, & manſuetudine detumeſcit, more
culi, in *oualem* figuram (adhibita arte) trans-
ntis. Nam *oui figuram ſtatim deſcribes*, ait

Car-

Cardan. *l. 13. de rer. var. c. 63. vel deſcripto cir culo cum filo, inde duos ſtilos à capitibus ſenſim tra hes, & illitum atramentum deſcribet oui figuram in charta.* Quæ verba obſcura ſunt, praxis certa ſi duos ſtilos ita figas, vt filum in circulum con nexum à ſe diducas atque in oblongum diſtra has. Tum enim calamus filum intra circulum ſecutus, in latere vtroque non poterit tantùm excurrere, quantùm in capitibus. Fiet ergo circuli capaciore figura, *oualis* minor. Perinde continget, ſi iræ tuæ manſuetudinis ac patien tiæ terminos figas, tanquam duos ſtilos. Man ſuetis ac patientibus omnia, quæ ferunt viden tur minora, iracundis quidquid triſte accidit, in tolerabile eſt, magnum eſt, immo non eſt, ſed ita eſſe videtur perturbatis; ſicut arces & caſtel la videntur longè maiora ijs, qui inclinato ca pite, per tibias diuaricatas, ea aſpiciunt, humo ribus cerebrum confundentibus, vt dixi, & ex perientia eſt ludentium in pratis.

Cum nec ponere poſſit iſta paſſer,
Criſtati neque coniuges mariti,
Nec cygnus, nec Eous anſer vllus;
Quis tam grandia ponat oua, quæris?
Humano generantur in cerebro.
O quantum caput ergo ſit, neceſſe eſt,
Quod tantum cerebri poteſt habere!

Ob

)b ovum, concitata vxor, iræ typus.

EMBLEMA XC.

NON IRASCITVR FEMINA, SED FVRIT.

Ntemperantis iræ vxorem (an Furiam?) habebat ſeruilem in modum patiens, & haud admodum callidus maritus. Is, *ſub* vernum mpus, à medico, brumalem triſtitiam jubetur diſcutere, apertione venæ. Quam cum irurgus pupugiſſet, exhilarandi gratia, jons dixit: *benè valebis, ſi hodie, & cras, & perdie, ſic fluat dolium tuum, ſicut nunc fluit brachi- n tuum.* Hoc joco hominem admonuit, vt ex ſedico interrogaret, quænam hoc triduo cibi otuſque, ratio eſſet ſeruanda? Interroganti igi-

tur: Quænam victus ratio hodie, & die poſte
ac ſequentibus eſſet habenda? illico medicus
Schola Salernitana promit hoc præceptum.

Oua recentia, vina rubentia, pinguia iura,
Cum ſimilâ purâ naturæ ſunt valitura.

II. Enimuerò vt doctrinam ſuam ampliore co
diret eruditione, Galeni *in 3. de ali. c. 21.* ve
ba recenſuit, & numeratò recitauit inquien
optima quidem oua ſunt; quæ recentiſſima, peſſim
quæ vetuſtiſſima. Ac ratione quoque declaraui
docuitq;, recentiora idcirco eſſe meliora, quò
calor eorum naturalis eſſet adhuc integrior v
lidiorque. Ad extremum adiecit: ante omni
ſe illi commendare, vti juſculum quotidie ſun
eret, per quod gallina cucurriſſet.

III. Diligenter omnia obſeruauit valetudin
ſuæ ſtudioſiſſimus Mitio. Ita enim potiùs, quà
Socrates vocari meretur, licet ipſam in conj
gio Xantippen haberet. Quare, digreſſo Medi
atque Chirurgo, Charitum quartam, ſuauiſ
mam ſuam illam Hecubam, vocat ad ſe intro,
quia qualis vir, talis oratio, infimis precibus r
gat, vti juſculum parare eiuſcemodi, per qu
gallina cucurriſſet, hodie, & luce alterâ, (no
audebat tertiam nominare) deinde etiam p
ouorum recentium coquere ſibi, non grauetu
Addit, ſe quoque huius beneficij memorem,
illa aliquando ſimili cura indigeat, nihil offic
ſui

ſui quod ſit, omiſſurum. Hac oratione Medeam exoraſſet Iaſon, Xantippen tamen ſuam non exorauit vxorius Mitio. Enim verò illas rugas, quibus alioqui nec in genis, nec in fronte, nec in mento erat deſtituta, etiam in naſum congregans; & proiecto pede, manibuſque in latus, anſarum in modum, vtrinque poſitis, ita ante ſedentem aſtitit, vt eum antè pœniteret offam, & *oua* petijſſe, quàm intelligeret negata.

Poſtquam autem illa tonare potiùs, quàm ſine exordio perorare cœpit, maluiſſet etiam, vt Medicum nunquam vidiſſet, aut audijſſet. Illa enim ita cœpit in laudes eius excurrere, vt non ſolùm temulentum vocaret, & quod vini nimium bibiſſet, id ſanguinis vice de vena illi eijcere neceſſe eſſe, diceret; ſed etiam hominem nauci, nullius frugis, dilapidatorem, gurgitem, lutum ſanguine maceratum appellaret: denique eum, qui præ amentia non intelligeret, res duas ſe ſimul petere, quarum neutra alteram permittat dari. Si enim gallinam, ait, jugulauero, quis *oua* tibi pariet recentia? Aut ſi recentia expectanda ſunt *oua*, quando potero tibi gallinam jugulare? Deinde non aduertis, in gallina mihi damnum parari intolerabile, quis enim eâ occiſâ incubabit? aut ſi *oua* tibi dedero, quidnam incubabitur? Itaq; ſpem pullorum tollis in vtraque re poſtulata. Siue enim *oua* tibi dedero, ni- IV.

hil erit, quod excludatur; ſiue gallinam dedero nemo erit, qui excludat. Supereſt igitur, vt tibi dem, quod mereris, hoc eſt, NIHIL.

V. Nondum epilogum erat factura, cum nunciatur, ab ancilla, volpem in cortem ingreſſam *oua* partim deuoraſſe, partim fregiſſe. *Vbi autem gallina?* inquit Baccharum non vltima. *Eam occiſam*, ait ancilla, *vulpes aſportauit. Bene eſt*, inquit Xantippe, *malo eam à vulpe vorari, quàm ab hac oue, immo boue, à quo nihil differt.* Hæc ſibi præſenti in faciem dici audijt Mitio, & tacuit: immo, quaſi bellè jocata eſſet, dictum riſu approbauit, veritus, ne ſi impatientiam vultu prodidiſſet, clauium faſce ſalutatus, denuò ſanguinem, ſed à capite illi mitteret vxor. Diſputatum eſt poſtea, ignauúſne, an patiens habendus eſſet Mitio? Certè Socrates olim interrogatus ab Alcibiade, cur mulierem tam acerbam, & velut oeſtro percitam, domo non exigeret? *Quoniam*, inquit, *cum illam domi talem perpetior, inſueſco, & exerceor, quò foris petulantium iniuriam faciliùs feram.* Iterum dicenti Alcibiadi, *intolerandam eſſe Xantippes maledicentiam. Tu*, inquit; *nonne toleras anſeres clamore perſtrepentes?* eóque reſpondente: *Nec mirum, cum mihi oua, & pullos pariant: Et mihi*, ait Socrates, *Xantippe filios gignit.*

VI. Duo igitur hinc documenta trahuntur, vnum, vt conjuges diſcant, temperare iram; alterum

erum, vt exercere patientiam; ſi aut vxor maritum nacta eſt importunũ, & verbera ad quodvis verbum minitantem; aut, quod deformius (vtinam nõ etiam frequentius!) ſi maritus vxorem Iunoniâ auctoritate, Campanâ ſuperbiâ, & Tiſiphoneis furoribus imperia diſpenſantem ſortitus eſt. Quanquam enim turpe eſt, & Apoſtolo aduerſum, ſi mulier marito imperet; Scythicum tamen conſilium eſt, quod, eodem loco indiſcriminatim habendas, docet omnes vxores, aítque *nucem, aſinum, mulierem ſemper eſſe baculandam*; neque vllo pacto parcendum cenſens ait: *Impius huic fueris, ſi pius eſſe voles.* Sæpe tamen non pietas erit, ſed ſtupiditas, parcere; cum plurimæ vxores, nec viris parcant, reddantúrq; caſtigatione meliores. Cur ergo viri, de vxoribus, deſperent ſemper, ad frugẽ reducendis?

Quanquam, ſi de exceſſu ſit ſermo, plerumque feminæ dominantur, minùs robuſtæ, ſed magis iratæ. Nec enim Sarmatarum regem modò Circe, aut Agamemnonem Clytemneſtra, aut Ninum Semiramis, aut Alexandrum Pheræum Thebe, aut Antiochum Laodice, Antoninum Verum Imp. Lucilla vxor interemit; ſed etiam Agrippina Tiberium Claudium, teſte Plin. *l. 32. c. 22.* Fabia Fabium Fabricianum, teſte *Plutarch. in parall.* & in ipſis caſtris Alexandri Spitamenem ſua coniux, teſte Curtio *lib. 7.* atq; VII.

vt taceam Danao Beli filio quinquaginta filias fuiſſe, quæ totidem Ægiſthi filijs nupſerunt, factáque coniuratione, ſimul omnes maritos, nocte vnâ, interfecerunt, præter Hypermneſtram, quæ Lynceo marito pepercit: Volaterranus ſcribit, Albinam quandam Syriæ regis filiam, duas & triginta habuiſſe ſorores, quæ totidem maritos interemerunt. Satíſne iſtæ, iræ indulſerunt? Satíſne probarunt, quàm verum ſit illud? *Irata non iraſcitur. Quid ergo? ſæuit femina.* Certè mariti ſatis tulerunt, quos propriæ vxores ſuſtulerunt. Qui tamen hac re miſerandi ſunt, quia vel vi, vel fraude feminarum perierunt.

VIII. Illius quis miſereatur? qui vxore prægnante, è foro domum, cum corbe *ouis* pleno, redeunte, ac dicente, prolem ſibi in vtero periclitari, ni per eum liceat, quod animus appetentiſſimè cupiens geſtiat factitare; rogauit, quidnam illud eſſet? Cúmque impudentiſſimum atque audaciſſimum animal, non erubeſceret dicere; incitari ſe ad omnia, quæ emerat, *oua*, in capite eius, frangenda; illico vxorius homo annuit, & humi in medio hypocauſti aſſedit, permiſitq; caput ſuum ab vxore *ouis* lapidari. Quæ fracta, & per comas in mentum defluentia, tantò vndique fuſiùs aptiuſque hæſerunt; quanto patientiſſimus ille Achan (non enim Stephanus) aruncum aluit prolixiorem. Aiunt, qui talia

ı ab vxore ſua ſuſtinuit, fuiſſe hæreticum Præ-
cantem. I, nunc, & dic, hoc genus hominum
rtute carere; aut forti ſtomacho non eſſe,
ım tot, & tam cruda *oua* poſſit digerere, ſine
ıuſea. Sed vxores quoque ſi eiuſmodi conſi-
ƨraueris, ſæpe cum Tibullo *lib. 3. eleg. 4.*
ces:

Ah crudele genus, nec fidum femina nomen!

Ovum in lampadem factum, acediæ fugam ſuadet.

EMBLEMA XCI.

QVID TIBI LAMPAS INERS, SI NE FLAMMA ET PALLADE, PRODEST?

1. SVpellectili vix vlla opus eſt, ait Putean. orat. 20. ouum laudaturus. *Cum eſſe placet, nucleū & vaſculum habes, cibum & lancem; immo verò cum bibere, potum & poculum, nectar & cyathum. Teſta vas eſt, lanx eſt, poculum eſt, cyathus eſt &c. Pulcherrimum venuſtiſſimúmque poculorum ouum eſſe, meus me Floritius Riqueburgtrigaultus docuit &c. Nec ampliùs ſanè commendare Liberi liquorem, aut ingenioſiùs potuit, quàm vt gallinæ lacti compararet. Nihil ſalubrius vino eſſe iam diſci-*

ſcimus: ouo propinatur. Ac ne intemperantiæ
ntùm vas eſſe ouū credamus, ita pergit: *Sed ille
ibi altiori ſapientia inculcare ſobrietatem viſus
t, vt quoties conuiua eſſes, & ouum videres, bonæ
aletudini, & honeſtæ voluptati, & conſtanti ami-
itiæ ſcires poculum temperatum, &c. Atque Flori-
inum illud Liberi ouum, maiori etiam laude di-
um cenſeo, quia doctiſſimo antiquitatis exemplo
mmendatur. Etenim Perſarum olim Reges ex au-
o ouo bibere ſolitos, apud Athenæum Dinon refert.
d & Ooſcyphia Myrleanus Aſclepiades nobis ge-
ino inſtructa fundo promit, cuiusmodi Neſtori-
m, ſiue Neſtoris olim fuiſſe pateram argenteam
omerus canit: tanquam cœli naturam & colorem
rneres, ſed aureis clauis, velut ſtellis transfixam,
æ διὰ τὸ πυρῶδες puriſſimo metallo ſimiles ſunt ac
tilant. Denique quatuor auribus anſatam, quam
m alij vix geſtarent, attollere ſolus Neſtor poterat,
le iam ſenex. Dionyſius poſtea Thracius Rhodi, vt
runt, Neſtoridem fabricatus eſt, collato à ſectato-
ibus & diſcipulis argento. Item Neſtoridem Capuæ
icatam Dianæ fuiſſe Athenæus ſcribit, atque in ea
erſus illos Homericos aureis litteris inſcriptos.*

Vt ergo Floritius Neſtorem, ita alij Floritiū 11.
oſſunt imitari, non iam ex *ouo* calicem, non
tramentarium vaſculū Berchtolſgadenſi tor-
io factum; ſed lampadem fabricantes; lampa-
em vtique vel in quouis hoſpitio facilè para-

 bilem.

bilem. Nam ubi quis *ouum* in cæna exhauſit, t
ſtam operculo ſuo detectam ſi ſeruet, mediam
aqua, mediam oleo (quod paupertas docuit
lactucæ reliquijs transfundere) impleat, lanar
que, in lychnum (aut ingenioſo compendi
foliũ lychnidis) contorqueat, extemporale
lampadem parabit, tota nocte lucentem.
proinde etiam hæc ſupellex de *ouo* poſſit habe
Et credo nec ipſe Cleanthes, ad elucubrandun
alia lucerna vſurus fuiſſet, ſi artem calluiſſet.
Quod ſi ergo in *ouo* lampas quoque ſignifica
tur, immo habetur; in lampade autem vel in
ſtructa, vel neglecta, ſicut & in lucerna (vnde
ſcripta elaborata *lucernam olere* dicuntur) ho
minum aut diligentia, aut ſocordia, velut i
ſymbolo, relucet; & hinc admonemur, eſſe dil
gentes, quia non ſolùm oleum affundere, ſe
lampadem ipſam, delicatam ac fragilem, atten
tè tractare debemus, quam non homini ſucceſ
ſori, ſed ipſi Numini ſumus olim traditurí.

III. Homines porrò eſſe lampades ac lucerna
vaſis teſteis contentas, indicabant *lampades*
medio lagenarum abſconditæ *Iudic. c. 7. 26*. ſæp
enim magnum ingenium, magnus animus, ma
gna fides, ſcientiáque, velut lux & lampas, in vi
li fragilíque corpuſculo, & ſciſſili palliaſtro la
tet; quæ corpore, velut lagena, fracto, in alter
demum vita exſplendeſcet. Ioannes quoq; *era*
lucer-

rna ardens & lucens Io. 5. Tales fuiſſe & alios
ctos, radioli vultus Moſys *Exod. 34. 29*. S.
minici ſtellam in fronte gerentis. *l. 1. c. 1. vi-*
ius. S. Nicolai Tolentini, Nonni, *in Prato ſpir.*
04. S. Thomæ Aquinatis, S. Ignatij, alio-
nque fulgores docuêre. Ita ſupra S. Baſilij,
rtini aliorumque capita, globi ignei, & in-
xia flamma comas lambens, emicuerunt. Vi-
Sur. 1. Febr. Greg. Nyſſ. in Encomio S. Ephram.
mphilochium in comparat. Baſilij & Ephram.
nempe in Eccleſia ſupra candelabrum po-
ndi erant, vt lucerent in medio nationis pra-
Phil. 2. In his quantò maior lux diuinæ co-
itionis, tantò ardentior flamma charitatis.
icem ergo qui non fouent, facilè frigent. *Vi-*
ergo, ait Seruator, *ne lumen quod in te eſt, tene-*
e ſint. Lucernis occidentibus oleum infunde;
tinctis, & fœdè fumantibus, vitam redde.

Sunt etiam quidam ignes fatui, qui non ca- IV.
nt; & ipſa quoque ligna putrida, ac vermiculi
ctu lucent, ſed non ardent. Quàm nitidè mul-
incedunt? quàm fulgent veſtibus Attalicis &
mmis? & tamen ſæpe ſunt *oua* putrida & re-
ieta, lampades vacuæ, nitedulæ, lampyrides,
gna putrida, fatui ignes; in quibus nihil eſt
nis diuini. Nemini enim minùs ſapiunt diui-
a, quàm cui nimis placent humana. *Quidam*
t S. Bern. *ſerm. 3. de Aſcenſ. Dom. ad omnia via*
&

& vitæ huius exercitia, non ſolùm ambulant, ſe
currunt, immo potius volant, vt eis & vigiliæ
ues, & cibi (qualeſcunque) *dulces, & panni*
ues, labores non ſolùm tolerabiles, ſed & appeti
videantur. Alij autem non ſic, ſed corde arido, &
fectione recalcitrante, vix trahuntur ad hæc,
gehennali timore compelluntur.

V. Nempe quia *oleum peccatoris*, oleum diu
gratiæ, & charitatis deſtruit; ocio, inertia, a
diáque pleni ſunt, hoc eſt, remiſſi animi lang
re ad bene operandum, & triſtitiâ de bono ſ
rituali. quale bonũ eſt ipſa beatitudo, & ea q
ad illam conſequendam pertinent, vt fides, ſp
charitas, & ceterarum virtutum exercitia, ip
que præcepta & ſacramenta. Harum rerum n
ſea & faſtidium facit, vt homo triſtetur, ſe
pacem eſſe eiuſcemodi boni, aut ad id eſſe cr
tum, velletque, ad ſe talia bona nihil pertine
Eſt igitur hic languor animo ad cælum nato,
ambulare hoc iter horrenti, quod pedibus p
niones. Naſcitur hæc triſtitia, aut acedia vel
nimio affectu rerum temporalium, & mun
iſtius oblectatione; vel ex horrore laborum
quibus bona iſta ſunt acquirenda. Hic verò i
etiam horror manat ex illo affectu nimio, q
rerum ſpiritualium guſtus amittitur. Gu
enim amiſſo, ſtatim fit res laborioſa; ſicu
diuerſo, *amor improbus omnia vincit*. Vide S. Th
mam *2. 2. q. 35.* Ex

x hac acedia, ſeu incuria (κῆδος enim curam VI.
laborem ſignificat) teſte S. Greg. 31. *Mo-*
. 31. *naſcitur malitia, rancor, puſillanimitas, de-*
itio, torpor circa præcepta neceſſaria, mentisq́;
res illicitas euagatio. Quæ filiæ ſi non ſatis
i afferunt, adde & *mortem* ipſam. Nam *triſti-*
uius ſeculi mortem operatur. 2. Cor. 7. Ob hanc
Virgines fatuæ, & dormitantes à Nuptijs
t excluſæ: nõ enim, quia lampade caruerunt,
nnantur, ſed quia lampades habuerũt ocio-
Omnis enim *arbor, quæ non facit fructum bo-*
n, excidetur, & in ignem mittetur. Matth. 7.
Quid ni? cùm non ſolùm apud Athenien-
, teſte Laërtio *l. 5. c. 2.* & Lacedæmones, teſte
tarcho, *in Solone*, ſed etiam teſte Diod. Sicu-
apud Ægyptios ignaui ſemper deſpecti, ſu-
cti, & apud Ægytios quidem ita miſeri fue-
t, vt qui artem non callerent, qua ſe alere
ſſent, morte, tanquam inutile terræ pondus,
llerentur. Vtinam tollantur & nunc. Qua
rte? olim *de ſtercore boum lapidatus eſt piger.*
cl. 22. 2. hodie quidam cenſent, *ouis putridis*
e lapidandũ, quod contigit, *ſupra Embl. præced.*
morato Prædicanti. Lapidatione ergo tam
nominioſa qui contaminari metuit, lampadẽ
m adornet; excubet; vigilet; ne oſcitando
nſum & nuptias negligat.

Extingui quicunq; ſinit ſibi lampada morum,
Verè oleum atque operam perdidit ille ſuam.

Ovum

Ovum occîdens inexpectatæ mort
admonitio.

EMBLEMA XCII.

NON TANTVM IN OLLA MOR
IN OVO ETIAM LATET.

1. A *p. Sauſeium cum à balineo reuerſus mulſu* *bibiſſet, ouumq; ſorberet*, teſte Plinio *l. 7.* *5 3. mors occupauit*. Vbi mors non eſt, ſi i *ouo* eſt? quod alioquin, ob teſtæ munimentun à veneni periculo tutiſſimum. Quot alij *ducu* *in bonis dies ſuos, & in puncto ad inferna deſce* *dunt? Iob. 21. 13.* apud Iouem pranſi, apud Pr ſerpinam cænaturi, cum Epulone *Luc. 16.* cu Ammone *2. Reg. 13.* cum Holopherne *Iudit* *13*, cum Nabal *1, Reg. 15*, cum Balthaſare *Da*

5, cum

cum filijs Iob. ruinâ domûs ac vino oppreſ-
Iob. 1. vel ebrijs, vel ebrioſis, de cratere ne-
ris, translatis ad eam menſam, *vbi ignis, & ſul-*
ur, & ſpiritus procellarum pars calicis eorum.
. 10. 6.
Thomas Cantiprat. *lib. 2. apum* §. 5. ſcribit, 11.
odam veſpertino tempore, duos ſenes reli-
oſos commeſſatores, cum de more, vt ſe in-
rgitarent, accubuiſſent, alterum eorum, vix
uartum ori bolum admouiſſe, cum interclufis
ucibus, intortíſque horrendum oculis, expi-
rit. Quo ſpectaculo admonitus ſocius, ſed ni-
l territus, ea auiditate perrexit in appoſitas
ſcas potumque incumbere, atque ingluuiem
farcire, vt cum iam penè creparet, nec moue-
e ſe loco poſſet, inſtar beſtiæ, in ſtratum aſpor-
andus eſſet. Nec ipſe diutius vixit, vino antè,
uàm tumulo ſepultus; in quo tantùm cibi &
otus fuerat aggeratum, vt animæ ampliùs non
uiſſe ſpirandi locus videatur. Simile idem *c. 56.*
. 2. refert, quod quibuſdam inter bibendum, de
nimæ immortalitate diſputantibus, eamque
arum credentibus euenit. Nam eorum vnus
tygio veteratori Mercatoris habitu ſuperue-
ienti, animam ſuam, pro aliquot vini vrnis,
endidit. Quem is hilariſſimè bibentem, cum
am ſymposium diſſoluendum eſſet, vnà cum
orpore viuum ad Inferos abſtulit, cum ioco
dicens,

dicens, equo ſibi vendito, etiam frænum deber

III. Et, in faſciculo, vel profanus ſcriptor mul tas comprehendit mortes repentinas, Piniu ſcilicet *cit. lib. 7. c. 53. In primis*, inquiens, *mi raculo ſunt atque frequenti mortes repentinæ, ho eſt, ſumma vitæ felicitas, quas eſſe naturales doce bimus. Plurimas prodidit Verrius: nos cum dele ctu modum ſeruabimus. Gaudio obiêre, præter Chi lonem, de quo diximus, Sophocles & Dionyſius Si ciliæ Tyrannus, vterque accepto tragicæ victori nuntio. Mater pugna illa Cannenſi, filio incolum viſo, contra falſum nuntium. Pudore Diodorus ſapi entiæ Dialecticæ profeſſor, luſoria quæſtione non pro tinus ad interrogationes Stilbonis diſſoluta. Nulli euidentibus cauſis obiêre dum calciantur matutin duo Cæſares, Prætor & prætura perfunctus Dictato ris Cæſaris pater. Hic Piſis exanimatus, ille Roma Q. Fabius Maximus in conſulatu ſuo, pridie Ka lend. Ianuarias: in cuius locum Rebilus pauciſſima rum horarum Conſulatum petijt. Item C. Vulcatiu Gurges Senator. omnes adeò ſani atque tempeſtiui, vt de progrediendo cogitarent. Q. Æmilius Lepi dus iam egrediens incuſſo pollice limini cubiculi. C Aufidius egreſſus cum in ſenatum iret, offenſo ped in comitio. Legatus quoque, qui Rhodiorum cau ſam in ſenatu magna cum admiratione, in limin Curiæ protinus expirauit progredi volens. Cn. Be bius Pamphilus, prætura & ipſe functus, cum à pue*

ro

juæſiſſet horas. A. Pompeius in Capitolio, cum os ſalutaſſet. M. Iuuentius Talua coſſ. cum ſacriret. C. Seruilius Panſa, cum ſtaret in foro, ad tanam, hora diei ſecunda, in P. Panſam fratrem inus. Bebius Iudex, cum vadimonium differri iu. M. Terentius Corax, dum tabellas ſcribit in fo Nec non & proximo anno dum Conſulari viro aurem dicit, eques Romanus, ante Apollinem reum, qui eſt in foro Auguſti. Super omnes C. lius Medicus, dum inungit ſpecillum per oculum bens. Iam L. Man. Torquatus Conſularis, cum cæna placentam appeteret. L. Durius Valla meus, dum mulſi potionem haurit. P. Quintius apula, cum apud Aquilium Gallum cænaret. Denus Sauffeius ſcriba, cum domi ſuæ prãderet. Corlius Gallus Prætorius, & T. Ætherius eques Rom. Venere obiêre. Et quos noſtra adnotauit ætas, duo queſtris Ordinis in eodem Pantomimo Mythico m forma præcellente. Operoſiſſima tamen ſecuris mortis in M. Ofilio Hilaro ab antiquis tradir, Comœdiarum hiſtrione. Is cùm populo admodũ acuiſſet, natali die ſuo, conuiuiumq́ haberet, edita na, calidam potionem in pultario popoſcit, ſimulq́ rſonam eius diei acceptam intuens, coronam è cate ſuo in eam tranſtulit, tali habitu rigens, nullo ntiente, donec accubantium proximus, tepeſce potionem admoneret. Plura ibidem.

IV. Sed non neceſſe eſt, exempla Harpyiæ iſti
aliunde petere, cuius monumenta veſtigiáq
vbique occurrunt; vt miraculi inſtar ſit, int
tot mortes, poſſe hominem mortis obliuiſ
Ex Aſia rediens, inquit apud Ciceronem l.
Epiſt. Sulpitius, *cum ab Ægina Megaram ve
ſus nauigarem, cœpi regiones circumcirca proſ
cere. Poſt me erat Ægina: antè Megara: dext
Pyræus: ſiniſtra Corinthus, quæ oppida quodan
tempore florentiſſima fuerunt, nunc proſtrata & d
ruta ante oculos iacent, cœpi egomet mecum ſic c
gitare. Hem nos homunculi indignamur, ſi qu
noſtrûm interijt, aut occiſus eſt, quorum vita br
uior eſſe debet, cum vno loco tot oppidorum cad
uera proiecta iaceant.* Quis noſtrûm hac ætat
per Germaniam, proficiſcens, & tot villas, d
mos, pagos, arces, & vrbes, laceratas, diruta
proſtratas, ſolóque æquatas, aut exuſtas aſp
ciens, non eandem meritò ſuſcipiat cogitati
nem? Quod his tribus annis Germaniæ cont
git, omnibus aliquando continget Germani
Cademus, neſcimus vbi, neſcimus quando. C
demus, &, heu, nec illud certò ſcimus, ad A
ſtrúmne caſuri ſimus, an ad Aquilonem.
adhuc ſuperbi ſumus? adhuc immortalia od
fouemus, tam mortales? adhuc terram am
mus, in qua tam intuti ſumus, & tot miſeri
obnoxij? Aliter ſenſit, qui dixit *Pſ. 119.5. H*

mihi,

mihi, quia incolatus meus prolongatus eſt! aut *Phil. 1. 13. Coarctor deſiderium habens diſſolui, & eſſe cum Chriſto.* itémque *Rom. 7. 24. infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* Quod profanus Poëta, ſeu Gallus, ſeu Maximianus *eleg. 1.* idem ſenſit, idem dixit his verſiculis:

Solue, precor, miſeram tali de carcere vitam;
Mors eſt iam requies, viuere pœna mihi.

Ovorum collectio vindemiæ mortis admonet.

EMBLEMA XCIII.

CVRRITE DVCENTES SVBTEG-
MINA, CVRRITE FVSI.

1. REm, quam quotannis ludens Germania in compluribus locis, ſpectat, doctiſſi-
mus, & diſertiſſimus Encomiaſtes hi
verbis deſcribit. *Lepidū illud quod intelligo apu
Germanos alibi vigere. Cum poſt eſuriales ferias, a
oua & viſcerationem reditur, in prata exeunt, &
curſu certaturi, oua ſportis efferunt. Centum, ducen-
ta, aut plura, ordine, & paſſus vnius interuallo
in longam lineam locata extendunt. Hæc ſingula itu
reditúq; in ſportam iuxta poſitam properiter infert
meta*

eta antagoniſtæ conſtituta, quam interea curren-
o emetiatur. Certamen eſt, vter celerior ſit; hic
urrendo, an ille colligendo. Sed ſi ouum rumpit,
m collector priusquam abſoluit, victus eſt. Iucun-
um ſanè atq; honeſtum ſpectaculum, quod vt imi-
ri luberet, libentiùs recenſui. Belgæ verò oui tri-
dium quoddam habemus, paſſim, atque inſtitui-
us. Saltant ſinguli, ſeu pueri, ſeu puellæ, gyróſq;
e quadam ducunt. Ouum circulo incluſum, &
nea ſcutella tectum iacet: hanc inter ſaltandum
dibus comprehendunt, & nudato ouo ad numeros
rcumferunt. Cum fecerunt omnia, eodem inuolu-
o rurſus ouum operiunt. Ruptum verò, aut læſum
elut in pœnam ſorbent. Hæc Putean. *or. 20.*

Hic quoque *ouorum* ludus, quid niſi vitæ cur- II.
ntis, & Mortis multos frangentis imago eſt?
unc iſtum mors colligit, nunc illum. Felix
ii interea optatam attingit metam, nec bra-
um negligit. *Sic currite, vt comprehendatis*, ait
poſtolus. *1. Cor. 9. 24.* Alioqui multi quidem
ſtadio currunt, ſed vnus duntaxat accipit bra-
um. Plures & *oua* frangunt, & tempora com-
ırunt; pauciores ita currunt vt in tempore ve-
ant. Quo identidem fugiente, identidem v-
ndum eſt. Monuit Perſius *Sat. 5.*

Viue memor lethi; fugit hora: hoc, quod loquor,
inde eſt.

Ionuit Senec. *l. 2. ep. 24. Quotidie morimur;*

quotidie enim demitur aliqua pars vitæ, & tunc quoque cum creſcimus, vita decreſcit. Infantiam amiſimus; deinde pueritiam, deinde adoleſcentiam, vſque ad heſternum, quidquid tranſijt temporis, perijt: hunc ipſum quem agimus diem cum morte diuidimus. Et ibid. *Quemadmodum clepſydra non extremum ſtillicidium exhaurit, ſed quidquid ante defluxit: ſic vltima hora, qua eſſe deſinimus, non ſola mortem facit, ſed ſola conſummat.* Monuit exemplo Chriſtus *Io. 9. 5.* inquiens: *Me oportet operari opera eius, qui miſit me, donec dies eſt: venit nox, quando nemo poteſt operari.*

III. Vt ergo, qui cum currente certat, *ouis* colligēdis, aut qui in ſtadio decurrit, nuſquam ſubſiſtit, ita fas eſt, nullam vitæ horam, nullū momētum otio tranſmittere. *Ipſe hominis ſeculique auctor*, ait S. Bern. *ep. 254. ad Garinum, quàm diu cum hominibus verſatus eſt, nunquid ſtetit? Et quidem, teſte ſcriptura, pertranſijt benefaciendo, & ſanando omnes. Petranſijt ergo, ſicut non infructuosè, ita non remiſſè, non pigrè, non lento gradu, ſed quemadmodum de eo ſcriptum eſt: Exultauit vt gigas, ad currendam viam. Porrò currentem non apprehendit, qui & ipſe pariter non currit. Et quid prodeſt Chriſtum ſequi, ſi non contingat conſequi? Ideo Paulus ait, ſic currite, vt comprehendatis. Ibi, Chriſtiane, ſige tui curſus profectuſq; metam, vbi Chriſtus poſuit ſuam. Factus eſt, inquit, obediens,*

vſque

ſque ad mortem. Quantumlibet ergo cucurreris, ſi ſque ad mortem non perueneris, Brauium non ap-ehendes, Brauium Chriſtus eſt.

Igitur mors & meta eſt, & incitamentum IV.
ırſus noſtri, non peccabit illius memor. *Eccli.* . 40. nec ſtabit otioſus, qui ſcit illam currere, forte non procul abeſſe. Quid enim facit, cui nga via, & breuis hora reſtat? quem delecta-it aliquid mox deſtiturū? quis negligens erit, ſtante iamiam iudice, & æternitate? Vnde ſa-ıtaris regula S. Bernardi *in ſpec. Monach. In nni opere ſuo dicat ſibiipſi: Si modò moriturus eſ-s, faceres iſtud?* Et fortè modò es moriturus, leò incerta eſt hora, vt ſuſpecta ſit omnis hora: leò iubemur vigilare. *Marc. 13. 35. Apoc. 3. 3.* rgo *quoniam vbique te mors expectat*, ait S. Bern. *Med. c. 3. tu quoque ſi ſapiens fueris, vbique eam xpectabis.*

An non vbique expectat? Samſonem luden- V.
es, inter ſpectacula; filios Iob inter conuiuia; ueros Prophetæ caluitiem obijcientes, in cam-is; Iezabelem in feneſtris; Holofernem in ca-ſtris; Siſaram in fuga; Iſboſet in conclaui; &, ſi rofana placent, Ariſtobulum in balneis, Cæ-ſarem in curia, Carolomannum in venatu, Fri-ericum Imp. in natatu (vide Baron. *An.* 1190.) mors occupauit. Et ſi quiſque ſecum tantùm nnos paucos reputet, quot non funerum, &

ſpecies, & cateruas inueniet? Nempe mors vel ut *oua* colligens, cadauera in tumulos compor-tat; iam hunc à latere, illum ex oculis, alium gremio noſtro abripit.

VI. Et non cogitamus, ſortem proximam ad no venturam? Impedit ſcilicet eam cogitationem hoſtis noſter, ne illa impediat peccatum. Quàm enim potens ſit hoc remedium, aliquot exem-plis docet Climachus *grad. 6.* Quorum vnum eſt de eo, qui iam hora integra pro mortuo ha-bitus, cum ad ſe rediiſſet, remotis arbitris, iiſque omnibus à ſe egredi iuſſis, qui morientem cir-cumſteterant, rogauit, vt fores arctiſſimis vin-culis obſerarent; atque ita poſtquam totos 12 annos ſolo pane & aqua vitam ſuſtentans, nul-li vnquam vel verbulo locutus fuiſſet, obitu tan-dem inſtante, aperiri oſtium permiſit, & viſi-tantibus hoc monito valedixit: *Parcite, fratres, peccare is nunquam poteſt, qui ſeriò de morte cogi-tat.* Scribit Thomas Cantiprat. *l. 2. apum c. 30.* Sacerdotem Niuellenſem Guidonem nomine, in Hannonia, curioſo mulieris aſpectu, ita exar-ſiſſe, vt ipſos tres annos, illius etiam defunctæ excitatum in pectore incendium reſtinguere non poſſet, donec intempeſta nocte ſepulchro illius patefacto, hauſtóque putentis cadaueris fœtore penè exanimatus corruit, fortunato caſu. Nam in grauiorem fœtorem incidiſſet, niſi

ita

a lapſus eſſet. Simile quid refertur *in vitis PP.* *2.n.10.* ſed maximè efficaciam oſtendit huius medij, quod Cotonus *ſer. de morte*, narrat, decatam ſcilicet matronam; quæ è multis pœnitentijs nullam ſe admittere poſſe diceret, mirabiliter mutatam eſſe, ea vnica admiſſa, vt quotieſcunque manus ablueret, ſibiipſi tacita occineret: *Hæc caro vermium eſca erit.* Nihil tam potensin hoc genere, quàm mortis memoria; nec quidquam tam obuium; vt proinde vbiq; mororum noſtrorum remedia habeamus. Quare hæc ipſa eſt in morte vtilitas, quòd proſit ad vitam; & importunitate ſua ſit opportuna. Quis neget importunam, & humano arbitrio non ſubiacentem, vt humanam ſuperbiam ſubigat? Audi Corn. Gallum *eleg. 1.*

Dulce mori miſeris, ſed mors optata recedit:
At cum triſtis erit, præcipitata venit.

Et *eleg. 6.*

Omnibus eſt eadem lethi via, non tamen vnus
Eſt vitæ cunctis exitijq́ modus.
Hac pueri atq́ ſenes pariter, iuueneſq́ ferentur,
Hac par diuitibus pauper egenus erit.
Ergo quod aſtrictum, quodq́ eſt vitabile nulli,
Feſtino greſſu vincere præſtat iter.

Ovorum diſcretio, diuini iudicij exa-
men metuendum docet.

EMBLEMA XCIV.

VENITE AD IVDICIVM.

1. VArij ſunt *oua* cocta à crudis, dura à mol-
libus, bona recentiáque à malis vetuſtiſ-
que diſcriminandi modi. Cruda menſa
impoſita & in gyrum voluta, difficulter, faci-
liùs molliter cocta, dura facillimè circumagun-
tur. Porrò *recentia veteribus plurimùm præſtant*
ait Aldrouand. *l. 14. Ornith. c. 1. quippe optim*
ſunt recentiſſima, vetuſtiſſima autem peſſima: qu
verò in horum medio ſunt, proportione receſſus ab ex-
tremis bonitate, vel prauitate inter ſe differunt. Re-
centia à veteribus dignoſcuntur facillimè. Recenti
plena

na ſunt, vetuſta vt plurimùm circa partem latio-m inania. Vetuſtatis inſuper ſignum eſt manife-ſſimum; ſi dum aperiuntur, vel refringuntur dif-ant, præſertim vitello: contra bonitatis, ſi aper-ouo vitellus integer manſerit, & in medio eius tta rubicunda, velut ſanguinea apparuerit. Idem uctor, *ſupra eodem cap. Quærat quiſpiam*, ait, *ua ratione cognoſcatur, ſi quid ex illis naſciturum t? Certa quidem illius indicia ſtatuere difficilli-um eſſe puto. Tradit tamen Albertus oua incuba-oni idonea quarto die ſanguineas trahere venas. o itaq; tempore ad ſolis radios examinari poſſunt, in quibus venæ apparent, rurſus ſupponi, alia mi-imè. Videat autem quisquis introſpexerit, ſi eadem ie in acutiore parte clara appareant, hoc eſt, vt lin. loquitur, cum purus & vniusmodi pelluceat olor; nam talia ad generationem incepta ſunt; item n quibus galli ſemen tunc non apparet, teſte Varro-e. Albertus ſeptimo rurſus die inſpici iubet, & ſi uid eſt, quod ſoli obtentum non videatur alteratũ, bijci, ceu ſubuentaneum, ac inutile.*

Ariſtoteles *l. 2. de gener. c. 3.* tria inutilium *uorum* indicia adducit, ait enim alijs minora eſ-ſe, & plura numero gigni, quia cum imperfe-cta ſint, minùs augentur, & quia minùs augen-tur, plura numero exiſtunt, denique minus eſſe ſuauia, quia minùs concocta. Nam concoctum in quouis genere ſuauius eſt. Vt autem ad ſo- II.

lem,

lem, ita ad lucernam ardentem *oua* ſolent e[x]plorari. Plin. *l.10.c.54. Quarto die, poſtquam c[œ]pêre incubari, ſi contra lumen, acumine ouoru[m] apprehenſo vna manu, purus & vniusmodi perluce[t] color, ſterilia exiſtimantur eſſe, próque eis alia ſu[b]ſtituenda.* Politiani verſus non impoliti ſunt:

Vocibus interea crebrum ſingultit acutis
Parturiens coniunx, quæ ſcilicet oua ſubinde
Tollit anus, ſignátq; dies, vigilémque lucerna[m]
Conſulit: & Lunæ creſcentis tempora ſeruans
Vt primũ gallina glocit, numero impare ſubdit,
Verſatíſq; diu, ſolers auſcultat, an intus
Pipiat inuolucer pullus, tenerumq́; putamen
Pertuderit molli roſtro, atque erumpere tentet.

Noſcuntur & ex alijs diſcriminibus. Etſi enim *intus omne ouum volucrum bicolor,* tamen *aquaticis lutei plus quàm albi, idq́; ipſum magis luridũ, quam ceteris piſcium; vnus color, in quo nihil candidi. Auium oua ex calore fragilia, ſerpentium ex frigore lenta, piſcium ex liquore mollia, aquatilium rotunda, reliqua ferè faſtigio cacuminata,* ait Plin. *l.10.c.52.*

III. Hæc diſcrimina, & examina ſunt *ouorum*; immo & hominum, qui ſi crudi ſunt, difficillimè ſe ſinunt rotari; in quibus aliquid coctius, verſantur, nullo negotio in omnem partem, dextrorſum per felicitatem, & ſiniſtrorſum per infortunia. Sed & boni à malis, in die iudicij, ſe-

para-

rabuntur,ſicut *oua* inania & vieta, à plenis & rfectis, iudicio lucis. Tunc enim ad amuſſim, ımo ad vnguem omnia, quàm accuratiſſimè igentur, & penſiculatiſſimè, vt examinatur gentum; tunc parua & magna, ad viuum recabuntur; tunc in apricum proferentur abondita tenebrarum. *Scrutabor Ieruſalem in lurnis*, ait ipſe Iudex *Sophon. 1.* Nihil vetat per ruſalem intelligi Eccleſiam, aut animas iuſtas. uare appoſitè S. Bern. *ſerm. 55.* ait: *Quid in ıbylone tutum, ſi Hieruſalem manet ſcrutinium?* uando manet? Reſpondet Apoſtolus *Hebr. 9. 7. ſtatutum eſt hominibus ſemel mori, & poſt hoc dicium.* In quo, *cuncta quæ fiunt, adducet Deus*, t *Eccle. 12. 14. pro omni errato, ſiue bonum, ſi malum illud ſit.* Quid multa? etiam pro verbo ioſo, *Matth. 12. 36.*

Hinc Dauid *Pſ. 118. 120. Pſ. 142. 2. Iob. 31. 4. & u. 23.* Hilarion octogenarius (poſt 70. nnos in ſolitudine conſumtos, ut refert, *in vita us S. Hier.*) hinc Arſenius, *apud Sur. 19. Iulij*, ıoriturus; & S. Hubertus Epiſc. Leodienſis, *ıud eund. 3. Nou.* iudicium tantopere timueınt. Notum eſt, quàm aſſiduè tuba illa ſonuet in auribus S. Hieronymi, cuius *in ep. ad Flont.* illa ſunt, *cunctis diebus ac noctibus operior, ım tremore reddere nouiſſimum quadrantem. Væ ıhi*, ait S. Aug. *Medit. c. 39. miſero, cum vene-* IV.

rit

rit dies iudicij, & aperti fuerint libri conſcienti-
rum, cum dicetur de me: Ecce homo, & opera eius.
Quid faciam tunc, Domine Deus meus, cum c
reuelabunt iniquitatem meam, & aduerſum m
terra conſurget? Ecce nihil reſpondere potero, ſ
demiſſo capite, præ confuſione coram te ſtabo trep
dus, & confuſus.

V. Iudicij memoria remedium eſt tutiſſimum contra peccata. Multi mutarunt remos, cu ad iſtum portum aſpicerent; multi litem perc rarent, niſi vltimum forum iſtud cenſerei declinandum. Quod ſi viri ſancti tam vehe menter timuerunt, quid non erit impijs fac endum? Hinc S. Baſil. *in Pſ. 33. Si quando,* ai *ſenſeris, te ad aliquod cieri peccatum, in mente reuoca nulli mortalium tolerabile Chriſti iudicium in quo quidem præſidet iudex in ſublimi thron aſtabit porrò omnis creatura ad eius aduentum con tremiſcens. Eò ſinguli ſiſtentur examinandi de hi quæ geſſerint in viuis. Eos autem, qui multa perpe ram in vita admiſerunt, horrendi quidam circum ſtabunt angeli ignem expirantes, & vultum noct ſimilem præferentes, pro hominum mœrore atqu odio. Deinde conſpicient barathrum in imum pa tens, impermeabiles quidem illas, ignemq́ obſcu rum, cauſticas quidem vires habentem, luce ver deſtitutum &c. Hæc tu time, & eiuſmodi timor eruditus, quaſi freno quopiam, animam tuam, a*

vitio-

itioſam concupiſcentiam procliuem, *cohibe*. Ini-
ium pondus trutinam; merces mala fide am-
ulantes diem formidant; & multa nox aude-
t, ni inſtans dies minaretur, ſe fraudem de-
cturum.

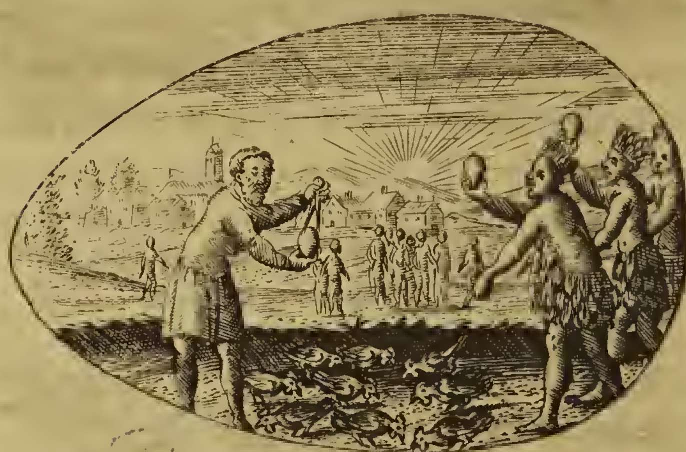
Aſpicis, vt vacuo plenum diſcernat ab ouo
Phœbus, & oſtendat, ſi quod inane fuit?
Ne latitare putes tua crimina, turpis amator;
Soli oſtendetur, quod facis in tenebris.

Ova

Ova indicio, homines iudicio diſcri minantur.

EMBLEMA XCV.

HOC ALBA, AT ILLVD NIGR GALLINA PEPERIT.

1. NOn tantùm luminis arbitrio, ad ſoler & lucernam, *oua* examinantur atque dignoſcuntur. *Traditur quædam ars gal linarij cuiusdam, dicentis quod* (ouum) *ex qua eſſet*, ait Plin. *l, 10. c.55*. Ex Cicerone id habe cuius illa à Nonnio citata ſunt *4. Acad. Vidéſ vt in prouerbio ſit ouorum inter ſe ſimilitudo? Ta men hoc accepimus, Deli fuiſſe complures, qui gal linas alere permultas, quæſtus cauſſa ſolerent, h quum ouum inſpexerant, quæ id gallina peperiſſe dice-*

ſcere ſolebant. Minuta quidem obſeruatio, ſed ob-uiatio, ait Putean. *or. 20. Vel enim aliquid for-e diſcrimen pro natura, aut magnitudine gallinæ at, vel certè in ouis ſingulis aliquid illi diſtingue-nt. quod internoſſe vnusquisque non poterat. De lore quid attinet dicere? non eadem niue omnia al-cant: ſic homines diſtant, ſic ſtellæ lucent, ſic dies ſi diſtinguuntur. In magnitudine & forma idem t. Nam alia aliis manifeſta obſeruatione maiora, it minora ſunt; alia aliis magis minusúe ſiue acu-, ſiue obtuſa; quædam longiora, quædam rotundi-a: his venter tumet, his vertex coarctatur; tan-uam membra videas, putes variari.*

Conſimilem ferè artem tradit Io. Bapt. Por-a *lib. 2. Mag. nat. c. 24. Siquis*, inquit, *cognoſce-e affectârit marem progigni, an feminam, ſic cogno-et. Ariſtoteles ait, & probat Auicenna, ex orbicu-ri breuique ouo mas, ex oblongis acutisq; femina rogignitur, & ſuffragatur ratio. Nam virtutis per-ectio in maſculis ouis æqualiter abit, & continet ex-rema: in oblongis à centro longiùs abit materia, in uo eſt vitalis calor. Nec inficior artificio ingenioq; naſci poſſe.* Sed videndus Albertus Rhodig. *c. 17. 7.* Nam Plin. *l. 10. c. 52.* ita loquitur: *femi-am edunt, quæ rotundiora gignuntur, reliqua ma-em.* Cuius ſententię eſt & Columella *lib.* 1. ſcri-bens. *Cum deinde volet aliquis quam plurimos ma-es excludi, longiſſima quæque & acutiſſima oua* 11.

ſubiiciet, & rurſus cum feminas, rotundiſſima. Ha
qui auiarijs præſunt. Alioqui in prouerbio e
ouum ouo ſimile eſſe. Sed perſpicaces facilè inu
niunt diſcrimen, vt in chartis luſorijs, vt in v
nis, vt in oſtreis, & echinis, apud Iuuen. *Saty*
4. ita & in *ouis*, quod alioquin omnino fugit o
culos, aut palatos exſurdatos ac hebetiores.

III. Quis ergo opera ſua à diuino oculo, & me
ridiana illa luce abſcondet? præſertim in ill
decretorio die, *in conſummatione ſeculi*, quand
exibunt angeli, & ſeparabunt malos de medio iuſt
rum, & mittent eos in caminum ignis? Matth. 2
32. & ſicut meſſor *zizania à tritico? Matth. 13*
40. Nunc quidem in oculis hominum Zizani
latent, inter triticum, & multos fallunt, Deum
non fallunt. Fefellit homines, non fefellit De
um Doctor ille Pariſienſis, de quo Franciſcus Pu
teus Generalis Carthuſianorum *in vita S. Bru*
nonis. Sur. 6. Octob. & alij. In quo exemplo lu
culentè apparuit, quantùm noceat malis, in la
tebris ſuis confidere; aut animo duplici eſſe, ho
eſt, alium præ ſe ferre, & alium in ſe ferre. In
ouis pro monſtro eſt, *δίδυμον* eſſe, hoc eſt, ſub ea
dem teſta luteum geminari; in homine deſij
jam monſtroſum videri, ſi laruam ferat; nimia
enim frequentia & conſuetudo fecit familiari-
tatem. At Deo nulla frequentia præſcribet, neq
vlla conſuetudo excuſationem pariet. Belle

omnia

nnia nouit diſcriminare, etiam quæ nobis di-
rimen non videntur habere: omnibus hypo-
itis laruam detrahet. Penitiùs enim quàm hu-
anus oculus, inſpicit diuinus. Quod non ig-
rauit S. Ambroſius, qui, vt refert, ex eius ge-
s Petr. de Natalib. *lib. 2. c. 36.* in quadam vil-
Thuſciæ diuertens, cum ex hoſpite ſuo intel-
xiſſet, omnia illi ſemper fluxiſſe ad volunta-
m, nec vnquam aliquid aduerſi accidiſſe, co-
itib. ſuis dixit. *Fugiamus actutum, quia Domi-
s non eſt in loco iſto.* Vix abierant, cum terra
ico locupletem illum, omniaque illius abſor-
it. Hæc ſunt judicia Dei miſeros eſſe videntis,
ıos nos exiſtimaremus eſſe felices.

Hos acres Dei oculos timuit Cardinalis il- IV.
Iordanus, cum ad Chriſti judicis tribunal ra-
eretur, de quo Cæſarius *lib. 12. c. 22.* Vtinam
muiſſet, & ille Anachortanus præſul, quem
tenis oneratum vidit in jus duci Elias eremita
ep. Cyrilli ad S. Auguſt. Timuit certè S. Inno-
ntius 3. *lib. 3. de contemtu mundi c. 15.* in hæc
rba erumpens: *O quantus erit tunc timor &
emor, quantus erit fletus, & gemitus! nam ſi co-
mnæ cæli contremiſcunt, & pauent ad nutum eius,
ccatores quid facient? Si iuſtus vix ſaluabitur,
npius & peccatores vbi parebunt? quis enim non
meat Iudicem potentiſſimum, ſapientiſſimum &
ſtiſſimum?* Hæc ille. Quod ſi quis metum illum

vult mitigare, judicet ſe ipſum. *Si nos ipſi dijud*
caremus, non vtique iudicaremur, ait. S. Paul.
Cor. 11. 31. Et Dauid *Pſ. 105. Beati qui cuſt*
diunt iudicium, & faciunt iuſtitiam in omni tem
pore.

V. *Debet enim vniuſcuiuſq; mens*, ait. S. Gregor. *li*
25. mor. c. 6. & cauſſas ſuas apud Dominũ, & cauſ
domini contra ſolicita inquiſitione diſcutere: deb
cautè penſare, vel quæ ab eo bona perceperit, vel qu
mala bonis illius peruersè viuendo repoſuerit. Quo
electi quidem quotidie facere omnino non ceſſant.
Vnde bene Salomon ait: Cogitationes juſtoru
judicia. *Accedunt enim ad ſecretarium iudic*
intra ſinum cordis: conſiderant, quàm diſtrictè qua
doque feriat, qui diu patienter expectat, metuunt i
his quæ ſe egiſſe meminerunt, & puniunt flendo, quo
perpetraſſe ſe intelligunt &c. Ibi aduerſum ſe, quid
quid ſe impugnat, enumerant, ibi ante oculos ſuo
omne quod defleant, coaceruant, ibi quidquid pe
iram diſtricti iudicis decerni poſſit, intuentur, ib
tot patiuntur ſupplicia, quot pati timent, nec deeſt i
hoc iudicio mente concepto omne miniſterium, quo
punire reos ſuos plenius debeat. Nam conſcientia ac
cuſat, ratio iudicat, timor ligat, dolor excruciat.
Quod iudicium eò certiùs punit, quò interiùs ſæuit.
quia videlicet ab exterioribus non accedit. Ita de
quotidiano conſcientiæ examine ac judicio S.
Gregorius. Quod cum tantùm proſit, quomo-

do

poteſt vilipendi, ac negligi ? Nonne ſatius
, talum reponere, & recantare, dum licet?
uid ergo, velut ſtatua in ſua baſi, ita in malo
ni hæremus, qui tam clementi iudicio muta-
poſſumus tribunal tam tremendum? Sed nem-
, vt non eſt cuiusuis dicere, quod *ouum* è qua
gallina; ita difficile multis eſt ſcire, quod o-
s cuius ſit Spiritus. Igitur ſicut experientia ar-
n parit, qua diſcerni poteſt albæ gallinæ *ouum*
am non admodum album, ab *ouo* gallinæ ni-
æ multò candidiore; ita qui aſſueſcit in ſe de-
ndere, atque actiones ſuas ad trutinam vo-
re, condiſcit tandem examuſſim bona à malis
gnoſcere; Quod qui non facit iudicio priua-
& domeſtico, publicè nimis experietur, ac-
ratiorem iudicem id facturum; qui nullo ſe
lore, decipi patietur, & *oua* ex aue, non è ful-
re æſtimabit.

Quid tibi blandiris, bona ſi facis, impie, quædam?
Quando etiã oua niger candida coruus habet.

Ova variè cocta, ſymbola ſunt vario-rum in Inferno, vel Mundo tormentorũ.

EMBLEMA XCVI.

VITASSENT IGNEM, SI NON TAM CRVDA FVISSENT.

1. NIcephorus, qui interpretationes ſom-niorum, ordine alphabeti, expoſuit, & diductiùs Achemetes, *per ſomnium oua co-quere, aut tenere*, ſuperſtitiosè indicium vult eſſ-moeroris. Mihi certè hîc ſymbolum erunt triſti-ſimæ rei, quæ poteſt hominibus accidere. Quo-cum ſæpius iam oſtenderim ſimiles eſſe *ouo*, paulo mox etiam docebo, more *ouorum*, in In-ferno coquendos. Sed priùs aliquot modos *oua* coquendi afferam. Nam varius eſt *ouorm* co-

quen-

ıendorum modus. In Burgundia magirus fuit, ıi integrum conuiuium, & penè ſexcenta ferıla è ſolis *ouis* dedit; ſimilis illi, de quo Liuius *5: de bello Macedonico*, qui vnum ſuem ita ınfecit, vt ex eo multas conuiuiorum varietes confecerit. *Oua igitur elixantur, aſſantur, guntur; in aquis, in prunis, ſub cinere, in feru; tegra, fracta, ſecta ſiue ἡμίτομα, ſeparata, intrita rantur*; quædam etiam *cruda* ſorbentur; quæm *dura*, quædam *liquida*, & *mollia*, hoc eſt, ın multùm decocta, ſed media tantùm matution, quæ *ſorbilia*, vel *coagulata, elixa*, ſiue θὰ vocantur, & meliora ſunt duris, ſiue aſſa, ſeu πνικτοῖς, ſiue *elixatis*, teſte Iſaac *in 5. doctr. p. 17.* Cui ſubſcribit Haliabus *in 5. theorica p. 26.*

Hæc tanquam minùs craſſa citiùs digerunr; ſicut & his ipſis, in aqua calida fracta & decta, meliora ſunt, quia ſine corticibus accutiùs elixantur, in ſua naturali humiditate, per uæ humectationem, cuſtodita, & ſubtiliora ddita. Quin hoc modo etiam ſui odoris grauitem amittunt: licet non pauci maiore appeti ſumant ea, quæ in cortice elixantur. Almanri *in 3. c. 14.* Galeno *in 3. alimentorum cap. ı.* ſunt optima *ouorum* ad alimentum & euıymiam *tremula*, quæ neque dura ſunt, neıe mollia, ſed inter illa duo media. Iſaac *loc. cit.* II.

cit. docet *oua* carbonibus impoſita, & ſine fu
mo cocta meliora eſſe ijs, quæ ſub cinere co
quuntur; *oua* autem frixa, ſeu patellata τηγανις
ceteris eſſe peiora. Aſſerunt medici, apud Pute
an. *or. 20.* in *ouo luteum, quia calidioris aridio
risq́ natura eſt, cum igne comparari & conſtitu
tanquam puriſſimum ſit, & flammam ipſe color lo
quatur. Hinc igitur obſeruatum eſt, vitellum inti
ma caloris facultate facilè percoqui ac dureſcere
tardiùs albumen, quippe frigidum aqueúmq́. Item
ouum igni toſtum citiùs diſſilire, quàm elixũ aqua
iſtic enim vi ignis teſtam velut ferruminari, imm
rumpi; quia difficilem exitum ſpiritus inueniunt
hîc laxari poros, vaporéſque ſine vitio putamini
exhalare.* De qua *ouorum* ruptione, Alexand
Aphrodiſæus *l. 1. Probl. 104. Cur ouum*, ait, *non
quemadmodum cum aſſatur, ſic etiam cum in aqua
feruenti decoquitur, rumpi poſſit? Quoniam ignem
ſine aqua experitur humor. Contentus in eo immo-
dicè recaleſcens copiam ſpirituum parit largiorem,
quæ cum per anguſta exire cogatur, diſrupto oui te-
gumento, exiliat neceſſe eſt. Quod idem fit etiam in
dolijs, ceteriſque fictilibus, ſi priùs, quàm muſtum
efferueat, obdurentur. Adde quòd flamma nimia
teſtam oui corripiens rumpit; quod etiam vaſis ficti-
libus euenit, cum vltra modum torrentur. Qua-
propter ouum plerique, antè quàm igni admoueant,
aqua diluunt, at verò aqua ebulliens paulatim pro*

ſua

ſua mollitudine humores effundit, abſumitq́, relaxando, non ſubitò corrumpit. Hæc ille.

Inuenti ſunt, qui inuenerint artem *oua* in charta oleo imbutâ coquendi; & cuius certum, attonitis ſpectantibus, eſt experimentum, quâ *oua* in filo, velut ferrea ſartagine, coquuntur. Neque enim filum medio circumligatum *ouo* etiam in ardentibus prunis ardet; ſed integrum ipſum, *oua* toſta retrahit; eorum ſcilicet humore per ignem extracto vegetatum. Quo pacto nec ſtanneis ſcutellis, quidquam nocent prunæ, quàm diu in eis liquor continetur, qui flammæ reſiſtens ſcutellas ſeruat illæſas. Quid quod, teſte Plinio *l. 29. c. 3.* in *ouo vis tanta eſt, vt lignum perfuſum ouo non ardeat, ac ne veſtis quidem contactu aduratur?* Norunt & aulicæ Iunones, *ouis* ipſam faciem illitam ſole non aduri. Forſaſſe & Hercules in Oetæo rogo non perijſſet, ſi *ouo* ſe vnxiſſet. Quanquam autem *oua* alias res contra ignem conſeruent, ſe ipſa tamen non ſeruant; & ſæpe cum ſua pernicie alios ſanant. Ab eorum teſta ad dolorem ventris tale medicamentum ponit Serenus: III

Præterea niuei ſterilis teſta vritur oui,
Quæ poſtquam in tetram fuerit conuerſa farinam,
Et calidis potatur aquis, & pota medetur.

Ita ſcilicet ſæpe multi præceptores, parentes, Confeſſarij, Concionatores, Magiſtratus, IV.

alios ab Inferno cohibent, quò ipſi ruunt, & more *ouorum*, coquuntur. Coqui autem impios Mart. Delrio *l. 3. disq. Magic. p. 1. q. 7.* docet dum refert, in quodam Flandriæ loco, tres ganeones, cum totidem proſtibulis, ad mediam vſque noctem Baccho, litaſſe. Id verò noctis cum eſſet, etiam Veneri voluiſſe. Vnus ergo pia, vt opinor, conſuetudine, inter ipſa ſcelera, virtutis memor: *Heus*, inquit, *epulatum ſatis; tempus porrò eſt, vt Deo gratiæ agantur.* Excipit alter: Ego Dæmoni gratias habeo, illi enim nunc ſeruio. Deflenda vox, riſu fuit excepta, ſed mox luendo. A menſa itur ad lectos, & comitantur, quæ non deberent. Nondum obdormierant, cum ecce tibi cubiculi fores, magno tumultu quatiuntur, panduntur. Exhorreſcunt cubantes, & fugere vellent, niſi ab ipſa fugæ via periculum immineret. Nec diu ianua ſtetit ociosè reſerata. Ingreditur mox vir quiſpiam procerus, & ſemigigas. Habitus illi venatorius, aſpectus terribilis, facies atra. oculi flammæ ſimiles, & ſcintillantes. Ponè duo alij comitabantur, his varia culinæ inſtrumenta: quibus in cubiculi medio depoſitis, aggeſtáque materia, ingentem ignem excitauêre. Hic carbones explicat, ille follibus animat; flamma dum ſurgit, venator plus quàm tragico cothurno, toruiſſimo aſpectu, per cubiculum etiam pugnis minaciſſimè

nè iactatis terribiliter obambulat. Tandem, re-
bus omnibus humi apparatis, focóque luculen-
tiſſimè gliſcente ſubſtitit; & ad ſacrilegè iocan-
tium lectos conuerſus: *Vbi eſt*, inquit, *ille, qui
paulo antè mihi gratias tam honeſtas egit? Adſum,
vt & ego illi gratias reponam.* Tanta fuit conſter-
natio, vt nemo omnium auderet reſpondere.
Ergo ſilentibus cunctis, ipſáque euentus expe-
ctatione attonitis, rectà ad blaſphemi illius le-
ctum accedit, & metu ipſo ſemianimem, à le-
cto, & latere meretricis abſtractum, duobus illis
teterrimis cocis tradit, veru per viſcera trans-
figendum, & flammis crudeliſſimè aſſandum.
Quod illi quidem ſtrenuè fecerunt. Dum iſte
eiulabili vociferatione in hunc modum figitur,
dum trementia in veru viſcera ac membra pal-
pitant, dum deſtillante adipe atque omento li-
queſcente, prunæ ſtrident, dum impius ſcurra
toto corpore ſenſim nigreſcit vſtulatus; vena-
tor ad reliquos conuerſus: *Et vos*, ait, *idem me-
rebamini; ſed nunc quidem ea mihi a Deo poteſtas
non eſt conceſſa; concedetur autem breui, niſi breui
vitam corrigatis.* Cum dicto ſpectra omnia di-
ſparuerunt: ſolùm remanſit in buſto ferali, aſ-
ſatum cadauer, non in ferculum, ſed in exem-
plum.

Vti & illud formidoloſum de Presbytero, V.
quod Petrus Cluniacenſis Abbas vberrimè nar-
rat

rat *lib. 1. illuſtr. miraculor. c. 25.* apud caſtrum Liziniacum, in Pictauenſi pago contigiſſe. Vbi Veneris potiùs, quàm Chriſti ſacerdos, anima iam fugiente, ſub ipſum mortis momentum clamare cœpit: *Traditus ſum horrendis tortoribus, igni inextinguibili, cum diabolo, & angelis eius, perpetuò cruciandus. Ecce, ecce, ignita ſartago, plena bullienti adipe, quam coram me tormentorum miniſtri detulerunt, eamq́; ad me frigendum, vndique ſuccenderunt, &c.* Plura ibid. His modis *oua* iſta, ratione prædita, in Inferno incendio, nec mitiùs coquentur. Immo erit vtique longè ibi maior varietas atrocitaſque Tormentorum, quàm ſit in *ouis* coquendis. Varietatem illam & Iliadem malorum, ipſæ ſcripturæ ſæpius exprimunt. Nam præter *pœnam* damni, & carcerem æternum, omnes ſenſus patientur, fœtorem nares; *tenebras exteriores*, & horrenda ſpectra oculi; amaritudinem guſtus; oppr[illegible]a aures; frigus & æſtum ignis totum corpus; & ſtridorem dentium. Et quid non?

VI. Sunt quædam *oua* fracta in aquam effuſa, quæ Itali *diſperdute*, & Germani quoque *oua perdita* vocant: in Acherunte homines quàm verè erunt *oua perdita?* quàm *puncta*, & *agitata?* quàm *ſuffocata?* quàm *tremula?* quàm *toſta? aſſa? tiganiſta?* Longè vtique conſultius eſt, in hac vita, & in fornace tribulationis, aut ſaltem in ſartagine

ine Purgatorij coqui. Hæc enim *oua* in cæleſtem menſam inferuntur, illa Proſerpinæ in cænam, aut Cerbero in offam cedunt. Vtrobique O, O, & *ouum* perpetuò perſonabit. In cælo enim beati dicent: *O quam bonus & ſuauis eſt, Domine ſpiritus tuus in omnibus!* Sapi. 12. 1. Itémque: *O Iſrael, quàm magna eſt domus Dei, & ingens locus poſſeſſionis eius! Magnus eſt, & non habet finem; excelſus & immenſus.* Baruch. 3.24. In Inferno autem æternus clamor erit ille: *O mors quàm amara memoria tua!* Eccli. 41. 1. Certè illud *Hei, hei* nunquam deſinet, quam dolentis & ingemiſcentis vocem Germani ſine aſpiratione exprimentes dicunt Ay/ Ay/ quaſi exclamarent, eiulanteſque quererentur, ſe *ouum* perdidiſſe. Hæc *ouorum Muſica*, iſtud *Hei, hei*, & Ay/ Ay/ æternùm in Inferno, inter ſtridentia flammis *oua* audietur, & nunquam exaudietur. Talis eiulatio fuit, & eſt illius, qui amiſſas voluptates deplorans dixit:

Sed miſeris ſolus ſupereſt, poſt omnia luctus:
Quot bona tunc habui, tot modò damna fleo.

Ova

Ova ſalamandras dantia, docent dam-
natorum corpora in igne duratura.

EMBLEMA XCVII.

VIVERE IN IGNE, MORI EST.

1. S*Alamandra, animal lacerti figura, ſtellatum, nunquam niſi magnis imbribus, proueniens, & ſerenitate deficiens*, eſt, teſte Plin. *lib. 10. c. 67. Huic tantus rigor, vt ignem tactum extinguat, non alio modo, quam glacies.* Qui cap. ſeq. addit: *Quædam nihil gignunt, vt Salamandræ. Neque eſt iis genus maſculinum fœmininumúe, ſicut neque in anguillis, omnibusq́; quæ nec animal, nec ouum ex ſe ſe generant.* In quem locum Iacobus Delecampius Medicus Cadomenſis hæc annotat: *Grauida Salamandra in menſe Martio pede & baculo eli-*

ſa,

i, lactea ſanies ex omnibus corporis partibus, capite, orſo, aluo, cauda, pedibus exiliit, non aliter, quàm c papilla vberis, digitis compreſſa : dum etiam ex iſrupto ventre, plus quàm triginta fœtus adhuc palitantes & in aqua natantes, ac plus quàm triginta ua prodierunt. Ego quidem feminam diſſecui prægantem, tum ouis, tum catulis plenam; aliis inchotis tantùm, aliis iam perfectis, gradientibus, & in qua natantibus: vt falſum eſſe, quod tradit Plinis, nihil eas gignere, manifeſtum ſit.

Porrò Salamandram in igne viuere, ante II. linium tradidit Ariſtot. *5. de hiſt. c. 19.* & poſt um S. Auguſtin. *21. de Ciuit. c. 4. & l. 21. c. 4.* Qua de cauſſa dicitur à Sereno Salamandra *poens, nulliſq́; obnoxia flammis.* Sanè Cicerò *2. de Nat. Deor.* Solin. *c. 17.* Seneca *5. Nat. qq. c. 6.* c Philo *lib. de Gigantibus*, tradunt, in inſulæ Cyri fornacibus, vbi chalcites lapis ingeſtus compluribus diebus crematur, beſtiolas (quas pyauſtas, pyrales, pyrogones, aut caryſtias nomiant) naſci pennatas, magnis muſcis paulo granliores, quæ in igne victitent.

Quidam volunt non adſcribendam frigidiſ- III. imo huius animalis temperamento cauſſam, ed vel occulta id quadam vi, vel denſitate corij, el, quo ſemper madet, lentore fieri, vt flammæ eſiſtat, etſi tandem, lentore illo conſumto, vri oſſit. Quare & Galenus *3. de Temperam. c. 4.*

ſcri-

ſcribit, Salamandram ad certum vſque terminum ab igne nihil pati, vri autem, ſi longior ſpacio illi admoueatur. Quæ opinio vel inde mihi fit credibilior, quòd eadem ſit experientia in ligno *oui albumine perfuſo*. quamuis Dioſcorides *lib. 2. c. 56*, Marſilius *l. 21. Variar. obſeru. c. 23.* & alij putent, id fruſtra credi.

IV. Certè de hominibus, damnatis id fruſtra non creditur; qui non tantùm, ad certum durationis terminum, in igne viuunt, ſed æternùm; ah æternùm, æternùm! Nempe ita diuina vi corpora non pereunt, vt poſſint ſemper perire. & quidem magno numero. Sunt enim impij in corrumpendis aliorum moribus, & augenda multitudine damnatorum fæcundi, ſicut Salamandræ in *ouis* pariendis: cuius & lacteam ſaniem imitantur ſuo veneno, quo dum lactant, mactant. Sed mactant, vt in ipſis ignibus nunquam mortui, ſemper morituri. Itaque Salamandram aſpiciant, quibus difficile eſt credere, *apud plures* illos, qui cum fæce plebis & principibus ſceleratorum in rogum æternæ calamitatis confertim contruduntur, corpus in flammis fore inconſumtum. Qui hanc durandi vim ſerpenti dedit, homini indere poteſt: vt quod Salamandræ eſt natura, peccatori ſit pœna. Qui ſi *ouis* Chriſti eſſe non vult, meminerit, apud Macarium Ægyptium *hom. 14.* referri, in montibus igneis

ani-

nimantes ouibus aſſimiles viuere ac nutriri, & de extractas interire; ita flammis poteſt diui- manus, quos vult alligare.

Aut ſi hoc fabuloſum quis exiſtimat; in me- oriam reuocet, Kunigundas nudis veſtigijs, er candentis ferri pauimentum, ſine combu- ione ambulantes. Ob oculos ponat Ioannem etrum Cardinalem Albanum, qui, vt eſt in vi- S. Io. Gualberti apud *Sur. tom. 4.* & *Vrſper- nſem An. 1088. Baron. tom. 11. An. 1062.* de *Ignei* cognomen inuenit, quòd, cum ſen- m in rogo ſæpius inambulaſſet, ne veſtimento uidem læſo, Simoniacam hæreſin conuiciſ- t. Addat etiam *Chriſtinas mirabiles*, ſine no- à, in flammis verſatas. Addat tres pueros, intra ornacem Babylonis, illæſos. Addat denique nas, muſcas, aliáque animalia in vltionem à eo Ægyptijs immiſſa, quæ teſte Ianſenio alijs- ue, cum ab Ægyptijs igne extirpanda fuiſſent, tiam in medios ignes immiſſa, flammis conſu- i non potuêre, nec ignis in illa vim vllam abuit, quàm diu ita Deus volebat. Hoc verò ametſi in Exodo non narretur, veroſimile ta- nen eſt, id per manus accepiſſe auctorem libri api. qui *cap. 16. 18.* ita loquitur: *Quodam mpore, manſuetabatur ignis, ne comburerentur, uæ ad impios miſſa erant animalia: ſed vt ipſi vi- entes ſcirent, quoniam Dei iudicio patiuntur per-* V.

ſecutionem. Quanquam id nonnulli haud inconuenienter de ignitis ſerpentibus *Num. 21* exponant.

VI. Vixerunt ergo hæ beſtiæ, & illi homines in flammis integri, Deo protegente, cur non viuerent in æterno igne ad Stygem damnatæ Salamandræ, delicatuli illi fortunæ filij, Deo puniente? Viuent, ah viuent, in ipſa morte, & nunquam peribunt, vt poſſint ſemper perire. Quod ſi nolunt, aliam illis repeto artem. Apud Plin. *l. 29. c. 3. ouorum vis tanta eſt, vt lignum perfuſum ouo non ardeat, ac ne veſtis quidem contacta aduratur.* Quod ad certũ temporis ſpaciũ valet, nam humore illo deſiccato, ignis præualet. At qui ſanguine Chriſti ſe ſe per ſacramenta communit, æternùm ab igne ſecurus eſt. O inſanũ, qui non potiùs vult hac vnda perfundi, quàm iſta flamma vri! ah æternùm, æternùm! Quod ne fieret ſancta quædam Salamandra, religioſus ille, apud Thomam Cantipr. *l. 2. Apum c. 30. §. 45.* in ignem ſe coniecit, quò impudicam inuitauit inſidiatricem in Hiſpaniâ. Quis Salamandram non potiùs, quàm Dominicum vocaſſet? in prunis ardentibus iacens illæſus manſit. Quid mirum, quem cupidinis ignis non potuit lædere, nec rogus ille auſus eſt vrere; quem maluit intrare, quàm æternum, heu, heu, æternum, de quo nimis vere dicitur: VIVERE IN

GNE, MORI EST. Itaque ſicut Salaman-dram, in igne, non mori, mirabile; ita homi-nes, in tali igne, viuere, miſerabile eſt.

Frigida vis quædam Salamandram, frigida virtus
Eſt, quæ damnatos viuere in igne facit.
Feruida ſi virtus igitur, tum frigidus ignis;
Frigida ſi virtus, feruidus ignis erit.

Ovum cœli, & hominis in cælum ſub-uehendi ſymbolum.

EMBLEMA XCVIII.

OVA FER, VT POSSIS VENDERE, DIGNA FORO.

1. *H*Ominem qui maximè laudare voluerunt, μικρόκοσμον, *ſiue paruum mundum appellauerunt*, ait Putean. *orat. 20. ſed eiuſmodi ouum eſt, ac poſſis encomij compendio eundem hominem magnum ouum nuncupare. Nam ille vt mundo ſe parem, aut ſimilem reddat, hoc ſe dicit eſſe, quod ouum eſt. Ego penitus ſic exiſtimo, non aliam ob cauſſam cœleſti forma ouum creari, quàm quia ipſum cœlum ouum eſt. E Deorum domo, qua nihil ſublimius eſt, ſimilitudo deriuatur; vt in fragili*

ili teſta diuini aliquid ineſſe credas. Ac ſanè cum nullum animal (quemadmodum obſeruare licet) allina frequentiùs erigat caput, calumq́; ſpectet, indicare ipſa maniſeſtiſſimo videtur ſigno, vnde concipiat. Cœlum videt, & cum non intelligit, implente egocium ſuum natura, fœcundo partu quotidie exrimit. Quod ſi nectare & ambroſia ſuauem & ecuram Diuorum vitam expreſſerunt Poëtæ, pſum quoque nectar & ambroſia *ouo* exprimiur. Nam *etſi omnes omnino cibi in damnum noasq́; verti ſoleant, & veneno infici; tanto tamen celeri ouum, aut omnino ſubductum, aut minùs oboxium videatur. Quid enim? clauſum munitum, & velut obſignatum eſt, atque ipſum pro antidoto alet.*

In *ouo* igitur ambroſia, in ambroſia vita beta ſignificatur. Sed ſanctum quoque ſcelerisq; urum hominem exprimit, ac *mundo corde* præitum, dignumq́ue *qui Deum videat, Matt. 5.* Nam *ob ſolam munditiem cibis omnibus ouum præras*, ait idem auctor: *vt ſuapte natura puriſſimum ſt, ita nec coquentium, nec contrectantium manu nquinatur. Fumo non inficitur, fuligine non amareit, cinere non conſpurcatur. Sordibus arcendis tea à natura circumdata eſt; ſubit ignem, & ſuſtiet; aquam, & arcet; non dehiſcit, non rumpitur; um vim patitur, totum propemodum in teſtam inureſcit. Alia obſonia, quàm varia immunditia* II.

nauſeam faſtidiumq́ pariunt? ab olla & lance vitium trahunt, ſaporq́ natiuus violatur. Quoties aut acres, aut inſipidi, aut crudi, aut aduſti? At ouum etiam ſine ſale ſapit, aut tua manu inſpergitur; ſine igni coctum eſt, ſi recens, & ſorbere placeat.

III. Hæc omnia homini cæleſti gloriâ digno fas eſt accommodare. Sed his omiſſis, quantam ſimilitudinem habet homo cum illo *ouo*, quod vnicum quotannis, ſeiugis equis, è ditiſſima villa, in curru, ad arcem quandam notiſſimam, in Sueuia ſitam, hominum multorum memoria, tributi loco, dicitur ſubuectum? cuius loco in arce dolium vini in currum imponi ſolitum è diuerſis, fideque digniſſimis viris audiui. Quanquam alij, de origine illius moris interrogati (inter quos etiam eſt, qui diu ibi Quæſtorem egerat) nullum talis conſuetudinis ſe veſtigium meminiſſe teſtentur. At facilè potuit cum more ipſo, in recentioribus miniſtris, memoria eius aboleri, quæ, vt fit, tenaciùs viuat in fama ceterorum. Quanquam, mea non intereſt, hiſtoriamné, an fabulam in emblema mihi ſuppeditet antiquitas.

IV. Omnes profectò mortales tributarij ſumus, nec tamen aliud à nobis exigit Deus, quàm nos ipſos, & animam noſtram, quæ eſt theſaurus Dei. *Habemus autem theſaurum iſtum in vaſis fictilibus 2. Cor. 4. 7.* vt *ouo* fragili ſimiles ſimus. Hunc

the-

heſaurum, ſi cælo ſubuehamus, id experiemur, quod Sponſa, quæ dixit *Cant. 2. 4. Introduxit me rex in cellam vinariam.* Ibi enim bibet nobiſcum *de genimine vitis. Matth. 26. 29.* Sponſus noſter, quando *inebriabimur ab vbertate domus illius Pſal. 35 9.* Ibi à ſic ebrijs *per vicos ciuitatis Alleluia cantatur: Iob. 13. 22. Agnus enim, qui in medio throni eſt, reget, & ad vitæ fontes (Apoc. 7. 17.)* deductos *torrente voluptatis potabit. Pſal. 35. 9.* In hac vita cum dulce aliquid bibimus, aliquid de torrente libamus; ibi torrentem ipſum gaudiorum bibemus. Quare non tam in nos gaudiũ, quàm nos in gaudium intrabimus: ut bombyci ſimiles ſimus, volubili ſe nido, ſeu *suo* potiùs inuoluenti, lanugine, aut telâ, vnguium carminatione in vellera, globoſitate ouali, tractâ; in quâ tutiſſimè conquieſcit; alioqui ſymbolum hominis reſurgentis. Plura Ariſtot. *5. Hiſt. c. 19. Plin. l. 11. c. 22. & 23.* Ita ergo & Sancti, in gaudium, quaſi in nidum, aut *suum*, aut cubiculum intrabunt. Hinc quando *Matth. 25. 21. qui quinque talenta acceperat, obtulit alia quinque talenta, dicens: Domine, quinque talenta tradidiſti mihi, ecce alia quinque ſuperlucratus ſum*: dixit *illi Dominus eius: Euge ſerue bone, & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſuper multa te conſtituam, intra in gaudium Domini tui.* Quo pacto inuenti ſunt, nonnulli intemperan-

tes, qui ranæ inſtar, in vino natare, immo mer-
gi & ſuffocari infeliciter voluerunt; ita felicite
Beati in gaudijs natabunt; ſed non niſi poſtqu
ouo ſuo, velut talento, bene vſi fuerint, ac don
Dei verè & reipſa multiplicârint.

V. Ceteros malos, pigros, vltra Epimenidem aut Endymionem dormientes, qui omnem virtutis laborem, ex oculi angulo duntaxat aſpiciunt; inertes inquam, atque *inutiles ſeruos*, ſpoliatos in tenebras exteriores eijci jubebit Dominus: nullam excuſationem pigritiæ admiſſarus. Sicut & inertem filium plexiſſe fertur homo villanus. Quem cum ex Academia redijſſet aliquando filius, magna pecunia, fruſtra & ſine fructu, dilapidata, interrogauit parens, ecquid tandem didiciſſet? Ibi promto reſponſo filius, è tribus, inquit, quinque facere. Quod cum patri placuiſſet, experimentum eius rei videre voluit. Reſpondit filius, breui fore occaſionem eius conſpiciendæ. Commodùm poſtea in menſam inferebantur *oua tria*. Ibi glorioſus Scholaſticus, hem, inquit, Pater, ex his tribus, *quinq;* tibi *oua* faciam. Tum profectò, ait Parens, magnus mihi Apollo eris, & noua veſte dignus. Ita ergo orditur filius: *Nuncquid*, Parens, *vbi tria, ibi etiam duo?* Annuenti, infert, *Hîc ergo quinq; ſunt oua.* Siquidem, *Tria & duo faciunt quinq;: Hîc ſunt tria & duo, Ergo quinque.* Ad tam bel-

lam

um collectionem ſubridẽs Pater, Vt igitur vter-
ue cœnet, ait, ego hæc *tria oua* comedam, tu
uo reliqua cœnabis, quæ ſupputatione tua ef-
eciſti. Ita incœnatus manſit, qui in Academia
liud nihil didicit, quàm *regulam pigri*.

Continget idem omnibus, qui vel dormi- VI.
ndo, vel ociando, ſedendoque ad *cœnam Agni*
olunt peruenire. *Dico vobis*, ait *Luc. 14. 24.*
uòd nemo virorum illorum, qui vocati ſunt, guſta-
t cœnam meam. Et meritò, dignum eſt enim, vt
i quis non vult operari, nec manducet, 2. *Theſſal.*
. *10.* Nuptias Agni adituro, *veſte nuptiali* opus
ſt. *Matth. 22. 11.* Chriſtum à morte rediui-
um, tametſi ſe plurimis præbuerit conſpicien-
um, negat tamen S. Auguſtin. *tract. 76. in Io.*
b vllo impio viſum: verba illius ſunt: *Suſcita-*
um Chriſtum nemo vidit impiorum. Quanto eum
ninùs in cælo videbunt deſidioſi, & ex deſidia
celeroſi? Laborandum eſt igitur in *ouo* ad cœle-
em arcem, & diuinas epulas ſubuectando.
Quod fiet, ſi illud non patiamur vel manu, vel
umo, vel cinere, vel vlla re inquinari, aut ve-
eno infici, aut ferro frangi; ſed, cum gallina,
æpe ad *ouo* ſimile cælum, vultus noſtros attol-
amus. Ita enim ideam concipiemus, vt *ouum*
œleſte ad cœlum afferamus: illo *ouo* feliciùs co-
onandi, quàm lactucas nos ſoleamus coronare,
ut à priſcis ſecto *ouo* coronari ſolitum lacertum

dixerit Martialis. Verùm quia neque crudu
aliquid cœlo dignum eſt, *oui* inſtar, quod vel ig
aſſatur, vel aquis elixatur, multis, *per ignem*
aquam, illuc eſt tranſeundum; ſicut per igne
tres pueri *Dan. 3.* & Nicomediæ viginti Chr
ſtianorũ millia, in Chriſti natali, templo incl
ſa, atque à Diocletiano exuſta. *Niceph. l. 7. c.*
per aquam Iſraëlitæ, *Exod. 14.* per vtrumqu
innumerabiles alij ſancti tranſierunt, dicturi o
lim: *Tranſiuimus per ignem, & aquam, & eduxi*
ſti nos in refrigerium. Pſal. 65. 42. Ita *oua* igni &
aquis cocta cælo inferri; aut cruda priuari me
rentur. Itaque

Dic mihi, quis poſthac precium non æſtimet oui
Ipſa ouo poſſunt ſidera vendi, & emi.

Ova

va Paradiſiacæ auis Beatos ſignifican-
tia, & parturientia.

EMBLEMA XCIX.

NVLLA EST FELICIOR ALES.

GVido Pancirollus in Nouorum reperto- I.
rum *lib.2.tit.1.* ſeu potiùs Henricus Salmuth, *in illius tituli commentarie*, mentio-
nem facit de rara, inuſitatæ formæ, ſed venuſtiſ-
ſima aue, quam Moluccarum incolæ *Monuco di-
ata*, quaſi dicas *Auem Dei*, Luſitani *Paſſaros de
Sol*, Græci *Apodem*; Latini *Auem Paradiſeam*
vocant, vt & Germani, à teneritudine, & ad
ſtuporem bellâ diffuſione plumarum; quæ, co-
metæ inſtar, à paruo capite, & à prima ceruicis
vertebra, ac vel ab ipſo initio roſtri (quod
ma-

magnitudine, & forma ſimile hirundini) i
cipiunt in longum molliſſimúmque, & ſemp
latiorem cincinnum ita explicari, vt totum co
pus, quod coturnicem mole vix æquat, pelluc
da lana, ac velut ralla veſte abſcondant, & au
aliud nihil, quàm plumarum colore luteo, pu
riſſimi auri modo ſplendentium, quà ceruic
lam ſubtexunt; & quà mentum tegunt, mirific
viridantium pennarum faſciculus, aut ala qua
dam volitans eſſe videatur. Neque enim al
conſtat, cum tota illa vel lanea, vel plumea ve
ſtis, ſit pro alâ.

11. De hac ergo *Dei, Solis*, & *Paradiſi aue* ille hæ
habet. *Io. Hugo à Linſchoten, in Moluccæ inſulis
Aues has reperiri ſcribit; quas tamen nemo viua
viderit. Mortuæ enim duntaxat & exanimes ex
alto decidunt, ac inuentæ apud iſtos populos in ma-
gna habentur veneratione. Aduerſus ſolem volan
continuo in aëre, nullo terræ, dum viuunt, conta-
ctu. Apodes quippe ſunt, ſine alis, capite tantùm &
corpore, verùm cauda maximè conſtantes. Quæ lon-
giores pennæ in cauſâ ſunt, vt mediocris putentur eſ-
ſe magnitudinis, cum corporis mole ſatis ſint paruæ.
Quibuscum eleganter conuenit Io. Langij deſcri-
ptio* (inquit *lib. 3. ep. Medicin.*) *aues albicantibus
plumis inſignes, nuper ex nouis inſulis ad nos in Eu-
ropam delatæ, Apodes: quæ cum pedibus careant,
mutuo amplexu, roſtro repando, ſe ſe in aëre librant*

pen-

*ndulæ; ſibiipſis incubant, defeſſæ teneriorem ar-
ris ſurculum amplectentes, oblongioribus caudæ
nnis pendulæ quieſcunt. Harum duas, marem nem-
& fœminam Dn. Doctori Paludano ad ornatum
Muſei ipſius obtuliſſe ſe ait Linſchotanus.* Nos vi-
emus quotidie in magnatum pileis. Pergit,
aulò poſt, Salmuth: *Conſtat ex maris dorſo fila
mina, nigra, cornuum inſtar, vtrinque in rectũ
tenſa prodire: quorum vſum peritiores rerum na-
ralium eſſe exiſtimant, vt femina dum oua parit,
eodem dorſo cauitatem efformante, iſtis vinculis
ari alligetur, atque ita in illo pullos excludat.*
Cauſſino, infra cĩtando auis hæc *terram viuã
nunquam tangit. Rore veſcitur. Nauim quantum-
is celerem circumuolat.* Eius plumis, immo toto
orpore *reguli Machometani pro criſtis vtuntur,
sq; ſe tutos in bellis, exiſtimant.*

Ab hac Aue ſymbolum deſumit Ioachim. Ca- III.
nerarius Ioachimi F. *Centuria 3. Emblem. 43.*
n eos, qui, rebus terrenis fluxiſque ſpretis, ad
œleſtia æternáque toto ſemper ſe animo con-
iertunt. Appoſitè ſanè. Nam huic aliti, per om-
ia, æquiparantur diuina ſpeculantes: ſed quia
præcipua diuinorum contemplatio eſt, velut in
ltero orbe, in cœlo, inter beatos; illos ipſos
eras *Dei & Paradiſi*, & *Solis aues* meritò voca-
ieris. nam plus quàm aquilino intuitu *aduerſus
olem volant continuò*, dum non modò inſatiabi-

li

li aſpectu Chriſti, qui *in ſole poſuit tabernaculu* *ſuum Pſ. 18.6.* clariſſimum atque glorioſiſſim corpus, ſed etiam Deum ipſum, *qui lucem inha bitat*, nobis nunc *inacceſſibilem, 1. Timoth. 6.1* inconniuente oculo, &, lapidis inſtar, immot mentis acie fixiſſimè intuentur. Hæc illoru vita, hæc lætitia, hæc beatitudo eſt, rapi in illa diuinitatem; & illum ſolem iuſtitiæ, illum fon tem lucis, illum ſplendorem gloriæ, ſine inter miſſione, contemplari. Si enim tanta in terri voluptas eſt, ſpectaculis intereſſe, quodnam ma ius ſpectaculum, aut ſublimius, aut pulchriu poteſt optari, quàm videre omnia videnten Deum? & habere omnia bona continentem bonitatem?

IV. Quare facilè eſt Diuis ſine terræ contactu viuere; & terrenas venuſtates contemnere, imm nec fieri poteſt, vt non contemnant nauſeent que ſummis illis gaudijs ſatiati. Proinde, lice & ipſi ſint corporis aliquando gloria veſtiendi, eáque pulcherrima, tamen toti plumei, & è ſpiritu, aláq; velut vnicæ mentis in Deum euolantis conſtare videbuntur. Neque pedibus etiam indigebunt ſuſtineri, totis membris agiles. In ſolis, non iam Moluccis, ſed *fortunatis*, floridiſque illis cœli *inſulis* reperiuntur: neque à nobis in his terris ſæpe conſpiciuntur, vt ad eos videndos & ipſi tendamus; & quaſi *apodes* terram

m tangere deſinamus, atq; ita in *Paradiſi aues*
utemur, illis meditatione colligati, vt nobis
a ſua, deſideriáque imponant, è quibus aues
e, *cœlo*, *Paradiſo*, *Deo* dignæ excludantur.
on poteſt enim fieri, vt qui ſeriò cœleſtia, Di-
orum imitatione, expendunt, terrena quæ-
nt, quæ ad cœlũ æſtimata, ſunt puncti inſtar.
Hinc S. Ignatij vox eſt: *Heu quàm ſordet ter-* V.
, cum cœlum aſpicio? Nempe poſſunt & in ter-
s eſſe, qui *aues Paradiſiacas*, ſi non felicitate,
ltem virtute ac voluntate imitentur (ſed à
ngè, atque imperfectè) vt *oua* auem. Neque
nim tam plenè poſſunt concupiſcere, quæ ple-
è nondum aſpiciunt, aut cognoſcunt. Quo-
rca interroganti ſorori ſuæ: *Quid tandem cœ-
ſtis gloria eſſet?* reſpondit D. de Aquino Tho-
as (ut *in vita eius 7. Martij* refert Ribadenei-
) *Antè, quàm tu ipſa illam merearis, à nemine,
æ ſit, intelliges.* Quod ipſum cecinit auis illa,
tertium cœlum rapta, quæ gaudium illud
ncepit, cuius vt deſideria in nobis, velut *oua*
neret, dixit *1. Cor. 2. 9. Oculus non vidit, nec
ris audiuit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præ-
rauit Deus ijs, qui diligunt illum.* Quod ipſum
uoq; cantauerat altera illa Paradiſi auis Iſaias
*46. A ſeculo non audierunt, neque auribus per-
perunt: oculus non vidit, Deus, abſque te, quæ præ-
raſti expectantibus te.*

Præ-

VI. Præparauit locum, præparauit coronam, præparauit gloriam. De loco ait Baruch. *3.24 ô Iſraël, quàm magna eſt domus Dei, & ingens locus poſſeſſionis eius! Magnus eſt, & non habet finem: excelſus, & immenſus. Et erat ſtructura muri eius*, ait Io. *Apoc. 21. 2. ex lapide iaſpide*, &c. De corona & gloria, Auguſtin. *c. 21. Soliloq.* verba ſunt: *Si, mi Domine, pro hoc corpore ignobili, & corruptibili, tam magna & innumera beneficia præſtas, à cælo, & aëre, à terra, & mari, &c. qualia, quæſo, & quàm magna, & innumerabilia erunt illa bona, quæ præparaſti diligentibus te, in illa cœleſti patria, vbi te videbimus facie ad faciem? ſi tanta facis nobis in carcere, quid ages in palatio? ſi tanta ſolatia in hac die lachrymarum, quanta conferes in die nuptiarum?*

VII. Tales cogitationes Angeli, velut Paradiſiacæ aues hominibus ſanctis ingerunt, vt in eis velut item Paradiſo deſtinatis auibus *ouum*, hoc eſt ipſum cœlum excludant, pariantque deſiderijs pijs excitatis, & vanis procul relegatis. Qui enim futura diſcit æſtimare, nequaquam illud vſurpat: *In præſens oua, cras pullis ſunt meliora.* Et quanquam certa incertis, hoc eſt, præſentia oua futuris pullis, ſæpe in hac vita prudenter præferantur: nihil tamen ſtultius eſt, quàm vitam præſentem futuræ ante ferre. Qua de cauſſa rectè S. Hieronym. *ep. 22. Euſtochium* ſic alloquitur:

ur: *Quotiescunque te vana ſeculi delectauerit am-*
tio: quoties in mundo aliquid videris glorioſum,
d Paradiſum mente transgredere: eſſe incipe, quod
itura es; nempe auis Paradiſi.

Nicolaus Cauſſinus *in Polyhiſtore lib. 6.* IIX.
ymb. 78. Monocodiatam ſcribit, *in aëre, abſq;*
ido, abſq; arbore, abſq; ſaxo, aut altero fulcimen-
o, nidificare, & oua parere in dorſo maris ſui com-
aris, ibique fouere, & excludere: nunquam vllo lo-
o conſidere, ſemper in aëre ſubſiſtere: aitque non-
ullos putare, apud veteres, eſſe Rhynthacem,
uius Plutarchus meminit in Artoxerxe. Vbi ſic
oquitur: *Naſcitur apud Perſas exigua auis, quæ*
mni caret excremento, habetq; omnia inteſtina
adipe differta: vnde vento arbitrantur, & rore hoc
animal viuere. De quo verè dici poteſt:

Sæua nec humani patitur contagia mundi
Par volucer ſuperis.

Subijcit poſtea Cauſſinus, ex Geſneri tabula, de Paradiſea aue ſequens poëma, planè aue hac dignum, & in multas ſimilitudines aptum.

Vos ô, queis cælum domus eſt, quos fortior aura
Numinis ardenti ſuſpendit in æthere niſu, IX.
Heroës, pretioſæ animæ, mortale ſonantem
Si licet in veſtras muſam deducere laudes,
Huc ſpectate Apodem; vobis natura laborat,
Atq; opere in pulchro partem facit, hoc quoq; nomen
Indus alit, Phœbi Indus amor, cui prima Deorum

Munera, & Eoæ cuſtodia credita gazæ.
Nec verò tantùm vnigenâ ſe Nilus alumno
Iactârit, licet ille ſibi poſt fata ſuperſtes,
Inter odoratas Arabum de meſſe fauillas;
Hauriat è buſto natali funere vitam.
Ac licet aut roſtro chelidon, aut mole coturnix
Par fuerit, tamen & pennarum ſyrmate longo
Creſcit in immodicum, quantus Iouis armiger ales:
Titanum furias, ſæuumq́ Capanea letho
Fulminat, aut Phrygios Domino tranſuectat amores.
Principio enodes ceruix lentatur ad alas
Luteolas fuluo rutilat criſpata metallo,
Sic color in pretio eſt. infernè virentia currit
Cyaneum per menta decus, Thaumatida ceu cum
Roſcidus aduerſo percuſſit Delius aſtro.
Excurrunt alæ in caudam tenuiq́ receptum
Transmittunt ſub nube diem, nam fuſcus incrrat
Splendor, clementiq́ faces demitigat vmbrâ.
Diſcolor interea primo ſub tegmine pluma
Vellus agit, magnoq́ minor ſe lumine veſtit
Aſtriferum miſſura iubar, blattamq́, crocumq́,
Camporumq́ oculos, voſq́ alba liguſtra, tuasq́
Obſcurat, Narciſſe, comas. iam vilior aura
Ceſton habet, vinciq́ dolet Cadmeia torquis.
Plus etiam ordo placet; natiuum circinat orbem
Neſcia curuari, tergoq́ immobilis hæret.
Iliacâ talem clypeum de cæde reportat,
Æacides, & adhuc iaculis pendentibus horret,

Qua-

Qualis cæruleos caudæ ſtellantis honores
Explicat aprico volucris Iunonia Soli.
Iamq́; ſuperſtitio Scythicis adiuncta tyrannis
Circum mille fremant acies; & ferreus imber
Pila rotet; ſperant humanis inuia telis.
Pectora, & hoſtili certos de ſtrage triumphos,
Si criſtis aſſurgat Apus, galeamq́; coronet.
Nec minor eſt virtus: celeres præuertitur Euros
Aëra per liquidum: prono ratis æquore currat,
Læta laborantes impellant carbaſa venti,
Scilicet anteuolat puppes, & remige pennâ
Hoſpita venturo præſignat littora nautæ,
Tellurem preſſiſſe pudet, frondoſa ſub auris
Eligitur Dryas, hîc tectum paruúq́; penates.
Incumbit ramis, & caudâ prenſat obuncâ,
Obſequio fugiente pedum; cæloq́; propinquus,
Matutina bibit roranti ex æthere mella,
Relliquias diuûm: menſis cum Aurora remotis
Faſtidita legit, miſtamq́; vapore caduco
Ambroſiam, latè mortalibus impluit ægris.
Hinc illa aërij mellis cæleſtia dona
Et non imparili diſtentæ nectare cannæ
Fortunatorum nemorum; quà primus in orbem
Circulus it, mediæ dirimens confinia lucis.
Si quando dulces ad vitæ lumina pullos
Eniti, fragiliq́; dedit committere cruſto
Caſta Venus, non furtiuo de ceſpite nidus,
Aut lutea aſſurgunt libantibus æquora pennis

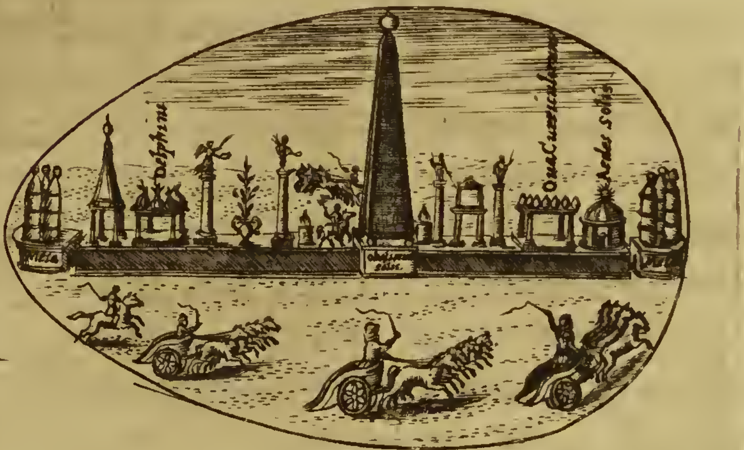
Mœnia; compoſiti ſed mas ſinuamina dorſi
Subdit amans, viuaq́; thorum de tergore plumâ
Et pater, & natale ſolum, facit: hîc pia coniunx
Spemq́; metumq́; locat, curui tum fornice ventris
Incubat, & ſimili reddit ſe prole parentem.
Dicite terrarum Domini, quos matre cadentes,
Excipiunt Indo Bithyna cubilia dente,
Quis Cæſar cunis vnquam tam mollibus infans
Vagijt, aut Graiâ qui Porphyrogennitus aulâ
Sarrano meruit nomen ſuſceptus in oſtro?
Ne tamen incurrat violento flamine Corus,
Dilectasq́; euertat opes, mas licia caudam
In gemina extendit, multoq́; volumine circum
Implicat impoſitæ ſocialia membra maritæ.
Æole, ſi quis ineſt ventis fauor, Æole ſi qua
Ius habet in ſuperos pietas, ô parce quietos
Sollicitare thoros! Notus hæc vt pignora perdat
Crudelis? thalamo iungat ferale ſepulchrum
Atque animam teſtâ triplicem peſſundet in vna
Crudelis? prolem per amica ſilentia fingit
Alcyone, & mediâ vitam de morte reportat,
Et meruêre Apodes, Apodes meruêre necari?
Sed ventis loquor, vnde ſciant miſereſcere venti?
Ite feri, effractis, ruite, exundate, cauernis
Vna omnes, quatite horriſonis ſtridoribus alas,
Vos mea ridet Apus, veſtri ſecura furoris
Vincula nectit Amor, nodoq́; arcanus honeſto
Copulat alituum par nobile, nobilis ales.

Ova

Ova metæ, meta cæleſtis gloriæ monimentum.

EMBLEMA C.

SIC CVRRITE, VT COMPREHENDATIS.

ONuphrius Panuinius Veronenſis *de Ludis Circenſ. lib. 1. pag. 33. Metarum*, ait, *locatione terminum ac mundi finẽ deſignari* I.
…oluêre, ab eo, quòd aliquis emenſus finis ſit, ſiue vt …militudinem Orientis, Occidentisq́ſolis repræſen…rent. Ita Iſidorus l. 18. Oua verò ſuper metas loca… in Caſtoris Pollucisq́ honorem addita fuêre, quòd …os cygni ouo editos ex Ioue veteres ſcripſerunt; qui…s etiam (vt dixi) primò à Mercurio equos diſtri…tos fuiſſe, docet Steſichorus. De ouis Tertullianus:

Oua (inquit) honori Caſtoris & Pollucis adſcribunt qui illos ouo editos credendo, de cygno Ioue non eru beſcunt. Et infra *pag. 34. & 35. Iuxta ſingul. metas Columellæ aliquot erant trabeculæ ſuſtinentes, quibus per ſingulas circuitiones agitatorum, Circenſium miniſtris quibusdam ſingula oua, & del phini erigebantur, & omnia curricula ſeptem oui* (ex vna parte) *& totidem* (ex altera parte, ſe ad primã metam) *delphinis erectis* (ſeptem enim metas conficiebant, ſeptemque ſpacia decurrebant) *annotabantur. Caſſiodorus: Nec illud putetu irritum, quòd metarum circuitus ouorum erectionibus exprimatur, quoniam actus ipſe multis ſuperſtitionibus grauis, oui exemplo geniturum ſe artem aliquam profitetur, & ideò datur intelligi, volitante atque inconſtantiſſimos inde mores naſci, & quos auium matribus aptauerunt.* Denique *Dio lib.* XLIX. *ſcribit, Agrippam, quum videret, errare homines in Circo, propter circuituum numerum, delphinos, & ouata opera poſuiſſe, quibus curſuum circuitiones, & conuerſiones extenderentur.* Plura de hi ouis Varro. *l. 1. de re ruſt.* & Liui. *lib. 15.* E quibus luce meridiana clarius eſt, *oua* in circo poſita fuiſſe, ad notas curriculis numerandas.

II. Quid quod Circus ipſe, ſeu Hippodromus Soli conſecratus *in oui lineam flexit aurigationem, vt toties ouum eſſet, quoties curreretur? Quin* Amphitheatrum quoque *tam ſpacio, ſiue arena,*

quàm

quàm cuneata mole in oui formam circumſcriptum fuit. Ergo vbique *ouum*: & theatrum, & circus, & aurigationis linea, & meta, immo & ipſe homo cum complicatus in vtero ſedet, & pleraque in homine ſenſuum inſtrumenta, vt oculi, aures, os, lingua, ipſum caput, quod à vertice velut planiore faſtigio in mentũ acuitur, manus, vngues, cor, ventriculus, denique *nuces*, ait Putean. *Or. 20. glandes, pyra, pruna, corna, mora, & id genus, ouum referunt, aut imitantur: vt non fruſtra Empedocles arborum fructus oua appellàrit*. Folia quoque, & margaritæ Romanis elenchi dictæ, ob longitudinem faſtigiatam; & res infinitæ, ſiue in naturæ, ſiue in artium theſauris, *oui* figuram exhibent.

Quorſum hæc tot *oua*, aut *ouorum* vbique occurrentia ſimulachra? In hoc mundo, velut in Circo, aut Theatro verſamur. Quin *ſpectaculũ facti ſumus, mundo, & Angelis, & hominibus*. *1. Cor. 4. 9*. Immo ijs, qui in ſtadio decurrunt, Apoſtolus ipſe nos comparauit. *1. Cor. 9. 24*. Quare, velut in Circo *oua* Caſtorum juxta metas, ita hæc vbique vel *oua*, vel *ouorum* ſimulachra ſtatuuntur, vt & ſciamus, notari omnes circuitiones noſtras, & finis atque metæ nuſquam non recordemur. Vehementiſſimus currenti ſtimulus eſt, brauij cupiditas, quæ aſſiduo eius aſpectu incenditur; neque ſuſtinet cunctationes, aut ad III.

plenilunium negotia differentes. Auidus ſimu cum aurora conſultat. Facilè amittit coronam lentus & procraſtinator. Quare & Paulus *1. Cor. 9. 24.* ait: *ſic currite, vt comprehendatis.* Atque, vt ad curſum faciat expeditos, addit: *Omnis autem, qui in agone contendit, ab omnibus ſe abſtinet, & illi quidem, vt corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam:* eamque non vnicam tantùm, ſed multiplicem. Nam, ſicut quamlibet circuitionem agitatorum, *erectione oui*, notabant & numerabant Romani: ita omne opus bonum notat Deus, in cælo coronandum. Dicet enim: *Venite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum à conſtitutione mundi. Eſuriui enim, & dediſtis mihi manducare &c. Matth. 25.* Item: *Omnis, qui reliquerit domum, vel fratres, aut ſorores &c. Matth. 19.*

IV. Hæc *ouorum erectio*, & promiſſio præmiorum, quaſi acclamatio quædam eſt adhortantis, & dicentis: *Surge, propera. Cant. 2. 10. Si tibi vir grauis atque laudabilis,* ait S. Cyprian. *ep. 9. de mortalibus, aliquid polliceretur, haberes pollicenti fidem: nec te falli, aut decipi ab eo crederes, quem ſtare ſermonibus atque in actibus ſuis ſcires. Nunc Deus tecum loquitur, & tu mente incredula perfidus fluctuas? Deus tibi de hoc mundo recedenti immortalitatem, atque æternitatem pollicetur, & dubitas? hoc eſt Deum omnino non noſſe.* Multos autem

du-

dubitare, aut fluctuare, claro indicio eſt, quòd in circo non properent, in theatro ſileant, in ſtadio conſiſtant, aut alienis ſoleis velint decurrere. Si enim palæſtritæ verbera, ſi vim luctatores, ſi inediam curſu certantes, ſi aurigantes agitationem & lapſum, ſi miles & tela, & ignes, ſi colonus pondus diei, & æſtum, ſi venator frigora, & pluuias, & grandines, ſi mercator ipſius maris ſexcenta pericula ſuſtinet; ſpe lucri, prædæ, meſſis, ſtipendij, brauij, præmij, aut coronæ; quis credat, vllum ceſſatorem verè credere, aut ſperare æternos honores, æternas opes, æterna regna? quę verè ſperata, vel plumbeo pectori alas eſſent additura.

Quamobrem meritò aliàs laudatus Thomas Morus, in carcere, ab Aloyſia vxore ad inconſtantiam ſollicitatus, vt vitæ huius bonis diutiùs frui poſſet, teſte Nicol. Sandero *lib. 1. de Schiſm. Angl.* eam interrogauit, quàm diu exiſtimaret, ea bona poſſe durare? Cúmque illa reſpondiſſet: Facilè, ſi Deo ita videretur, viginti adhuc annis illum bonis ſuis, & promiſſis honoribus frui poſſe; faceſſere eam juſſit, & ſtultam appellauit mercatricem, quæ id ageret, vt maritus ſuus viginti annorum breuitate æternitatem commutaret, ad quam, non viginti, ſed multa annorum millia nihili eſſent æſtimanda. Vitæ igitur curſum felici morte abſoluit, cum, ad V.

præmium currenti propoſitum, oculos adiecit; neque jam pyrum pyro, aut vuam poſt vuam ſuccedere; ſed per niues ac hyemes ad vernas amoenitates eundum eſſe cogitauit. Quod & Moyſes fecit. *Aſpiciebat enim in remunerationem. Heb. 11. 26.* Sicut & S. Capraſius, qui, vt eſt *apud Sur. 20. Octob.* viſa cæleſti corolla, quam capiti S. Fidei in medijs flammis incendijſq; exiſtenti Angelus imponebat, mirificos animos ſumſit ad martyrium ſubeundum. Quid quòd hæc res etiam ipſos Ethnicos, primùm ad religionem, deinde ad omnia extrema, pro religione, ferenda inflammauit? Ita enim Theophilus miſſis duntaxat à Dorothea floribus ac pomis, hyeme natis, de cælo coniecturam fecit, & martyrem martyr eſt ſecutus, quam antè ſarcaſmis ſequebatur ad mortem euntem. *Sur. 6. Feb.*

VI. Nec alia res magnum illum Chriſti heroem Adrianum cepit, & in tantum fortitudinis culmen produxit. Quippe cum 28. annos natus eſſet, necdum ſciuiſſet, quid nomen ſecum ferret Chriſtianum, vidit admirabilem Martyrum in crudeliſſimis ſupplicijs patientiam, conſtantiam, fortitudinem. Quam cum attonitus ſpectaret, non potuit omittere, quin interrogaret, Quid ſe tam atrocibus tormentis ſperarent conſecuturos? Cui cum illi reſpondiſſent: *Speramus bona illa, quæ oculus non vidit, nec auris audiuit &c.*

dixiſ-

dixiſſes de cælo tactum Adriani animum, ita repentè accenſus Chriſtianæ religionis amore flagrauit; neque verò cæleſtibus illis bonis inhians dubitavit & ipſe, pro Chriſti nomine eoſdem agones ſubire, atque acerbiſſimos, toto corpore in fruſta diſſecto, ſuſtinere cruciatus.

Et *nonne melius eſt*, ait S. Hieronym. *ep. 22. ad Euſtoch. breui tempore dimicare, ferre vallum, arma ſumere, laſſeſcere ſub lorica, & poſtea gaudere victorem; quàm impatientia vnius horæ ſeruire perpetuò? Nihil amantibus durum eſt; nullus difficilis cupienti labor eſt. Reſpice quanta Iacob pro Rachele pacta vxore ſuſtinuit.* Ac iterum. *Amemus & nos Chriſtum, eiusq; ſemper quæramus amplexus, & facile videbitur omne difficile: breuia putabimus vniuerſa, quæ longa ſunt: & iaculo illius vulnerati, per horarum momenta dicemus: Heu me! quia peregrinatio mea prolongata eſt à me. Non ſunt condignæ paſſiones huius temporis ad futuram gloriam.* Et quando etiam Euripides dixit: *Ex felicibus nullum putate beatum ante metam*; neque ipſa quidem huius temporis felicitas ad beatitudinem eſt æſtimanda. VII.

Ad quam vt nos identidem extendamus, ijs, quæ retro ſunt, obliuioni traditis, nos Meta, Metæ *oua*; *ouorum* omnia admonent: immo & ipſa de *ouis* Somnia. *Somniauit ſeruus quidam*, ait Or. 20. Put, *ouum ſibi ab hero, ſed coctum tradi:* IIX.

quod

quod ille ſic accepit, vt nucleo vteretur, putame[n] abijceret. Quid factum? Prægnans hera erat, & mox filium enixa, è puerperio periit. Seruus igitu[r] infanti nutricius datur, qui tum demum intellexi[t] mulieris grauidæ imaginem eſſe, cocto maturitatem fœtus deſignari, maternum corpus vita deſtitutum pro putamine habitum. Hoc ſomnivm, apud ſeruos Dei, non eſt ſomnium. Hi carnem, prægnantis; Spiritum, filij inſtar, habent. Corpus illis pro putamine, anima pro nucleo eſt. Libenter igitur corpus in ſepulchrum abijciunt, dummodo cælo matura anima, per huius vitæ ſtadium feliciter delata, & inter tot pereuntes ſeruata, non talaribus Mercurij, non Pegaſi alis, non eſſedo Triptolemi, aut Cereris vehiculo; ſed ignea fidei, ſpei, & charitatis triga, velut Eliæ curru, ſurſum rapta euolet ad æternitatem.

FINIS.

Omnia ad maiorem Creatoris, Redemtoris, Iuſtificatoris, & ſummi Iudicis gloriam.

INDEX RERVM ET VERBORVM.

Prior numerus Emblema, poſterior numerum marginalem Emblematis ſignificat.

ABbreuiatum Verbum diuinũ, in quantum? 14. 7.
Abrahæ hoſpitalitas. 24. 5. obedientia. 17. 3.
Abſcondere oua, & alia quædam, quàm utile? 35. 1. & 36. 1.
Abſolutionis Sacramentalis, quantum beneficium? 53. 3.
Abſtemius, qua arte fiat? cur noctuinum ouum dicatur? & an ſit ſemper laudabilis? 86. 1.
Abſtinentia quid? & quibus neceſſaria? 76. 2. ſeqq.
Acedia quid? 91. 5. unde? ib. quas filias habeat? ib. n. 6.
Acedioſi quàm à ſpiritualibus diuerſi? 91. 3.
Aceto macerata oua eunt per annulum. 17. 1.
Achan ſua fraude perijt. 71. 6.
Acies ouali figura conſtructa, à quo? 55. 7.
Actus charitatis unde? 24. 2. erga proximum. 23. 3.
Adam ſeductus. 7. 1. exemplum divinæ juſtitiæ ib. n. 2. eius pœnitentia quàm diuturna? ib. 8. pullus Pelicani 16. 4.
Admeti quis paſtor? 15. 1.
Adoptio diuina hominis, in quo conſiſtat? 22. 2. & ſeqq.
S. Adrianus ſpe pro cœlo patientium martyrum conuerſus, & martyr factus. 100. 6.
Adulterare, quàm damnoſum? 84. 3. Verbum Dei qui adulterent? 78. 4. unde dictum? 84. 2.
Adamas Hebræis lapides ſecat, politque. 41. 3.
S. Ægidius Deiparæ virginitatem lilijs miraculoſis demonſtrat. 13. 6.
Ægrorum longa & mira patientia. 33. 4. doctrina. 51. 2.
Ægyptij quomodo pullos gallináſq; multiplicent? 32. 1.
Æquitas ad quid utilis? 28. 2.
Æſtate, quæ, & quando non pariant aues? 24. 1. ambulaturis oua proſunt, ad pedes conſervandos. 45. 7.
Ætas tenera diſciplinis apta. 42. 2.
Æternitas, quid? 13. 2. ſolius Dei. ib. vitæ per fidem acquiritur. 14. 4. ſupplicij in igne durantium corporum. 97. 4. in redemptis quomodo compenſetur? 18. 6.
Æthiopis & ſenis fabula. 81. 2.
Aëtites lapis quam vim habeat? 28. 1. prodeſt parturientibus. ib. 2. quis eius color? & magnitudo? ib.
Agatho quantus ſilẽtij amator? 37. 6

Agnus

Agnus ex ouo. 14. 1.
Animam eſſe corpoream, dixit Tertullian. à femina ſeductus. 77.3.
Alacritas ſpiritus acediæ oppoſita. 91. 5.
Alapa manui fætorem reliquit. 61.7.
Album oui, an tranſeat in pullum? 44. 1. ad auram dureſcit. 85.5.
Alcyonis nidus mirabilis ſtructuræ. 19. 1. quàm immanis? 89. 4.
Alienus nidus, de adulteris. 84.1.
Alexander rex, quos timuerit? 69.2.
Alliſum ouum ſtat. 11.1.
Alphonſi II. in coniugio virginitas. 30. 6. regis in præſtigiatores odium. 57. 6. liberalitas. 38. 4. cultus erga Euchariſtiam. 47. 6. ſymbolum muſtela. 30. 5.
Alta petere noxium. 79. 3.
S. Ambroſius fugit felicem. 95. 3.
Ambulantes in igne. 97.5. æſtate ouis adiuti. 45.7.
Americi ouis cur non veſcantur? 29. 4. gallinas habent ſponte adducētes pullationem. 42. 1.
Amethyſti contra ebrietatem, & virus vis. 28. 2.
Amici tardè, vel omnino non ſuccurrentes. 46.1.
Amida patrem excæcat 60. 5.
Amor Caſtoris & Pollucis. 18.2. Chriſti erga nos ib. 4. ſui & Dei quomodo pugnent? 26. 4.
Ananiæ fraus punita 71. 6. hypocriſis. 81. 5.
Anaxagoras dixit ſe cœli inſpiciendi cauſſa natum. 1. 8.
Angelus nares obſtruit coram peccatore. 61. 4 adeſt baptizato. 44. 5. eſt divinæ juſtitiæ exemplum. 7. 8. cur tam citò in malum mutatus? 56. 5. Lutheri & Zvinglij, & Philumenæ qualis fuerit? 66. 4 quis ſit terrenus? 30. 4.
Anguillæ è putredine. 66. 1.
Anguinum ovum magicum quale 57. 1.
Anguſta porta. 17. 2.
Animæ turba, ob peccatum. 19. 4. immortalitatem non credens punitur. 92. 2.
Annulus ovo tranſitur. 17. 1. obedientiæ ſymbolum. ib. 2.
S. Anſelmus quàm horruerit peccatum? 61. 5.
Anſerum conatus & ſtultitia in ovis pariendis. 70. 1.
Antipeiargia quid? 68. 1.
Antonini in ovo omen. 67. 3.
S. Antonius præſentia Dei recreatus. 3. 9. quantum hæreticos oderit? 34. 6. M. Antonius in tenebris vidit: 4. 7.
Aperiendi ova multiplex modus. 40. 1. in eo quoties erretur. 41. 1.
Apes virgines pariunt. 30. 1. à meropibus capiuntur. 37. 1.
Apij folia contra blattas utilia. 37. 1
Apollinaris hæretici libros quomodo tractârit Ephræm? 64. 8.
Apoſtoli cur ſal dicti? 27. 5. quo modo vitarint hæreticos? 34. 6.
Aqua iam olim benedici ſolita. 52. 2. luſtralis ſanat mirè voracem feminam. 87. 3. regno toto emitur in hauſtum, à Lyſimacho, 87. 3. rerū & Itys principium. 1. 6. punit peccantes. 7. 8. probat ova. 79. 1. ſignificat impietatem. 77. 1. non madefecit chartam. ib. 1.
Aquilæ & ſcarabæi fabula. 69. 1. odiū in ſerpentes. 28. 2. pennæ columbinis noxiæ. 83. 4. eius nidus, lapis, juſtitiæ ſymbolum. 28. 1.

quileæ capiendæ indicium facit ciconia. 34. 2.
ranea,quid hominem docuerit?41. 8. eius tela miraculo deiecta hæreſin damnat 14.5.
rator ſtultus cum velo. 70. 4.
rbores hyeme florentes. 24. 1. alio ſucco, & loco pereunt. 65. 4.
rchilochi laſciua ſcripta damnata. 34. 6.
rcus peccatorum. 59. 4.
rgi oculi, Dei videntis ſymbolum. 2. 10.
riolandi ars vetita. 59. 5.
rtes à beſtijs acceptæ. 41. 8. malæ bonis rebus palliatæ. 63. 2. filo incombuſto coquendi ova prunis. 96. 3. coquendi ova ſine igne. 26. 1
rſenij ſilentium. 37. 6.
rundineus baculus ſpes vana. 67. 4.
ſpectu feminæ incenſus Guido, fœtore mortui ſanatus. 93. 6.
ſpis in ſola Africa naſcitur. 64. 8. an regulum pariat? 85. 1. ova parit non fouenda. 68. 2. ea ova quid ſignificent? 64. 5.
ſſumptionis B. V. pervigilio ſanatur adoleſcens. 73. 3. feſto occiditur baſiliſcus à S. Leone. 85. 4.
ſtrologiæ vanitas in prædictionibus. 60. 2. fructus in Muleaſſe. ib. 3
ſtutia quid, & quotuplex? 71. 4. quædam etiam bona. ib. exempla ib. 5. & ſeqq.
thenagoras Orphei refutator. 1. 6.
ttritio de peccatis, quando valeat? 49. 5.
uari nec ſe, nec jumenra ſatiant. 82. 3. & ſeq. montes aureos habent inacceſſos. 83. 3. porco ſimiles. 83. 7. petaces, cupidi inſatiabiles. 73. 1.
Auaritiæ definitio. 82. 3. damna. ib. 7. filiæ ſeptem. ib. 6. fœditas. 83. 5.
Auditum perdit in parentes impius. 73. 3. recipit per B. V. ib.
Auguriorum vanitas 60. 2 uſus & reprehenſio in grauida ovum excludente 62. 1.
Auiditas anſerum quàm pernicioſa? 70. 1.
Auis, an ovum prius? 2. 1. quale ſidus? 15. 6. pro gallina ib. pro Chriſto. ib. n. 2. & 12. 3. non parit filios, ſed ſpem filiorum. 21. 5. ſua ova, quæ fouere nolit? 65. 1. Magiſtra hominis. 41. 2. ſeq.
Aurum in igne lucidius. 32. 3. urit iniquè adipiſcentem. 83. 6.
Aureum ovum gallinæ. 82. 1. diaboli. ib 2.
Aſylum hominum & beſtiarum S. Beanus. 83 1.
Azyma torta, quomodo olim diſtributa? 52. 2.

BAbylonij fundâ coquunt ova. 26. 1.
Bacchanalibus celebrandis ova ſeruiunt. 59. 1. ſeqq.
Balæna an ex ovo naſcatur? 66. 1.
Ballami prodigioſus fructus. 14. 1.
Balthaſari mago quodnam de Chriſto oſtentum oblatum? 14. 1.
Baneo magnus homo, parvus mundus in magnum verſus, cui? 1. 5.
Baptiſmi ſymbolum natus & renatus ex ovo pullus. 44. 2. effectus ib. 3. ſeq. delet omnia peccata. ib deſiderium. 43. 4. vis. ib. 2. ſeq. eius ritibus fugatur dæmon, & Spiritus ſanctus infunditur. 10. 7. nequit iterari. 45. 5.
Baptizatis cur mel, & lac, & Eucha-

riſtia olim data? 44.3.
Baſiliſci vis 85.2. origo an ſit ovum galli! ib.3. hoſtis muſtela. ib 2. occiſi à S Leone hiſtoria.85.4. ſimilitudo cum vana gloria. 78. 6. ſimilitudo cum inuidia.85.5.
Baſiliſſa coniux & virgo.30. 6.
Baſſianus ovum frangens, fratrem occiſurus prædicitur. 67.3.
S. Beanus fuit aſylum auium,& ovorum. 83.1.
Beati Paradiſeæ avi ſimiles. 99. 3. item bombyci. 98.4. tanquam in terris politi, in cœlis nihil patientur.41.1.
Bella ſunt diuinæ iuſtitiæ effectus. 7. 8.
Benedictiones variarum rerum, quibus feſtis ſoleant fieri? 52.1.an licitæ ib. quàm antiquæ? ib. 2. impediunt nocumenta. ib. 4.
Benedictus Papa,quem,& cur ad ordinis ſacramentum non admiſerit? 53. 6.
Beneficium indicat gallina gracillans.33.2.quale debeat eſſe? 38.6
Berchtolſgadienſe ovum quale! 91.2
Berta ſoror Caroli Magni, coniux & virgo. 30.6.
Beſtiæ quàm multis in rebus hominem excellant? 79. 7.
Bis naſci,quę ex ovis naſcuntur.44.1
Bicordes veſpertilioni pares. 56.7.
Blaſphemi punitio. 46.11.& 96. 4.
Blattæ nocent ouis, & arte arcentur. 37. 1.
Bobadillæ de fracto vitro dictū.74.5
Boleſlaus rex in conjugio virgo.30.6
Bombyx ſuo ſe vellere, velut ouo inuoluens beatæ quietis ſymbolum. 98. 4.
Bona bonis creata. 6. 4. communia priuatis anteponenda. 74.2.
Braſidæ dictum de paruis hoſtibus. 69. 2.
Bufo garruli ſymbolum.37. 5. punit filium cibos patri negantem.73.4

CAcus Chriſtianus Dei præſentia conuerſus. 3.10.
Cadauer quando,& cur natet? 79.1.
Caducei origo, & forma. 57.1.
Cæcus qui potuit colores diſcernere.45.6.mente qui fiat? 84. 5.
Cæleſtis regni ſum̃a excellentia.99.5
Cæſar auſpicia contemnens felix. 60. 2. augurio deceptus. 62. 1.
Cairi fornaces ovis excludendis,quo modo ſtruantur? 32. 1.
Calculi remedium ab ovo.49.1.
Calendariorum, circa prædictiones, mendacia. 62.4.
Caligula, natrix & Phaëthon dictus. 68. 4.
Calor ovis quantum proſit! 24. 1. temperatur ab aquila lapide.28.1
Caluaria hominis in cœlum mutata. cui? 1. 3.
Caluus ovum appellatus. 81.5.
Caminus tribulationis, quàm utilis? 32. 3.
Cammarus piſcis ovo capitur. 9.1.
Canes magiſtri ſæpe morum. 41.9.
Capilli in gramina verſi,cui? 1. 3.
S. Capraſius corona cœleſti excitatus.100.5.
Capti Ludouici Bavari mira conſtantia. 74.3.
Cardinalis virtus quæ? 31. 5.
Caro in terram mutata,cui? 1.3.abluitur in baptiſmo,ut anima ſanctificetur. 44.3. diu non fuit inter cibos humanos. 29.2.
S. Caſimirus maluit vitam, quàm virgi-

virginitatem perdere. 30. 5.
S. Caſſianus à diſcipulis graphijs confoſſus. 72.3.
Caſſitæ fabula. 46. 1.
Caſtitatis fœcunditas. 30.2. utilitas ib. tres ſpecies ib.3.
Cáſtorum origo. 18.2. ova in circo quid? 100.1.
Cataclyſmus diuinæ iuſtitiæ exemplum. 7.8.
S. Catharina Senenſ. impios fœtore noſcit. 61.3. eleemoſynam dat miraculosè conſeruatis ovis. 38. 1. præſentia Dei excitatur. 3. 9. crucem argenteam, quam pauperi dedit, videt à Chriſto geſtari, & in diem iudicij ſeruari. 25.7. Viuit ſolâ Euchariſtia. 46. 4.
S. Catharina Martyr nondum baptizata Chriſtum auerſum videt 43. 4. poſtea Chriſto deſponſatur. ib.
Catharſij ovum. 49. 1.
Catecheſin pueros quanti docuerint? 40.7.
Catonis reſponſum ſuperſtitioſo datum. 62. 3.
Cautos quæ faciant? 75. 4.
Centrum creaturarum Deus. 5.3. ſeqq.
Ceraſi nucleus in qualum factus. 16.10.
Cereuiſiâ benedictâ conuertuntur milites. 52. 5.
Certamen ovorum proijciendorū. 10.1. colligendorum 93.1.
Character effectus ſacramenti. 45. 5. facit ut ſacramentum iterari nequeat. ib.
Charitas Dei & proximi, quid? 24. 4. eſt donum internum, ib. quo modo nos filios Dei faciat? 22, 4. quo modo producat charitatem? 26.3. eius excitandæ modi. 26. 2. augetur etiam ſacramento Confirmationis. 45. 4. panem ſignificat. 21. 4. Paulini & Sanctoli pro alijs ſe ſe offerentium. 18.7.
Charta quo modo ſub aqua non madefiat? 77. 1.
Cherinthum hæreticum fugit S. Ioannes. 34. 6.
Chilonis de beneficijs doctrina. 38. 7.
Chriſtophori Columbi ars ova erigendi. 11.1.
Chriſtus ovum. 12. 1. & 48.3. auis 12. 4. omnia pro nobis factus 15.1. gallina. 22.1. matri ſimilis ib. Pelicanus ſolitudinis 16. 7. Alcyon. 19.3. quiſcula. 36.4. duplicem habet naturam. 14.2. fide divina credēdus. 20.4. quantum pro nobis laborarit? 15. 3. cur coram Herode tacuerit? 37. 5. reſurgens à nullo impio eſt viſus. 98. 6. etiam nunc interpellat pro nobis quomodo? 17.5. obedientia ſua quid ſibi, quid nobis meruerit? 17. 3. quo modo incipiat eſſe in Euchariſtia? 53. 2. habitu pauperis conuertit eum à quo ſuſcipitur abigeum, habens oculos etiam in occipite. 3.10. extremā unctionem S. Ludvvinæ confert. 51. 7. exaltatus quoties? 20. 8.
Chriſtiani primi frequentes in Euchariſtia ſumenda. 46.5.
Chroni facies & figura. 1. 6.
Cibi utendi modus, 76. 2. vilioris

utilitas.29. 1. delicatioris catalogus.29.8.ſpecies eſt ovum.48. 2. iuſta prohibitio & abſtinētia. 29.5. cõſecratio & benedictio ſancta,& antiqua,& licita. 52.1.
Cicada ſine lingua canit.37.4.laudatur, vituperatur. ib. garrulos ſignificat.ib. ab hirundine capitur. ib.
Ciconia magiſtra vitæ.41.9.in parentes grata. 68.1.in ova ſua vigilans.23. 1. excomunicati domum vitat.34.8. nidum migrat præſaga urbis capiendæ. ib.2.
Cimicibus ſimiles hæretici.64.8.
Cinis ovorum utilis.18. 8. utilis & ovis. 50. 1. & hominibus, quia pœnitentiæ ſignum & inſtrumentum. ib.2. (20.2.
Cinzones, quàm mirabiles aues!
CirciRomani rit⁹ & ornat⁹.100.1.
Circino quo modo ovalis figùra deſcribatur? 8.6.
Circulus in ovalem figuram quomodo tranſeat? 89.7.
Circumſpectio pars prudentiæ, quid? 27.3.
Ciſſi à devorato ſerpentis ovo periculum & medicina. 64. 6.
Citò aucta,parum durare.66.1.
Ciuilis ſocietas à quibus beſtijs ametur? 41. 9.
Clamor gallinæ parturientis.33.1. Chriſti expirantis. ib. 3. Dei ad homines.15.4.
Claudij Imp. mors ſæpe falsò antedicta. 62.4.
Clavus ferreus ſuperſtitiosè contra tonitru. 88. 1. (2.
Clytemneſtræ & Caſtoris ort⁹. 18.
Cneph Deus Ægyptiorũ quo modo pictus? 1. 7.
Cocincinæ regio quàm præſtantes nidos habeat? 47. 1.
Cocta ova faciliùs rotantur.94. 1. quomodo dignoſcantur? ib.
Cocus ova odore diſtinguens.61. 1. Acheronticus. 96.4. & alius Stygius. ib.5.
Coccyx quàm naturam habeat?
Cœlo ſimile ovũ.98.4. (84.1.
Cœnaculum ovum.89.3.
Cògitatio libidinoſa fœtore prodita.61.3.
S. Coleta quàm diu ægrotarit? 33. 4.cultrix Euchariſtiæ.47.6.
Colloquia hereticorũ vitãda.64.3
Color ovi. 56. 4. ex ovo. 81. 1. à cæco iudicatur.45.6.
Columba fabuloſa nati Chriſti nuncia.14.1. (2.
Comeſſator repentè mortuus. 92.
Communicatio idiomatũ Chriſti. 14.3. Euchariſtica quoties iteranda?46.5. ſaltē ſpiritualis. ib.
Comparare virtutem cum virtute utile.79.7.
Commutativa iuſtitia quid? 28.5.
Condimentum præſtantiſſimum ciborum è nido.47.1.
Confeſſio quid? 49. 5. quando ſacramentũ? ib. unicum remediũ ad pacem animo reducendam. 19.10. omiſſa fit damnationis cauſſa.49.8.
Cõfirmationis ſacramētũ ad quid utile? 45.2.eius ſymbolũ. ib. 1. vis & effectus quatuor. ib.5. cur nequeat iterari? ib.impedit magiam.ib.6.item idololatriã.ib.6
Coniectoris de ovo ſomniato reſponſum.73.1.
Coniugũ officiũ.54.2.ſuſpiciones. 58.8.miſeriæ.90.1. dona prohibita.71.5. virginitas.30.6.
Conſcientiæ bonæ teſtimonium. 45.5. malæ ſtimulus & tempeſtas ingens.19.5.

Conſecratio eſculentorum quàm antiqua,& laudabilis? 52.2.
Conſiliū de quo? 27.4.neceſſariū. 70.3.malū, ovum aſpidis. 64.1. cōſultori peſſimū quando?70.7.
Conſtantia neceſſaria. 70.5. ab avis exemplo hauſta.41.7.
Contra aquam natat ovum anguinum. 57.1.
Contritio quid? 49.5.eius motiva. ib.8.exemplis illuſtrata.50.5.
Converſio magiſtri, ob diſcipuli apparitionē. 72.5. mirifica peccatoris cōfiteri nolentis. 19.5. quo modo incipiat? 20.4. quo modo progrediatur? ib.5.
Conviviū è meris ovis.96. à Chriſto quàm non è precioſis fercul is præparatū.29.7. aliud tamen in Euchariſtia, quod ſuperat omne precium. 47.2.
Convoluti ſerpentes contra lites ſuperſtitioſè. 57. 1.
Cor hominis res eſt maxima, & minima.14.7.
Corax malus magiſter. 72 3.
Cornelia Gracchorum mater in filijs gloriata.42.2. (54. 1.
Cornicem incubantē mas paſcit·
Corona S.Fidei impoſita incendit S.Capraſium. 100. 5.
Corpus Chriſti à morbis & putredine immune.13.4.noſtro corpori in Euchariſtia ſuas dotes communicat.47.4.
Corruptio naturæ qualis? 8.10.
Cortex ovi quo modo molleſcat? 17.1.& 89.1. quo modo iterum dureſcat! ib.
Corui hyeme parientes.24.1. Paulum eremitam paſcentes. 29.7. mala ova gignunt. 72.3. eorum ova nigros faciunt pilos. 81. 1.
Coquendi ova modi varij.96.1.ſine igne.96.1.ſuper candelā. 80. 1. etiam homines damnandos vel damnatos.96.4.
Craſſus augurio deceptus.62.1.
CreatioMūdi in ovo intellecta.1.2
Creatura minima, ut maxima,Deū laudat.2.6.prædicat. 1. 8. ordinatur intrinſecè ad Deum. 5. 4. homines erudit. 4. 4. in muſcipulam facta.9.4.
Credendas res tam altas cur Deus proponat? 20.3. (49.1
Crimina ovo purgata ſuperſtitioſè
Crinium ornatus punitur.54.4.
Crocodilus prouidè ova locat.4.1.
Cruda ova difficulter rotātur.94.1
CruxChriſti baculus,quo nitendū. 20.7. apprehendenda & ferenda.33.3. benedictionibus rectè adhibetur.52.1. in eleemoſynam data quantam promiſſionem habuerit? 25.7.
Cuculus canens à ſuperſtitioſis nō impunè obſervatur. 62. 5. alieno nido ova imponens adulterum repræſentat. 84.2.
Culices veſpertilionum cibi.56. 3.
Cupiditas cupidis ipſis nocet. 82. 1. ſeqq.
Curioſitas magiæ cauſſa.57.1.
Curſus humanæ vitæ. 93.2. & 10. 4. ſeqq.
Cygnus cur in cœlo? 15.6.eſt gallina.ib.ob intemperantiam Indis in odio.76.1. perdit propria ova.ib.
Cylindri figura facit ut circino deſcribatur ovalis figura. 8. 6.
Cynoſura quæ ſit ovis? 5. 1. quæ homini? ib.8.
S. Cyprianus quantam vim baptiſmi ſit expertus? 43. 3.

DAma morum magiſtra. 41.6.
Damnatus avo apparens. 61. 6. deformi facie de filia conquerens. 42.6.
Danieli quale conuiuium Deus apparârit? 29. 2.
Dauid Scotorum rex naſcens prodigio inſignis. 24. 1. inſignis item cultu SS. Euchariſtiæ. 47.6
Decipere alium volens, ſe decipit. 71. 1.
Decumanum ovum quid? 89. 2.
Defoſſa ova ſtruthionis maturantur. 35.1.
Degeneres pulli gallinarum anates. 15.3.
Delphina uxor & Virgo. 30. 6.
Delphinus non naſcitur ex ovo. 66. 1.
Deludere ovo hiantem. 60.1.
Democritus omnia fortuitò eſſe docuit. 4.7.
Denariolo inſcriptum ſymbolum Apoſtolorum. 16. 10.
Dentifricium ex ovo. 81.1.
Deus principium & finis omniũ. 5.3. ovo comparatur 1.9. ex ovo cognoſci poteſt, ib. 8. Et 2. 4. omnia videt 3.2. omnia opera noſtra obſeruat. 100.3. æternus & incommutabilis 13. 2. cui proinde nihil preferendum. ib. 5. cur nos redemerit homo factus? 11.3. à Diagora negatus 4.7. Auis Dei quæ, & ubi? 90.1.
Deos vanos eſſe. 15.4. vocarunt olim rerum magnarum patratores. 57.3. quid nos dijs ſimiles faciat? 38. 3.
Dextera manus, quàm fortis, ob caſtitatem? 30.4.
Diabolus eſt veſpertilio. 56.2. Hebræis avis vocatur. ib. 7. cur tam citò ſeduxerit ſuos Angelos! ib. 6. perdix. 15.5. eſt agyrta. 60.2. & 63. 2. ovo decipere vult aureo. 82.2. ſe in Angelum lucis transfigurat. ib. docet idololatriam, & artes ariolandi, incantandi. 59.5. inuadit indignè ſuſcipientem ordines. 53. 6. & ignoſcere nolentem. 89.6. & ſuperbos. 77. 5. ſeq. & bibacem religioſum 52. 5. & monialem lactuca veſcentem cruce nõ facta. ib. occidit potantes. 87. 6. queritur ſe malitiam ab hominibus diſcere. 80.1. fugatur baptiſmo. 10. 7.
Diagoras negauit eſſe Deum. 4.7.
Dies Alcyonius quis? 19.2. iudicij extremi quàm metuendus? 94. 4. eius memoria quàm ſalutaris? ib. 5.
Dignoſcendi ova varij modi. 94. 1. & 95. 1. ſeq.
Dilatio pœnæ metuenda. 4.6.
Dilectio Dei & proximi, quàm cohæreant? 23. 3.
Diluvium divinæ iuſtitiæ exemplum. 7.8.
Diſciplina neceſſaria. 39.2. ſternit viam virtuti. ib. 3.
Diſcipuli ovis pares. 39.2.
Diſcordes ciconia vitat, & ſanat. 34. 8.
Diſcretionis utilitas & neceſſitas. 27. 2. & 70. 2. ſeqq.
Diſtributiua iuſtitia quid? 28.5.
Diverſitas morum 40.7.
Divinatio de futuro marito, per ova. 62.6.
Divini dicti incantatores. 57. 4.

dece-

decepti promiſſa divinitate.ib.2
Danai filiæ quàm immites? 90. 7.
Docilitas pars prudentiæ quid ſit? 27. 3.
Docti cicadis ſimiles. 37. 3.
Doctor Pariſienſis detectus 95. 3. nouus ſuſpectus 66. 4.
Dolio magno ovum par. 89. 4.
Dolores oculorum ovis mitigantur. 51. 1.
Dolus quid? 71. 5. à fraude quo modo differat? ib.
Domus ex ovo. 89. 3.
Donatio quando in fraudem legis? 71. 5.
Doſitheus præſentia Dei animatus. 3. 9.
Draco monſtroſus. 1. 6. infeſtat aquilam. 28. 2. punit, clam violantem ieiunium. 80. 2.
Druidarum mirabilis in ovo anguino magia. 57. 1.
Dubioſa lis Euathli. 72. 1.
Duobus dominis non ſerviendum. 63. 5.
Duriſſimum quo modo ovum? 31. 1. & 67. 1. & 89. 1.
Duplici corde quàm monſtroſi! 95. 3.

EBrius quanta mala perpetrarit? 87. 7.
Eccleſiæ eſſe, de ſenſu S. ſcripturæ iudicare. 64. 7.
S. Edita regina in coniugio Virgo. 30. 6.
S. Edmundus quantum à peccato abhorruerit? 61. 5.
S. Eduardus III. rex in coniugio Virgo. 30. 6.
Eleemoſynæ parentes, effectus, privilegia 25. 1. ſeq. per fraudem petitæ pœnæ. 81. 6.
Elementa alijs aliter in ovo conſiderata. 1. 1. in pœnam homini facta. 9. 3.
Eliam quàm non delicatè Deus pauerit? 29. 2.
Eleuare omnia diuina impij ſolent. 77. 1.
S. Elzearius coniux & Virgo. 30. 6.
ἑφθὰ ova quæ! 96. 1.
S. Ephræm divinæ providentiæ exemplum. 4. 6. impudicam conuertit divinæ præſentiæ admonitione. 3. 8. ſacerdotium fugit. 53. 7. librum hæreticum conglutinat. 64. 8.
Epicurus omnia fortuitò fieri voluit. 4. 7.
Epiphoræ quo modo curentur? 51. 1.
Epiphanius eleemoſynam dat decipienti, ſed punito vitam negat. 81. 6.
Epomis horrenda damnati Magiſtri. 72. 5.
Equus à ſtulto fame occiſus deploratur. 82. 4.
Erectio ovi, ut ſtet. 11. 1. ſeq. mundi. ib. 3.
Eremitæ vana ſpes. 67. 3.
Errores quot in ovo aperiendo committantur? 40. 1.
Eſau quę primogenita vendiderit? 83. 7. eſt typus reproborũ. ib. 8.
Euangelium S. Ioannis denariolo inſcriptum. 16. 10. ægrotis impoſitum 63. 5.
Eubulia quid. 27. 4.
Euathli hiſtoria. 72. 1.
Euchariſtiæ conſecratio Chriſtum facit præſentem. 53. 2. ſymbolum eſt ovum 48. 3. una ſpecies

ſufficit. ib 4. vis in vita hominis
etiã corporali ſuſtẽtanda.46.4.
operatio,per quid fiat? 47.6.cur
tantus amor,honor, apud ſan-
ctos? ib. & apud quos præcipuè?
ib.apud quos ſæpiſſime? 46. 3.
ſapor nido cõparatus.47.2. mi-
racula unã ſpeciẽ ſufficere teſtã-
tia.48.3.effectus,quòd non cõ-
vertatur in noſtrã ſubſtantiã,ſed
nos in ſe convertat,& cōmuni-
cet agilitatẽ,ſubtilitatẽ, imorta-
litatẽ.47.4. uſus olim in baptiſ-
mo&baptizatis.44. 3.illuſio pu-
nita ovo ſuffocãte blaſph. 46.9.
Euchytæ hæretici laborem fugien-
tes.41.6.
S. Euphraſiæ Virginis laudes quis
ſcripſerit? 30.5.
S. Euthymius odore cognoſcit al-
terius turpẽ cogitationẽ. 61. 3.
Exalcatus Chriſtus quo modo?
quoties? quo fructu? 20. 8.
Examen conſcientiæ contra metũ
diuini iudicij. 95.5 ovorum.
94.1. & 95.2.
Excœcatæ aues citius pingueſcũt.
70. 7. (coniæ.34.8.
Excommunicatum deteſtantur ci-
Exemplum iuſtitiæ diuinæ. 7.6.
humanæ item.6.9.
Exinanitio filij Dei quid? 17. 6.
Extenſio manuum in benedicen-
Extolli nocet.63.2. (do.52.1.
Extrema unctio ſymbolo repræ-
ſentata.51.2. prodeſt ad cælum
ituris.45.7.
Eyrland quæ terra? 48. 1.
FAbâ fresâ ſervari ova. 50.1.
Fabula Cáſtorum.18.2. ſenis &
Æthiopis. 81.2.venam ſecantis
& mulieris.90.1. de tribus Ma-
gis.14.1.nautæ araturi.70.4.
Facies à ſole non nigreſcit ovi o-
pe. 79.2. (95. 3.
Fælicitas mundi quàm periculoſa?
Femina modeſta cicada eſt. 37. 4.
Novatianos & Tertullianum
ſeducit.77.3.
Fames diu qua arte toleretur?48.2
Favorinus cur liberos velit lactari
à ſuis matribus! 65.1.
Fatui ignes cuius rei ſymbolum?
91.4. Virgines fatuæ. ib.6.
Februa ova. 50. 6.
Fermentum eſt hypocriſis. 64. 3.
item ira.89.7.
Feſtucam gallinæ parituræ cur
mordeant? 33.1. ſeq.
Fides in piſce cur ſignificetur? 21.
4.utilis & neceſſaria eſt ad ſalu-
tem. 14.4.cur à nobis exigatur?
20.3.elevat nos ad ſupernatura-
lia.ib. 4. eſt etiam à nonnullis
non Iudęis, ante Chriſti aduen-
tum,habita.12. 8. eius intentio
eſt effectus ſacramenti. 45. 5.
credibilitas unde? 20. 5. rema-
net in peccatore. 49.2.
Figura ovalis quàm difficilis factu?
55.1.quo modo facienda? 8. 6.
89.7. quæ fuerit SS. Euchari-
ſtiæ? 48. 6.
Filij proprio lacte educandi.65. 1.
gloria parentũ. 42.2. plerumq;
parentib⁹ ſimiles.66.2.& 40.3.
non rarò etiam diſſimiles. ib.nõ
cuivis in diſciplinã dandi.34. 4.
cur à lege iubeantur amari? 76.
6.interficiuntur à proprijs parẽ-
tibus.ib. male educati quo mo-
do gratias agant? 42.5.damna-
tionem parentũ augent, quoties
peccant.42.6. horribiliter puni-
untur.61.6. in parentes ingrati
horri-

horrificè puniuntur.73.3. ſeq.
Filius Dei naturalis, & adoptivus, in quo pares, vel impares?22.4.
Fimetis Ægypti ova excluduntur. 43.1.
Finis rerũ quis proprius, quis cõmunis? 5.4. quis nobiliſſimus? ib.8.ad eum tendere cur debeat homo? ib.5.nec debet eſſe nullus, nec malus. ib. 10. ſemper aſpiciendus.100.4.
Firmus in ovo cognoſcit Vniverſum.1.4.putat ave prius.2.1.
Flexio fractionis initium. 31. 2.
Floritij cyathus ex ovo.91.1.
Fœtor peccati.61.2. ſeq. peccatoris.ib.3.ſeq.hæreticorum. 64.8.
Fons eſt pœnitentia,49.3.&Deus, ſed occultus quà inviſibilis, puteus quà incarnatus.ib.
Forma ovi quàm eximia?55.1.ſeq.
Formica morũ magiſtra.41.4. utilia auibus & urſis ova parit.45. 1.cani magnitudine par.89.4.
Fornicationis damna. 84. 4.
Fortitudo iungenda alijs virtutib. 31.4.ſeq. cardinalis virtus.ib.5. eius deſcriptiones. ib.6.quàm præſtans, & neceſſaria? 74. 2. quo modo à temeritate differat? 75.2. eius officia.ib.3.
Fortuito omnia fieri quis docuerit? 4. 7.
Fractio ovi genus illuſionis. 60. 1. omen malum.67.3.
Fragilitas humana. 31. 4.& 74. 1. indiget fortitudine. ib. 2. vitro ſignificatur & ovo.49.2.
S. Franciſcus Seraphicus ex humimilitate diaconus manſit. 53.7. eius viſio. ib. Xaverius magnus cultor Euchariſtiæ. 47. 6. ardet amore Dei, 24. 3. quid iudicet de ſuperbia? 79.5.
Fraus quid? & quo modo differat à dolo? 71.5. quomodo contra legem,vel legi fiat? ib.mundi & diaboli. 59.4.
Frumentum electorũ Euchariſtia? 46.2.in eo nidus faciẽdus. ib.3.
Fucati quàm turpes? 81.4.
Fuga remedium libidinis. 34.7.
Fulmini obſtare putatur corium vituli marini.74.3.
Fundâ ova quo modo coquantur? 26.1.
Fur correctus præſentię Dei virtute.3.10.
Furfuribus obruenda ova, ut maneant.50.1.
Furor quid! 88.5.
Futura præſentibus anteferenda. 99.7.
GAbrielis Archangeli ſpecie apparens diabolus fugatur humilitate. 77.4.
Gallina anſerũ & pavonũ ova fovet.39.1.itẽ anatum degenerũ. 15.3.cur ſingultiat paritura? & an doleat? 33. 1. ſerpentis ova in ſuam perniciem fovens.68.4. auripara.82.1.quo modo ſterileſcat, vel fœcunda fiat? 29. 1. pane magico fit fœcunda. 58.2. caput cœlo ſæpiſſime erigit. 15. 3.quæ quodnam ovũ pepererit, ſcitur.95.1.trigeſima uno die à muliere devorata.87.3.eſt ſignũ in cœlo, quod cygnus dicitur. 15.6.eſt Chriſtus. 15.2. & 22.1.
Gallus ſenex an ovũ pariat? quale? & quomodo? 85.5.non potuit abigi ab incubatione. ib.
Garruli ſymbola.37. à n.2.
Gaſpar è trib.magis Chriſtũ adorantibus quale ſignũ de Chriſto nato fingatur habuiſſe? 14. 1.

Gaudium mortis cauſſa quib. fuerit! 92.3. beatorum quàm plenum? 98. 4.
Gemina ova an, & quomodo excludantur? 18.1.
Geneſius baptiſmi virtute converſus. 44. 5.
Geraſimi leo quàm gratus? 68. 5.
Germani veteres, cur nullum Deo templum ædificarint? 14. 7.
Giezi fraus. 71. 6.
Gigas mirabilis. 1. 5.
Gladio proprio Marius interfectus. 68. 2.
Globoſam eſſe terram. 8. 1.
Gloria divina alteri non danda. 78. 4. cœleſtis facit nos contemnere præſentia. 100. 5. vana damnoſa, inanis. 78. 3. eſt luxuria ſpiritualis. ib. 4. & baſiliſcus ib.
Gluten ex ovo. 49. 1.
Gnome quid ſit: 27. 4.
Godefridi Bullonij caſtitas, & premium eius. 30. 3.
Græcæ linguæ donum manuum impoſitione accipit S. Ephræm. 53. 7.
Grandines ovorum. 5. 1. & 59. 2.
Gratiæ divinæ, precium & effectus. 10. 7. neceſſitas & peccata vitanda. ib. 6. & 20. 2. & 31. 4. habitualis quomodo acquiratur, augeatur, & quid ſecum ferat. ib. oſtenſæ in rore hiſtoria. 43. 5. poſt menſam Deo, non diabolo, referenda. 96. 4.
Gratitudo ciconiæ in parentes. 68. 1.
S. Gregorius Nazianz. per totam quadrageſimam ſilet. 37. 6.
Gregorius Patriarcha Conſt. conuerſus aranearum ruina. 14. 5.
Grues quid docuerint? 41. 9.
Gryphes auarum ab auro arcentes. 83. 3.
Gubernatio mundi à Deo. 4. 3.
Gulæ exempla. 87. 2. ſeq. irritamenta 29. 8.
Gutta in ovo eminens cur? 5. 1. in ovo intus ſanguinea. 16. 6.

HÆreſis eſt ovum aſpidis. 64. 1. ſeqq.
Hæretici cimices. 64. 8. piſces 66. 2. tumore creſcunt. ib. 3. vitandi. 34. 5. Et 64. 7. ſeq. Et tamen diligendi. 23. 6. non poſſunt vitare benedictiones, adeóque neque vituperare. 52. 3.
Halitus ovi aſpidis quàm noxius? 64. 8.
Hannibal ſuis artibus petitus. 68. 3
Helenæ & Pollucis fabula. 18. 2. dicitur ex ovo, quia è cœnaculo, prodijſſe. 89. 3.
Heli malus parens. 42. 5.
Henricus II. Imp. in coniugio Virgo. 30. 6.
Herculis ovum. 1. 6.
S. Hieronymus catechiſta parvulorum. 40. 7.
Hippopotamus docuit ſectionem venæ. 41. 8.
Hirundinis induſtria in ovis ſeruandis. 37. 1. & in cicadis capiendis. ib. importunitas. ib. 2.
Homeri Ilias nuce incluſa. 16. 10.
Homo parvus mundus. 7. 1. in magnum verſus. 1. 5. ex ovo. 18. 2. ſimilis ovo. 7. 1. & quidem vbique impingenti. 10. 2. aut ſua ſe vi erigere non valenti. 11. 2. quamuis etiam, cum eſt celeſtis,

ovo ſit ſimilis.98.3. Nihil eſt, Niſi Deum timeat.5.8. à peccato curvatus eſt.8.2.& 10. damnatus fuiſſet omnis, ſi redemti non eſſemus.18.4.
Hor quàm diu ſine cibo vixerit? 46.4.
Horoſcopi vanitas.60.2.
Hortus ovali figura in præf. ad Lector.
Hoſpitalitatis exemplum mirum. 24.5.& 26.3.
Humanitatem homines ab alijs exigunt,quam ipſi non prȩſtant. 89.7.
Humilitas quid? 35.3. ſeq. à ſtruthione diſcitur. ib.2. eſt cuſtos virtutum.ib.3.quotuplex? 36.4 diabolum fugat.77.4. docetur à palumbe.25.1.connectitur cum charitate ceteriſque virtutibus. 26.5. ſignificatur ovo ſubſidente.79.1. quas habeat proprietates? 36.3.
Hyeme cur quædam aues pepererint? 24.1.
Hyponemia ova quæ? 78.1.
Hypocriſis ſummum vitium.80.3. ovum clam coquere docet.ib.1. ſimilis eſt meretrici. ib. 5. Doctoris Pariſienſis.95.3.

IAcob patriarcha prudens.36.1. Apoſtolus vino & carne abſtinens.29.7.
Iácere ova,& non frangere.75.1.
Iactantium vanitas.35.5.
Ichneumon ova populans perit. 85.5.
Idololatriæ ante Chriſti aduentū vigor.15.4. confuſio, ob præſentiam Confirmati. 45.6.
Idiomatum in Chriſto communicatio.14.3.
Ieiunij violatio caſtigata.80.2.
Iezabel ob fraudem punita. 71.6.
S.Ignatij mart. de Dei præſentia ſenſus.3.8.Loiolæ per creaturas ad Creatorem aſcenſio.41.7.liberalitas in pauperem.25.4. victoria contra vanam gloriam, 78.6.
Ignaui deſpecti & ſuſpecti.91.6.
Ignis non lædit ovo perfuſa.96.3. ignem extinguit.32.5. caſtitatem defendit S.Dominici.97.6. punit homines. 7.8. quos non lædat,aut læſerit? 97.5. diuini amoris quomodo concipiatur? 24.2. ſeqq.fatuus varius.91.4.
Ignorantia mundi Chriſto nondū nato.15.4. ea utitur diabolus, 59.4. ſeq. facit ut crudus pullus comedatur.71.1.
Ignoſcere nolentem rapit diabolus. 89.6.
Ilias nuce incluſa. 16.10.
Imitatio pecuniæ contemtæ.6.9.
Immenſitas Dei contracta in ovum.14.7.
Immortalitas corpori communicatur ab Euchariſtia 47.4.
Immutabilitas Dei.13.2.
Impiorum providentiam negantium vox. 4.4.
Impleri ouum vitreum aquâ quomodo poſſit? 77.1.
Impoſitio manuum quid? 45.4.
Impoſtura auaræ grauiter punita, 83.6.
Imprecationibus abſtinendū.52.5
Imprudentia in omni peccato.79. 6. eius defectus ib.7.
Incantatores diuini dicti.57.4.impedi-

pediũtur rebus benedictis.52.4
Incarnatio, in quo conſiſtat? 12.5. non attulit Verbo diuino mutationem.13.3.
Incendium extinctum ab amante ſilentij. 37. 6.
Inconſtantia temeritatis comes. 75.2.
Incubatio ovorum alterna.54.1.
Inepta media per fabulam expreſſa. 70.4.
Infans Chriſtum natum prędicans. 14. 1.
Inferni æmula luxuria. 84. 6. pœnæ.18.5.& 96.4. ſeq.
Infinitus proceſſus abſurdus.2.7.
Ingratitudinis ſymbolum ſerpens. 68.4.acerbitas.ib.3. exempla in magiſtros, benefactores, Deum. 73.2. ſeqq.
Iniuſtè accepta non proſunt, ſed obſunt. 83.4.
Inobedientes ovo cui ſimiles?17.6
Inquietudo avaritiæ filia qd?82.6.
Inſidiæ illiciunt Muleaſſem. 60.5.
Intellectus humanus maximum & minimum. 14.7.
Intelligentia pars prudentię.27.3.
Intemperantiæ typus, & effectus. 76.2.pœnæ.ib.3. exempl. ib. 5. & 29.8.& 87.2. ſeqq.
Interpellare Chriſtus quo modo dicatur? 17.5.
Iuventor & reſtitutor pecuniæ.6. 9.navigationis & rei novæ.11.1
Invidi ſymbolum baſiliſcus. 85. 5. cauſſa.ib.pœna. ib.
Inutilia ova quæ? 78.1.
S. Ioannes Bapt. à morte liberat Sanctolum.18.7. Apoſtolus virgo manſit. 30. 5. hæreticos fugit.34.6. Silentiarius quàm diu ſiluerit? 37.6.monachus, quàm diu ſine cibo fuerit? 46.4. Gerſon catechiſtam egit. 40.7.
Iob in fimo.43.2. cur velit ovum ſale condiri! 27.1.
Ioſeph Patriarcha diu. prouidentiæ exemplum.4.6.mirè caſtus. 34.7.
Ira moderata prodeſt, nimia nocet.88.3. eius definitio. ib.2.eſt cani ſimilis.ib. 3. duplex & unde! ib.4. ſeq. alios rubere, alios pallere facit.ib. quid interſit inter iram,& iracundiam, & furorẽ.ib. 5. eius damna & effectus. ib,6.& exemplum mirum. ib.7. ſex filiæ.89.7.& exempla. ib. 6. omnia exaggerat. ib.
Irrita ova. 78.1.
Itali quomodo aperiant ova?40.1.
Itys ex aqua naſci fingitur.1.6.
Iudæi quomodo aperiant ova? 40. 1.aſpidi & viperæ ſimiles.64. 1.
Iudas ſua fraude perijt.71. 6.
Iudicium mentis quid? 27.4. quo modo ſit in peccante falſum? 70.7.divinum lucernę par.94.3. certum,& ſeverũ.ib. ſanctis formidabile.ib.4. deſcriptio. ib.5. clemens tamen miſericordibus.
Iudith viduę caſtitas.30.3. (25.6.
Iulia in ovo augurata. 62. 1. alia item in fractione ovi.67.3.
S.Iulianus in coniugio virgo.30.6.
Iuſtificatio hominis, quibus gradibus procedat? 21.1.ſeqq.
Iuſtitia Deo glorioſa. 6.7. homini utilis,etiam malo.ib.9.vnde cognoſcatur? ib.7.eius exemplum. ib. 9. & 7.3.eſt magiſtratui neceſſaria. ib. 4. miſcetur miſericordię.9.5.in Deo quàm rigida

11.4. ſocianda eſt fortitudini. 31.4.qualis? 28.3.eius pulchritudo. ib.& partes.ib.5.
Iuventus hominis pulchra. 81. 2. inſtruenda.42. 2.
S. KEivvini imago, patientia circa ova. 53.1.
Kingis regina coniux & virgo. 30.6.
S.Kunegundis coniux & virgo.30. (6.
LAbor,Chriſti.15.3.non fugiendus.41.6. præſertim, pro cœlo.98. 6.
Lachrymæ Petri, & Magdalenæ. 50.3. igneæ.ib.
Lactis origo,effectus. 65.2. datum baptizatis. 44.3.
Lactandi à ſuis matribus filij. 65. 1. quod faciunt & veſpertiliones.56.3.
Lacticinia quę,& cur ſubinde prohibita? 29.6.
Lampas ex ovo.91.2.ſignificat diligentiam vel negligentiam. ib. 3.ſeqq.itémq; fragilitatem. ib 3
Lana ovium fit durior,ſi ſuxerint capras, & vice verſa.65.4.
Lapis in nido cur utilis? 28.1. ſeq. cur in ore? 37.6. vermiculi ſanguine,an ſecetur? 41.2.
Laudes humanæ vitandæ. 36.3.
Lauretana Virgo deſperato iuueni benefica. 73.3.
Lectus ovo luſtratus.50.6.
Ledæ fabula.18.2.
Legalis iuſtitia quæ ſit? 28.5.
Leo ex ovo. 14. 1. & ove. ib. 2. Chriſtus.ib. quid doceat? 41.9. gratus Geraſimo, & Androdo. 68.5. draconinus.1.6.Papa,punitus, ob indignos admiſſos ad ſacramentum ordinis. 53.5.
Leporis & ſcarabæi fabula. 69.1.
Leproſorum ingratitudo.73.2.
Lex antiqua novæ cedit. 19.4.
S. Liberalis ſola Euchariſtia vixit. 46.4.
Liberalitas Deo grata. 38. 3. eius definitio.ib. 5. laus exempla affectus & effectus.ib.6.ſeq.
Liberi Patris ſacrificiū in ovo.1.4.
Libertas arbitrij poteſt eligere quod vult.9.5.manſit in natura corrupta. 10.4.
Liber divinitatis Mundus.3.1.continens ſcripta peccata baptizatur.44.5. hæreticus non legendus. 64. 7. ſanctis execrabilis. ib.8. prohibitus.34.6. comburendus.57.5.
Libya quo modo ova coquat? 26. (1.
Ligaturæ prohibitæ.63.3.
Lilia virginitatis ſymbolum. 13.6.
LimbusSolis circa mulierem.55.7.
Lineæ in centro concurrentes charitatem docent.24 2.
Lingua incendium domat.37.6.
Locus noſter cur De⁹ vocetur? 5.6.
Lomento ſeruantur ova. 50.1.
Longa ova, an mares gignant? 62.2.
Loquacium incommoda. 37. 3. ſeqq.
Lothi uxor. 21. 4. hoſpitalitas. 24. 5.
Lucardi reſponſum de ovo. 80.1.
Lucerna ovum coquit. 80. 1. & probat. 94.1.
Luctari cum larvis,quid? 59. 1.
S. Ludovici liberalitas vera. 38.5. Bauari in vinculis conſtantia. 74. 3.

Ludus Geneſium conuertit. 44.5. alium damnat in confeſſione non detectus. 61.6. ova ſpargit, colligit, vel frangit. 75.1. & 93.1
Lunam qui pro gallina habuerint? 18.3.
Lunares quales feminæ? 58. 1.
Luſtrationes ouis factæ. 49. 1. & 50. 6.
Lux Deo amata 56.2. ineſt ovo ib. 4. & hominib' 91.3. fovenda. ib.
Luxuria quo modo fugienda? 34. 4. eius damna 84.4. ſeq. & filiæ. ib. 5. ſpiritualis quid? 78.4. ſeq.
S. Lydvvina quàm diu ægrota? 33. 4. quanta Euchariſtiæ cultrix? 47.6.
Lyſimachus aquæ potu quantum vendiderit? 87.3.

MAcedonius ſanat mirè voracem feminam aqua benedicta. 87.3.
Magiſtratus obligatur ad veneficos puniendos. 58.7.
Magiſtri variorum qui? 54.3. ubique occurrunt. 41. 4. mali declinandi. 65.1. in diſcipulos vitia ſua deriuant. 72.3. à diſcipulis cæduntur. ib. 1. ſeqq.
Magi quo modo ad Chriſtum vocati? 14. 1. mali, impediti à ſacramento Confirmationis. 45.6. diuinitatem affectant. 57. 2. ſeq. ovo utuntur. ibid. 1. extirpandi. 58.7.
Magna quo modo appareant, quæ ſunt parua? 89. 6. ova qua arte fiant, ita ut caput hominis æquent? 89. 1.
Mala cur in mundo permiſſa? 6. 5. & quo modo? ib 6. in Dei laudem redundant. ib. 7. non ſolùm Deo, ſed & homini bona ſunt. 7. 7. non facienda, ut veniant bona. 86.4. ea ſolus Deus poteſt ordinare in bonum. ib. 6. colloquia & conſortia vitanda. 34.6.
Malacoderma ova quæ? 17.1:
Mali corui malum ovum. unde? 72. 3.
Maledicus in parentes mirè punitus. 73.3.
Malefici quibus nominibus vocati? 57.4. Vnde ſeducantur? ib. 5. quo modo ſeducant? ib. 6.
Manna omnem ſaporem habens, figura fuit Euchariſtiæ. 47.2. & 48.6.
Mania quid? 88. 5.
Manichæi cibis maledixerũt. 52.4.
Manus ſacerdotum quanta operentur. 53. 2. unde, aut cur imponantur! 45.4.
Marcianus Imp. coniux & Virgo. 30. 6.
S. Marci Euangeliſtæ diſcipuli', quàm abſtinentes? 29.7.
S. Maria Virgo ovum à Chriſto petendum. 12.3. ovo ſtellato ſimilis. 55. 7. prima coniux & virgo. 30. 6. baſiliſcum occidit. 85.4. hæreticum librum deteſtatur. 64.8.
S. Maria de Ogniaco vidit S. Spiritum deſcendentem in baptiſmo. 10.7.
Maris tempeſtatem ſedat Chriſtus. 19. 3.
Marius ſuo gladio interijt. 68. 2.
Maritos ſuos quo modo malæ uxores tractent? 90.1.
Martes ovo capitur, 9. 1. ingenio-

ſe ova aperit.40. 1.
S. Martinus in pauperem liberalis. 25. 4.
Mathematica Senecæ quo loco? 40. 5.
Matres ne ſint nouercæ. 25. 2. & 65.1. ſeq. malè ſolicitæ. 70. 1.
Matrimonij finis quis? 54. 1. officium. ib.
S. Matthæus Apoſtolus pane & oleribus contentus. 29. 7.
Maximilla quos ſeduxerit? 77. 3.
Maximum & minimũ quid? 14.7.
S. Mechtildis cælitus monita de non omittenda occaſione.5.10.
Medea reprehenſa. 25. 2. vel in ſtatua ſua metuenda.34.1.
Media bona tantùm ad finem bonum eligenda. 86. 4. inepta in fabula.70.4.
Medicina ventri ab ovo. 96.3.
Mel olim baptizatis datum. 44.3.
Melchiſedechi ſacrificium noſtri ſacrificij typus. 48.7.
Meleagrides gallinæ cur agreſtes dictæ? 42.1.
Membra hominis in partes mundi verſa,fabula. 1.3.
Membrana ovi ad quid utilis? 16. 11. quid in ipſo ovo efficiat? 18.1.
Memoria pars prudentiæ. 27. 3. mortis. 92. 1. ſeqq. & 93.1. ſeqq. diuini iudicij. 94.4. ſeq.
Menſtruatæ, pannus quid ſignificet? 18.8. medicina in ovo ib.
Menſura potandi, excluſio ovi. 87.1.
Meretrices in regno Dei, quando alios præcedant? 35. 5.
Merita Chriſti,& Chriſto,& nobis utilia, 17. 3. ſeq. nequeunt exhauriri. ib. 4. quantam vim in ſacramento habeant? 49.6.
Merops apum venator. 37.1.
Merula ova ſua ponit in manu S. Keivvini.53.1.
Meta in Circo quę,& qualis?100.1
Metus diuini iudicij. 94. 4. & 95. 4. quo modo mitigetur! ib. hominis quàm ſæpe noxius? 88.2.
Michaëlis Verini caſtitas.30. 5.
Milvus hominis Magiſter. 41. 8.
Miſericordiæ præceptum.25.3. effectus & præmium ib. exempla ib.4. laus.38.3.
Miſſa cur quotidie celebranda? 46.5.
Modus, quo Deus diligendus,aut proximus. 24. 3.
Molli teſta naſcũtur ova.12.& 74.
Molliſſimum & duriſſimum ovum ſimul. 67. 1.
Momento quali omnia creata?2.7
Monedula per hyemem pariens. 24.1.
Monſtra ex ovis quando? 18.1. fiunt, ob luxuriam, ipſi homines.84.5.
Morbi diuturnitas & utilitas. 33. 4. impetratio per preces. ib.6. cauſſa, ira. 88. 6. medicina non per incantationes quęrẽda.58.6
Mores à beſtijs docentur qui, & quales? 41.4.ſeqq.
Morienti Lydvvinæ aſtat Chriſtus. 51.7.
Mortis monitio per vitrum fractũ ſponte. 74. 6. Et per res omnes 92.3.ſeq. ac 93.5. inexpectatæ, aduentus in multis. ib. per ovi ſorbitionẽ. 92.1. metus maior, quàm voluptatis illecebrę.74.7.
Mortificatio obedientiæ neceſſaria.17.3.

Mortuus ob dura ova multa comeſta. 87.2. ſimulatus vera morte punitus. 81.6. ad vitam revocatur, ut poſſit extremam inunctionem accipere. 51. 5. nocet hæreticus. 64.8.
Motus primus ad ſalutem quis! 20.4. palpebrarum cur! 3. 3.
Muleaſſis ſuperſtitioſa aſtrologia. 60. 3.
Mulier pariens triſtatur. 35. 5. furit. 90.1. ſeqq.
Multiplicandi amici, & bona. 36.2.
Multitudo ovorum. 66.1. damnandorum. ib. 5.
Mundus ovo comparatus. 1. 1. ex ovo prognatus fingitur. ib. 6. an ovalis figuræ? 8.1. eſt inſtar pilæ. ib. eſt inſtar captendulæ. 9.4. eſt inſtar Circi. 100. 3. eſt liber divinitatis. 3.1. eſt creatus. 1. 7. non eſt ab æterno. 2.7. fuit cæcus, ante adventū Chriſti. 15.4.
Murænæ morſus utilis. 64. 6. captio. 79. 3.
Muriâ ſervantur ova. 50.1.
Muſcâ veſtitus diabolus intrat in non orantem, ante cibum. 52.5.
Muſcipula factæ ſunt creaturæ. 9.4
Muſicam docet luſcinia. 41. 8.
Muſtela emblema caſti. 30.5. hoſtis Baſiliſci. 85.2.
NAnum ovum quid? 89. 2.
Naſcuntur bis, aues. 44. 1.
Natali Chriſti nata ova an & cur durent? 13.1.
Natantia ova inania. 79.1.
Natura, Chriſti duplex. 18. 4. & 14.2. miraculo comprobata. ib. 5. hominis, malè accuſatur. 8.5. corrupta, & quomodo? ib. 3. & 10. 4. ſeq. nuda qualis? ib. 2. qualis ſpoliata? ib. qualis eleuata? ib. 7.
Natus Chriſtus ſine matris dolore, & violatione. 12.7.
Nauis ovo luſtrali purgata. 50. 6.
Nautæ vento araturi fabula. 70.4.
Negligens cur cuculus vocetur? 84.2.
Negligentia quæ prudentiæ contraria! 70. 5.
Negocia quiſque ſua curet, non alijs committat. 46.1. ſeqq.
Neſtorij hæretici liber deliteſcens arcet ſanctos. 64.8.
Neſtoris patera qualis? 91. 1. ubi facta & dedicata? ib.
Nicippi ovis leonem pariens. 14.2
B. Nicolaus Helvetius ſola Euchariſtia quàm diu vixerit! 46.4.
Nidus Pelicani cur altus? 16.3. intutus ubi? 34.1. ſeqq. Cocincinæ mirabilis & precioſus. 47.1. Alcyonis portentoſus & fabuloſus. 89.4. eiuſdem Alcyonis naturalis, ac verus mirificus, & natans. 19.1. Alaudæ in frumento. 46.1. pprius deeſt cuculo. 84.1.
Nigros pilos fieri à corvino ovo quis doceat? 81.1. item à plumbeo calamiſtro. ib. 3.
Noctuinum ovum quid? 86.1. abſtemium facit. ib.
Nova doctrina ſemper ſuſpecta. 66.5.
Nuce incluſa Ilias Homeri. 16.10.
Nuptiali veſte opus ad cælum ituris. 98.6.
Nutrix qualis eſſe, vel non eſſe debeat? 65. 1. ſeqq.
OBduratio erga proximū. 82.6.
Obedientiæ duplicis ſymbolum. 17.2. motivum. ib. 3. Chriſti

præmium.ib.3.Abrahæ.ib.
Obſervatione augurij deceptus deſerit ordinem.62.5.
Obſeſſi à diabolo utiliter.77.5.
Occidere ſe illicitum.32.3.
Ocium vitandum exemplis beſtiarum docetur.41.4.ſeq.
Occultè comedens, qui videbatur hominibus ieiunare.80.1.
Oculi in occipitio Chriſti. 3. 10. divini non falluntur.95.3.iuſtitiæ ſol nomen habet.3.2. providentiæ ſymbolū. ib.unde dicti? ib.3.deſcribuntur.ib.in ſceptro. ib.2.quàm celeres! ibid. 3. ſeq. quàm capaces.ib. 4. quàm ovo ſimiles? ib.7. in ſolem & lunam converſi finguntur. 1. 3. ſanantur ovis. 51.1.
Odij deſcriptio. 69. 1. ſeqq. vis & effectus. ib.2. in fratribus Ioſephi.ib.3.in diabolo. ib. erga Iudæos Ammanis. ib. Caini.ib.
Odor unguentorū prodit Muleaſſem. 60.5. diſtinguit ova. 61.1. item peccatores.ib.2.ſeqq. muſtelæ occidit baſiliſcum. 85.2.
Oleum ovorū quomodo fiat?51.1.
Olor quale ſidus? an gallina?15.6.
Omnia ferè animalia,ex ovo. 1.2.
Omnipotentia creatoris eadem in omnibus. 2. 6.
ὄν, & ὠόν quàm ſimilia ? 2.3.
Onacrotalus qualis avis ? 16. 1.
Oonæ ovis viventes populi.48.1.
Opera inutilia hominū,quæ? 78.3.
Ordinis ſacramenti dignitas.52.5. & 53.2.ſeqq.quid conferat ? ib. 3.non omnibus conferendū. ib. 5.cur nequeat iterari ? 45.5.
Ore procedens ovum quid Ægyptijs ? 1, 7.
Originalis iuſtitia quid ! 8.10.culpa & labes quid ? 43. 2.
Ornatus veſtium punitur. 54.5.
Oromaceni ovum viginti quatuor deos continebat.14. 7.
Orphici quid de ortu mundi, & ovo ſentiant ? 1.4.& 2.3.
Oſſa in montes verſa, quo fabulante ? 1. 5.
Oſtracoderma ova, quæ? 17.1.
Othonis Cæſaris ſatisfactio.50.5.
Ovorum definitio.82. 2. Perfectio interior,& exterior.55.ortus teſtâ molli & ſine dolore. 33. 1. etiam ſine ſemine ſæpe & maſculo.30.1.& 78.1.ſeq.unde?ib. 2.quæ proinde irrita, urina, hypenemia, Zephyria, Cynoſura, ſubventanea appellantur. ib. ad quid inutilia? ib.natantia.79.1. requieta.ib.ſtantia.ib.variç ſpecies,formæ,naturæ effectus.6.1. quo modo dignoſcātur? 95.ſeq. è quib⁹ femellæ, vel maſculi naſcantur ? ib.& 62.2.quæ præſtātiora? 76.1.Exotica & extraordinaria in pullos miraculosè verſa,& reverſa. 83. 1. damarū. 80.6.Tyndaria. 18.1. ſeq. Oromaceni in quo Dij.14.7.Herculis.1.4.item Xacæ ingens. 1.3.& alia protentoſæ magnitudinis. 89.1.ſeqq.Cōſervatio diuturna. 50.1. Excluſio quàm citò fiat ? 33.5.manu hominis facta.62.1. & 63. 1. itē fornace Ægyptiaca. 32.1.Cur in nido vertēda?39.1. ſterilia quomodo ſanet ciconia? 23. 1 tonitru & voce accipitris deſtrui dicantur. 88. 1. uti & contrectatione. 34.3. ſua aues nolunt fouere,

ipſæ non fotæ à ſuis. 65.2.aquilæ à ſcarabæo deſtructa,& cur ! 69. 1. Robur, ut non frangantur ! 31. 1.ſeq.& 38.1. & 75. 1. ut non inficiantur ? 93.2.& 23. 1. & 28.2. animalia quæ progignant,quæ non ? 56.1. & 66. 1. Leonem & Agnũ continuerunt, ſi credere fas eſt. 14.1. quin & Mundi principium fuêre ſi fabulis fides.1.5.& 2.3. Coquendorum artes & modi 26. 1. ſeq. & 80.1. & 96. 1. ſeq. quæ ſalubriùs corecta?ib.2.cur, quædam citiùs rumpantur? ib. 2. Eſus antiquiſſimus.48.1.alunt quartam partem hominum.46.4. & quam potiſſimùm ? 48. 1. Vim cibi & potus habent. ib. 2. cur in quadrageſima prohibeantur? 29. 6. alium dura comeſta necant.87.2. alium Paſchale ob blaſphemiam.46.10. aliũ molle.92.1. Vſus in pocula. 87.1.& 91.1. ſeq. in menſuram potandi.87.1. in vitra vertuntur. 74. 1. in colorem item. 81. 1. item in fucum,& tæniam feminarum. 96.3. Medicina ſanguinem ſiſtens. 18. 8. & alia mala ſanat. 49.1. & ib.8. Ludi, ut pingantur & inſcribantur. 6. 3. & erigantur ad ſtandum tam verè, quàm ridiculè.11.1.ſeq.ut à ſole attrahantur.20. 1. ut per feneſtram proijciantur. 10. 1. ut aceto macerata per annulũ trahantur.17.1.ut pro ſagittis adhibeantur.59.1.& olim & nunc ludis adhibita.75. 1. & 93.1. & in Circenſib. ludis. 100. 1. Auguria 62.1. Luſtrationes.50, 6.

Symbola rerum omnium, pe[r] totum.

Ovalem figuram an habeat mundus ! 8.1. an faciat circinus ? ib. 8.& circulus ? 89.7. an referant omnia ? 100.2.

Ovis Chriſtus.14.2. Nicippi. ib.1. in igne viuens. 97. 4,

PAchomius vim baptiſmi expertus.43.5. patiens.26.3.

Pædagogi boni neceſſitas.39.2. utilitas & officium. 54.3. cuiuſq; quis fuerit diſcipulus. ib.

παλιγγενεσία quid ? 44. 1.

Palebræ unde dictæ ? 3. 3. quem uſum habeant ? ib. quàm celeres ? ib.

Palumbes quàm viuax? 5.1.ſe deplumat,ut pullos foveat. ib.

Pambo quàm diu, & cur ſiluerit ? 37. 6.

Panis charitatis ſymbolum. 21. 1. vitæ.46.6. magicus, ova producens.58.3.

Pantænus catechiſmo præfuit docendo.40.7.

Paphnutius Thaidem quo modo converterit ? 3.8.

Paradiſiaca auis qualis? 99.1.ſeqq.

Parentum amantes ciconiæ. 68. 1. hoſtes viperæ. ibid. amorem cur præcipiat lex,& non filiorũ? 76.6. officium 54. 1. peccatum mortale quando negligentia ? ib.3. bonorum plerumque boni,& malorum mali filij. ib. 4. quanta obligatio ? 42. 3. cauſſa damnationis ſunt filij. ib. 5. ſeq. malorũ exempla. ib. obſtrictio, ad filios erudiendos.40.6. item vel nullis, vel bonis tradendos.

65. 1. vitia & morbi quo modo in filios redundent?76.3.natici-dia. ib.6.
Parere ſine dolore gallinas. 12. 5. & 33.1 uſque ad interneciõe anſeres.70.1.
Pariſienſis Doctoris hypocriſis detecta. 95.3.
Particularis iuſtitia quæ? 28. 5.
Parvitas humani corporis in utero, 14.7.
Parvus mundus, homo. 7.1. etiam magnis poteſt nocere.69.2.ſeq. & à magno gigni.66.1.
Paſchalia ova quæ malè, vel rectè uſurpentur? 13. 1. certamini & ludis adhibita.93.1.
Paſſio Chriſti ad amorem incitat. 26. 6.
Patientiæ utilitas & neceſſitas. 26. 2. ſocia charitas.ib.3.probatio. 33. 3. exempla ibi. 4. fructus. ib.5. ardor. ib. 6. illaudabilis exemplum.90.8.
Pauperum cura.98. 1. amatrix S. Catharina.ib.alii amatores ſancti.25.4. ſeq.compenſatio.ib.5.
S. Paulini charitas.18.7.
S. Paulus Apoſt. in pauperes liberalis.25.5.cur pro Deo habitus, dum non læderetur à ſerpente? 57. 3. Eremita abſtinens. 29.7. Romanus auſpicijs deceptus. 60.2.
Pavonis in pariendo mos.76. 1.
Pax Chriſti quantum bonum. 19. 1.ſeqq.
Paximatia quid ſint? 29.7.
Peccati onus mundum premens.8. 1.ſeq.& 10.2. labes,eſt ſanguis, & ſanguine mundatur. 18. 8. fœtor.61.2. horror. ib.3. ſupra ignem. & infernum, deteſtatio. ib.5. perturbatio. 19.5. auerſatio Chriſti. 43.4. virtutes perdendi vis.49.2. remedium præſentia Dei 3.8. dimittendi quãta poteſtas?53.3. deletio in baptiſmo.44.4.
Pecunia reſtituta. 6. 9. cum avaro ſepulto. 83.7.
Pediculi in homines mutati qua fabula? 1.5.
Pelicanus qualis auis? 16.1. Chriſtus.ib.2.
Pelles precioſæ acriter punitæ. 72.2.
Perca Scorpio oppoſita.21. 5.
Perdix fouet, quod non peperit. 15.5. redit ad parentem. ib. ſimilis diabolo. ib. & reſipiſcenti peccatori. ib.
Pericarpiſmus quid? 33. 2.
Perfectorum nomine intelliguntur confirmati.45. 4.
Pericula vitanda 34.1.ſeqq. & 74. 4. & 75. 2.
Permiſſio malorum qualis, & cur? 6.4.ſeqq.
Perſarum reges ex aureo ovo bibere. 87.1.
Perſecutores ſunt benefactores. 32.7.
Perſona una in Chriſto, naturæ duæ.14.3.
Pertinax quis? 75. 3. cur non dicatur fortis! ib. comitatur temeritatem. ib.
Petaces nimium qui? 73.1.
S. Petri utilis humiliatio. 77.4. lachrymæ quantæ? 50.3.
Phaëthon orbis Caligula.68. 4.
Pharaonis, plagæ à Deo punientes. 7.8.magi aulici.57.6.

Phariſæorum doctrina & fermentum. 64.3.
Phiala conſcientiam repræſentans. 53. 7:
Phœnix ſine ovo naſcitur. 56. 1. Chriſto ſimilis.ib.2.
Pia locuti. 16.11. & 19. 6.
Pilæ ſimilis mundus. 8. 2.
Pinguefieri nocet. 70.7. & 82. 1.
Pigri ſtudioſi ars & profectus.98.5
Pipit pullus ovo adhuc incluſus. 44.1.
Piſcis fidem ſignificat.21.4.an ſine maſculo pariat? 30. 1. quis ex ovo,vel ſine ovo naſcatur? 66.1.
Platoni folia ſterilitatem tollunt. 23.1.
Platonis ens ovum eſſe. 2. 3.
Pleiades à ſtruthione obſeruari. 35.1.
Ploranda cur peccata? 50.3.
Plumbeo calamiſtro canos nigreſcere. 81. 2.
Pluvia Dei vindicta. 7.8.
Pnicta ova quæ? 96. 1.
Poculum ex ovo ſtruthionis. 87.1. Rhœti & Herculis,quàm grande? ib. ex ovo.91.1.
Pœnitentia quid, quà virtus, quà ſacramentum, quæ eius partes? 49. 5. quid quà reſipiſcentia? ib.4.eſt fons.ib.3.eius vis unde? ib. effectus ib. 6. non negligenda.ib. 8.in cinere à quibus acta? 50. 2. continuanda. ib.3. mirabilis.19. 5. & 93. 6. Adami quàm diuturna? 7.8.
Politica veritas qualis! 72.4.
Pollucis & Helenæ ortus. 18. 2.
Pompeius augurio deceptus.62.1.
Pondus magnum à fragili ovo quo modo ſuſtineatur? 31.3.
Porcus & avarus in quo ſimiles. 83.7.
Portæ templi ſe ſe ſponte aperientes. 46.3.
Potamianæ Virginis laudes. 30. 5.
Potatoris damna.87.3. ſeqq.regula.ib.1. exemplum terrificum. ib.6. & 92. 2. & 96.4.
Potus & cibus eſt in ovo.48.2.
Præceptorum obſeruatio in dilectione conſiſtit. 23. 5.
Præcipitare quid? 70. 3. de turri ex obedientia ſe, qui voluerint! 31. 6.
Prædicantis hæretici patientia mirifica. 90.8.
Prædictiones Mathematicorū ope ſpirituum.60.2. cur quandoque eueniant? 62. 3. quoties fallant? ib.4.
Prælatis ſua auctoritas ſeruanda. 36.6. (ſeqq.
Præſentia Dei quid poſſit? 3. 8.
Præſumtio cauenda. 74.4.
Prætextatæ punitio ob ſuperbè educatam virgine? 54. 4.
Primogenita quæ Eſau fratri vendiderit? 83.7.
Priſcilla hæreticos fecit. 77. 3. ſeduxit Tertullianum. ib.
Proceſſus in infinitum impoſſibilis.2.7.
Proemijs excitari homines ad virtutem. 100.4.
Progne reprehenſa.25. 2. quid ſignificet! 37.2.
Providentia in mundo an ſit? 4.2. quid? 5. 3. oculis expreſſa & impreſſa. 3. 3. ſeq. à quibus negata? 4.7. erga Ioſeph. ib. 6. erga Alcyonem. 19. 2. eſt pars prudentiæ. 27. 3. mala benè

ordi-

ordinat. 86. 6. eius ordo peccato everſus. 9. 2.
Proſperitas mundi quàm periculoſa? 95. 3.
Protagoræ Deum negantis impietas. 4.7. Sophiſtæ hiſtoria.72.1.
Proximus noſter quis? 23. 6.
Prudentiæ natura, officium, effectus. 27.2.ſeqq. neceſſitas. ib.5. & 70.2. leges. ib. 3. officium. ib.5. ſocia fortitudo.31. 5. oppoſitum, defectus & exceſſus. 70. 3. carnis quid? ibid. 2. & quàm imprudens, ac ſibi nocens! ib.7. mundi quàm ſtulta? ib.4.& 71.1. ſeqq.
Pudicitia quid? & quibus neceſſaria! 76. 2.
Pudore mortuus neſciens ſolutionem Dialecticam. 92.3.
Puerorum trium abſtinentiū virtus.29.1.ſimilitudo pulli è furno Cairi procedentes.32.4.doctrina & inſtitutio non erubeſcenda.40. 6. cura habenda. ib. 3. ſeqq.
Pulcheria Imperatrix coniux & Virgo. 30.6.
Pulicum magnitudo enormis.89 4
Pulli degeneres qui? 15. 3. Pelicani occiſi & redivivi.16.2. parcentem corvum devorant.72.3. bis naſcuntur. 44.1. ex albóne, an luteo naſcantur! 44.1. intra teſtam pipiunt. ib. auſpicijs adhibētur.60. 2.rurſus in ova conuertuntur. 83.1.
Punctum, ovi. 5.1. eſt terra. ib.2.
Puritas quanta in ſacerdote exigatur? 53. 7.
Purpureum ovum Antonino naſcenti in omen.67.3.
QVadrageſimæ ieiunium. 29.5. ſilentium.37. 6.
Quadrupedes rem, aves ſpem pariunt.21.5.
Quies animi perdita, & recuperata.19.5. ſeqq.
Quiſcula auis prudens.36.1. ſeqq. ſimilis humili. ib. 3. item Chriſto. ib.4.

RAdioſi vultus quorum ſanctorum fuerint? 91.3.
Rana garrulitatis ſymbolū. 37.5.
Ratio ſeu intelligentia, quid! 27. 3. pars prudentiæ.ib.
Raucus Chriſtus clamando. 15.4.
Raucedinis remediū ab ovo.49.8.
Reconciliari Deo, quantum bonum? 19. 4.
Rectitudo,primi hominis quæ! 8. 2. & 10.3. eſt cauſſa ut res non frangantur. 31. 2.
Redemtionis opus quid à Chriſto homine. quid à Deo habeat? 11. 3. quantum beneficium? ib. ſeq.
Regeneratio cur dicatur baptiſmus? 44.2. ſeqq.
Regis quod ſummum bonum in populos redundet? 7. 4.
Regnum hauſtu aquæ venditum. 87. 3.
Regula diligendi proximum. 23. 3. ſeqq.
Regulus an ex aſpide? 85.1.
Repentinæ mortis exempla.92.3.
Reſipiſcentia quid? 49. 4. perdicum pullis par. 15.5.
Reſurgens Chriſtus à nullo impio ſe videri paſſus. 98. 6.
Reſurrectio dotes corporis beatificas etiam in virtute Euchariſtiæ

ſtiæ conferet. 47. 4.
Reuelationes feminarum ſuſpectæ. 77. 3.
Robertus Rex quàm pauperum amans? 25. 8.
Robur ovi. 67. 1. & 38. 1. & 31. 1. ſeq.
Rore vivunt cinzones. 20. 2. aſcendunt ova. ib. 1. ſignificatur gratia deſcendens ſuper Pachomium. 43. 5.
Rotatione ova coquuntur in funda. 26. 1.
Rotunda ova an femellas pariant? 62. 2.
Rubra oua quid in Paſchate? 16. 8.
Rudolphus Habſpurgicus Euchariſtiæ cultor. 47. 6.
Rupertus Tuitienſis diuinitus ad ſacerdotium promouetur. 53. 7.
Ruſtici ſpes inanes. 67. 2.

SAbulo ova coquendi modus. 26. 1.
Sacerdotum poteſtas. 52. 5. & 53. 2. ſeqq. Ægypti abſtinentia ab ovis. 29. 6. dignitas ob quam quidam fugerunt. 53. 7.
Sacræ res ſuperſtitioni adhibitæ. 59. 5. & 63. 3.
Sacramentum quid ſit? 51. 2. eius finis, & effectus. ib. 4. ſeq.
Sacrificium miſſæ exigit duas ſpecies, non item Euchariſtia 48. 7.
Sacrilegij impietas quanta? 83. 1. ſeqq.
Sagarum ars ova multiplicandi. 58. 2. ſupplicium non diſſimulandum. ib. 7. ars nauſeam creandi erga vinum. 86. 2. ſeq.
Sagittæ loco ova. 59. 1. ſeq.
Sal à Iobo ad ovum requiritur. 27. 1. quid ſignificet? ib. 2. ſeq. cur Apoſtoli! ib. 5. benedicitur. 52. 2. ova conſervat? 50. 1.
Salamandræ figura, ortus, obitus, 97. 1. ſeqq. contra ignem vis. ib. 2. ſeq. an ova gignat? ib. 1.
Salomonis templū ſine ferro, quo modo ædificatū fingatur? 41. 2.
Sanchoniaton, qui mundo dedit ovalem figuram, quis? 8. 1.
Sanctoli charitas, pro altero mori volentis. 18. 7. liberalitas remunerata. 38. 7.
Samir qualis vermis? 41. 3. an adamas. ib.
Sanguis peccato comparatur. 18. 8. ovo ſiſtitur. ib. ineſt ovo, guttatim. 16. 6. ungit ova. ib. Chriſti ſanat nos. ib. 7. quàm utilis? 18. 8. è ſpecie panis in Euchariſtia erumpens. 48. 8.
Sapientia Dei, oculo expreſſa. 3. 6. mūdi, quàm ſtulta. 70. 2. & 71. 4.
Satisfactio fieri pro peccatis æquiualenter cur à ſolo homine Deo potuerit? 11. 3. cur neceſſaria? 50. 2. an ſufficiat ea, quæ eſt à Confeſſario impoſita? ib. 4. eius exempla. ib. 5.
Scarabæi fabula. 69. 1. & ſeqq. odia exprimit humana. ib.
Sceptrum oculatum quid? 3. 6.
Scipio Africanus quid gloriatus de ſuis fortibus? 31. 6.
Scorpius quid ſignificet? 21. 4. concidendus. 22. 1.
Scripturas malè interpretati Phariſæi, uti & hæretici. 64. 3.
Secunda tabula, eſt ſacramentum pœnitentiæ 49. 7.
Securitas quærenda. 34. 1. ſeqq.
Seductores cui rei ſimiles? 77 1. ſeq.

Seleni-

Selenitides quæ feminæ? 58.1.
Senis, & Æthiopis fabula.81. 2. diſcere volentis cauſſæ.39. 6.
Senſus non littera in ſcripturis,attendenda. 64.4. in inferno pœna qualis! 97. 4.
Septem diebus incubat,ſeptem excludit Alcyon.19.2.
Sepulchro vaticinium incluſum de Virgine paritura.12.8. item aurum cum avaris.83.6. ſeq.
Serapion fit hiſtrionum mancipium.63.1.
Serpens piſci appoſitus, quid? 21. 4. Pelicano inſidiatur. 16. 3. in incantatores furit.57.1.ovo inficiens,quod remedium exigat? 64 6. in ſinu non fouendus.68. 4.Caligula dictus.ib.
S. Servulus in ſummis doloribus Deo gratias agit.33. 4.
Servus fit Serapion, ut dominos ſuos à peccato liberet. 63.1.
Sexus diverſi, an neceſſarij ad gignendum?30.1.
Sigillum confeſſionis.49.8.
Silentij laus & fructus.37.5. amatores qui ſancti? ib.6.
Siloni apparet terribili formâ diſcipulus.72.5.
Simia capta avari ſymbolum.82.7.
Simon magus divinitatem affectat.57.3.
Simoniaci miraculo victi.97.5.
Simplicitas ovi pullum devorantis. 71. 1.
Simulatorum malitia. 80. 1. ſeq. quàm deteſtabilis ſanctis? ib.3
Sitis ſine potu domandæ ars.48.2.
Smerillo vitrum ſcindi.41. 3.
Sobrietas quàm neceſſaria? 76. 5. & 87. 4.
Socrates cur Xantippen tam importunam tolerarit! 90.5.
Sodomæ pluvia quid! 21. 4.
Sol oculus fuiſſe à quo dicatur? 1. 5. oculus iuſtitiæ à quo? 3. 2. omnia videt. ib. ellipticus. 8.1. ab ovo arcetur,ne adurat. 79.2. & 96. 3. paſſerem qualem habeat? 99. 1. (3.
Solertia pars prudentiæ,quid? 27.
Solſtitio nata oua cur diutiùs durent? 13.1.
Somnia,qui interpretati ſint? 96. 1. de ovis, ſignificant aurum,& argentum.73.1. item pecunias, & mortem. 83. 8. item bonum & malum.100.8.
Sophia delicata toto anno è ſepulchro fœtet.61.3.
Sophiſtarum lites.72.1. ſeqq. pœnæ.ib.5.
Spectaculum eſſe ſuperis & inferis.100.3.
Spes ovo ſignificata. 21. 3. divinâ luce & motione indiget.ib. deſcripta.ib.4.excitat mirè.100.4. ſeqq. vana ovo expreſſa.67.1.
Spinæ, in nidum Alcyonis. 19.1. Chriſto in coronam.ib. 3. leoni in dolorem.68.5.
S. Spiritus deſcendens in hominẽ. 10. 6. viſus infundi per baptiſmum. ib. 7. quo modo fœcundet omnia? 12.3.quid egerit,in Incarnatione? ib. 6. quo modo hominibus detur. 22.4. variè varijs communicatur.ib.2. quo modo in nobis habitet? ib. 3. ſeqq.
Splendor vultui,ab ovo inducitur. 79.2. à ſanctitate. 91.3.
Spitamenem coniux occidit.90.7.

Spuriorum iniuſtitia. 48.3.
Standum non eſt, ſed currendum in hac vita.93.2.
Statua Medeæ periculoſa.34.1.
Stella, ſignatum ovum. 55. 5. B. Virginis ſymbolum. ib. 7. item Caſtorum. ib. 6.
Struthionis, ova leonem & agnum parientia. 14. 1. pro poculis. 87.1. & 35.1. magnitudo, celeleritas, natura, ib. ſollertia in frangendo vitro.41.2. ſeq.
Stulta mundi prudentia. 70. 1. & 71.1.ſeqq.
Subventaneum ovum quod? 78. 1. an ex eo baſiliſcus prodeat? ib. 2. Chriſtus quo modo dici poſſit? 12.5.
Suffocatus ovo blaſphemus. 46. 11. Sauffeius. 92.1.
Summa petere noxium.79.1.ſeqq.
Superciliũ oculo quid proſit? 3.3.
Superbiæ, definitio.79.4. inanitas & ſpecies.ib.remedia.ib.5.ſeqq. filius, aut initium. 77. 1. inſtrumentum ovum. 79. 2. iactantia.89.6.ſeductio.77.2.ſeqq. effectus hæreſis.66.2. & 77. 2. & magia. 57. 2. ſeq. & damnatio, ob vanè educatam Virginem. 54. 5. odium habent ſummum ſancti. 77.5.
Superſtitio ovis exercita. 13. 1. & 49.1. & 50.6. & 74.1.
Sus unus, quàm variè coctus?96.1.
Suſannæ caſtitas coniugalis. 30.3.
Sylla putauit de ovi principio non indagandum. 2. 3.
Symbolum Apoſtolorum denariolo inſcriptum. 16. 10. tradendũ neceſſariò pueris.54. 3.
Syneſis quid? 27.4.

TActu nocetur ovis. 34. 3.
Talenta Deo offerenda. 98. 4.
Tegere, & retegere ova ludus eſt. 93. 1. & utilitas.35.1.
Temeritas, cauenda.74.4. non eſt magnorum, nec fortium. 75. 2. quo modo à fortitudine differat? ib.3. eius exempla.ib.4.
Temperantiæ definitio.76.2. partes. ib. fructus. ib. 4. exempla. ib. & 29.1. ſeqq.
Templum Pacis Romæ, an corruerit, Chriſto naſcente? 14.6. Salomonis an ſine malleo ædificatũ? 41.2. cur adeant ſagæ?63.4.
Temporalia ſpiritualium tædium generant. 91.5.
Tempore utendum. 93. 2.
Tenebras qui oculi illuſtrârint? 4. 7. amat veſpertilio & diabolus. 56.4.
Tentatio Veneris, pulſa fœtore cadaueris 93.6.
Terra punctum eſt. 5. 2. globoſa eſt.8.1.
Tertium ovum palumbis irritum. 78.1.
Tertullianus à femina ſeductus. 77.3.
Teſſaræ quot nucleo ceraſi incluſæ? 16.10.
Teſta ovi ad quid proſit! 18. 8. terræ ſimilis eſt. 1.2.. item cœlo.ib.3.
Thaidis humilitas quantùm exaltata? 35. 5.
Theodoſij ira & vindicta nimia. 89.6. ſatisfactio.50.5.
Theologus à femina ſeduct⁹. 77.3.
Theona quàm diu ſilentium ſervârit? 37. 6.
Theophili epiſcopi de ſilentio relatum

latum

latum reſponſum. 37.6. alterius converſio per flores. 100.5.
Theſaurus meritorum Chriſti. 17. 3. ſeqq.
S. Thomæ Apoſtoli latus Chriſti tangentis myſteriũ. 16.9. Aquinatis amor ſilentij. 37. 6. & vanæ gloriæ fuga. 78. 6. Mori vitam contemnentis heroicus animus. 100.5.
Tiberius Imp. in tenebris vidit. 4.7
Timentium divinum tribunal exempla. 95.4.
Tiſias malus diſcipulus. 72. 3.
Tonitru ovis nocere. 88. 1. contra id ſuperſtitioſum remedium. ib.
Tonſor miſericors mercedem à Deo recipit. 3.9.
Trahere Chriſti quid ſit? 20. 4.
Tranquillitas maris præſcita, vel facta. 19.2.
Transfiguratus Chriſtus cui ſimilis? 36.4.
Trecenti fortes Scipionis. 31. 6. item Chriſti. ib.
Trimalcionis ovum cum ficedula. 71.2.
SS. Trinitatis imago in ovo. 1. 9.
Tumere, aliud eſt, quàm magnum eſſe. 77.2. (8.1.
Turbinis figura mundo aſſignata.
Tyndarium ovum, unde? 18.2. ſeq.

VAnæ gloriæ inanitas. 78.3. damnum. ib. 4 & ſpiritualis luxuria. ib. 5. eſt baſiliſcus. ib. 6. eius terribilis merces. 72.5.
Varietas rerum in mundo. 6.4.
Velitræ ovorum fertiles. 48. 1.
Venæ ſectio quid exigat? 90.1. fabulâ explicatur. ib.
Venter in mare mutatus. 1.5.
Vento ova gigni. 78. 2. & qualia. ib. an baſiliſcum parientia? ib?
Verbum Dei quàm potens! 1. 7. quo modo adulteretur? 78. 4. ſeq.
Veritas politica qualis? 72.4.
Vermes gallinis utiles. 29.1. fabuloſi, ſaxa ſecantes. 41.3.
Vertumni mutatio, & comparatio. 15.1.
Veſicæ medicina ex ovo. 49.1.
Veſpaſiani de liberalitate dictum. 38.4.
Veſpertilio ſine ovis naſcitur. 56. 1. diabolo ſimilis. ib. ova ciconiarum perdit. 23. 1.
Veſtiendi pauperes. 25.2.
Vetera ova à recentibus, ut diſtinguantur? 94 1. ſunt corrupta plerumque. 81.1.
Vexatio prodeſt & obeſt. 33.5.
Viator felix ob occaſionem merendi. 5.10.
Vices incubandi ſervant beſtiæ, quæ? 54.1.
Victoria Pragenſis ad ſtellam. 55. 5. ingrato animo ab Ezechia accepta, non ſine pœna. 73. 2.
Vinaceis ſterileſcere gallinas. 29. 1. & 86.2.
S. Vincentius catechiſmum docet. 40. 7.
Vindicta divina in Ephræm iuvenem. 4. 6. in blaſphemũ. 46.11. in potatorem. 96. 4. hominis unde? 88. 4. exempla. 89. 6.
Vini nimij dãna. 87.4. horror ovo inductus. 86.1. ſeq. item alijs remedijs. ib. 5. nomen ſignificat beatitudinem. 98. 4.
Vipera an in utero excludat? 68. 1. ingrata. ib. 2. aſpidẽ prouerb. 85.1.

Virgo,

JCB 18-195

Virgo, Mater ſignificata templi Pacis ruinâ. 14.6. filium immutabilitate æmulata. 13.6. miraculo liliorum probata. ib. item teſtimonio ſepulchri. 12.8. imitatrices quàm illuſtres nacta? 30. 6. perfectior coniugatis. ib. quæ in ipſo coniugio? ib.
Virtutes altas ſpectare humiliat. 79.5.
Viſio Dei. 99.3. hominis, quàm mira, & potens! 3.4. & 14.7.
Vitalis beſtijs ingratior. 68. 5.
Vita humana vitrum eſt. 74.5. ſeq. fragilis eſt. ib. 4. currit & labitur. 93.2.
Vitellus à vita dictus. 46. 5. eſt cibus pulli. 44. 1. ſimilis terræ, vel igni. 1.1. ſeq.
Vitrum fractum vanitatis & mortis iudicium. 74.6. ſanguine vermis rumpitur. 41. 3. ovo glutinatur. 49.1.
Vitulus marinus non naſcitur ex ovo. 66.1.
Vmbilicus ovi, quid? 5.1.
Vnctio extrema. 51. 2. ſæpe etiam corpori prodeſt. ib. 3. non differenda. ib. 5. ſeq. multò minùs negligenda. ib. 6. eius vis mira. ib. quantum à ſanctis deſiderata? ib. 7.
Vndis marinis nidum probat Alcyon. 19.1.
Vnguentorum odore proditus Muleaſſes. 60.5.
Vniuerſum eſt liber divinitatis. 41. 8.
Vno ovo quando duo pulli naſcantur! 18. 1.
Voluptas metu relinquitur. 74.2.
Vrbium cadauera, mortis monimenta. 92.4.
Vrina ova quæ? 78.1.
Vrtica anſeribus noxia. 70.1.
Vtilia docenda. 40. 4.
Vulnera Chriſti quàm magna? 16. 9. ſunt amoris. ib. quanta myſteria contineant? ibid. 10. quatuor naturæ lapſæ. 10. 5. membrorũ ſanantur ovi membrana. 16.11. & vitri. 49.1.
Vxor, Loth quid ſignificet? 21. 4. mala deſcripta. 90. 1. ſeqq. maritorum cæde infamis. ib. 7. lapidans ovis maritum. ib. 8.

WLadiſlaus rex SS. Euchariſtiæ cultor. 47. 6.

XAcæ Indorum Philoſophi de mundi ortu fabula. 1.5.
Xantippes deſcriptio. 90. 1. cur eam tolerarit Socrates? ib. 5.

ZAchariæ Conſtantinop. ante SS. Euchariſtiam radiatio. 64.3.
Zephyria ova quæ? & cur? 78. 1.
Zizania dilata, non ignorata. 4. 6.
Zonam tenens Deus quis? 1.7.

F I N I S.

Monachij, Apud NICOLAM HENRICVM Electoralem Typographum.

KGIM
VI 17

CCD
S.427/428 fehlt

97/1484
fehlt?

JA634
S825o